

PROTOKÓŁ Nr 34

obrad XXXIV zwyczajnej Sesji Rady Miasta Częstochowy

odbytej w dniu 29 października 2020 roku

w sali sesyjnej Urzędu Miasta Częstochowy,

przy ul. Śląskiej 11/13

pod przewodnictwem Przewodniczącego

Rady Miasta Częstochowy Zbigniew Niesmacznego.

Czas trwania obrad: od godz. 12¹⁵ do godz. 15⁴⁰.

Ad. pkt 1.

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny dokonał otwarcia XXXIV zwyczajnej Sesji Rady Miasta, powitał przybyłych gości, w tym Posła na Sejm RP Zdzisława Wolskiego oraz Senatora RP Wojciecha Koniecznego, na podstawie listy obecności stwierdził prawomocność obrad i przystąpił do realizacji porządku obrad.

Lista obecności Radnych stanowi *załącznik nr 1 do protokołu*.

Porządek obrad XXXIV Sesji Rady Miasta Częstochowy stanowi *załącznik nr 2 do protokołu*.

Ad. pkt 2.

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny powołał na Sekretarzy obrad XXXIV sesji Radnych: Ewę Lewandowską i Michała Lewandowskiego.

Ad. pkt 3.

Zmiany w porządku obrad.

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny przekazał prowadzenie obrad Wiceprzewodniczącemu Łukaszowi Kotu.

Wiceprzewodniczący Rady Miasta Jolanta Urbańska zgłosiła projekt uchwały w sprawie przyjęcia stanowiska w sprawie sprzeciwienia się wyrokowi quasi Trybunału Konstytucyjnego w sprawie uznania za niezgodne z Konstytucją przepisów dotyczących aborcji w przypadku dużego prawdopodobieństwa ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej życiu.– *załącznik nr 3 do protokołu*.

Głos w tym punkcie zabrali: Radny Łukasz Banaś, Radny Piotr Wrona, Radny Paweł Ruksza.

Wiceprzewodniczący Rady Miasta Łukasz Kot poddał pod głosowanie wnioszek o wprowadzenie do porządku ww. projektu uchwały.

*Rada Miasta Częstochowy przy 16 głosach za, 6 głosach przeciwnych i 3 głosach wstrzymujących się **przyjęła** ww. wniosek.*

Rada Miasta przyjęła następujący porządek obrad:

Ad pkt.4.

Wiceprzewodniczący Rady Miasta Łukasz Kot zwrócił się do Radnych z pytaniem, czy mają uwagi do protokołu z obrad XXXIII sesji Rady Miasta.

Uwag do protokołów nie zgłoszono.

Wiceprzewodniczący Rady Miasta Łukasz Kot poddał pod głosowanie protokół z obrad XXXIII sesji Rady Miasta.

*Rada Miasta Częstochowy przy 25 głosach za, 1 głosie przeciwnym i braku głosów wstrzymujących się **przyjęła protokół** z obrad XXXIII sesji Rady Miasta Częstochowy.*

Ad. pkt 5

Sprawozdanie z działalności Prezydenta Miasta Częstochowy za okres od 27 sierpnia do 23 września 2020 r. – załącznik nr 5 do protokołu.

W tym punkcie głos zabrali: Radny Paweł Ruksza (2 razy), Radny Dariusz Kapinos, Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny, Radna Katarzyna Jastrzębska, Radna Krystyna Stefańska, Prezydent Miasta Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk, Radny Jacek Krawczyk.

Ad pkt.6

Informacja bieżąca Przewodniczącego Rady Miasta Częstochowy za okres od 26 sierpnia do 22 września 2020 r. – załącznik nr 6 do protokołu.

Głos w tym punkcie zabrali: Radny Paweł Ruksza (2 razy), Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny (4 razy), Radny Andrzej Sowa, Radny Sebastian Trzeszkowski, Radny Piotr Wrona.

Ad pkt.7

Wystąpienia zaproszonych gości.

Głos w tym punkcie zabrali: Poseł na Sejm RP Zdzisław Wolski oraz Senator RP Wojciech Konieczny.

Ad pkt.8.

Wiceprzewodniczący Rady Miasta Łukasz Kot poprosił o zgłaszanie kandydatur do Komisji Uchwał i Wniosków.

Radny Dariusz Kapinos w imieniu Klubu Radnych SLD zgłosił kandydaturę Radnej Iwony Zbrojkiewicz.

Radny Łukasz Banaś w imieniu Klubu Radnych Koalicji Obywatelskiej zgłosił kandydaturę Radnej Barbary Gieroń.

Radni wyrazili zgodę na udział w Komisji Uchwał i Wniosków.

Wiceprzewodniczący Rady Miasta Łukasz Kot poddał pod głosowanie następujący skład Komisji Uchwał i Wniosków: Barbara Gieroń i Iwona Zbrojkiewicz.

*Rada Miasta Częstochowy przy 25 głosach za, braku głosów przeciwnych i 1 głosie wstrzymującym się **przyjęła** ww. skład Komisji Uchwał i Wniosków.*

Ad pkt.9 i 10

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie:

- zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2020-2035 (**BR.13.XXXIV.20**) - załącznik nr 7 do protokołu oraz zmian w budżecie miasta Częstochowy na rok 2020 (**BR.14.XXXIV.20**) - załącznik nr 8 do protokołu.

Autopoprawka - - załącznik nr 9 do protokołu.

Opinia Komisji Infrastruktury i Ochrony Środowiska - załącznik nr 10 do protokołu.

Opinia Komisji Skarbu - załącznik nr 11 do protokołu.

Głos w dyskusji zabrali: Radny Paweł Ruksza, Radny Piotr Wrona (2 razy), Radny Łukasz Banaś, Zastępca Prezydenta Miasta Piotr Grzybowski, Skarbnik Miasta Ewa Wójcik, Prezydent Miasta Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk.

W związku z brakiem innych głosów w dyskusji **Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny** poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.13.XXXIV.20.

*Rada Miasta Częstochowy przy 17 głosach za, 1 głosie przeciwnym i 7 głosach wstrzymujących się **podjęła** uchwałę w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2020-2035.*

W związku z brakiem innych głosów w dyskusji **Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny** poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.14.XXXIV.20.

*Rada Miasta Częstochowy przy 20 głosach za, braku głosów przeciwnych i 5 głosach wstrzymujących się **podjęła** uchwałę w sprawie zmian w budżecie miasta Częstochowy na rok 2020*

Ad. Pkt. 11

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie zarządzenia poboru opłaty skarbowej w drodze inkasa. **(BR.4.XXXIV.20)**- załącznik nr 12 do protokołu.

Opinia Komisji Skarbu - załącznik nr 11 do protokołu.

Głos w dyskusji zabrali: Radny Paweł Ruksza, Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny, Prezydent Miasta Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk.

W związku z brakiem innych głosów w dyskusji **Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny** poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.4.XXXIV.20.

*Rada Miasta Częstochowy przy 19 głosach za, 2 głosach przeciwnych i 5 głosach wstrzymujących się **podjęła** uchwałę w sprawie zmiany uchwały w sprawie zarządzenia poboru opłaty skarbowej w drodze inkasa.*

Ad. Pkt. 12-14

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie:

- opłaty targowej w 2021 roku **(BR.1.XXXIV.20)**,
- określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości w 2021 roku **(BR.2.XXXIV.20)**
- stawek podatku od środków transportowych w 2021 roku **(BR.3.XXXIV.20)**

Opinia Komisji Skarbu - załącznik nr 11 do protokołu.

Głos w tych punktach zabrali: Radny Paweł Ruksza (2 razy), Radny Piotr Wrona, Radny Artur Gawroński, Radny Jacek Krawczyk, Radny Andrzej Sowa, Radny Sebastian Trzeszkowski, Prezydent Miasta Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk (2 razy), Rady Łukasz Kot.

W związku z brakiem innych głosów w dyskusji **Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny** poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.1.XXXIV.20.

*Rada Miasta Częstochowy przy 19 głosach za, 6 głosach przeciwnych i 4 głosach wstrzymujących się **podjęła** uchwałę w sprawie opłaty targowej w 2021 roku*

W związku z brakiem innych głosów w dyskusji **Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny** poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.2.XXXIV.20.

*Rada Miasta Częstochowy przy 19 głosach za, 7 głosach przeciwnych i braku głosów wstrzymujących się **podjęła** uchwałę w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości w 2021 roku.*

W związku z brakiem innych głosów w dyskusji **Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny** poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.3.XXXIV.20.

*Rada Miasta Częstochowy przy 19 głosach za, 5 głosach przeciwnych i 2 głosach wstrzymujących się **podjęła** uchwałę w sprawie stawek podatku od środków transportowych w 2021 roku*

Ad. Pkt. 15

Wiceprzewodniczący Rady Miasta Łukasz Kot poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie przyjęcia stanowiska w sprawie sprzeciwienia się wyrokowi quasi Trybunału Konstytucyjnego w sprawie uznania za niezgodne z Konstytucją przepisów dotyczących aborcji w przypadku dużego prawdopodobieństwa ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej życiu.

Głos w tym punkcie zabrali: Radna Małgorzata Iżyńska (2 razy), Radna Katarzyna Jastrzębska (2 razy), Radna Jolanta Urbańska (2 razy), Radna Monika Pohorecka (2 razy), Prezydent Miasta Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk, Radna Ewa Lewandowska, Radny Jacek Krawczyk, Radna Beata Struzik (2 razy), Radny Paweł Ruksza (2 razy), Radny Łukasz Banaś, Radny Artur Gawroński,

W związku z brakiem innych głosów w dyskusji **Wiceprzewodniczący Rady Miasta Łukasz Kot** poddał pod

głosowanie ww. projekt uchwały.

*Rada Miasta Częstochowy przy 17 głosach za, 4 głosów przeciwnych i 2 głosach wstrzymujących się **podjęła** uchwałę w sprawie przyjęcia stanowiska w sprawie sprzeciwienia się wyrokowi quasi Trybunału Konstytucyjnego w sprawie uznania za niezgodne z Konstytucją przepisów dotyczących aborcji w przypadku dużego prawdopodobieństwa ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej życiu.*

W związku z brakiem innych głosów w dyskusji **Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny** poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.6.XXXIII.20.

*Rada Miasta Częstochowy przy 21 głosach za, braku głosów przeciwnych i 7 głosach wstrzymujących się **podjęła** uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie nadania Statutu Centrum Usług Komunalnych w Częstochowie*

W związku z brakiem innych głosów w dyskusji **Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny** poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.7.XXXIII.20.

*Rada Miasta Częstochowy przy 23 głosach za, braku głosów przeciwnych i 5 głosach wstrzymujących się **podjęła** uchwałę w sprawie upoważnienia Dyrektora Centrum Usług Komunalnych w Częstochowie do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej.*

Ad. Pkt. 16

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w Częstochowie, w dzielnicy Wyczerpy-Aniołów, w rejonie ulic: Batalionów Chłopskich i Kontkiewicza. **(BR.8.XXXIII.20)** - załącznik nr 18 do protokołu.

Opinia Komisji Rozwoju Regionalnego i Gospodarki - załącznik nr 17 do protokołu.

Opinia Komisji Infrastruktury i Ochrony Środowiska - załącznik nr 10 do protokołu.

W związku z brakiem głosów w dyskusji **Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny** poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.8.XXXIII.20

*Rada Miasta Częstochowy przy 27 głosach za, braku głosów przeciwnych i 1 głosie wstrzymującym się **podjęła** uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania*

przestrzennego obejmującego obszar położony w Częstochowie, w dzielnicy Wyczerpy-Aniołów, w rejonie ulic: Batalionów Chłopskich i Kontkiewicza.

Ad. Pkt. 17

Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny poprosił o przygotowanie projektu uchwały w sprawie ustalenia cen za świadczenie usług komunalnych związanych z zagospodarowaniem odpadów pochodzących z terenu Gminy Miasto Częstochowa przez Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Sobuczynie (**BR.9.XXXIII.20**) - załącznik nr 4 do protokołu.

Opinia Komisji Rozwoju Regionalnego i Gospodarki - załącznik nr 17 do protokołu.

W związku z brakiem głosów w dyskusji **Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny** poddał pod głosowanie projekt uchwały na druku BR.9.XXXIII.20.

*Rada Miasta Częstochowy przy 23 głosach za, 1 głosie przeciwnym i 3 głosach wstrzymującym się **podjęła** uchwałę w sprawie ustalenia cen za świadczenie usług komunalnych związanych z zagospodarowaniem odpadów pochodzących z terenu Gminy Miasto Częstochowa przez Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Sobuczynie.*

Ad. Pkt. 18

Wolne wnioski i oświadczenia radnych, Prezydenta i inne zgłoszone do porządku obrad.

Głos w tym punkcie zabrał Radny Andrzej Sowa.

Wykaz głosowań stanowi załącznik nr 19 do protokołu.

Dyskusja na płycie CD stanowi załącznik nr 20 do protokołu.

Ad. Pkt. 19

W związku z wyczerpaniem porządku obrad Przewodniczący Rady Miasta Zbigniew Niesmaczny zamknął obrady XXXIII Sesji Rady Miasta.

**Przewodniczący
Rady Miasta Częstochowy**

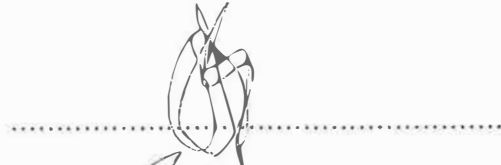
(-) Zbigniew Niesmaczny

Protokołowała:

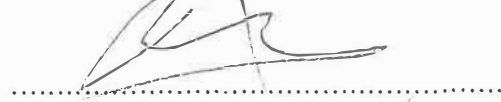
(-) Joanna Rekwirewicz

LISTA OBECNOŚCI RADNYCH
na XXXIV zwyczajną Sesję Rady Miasta
w dniu 29 października 2020 roku

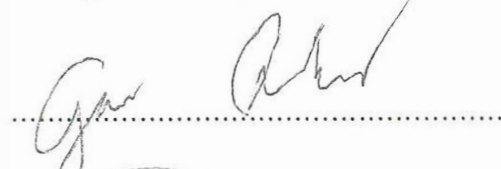
1. *Banaś Łukasz*



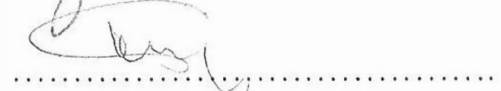
2. *Blukacz Tomasz*



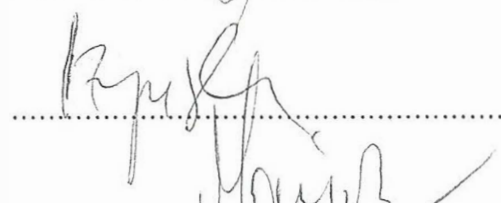
3. *Gawroński Artur*



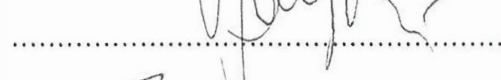
4. *Gieroń Barbara*



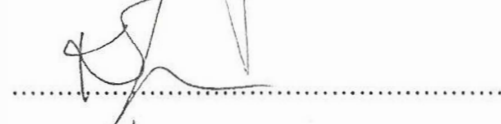
5. *Iżyńska Małgorzata*



6. *Jarzyński Konrad*



7. *Jastrzębska Katarzyna*



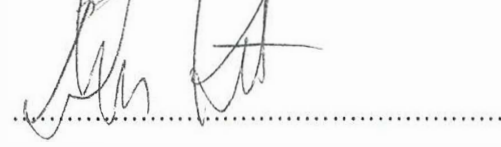
8. *Kaliszewski Piotr*



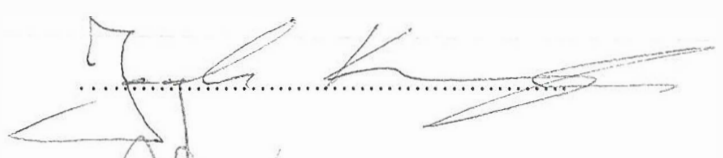
9. *Kapinos Dariusz*



10. *Kot Łukasz*



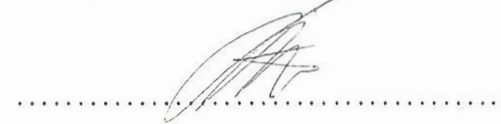
11. *Krawczyk Jacek*



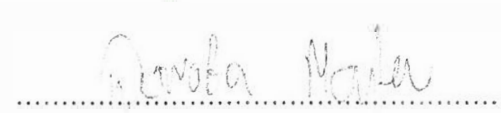
12. *Lewandowska Ewa*





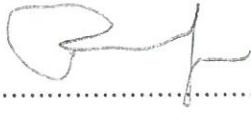
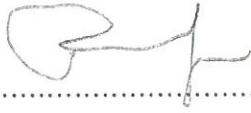
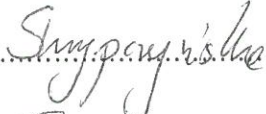






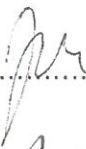
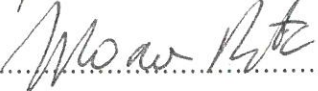
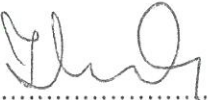
13. *Lewandowski Michał*



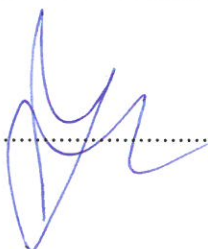
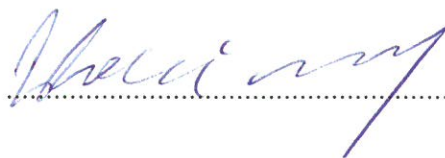
14. *Majer Dorota*



LISTA OBECNOŚCI RADNYCH
na XXXIV zwyczajną Sesję Rady Miasta
w dniu 29 października 2020 roku

15. *Niesmaczny Zbigniew* 
16. *Pawłowska Agata* 
17. *Pohorecka Monika* 
18. *Ruksza Paweł* 
19. *Skrzypczyńska Emilia* 
20. *Sowa Andrzej* 
21. *Stefańska Krystyna* 
22. *Struzik Beata* 
23. *Szczuka Ryszard* 
24. *Trzeszkowski Sebastian* 
25. *Tyl Tomasz* 
26. *Urbańska Jolanta* 
27. *Wrona Piotr* 
28. *Zbrojkiewicz Iwona* 


LISTA GOŚCI ZAPROSZONYCH
na obrady XXXIV zwyczajnej Sesji Rady Miasta
dnia 29 października 2020 roku

1. *Lidia Burzyńska*
Posel na Sejm RP
2. *Andrzej Gawron*
Posel na Sejm RP
3. *Szymon Giżyński*
Posel na Sejm RP
4. *Izabela Leszczyna*
Posel na Sejm RP
5. *Andrzej Szewiński*
Posel na Sejm RP
6. *Mariusz Trepka*
Posel na Sejm RP
7. *Zdzisław Wolski*
Posel na Sejm RP
8. *Ryszard Majer*
Senator RP
9. *Wojciech Konieczny*
Senator RP
10. *Jarosław Wieczorek*
Wojewoda Śląski
11. *Jakub Chelstowski*
Marszałek Województwa Śląskiego
12. *Krzysztof Smela*
Starosta Powiatu Częstochowskiego

LISTA GOŚCI ZAPROSZONYCH

na obrady XXXIV zwyczajnej Sesji Rady Miasta

dnia 29 października 2020 roku

13. *Krzysztof Matyjaszczyk*
Prezydent Miasta Częstochowy
14. *Jarosław Marszałek*
Zastępca Prezydenta Miasta
Częstochowy
15. *Piotr Grzybowski*
Zastępca Prezydenta Miasta
Częstochowy
16. *Ryszard Stefaniak*
Zastępca Prezydenta Miasta
Częstochowy
17. *Bartłomiej Sabat*
Zastępca Prezydenta Miasta
Częstochowy
18. *Piotr Bańka*
Radny Województwa Śląskiego
19. *Stanisław Gmitruk*
Radny Województwa Śląskiego
20. *Beata Kocik*
Wiceprzewodnicząca Sejmiku
Województwa Śląskiego
21. *Marta Salwiera*
Radna Województwa Śląskiego
22. *Gabriela Łacny*
Radna Województwa Śląskiego
23. *Marek Balt*
Posel do Parlamentu Europejskiego
- 



Częstochowa, 23 października 2020 r.
Załącznik nr 2 do protokołu

Przewodniczący
Rady Miasta Częstochowy
Zbigniew Niesmaczny

BR.0002.XXXIV.2020

Pan/i

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz. U. 2020 r., poz. 713) **zwołuję** na dzień **29 października (czwartek) 2020 roku o godz. 12.00** w sali sesyjnej Urzędu Miasta Częstochowy ul. Śląska 11/13 w Częstochowie XXXIV zwyczajną Sesję RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY z następującym porządkiem obrad:

1. Otwarcie Sesji i stwierdzenie jej prawomocności.
2. Powołanie sekretarzy obrad.
3. Zmiany w porządku obrad
4. Przyjęcie protokołu z obrad XXXIII sesji Rady Miasta Częstochowy.
5. Informacja bieżąca Prezydenta Miasta Częstochowy.
6. Informacja bieżąca Przewodniczącego Rady Miasta Częstochowy.
7. Wystąpienia zaproszonych gości.
8. Wybór Komisji Uchwał i Wniosków.
9. Podjęcie uchwały w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2020-2035. **(BR.13.XXXIV.20)**
10. Podjęcie uchwały w sprawie zmian w budżecie miasta Częstochowy na rok 2020. **(BR.14.XXXIV.20)**
11. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie zarządzenia poboru opłaty skarbowej w drodze inkasa. **(BR.4.XXXIV.20)**
12. Podjęcie uchwały w sprawie opłaty targowej w 2021 roku. **(BR.1.XXXIV.20)**
13. Podjęcie uchwały w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości w 2021 roku. **(BR.2.XXXIV.20)**
14. Podjęcie uchwały w sprawie stawek podatku od środków transportowych w 2021 roku. **(BR.3.XXXIV.20)**
15. Podjęcie uchwały w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością poprzez wniesienie aportu rzeczowego **(BR.15.XXXIV.20)**
16. Podjęcie uchwały w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Miejskiego Przedsiębiorstwa

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

Komunikacyjnego w Częstochowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością poprzez wniesienie aportu rzeczowego. **(BR.16.XXXIV.20)**

17. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały Rady Miasta Częstochowy w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych i środków finansowych przeznaczonych na ich realizację w 2020 roku. **(BR.8.XXXIV.20)**
18. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Warszawskiej. **(BR.11.XXXIV.20)**
19. Podjęcie uchwały w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego i rysunku jednolitego uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II. **(BR.10.XXXIV.20)**
20. Podjęcie uchwały w sprawie nadania nazwy drodze gminnej w Częstochowie, bocznej od ul. Batalionów Chłopskich. **(BR.9.XXXIV.20)**
21. Podjęcie uchwały w sprawie nadania nazwy placowi w Częstochowie. **(BR.7.XXXIV.20)**
22. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie przyjęcia Programu Rewitalizacji dla miasta Częstochowy na lata 2017-2023. **(BR.17.XXXIV.20)**
23. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie nadania Statutu Częstochowskiemu Centrum Świadczeń. **(BR.5.XXXIV.20)**
24. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Częstochowskie Centrum Świadczeń. **(BR.6.XXXIV.20)**
25. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany Uchwały Nr 7.II.2018 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie powołania Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz wyboru jej Przewodniczącego. **(BR.12.XXXIV.20)**
26. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia woli stosowania rozwiązań pozwalających osiągnąć cele strategiczne wskazane w Komunikacie Komisji Europejskiej COM (2018) 773 – Czysta Planeta dla wszystkich – Europejska długoterminowa wizja strategiczna dobrze prosperującej, nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej dla klimatu gospodarki. **(BR.18.XXXIV.20)**
27. Wolne wnioski i oświadczenia radnych, Prezydenta i inne zgłoszone do porządku obrad.
28. Zamknięcie obrad XXXIV Sesji Rady Miasta Częstochowy.

Przewodniczący
Rady Miasta Częstochowy

(-) Zbigniew Niesmaczny

UCHWAŁA

RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia stanowiska w sprawie sprzeciwienia się wyrokowi quasi Trybunału Konstytucyjnego w sprawie uznania za niezgodne z Konstytucją przepisów dotyczących aborcji w przypadku dużego prawdopodobieństwa ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej jego życiu

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz.U. z 2020 r. poz. 713)

Rada Miasta Częstochowy uchwała:

§ 1. Przyjąć stanowisko w sprawie sprzeciwienia się wyrokowi quasi Trybunału Konstytucyjnego w sprawie uznania za niezgodne z Konstytucją przepisów dotyczących aborcji w przypadku dużego prawdopodobieństwa ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej jego życiu, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Rada Miasta Częstochowy postanawia przesłać niniejsze Stanowisko do Prezesa quasi Trybunału Konstytucyjnego, Prezesa Rady Ministrów, parlamentarzystów Ziemi Częstochowskiej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Jolanta Urbaniak

Martyna Izyniec

Jana Zbrojnikiewicz

Ewa Nowakowska

Emilia Skrzypczyńska

Gienon' Barbara

Załącznik do uchwały
Rady Miasta Częstochowy
z dnia.....2020 r.

**STANOWISKO
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY
z dnia 29 października 2020 r.**

sprzeciwiające się wyrokowi quasi Trybunału Konstytucyjnego w sprawie uznania za niezgodne z Konstytucją przepisów dotyczących aborcji w przypadku dużego prawdopodobieństwa ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej jego życiu

Jako Rada Miasta Częstochowy stanowczo sprzeciwiamy się wyrokowi quasi Trybunału Konstytucyjnego w sprawie uznania za niezgodne z Konstytucją przepisów dotyczących aborcji w przypadku dużego prawdopodobieństwa ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej jego życiu, a tym samym ograniczeniu praw obywatelskich i praw człowieka.

Stanowisko to jest głosem ogromnej liczby częstochowianek i częstochowian oraz znacznej części polskiego społeczeństwa. Wypowiedzenie przyjętego dotychczas w Polsce kompromisu aborcyjnego jest niemoralne, skazuje kobiety na piekło.

Żaden podmiot nie ma etycznego prawa zmuszać kobiet do kontynuowania ciąży z nieodwracalnymi wadami płodu, powodującymi śmierć dziecka zaraz po urodzeniu lub też skazującego dziecko na życie zależne od opiekuna. Nie można mówić o byciu „za życiem” jednocześnie skazując kobiety, często już matki, na noszenie pod sercem przez 9 miesięcy dziecka tylko po to, aby chwile po porodzie były one zmuszone je pochować. Wpływ na stan zdrowia i stan psychiczny wielu kobiet, a tym samym całych rodzin będzie nieodwracalny i jest niemożliwy do przewidzenia. Należy wyraźnie zaznaczyć, iż dotychczasowy kompromis nie narzucał kobietom oraz ich rodzinom konieczności aborcji, pozostawiał taką możliwość. Dziś, polskie kobiety i polskie rodziny zostały pozbawione możliwości wyboru.

Jako organ uchwałodawczy chcemy również podkreślić, że skrajnie nieodpowiedzialne jest wszczynanie wyrokiem tak ogromnego konfliktu społecznego w czasie gigantycznego wzrostu zachorowań wirusa COVID-19. Nawoływanie do walki z kobietami oraz ponowne dzielenie Polek i Polaków na tych walczących w słusznej sprawie i na tych, których pobudki, w ocenie rządu, są błędne przyczyni się do wzrostu do fali protestów, a tym samym sprowadzi zagrożenie na życie i zdrowie mieszkank i mieszkańców naszego kraju.

W 2018 roku przyjęliśmy w gronie radnych stanowisko upamiętniające setną rocznicę uzyskania przez Polki praw wyborczych. To przełomowe wydarzenie w historii naszego kraju umożliwiło nadanie kobietom należnego im miejsca w hierarchii społecznej. Nasi przodkowie, dzięki podjęciu decyzji umożliwiającej kobietom realne współdecydowanie o rzeczywistości, wykonali milowy krok w rozwoju społeczeństwa i dali przykład innym narodom jak ważna jest rola kobiet w odradzającym się Państwie. Karygodnym jest próba odbierania głosu oraz decyzyjności kobietom, karygodne jest zmuszanie kobiet do ponownej walki o ich podstawowe prawa dlatego jako Rada Miasta Częstochowy wzywamy do poczynienia natychmiastowych kroków mających na celu przywrócenie zaakceptowanego przez większość środowisk kompromisu aborcyjnego.

Polska jest Kobietą! Częstochowa jest Kobietą!

Joanna Urbaniak
Małgorzata Izyńska
Joanna Zbrojewska
Ewa Jaworska
Cyrena Barbara
Emilia Strupczyńska

Uzasadnienie

Mając na uwadze problematykę poruszoną w tekście załącznika do uchwały, to jest „Stanowisko w sprawie sprzeciwienia się wyrokowi quasi Trybunału Konstytucyjnego w sprawie uznania za niezgodne z Konstytucją przepisów dotyczących aborcji w przypadku dużego prawdopodobieństwa ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej jego życiu”, przyjęcie uchwały uważa się za zasadne.

Jolanta Mbausta

Motykowska Izabela

Jwona Zbojkiwica

Ewa Jwańska

Genet Barbara

Emilia Skrypczynska

Załącznik nr 4 do protokołu

**Sprawozdanie z działalności Prezydenta Miasta Częstochowy
za okres od 24 września do 28 października 2020 roku**

Na początek przedstawię aktualny raport o stanie finansów miasta.

Według stanu na dzień 23 października 2020 r. dochody miasta za okres od początku roku wyniosły 1 mld 214 mln 93 tys. zł tj. 80,86 % planowanych dochodów, z tego:

- z tytułu subwencji miasto uzyskało 322 mln 509 tys. zł;

- z tytułu dotacji celowych 314 mln 972 tys. zł;

- dochody własne zostały zrealizowane w wysokości 576 mln 612 tys. zł, w tym m.in.:

- udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych 223 mln 446 tys. zł;
- podatek od nieruchomości 125 mln 689 tys. zł;
- opłaty za gospodarowanie mieszkaniowym zasobem komunalnym (czynsz z najmu, dzierżawy, media) 37 mln 519 tys. zł;
- opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi 55 mln 124 tys. zł;
- sprzedaż lokali mieszkalnych i nieruchomości, opłaty za użytkowanie wieczyste gruntów, służebność gruntowa, dzierżawa terenu, przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności 15 mln 406 tys. zł.

Ubytek dochodów z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych w stosunku do wskaźnika upływu czasu wynosi 23 mln 135 tys. zł.

Ustalony w budżecie plan wydatków miasta w kwocie 1 mld 622 mln 330 tys. zł został wykonany w wysokości 1 mld 165 mln 101 tys. zł tj. w 71,82 %.

Najwyższe kwotowo wydatki dotyczyły:

- utrzymania szkół i przedszkoli, na co przeznaczono 334 mln 865 tys. zł;
- zadań z zakresu opieki i świadczeń społecznych, na które przeznaczono 286 mln 568 tys. zł;
- utrzymania dróg -122 mln 54 tys. zł;
- Powiatowego Urzędu Pracy - 11 mln 408 tys. zł;
- Komendy Miejskiej Straży Pożarnej, która otrzymała 19 mln 137 tys. zł;
- realizacji zadań Urzędu Miasta i innych jednostek miejskich - 391 mln 69 tys. zł.

W okresie od 1 stycznia do 23 października br. zostały spłacone zgodnie z terminami płatności kredyty i pożyczki w kwocie 21 mln 750 tys. zł i odsetki w kwocie 8 mln 120 tys. zł (łącznie 29 mln 870 tys. zł).

Wysoka Rado!

Według informacji Powiatowego Urzędu Pracy ogólna liczba bezrobotnych zarejestrowanych w mieście w końcu września wynosiła 4 520 czyli o 41 osób mniej niż w końcu sierpnia br., a o 1098 osób więcej niż rok wcześniej, czyli w końcu sierpnia 2019 roku.

Ostatnia notowana stopa bezrobocia w Częstochowie z końca września br. to 4,0%, przy średniej krajowej – 6,1% oraz średniej wojewódzkiej – 4,8 %.

Informacja z ewidencji ludności Wydziału Spraw Obywatelskich.

Liczba osób zameldowanych w Częstochowie 26 października wynosiła – według wskazań miejskiego systemu ewidencji ludności – 212 141 osób, w tym 205 904 zameldowanych na pobyt stały oraz 6 237 zameldowanych na pobyt czasowy.

Statystyka z ewidencji ludności nie obejmuje osób mieszkających stale lub przebywających czasowo w naszym mieście (w tym także w Częstochowie pracujących), które nie zgłosiły tego faktu poprzez zameldowanie.

Szanowni Państwo!

Przedstawię teraz w porządku chronologicznym informację o niektórych działaniach, decyzjach i spotkaniach z udziałem moim lub moich zastępców.

26 września uczestniczyłem w kolejnej edycji **Industriady**, na której szlaku zabytków techniki znalazły się również trzy częstochowskie obiekty. Motywem przewodnim tegorocznej Industriady była Natura w przemyśle. W Częstochowie imprezę zakończył koncert zespołu Tam Tam Project, będący połączeniem dźwięków z różnych stron świata z nowoczesnymi i klasycznymi stylami muzycznymi.

27 września Ryszard Stefaniak wziął udział **w miejskich uroczystościach z okazji Dnia Polskiego Państwa Podziemnego oraz 81. rocznicy powstania Szarych Szeregów**. Złożono kwiaty i zapalono znicze na grobie harcmistrza ZHP Edwarda Szostaka oraz pod pomnikiem Poległym w Obronie Ojczyzny na Placu Pamięci Narodowej.

29 września uczestniczyłem w konferencji prasowej w zajezdni MPK, podczas której zaprezentowano nowe składy tramwajowe.

Do końca września Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne odebrało od producenta komplet zamówionych 10 Twistów 2.0., z których część już rozpoczęła regularne kursy po południowej części

miasta. W przyszłym roku, po zakończeniu trwającej przebudowy infrastruktury tramwajowej, będą one obsługiwały wszystkie linie.

Wyprodukowany przez bydgoską Pesę Twist 2.0. to model, który jest przeznaczony specjalnie dla Częstochowy. W pełni niskopodłogowy łączy wypracowywane przez lata rozwiązania, służące zwiększeniu komfortu, bezpieczeństwa ekologii i ekonomii. Tramwaj ten został właśnie nominowany do nagrody Dobry Wzór 2020, przyznawanej przez Instytut Wzornictwa Przemysłowego.

Tegoroczna dostawa 10 nowych składów tramwajowych realizowana jest w ramach projektu unijnego i programu „Lepsza Komunikacja w Częstochowie”. Poprzez takie inwestycje chcemy zachęcić mieszkanki i mieszkańców do powszechniejszego korzystania z komunikacji miejskiej (oczywiście zwłaszcza po ustąpieniu obecnej epidemii).

W połączeniu z siedmioma Twistami, które jeżdżą już od kilku lat po mieście, nowoczesne tramwaje będą stanowiły większość składów obsługujących linie w Częstochowie.

Produkcja i dostawa nowych tramwajów (koszt ok. 90 mln zł brutto) to jeden z dwóch elementów największego w historii MPK projektu tramwajowego. Drugą częścią przedsięwzięcia jest budowa nowej linii w starym śladzie pomiędzy Rakowem a Północą (koszt ok. 114 mln zł). Łączny koszt obu inwestycji to 204 mln zł, ze 144 milionami unijnego dofinansowania.

8 października uczestniczyłem w briefingu prasowym podczas którego zaprezentowaliśmy założenia nowego **pilotażowego programu zajęć wyrównawczych, realizowanych w 8 częstochowskich podstawówkach**. Bierze w nim udział ponad tysiąc uczennic i uczniów dla których zaplanowano blisko 2 tysiące godzin zajęć.

Celem programu „*EDU-AKCJA - to wiem, to rozumiem, to umiem*” jest m.in. przeciwdziałanie negatywnym społecznym skutkom pandemii, a co za tym idzie, wsparcie tych uczniów, którzy nie radzą sobie wystarczająco z opanowaniem wymaganych wiadomości i umiejętności. W ramach przedsięwzięcia, w 8 częstochowskich podstawówkach rozpoczęto prowadzenie w grupach cyklicznych zajęć wyrównawczych dla dzieci z klas I-VIII.

Program jest odpowiedzią na zdiagnozowane przez dyrektorów i nauczycieli potrzeby edukacyjne dzieci. Jego realizacja ma pomóc w opanowaniu i utrwalaniu wiadomości przewidzianych w podstawie programowej. W obecnej sytuacji EDU-AKCJA jest prowadzona stacjonarnie w klasach I-III i zdalnie od klasy IV.

9 października okazji Dnia Edukacji Narodowej wręczyłem nagrody 118 nauczycielkom i nauczycielkom **Nagrody Prezydenta Miasta Częstochowy za osiągnięcia w pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej**. Uroczystość – w pełnym reżimie sanitarnym – odbyła się w Teatrze im. Adama Mickiewicza.

15 października uczestniczyłem w **przekazaniu wózka dla kolejnego dziecka urodzonego dzięki częstochowskiemu programowi dofinansowania procedury in vitro**,

Przypomnę, że od 2012 roku do października 2020 roku – urodziło się już 53 dzieci - 27 dziewczynek oraz 26 chłopców (w tym 5 par bliźniaków). Od początku miejski program wspiera częstochowska firma Deltim, fundując każdemu dziecku wózek własnej produkcji. Rodzice chłopca odebrali wózek na spotkaniu w Urzędzie Miasta.

20 października uczestniczyłem w **roboczym spotkaniu stowarzyszenia "Shrines of Europe"**, zorganizowanym za pośrednictwem platformy on-line. Wraz z przedstawicielami sześciu miast pielgrzymkowych dyskutowaliśmy m.in. o planach rozwoju miast poprzez wspólną promocję i współpracę, a także o wpływie pandemii na proces ostatecznego zarejestrowania Stowarzyszenia. W spotkaniu uczestniczyli m. in. burmistrzowie Altötting (Niemcy), Einsiedeln (Szwajcaria), Fátimy (Portugalia), Loreto (Włochy), Lourdes (Francja) oraz Mariazell (Austria).

22 października odwiedziłem dwa wyremontowane budynki burs miejskich. Ta przy ulicy Legionów została właśnie przebudowana i zmodernizowana. Wcześniej podobny remont przeszła bursa przy ulicy Prusa. Budynek dostosowano też do przepisów przeciwpożarowych.

Wysoka Rado!

Miło mi przypomnieć, że wśród samorządów, które w największym stopniu angażowały się w realizację projektów zdrowotnych w zakresie profilaktyki grypy znalazła się Częstochowa.

Ogólnopolski Program Zwalczenia Grypy wyróżnił nasze Miasto tytułem „**Lidera w Innowacjach w zakresie profilaktyki grypy**”, otrzymaliśmy statuetkę za walkę z tą chorobą wśród najmłodszych mieszkańców miasta.

Wyróżnienia przyznawano podczas XII Dorocznej Debaty Ekspertów Flu Forum 2020, która odbyła się 29 września w Villi Foksal w Warszawie.

Przypomnę, że częstochowski samorząd program szczepień ochronnych przeciwko grypie dla osób powyżej 65. roku życia i dzieci do lat 18. ze schorzeniami przewlekłymi i nowotworowymi realizuje od

2006 roku, czyli od 14 lat. Od 2013 roku szczepieniami objęto również częstochowskie przedszkolaki. Przez 14 lat zaszczepiono niemal 31 800 osób. W sumie kosztowało to ponad 1,2 mln zł.

Przy okazji chciałem Państwa poinformować, że na początku ubiegłego tygodnia **zwróciłem się do Ministra Zdrowia z pytaniem o refundację szczepień przeciwko grypie dla pracowników oświaty**. Objęcie szczepieniem nauczycieli pomogłoby zmniejszyć absencje chorobowe w szkołach i poprawić stabilność pracy placówek oświatowych w dobie epidemii koronawirusa, a jednocześnie w okresie wzmożonych zachorowań na grypę.

Szanowni Państwo!

Jeszcze jedna dobra wiadomość w tych mało optymistycznych tygodniach. Dzięki naszemu zaangażowaniu, przy wsparciu związanych z Częstochową polityków oraz samych mieszkańców, **ulica Złota wkrótce doczeka się gruntownej przebudowy**. Szacowana na ponad 13 mln zł inwestycja zostanie wsparta dofinansowaniem przyznany z Funduszu Dróg Samorządowych przez Śląski Urząd Wojewódzki.

Cieszę się, że wspólnie udało się uzyskać wsparcie dla tego zadania. Każda pomoc odciążająca miejski budżet w tych trudnych czasach jest bardzo ważna. Co prawda kwota nie jest równa tej, o którą aplikowaliśmy pierwotnie, ale wierzymy, że ostatecznie będzie to istotne i znaczące wsparcie.

Szanowni Państwo!

Epidemia ma ogromny wpływ na nasze życie, także na funkcjonowanie samorządu. Dlatego nie możemy godzić się na dalszą degradację finansową, którą fundują nam rządzący. 20 października wysłałem **list do częstochowskich parlamentarzystów** przypominając o obciążeniach wydatkowych oraz już obecnym uszczupleniu dochodów miasta. Przygotowany przez rząd projekt zmian w ustawie o podatku dochodowym będzie oznaczać ubytek kolejnych 8,3 mln zł w budżecie Częstochowy, a w skali kraju przyniesie samorządom stratę w wysokości 1,4 mld zł.

Od dłuższego czasu wraz z innymi samorządami, stowarzyszeniami i związkami samorządowymi zwracamy uwagę na coraz trudniejszą sytuację finansową sektora samorządowego w Polsce. Na problemy związane ze wzrostem obciążeń wydatkowych przy jednoczesnym ograniczaniu dochodów samorządowych, nałożyły się w tym roku skutki epidemii.

Tymczasem adekwatność zasilania finansowego gmin, miast i powiatów do zakresu nałożonych na samorządy obowiązków wobec mieszkańców gwarantuje Konstytucja RP (art. 167). Te zapisy nie są jednak obecnie respektowane, tzn. coraz więcej wydatków, które powinny pokrywać środki z budżetu państwa, samorządy muszą brać na swoje barki i finansować je z sukcesywnie uszczuplanych dochodów własnych.

Sztandarowym przykładem są wydatki oświatowe, które na przestrzeni ostatnich lat rosną niewspółmiernie do zmian wysokości subwencji oświatowej. Niezależne od samorządu decyzje m.in. w postaci „rządowych” podwyżek wynagrodzeń w oświacie czy wzrostu minimalnej płacy, nie znajdują odzwierciedlenia w adekwatnym wzroście subwencji. Dlatego wydatki, jakie corocznie dodatkowo ponosi Miasto Częstochowa na edukację z własnych środków rosną bardzo szybko. W 2016 r. dopłata do subwencionowanych zadań wyniosła 48,2 mln, w 2017 - 69,2 mln, w 2018 – 90,4 mln, w 2019 – 95,9 mln, a w 2020 r. przekroczy już 100 mln zł. Rosnące obciążenie budżetu miasta powoduje spadek środków przeznaczanych na inne zadania, a w najbliższym czasie może nawet spowodować problemy w bieżącym regulowaniu wynagrodzeń pracowników oświaty.

Ponadto zauważalny jest drastyczny spadek poszczególnych źródeł dochodów, którymi dysponują samorządy. Jest to nie tylko wpływ kryzysu epidemicznego, ale – przede wszystkim - rezultat zmian ustawowych (ulg i zwolnień podatkowych). Miasto Częstochowa otrzymało dotychczas w 2020 r. mniej o ponad 23 mln zł dochodów zaplanowanych z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych. Biorąc pod uwagę, że już na etapie planowania udziałów w PIT Częstochowa straciła 30 mln zł przewidywanych wcześniej na 2020 r. wpływów z tego tytułu, łączny ujemny skutek tych zmian dla dochodów miasta może wynieść w tym roku ponad 53 mln zł.

Jeśli wkrótce dokonane zostaną kolejne zmiany w ustawie o podatku dochodowym (rządowy projekt zmian w ustawie o podatku dochodowym - druk sejmowy nr 642), to ubytek dla wszystkich samorządów w naszym kraju wyniesie dalsze 1,4 mld zł, co w przypadku Miasta Częstochowy będzie oznaczać brak kolejnych 8,3 mln zł w miejskim budżecie w skali roku.

Zwiększenie obciążeń samorządu z równoczesnym obniżaniem jego dochodów własnych – decyzjami rządu i parlamentu - jest prostą drogą do spowodowania zapaści finansowej samorządów. Jeżeli strona rządowa będzie wprowadzać dalsze zmiany nie uwzględniając negatywnych skutków tych regulacji dla JST, to nastąpi dalszy proces marginalizacji samorządów.

Uważam, że odpowiedzią parlamentarzystów na propozycje zmian ustawowych jeszcze bardziej uszczuplających dochody samorządom i społecznościom lokalnym, powinna być alternatywna propozycja rekompensaty utraconych dochodów dla jednostek samorządu. Byłoby to zgodnie z obowiązującymi zapisami Konstytucji.

Planowane nowelizacje, w tym przypadku w podatku PIT, powinny skutkować zwiększeniem udziału samorządów we wpływach z PIT, aby kwota należna samorządom nie ulegała dalszemu zmniejszaniu. Jednostki samorządu terytorialnego odpowiedzialnie podchodząc do nałożonych na nie obowiązków nie mogą zgodzić się na ciągłe uszczuplanie dochodów, które grozi brakiem możliwości realizacji obligatoryjnych zadań miast, powiatów i gmin oraz zahamowaniem zaplanowanych inwestycji.

Szanowni Państwo!

Pandemia brutalnie udowadnia nam wszystkim, pacjentom, że służba zdrowia - pomimo starań wielu oddanych lekarzy, pielęgniarek, ratowników medycznych, diagnostów, laborantów i innych pracowników - jest niewydolna. Rząd nie wykorzystał czasu, jaki dawało zmniejszenie liczby zakażeń latem, do przygotowania strategii, procedur, sprzętu a przede wszystkim ludzi, którzy byliby w stanie zapanować nad sytuacją, kiedy liczba chorych gwałtownie wzrosła. Taki scenariusz był przecież brany pod uwagę od samego początku epidemii. Z najpilniejszymi potrzebami, sygnalizując problemy, zwracaliśmy się już do Ministerstwa Zdrowia wielokrotnie.

Jeszcze we wrześniu pisałem m.in. do Ministra Zdrowia Adama Niedzielskiego o tym, że w związku z nasileniem się jesiennych infekcji pojawił się problem hospitalizacji osób podejrzanych o zachorowanie na SARS-Cov-2.

Już wówczas - blisko 5 tygodni temu - transport wielu osób z infekcjami górnych dróg oddechowych do szpitali powiatowych okazał się niemożliwy, ponieważ liczba tzw. miejsc izolowanych była niewystarczająca w stosunku do potrzeb. Problem ten wystąpił nie tylko w Częstochowie, ale również w okolicznych gminach. Wprowadzenie tzw. ścieżki zakaźnej dla osób z pozytywnym wynikiem spowodowało, że oddziały zakaźne i obserwacyjno-zakaźne okazały się niewydolne.

Zwróciłem się do Ministra Zdrowia z prośbą o ewentualną zmianę zasad kierowania pacjentów na testy przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej - nie tylko dla osób z wszystkimi objawami koronawirusa oraz weryfikację tzw. ścieżki zakaźnej, aby ograniczyć ją tylko do osób, których stan wskazuje na konieczność kontaktu z oddziałami zakaźnymi. Te zmiany pomogłyby udzielić systemowi ochrony zdrowia i poprawić bezpieczeństwo zdrowotne osób zgłaszających się z infekcjami do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej.

W pismach kierowanych w pierwszej połowie października do ministra Adama Niedzielskiego oraz wojewody śląskiego Jarosława Wierczoka zwracaliśmy uwagę na coraz większe trudności w dostępie do miejsc izolacyjnych w szpitalach w Częstochowie i sąsiednich gminach.

Informowaliśmy ministerstwo i wojewodę o poważnych utrudnieniach w przyjmowaniu pacjentów w ramach Szpitalnych Oddziałów Ratunkowych oraz izb przyjęć. Chodziło głównie o osoby jeszcze niezdiagnozowane, z objawami sugerującymi zakażenie koronawirusem.

Wielokrotnie w ciągu doby częstochowska Stacja Pogotowia Ratunkowego dostawała informacje o braku miejsc izolacyjnych w mieście i okolicy. Potrzeba było czasem kilku godzin aby przekazać pacjenta na SOR czy izbę przyjęć. Zespoły ratownictwa medycznego krążyły pomiędzy szpitalami, a lekarz koordynator, do którego zgłaszane były te trudności, nie był w stanie im zaradzić w ramach swoich kompetencji oraz aktualnej organizacji systemu ochrony zdrowia.

Dlatego wskazywaliśmy konieczność utworzenia w mieście lub ościennych gminach dodatkowych miejsc szpitalnych dla pacjentów z podejrzeniem zachorowania na koronawirusa. Apelowaliśmy zarówno do władz centralnych, jak i wojewódzkich, o pilne działania, które zapewnią bezpieczeństwo osobom jeszcze niezdiagnozowanym w kierunku Covid-19, a wymagającym bezwzględnej i natychmiastowej hospitalizacji. W istniejących warunkach nie sposób zapewnić wszystkim mieszkankom i mieszkańcom właściwej opieki zdrowotnej.

O zwiększenie liczby łóżek w oddziałach zakaźnych i obserwacyjno-zakaźnych do wojewody śląskiego apelował też dyrektor Miejskiego Szpitala Zespołowego Wojciech Konieczny.

Przypomnę wszystkim, że MSZ został wyznaczony jako szpital tzw. pierwszego poziomu zabezpieczenia, a więc przyjmował pacjentów z podejrzeniem koronawirusa do czasu otrzymania wyniku testu i – kiedy jest taka potrzeba – wdrażał zabiegi ratujące życie. Liczba tych pacjentów wzrastała, tymczasem nie było dla nich miejsc w szpitalach II poziomu zabezpieczenia. Wiązało się to m.in. z możliwością kompletnego paraliżu szpitalnego SOR-u, a przez to także innych oddziałów Miejskiego Szpitala Zespołowego. Dlatego wskazywaliśmy, że koordynacja przepływu pacjentów wymagających hospitalizacji z zakażeniem lub podejrzeniem zakażenia powinna odbywać się na poziomie województwa.

Przed dwoma tygodniami zwracaliśmy też uwagę **na problemy z realizacją transportu osób zakażonych koronawirusem do szpitali jednoimiennych**. Prosiłiśmy Wojewodę Śląskiego o zwiększenie liczby karetok z lekarzem w składzie lub o delegowanie do takich karetok lekarzy. Stale wzrastała liczba transportów do szpitali jednoimiennych. Stan pacjentów, którzy oczekują na taki transport bardzo szybko się pogarszał, co w konsekwencji często wymusza konieczność podłączenia do respiratora. Transport takich zaintubowanych chorych niósł ze sobą większe ryzyko powikłań, więc szpitale domagały się obecności lekarza w czasie takiej jazdy. Tymczasem zgodnie z umową z NFZ, Stacja Pogotowia Ratunkowego w Częstochowie miał zakontraktowany ratowniczy transport międzyszpitalny tylko na 3 karetki bez obsady lekarskiej.

Można oczywiście zadysponować własnego lekarza, ale w warunkach nasilającej się epidemii szpitalom brak lekarzy, których można oddelegować do takiego transportu. Częstochowska Stacja Pogotowia Ratunkowego – w miarę możliwości – uruchamiała dodatkowe dyżury lekarzy, jednak ich liczba jest niewystarczająca.

Dlatego zwróciliśmy się do wojewody śląskiego o zwiększenie transportu międzyszpitalnego, prosząc jednocześnie o rozważenie możliwości delegowania lekarzy do tego rodzaju transportów z uwagi na coraz większą liczbę zakażonych pacjentów w ciężkim stanie.

Nasze apele ponowiliśmy w ubiegłym tygodniu. Prosiłiśmy m.in. wojewodę o zabezpieczenie dostatecznej liczby miejsc dla pacjentów zarażonych koronawirusem. Pogotowie nadal ma olbrzymie problemy z umieszczaniem chorych na Covid-19 w szpitalach, do których powinni trafić. Obecna sytuacja zagraża bezpośrednio pacjentom i paraliżuje system ratownictwa, bo karetki są zmuszone czekać w kolejkach przed szpitalami.

Miejski Szpital Zespolony na polecenie Wojewody w ostatnich dniach uruchomił – wykorzystując oddział płucny na Zawodziu – 40-osobowy oddział przeznaczony dla osób chorych na Covid-19, który – po przeniesieniu tam pacjentów covidowych m.in. z geriatry i SOR, natychmiast się przepełnił. Problem braku miejsc występuje więc nadal a my nie otrzymaliśmy praktycznie żadnych odpowiedzi na nasze listy.

Trudno powiedzieć, czy i na ile w opanowaniu sytuacji pomoże ostatni pomysł Ministerstwa Zdrowia związany z wykorzystaniem izolatoriów dla osób chorych, wymagających opieki, ale nie znajdujących się w stanie ciężkim. Trzeba pamiętać, że najbliższe Częstochowie izolatorium znajduje się w Ustroniu.

Przypominam, że rozwiązanie zgłaszanych problemów, które zagrażają bezpieczeństwu zdrowotnemu mieszkanek i mieszkańców, leży w gestii administracji rządowej. To rząd jest odpowiedzialny za walkę z epidemią, ma też wpływ m.in. na kontraktowanie usług medycznych przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Szanowni Państwo!

Przedstawię informację na temat aktualnej sytuacji epidemicznej w Częstochowie.

28 października przed południem mieliśmy odnotowane 2122 przypadki koronawirusa od początku pandemii w Częstochowie. 1330 osób było w tym momencie zakażonych, w ostatniej dobie przybyły 174 osoby. 66 osób chorych z miasta było hospitalizowanych, 1436 było poddanych kwarantannie, a z powodu Covida zmarło – od początku epidemii – 47 częstochowianek i częstochowian. Ponadto nadzorem epidemiologicznym objętych było 45 osób.

Te dane mówią o wzrastającej skali zachorowań w mieście (po nieco mniejszej liczbie przypadków w weekend rekordowe przyrosty przynosi początek tygodnia).

Na koniec chciałby zaapelować jeszcze raz do wszystkich, do Wysokiej Rady i do wszystkich częstochowianek i częstochowian.

Ostatnie tygodnie pokazują, że koronawirus właśnie teraz staje się naprawdę groźny, jeżeli chodzi o skalę zakażeń. Wbrew formułowanym jakiś czas temu optymistycznym zapewnieniom rządzących, że sytuacja jest już opanowana, najpierw wrzesień, a później październik przyniosły gwałtowny wzrost zachorowań w całym kraju.

Jak Państwo wiedzą a ja przedstawiłem wyżej zwiększa się też istotnie liczba zakażonych w Częstochowie. Dlatego – bardzo proszę – nie lekceważcie zagrożenia, uważajcie i dbajcie o siebie oraz innych!

Polski system ochrony zdrowia, który i bez pandemii wymaga usprawniających zmian oraz doinwestowania, obecnie - pomimo starań wielu oddanych pracowników służby zdrowia – może być coraz bardziej niewydolny.

Ostatnie dni przynoszą – także w Częstochowie - masowe protesty związane z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego, którego zasadność, ale także prawomocność wiele osób w Polsce poddaje w wątpliwość. Naruszenie dotychczasowego kompromisu dotyczącego aborcji, spowodowało bardzo emocjonalne wystąpienia bardzo wielu polskich kobiet i mężczyzn, zwłaszcza przedstawicielek i przedstawicieli młodego pokolenia.

Decyzja ta jeszcze mocniej podzieliła społeczeństwo, które jednak – jak wynika z dostępnych badań sondażowych – w znacznej większości jest przeciwne zaostrzeniu prawa aborcyjnego.

Nie chciałbym, aby w wyniku spontanicznych ulicznych wystąpień, których rządzący mogli się w przypadku takiego orzeczenia spodziewać – ucierpiały ich uczestniczki czy uczestnicy. Proszę więc o rozsądek, ostrożność i rozwagę wszystkie strony i osoby biorące udział w manifestacjach: protestujących i protestujących, służby porządkowe oraz środowiska, które wyrażają poglądy odmienne od osób manifestujących sprzeciw wobec zaostrzenia prawa aborcyjnego. Ta sprawa mocno dzieli ludzi, ale nie dążmy do fizycznej konfrontacji, pamiętajmy też o zachowaniu, na ile to możliwe w danej sytuacji, reżimu sanitarnego i dystansu społecznego.

Poniżej dołączam jeszcze szerszą informację z Wydziału Inwestycji i Zamówień Publicznych UM, dotyczącą stanu zadań inwestycyjnych realizowanych lub przygotowywanych przez Urząd Miasta. Oprócz nich trwają oczywiście m.in. zadania, w tym inwestycje drogowe zlecane i nadzorowane przez Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie.

Dziękuję za uwagę i życzę Państwu zdrowia

Krzysztof Matyjaszczyk

Prezydent Miasta Częstochowy

Z informacji Wydziału Inwestycji i Zamówień Publicznych UM:

Postępowania w przygotowaniu(przekazane do ogłoszenia):

W dniu 22.10.2020 r. przesłano ogłoszenie o zamówieniu do Suplementu do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej w celu publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej na **świadczenie usług pocztowych na rzecz 6 jednostek Gminy Miasta Częstochowy w 2021 roku.**

Postępowania w przygotowaniu:

1. Produkcja i dostawa tablic rejestracyjnych dla potrzeb Urzędu Miasta Częstochowy.
2. Budowa odcinka kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej wraz z przyłączami w granicy pasa drogowego do działek przy ul. Legionów w Częstochowie.

Ogłoszone przetargi:

1. W dniu 02.10.2020 r. ogłoszono przetarg nieograniczony na kompleksowe utrzymanie czystości pomieszczeń o ogólnej powierzchni 13.728 m² w lokalach i budynkach Urzędu Miasta Częstochowy (wraz z obsługą sal konferencyjnych) oraz terenów wokół nich o ogólnej powierzchni 8.383 m² w okresie 12 miesięcy 2021 roku (jednak nie dłużej, niż do 31.12.2021r.).
2. Kompleksowe ubezpieczenie grupy zakupowej Gminy Miasta Częstochowa na lata 2021 – 2024 – 3 części - otwarcie ofert 17.11.2020r
3. Świadczenie usług w zakresie transportu dzieci i uczniów z niepełnosprawnością z terenu miasta Częstochowa (w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r.) - otwarcie ofert 03.11.2020r

Postępowania w toku:

1. Dostawa energii elektrycznej dla 5 wydziałów Urzędu Miasta Częstochowy, 136 jednostek organizacyjnych i spółek skarbu Gminy Miasta Częstochowy, Oczyszczalni Ścieków „WARTA” S.A. oraz Miejskiego Zarządu Dróg i Transportu na potrzeby eksploatacji budynków, lokali, obiektów użytkowych, oświetlenia ulicznego i sygnalizacji świetlnej w roku 2021 – postępowanie na etapie zawierania umów.
2. Unieważniono przetarg nieograniczony na wykonanie robót budowlanych związanych z budową dinoparku, tj. parku figur dinozaurów przy Promenadzie Niemena w Częstochowie (działka nr 165/2 obr. 22) - 16.10.2020 r.
3. Rozstrzygnięto przetarg nieograniczony na budowę budynku Bursy Miejskiej w pierzei alei T. Kościuszki 8 w Częstochowie wraz z rozbiórką budynku istniejącego oraz zagospodarowaniem terenu na dz. nr 28 obręb 149. - 25.09.2020 r.

W dniu 30.09.2020 r. wniesiono odwołanie do Krajowej Izby Odwoławczej (KIO). Na 30.10.2020 r. został wyznaczony termin posiedzenia KIO ws. odwołania.

Zawarte umowy:

1. Na wykonanie robót budowlanych w budynku przy ul. Jasnogórskiej 34 dla Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie jako elementu rozbudowy infrastruktury usług społecznych na terenie miasta Częstochowy, realizowane w ramach zadania: "Przebudowa budynku przy ul. Jasnogórskiej 34 w Częstochowie dla Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie" - 24.09.2020 r.
2. W dniu 22.09.2020 r. zawarto umowę na pełnienie funkcji Inwestora Zastępczego dla zadania pn.: „Przebudowa budynku przy ul. Jasnogórskiej 34 w Częstochowie dla Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie” z firmą WZIR Sp. z o.o. z siedzibą w Częstochowie. Wartość brutto umowy: 62.730,00 zł.
3. W dniu 25.09.2020 r. zawarto 86 umów, a 16.10.2020 r. zawarto 1 umowę na dostawę obejmującą zakup i świadczenie usługi dystrybucji paliwa gazowego w postaci gazu ziemnego wysokometanowego typu E dla Wydziału Nadzoru i Administracji Urzędu Miasta Częstochowy oraz 86 jednostek organizacyjnych i spółek Gminy Miasta Częstochowy na potrzeby eksploatacji budynków, lokali i obiektów użytkowych w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. z firmą PGNiG Obrót Detaliczny Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Wartość łączna brutto 87 umów: 2.844.791,01 zł.
4. W dniu 09.10.2020 r. zawarto umowę na remont nawierzchni – miejsc parkingowych, drogi dojazdowo-manewrowej – chodników i instalacji odwodnienia terenu zlokalizowanego w obrębie budynku Urzędu Stanu Cywilnego przy ul. Marszałka Ferdynanda Focha 19/21 w Częstochowie z firmą TEL-BRUK Radosław Telenga z siedzibą w Częstochowie. Wartość brutto umowy: 436.486,79 zł.
5. W dniu 09.10.2020 r. podpisano umowę na doposażenie placu rekreacji ruchowej przy ul. Załogi w Częstochowie na kwotę 242.780,42 zł z firmą Apis Polska Sp. z o.o. z Jarosławia

Skierowano na Kolegium SIWZ na dostawę artykułów biurowych i materiałów eksploatacyjnych do kopiarek dla potrzeb Urzędu Miasta Częstochowy w 2021 roku – w okresie od dnia podpisania umowy do dnia 31.12.2021 r. - 23.10.2020 r.

Informacja o aktualnie prowadzonych inwestycjach:

Zaprojektowanie i wykonanie obiektu sportowo-rekreacyjnego Park Wodny w Częstochowie przy ul. Dekabrystów 45

W dniu 09.10.2020r uzyskano pozwolenie na użytkowanie obiektu. W dniu 16.10.2020r dokonano końcowego odbioru obiektu i podpisano protokół odbioru końcowego. W dniu 23.10.2020r przekazano obiekt Użytkownikowi Miejskiemu Ośrodkowi Sportu i Rekreacji w Częstochowie. Trwa realizacja umów na wyposażenie obiektu.

"Przebudowa budynku Żłobka Miejskiego w Częstochowie przy Alei Armii Krajowej 66a wraz z uwzględnieniem dostosowania obiektu do wymagań p.poż."

Ze względu na okoliczności spowodowane epidemią koronawirusa SARS-CoV-2 przedłużono termin zakończenia realizacji przedmiotu zamówienia wraz z jego odbiorem do dnia 02.11.2020 r.

Zaprojektowanie i wykonanie robót dotyczących zadania: Centrum Piłki Nożnej w Częstochowie - przebudowa i rozbudowa obiektu sportowego przy ul. Limanowskiego" (Stadion Raków)

Wykonano roboty rozbiórkowe na obiekcie - trybuny, murawa. Wykonano projekt budowlany zamienny oraz złożono wnioski o zamienne pozwolenie na budowę. Trwa uzyskiwanie zamiennej decyzji pozwolenia na budowę.

Rozbudowa i przebudowa obiektu Szkoły Podstawowej Nr 47 przy ul. Przestrzennej 68/70 w Częstochowie

W dniu 20.10.2020r rozpoczęto wykonywanie nasadzeń drzew na obiekcie. Trwa przygotowywanie obiektu do końcowego odbioru.

Przebudowa i rozbudowa budynku Ratusza Starej Częstochowy wraz z zagospodarowaniem terenu.

Całkowita wartość projektu: 25.827.489,30 zł

Współfinansowanie z UE - 16.044.399,28 zł

Współfinansowanie z krajowych środków Budżetu Państwa – 1.887.576,39 zł

Wkład własny – 943.788,20 zł

Zadanie w trakcie realizacji. W dniu 22.10.2020 r. został podpisany aneks z Instytucją Zarządzającą przedłużający termin realizacji projektu do 18.01.2021 r. W dniu 23.10.zostały podpisane aneksy przedłużające termin wykonania do 18.12.2020 r. na nadzór inwestorski, nadzór autorski, montaż rzeźb oraz usługę geodezyjną przy pracach archeologicznych.

Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Częstochowie – etap II.

Termomodernizacja dotyczy 3 placówek oświatowych w Częstochowie.

Część 1 - Szkoły Podstawowej nr 1 przy ul. Księżycowej 6

Część 2 - Szkoły Podstawowej nr 41 (Gimnazjum nr 12) przy ul. Okólnej 31/39

Część 3 - Szkoły podstawowej nr 32 ul. Przerwy Tetmajera 40

Zgodnie z umową o dofinansowanie podpisaną w dniu 29.08.2018r. :

Całkowita wartość projektu 6.394.439,21 zł

Współfinansowanie z UE 3.434.907,78 zł

Wkład własny 2.959.531,43 zł

Zadanie w trakcie realizacji. Zaplanowane roboty budowlane na rok 2020 zostały zakończone.

W dniu 19.10.2020 r. dokonano odbioru robót związanych z przebudową kanalizacji deszczowej na terenie Szkoły Podstawowej nr 1 przy ul. Księżycowej 6.

Planowany termin zakończenia robót budowlanych 30.06.2021r.

Przebudowa budynku przy ul. Jasnogórskiej 34 w Częstochowie dla Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie.

W dniu 30.09.2020 r. został przekazany Wykonawcy plac budowy w celu realizacji zadania pn.:
Przebudowa budynku przy ul. Jasnogórskiej 34 w Częstochowie dla Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie.

Budynek pełni obecnie funkcję budynku opieki społecznej, znajdują się w nim pomieszczenia Centrum Opieki Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie, jak również pomieszczenia uzupełniające, biurowe i socjalne.

Przebudowa kontynuuje funkcję obiektu – budynku opieki socjalnej i społecznej.

Istniejąca część budynku zostanie przeznaczona na sale terapii i rehabilitacyjne, z zakresu kinezyterapii, ogólnorozwojowe z zakresu arteterapii, muzykoterapii, aromaterapii, terapii ręki, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne.

W zaprojektowanej nadbudowie znajdą miejsce 2 duże mieszkania chronione, zrealizowane zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Zakres prac obejmuje przebudowę budynku w celu dostosowania do nowej funkcji, rozbudowę budynku o nową ewakuacyjną klatkę schodową, łączącą wszystkie kondygnacje budynku, wymianę stropów pomiędzy parterem i piętrem oraz nad piętrem. Pokrycie dachu, więźba dachowa oraz ściany poddasza zostaną rozebrane i wykonana zostanie nadbudowa przesklepiona stropem, a nad budynkiem zostanie wykonany stropodach ocieplony. Budynek zostanie wyposażony w windę.

Podstawowe parametry metryczne (po przebudowie):

- powierzchnia zabudowy 330,70 m²
- powierzchnia użytkowa 921,80 m²
- kubatura 3.920,00 m³
- wymiary budynku 43,53 x 7,47/8,27 m

- wysokość budynku 11,68/12,21 m

W ramach zadania zostaną wykonane również instalacje sanitarne: c.o. wraz z grzejnikami, wentylacja mechaniczna, wodociągowa, kanalizacyjna, instalacje elektryczna i teletechniczna oraz zagospodarowanie terenu w zakresie zmian związanych z planowaną dobudową oraz zmianami ukształtowania terenu w jej sąsiedztwie.

Zadanie realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) dla osi priorytetowej : X. Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna dla działania: 10.2. Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych dla poddziałania : 10.2.2. Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych – RIT.

Umowa o dofinansowanie projektu z w/w programu operacyjnego została podpisana w dniu 07.09.2020 r.

Termin realizacji: 30.06.2022 r.

Koszt realizacji: 4.158.069,86 zł.

Projektant: 3D Spółka z o.o. ul. 16 Stycznia 81A 29-130 Chlewice

Przemysław Płowecki P&M Projektant, ul. Waszyngtona 24 lok. 3 42-217 Częstochowa.

Wykonawca: P.B.P. Przemysłówka S.A. ul. Pułaskiego 25 42-217 Częstochowa.

Inwestor zastępczy: WZIR Sp. z o.o. Al. Jana Pawła II 69/11P 42-200.

Rewitalizacja boisk hybrydowych MOSiR Raków oraz doposażenie specjalistyczne infrastruktury – BO.

W dniu 15.10.2020 r. odbył się odbiór techniczny robót budowlanych związanych z rewitalizacją boisk hybrydowych MOSiR Raków przy ul. Limanowskiego w Częstochowie realizowanych w ramach zadania pn.: Rewitalizacja boisk hybrydowych MOSiR Raków oraz doposażenie specjalistyczne infrastruktury.

Zadanie zrealizowane z budżetu obywatelskiego.

Zakres prac obejmował m.in.:

- rozebranie nawierzchni ze sztucznej trawy hybrydowej oraz podbudowy na boisku nr „1”
- rozebranie nawierzchni z trawy wraz z matą wzmacniającą oraz podbudowy na boisku nr „2”
- rozebranie nawierzchni ze sztucznej trawy na boisku nr „3” w miejscu demontażu piłkochwyłów
- wykonanie przeglądu istniejącego systemu drenażowego pod boiskiem „1” i „2”
- wykonanie przeglądu istniejącego systemu nawadniania pod boiskiem „1” i „2”
- wykonanie podbudowy pod projektowane nawierzchnie boisk „1” i „2”

- wykonanie nowej nawierzchni ze sztucznej trawy z wypełnieniem z granulatu EPDM na boisku nr „1” (o wymiarach 61,4 x 21,5 m) i częściowo w miejscu rozbiórki piłkochwyków na boisku nr „3”
- wykonanie nowej nawierzchni ze sztucznej trawy bezzasypowej na boisku „2” (o wymiarach 30,0 x 21,5 m)
- wykonanie obrzeży boisk
- demontaż istniejącego piłkochwyku i zamontowanie wzdłuż południowego boku boiska „2”
- wyposażenie boiska nr „1” w bramkę do piłki nożnej
- wykonanie dodatkowego systemu oświetleniowego na boisku nr „2” (maszt oświetleniowy oraz dodatkowe oprawy na istniejących masztach oświetleniowych).

Podstawowe wymiary i powierzchnia boisk:

Boisko nr „1”: długość 61,40 m, szerokość 21,50 m, powierzchnia 1.320,10 m²

Boisko nr „2”: długość 30,00 m, szerokość 21,50 m, powierzchnia 645,00 m²

Boisko nr „3”: długość 61,40 m, szerokość 1,0 m (miejsce rozbiórki piłkochwyków)

Projektant: Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Budowlano Montażowo Remontowe Budoremont
Import Eksport Jan Wierus 42-202 Częstochowa, ul. Garwolińska 5

Wykonawca: BELLSPORT Grzegorz Leszczyński 41-923 Bytom ul. Hutnicza 4

Nadzór inwestorski: Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy PRIMEX mgr inż. Marek Łyszczarz Al.
Jana Pawła II 132 42-202 Częstochowa

Wartość zamówienia: 606.294,52 zł

Rozbudowa placu rekreacji przy ul. Kontkiewicza w Częstochowie – BO.

W dniu 19.10.2020 r. podpisano Aneks nr 1/2020 do umowy na wykonanie robót budowlanych związanych z rozbudową placu rekreacji przy ul. Kontkiewicza w Częstochowie o dodatkowe urządzenia do rekreacji, sportu i zabawy oraz wykonanie utwardzonych dojeżdż.

Aneks zmienia termin realizacji ze względu na wystąpienie okoliczności, których strony umowy przy zachowaniu należytej staranności nie były w stanie przewidzieć, wywołane epidemią koronawirusa, która spowodowała opóźnienia w dostawach urządzeń niezbędnych do wykonania przedmiotu umowy

Nowy termin realizacji 20.11.2020 r.

Z dniem 30.09.2020 r. dokonano odbioru końcowego niżej wymienionych zadań realizowanych w ramach inicjatywy lokalnej:

1. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Kawodrzańskiej w Częstochowie”. Wykonawcą robót była firma: Instalatorstwo Sanitarne, Centralnego Ogrzewania i Gaz "INSTALWOD" Stobiecki Michał, ul. Mączna 48, Częstochowa.

Wykonany zakres robót: sieć kanalizacji sanitarnej z rur PVC Ø200/5,9 mm – 26,38 mb.

2. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Miętowej w Częstochowie”.

Wykonawcą robót była firma: Instalatorstwo Sanitarne, Centralnego Ogrzewania i Gaz "INSTALWOD" Stobiecki Michał, ul. Mączna 48, Częstochowa.

Wykonany zakres robót: sieć kanalizacji sanitarnej z rur PVC Ø200/5,9 mm – 76,99 mb.

3. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Zuchów w Częstochowie – II etap”.

Wykonawcą robót była firma: Instalatorstwo Sanitarne, Centralnego Ogrzewania i Gaz "INSTALWOD" Stobiecki Michał, ul. Mączna 48, Częstochowa.

Wykonany zakres robót: sieć kanalizacji sanitarnej z rur PVC Ø200/5,9 mm – 160,08 mb.

4. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w drodze wewnętrznej bocznej od ul. Gruszowej w Częstochowie”.

Wykonawcą robót: Konsorcjum: „JULAMET” Grzegorz Kupczak, Szarlejka, ul. Słoneczna 59, 42-130 Wręczyca Wielka, „M-INSTAL” Piotr Mękowski, ul. Brzozowa 4, 42-290 Blachownia.

Wykonany zakres robót:

- sieć kanalizacji sanitarnej z rur PVC Ø200/5,9 mm – 170,10 mb;
- przyłącza kanalizacji sanitarnej do granicy pasa drogowego (sięgacze) z rur PVC – 8 szt.

5. „Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Reduty Częstochowskiej w Częstochowie”.

Wykonawcą robót: Konsorcjum: „JULAMET” Grzegorz Kupczak, Szarlejka, ul. Słoneczna 59, 42-130 Wręczyca Wielka, „M-INSTAL” Piotr Mękowski, ul. Brzozowa 4, 42-290 Blachownia.

Wykonany zakres robót:

- sieć kanalizacji sanitarnej z rur kamionkowych DN200 – 144,95,10 mb;
- przyłącza kanalizacji sanitarnej do granicy pasa drogowego (sięgacze) z rur kamionkowych – 8 szt.

6. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Warchałowskiego w Częstochowie”.

Wykonawcą robót: Konsorcjum: Zakład Instalacyjno-Budowlany „MICHSAN” Maciej Michnicki, ul. Warmińska 7, Częstochowa, Firma Handlowo-Usługowa „TRANSPOL” Rafał Michnicki, ul. Warmińska 7, Częstochowa.

Wykonany zakres robót:

- sieć kanalizacji sanitarnej z rur PVC $\varnothing 200/5,9$ mm – 169,79 mb;
- przyłącza kanalizacji sanitarnej do granicy pasa drogowego (sięgacze) z rur PVC $\varnothing 160/4,7$ mm – 5 szt.

Załącznik nr 5 do protokołu

**Informacja bieżąca Przewodniczącego Rady Miasta Częstochowy
za okres od 23 września – 27 października 2020 r.**

Przewodniczący Rady wraz z Wiceprzewodniczącymi reprezentował Radę Miasta podczas następujących spotkań:

25 września

- Gala Absolwent Roku 2019 organizowana przez Stowarzyszenie Wychowanków Politechniki Częstochowskiej.

27 września

- Inauguracyjny mecz II ligi siatkarzy – Eco-Team AZS Stoelzle vs. Akademia Talentów Jastrzębskiego Węgla- udział Wiceprzewodniczącego Łukasza Kota.

9 października

- Uroczystość Dnia Edukacji Narodowej połączona z wręczeniem Nagrody Prezydenta Miasta Częstochowy za osiągnięcia w pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej - udział Wiceprzewodniczącego Łukasza Kota.

16 października

- Pogrzeb byłego Prezydenta Miasta Częstochowy Wiesława Brągoszewskiego - udział Wiceprzewodniczącego Jacka Krawczyka.

26 października

- Udział w spotkaniu on-line odnośnie wdrożenia technologii wodorowych w miastach, w kontekście transportu publicznego.

WPKYNELO
DNIA 22. 10. 2020

Nr Podpis



BR.13.XXIV.20

Załącznik nr 6

**UCHWAŁA Nr
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY**

z dnia

w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2020-2035

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz. U. z 2020 r., poz. 713), art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (jt. Dz. U. z 2020 r., poz. 920), art. 226, 227, 228, 230, 231, 232 i art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (jt. Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.) w związku z art. 8 i 9 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 2500), art. 31zł ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 374 z późn. zm.), w związku z § 2 i § 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (jt. Dz. U. z 2015 r., poz. 92 z późn. zm.) oraz Uchwałą Nr 285.XXIII.2019 Rady Miasta Częstochowy z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2020-2035 (z późn. zm.)

**Rada Miasta Częstochowy
uchwała:**

§ 1.

Wprowadzić następujące zmiany do Uchwały Nr 285.XXIII.2019 Rady Miasta Częstochowy z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2020-2035 (z późn. zm.):

- 1) w załączniku nr 1 dokonuje się zmian zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały,
- 2) w załączniku nr 2 dokonuje się zmian zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały,
- 3) w załączniku nr 3 dokonuje się zmian zgodnie z załącznikiem nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Jarosław Marszałek
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Radca prawny
(-) Sławomir Kawa

Skarbnik Miasta
(-) Ewa Wójcik

Wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego 1)

Lp	Wyszczególnienie	z tego:											w tym:	
		z tego:											z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje	
		1	1.1	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.4	1.1.5	w tym:		1.2.1	1.2.2		
	Docho	docho	docho	z sub	z tytułu dotacji i	pozostałe docho	z podatku od			ze sprze				
	dy	dy	dy	dy	dy	dy	dy	dy	dy	dy	dy	dy		
2020	A	1 506 184 718,00	1 412 063 522,00	328 774 266,00	17 000 000,00	351 094 421,00	362 156 126,00	365 038 709,00	152 100 000,00	94 121 196,00	10 440 435,00	75 523 733,00		
	B	4 692 283,00	4 691 617,00	0,00	0,00	0,00	205 943,00	4 485 674,00	0,00	666,00	666,00	0,00		
	C	1 501 492 435,00	1 407 371 905,00	328 774 266,00	17 000 000,00	351 094 421,00	361 950 183,00	348 553 035,00	152 100 000,00	94 120 530,00	10 439 769,00	75 523 733,00		
2021	A	1 552 774 951,00	1 405 023 770,00	338 753 367,00	17 510 000,00	357 909 342,00	333 733 705,00	357 117 356,00	155 598 300,00	147 751 191,00	5 312 000,00	137 839 191,00		
	B	539 661,00	539 661,00	0,00	0,00	0,00	539 661,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	C	1 552 235 300,00	1 404 484 109,00	338 753 367,00	17 510 000,00	357 909 342,00	333 194 044,00	357 117 356,00	155 598 300,00	147 751 191,00	5 312 000,00	137 839 191,00		
2022	A	1 555 950 263,00	1 437 720 933,00	348 915 968,00	18 035 300,00	368 646 622,00	337 850 028,00	364 273 015,00	159 177 061,00	118 229 330,00	5 895 000,00	107 734 330,00		
	B	316 035,00	316 035,00	0,00	0,00	0,00	316 035,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	C	1 555 634 228,00	1 437 404 898,00	348 915 968,00	18 035 300,00	368 646 622,00	337 533 993,00	364 273 015,00	159 177 061,00	118 229 330,00	5 895 000,00	107 734 330,00		
2023	A	1 484 911 743,00	1 472 305 393,00	359 383 447,00	18 576 359,00	379 706 021,00	343 103 760,00	371 535 786,00	162 838 133,00	12 606 350,00	3 530 000,00	4 476 350,00		
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	C	1 484 911 743,00	1 472 305 393,00	359 383 447,00	18 576 359,00	379 706 021,00	343 103 760,00	371 535 786,00	162 838 133,00	12 606 350,00	3 530 000,00	4 476 350,00		
2024	A	1 502 190 842,00	1 502 190 842,00	0,00	0,00	0,00	342 831 448,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	C	1 502 190 842,00	1 502 190 842,00	0,00	0,00	0,00	342 831 448,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

2035	A	1 894 275 344,00	1 894 275 344,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 894 275 344,00	1 894 275 344,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

1) Wzrost może być stosowany także w układzie planowym, w którym poszczególne pozycje są przedstawione w kolumnach, a lata w wierszach.
2) Zgodnie z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. W sytuacji dłuższego okresu prognozowania finansowego wzór stosuje się dla lat wykraczających poza minimalny (4-letni) okres prognozy, wynikający z art. 227 ustawy.
3) W pozycji wykazuje się dochody o charakterze celowym, które jednostka otrzymuje od podmiotów zewnętrznych. W szczególności pozycja obejmuje dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące oraz dotacje i środki na finansowanie wydatków bieżących na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy. W pozycji nie wykazuje się natomiast dochodów związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu wynikającymi z odrębnych ustaw, o których mowa w art. 237 ust. 1 ustawy.
4) W pozycji wykazuje się czuwałe dochody bieżące w szczególności: kwoty podatków i opłat lokalnych.

Lp	Wyszczególnienie	Wydatki ogółem ^x	z tego:										w tym:		
			2.1	2.1.1	2.1.2	2.1.3	w tym:			w tym:			2.2	2.2.1	2.2.1.1
							na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	z tytułu poręczeń i gwarancji ^x	gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy ^x	wydatki na obsługę długu ^x	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy) ^x	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy ^x			
2020	A	1 627 023 016,00	1 388 624 795,00	526 018 434,00	2 076 054,00	11 401 522,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	238 398 221,00	228 397 818,00	2 302 702,00
	B	4 692 283,00	4 692 283,00	104 213,00	-4 617 261,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 622 330 733,00	1 383 932 512,00	525 914 221,00	6 693 315,00	0,00	17 784 261,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	238 398 221,00	228 397 818,00	2 302 702,00
2021	A	1 567 347 724,00	1 306 808 533,00	471 409 505,00	11 687 298,00	0,00	19 225 229,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	260 539 191,00	260 539 191,00	0,00
	B	539 661,00	539 661,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 566 808 063,00	1 306 268 872,00	471 409 505,00	11 687 298,00	0,00	19 225 229,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	260 539 191,00	260 539 191,00	0,00
2022	A	1 542 903 024,00	1 307 368 684,00	471 645 210,00	12 622 222,00	0,00	19 504 513,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	235 534 330,00	235 534 330,00	0,00
	B	316 035,00	316 035,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 542 586 989,00	1 307 052 659,00	471 645 210,00	12 622 222,00	0,00	19 504 513,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	235 534 330,00	235 534 330,00	0,00
2023	A	1 448 664 506,00	1 305 155 964,00	471 881 032,00	11 969 481,00	0,00	18 927 350,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	143 508 542,00	143 508 542,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 448 664 506,00	1 305 155 964,00	471 881 032,00	11 969 481,00	0,00	18 927 350,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	143 508 542,00	143 508 542,00	0,00
2024	A	1 428 049 605,00	1 304 568 074,00	0,00	10 469 091,00	0,00	17 696 346,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	123 481 531,00	123 481 531,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 428 049 605,00	1 304 568 074,00	0,00	10 469 091,00	0,00	17 696 346,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	123 481 531,00	123 481 531,00	0,00
2025	A	1 454 667 776,00	1 302 726 293,00	0,00	9 172 946,00	0,00	15 211 128,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	151 941 483,00	151 941 483,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 454 667 776,00	1 302 726 293,00	0,00	9 172 946,00	0,00	15 211 128,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	151 941 483,00	151 941 483,00	0,00

2026	A	1 490 490 934,00	1 300 652 338,00	0,00	7 021 989,00	0,00	12 693 416,00	0,00	0,00	0,00	189 638 596,00	189 638 596,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 490 490 934,00	1 300 652 338,00	0,00	7 021 989,00	0,00	12 693 416,00	0,00	0,00	0,00	189 638 596,00	189 638 596,00	0,00
2027	A	1 522 341 616,00	1 299 087 534,00	0,00	6 850 690,00	0,00	10 284 533,00	0,00	0,00	0,00	223 254 082,00	223 254 082,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 522 341 616,00	1 299 087 534,00	0,00	6 850 690,00	0,00	10 284 533,00	0,00	0,00	0,00	223 254 082,00	223 254 082,00	0,00
2028	A	1 559 667 586,00	1 297 389 694,00	0,00	5 131 210,00	0,00	7 942 292,00	0,00	0,00	0,00	262 277 892,00	262 277 892,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 559 667 586,00	1 297 389 694,00	0,00	5 131 210,00	0,00	7 942 292,00	0,00	0,00	0,00	262 277 892,00	262 277 892,00	0,00
2029	A	1 600 916 780,00	1 295 797 994,00	0,00	3 582 633,00	0,00	5 705 867,00	0,00	0,00	0,00	305 118 786,00	305 118 786,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 600 916 780,00	1 295 797 994,00	0,00	3 582 633,00	0,00	5 705 867,00	0,00	0,00	0,00	305 118 786,00	305 118 786,00	0,00
2030	A	1 647 345 069,00	1 294 521 461,00	0,00	3 496 073,00	0,00	3 784 288,00	0,00	0,00	0,00	352 823 608,00	352 823 608,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 647 345 069,00	1 294 521 461,00	0,00	3 496 073,00	0,00	3 784 288,00	0,00	0,00	0,00	352 823 608,00	352 823 608,00	0,00
2031	A	1 700 768 904,00	1 293 689 231,00	0,00	1 770 000,00	0,00	2 306 690,00	0,00	0,00	0,00	407 079 673,00	407 079 673,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 700 768 904,00	1 293 689 231,00	0,00	1 770 000,00	0,00	2 306 690,00	0,00	0,00	0,00	407 079 673,00	407 079 673,00	0,00
2032	A	1 751 068 749,00	1 293 293 701,00	0,00	1 764 000,00	0,00	1 265 469,00	0,00	0,00	0,00	457 775 048,00	457 775 048,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 751 068 749,00	1 293 293 701,00	0,00	1 764 000,00	0,00	1 265 469,00	0,00	0,00	0,00	457 775 048,00	457 775 048,00	0,00
2033	A	1 800 106 536,00	1 293 289 678,00	0,00	1 756 000,00	0,00	615 431,00	0,00	0,00	0,00	506 816 858,00	506 816 858,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 800 106 536,00	1 293 289 678,00	0,00	1 756 000,00	0,00	615 431,00	0,00	0,00	0,00	506 816 858,00	506 816 858,00	0,00
2034	A	1 845 955 652,00	1 293 571 499,00	0,00	1 750 000,00	0,00	250 915,00	0,00	0,00	0,00	552 384 153,00	552 384 153,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 845 955 652,00	1 293 571 499,00	0,00	1 750 000,00	0,00	250 915,00	0,00	0,00	0,00	552 384 153,00	552 384 153,00	0,00
2035	A	1 891 105 344,00	1 294 029 915,00	0,00	1 744 000,00	0,00	62 670,00	0,00	0,00	0,00	597 075 429,00	597 075 429,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	1 891 105 344,00	1 294 029 915,00	0,00	1 744 000,00	0,00	62 670,00	0,00	0,00	0,00	597 075 429,00	597 075 429,00	0,00

lp	3	w tym:	4	4.1	w tym:		4.2	z tego:		w tym:
					Kwota prognozowanej nadwyżki budżetu przeznaczana na spłatę kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych 5)	Przychody budżetu x		Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych x	na pokrycie deficytu budżetu x	
		3.1	4	4.1	4.1.1	4.2.1	4.2	4.2.1	4.3	4.3.1
2020	A	0,00	157 915 535,00	105 000 000,00	69 722 763,00	7 512 730,00	7 512 730,00	7 512 730,00	44 502 805,00	43 602 805,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	157 915 535,00	105 000 000,00	69 722 763,00	7 512 730,00	7 512 730,00	7 512 730,00	44 502 805,00	43 602 805,00
2021	A	0,00	64 250 000,00	62 440 000,00	14 572 763,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	64 250 000,00	62 440 000,00	14 572 763,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	A	13 047 239,00	45 430 000,00	44 470 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	13 047 239,00	45 430 000,00	44 470 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	A	36 247 237,00	32 730 000,00	31 700 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	36 247 237,00	32 730 000,00	31 700 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	A	74 141 237,00	1 080 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	74 141 237,00	1 080 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	A	78 514 212,00	1 080 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	78 514 212,00	1 080 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

2026	A	74 536 141,00	74 536 141,00	872 450,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	74 536 141,00	74 536 141,00	872 450,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	A	75 408 591,00	75 408 591,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	75 408 591,00	75 408 591,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2028	A	71 708 591,00	71 708 591,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	71 708 591,00	71 708 591,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029	A	65 013 716,00	65 013 716,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	65 013 716,00	65 013 716,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	A	54 094 334,00	54 094 334,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	54 094 334,00	54 094 334,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	A	37 160 992,00	37 160 992,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	37 160 992,00	37 160 992,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	A	24 361 000,00	24 361 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	24 361 000,00	24 361 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2033	A	13 861 000,00	13 861 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	13 861 000,00	13 861 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2034	A	7 617 000,00	7 617 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	7 617 000,00	7 617 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2035	A	3 170 000,00	3 170 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	3 170 000,00	3 170 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

5) Inne przeznaczenie nadwyżki budżetowej wymaga określenia w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.

6) W pozycji należy ująć środki pieniężne znajdujące się na rachunku budżetu pochodzące z nadwyżek poprzednich budżetów, łącznie z niewykorzystanymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy.

Lp	z tego:				5	z tego:			
	Splaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych ^x	w tym: na pokrycie deficytu budżetu ^x	Inne przychody niezwiązane z zaciągnięciem długu ^x (7)	w tym: na pokrycie deficytu budżetu ^x		Splaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych ^x	łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań ^x	w tym:	
								kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy ^x	kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy ^x
4.4	4.4.1	4.5	4.5.1	5.1	5.1.1	5.1.1.1	5.1.1.2		
2020	A	900 000,00	0,00	0,00	37 077 237,00	0,00	0,00	0,00	
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	C	900 000,00	0,00	0,00	37 077 237,00	0,00	0,00	0,00	
2021	A	1 810 000,00	0,00	0,00	49 677 237,00	0,00	0,00	0,00	
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	C	1 810 000,00	0,00	0,00	49 677 237,00	0,00	0,00	0,00	
2022	A	960 000,00	0,00	0,00	58 477 239,00	0,00	0,00	0,00	
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	C	960 000,00	0,00	0,00	58 477 239,00	0,00	0,00	0,00	
2023	A	1 030 000,00	0,00	0,00	68 977 237,00	0,00	0,00	0,00	
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	C	1 030 000,00	0,00	0,00	68 977 237,00	0,00	0,00	0,00	
2024	A	1 080 000,00	0,00	0,00	75 221 237,00	0,00	0,00	0,00	
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	C	1 080 000,00	0,00	0,00	75 221 237,00	0,00	0,00	0,00	
2025	A	1 080 000,00	0,00	0,00	79 594 212,00	0,00	0,00	0,00	
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	C	1 080 000,00	0,00	0,00	79 594 212,00	0,00	0,00	0,00	

2026	A	872 450,00	0,00	0,00	0,00	75 408 591,00	75 408 591,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	872 450,00	0,00	0,00	0,00	75 408 591,00	75 408 591,00	0,00	0,00	0,00
2027	A	0,00	0,00	0,00	0,00	75 408 591,00	75 408 591,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	75 408 591,00	75 408 591,00	0,00	0,00	0,00
2028	A	0,00	0,00	0,00	0,00	71 708 591,00	71 708 591,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	71 708 591,00	71 708 591,00	0,00	0,00	0,00
2029	A	0,00	0,00	0,00	0,00	65 013 716,00	65 013 716,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	65 013 716,00	65 013 716,00	0,00	0,00	0,00
2030	A	0,00	0,00	0,00	0,00	54 094 334,00	54 094 334,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	54 094 334,00	54 094 334,00	0,00	0,00	0,00
2031	A	0,00	0,00	0,00	0,00	37 160 992,00	37 160 992,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	37 160 992,00	37 160 992,00	0,00	0,00	0,00
2032	A	0,00	0,00	0,00	0,00	24 361 000,00	24 361 000,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	24 361 000,00	24 361 000,00	0,00	0,00	0,00
2033	A	0,00	0,00	0,00	0,00	13 861 000,00	13 861 000,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	13 861 000,00	13 861 000,00	0,00	0,00	0,00
2034	A	0,00	0,00	0,00	0,00	7 617 000,00	7 617 000,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	7 617 000,00	7 617 000,00	0,00	0,00	0,00
2035	A	0,00	0,00	0,00	0,00	3 170 000,00	3 170 000,00	0,00	0,00	0,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	3 170 000,00	3 170 000,00	0,00	0,00	0,00

7) W pozycji należy ująć w szczególności przychody pochodzące z przywłaszczenia majątku jednostki samorządu terytorialnego.

Lp	Rozchody budżetu, z tego:										w tym:	7.1	7.2		
	licznca kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, z tego:														
	5.1.1.3	5.1.1.3.1	5.1.1.3.2	5.1.1.3.3	5.1.1.4	5.2	6	6.1	7.1	7.2					
Wyszczególnienie	kwalifikacja wyłączeń z tytułu wcześniejszej spłaty zobowiązań, określonych w art. 243 ust. 3b ustawy										kwota długu, którego planowana spłata dokonana się z wydatków x	Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi x środki ^{b)} a wydatkami bieżącymi x	Różnica między dochodami bieżącymi, skorygowanymi o środki ^{b)} a wydatkami bieżącymi x		
	z tego:														
	kwota wyłączeń z tytułu wcześniejszej spłaty zobowiązań, określonych w art. 243 ust. 3b ustawy			środkami nowego zobowiązania		wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy		innymi środkami		kwota przypadających na dany rok kwot pozostałych ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań *				inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu x	
2020	A	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	621 140 977,00	0,00	23 438 727,00	75 454 262,00
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-666,00	-666,00
	C	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	621 140 977,00	0,00	23 439 393,00	75 454 928,00
2021	A	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	633 903 740,00	0,00	98 215 237,00	98 215 237,00
	B	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	633 903 740,00	0,00	98 215 237,00	98 215 237,00
2022	A	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	619 896 501,00	0,00	130 352 239,00	131 312 239,00
	B	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	619 896 501,00	0,00	130 352 239,00	131 312 239,00
2023	A	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	582 619 264,00	0,00	167 149 429,00	168 179 429,00
	B	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	582 619 264,00	0,00	167 149 429,00	168 179 429,00
2024	A	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	507 398 027,00	0,00	197 622 768,00	198 702 768,00
	B	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	507 398 027,00	0,00	197 622 768,00	198 702 768,00
2025	A	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	427 803 815,00	0,00	230 455 695,00	231 535 695,00
	B	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	427 803 815,00	0,00	230 455 695,00	231 535 695,00

2026	A	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	352 395 224,00	0,00	264 174 737,00	265 047 187,00
	B	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	352 395 224,00	0,00	264 174 737,00	265 047 187,00
2027	A	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	276 986 633,00	0,00	298 662 673,00	298 662 673,00
	B	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	276 986 633,00	0,00	298 662 673,00	298 662 673,00
2028	A	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	205 278 042,00	0,00	333 986 483,00	333 986 483,00
	B	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	205 278 042,00	0,00	333 986 483,00	333 986 483,00
2029	A	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	140 264 326,00	0,00	370 132 502,00	370 132 502,00
	B	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	140 264 326,00	0,00	370 132 502,00	370 132 502,00
2030	A	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	86 169 992,00	0,00	406 917 942,00	406 917 942,00
	B	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	86 169 992,00	0,00	406 917 942,00	406 917 942,00
2031	A	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	49 009 000,00	0,00	444 240 665,00	444 240 665,00
	B	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	49 009 000,00	0,00	444 240 665,00	444 240 665,00
2032	A	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	24 648 000,00	0,00	482 136 048,00	482 136 048,00
	B	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	24 648 000,00	0,00	482 136 048,00	482 136 048,00
2033	A	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	10 787 000,00	0,00	520 677 858,00	520 677 858,00
	B	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	10 787 000,00	0,00	520 677 858,00	520 677 858,00
2034	A	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	3 170 000,00	0,00	560 001 153,00	560 001 153,00
	B	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	3 170 000,00	0,00	560 001 153,00	560 001 153,00
2035	A	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	600 245 429,00	600 245 429,00
	B	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	C	X	X	X	X	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	600 245 429,00	600 245 429,00

B) Sporządzenie o środki dotyczy określonego w art. 242 ustawy powiększenia o odpowiednie dla roku prognozy przychody wskazane w art. 217 ust. 2 ustawy. Skutki finansowe wyłączenia o odpowiednim dla roku prognozy przychody wskazane w art. 242 ustawy. zawarte w innych ustawach należy ująć w objaśnieniach dołączonych do wieloletniej prognozy finansowej zgodnie z art. 226 ust. 2a ustawy.

Lp	Wskaźnik spłaty zobowiązań						
	8.1	8.2		8.3	8.3.1	8.4	8.4.1
Wyszczególnienie	Relacja określona po lewej stronie wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy (po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok) ^x	Relacja określona po prawej stronie wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, ustalona dla danego roku (wskaźnik jednoroczny) ^x	Relacja określona po prawej stronie wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat) ^x	Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat) ^x	Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy ^x	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy ^x	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy ^x
2020	A	4,82%	3,94%	12,06%	11,20%	TAK	TAK
	B	-1,07%	-0,62%	0,00%	0,00%	TAK	TAK
	C	5,89%	4,56%	12,06%	11,20%	TAK	TAK
2021	A	7,52%	11,37%	9,75%	8,89%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,05%	-0,21%	-0,21%	NIE	NIE
	C	7,52%	11,32%	9,96%	9,10%	TAK	TAK
2022	A	8,24%	13,72%	9,69%	8,84%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,02%	-0,20%	-0,19%	NIE	NIE
	C	8,24%	13,70%	9,89%	9,03%	TAK	TAK
2023	A	8,84%	16,48%	10,35%	10,35%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	-0,19%	-0,19%	NIE	NIE
	C	8,84%	16,48%	10,54%	10,54%	TAK	TAK
2024	A	8,92%	18,57%	14,31%	14,31%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	0,02%	0,02%	TAK	TAK
	C	8,92%	18,57%	14,29%	14,29%	TAK	TAK
2025	A	8,74%	20,64%	16,54%	16,54%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	TAK	TAK
	C	8,74%	20,64%	16,54%	16,54%	TAK	TAK

2026	A	7,78%	22,65%	x	13,70%	13,35%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	-0,08%	-0,08%	NIE	NIE
	C	7,78%	22,65%	x	13,78%	13,43%	TAK	TAK
2027	A	7,37%	24,62%	x	15,34%	15,34%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	-0,08%	-0,08%	NIE	NIE
	C	7,37%	24,62%	x	15,42%	15,42%	TAK	TAK
2028	A	6,58%	26,54%	x	18,29%	18,29%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	0,01%	0,01%	TAK	TAK
	C	6,58%	26,54%	x	18,28%	18,28%	TAK	TAK
2029	A	5,62%	28,41%	x	20,46%	20,46%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	0,00%	0,00%	TAK	TAK
	C	5,62%	28,41%	x	20,46%	20,46%	TAK	TAK
2030	A	4,52%	30,23%	x	22,56%	22,56%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	0,00%	0,00%	TAK	TAK
	C	4,52%	30,23%	x	22,56%	22,56%	TAK	TAK
2031	A	2,96%	32,01%	x	24,52%	24,52%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	0,00%	0,00%	TAK	TAK
	C	2,96%	32,01%	x	24,52%	24,52%	TAK	TAK
2032	A	1,91%	33,74%	x	26,44%	26,44%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	0,00%	0,00%	TAK	TAK
	C	1,91%	33,74%	x	26,44%	26,44%	TAK	TAK
2033	A	1,10%	35,43%	x	28,31%	28,31%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	0,00%	0,00%	TAK	TAK
	C	1,10%	35,43%	x	28,31%	28,31%	TAK	TAK
2034	A	0,64%	37,08%	x	30,14%	30,14%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	0,00%	0,00%	TAK	TAK
	C	0,64%	37,08%	x	30,14%	30,14%	TAK	TAK
2035	A	0,32%	38,69%	x	31,92%	31,92%	TAK	TAK
	B	0,00%	0,00%	x	0,00%	0,00%	TAK	TAK
	C	0,32%	38,69%	x	31,92%	31,92%	TAK	TAK

Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy															
Lp	w tym:			w tym:			w tym:								
	9.1	9.1.1	9.1.1.1	9.2	9.2.1	9.2.1.1	9.3	9.3.1	9.3.1.1						
2020	Dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy x ustawy ^x	Dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy ^x	środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:	Wydaki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy x ustawy ^x	Wydaki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy ^x	w tym:						
										13 407 481,00	12 319 164,00	68 303 333,00	66 858 983,00	17 429 699,00	15 657 545,00
										68 443,00	61 370,00	0,00	0,00	68 443,00	61 370,00
2021															
										13 339 038,00	12 257 794,00	68 303 333,00	66 858 983,00	17 361 255,00	15 595 175,00
										6 144 648,00	5 781 823,00	132 254 941,00	131 929 912,00	10 501 687,00	9 977 153,00
2022															
										539 661,00	531 173,00	0,00	0,00	1 054 094,00	1 039 947,00
										5 604 987,00	5 250 650,00	132 254 941,00	131 929 912,00	9 447 593,00	8 937 206,00
2023															
										2 726 423,00	2 605 592,00	99 044 930,00	98 972 203,00	3 808 966,00	3 564 246,00
										316 035,00	311 791,00	0,00	0,00	570 216,00	563 143,00
2024															
										2 410 388,00	2 293 801,00	99 044 930,00	98 972 203,00	3 238 750,00	3 001 103,00
										272 332,00	272 332,00	0,00	0,00	320 389,00	272 332,00
2025															
										0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
										0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych															
Lp	Wyszczególnienie	10.6 Spłaty, o których mowa w poz. 5.1, wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych x	10.7 Wydaki zmniejszające dług x	w tym:						10.8 Kwota wzrostu (+)/spadku(-) kwoty długu wynikająca z operacji niekasowych (m.in. umorzenia, różnice kursowe)	10.9 Wcześniejsza spłata zobowiązań, wyłączone z limitu spłaty zobowiązań, dokonywana w formie wydatków budżetowych	10.10 Wykup papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiadają emilowanym lub zaciągniętych do równowagi kwoty ubytu w wykonanych dochodach jednostki samorządu terytorialnego będącego skutkiem wystąpienia COVID-19 x	10.11 Wydaki bieżące podlegające ustawowemu wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań ⁹⁾		
				10.7.1 spłata zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż w poz. 10.7.3 x		10.7.2 spłata zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyty i pożyczka x		10.7.2.1 zobowiązań zaciągniętych po dniu 1 stycznia 2019 r. x						10.7.2.1.1 w tym:	
				10.7.3 wypłaty z tytułu wymagalnych poręczeń i gwarancji x		10.7.3 bieżącego x		10.7.3 bieżącego x							
2020	A	37 077 237,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 473 861,03		
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	C	37 077 237,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 473 861,03		
2021	A	49 677 237,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	C	49 677 237,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2022	A	58 477 239,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	C	58 477 239,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2023	A	58 477 237,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	C	58 477 237,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2024	A	58 477 237,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	C	58 477 237,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2025	A	58 403 212,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	B	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	C	58 403 212,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

Wykaz przedsięwzięć do WPF

kwoty w zł

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2020	Limit 2021	Limit 2022	Limit 2023	Limit zobowiązań
			Od	Do						
1	Wydatki na przedsięwzięcia-ogółem (1.1+1.2+1.3)				A 1 236 042 826,00 B 1 234 551 878,00 C 1 480 948,00	229 104 381,00 229 080 601,00 23 780,00	271 040 878,00 269 986 784,00 1 054 094,00	239 343 296,00 238 773 080,00 570 216,00	143 828 931,00 143 828 931,00 0,00	531 984 046,00 530 335 956,00 1 648 060,00
1.a	- wydatki bieżące				A 42 753 313,00 B 41 105 223,00 C 1 648 090,00	15 823 042,00 15 799 262,00 23 780,00	10 501 687,00 9 447 593,00 1 054 094,00	3 808 966,00 3 238 750,00 570 216,00	320 389,00 320 389,00 0,00	25 006 190,00 23 358 100,00 1 648 060,00
1.b	- wydatki majątkowe				A 1 193 289 513,00 B 1 193 456 655,00 C -167 142,00	213 281 339,00 213 281 339,00 0,00	260 539 191,00 260 539 191,00 0,00	235 534 330,00 235 534 330,00 0,00	143 508 542,00 143 508 542,00 0,00	506 977 856,00 506 977 856,00 0,00
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.Nr 157, poz.1240 z późn.zm.), z tego				A 576 012 420,00 B 574 364 330,00 C 1 648 090,00	141 920 956,00 141 897 176,00 23 780,00	192 847 182,00 191 793 088,00 1 054 094,00	128 691 193,00 128 120 877,00 570 216,00	320 389,00 320 389,00 0,00	142 697 792,00 140 989 702,00 1 648 060,00
1.1.1	- wydatki bieżące				A 42 753 313,00 B 41 105 223,00 C 1 648 090,00	15 823 042,00 15 799 262,00 23 780,00	10 501 687,00 9 447 593,00 1 054 094,00	3 808 966,00 3 238 750,00 570 216,00	320 389,00 320 389,00 0,00	25 006 190,00 23 358 100,00 1 648 060,00
1.1.1.58	Innowacyjny nauczyciel – europejska szkoła na miarę nowej dekady - Doskonalenie warsztatu pracy nauczycieli poprzez wdrażanie nowoczesnych metod nauczania	Szkoła Podstawowa nr 31	2020	2022	A 258 633,00 B 245 129,00 C 13 504,00	22 700,00 22 700,00 0,00	227 783,00 214 279,00 13 504,00	8 150,00 8 150,00 0,00	0,00 0,00 0,00	258 633,00 245 129,00 13 504,00
1.1.1.67	Różnorodność jest solą życia-edukacja inkluzyjna w akcji - Aktywizacja dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych	Szkoła Podstawowa nr 31	2020	2022	A 150 284,00 B 128 056,00 C 22 228,00	9 300,00 8 795,00 505,00	91 726,00 75 872,00 15 854,00	49 258,00 43 389,00 5 869,00	0,00 0,00 0,00	150 284,00 128 056,00 22 228,00
1.1.1.72	Spotkajmy się w chmurach - Wzbogacenie oferty edukacyjnej szkół partnerskich o metody i technologie wykorzystujące chmurę obliczeniową	Szkoła Podstawowa nr 7	2020	2022	A 143 875,00 B 0,00 C 143 875,00	23 275,00 0,00 23 275,00	67 234,00 0,00 67 234,00	53 366,00 0,00 53 366,00	0,00 0,00 0,00	143 875,00 0,00 143 875,00
1.1.1.73	Z wiedzą ku zdobywaniu doświadczenia zawodowego - Staże zagraniczne dla uczniów	Zespół Szkół im. Bolesława Prusa	2021	2022	A 630 697,00 B 0,00 C 630 697,00	0,00 0,00 0,00	335 000,00 0,00 335 000,00	295 697,00 0,00 295 697,00	0,00 0,00 0,00	630 697,00 0,00 630 697,00
1.1.1.74	Po zawodzie do Europy - Zdobywanie doświadczenia zawodowego na praktykach zagranicznych	Zespół Szkół Samochodowych	2021	2022	A 371 619,00 B 0,00 C 371 619,00	0,00 0,00 0,00	247 746,00 0,00 247 746,00	123 873,00 0,00 123 873,00	0,00 0,00 0,00	371 619,00 0,00 371 619,00
1.1.1.75	Aktywność. Myślenie krytyczne. Integracja. Wolontariat. Zaangażowanie - Doskonalenie umiejętności młodzieży w poruszaniu się w cyfrowym świecie	Ogólnokształcące im. Romualda Traugutta	2021	2022	A 119 332,00 B 0,00 C 119 332,00	0,00 0,00 0,00	86 406,00 0,00 86 406,00	32 926,00 0,00 32 926,00	0,00 0,00 0,00	119 332,00 0,00 119 332,00
1.1.1.76	Cligay rozwój nauczycieli kluczem do sukcesu młodego pokolenia - Podniesienie jakości szkoły poprzez wprowadzenie metod nauczania CiL oraz wprowadzenie nowoczesnych technologii poprzez udział w JOB SHADOWING	Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza	2021	2022	A 85 438,00 B 0,00 C 85 438,00	0,00 0,00 0,00	68 350,00 0,00 68 350,00	17 088,00 0,00 17 088,00	0,00 0,00 0,00	85 438,00 0,00 85 438,00
1.1.1.77	Budowanie kadry XXI wieku kluczem do nowoczesnego nauczania - Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności kadry	IX Liceum Cypriana Kamila Nowwida	2021	2022	A 261 397,00 B 0,00 C 261 397,00	0,00 0,00 0,00	220 000,00 0,00 220 000,00	41 397,00 0,00 41 397,00	0,00 0,00 0,00	261 397,00 0,00 261 397,00

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2020	Limit 2021	Limit 2022	Limit 2023	Limit zobowiązań
			Od	Do						
1.1.2	- wydatki majątkowe				A 533 259 107,00 B 533 259 107,00 C 0,00	126 097 914,00 126 097 914,00 0,00	182 345 495,00 182 345 495,00 0,00	124 882 227,00 124 882 227,00 0,00	0,00 0,00 0,00	117 631 602,00 117 631 602,00 0,00
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego, z tego:									
1.2.1	- wydatki bieżące				A 0,00 B 0,00 C 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00
1.2.2	- wydatki majątkowe				A 0,00 B 0,00 C 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00
1.3	Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2) z tego				A 660 030 406,00 B 660 197 548,00 C -167 142,00	87 183 425,00 87 183 425,00 0,00	78 193 696,00 78 193 696,00 0,00	110 652 103,00 110 652 103,00 0,00	143 508 542,00 143 508 542,00 0,00	389 346 254,00 389 346 254,00 0,00
1.3.1	- wydatki bieżące				A 0,00 B 0,00 C 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00
1.3.2	- wydatki majątkowe				A 660 030 406,00 B 660 197 548,00 C -167 142,00	87 183 425,00 87 183 425,00 0,00	78 193 696,00 78 193 696,00 0,00	110 652 103,00 110 652 103,00 0,00	143 508 542,00 143 508 542,00 0,00	389 346 254,00 389 346 254,00 0,00
1.3.2.20	Budowa budynków mieszkalnych wielorodzinnych - Tworzenie warunków dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego	Urząd Miasta Częstochowy - IZ	2013	2023	A 20 023 651,00 B 18 723 651,00 C 1 300 000,00	540 000,00 540 000,00 0,00	3 511 996,00 2 211 996,00 1 300 000,00	1 300 000,00 1 300 000,00 0,00	1 428 000,00 1 428 000,00 0,00	6 779 996,00 5 479 996,00 1 300 000,00
1.3.2.32	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej - III etap - Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i jakości powietrza (Zadanie przewidziane do współfinansowania środkami pomocowymi, zaplanowane nakłady stanowią wkład własny, szacunkowy koszt zadania 4.000.000 zł)	Urząd Miasta Częstochowy - IZ	2019	2021	A 700 000,00 B 2 057 616,00 C -1 357 616,00	100 000,00 100 000,00 0,00	600 000,00 1 900 000,00 -1 300 000,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 -1 300 000,00
1.3.2.41	Dokumentacja przyszłościowa - Zapewnienie sprawnego przebiegu procesów inwestycyjnych	Urząd Miasta Częstochowy - IZ	2014	2021	A 2 608 222,00 B 2 458 222,00 C 150 000,00	850 000,00 700 000,00 150 000,00	100 000,00 100 000,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	950 000,00 800 000,00 150 000,00
1.3.2.48	Rewitalizacja Parku Lisiniec w Częstochowie - dokumentacja - Tworzenie warunków dla rekreacji i wypoczynku mieszkańców	Urząd Miasta Częstochowy - IZ	2016	2020	A 8 985 525,00 B 9 245 051,00 C -259 526,00	50 000,00 200 000,00 -150 000,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	50 000,00 200 000,00 -150 000,00

Legenda:
A - aktualna wartość
B - poprzednia wartość
C - różnica wartości

Zmiany do Objśnień dla przyjętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Częstochowy wartości

Zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej dokonuje się w związku z zaproponowanymi zmianami w budżecie miasta na rok 2020 oraz w latach przyszłych.

I. W załączniku nr 1 do uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2020-2035 zmianom ulega:

1. dochody:

- w roku 2020 – zwiększenie o /+/4 692 283 zł
- w roku 2021 – zwiększenie o /+/539 661 zł
- w roku 2022 – zwiększenie o /+/316 035 zł

Uzasadnienie dotyczące zmian dochodów:

- w roku 2020:

- zwiększenie dochodów bieżących o kwotę 4 691 617 zł w związku z m.in.:
 - pozyskaniem dofinansowania dla zadań „Spotkajmy się w chmurach” oraz „Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo-leczniczych, domów pomocy społecznej, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych i hospicjów na czas COVID-19”,
 - zmianą harmonogramu realizacji zadania „Różnorodność jest solą życia – edukacja inkluzyjna w akcji”,
 - przyznaniem środków Funduszu Pracy na zrekompensowanie pracownikom urzędu pracy wyższego nakładu pracy oraz innych kosztów realizacji wskazanych zadań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 oraz na dofinansowanie kosztów wypłaty dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny,
 - wpływami z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych - rozliczenia z lat ubiegłych z tytułu dostawy mediów najemcom mieszkaniowego zasobu gminy oraz rozliczenia z lat ubiegłych z tytułu kosztów zarządu nieruchomościami wspólnymi,
 - wpływem związanym z odpłatnością za pobyt osób w domach pomocy społecznej,
- zwiększenie dochodów majątkowych o kwotę 666 zł w związku z wpływami ze sprzedaży składników majątkowych (sprzedaż telefonów używanych);

- w roku 2021 dokonuje się zwiększenia dochodów bieżących o kwotę 539 661 zł w związku z otrzymaniem dofinansowania na realizację zadań „Budowanie kadry XXI wieku kluczem do nowoczesnego nauczania”, „Ciągły rozwój nauczycieli kluczem do sukcesu młodego pokolenia”, „Aktywność, Myślenie krytyczne, Integracja, Wolontariat, Zaangażowanie”, „Po zawód do Europy”, „Z wiedzą ku zdobywaniu doświadczenia zawodowego”;

- w roku 2022 dokonuje się zwiększenia dochodów bieżących o kwotę 316 035 zł w związku z otrzymaniem dofinansowania na realizację zadań „Budowanie kadry XXI wieku kluczem do nowoczesnego nauczania”, „Ciągły rozwój nauczycieli kluczem do sukcesu młodego pokolenia”, „Aktywność, Myślenie krytyczne, Integracja, Wolontariat, Zaangażowanie”, „Po zawód do Europy”, „Spotkajmy się w chmurach”, „Z wiedzą ku zdobywaniu doświadczenia zawodowego” oraz zmianą harmonogramu realizacji zadania „Różnorodność jest solą życia – edukacja inkluzyjna w akcji”.

2. wydatki:

- w roku 2020 – zwiększenie o /+/4 692 283 zł
- w roku 2021 – zwiększenie o /+/539 661 zł
- w roku 2022 – zwiększenie o /+/316 035 zł

Uzasadnienie dotyczące zmian wydatków:

- w roku 2020 kwota jest wynikiem zmian dokonywanych w budżecie 2020 roku i obejmuje zwiększenie wydatków bieżących o kwotę 4 692 283 zł, w ramach których m.in.:
 - zwiększono wynagrodzenia i składki od nich naliczane (/+/104 213 zł), wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań (/+/4 548 977 zł), dotacje na zadania bieżące (/+/11 014 450 zł),
 - zmniejszono świadczenia na rzecz osób fizycznych (-/43 800 zł), wydatki z tytułu poręczeń i gwarancji (-/4 617 261 zł), wydatki na obsługę długu (-/6 382 739 zł),
 - zwiększono środki w związku z pozyskaniem dofinansowania dla zadania „Spotkajmy się w chmurach” oraz w związku ze zmianą harmonogramu realizacji zadania „Różnorodność jest solą życia – edukacja inkluzyjna w akcji”;
- w roku 2021 dokonuje się zwiększenia wydatków bieżących o kwotę 539 661 zł w związku z otrzymaniem dofinansowania na realizację zadań „Budowanie kadry XXI wieku kluczem do nowoczesnego nauczania”, „Ciągły rozwój nauczycieli kluczem do sukcesu młodego pokolenia”, „Aktywność, Myślenie krytyczne, Integracja, Wolontariat, Zaangażowanie”, „Po zawód do Europy”, „Z wiedzą ku zdobywaniu doświadczenia zawodowego”,
- w roku 2022 dokonuje się zwiększenia wydatków bieżących o kwotę 316 035 zł w związku z otrzymaniem dofinansowania na realizację zadań „Budowanie kadry XXI wieku kluczem do nowoczesnego nauczania”, „Ciągły rozwój nauczycieli kluczem do sukcesu młodego pokolenia”, „Aktywność, Myślenie krytyczne, Integracja, Wolontariat, Zaangażowanie”, „Po zawód do Europy”, „Spotkajmy się w chmurach”, „Z wiedzą ku zdobywaniu doświadczenia zawodowego” oraz zmianą harmonogramu realizacji zadania „Różnorodność jest solą życia – edukacja inkluzyjna w akcji”.

3. Limit wydatków bieżących wg art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy o finansach publicznych uległ zmianie jak niżej:

w złotych

Wyszczególnienie	2020		2021		2022	
	było	jest	było	jest	było	jest
Wydatki bieżące objęte limitem art. 226 ust. 3 ustawy o finansach publicznych	15 799 262	15 823 042	9 447 593	10 501 687	3 238 750	3 808 966

4. Wskaźnik spłaty zadłużenia wynikający z art. 243 ufp po uwzględnieniu art. 244 ustawy o finansach publicznych kształtuje się we wszystkich latach przedstawionych w prognozie na prawidłowym poziomie.

II. W załączniku nr 2 do uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2020-2035 Wykaz przedsięwzięć wieloletnich, dokonuje się zmian polegających na zwiększeniu, zmniejszeniu, przemieszczeniu środków na zadaniach oraz wprowadzeniu nowych zadań w poniższy sposób:

1. w części dotyczącej zadań związanych z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych

(jt. Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.) dokonuje się:

a) **wprowadzenia** zadań w związku z planowanym dofinansowaniem:

- „Spotkajmy się w chmurach” w roku 2020 z kwotą 23 275 zł, w roku 2021 z kwotą 67 234 zł, a w roku 2022 z kwotą 53 366 zł. Celem projektu jest wzbogacenie oferty edukacyjnej szkół partnerskich o metody i technologie wykorzystujące „chmurę” obliczeniową;
- „Budowanie kadry XXI wieku kluczem do nowoczesnego nauczania” w roku 2021 z kwotą 220 000 zł, a w roku 2022 z kwotą 41 397 zł. Celem projektu jest podnoszenie kwalifikacji i umiejętności kadry;
- „Ciągły rozwój nauczycieli kluczem do sukcesu młodego pokolenia” w roku 2021 z kwotą 68 350 zł, a w roku 2022 z kwotą 17 088 zł. Celem projektu jest podniesienie jakości szkoły poprzez wprowadzenie metod nauczania CIL oraz wprowadzenie nowoczesnych technologii poprzez udział w JOB SHADOWING;
- „Aktywność, Myślenie krytyczne, Integracja, Wolontariat, Zaangażowanie” w roku 2021 z kwotą 86 406 zł, a w roku 2022 z kwotą 32 926 zł. Celem projektu jest doskonalenie umiejętności młodzieży w poruszaniu się w cyfrowym świecie;
- „Po zawod do Europy” w roku 2021 z kwotą 247 746 zł, a w roku 2022 z kwotą 123 873 zł. Celem projektu jest zdobywanie doświadczenia zawodowego na praktykach zagranicznych;
- „Z wiedzą ku zdobywaniu doświadczenia zawodowego” w roku 2021 z kwotą 335 000 zł, a w roku 2022 z kwotą 295 697 zł. Celem projektu jest organizacja staży zagranicznych dla uczniów;

b) **zwiększenia** na zadaniach:

- „Różnorodność jest solą życia – edukacja inkluzyjna w akcji” w roku 2020 o kwotę 505 zł, w roku 2021 o kwotę 15 854 zł, a w roku 2022 o kwotę 5 869 zł,
- „Innowacyjny nauczyciel – europejska szkoła na miarę nowej dekady” w roku 2021 o kwotę 13 504 zł,

w związku ze zmianą harmonogramu realizacji ww. projektów;

2. w części dotyczącej zadań pozostałych dokonuje się:

a) **zwiększenia** na zadaniach:

- „Dokumentacja przyszłościowa” w roku 2020 o kwotę 150 000 zł celem opracowania dokumentacji dla zadań planowanych do realizacji w kolejnych latach;
- „Budowa budynków mieszkalnych wielorodzinnych” w roku 2021 o kwotę 1 300 000 zł w związku z planowanym zwiększeniem wsparcia Banku Gospodarstwa Krajowego,

b) **zmniejszenia** na zadaniach:

- „Rewitalizacja Parku Lisiniec w Częstochowie – dokumentacja” w roku 2020 o kwotę 150 000 zł,
- „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej – III etap” w roku 2021 o kwotę 1 300 000 zł,

w związku z niezaangażowanym planem.

UZASADNIENIE
do projektu uchwały w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej
Miasta Częstochowy na lata 2020-2035

Zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej dokonuje się w związku z zaproponowanymi zmianami w latach przyszłych. Zmiany zostały szczegółowo opisane w objaśnieniach stanowiących załącznik nr 3 do niniejszej uchwały.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Jarosław Marszałek
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Radca prawny
(-) Sławomir Kawa

Skarbnik Miasta
(-) Ewa Wójcik

BR. 14. XXXIV. 20

Zatwierdził m. J.

Biurowo
Rady Miasta Częstochowy

WPKTYWNO
DNIA 22. 10. 2020

Nr Podpis

Projekt

z dnia 21 października 2020 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY**

z dnia 2020 r.

w sprawie zmian w budżecie miasta Częstochowy na rok 2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4, pkt 9 lit. d i lit. i ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz. U. z 2020 r., poz. 713), art. 12 pkt 5, pkt. 8 lit. d i pkt. 9 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (jt. Dz. U. z 2020 r. poz. 920), art. 48, art. 89, art. 94, art. 211, art. 212, art. 214, art. 215, art. 217, art. 218, art. 219, art. 221, art. 222, art. 235, art. 236, art. 237, art. 242, art. 243, art. 258 i art. 264 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (jt. Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) w związku z art. 8 ust. 2 i art. 9 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 2500)

Rada Miasta Częstochowy uchwala:

§ 1. W Uchwale Nr 286.XXIII.2019 Rady Miasta Częstochowy z dnia 19 grudnia 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 714) w sprawie uchwalenia budżetu miasta Częstochowy na rok 2020 zmienionej Uchwałą Nr 309.XXIV.2020 Rady Miasta Częstochowy z dnia 30 stycznia 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 1239), Uchwałą Nr 325.XXV.2020 Rady Miasta Częstochowy z dnia 27 lutego 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 2088), Uchwałą Nr 349.XXVII.2020 Rady Miasta Częstochowy z dnia 26 marca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 2931), Uchwałą Nr 374.XXVIII.2020 Rady Miasta Częstochowy z dnia 14 maja 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 4068), Uchwałą Nr 380.XXIX.2020 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 maja 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 4187), Uchwałą Nr 398.XXX.2020 Rady Miasta Częstochowy z dnia 8 czerwca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 4755), Uchwałą Nr 418.XXXI.2020 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 czerwca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 5353), Uchwałą Nr 426.XXXII.2020 Rady Miasta Częstochowy z dnia 27 sierpnia 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 6314), Uchwałą Nr 450.XXXIII.2020 Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 września 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 7048), wprowadzić zmiany:

1. w dochodach budżetu miasta, jak w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały;
2. w wydatkach budżetu miasta, jak w załączniku nr 2 do niniejszej uchwały;
3. w załączniku nr 3 (pn.: *Wydatki majątkowe na rok 2020*), jak w załączniku nr 3 do niniejszej uchwały;
4. w załączniku nr 4 (pn.: *Wydatki na zadania realizowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych*), jak w załączniku nr 4 do niniejszej uchwały;
5. w załączniku nr 8 (pn.: *Dochody i wydatki związane z realizacją zadań własnych w ramach dotacji celowych na rok 2020*), jak w załączniku nr 5 do niniejszej uchwały;
6. w załączniku nr 16 (pn.: *Plan dochodów i wydatków wydzielonych rachunków dochodów jednostek oświatowych na rok 2020*), jak w załączniku nr 6 do niniejszej uchwały;
7. w załączniku nr 17 (pn.: *Zestawienie planowanych do udzielenia kwot dotacji z budżetu miasta na rok 2020*), jak w załączniku nr 7 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wobec powyższych zmian plan dochodów i wydatków ulegnie zwiększeniu o kwotę 4 692 283 zł, i ukształtuje się po stronie dochodów na poziomie 1 506 184 718 zł, a po stronie wydatków na poziomie 1 627 023 016 zł.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Jarosław Marszałek
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Radca prawny
(-) Sławomir Kawa

Skarbnik Miasta
(-) Ewa Wójcik

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr
 Rady Miasta Częstochowy
 z dnia 2020 r.

ZMIANY W BUDŻECIE NA ROK 2020

DOCHODY				
				w złotych
Dział	Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
700	Gospodarka mieszkaniowa	72 026 002	3 367 846	75 393 848
	Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego	0	134 962	134 962
	<i>Zwrot kosztów zastępstwa procesowego</i>	0	134 962	134 962
	Wpływy z pozostałych odsetek	0	304 337	304 337
	<i>Odsetki z tytułu nieterminowych wpłat czynszu z najmu i dzierżawy mieszkaniowego zasobu gminy</i>	0	164 120	164 120
	<i>Odsetki z tytułu nieterminowych opłat za dostawę mediów najemcom mieszkaniowego zasobu gminy</i>	0	140 217	140 217
	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	23 800	2 928 547	2 952 347
	<i>Rozliczenia z lat ubiegłych z tytułu kosztów zarządu nieruchomościami wspólnymi</i>	0	142 610	142 610
	<i>Rozliczenia z lat ubiegłych z tytułu dostawy mediów najemcom mieszkaniowego zasobu gminy</i>	0	2 782 415	2 782 415
	<i>Rozliczenie z lat ubiegłych z tytułu czynszu</i>	0	3 522	3 522
	Dochody bieżące	55 082 223	3 367 846	58 450 069
756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	534 907 735	10 000	534 917 735
	Wpływy z różnych dochodów	53 894	10 000	63 894
	<i>Usuwanie pojazdów</i>	53 894	10 000	63 894
	Dochody bieżące	534 906 840	10 000	534 916 840
801	Oświata i wychowanie	23 178 804	121 761	23 300 565
	Wpływy z różnych dochodów	333 538	97 981	431 519
	<i>Nagrody Ministra Edukacji Narodowej</i>	0	62 237	62 237

Dział	Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
	<i>Nagrody Kuratora Oświaty</i>	0	35 744	35 744
	Środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł	412 327	23 780	436 107
	Środki FRSE - Narodowej Agencji Programu ERASMUS+ na realizację projektu pn. <i>Różnorodność jest solą życia - edukacja inkluzyjna w akcji</i>	8 795	505	9 300
	Środki FRSE - Narodowej Agencji Programu ERASMUS+ na realizację projektu pn. <i>Spotkajmy się w chmurach</i>	0	23 275	23 275
	Dochody bieżące	20 087 867	121 761	20 209 628
	<i>w tym:</i>			
	<i>z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3</i>	6 241 549	23 780	6 265 329
852	Pomoc społeczna	35 661 568	682 344	36 343 912
	Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego	0	1 000	1 000
	<i>Wpływy z tyt. opłat i kosztów sądowych</i>	0	1 000	1 000
	Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	0	778	778
	<i>Koszty upomnień</i>	0	778	778
	Wpływy z usług	7 602 704	634 000	8 236 704
	<i>Opłatność od organizacji pozarządowych (czynsze, media)</i>	60 000	61 000	121 000
	<i>Opłatność osób za pobyt w placówkach dla bezdomnych</i>	0	270 000	270 000
	<i>Opłaty za pobyt w domach pomocy społecznej</i>	6 451 704	45 000	6 496 704
	<i>Opłaty za pobyt w mieszkaniach chronionych</i>	20 000	8 000	28 000
	<i>Opłaty za usługi opiekuńcze</i>	550 000	250 000	800 000
	Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	0	666	666
	<i>Sprzedaż telefonów używanych</i>	0	666	666
	Wpływy z pozostałych odsetek	0	560	560

Dział	Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
	<i>Odsetki od nieterminowo regulowanych płatności</i>	0	560	560
	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	77 158	34 003	111 161
	<i>Zwroty nadpłat z lat ubiegłych (woda, c.o., ścieki, ZUS)</i>	6 513	10 604	17 117
	<i>Zwroty świadczeń i odpłatności</i>	69 645	23 399	93 044
	Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	6 282	11 216	17 498
	<i>Kary za niedotrzymanie warunków umowy</i>	0	11 216	11 216
	Wpływy z różnych dochodów	148 734	121	148 855
	<i>Odsetki od środków na rachunku bankowym</i>	70	121	191
	Dochody bieżące	35 368 018	681 678	36 049 696
	Dochody majątkowe	293 550	666	294 216
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	8 039 665	183 530	8 223 195
	Wpływy z różnych dochodów	162 736	1 367	164 103
	<i>Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych</i>	161 736	1 367	163 103
	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	493 267	37 590	530 857
	<i>Dotacje ze środków EFS/POWER na realizację projektu pn. Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo – leczniczych, domów pomocy społecznej, zakładów pielęgnacyjno – opiekuńczych i hospicjów na czas COVID-19</i>	0	37 590	37 590
	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	91 296	7 073	98 369
	<i>Dotacje z budżetu państwa na realizację projektu pn. Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo – leczniczych, domów pomocy społecznej, zakładów pielęgnacyjno – opiekuńczych i hospicjów na czas COVID-19</i>	0	7 073	7 073

Dział	Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
	Środki z Funduszu Pracy otrzymane na realizację zadań wynikających z odrębnych ustaw	1 576 200	137 500	1 713 700
	<i>Środki z Funduszu Pracy na obsługę zadań związanych z COVID-19</i>	<i>620 000</i>	<i>137 500</i>	<i>757 500</i>
	Dochody bieżące	8 039 665	183 530	8 223 195
	w tym:			
	z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	584 563	44 663	629 226
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	793 509	8 783	802 292
	Wpływy z różnych dochodów	28 190	8 783	36 973
	<i>Nagrody Ministra Edukacji Narodowej</i>	<i>0</i>	<i>8 783</i>	<i>8 783</i>
	Dochody bieżące	793 509	8 783	802 292
855	Rodzina	271 061 938	318 019	271 379 957
	Wpływy z pozostałych odsetek	47 288	1 680	48 968
	<i>Odsetki od nienależnie pobranych świadczeń społecznych</i>	<i>188</i>	<i>1 680</i>	<i>1 868</i>
	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	780 565	1 889	782 454
	<i>Nienależnie pobrane świadczenia społeczne</i>	<i>20 565</i>	<i>1 889</i>	<i>22 454</i>
	Wpływy z różnych dochodów	589 421	314 450	903 871
	<i>Środki Funduszu Pracy na dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodzin w ramach „Programu Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej”</i>	<i>0</i>	<i>14 450</i>	<i>14 450</i>
	<i>Odpłatność za pobyt dzieci z poza Częstochowy w placówkach opiekuńczo-wychowawczych</i>	<i>517 757</i>	<i>50 000</i>	<i>567 757</i>
	<i>Odpłatność za pobyt dzieci z poza Częstochowy w rodzinach zastępczych w Częstochowie</i>	<i>70 000</i>	<i>250 000</i>	<i>320 000</i>
	Dochody bieżące	271 061 938	318 019	271 379 957
RAZEM DOCHODY		1 501 492 435	4 692 283	1 506 184 718

DOCHODY wg grup paragrafów			
Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
700 Gospodarka mieszkaniowa			
Dochody bieżące	55 082 223	3 367 846	58 450 069
756 Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem			
Dochody bieżące	534 906 840	10 000	534 916 840
801 Oświata i wychowanie			
Dochody bieżące	20 087 867	121 761	20 209 628
<i>w tym:</i>			
<i>z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3</i>	6 241 549	23 780	6 265 329
852 Pomoc społeczna			
Dochody bieżące	35 368 018	681 678	36 049 696
Dochody majątkowe	293 550	666	294 216
853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej			
Dochody bieżące	8 039 665	183 530	8 223 195
<i>w tym:</i>			
<i>z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3</i>	584 563	44 663	629 226
854 Edukacyjna opieka wychowawcza			
Dochody bieżące	793 509	8 783	802 292
855 Rodzina			
Dochody bieżące	271 061 938	318 019	271 379 957
RAZEM	1 501 492 435	4 692 283	1 506 184 718
<i>w tym:</i>			
Dochody bieżące	1 407 371 905	4 691 617	1 412 063 522
<i>w tym:</i>			
<i>z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3</i>	13 339 038	68 443	13 407 481
Dochody majątkowe	94 120 530	666	94 121 196

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr

Rady Miasta Częstochowy

z dnia 2020 r.

ZMIANY W BUDŻECIE NA ROK 2020

WYDATKI				w złotych		
Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach	
010	Rolnictwo i łowiectwo		263 955	-9 322	254 633	
	01095	Pozostała działalność	164 135	-9 322	154 813	
		Wydatki bieżące	164 135	-9 322	154 813	
		<i>w tym:</i>				
		wydatki jednostek budżetowych	164 135	-9 322	154 813	
		<i>w tym:</i>				
		wynagrodzenia i składki od nich naliczane	107 605	-9 322	98 283	
020	Leśnictwo		43 460	2 499	45 959	
	02095	Pozostała działalność	42 460	2 499	44 959	
		Wydatki bieżące	42 460	2 499	44 959	
		<i>w tym:</i>				
		wydatki jednostek budżetowych	42 460	2 499	44 959	
		<i>w tym:</i>				
		wynagrodzenia i składki od nich naliczane	38 698	2 300	40 998	
		wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	3 762	199	3 961	
100	Górnictwo i kopalnictwo		105 749	-8 834	96 915	
	10095	Pozostała działalność	105 749	-8 834	96 915	
		Wydatki bieżące	105 749	-8 834	96 915	
		<i>w tym:</i>				
		wydatki jednostek budżetowych	105 749	-8 834	96 915	
		<i>w tym:</i>				
		wynagrodzenia i składki od nich naliczane	104 354	-8 834	95 520	
600	Transport i łączność		222 960 369	71 230	223 031 599	
	60016	Drogi publiczne gminne	52 731 559	25 000	52 756 559	
		Wydatki bieżące	23 747 710	25 000	23 772 710	
		<i>w tym:</i>				
		wydatki jednostek budżetowych	23 681 877	25 000	23 706 877	
		<i>w tym:</i>				
		wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	13 184 367	25 000	13 209 367	
	60095	Pozostała działalność	204 407	46 230	250 637	

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
		Wydatki bieżące	204 407	46 230	250 637
		<i>w tym:</i>			
		wydatki jednostek budżetowych	190 907	46 230	237 137
		<i>w tym:</i>			
		wynagrodzenia i składki od nich naliczane	75 618	45 300	120 918
		wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	115 289	930	116 219
700	Gospodarka mieszkaniowa		54 533 156	3 276 792	57 809 948
	70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami		53 371 656	3 221 792	56 593 448
		Wydatki bieżące	51 112 877	3 221 792	54 334 669
		<i>w tym:</i>			
		wydatki jednostek budżetowych	51 112 877	3 221 792	54 334 669
		<i>w tym:</i>			
		wynagrodzenia i składki od nich naliczane	1 295 789	-91 054	1 204 735
		wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	49 817 088	3 312 846	53 129 934
	70095 Pozostała działalność		1 161 500	55 000	1 216 500
		Wydatki bieżące	555 500	55 000	610 500
		<i>w tym:</i>			
		wydatki jednostek budżetowych	555 500	55 000	610 500
		<i>w tym:</i>			
		wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	555 500	55 000	610 500
710	Działalność usługowa		5 461 142	10 530	5 471 672
	71012 Zadania z zakresu geodezji i kartografii		2 922 929	-22 192	2 900 737
		Wydatki bieżące	2 922 929	-22 192	2 900 737
		<i>w tym:</i>			
		wydatki jednostek budżetowych	2 922 929	-22 192	2 900 737
		<i>w tym:</i>			
		wynagrodzenia i składki od nich naliczane	2 578 080	-22 192	2 555 888
	71095 Pozostała działalność		1 292 329	32 722	1 325 051
		Wydatki bieżące	1 292 329	32 722	1 325 051
		<i>w tym:</i>			
		wydatki jednostek budżetowych	1 292 329	32 722	1 325 051
		<i>w tym:</i>			
		wynagrodzenia i składki od nich naliczane	1 272 762	26 400	1 299 162
		wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	19 567	6 322	25 889
750	Administracja publiczna		86 858 273	34 951	86 893 224
	75020 Starostwa powiatowe		3 828 918	10 000	3 838 918

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
		Wydatki bieżące	3 828 918	10 000	3 838 918
		<i>w tym:</i>			
		wydatki jednostek budżetowych	3 828 918	10 000	3 838 918
		<i>w tym:</i>			
		wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	2 127 727	10 000	2 137 727
75023		Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	67 339 636	49 951	67 389 587
		Wydatki bieżące	63 623 091	49 951	63 673 042
		<i>w tym:</i>			
		wydatki jednostek budżetowych	63 063 991	49 951	63 113 942
		<i>w tym:</i>			
		wynagrodzenia i składki od nich naliczane	53 244 354	49 951	53 294 305
75095		Pozostała działalność	917 129	-25 000	892 129
		Wydatki bieżące	917 129	-25 000	892 129
		<i>w tym:</i>			
		wydatki jednostek budżetowych	895 629	-25 000	870 629
		<i>w tym:</i>			
		wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	880 629	-25 000	855 629
757		Obsługa długu publicznego	24 477 576	-11 000 000	13 477 576
75702		Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek oraz innych zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyty i pożyczki	17 784 261	-6 382 739	11 401 522
		Wydatki bieżące	17 784 261	-6 382 739	11 401 522
		<i>w tym:</i>			
		obsługa długu jednostki samorządu terytorialnego	17 784 261	-6 382 739	11 401 522
75704		Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego	6 693 315	-4 617 261	2 076 054
		Wydatki bieżące	6 693 315	-4 617 261	2 076 054
		<i>w tym:</i>			
		wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez jednostkę samorządu terytorialnego	6 693 315	-4 617 261	2 076 054
801		Oświata i wychowanie	484 666 211	10 121 761	494 787 972
80101		Szkoły podstawowe	163 864 382	1 569 780	165 434 162
		Wydatki bieżące	156 854 882	1 569 780	158 424 662
		<i>w tym:</i>			
		dotacje na zadania bieżące	10 700 626	1 546 000	12 246 626

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
		wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego	647 160	23 780	670 940
80102	Szkoły podstawowe specjalne		20 474 430	1 400 000	21 874 430
		Wydatki bieżące	20 474 430	1 400 000	21 874 430
		w tym:			
		dotacje na zadania bieżące	11 585 718	1 400 000	12 985 718
80103	Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych		2 565 213	59 000	2 624 213
		Wydatki bieżące	2 565 213	59 000	2 624 213
		w tym:			
		dotacje na zadania bieżące	291 667	59 000	350 667
80104	Przedszkola		64 640 795	2 350 000	66 990 795
		Wydatki bieżące	63 869 534	2 350 000	66 219 534
		w tym:			
		dotacje na zadania bieżące	13 211 900	2 350 000	15 561 900
80105	Przedszkola specjalne		3 207 107	500 000	3 707 107
		Wydatki bieżące	3 207 107	500 000	3 707 107
		w tym:			
		dotacje na zadania bieżące	2 360 273	500 000	2 860 273
80106	Inne formy wychowania przedszkolnego		297 009	15 000	312 009
		Wydatki bieżące	297 009	15 000	312 009
		w tym:			
		dotacje na zadania bieżące	281 550	15 000	296 550
80115	Technika		66 452 049	1 010 000	67 462 049
		Wydatki bieżące	66 377 019	1 010 000	67 387 019
		w tym:			
		dotacje na zadania bieżące	6 051 775	1 010 000	7 061 775
80121	Licea ogólnokształcące specjalne		204 184	35 000	239 184
		Wydatki bieżące	204 184	35 000	239 184
		w tym:			
		dotacje na zadania bieżące	204 184	35 000	239 184
80134	Szkoły zawodowe specjalne		14 805 998	1 220 000	16 025 998
		Wydatki bieżące	14 805 998	1 220 000	16 025 998
		w tym:			
		dotacje na zadania bieżące	5 756 522	1 220 000	6 976 522

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
		<i>Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla</i>			
80149		<i>dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego</i>	8 548 024	1 000 000	9 548 024
		Wydatki bieżące	8 548 024	1 000 000	9 548 024
		w tym:			
		dotacje na zadania bieżące	5 819 183	1 000 000	6 819 183
		<i>Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla</i>			
80150		<i>dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych</i>	15 533 708	315 000	15 848 708
		Wydatki bieżące	15 533 708	315 000	15 848 708
		w tym:			
		dotacje na zadania bieżące	1 931 176	315 000	2 246 176
		<i>Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla</i>			
80152		<i>dzieci i młodzieży w gimnazjach, klasach dotychczasowego gimnazjum prowadzonych w szkołach innego typu, liceach ogólnokształcących, technikach, szkołach policealnych</i>	3 099 475	550 000	3 649 475
		Wydatki bieżące	3 099 475	550 000	3 649 475
		w tym:			
		dotacje na zadania bieżące	2 518 757	550 000	3 068 757
80195		Pozostała działalność	23 052 163	97 981	23 150 144
		Wydatki bieżące	14 375 146	97 981	14 473 127
		w tym:			
		wydatki jednostek budżetowych	7 208 437	15 481	7 223 918
		w tym:			
		wynagrodzenia i składki od nich naliczane	1 511 944	15 481	1 527 425
		świadczenia na rzecz osób fizycznych	40 874	82 500	123 374
852		Pomoc społeczna	95 479 989	1 332 313	96 812 302
85202		Domy pomocy społecznej	28 275 851	1 332 313	29 608 164
		Wydatki bieżące	28 275 851	1 332 313	29 608 164
		w tym:			
		wydatki jednostek budżetowych	20 467 455	1 332 313	21 799 768
		w tym:			
		wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	13 548 339	1 332 313	14 880 652
853		Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	14 245 389	209 730	14 455 119

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
85324	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych		901 820	27 567	929 387
	Wydatki bieżące		901 820	27 567	929 387
	w tym:				
	wydatki jednostek budżetowych		901 120	27 567	928 687
	w tym:				
	wynagrodzenia i składki od nich naliczane		693 213	26 200	719 413
	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań		207 907	1 367	209 274
85333	Powiatowe urzędy pracy		10 502 233	137 500	10 639 733
	Wydatki bieżące		10 502 233	137 500	10 639 733
	w tym:				
	wydatki jednostek budżetowych		10 501 273	137 500	10 638 773
	w tym:				
	wynagrodzenia i składki od nich naliczane		9 971 031	102 500	10 073 531
	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań		530 242	35 000	565 242
85395	Pozostała działalność		750 313	44 663	794 976
	Wydatki bieżące		750 313	44 663	794 976
	w tym:				
	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego		584 563	44 663	629 226
854	Edukacyjna opieka wychowawcza		41 491 200	918 983	42 410 183
85402	Specjalne ośrodki wychowawcze		5 229 918	780 000	6 009 918
	Wydatki bieżące		5 229 918	780 000	6 009 918
	w tym:				
	dotacje na zadania bieżące		5 229 918	780 000	6 009 918
85404	Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka		3 186 335	202 500	3 388 835
	Wydatki bieżące		3 186 335	202 500	3 388 835
	w tym:				
	dotacje na zadania bieżące		2 841 024	202 500	3 043 524
85410	Internaty i bursy szkolne		5 792 500	17 500	5 810 000
	Wydatki bieżące		5 792 500	17 500	5 810 000
	w tym:				
	dotacje na zadania bieżące		216 438	17 500	233 938
85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym		969 754	-89 800	879 954

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
		Wydatki bieżące	969 754	-89 800	879 954
		<i>w tym:</i>			
		świadczenia na rzecz osób fizycznych	968 395	-89 800	878 595
85495	Pozostała działalność		270 445	8 783	279 228
		Wydatki bieżące	270 445	8 783	279 228
		<i>w tym:</i>			
		wydatki jednostek budżetowych	142 566	1 283	143 849
		<i>w tym:</i>			
		wynagrodzenia i składki od nich naliczane	0	1 283	1 283
		świadczenia na rzecz osób fizycznych	127 879	7 500	135 379
855	Rodzina		291 116 359	-268 350	290 848 009
85504	Wspieranie rodziny		7 598 965	10 450	7 609 415
		Wydatki bieżące	7 598 965	10 450	7 609 415
		<i>w tym:</i>			
		dotacje na zadania bieżące	150 000	14 450	164 450
		świadczenia na rzecz osób fizycznych	6 516 400	-4 000	6 512 400
85508	Rodziny zastępcze		10 755 287	-73 800	10 681 487
		Wydatki bieżące	10 755 287	-73 800	10 681 487
		<i>w tym:</i>			
		wydatki jednostek budżetowych	2 511 712	-33 800	2 477 912
		<i>w tym:</i>			
		wynagrodzenia i składki od nich naliczane	1 408 281	-33 800	1 374 481
		świadczenia na rzecz osób fizycznych	6 893 215	-40 000	6 853 215
85510	Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych		8 306 305	-205 000	8 101 305
		Wydatki bieżące	8 306 305	-205 000	8 101 305
		<i>w tym:</i>			
		wydatki jednostek budżetowych	1 708 358	-205 000	1 503 358
		<i>w tym:</i>			
		wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	1 371 775	-205 000	1 166 775
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		147 327 451	150 000	147 477 451
90095	Pozostała działalność		5 301 040	150 000	5 451 040
		Wydatki majątkowe	4 558 245	150 000	4 708 245
		<i>w tym:</i>			
		inwestycje i zakupy inwestycyjne	4 558 245	150 000	4 708 245
926	Kultura fizyczna		27 626 933	-150 000	27 476 933
92604	Instytucje kultury fizycznej		6 862 382	-150 000	6 712 382

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
		Wydatki majątkowe	854 382	-150 000	704 382
		<i>w tym:</i>			
		<i>inwestycje i zakupy inwestycyjne</i>	<i>854 382</i>	<i>-150 000</i>	<i>704 382</i>
RAZEM WYDATKI			1 622 330 733	4 692 283	1 627 023 016

WYDATKI wg grup paragrafów

Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
010 Rolnictwo i łowiectwo			
Wydatki bieżące	263 955	-9 322	254 633
w tym:			
wydatki jednostek budżetowych	263 955	-9 322	254 633
w tym:			
wynagrodzenia i składki od nich naliczane	110 105	-9 322	100 783
020 Leśnictwo			
Wydatki bieżące	43 460	2 499	45 959
w tym:			
wydatki jednostek budżetowych	42 460	2 499	44 959
w tym:			
wynagrodzenia i składki od nich naliczane	38 698	2 300	40 998
wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	3 762	199	3 961
100 Górnictwo i kopalnictwo			
Wydatki bieżące	105 749	-8 834	96 915
w tym:			
wydatki jednostek budżetowych	105 749	-8 834	96 915
w tym:			
wynagrodzenia i składki od nich naliczane	104 354	-8 834	95 520
600 Transport i łączność			
Wydatki bieżące	92 579 724	71 230	92 650 954
w tym:			
wydatki jednostek budżetowych	92 500 391	71 230	92 571 621
w tym:			
wynagrodzenia i składki od nich naliczane	11 523 328	45 300	11 568 628
wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	80 977 063	25 930	81 002 993
700 Gospodarka mieszkaniowa			
Wydatki bieżące	51 668 377	3 276 792	54 945 169
w tym:			
wydatki jednostek budżetowych	51 668 377	3 276 792	54 945 169
w tym:			
wynagrodzenia i składki od nich naliczane	1 295 789	-91 054	1 204 735
wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	50 372 588	3 367 846	53 740 434
710 Działalność usługowa			
Wydatki bieżące	5 461 142	10 530	5 471 672
w tym:			
wydatki jednostek budżetowych	5 351 142	10 530	5 361 672
w tym:			
wynagrodzenia i składki od nich naliczane	4 663 954	4 208	4 668 162

Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	687 188	6 322	693 510
750 Administracja publiczna			
Wydatki bieżące	83 141 728	34 951	83 176 679
w tym:			
wydatki jednostek budżetowych	81 772 886	34 951	81 807 837
w tym:			
wynagrodzenia i składki od nich naliczane	64 079 736	49 951	64 129 687
wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	17 693 150	-15 000	17 678 150
757 Obsługa długu publicznego			
Wydatki bieżące	24 477 576	-11 000 000	13 477 576
w tym:			
wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez jednostkę samorządu terytorialnego	6 693 315	-4 617 261	2 076 054
obsługa długu jednostki samorządu terytorialnego	17 784 261	-6 382 739	11 401 522
801 Oświata i wychowanie			
Wydatki bieżące	467 633 403	10 121 761	477 755 164
w tym:			
wydatki jednostek budżetowych	383 811 432	15 481	383 826 913
w tym:			
wynagrodzenia i składki od nich naliczane	330 931 413	15 481	330 946 894
dotacje na zadania bieżące	73 433 823	10 000 000	83 433 823
świadczenia na rzecz osób fizycznych	844 191	82 500	926 691
wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego	9 543 957	23 780	9 567 737
852 Pomoc społeczna			
Wydatki bieżące	94 516 439	1 332 313	95 848 752
w tym:			
wydatki jednostek budżetowych	47 320 337	1 332 313	48 652 650
w tym:			
wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	21 675 212	1 332 313	23 007 525
853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej			
Wydatki bieżące	14 245 389	209 730	14 455 119
w tym:			
wydatki jednostek budżetowych	13 386 566	165 067	13 551 633
w tym:			
wynagrodzenia i składki od nich naliczane	11 835 688	128 700	11 964 388
wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	1 550 878	36 367	1 587 245
wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego	584 563	44 663	629 226

Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
854 Edukacyjna opieka wychowawcza			
Wydatki bieżące	41 491 200	918 983	42 410 183
<i>w tym:</i>			
wydatki jednostek budżetowych	31 903 378	1 283	31 904 661
<i>w tym:</i>			
wynagrodzenia i składki od nich naliczane	29 371 407	1 283	29 372 690
dotacje na zadania bieżące	8 417 053	1 000 000	9 417 053
świadczenia na rzecz osób fizycznych	1 170 769	-82 300	1 088 469
855 Rodzina			
Wydatki bieżące	289 796 358	-268 350	289 528 008
<i>w tym:</i>			
wydatki jednostek budżetowych	16 241 813	-238 800	16 003 013
<i>w tym:</i>			
wynagrodzenia i składki od nich naliczane	11 142 585	-33 800	11 108 785
wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	5 099 228	-205 000	4 894 228
dotacje na zadania bieżące	6 883 123	14 450	6 897 573
świadczenia na rzecz osób fizycznych	264 469 876	-44 000	264 425 876
900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska			
Wydatki majątkowe	45 104 653	150 000	45 254 653
<i>w tym:</i>			
inwestycje i zakupy inwestycyjne	45 104 653	150 000	45 254 653
926 Kultura fizyczna			
Wydatki majątkowe	12 247 482	-150 000	12 097 482
<i>w tym:</i>			
inwestycje i zakupy inwestycyjne	12 247 482	-150 000	12 097 482
RAZEM	1 622 330 733	4 692 283	1 627 023 016
<i>w tym:</i>			
Wydatki bieżące	1 383 932 512	4 692 283	1 388 624 795
<i>w tym:</i>			
wydatki jednostek budżetowych	894 507 643	4 653 190	899 160 833
<i>w tym:</i>			
wynagrodzenia i składki od nich naliczane	525 914 221	104 213	526 018 434
wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań	368 593 422	4 548 977	373 142 399
dotacje na zadania bieżące	154 369 745	11 014 450	165 384 195
świadczenia na rzecz osób fizycznych	293 241 792	-43 800	293 197 992
wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego	17 335 756	68 443	17 404 199
wyплаты z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez jednostkę samorządu terytorialnego	6 693 315	-4 617 261	2 076 054

Nazwa	Plan	Zmiana	Plan po zmianach
<i>obsługa długu jednostki samorządu terytorialnego</i>	17 784 261	-6 382 739	11 401 522

Załącznik Nr 3 do uchwały Nr
 Rady Miasta Częstochowy
 z dnia 2020 r.

WYDATKI MAJĄTKOWE NA ROK 2020

w złotych

LP.	Nazwa zadania	Rozdział klasyfikacji budżetowej	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Plan na rok 2020 /przed zmianą/	Zmiana	Plan na rok 2020 /po zmianie/
1	2	3	4	5	6	7
67	Dokumentacja przyszłościowa	90095	IZ	700 000	150 000	850 000
76	Rewitalizacja Parku Lisiniec w Częstochowie – dokumentacja	92604	IZ	200 000	-150 000	50 000
	OGÓLEM			103 238 634	0	103 238 634
	z tego					
	śr. Inwestora			1 887 435	0	1 887 435
	śr. Funduszu Dróg Samorządowych			3 340 441	0	3 340 441
	śr. FRKF			5 000 000	0	5 000 000

Załącznik Nr 4 do uchwały Nr
 Rady Miasta Częstochowy
 z dnia 2020 r.

WYDATKI NA ZADANIA REALIZOWANE Z UDZIAŁEM ŚRODKÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 5 UST. 1 PKT 2 I 3 USTAWY O FINANSACH PUBLICZNYCH

w złotych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Rozdział klasyfikacji wydatków	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Źródła finansowania wydatków	Plan na rok 2020 /przed zmianą/	Zmiana	Plan na rok 2020 /po zmianie/
1	2	3	4	5	6	7	8
PRZEDSIĘWZIĘCIA REALIZOWANE W RAMACH PROJEKTÓW MIĘKKICH							
X	Spotkajmy się w chmurach	80101	SP nr 7	bieżące, z tego:	0	23 275	23 275
				śr. FRSE	0	23 275	23 275
				Ogółem	0	23 275	23 275
15	Różnorodność jest sołą życia-edukacja inkluzyjna w akcji	80101	SP nr 31	bieżące, z tego:	8 795	505	9 300
				śr. FRSE	8 795	505	9 300
				Ogółem	8 795	505	9 300
X	Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo-leczniczych, domów pomocy społecznej, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych i hospicjów na czas COVID-19	85395	DPS	bieżące, z tego:	0	44 663	44 663
				śr. EFS/POWER	0	37 590	37 590
				śr. budżetu państwa	0	7 073	7 073
				Ogółem	0	44 663	44 663
OGÓŁEM PRZEDSIĘWZIĘCIA REALIZOWANE W RAMACH PROJEKTÓW MIĘKKICH					17 931 050	68 443	17 999 493
				wydatki bieżące z tego:	17 345 256	68 443	17 413 699
				śr. UE i inne zagraniczne	15 596 175	61 370	15 657 545
				śr. własne	524 836	0	524 836
				śr. budżetu państwa	1 224 245	7 073	1 231 318
				wydatki majątkowe z tego:	585 794	0	585 794
				śr. własne	32 746	0	32 746
				śr. UE i inne zagraniczne	507 237	0	507 237
				śr. budżetu państwa	45 811	0	45 811
OGÓŁEM PRZEDSIĘWZIĘCIA WSPÓLFINANSOWANE ŚRODKAMI WYMIENIONYMI W ART. 5 UST.1 PKT 2 I 3 UOFP				wydatki bieżące z tego:	17 361 256	68 443	17 429 699
				śr. UE i inne zagraniczne	15 596 175	61 370	15 657 545
				śr. własne	540 836	0	540 836
				śr. budżetu państwa	1 224 245	7 073	1 231 318
				wydatki majątkowe z tego:	126 186 287	0	126 186 287
				śr. UE i inne zagraniczne	62 417 497	0	62 417 497
				śr. własne	62 314 983	0	62 314 983
				śr. własne – wpłaty mieszkańców	24 759	0	24 759
				śr. budżetu państwa	1 429 048	0	1 429 048
				ogółem wydatki bieżące i majątkowe	143 547 543	68 443	143 615 986

X nowe pozycje

Załącznik Nr 5 do uchwały Nr

Rady Miasta Częstochowy

z dnia 2020 r.

DOCHODY I WYDATKI ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ WŁASNYCH W RAMACH DOTACJI CELOWYCH NA ROK 2020

w złotych

DOCHODY

Dz. Roz. Par.	1	2	3	Plan 4	Zwiększenie 5	Zmniejszenie 6	Plan po zmianach 7
853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej							
85395 - Pozostała działalność							
				584 563	44 663	0	629 226
				584 563	44 663	0	629 226
				493 267	37 590	0	530 857
				205 7 - Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego			
				205 9 - Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	7 073	0	98 369
Razem:				111 080 793	44 663	0	111 125 456

w złotych

WYDATKI

Dz. Roz. par.	Gr.	Plan	Zwiększenie	Zmniejszenie	Plan po zmianach
1	2				
3		584 563	44 663	0	629 226
853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej		584 563	44 663	0	629 226
85395 - Pozostała działalność		584 563	44 663	0	629 226
Wydatki bieżące		584 563	44 663	0	629 226
wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego					
Razem:		108 782 482	44 663	0	108 827 145

Załącznik Nr 6 do uchwały Nr
 Rady Miasta Częstochowy
 z dnia 2020 r.

PLAN DOCHODÓW I WYDATKÓW WYDZIELONYCH RACHUNKÓW DOCHODÓW JEDNOSTEK OŚWIATOWYCH NA ROK 2020

w złotych

I.p.	Nazwa Jednostki	Dział	Rozdział	Plan dochodów na rok 2020	Zmiana	Plan dochodów po zmianie	Plan wydatków na rok 2020	Zmiana	Plan wydatków po zmianie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
71	Szkoła Podstawowa Nr 31	Razem		241 600	5 000	246 600	241 600	5 000	246 600
		801	80101	25 000	5 000	30 000	25 000	5 000	30 000
88	Szkoła Podstawowa Nr 53	Razem		279 250	26 776	306 026	279 250	26 776	306 026
		801	80101	24 150	26 776	50 926	24 150	26 776	50 926
98	ZS im. Andersa	Razem		18 020	6 000	24 020	18 020	6 000	24 020
		801	80115	6 000	6 000	12 000	6 000	6 000	12 000
103	ZS Ekonomicznych	801	80115	3 604	7 000	10 604	3 604	7 000	10 604
	RAZEM	X	X	18 056 699	44 776	18 101 475	18 056 699	44 776	18 101 475

Załącznik Nr 7 do uchwały Nr
 Rady Miasta Częstochowy
 z dnia 2020 r.

Zestawienie planowanych do udzielenia kwot dotacji z budżetu miasta na rok 2020

w złotych

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan na rok 2020 dotacji ogółem	Plan na rok 2020 dotacji celowych	Plan na rok 2020 dotacji podmiotowych	Zmiany w planie dotacji celowych	Zmiany w planie dotacji podmiotowych	Zmiany w planie dotacji celowych	Plan po zmianach dotacji celowych	Plan po zmianach dotacji podmiotowych	Plan po zmianach dotacji ogółem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		I. Dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych	52 809 580	2 116 452	44 885 128	0	1 999 000	1 999 000	2 116 452	46 884 128	54 808 580
		Dotacje bieżące	51 145 198	452 070	44 885 128	0	1 999 000	1 999 000	452 070	46 884 128	53 144 198
	801	Oświata i wychowanie	14 011 811		14 011 811		1 999 000	1 999 000		16 010 811	16 010 811
	80101	Szkoły podstawowe	3 949 191		3 949 191		400 000	400 000		4 349 191	4 349 191
	80103	Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	15 000		15 000		9 000	9 000		24 000	24 000
	80104	Przedszkola	2 311 160		2 311 160		350 000	350 000		2 661 160	2 661 160
	80115	Technika	424 623		424 623		90 000	90 000		514 623	514 623
	80134	Szkoły zawodowe specjalne	4 449 997		4 449 997		1 000 000	1 000 000		5 449 997	5 449 997
	80152	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w gimnazjach, klasach dotychczasowego gimnazjum prowadzonych w szkołach innego typu, liceach ogólnokształcących, technikach, szkołach policealnych, branżowych szkołach I i II stopnia i klasach dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej prowadzonych w branżowych szkołach I stopnia oraz szkołach artystycznych	558 329		558 329			150 000		708 329	708 329
		II. Dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych	103 862 867	36 342 247	67 520 620	14 450	9 001 000	9 001 000	36 356 697	76 521 620	112 878 317
		Dotacje bieżące	103 224 547	35 703 927	67 520 620	14 450	9 001 000	9 001 000	35 718 377	76 521 620	112 239 997
	801	Oświata i wychowanie	59 422 012	375 885	59 046 127	0	8 001 000	8 001 000	375 885	67 047 127	67 423 012
	80101	Szkoły podstawowe	6 751 435		6 751 435		1 146 000	1 146 000		7 897 435	7 897 435
	80102	Szkoły podstawowe specjalne	11 585 718		11 585 718		1 400 000	1 400 000		12 985 718	12 985 718
	80103	Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	276 667		276 667		50 000	50 000		326 667	326 667
	80104	Przedszkola	10 900 740		10 900 740		2 000 000	2 000 000		12 900 740	12 900 740
	80105	Przedszkola specjalne	2 360 273		2 360 273		500 000	500 000		2 860 273	2 860 273
	80106	Inne formy wychowania przedszkolnego	281 550		281 550		15 000	15 000		296 550	296 550
	80115	Technika	5 627 152		5 627 152		920 000	920 000		6 547 152	6 547 152
	80121	Licea ogólnokształcące specjalne	204 184		204 184		35 000	35 000		239 184	239 184
	80134	Szkoły zawodowe specjalne	1 306 525		1 306 525		220 000	220 000		1 526 525	1 526 525

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan na rok 2020 dotacji ogółem	Plan na rok 2020 dotacji celowych	Plan na rok 2020 dotacji podmiotowych	Zmiany w planie dotacji celowych	Zmiany w planie dotacji podmiotowych	Plan po zmianach dotacji celowych	Plan po zmianach dotacji podmiotowych	Plan po zmianach dotacji ogółem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	80149	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego	5 799 183		5 799 183		1 000 000		6 799 183	6 799 183
	80150	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych	1 097 885		1 097 885		315 000		1 412 885	1 412 885
854		Edukacyjna opieka wychowawcza	8 417 053	79 200	8 337 853	0	1 000 000	79 200	9 337 853	9 417 053
	85402	Specjalne ośrodki wychowawcze	5 229 918		5 229 918		780 000		6 009 918	6 009 918
	85404	Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka	2 841 024		2 841 024		202 500		3 043 524	3 043 524
	85410	Internaty i bursy szkolne	216 438		216 438		17 500		233 938	233 938
855		Rodzina	6 883 123	6 883 123		14 450		6 897 573		6 897 573
	85504	Wspieranie rodziny	150 000	150 000		14 450		164 450		164 450
Dotacje razem:			156 672 447	38 458 699	112 405 748	14 450	11 000 000	38 473 149	123 405 748	167 686 897
Dotacje bieżące razem:			154 369 745	36 155 997	112 405 748	14 450	11 000 000	36 170 447	123 405 748	165 384 195
Dotacje majątkowe razem:			2 302 702	2 302 702		0		2 302 702		2 302 702

UZASADNIENIE
do projektu uchwały w sprawie zmian w budżecie miasta Częstochowy na rok 2020

Projekt Uchwały Rady Miasta Częstochowy w sprawie zmian w budżecie miasta Częstochowy na rok 2020 zawiera następujące zmiany:

DOCHODY

dział 700 – Gospodarka mieszkaniowa

Zwiększenie **3 367 846 zł**

Zwiększenie dochodów bieżących o kwotę 3 367 846 zł, w tym:

- a) 2 928 547 zł w pozycji „*Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych*”, z tego:
 - rozliczenia z lat ubiegłych z tytułu kosztów zarządu nieruchomościami wspólnymi – 142 610 zł,
 - rozliczenia z lat ubiegłych z tytułu dostawy mediów najemcom mieszkaniowego zasobu gminy – 2 782 415 zł,
 - rozliczenie z lat ubiegłych z tytułu czynszu – 3 522 zł;
- b) 304 337 zł w pozycji „*Wpływy z pozostałych odsetek*”, z tego:
 - odsetki z tytułu nieterminowych wpłat czynszu z najmu i dzierżawy mieszkaniowego zasobu gminy – 164 120 zł,
 - odsetki z tytułu nieterminowych opłat za dostawę mediów najemcom mieszkaniowego zasobu gminy – 140 217 zł;
- c) 134 962 zł w pozycji „*Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego*” (zwrot kosztów zastępstwa procesowego)

w związku z wypracowaniem ponadplanowych dochodów.

dział 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem

Zwiększenie **10 000 zł**

Zwiększenie dochodów bieżących o kwotę 10 000 zł w pozycji „*Wpływy z różnych dochodów*” (wpływy z tytułu usuwania i przechowywania pojazdów usuniętych z drogi na terenie miasta Częstochowy oraz wpływy za odbiór pojazdów do demontażu) – 10 000 zł w związku z wyższymi niż pierwotnie planowano wpływami z ww. tytułów.

dział 801 – Oświata i wychowanie

Zwiększenie **121 761 zł**

Zwiększenie dochodów bieżących o kwotę 121 761 zł, z tego:

- a) 23 275 zł w związku z planowanym pozyskaniem dofinansowania ze środków FRSE - Narodowej Agencji Programu Erasmus+ na realizację projektu pn.: „*Spotkajmy się w chmurach*” – 23 275 zł;
- b) 505 zł (śr. FRSE - Narodowej Agencji Programu Erasmus+) w związku z zmianą harmonogramu realizacji projektu pn.: „*Różnorodność jest solą życia-edukacja inkluzyjna w akcji*”;
- c) 97 981 zł w pozycji „*Wpływy z różnych dochodów*”, z tego:
 - Nagrody Kuratora Oświaty – 35 744 zł,
 - Nagrody Ministra Edukacji Narodowej – 62 237 zł.

dział 852 – Pomoc społeczna

Zwiększenie

682 344 zł

Zwiększenie dochodów bieżących o kwotę 681 678 zł, z tego:

- a) 634 000 zł w pozycji „*Wpływy z usług*”, w tym:
 - opłaty za pobyt w domach pomocy społecznej – 45 000 zł,
 - opłaty za pobyt w mieszkaniach chronionych – 8 000 zł,
 - opłaty za usługi opiekuńcze – 250 000 zł,
 - odpłatność od organizacji pozarządowych (czynsze, media) – 61 000 zł,
 - odpłatność osób za pobyt w placówkach dla bezdomnych – 270 000 zł;
- b) 34 003 zł w pozycji „*Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych*”, w tym:
 - zwroty świadczeń i odpłatności – 23 399 zł,
 - zwroty nadpłat z lat ubiegłych (woda, c.o., ścieki, ZUS) – 10 604 zł;
- c) 778 zł w pozycji „*Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień*” (koszty upomnień);
- d) 560 zł w pozycji „*Wpływy z pozostałych odsetek*” (odsetki od nieterminowo regulowanych płatności);
- e) 1 000 zł w pozycji „*Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego*” (wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych);
- f) 11 216 zł w pozycji „*Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów*” (kary za niedotrzymanie warunków umowy);
- g) 121 zł w pozycji „*Wpływy z różnych dochodów*” (odsetki od środków na rachunku bankowym).

Zwiększeń dochodów dokonuje się w związku z wyższymi niż pierwotnie planowano wpływami z ww. tytułów oraz wypracowaniem ponadplanowych dochodów.

Zwiększenie dochodów majątkowych o kwotę 666 zł w pozycji „*Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych*” (sprzedaż telefonów używanych).

dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

Zwiększenie

183 530 zł

Zwiększenie dochodów bieżących o kwotę 183 530 zł, z tego:

- 1 367 zł w pozycji „*Wpływy z różnych dochodów*” (środki PFRON);
- 137 500 zł, w związku z przyznaniem przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej środków Funduszu Pracy na zrekompensowanie pracownikom urzędu pracy wyższego nakładu pracy oraz innych kosztów realizacji wskazanych zadań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19;
- 44 663 zł w związku z planowanym pozyskaniem dofinansowania ze środków EFS/POWER na realizację projektu: „*Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo-leczniczych, domów pomocy społecznej, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych i hospicjów na czas COVID-19*”, z tego: środki UE - 37 590 zł, środki budżetu państwa – 7 073 zł.

dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza

8 783 zł

Zwiększenie

Zwiększenie dochodów bieżących o kwotę 8 783 zł w pozycji „*Wpływy z różnych dochodów*” w związku z przyznaniem Nagrody Ministra Edukacji Narodowej.

dział 855 – Rodzina

Zwiększenie

318 019 zł

Zwiększenie dochodów bieżących o kwotę 318 019 zł, z tego:

- a) 1 680 zł w pozycji „*Wpływy z pozostałych odsetek*” (odsetki od nienależnie pobranych świadczeń społecznych);
 - b) 314 450 zł w pozycji „*Wpływy z różnych dochodów*”, w tym:
 - odpłatności za pobyt dzieci spoza Częstochowy w rodzinach zastępczych w Częstochowie – 250 000 zł,
 - odpłatności za pobyt dzieci spoza Częstochowy w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 50 000 zł;
 - środki Funduszu Pracy na dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodzin w ramach „Programu Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej” – 14 450 zł;
 - c) 1 889 zł w pozycji „*Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych*” (nienależnie pobrane świadczenia społeczne)
- w związku z wyższymi niż pierwotnie planowano wpływami z ww. tytułów.

WYDATKI

dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo

Zmniejszenie

9 322 zł

Zmniejszenie wydatków bieżących o kwotę 9 322 zł (przemieszczenie do działu 020, 600, 710 i 750) celem zaklasyfikowania wydatków - wynagrodzeń i pochodnych wraz z ZFŚS do właściwej podziałki klasyfikacyjnej.

dział 020 – Leśnictwo

Zwiększenie

2 499 zł

Zwiększenie wydatków bieżących o kwotę 2 499 zł (przemieszczenie z działu 010, 100, 700) celem zaklasyfikowania wydatków (wynagrodzeń i pochodnych wraz z ZFŚS) do właściwej podziałki klasyfikacyjnej.

dział 100 – Górnictwo i kopalnictwo

Zmniejszenie

8 834 zł

Zmniejszenie wydatków bieżących o kwotę 8 834 zł (przemieszczenie do działu 020, 600, 710 i 750) celem zaklasyfikowania wydatków - wynagrodzeń i pochodnych wraz z ZFŚS do właściwej podziałki klasyfikacyjnej.

dział 600 – Transport i łączność

Zwiększenie

71 230 zł

Zwiększenie wydatków bieżących o kwotę 71 230 zł, z tego:

- 25 000 zł (przemieszczenie z działu 750) z przeznaczeniem na zakup usługi polegającej na: opracowaniu danych o podróżach (przemieszczaniach) użytkowników kart SIM operatora telefonii komórkowej w obszarze, w którego skład wchodzi Częstochowa oraz 19 rejonów stanowiących główne szlaki dojazdowe do miasta;
- 46 230 zł (przemieszczenie z działu 010, 100, 700) celem zaklasyfikowania wydatków (wynagrodzeń i pochodnych wraz z ZFŚS) do właściwej podziałki klasyfikacyjnej.

dział 700 – Gospodarka mieszkaniowa

Zwiększenie

3 276 792 zł

Na powyższą kwotę składają się zarówno zwiększenia jak i zmniejszenia opisane poniżej:

Zwiększenia wydatków bieżących o kwotę 3 367 846 zł celem zabezpieczenia środków na zadaniach pn.:

- „Wydatki na media zapewniane najemcom mieszkaniowego zasobu gminy” – 3 312 846 zł,
- „Odszkodowania z tytułu niedostarczenia przez gminę lokali socjalnych i pomieszczeń tymczasowych” – 55 000 zł.

Źródłem pokrycia wydatków jest zwiększony plan dochodów w dziale 700.

Zmniejszenie wydatków bieżących o kwotę 91 054 zł (przemieszczenie do działu 020, 600, 710 i 750) celem zaklasyfikowania wydatków - wynagrodzeń i pochodnych wraz z ZFŚS do właściwej podziałki klasyfikacyjnej.

dział 710 – Działalność usługowa

Zwiększenie

10 530 zł

Zwiększenie wydatków bieżących o kwotę 10 530 zł (przemieszczenie z działu 010, 100, 700) celem zaklasyfikowania wydatków (wynagrodzeń i pochodnych wraz z ZFŚS) do właściwej podziałki klasyfikacyjnej.

dział 750 – Administracja publiczna

Zwiększenie

34 951 zł

Na powyższą kwotę składają się zarówno zwiększenia jak i zmniejszenia opisane poniżej:

Zwiększenia wydatków bieżących o kwotę 59 951 zł, z tego:

- 10 000 zł celem uzupełnienia planu na realizację umowy na dostarczanie dokumentów wg. ustalonych prawem wzorów na potrzeby Urzędu Miasta Częstochowy. Źródłem pokrycia wydatków jest zwiększony plan dochodów z tytułu wpływów za usuwania i przechowywania pojazdów usuniętych z drogi na terenie miasta Częstochowy oraz wpływu za odbiór pojazdów do demontażu;
- 49 951 zł (przemieszczenie z działu 010, 100, 700) celem zaklasyfikowania wydatków (wynagrodzeń i pochodnych wraz z ZFŚS) do właściwej podziałki klasyfikacyjnej.

Zmniejszenie wydatków bieżących o kwotę 25 000 zł (przemieszczenie do działu 600) z przeznaczeniem na zakup usługi polegającej na: opracowaniu danych o podróżach (przemieszczaniach) użytkowników kart SIM operatora telefonii komórkowej w obszarze, w którego skład wchodzi Częstochowa oraz 19 rejonów stanowiących główne szlaki dojazdowe do miasta.

dział 757 – Obsługa długu publicznego

Zmniejszenie

11 000 000 zł

Zmniejszenie wydatków bieżących w kwocie 11 000 000 zł (przemieszczenie do działu 801, 854), w tym.:

- z tytułu poręczeń – 4 617 261 zł, w związku z terminową spłatą rat wynikających z poręczonych kredytów,
- z tytułu odsetek od zaciągniętych kredytów krajowych i zagranicznych – 6 382 739 zł w związku z oszczędnościami, jakie powstały na skutek obniżenia poziomu stóp procentowych w stosunku do planowanych.

dział 801 – Oświata i wychowanie

Zwiększenie

10 121 761 zł

Zwiększenie wydatków bieżących o kwotę 10 121 761 zł, z tego:

- 23 275 zł w związku z planowanym pozyskaniem dofinansowania ze środków FRSE - Narodowej Agencji Programu Erasmus+ na realizację projektu pn.: „*Spotkajmy się w chmurach*” – 23 275 zł;
- 505 zł (śr. FRSE - Narodowej Agencji Programu Erasmus+) w związku ze zmianą harmonogramu realizacji projektu pn.: „*Różnorodność jest solą życia-edukacja inkluzyjna w akcji*”;
- 35 744 zł w związku z przyznaniem Nagrody Kuratora Oświaty. Źródłem pokrycia wydatku jest zwiększony plan dochodów w dziale 801;
- 62 237 zł w związku z przyznaniem Nagrody Ministra Edukacji Narodowej. Źródłem pokrycia wydatku jest zwiększony plan dochodów w dziale 801;
- 10 000 000 zł (przemieszczenie z działu 757) celem zabezpieczenia środków na dotacje dla szkół prowadzonych przez osoby fizyczne i prawne inne niż JST.

dział 852 – Pomoc społeczna

Zwiększenie

1 332 313 zł

Zwiększenie wydatków bieżących o kwotę 1 332 313 zł z przeznaczeniem na częściowe pokrycie niedoborów w MOPS (dps). Źródłem pokrycia wydatku jest zwiększony plan dochodów w kwocie 985 913 zł w dziale 852 i 855 oraz zmniejszenie planu wydatków w kwocie 346 400 zł w dziale 854 i 855.

dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

Zwiększenie

209 730 zł

Zwiększenie wydatków bieżących o kwotę 209 730 zł, z tego:

- 1 367 zł z przeznaczeniem na pokrycie kosztów obsługi zadań finansowanych z PFRON. Źródłem pokrycia wydatków są dochody uzyskane z tytułu obsługi zadań PFRON, realizowanych przez PUP, zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (2,5% odpisu od środków PFRON);
- 137 500 zł, w związku z przyznaniem przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej środków Funduszu Pracy na zrekompensowanie pracownikom urzędu pracy wyższego nakładu pracy oraz innych kosztów realizacji wskazanych zadań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Źródłem pokrycia wydatku jest zwiększony plan dochodów w dziale 853;
- 44 663 zł w związku z planowanym pozyskaniem dofinansowania ze środków EFS/POWER na realizację projektu: „*Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo-leczniczych, domów pomocy społecznej, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych i hospicjów na czas COVID-19*”, z tego: środki UE - 37 590 zł, środki budżetu państwa – 7 073 zł;
- 26 200 zł (przemieszczenie z działu 854) celem dostosowania planu w grupie wynagrodzeń do rzeczywistych potrzeb (MOPS) – zmniejszenie wkładu własnego do dotacji celowej.

dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza

Zwiększenie

918 983 zł

Na powyższą kwotę składają się zarówno zwiększenia jak i zmniejszenia opisane poniżej:

Zwiększenie wydatków bieżących o kwotę 1 008 783 zł, z tego:

- 8 783 zł w związku z przyznaniem Nagrody Ministra Edukacji Narodowej. Źródłem pokrycia wydatku jest zwiększony plan dochodów w dziale 854;

– 1 000 000 zł (przemieszczenie z działu 757) celem zabezpieczenia środków na dotacje dla szkół prowadzonych przez osoby fizyczne i prawne inne niż JST.

Zmniejszenie wydatków bieżących o kwotę 89 800 zł (przemieszczenie do działu 852 i 853) celem zabezpieczenia środków na: częściowe pokrycie niedoborów w domach pomocy społecznej oraz uzupełnienie planu w grupie wynagrodzeń (MOPS).

dział 855 – Rodzina

Zmniejszenie **268 350 zł**

Zwiększenie wydatków bieżących o kwotę 14 450 zł w związku z otrzymaniem dofinansowania ze środków Funduszu Pracy kosztów zatrudnienia asystentów rodzin (wypłata dodatku do wynagrodzeń). Źródłem pokrycia wydatku jest zwiększony plan dochodów w dziale 855.

Zmniejszenie wydatków bieżących o kwotę 282 800 zł (przemieszczenie do działu 852) celem zabezpieczenia środków na częściowe pokrycie niedoborów w domach pomocy społecznej.

dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Zwiększenie **150 000 zł**

Zwiększenie wydatków majątkowych o kwotę 150 000 zł (przemieszczenie z działu 926) na zadaniu pn.: „*Dokumentacja przyszłościowa*” celem opracowania dokumentacji.

dział 926 – Kultura fizyczna

Zmniejszenie **150 000 zł**

Zmniejszenie wydatków majątkowych o kwotę 150 000 zł (przemieszczenie do działu 900) w związku z niezaangażowaną kwotą planu na zadaniu pn.: „*Rewitalizacja Parku Lisiniec w Częstochowie - dokumentacja*” (odstąpienie od umowy przez zamawiającego).

Jednocześnie, dokonuje się następujących zmian:

w załączniku nr 3 (pn.: *Wydatki majątkowe na rok 2020*) dostosowanie załącznika do zmian objętych projektem uchwały - zmiany zostały szczegółowo opisane w części uzasadnienia dotyczącej wydatków.

w załączniku nr 4 (pn.: *Wydatki na zadania realizowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy o finansach publicznych*), dostosowanie załącznika do zmian objętych projektem uchwały - zmiany zostały szczegółowo opisane w części uzasadnienia dotyczącej dochodów i wydatków.

w załączniku nr 8 (pn.: *Dochody i wydatki związane z realizacją zadań własnych w ramach dotacji celowych na rok 2020*), dostosowanie załącznika do zmian objętych projektem uchwały - zmiany zostały szczegółowo opisane w części uzasadnienia dotyczącej dochodów i wydatków.

w załączniku nr 16 (pn.: *Plan dochodów i wydatków wydzielonych rachunków dochodów jednostek oświatowych na rok 2020*) - zmiany dotyczą zwiększenia dochodów i wydatków o kwotę 44 776 zł i dotyczą:

a) w zakresie dochodów:

- wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów – 31 776 zł (odszkodowanie od ubezpieczyciela),
- darowizn – 13 000 zł.

b) w zakresie wydatków:

- zakup środków dydaktycznych i książek – 18 000 zł,
- zakup usług remontowych – 26 776 zł.

w załączniku nr 17 (pn.: Zestawienie planowanych do udzielenia kwot dotacji z budżetu miasta na rok 2020) dostosowanie załącznika do zmian objętych projektem uchwały - zmiany zostały szczegółowo opisane w części uzasadnienia dotyczącej wydatków.

Wnioski końcowe do zmian w budżecie:

W projekcie uchwały w sprawie zmian w budżecie dokonano następujących zmian:

1. Ogółem dochody uległy zwiększeniu o kwotę 4 692 283 zł, tj. do kwoty 1 506 184 718 zł, z tego:
 - dochody bieżące – zwiększono o kwotę 4 691 617 zł, tj. do kwoty 1 412 063 522 zł,
 - dochody majątkowe – zwiększono o kwotę 666 zł, tj. do kwoty 94 121 196 zł;
2. Wydatki uległy zwiększeniu o kwotę 4 692 283 zł, tj. do kwoty 1 627 023 016 zł, z tego:
 - wydatki bieżące – zwiększono o kwotę 4 692 283 zł, tj. do kwoty 1 388 624 795 zł.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Jarosław Marszałek
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Radca prawny
(-) Sławomir Kawa

Skarbnik Miasta
(-) Ewa Wójcik



Załącznik nr 8 do protokołu

BR.0012.3.29.2020

Szanowny Pan
Zbigniew Niesmaczny
Przewodniczący Rady
Miasta Częstochowy

dot. projektów uchwał skierowanych na XXXIV Sesję Rady Miasta.

Komisja Infrastruktury i Ochrony Środowiska Rady Miasta Częstochowy na posiedzeniu odbytym dnia 28 października 2020 r. **pozytywnie** zaopiniowała projekty uchwał w sprawie:

- określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości w 2021 roku. **(BR.2.XXXIV.20)**
- stawek podatku od środków transportowych w 2021 roku. **(BR.3.XXXIV.20)**
- nadania nazwy placowi w Częstochowie. **(BR.7.XXXIV.20)**
- nadania nazwy drodze gminnej w Częstochowie, bocznej od ul. Batalionów Chłopskich. **(BR.9.XXXIV.20)**
- ogłoszenia tekstu jednolitego i rysunku jednolitego uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II. **(BR.10.XXXIV.20)**
- wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Warszawskiej. **(BR.11.XXXIV.20)**
- zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2020-2035. **(BR.13.XXXIV.20)**
- zmian w budżecie miasta Częstochowy na rok 2020. **(BR.14.XXXIV.20)**
- podwyższenia kapitału zakładowego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością poprzez wniesienie aportu rzeczowego **(BR.15.XXXIV.20)**
- podwyższenia kapitału zakładowego Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Częstochowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością poprzez wniesienie aportu rzeczowego. **(BR.16.XXXIV.20)**
- wyrażenia woli stosowania rozwiązań pozwalających osiągnąć cele strategiczne wskazane w Komunikacie Komisji Europejskiej COM (2018) 773 – Czysta Planeta dla wszystkich – Europejska

długoterminowa wizja strategiczna dobrze prosperującej, nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej dla klimatu gospodarki. **(BR.18.XXXIV.20)**

Przewodnicząca Komisji

Krystyna Stefańska

Do wiadomości:

1. Prezydent Miasta Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk



**Komisja Skarbu
Rady Miasta Częstochowy**

BR.0012.7.49.2020

**Przewodniczący Rady
Miasta Częstochowy**

Dot. projektów uchwał skierowanych na XXXIV zwyczajną Sesję Rady Miasta.

Komisja Skarbu Rady Miasta Częstochowy na posiedzeniu odbyłym dnia 29 października 2020 r. **pozytywnie** zaopiniowała projekty uchwał w sprawach:

- zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2020-2035.
(BR.13.XXXIV.20),
- zmian w budżecie miasta Częstochowy na rok 2020. **(BR.14.XXXIV.20),**
- zmiany uchwały w sprawie zarządzenia poboru opłaty skarbowej w drodze inkasa.
(BR.4.XXXIV.20),
- opłaty targowej w 2021 roku. **(BR.1.XXXIV.20),**
- określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości w 2021 roku. **(BR.2.XXXIV.20),**
- stawek podatku od środków transportowych w 2021 roku. **(BR.3.XXXIV.20),**
- podwyższenia kapitału zakładowego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością poprzez wniesienie aportu rzeczowego **(BR.15.XXXIV.20),**
- podwyższenia kapitału zakładowego Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Częstochowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością poprzez wniesienie aportu rzeczowego. **(BR.16.XXXIV.20),**
- wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Warszawskiej. **(BR.11.XXXIV.20).**

**Przewodniczący Komisji Skarbu
Rady Miasta Częstochowa**

Zbigniew Niesmaczny

Do wiadomości:

Prezydent Miasta Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk.



Załącznik nr 10 do protokołu

UCHWAŁA

RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2020 r.

w sprawie zmiany uchwały w sprawie zarządzenia poboru opłaty skarbowej w drodze inkasa

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jednolity tekst Dz. U. z 2020 r., poz. 713), art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (jednolity tekst Dz. U. z 2020 r. poz.1546, 471, 1565) oraz art. 4 ust. 1, art. 13 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (jednolity tekst Dz. U. z 2019 r. poz. 1461)

Rada Miasta Częstochowy uchwała:

§ 1. W uchwale Nr 52.V.2019 r. Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie zarządzenia poboru opłaty skarbowej w drodze inkasa (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2019 r. poz. 800) w § 2 skreśla się pkt 3.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Jarosław Marszałek

Zastępca Prezydenta

Miasta Częstochowy

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie zarządzenia poboru opłaty skarbowej w drodze inkasa.

Stosownie do przepisu określonego w art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 16.11.2006 r. o opłacie skarbowej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz.1546, 471, 1565) przedkładam Radzie Miasta Częstochowy projekt uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie zarządzenia poboru opłaty skarbowej w drodze inkasa.

W związku z rezygnacją z dniem 11.09.2020 r. dotychczasowego inkasenta opłaty skarbowej - Firmy Handlowo Gastronomicznej Barbara Maziarz z pełnienia funkcji inkasenta w budynku Urzędu Miasta przy ul. Jerzego Waszyngtona zasadnym jest wprowadzenie zmiany do ww. uchwały.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Jarosław Marszałek

Zastępca Prezydenta

Miasta Częstochowy

Załącznik nr 11 do protokołu

UCHWAŁA

RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2020 r.

w sprawie opłaty targowej w 2021 roku

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jednolity tekst Dz. U. z 2020 r. poz. 713), art. 15 ust. 1, art. 16, art. 19 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (jednolity tekst Dz. U. z 2019 r. poz. 1170, 2018 r. poz. 2244) oraz art. 4 ust. 1, art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (jednolity tekst Dz. U. z 2019 r. poz. 1461)

Rada Miasta Częstochowy uchwała:

§ 1. 1. Wprowadza się na terenie Miasta Częstochowy opłatę targową.

2. Ustala się dzienne stawki opłaty targowej w wysokości określonej w załączniku do uchwały. **§**

2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3. Traci moc Uchwała Rady Miasta Częstochowy Nr 204.XIX.2019 z dnia 24 października 2019 r. w sprawie opłaty targowej w 2020.

§ 4. Uchwała podlega publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego i wchodzi w życie od 1 stycznia 2021 r.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Jarosław Marszałek

Zastępca Prezydenta

Miasta Częstochowy

TABELA DZIENNYCH STAWEK OPŁATY TARGOWEJ NA 2021 ROK

Przedmiot	Dzienne stawki opłaty w 2021 roku w zł
1	2
I. Przy sprzedaży z pojazdów samochodowych i przyczep	
1)od samochodu osobowego i wozu konnego	22,00
2)od samochodu o ładowności do 1,5 t włącznie i ciągnika	28,00
3)od samochodu o ładowności pow. 1,5 t	49,00
4)od sprzedaży z przyczepy opłata jest równa opłacie stosowanej przy sprzedaży z pojazdów samochodowych jak w punktach: I.1, I.2, I.3.	
II. Przy sprzedaży z pojazdów samochodowych i przyczep wyłącznie produktów rolnych, krajowych nieprzetworzonych	
1)od samochodu osobowego i wozu konnego	12,00
2)od samochodu o ładowności do 1,5 t włącznie i ciągnika	20,00
3)od samochodu o ładowności powyżej 1,5 t	34,00
4)od sprzedaży z przyczepy opłata jest równa opłacie stosowanej przy sprzedaży z pojazdów samochodowych jak w punktach: II.1, II.2, II.3	
III. Przy sprzedaży z ręki, kosza, wiadra, słoika	8,00
IV. Przy sprzedaży z każdego stanowiska handlowego wg zajmowanej powierzchni	17,00
1)do 2 m ² włącznie	
2)powyżej 2 m ² do 5 m ² włącznie	22,00

3)powyżej 5 m ² do 10 m ² włącznie	28,00
4)powyżej 10 m ² do 20 m ² włącznie	34,00
5)powyżej 20 m ²	37,00
V. Przy sprzedaży odzieży używanej	6,00
VI. Przy sprzedaży pojazdów na giełdach samochodowych - za wjazd na giełdę	
1) pojazdem jednośladowym	11,00
2) pojazdem dwuśladowym	22,00

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie opłaty targowej w 2021 roku.

Stosownie do przepisu określonego w art. 19 ustawy z dnia 12.01.1991r. o podatkach i opłatach lokalnych (jednolity tekst Dz. U. z 2019 r., poz. 1170, 2244) przedkładam Radzie Miasta Częstochowy projekt uchwały w sprawie opłaty targowej w 2021 roku. Opłata targowa jest opłatą fakultatywną i żeby mogła być pobierana konieczne jest podjęcie stosownej uchwały wprowadzającej na terenie Miasta obowiązek jej uiszczenia.

Górna granica stawki opłaty targowej na 2021 r. zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2020 r. opublikowanym w Monitorze Polskim z dnia 30 lipca 2020 r. pod poz. 673 wynosi 823,11 zł i w stosunku do roku 2020 została zwaloryzowana o 3,9% tj. o wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w pierwszym półroczu 2020r. w stosunku do analogicznego okresu w roku 2019. W przedstawionym projekcie uchwały określono stawki opłaty targowej na 2021 r., zmienione w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych wynoszącym 3,9%.

Planowany dochód z opłaty targowej na 2021 r. wyniesie ok. 500 tys. Zł

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Jarosław Marszałek

Zastępca Prezydenta

Miasta Częstochowy

Załącznik nr 12 do protokołu

**UCHWAŁA
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY**

z dnia 2020 r.

w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości w 2021 roku

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 713), art. 5 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1170, z 2018 r. poz. 2244), art. 4 ust. 1 oraz art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1461)

Rada Miasta Częstochowy

uchwała:

§ 1. Określa się roczne stawki podatku od nieruchomości obowiązujące na terenie Gminy Miasta Częstochowa w wysokości:

1) od gruntów:

a) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków - 0,99 zł od 1 m² powierzchni,

b) pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych - 4,99 zł od 1 ha powierzchni,

c) pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego - 0,52 zł od 1 m² powierzchni,

d) niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji i położonych na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego - 3,28 zł od 1 m² powierzchni,

e) pod hałdami powstałymi wskutek wysypywania urobisk kopalnianych, zlokalizowanych na działkach oznaczonych w ewidencji gruntów i budynków symbolem "Tr" lub "Ba", z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej - 0,13 zł od 1 m² powierzchni;

2) od budynków lub ich części:

a) mieszkalnych - 0,85 zł od 1 m² powierzchni użytkowej,

b) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej - 24,84 zł od 1 m² powierzchni użytkowej,

c) zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym - 11,62 zł od 1 m² powierzchni użytkowej,

d) związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń - 5,06 zł od 1 m² powierzchni użytkowej,

e) pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego - 8,37 zł od 1 m² powierzchni użytkowej,

f) przeznaczonych wyłącznie na składowanie opału przez lokatorów mieszkań w budynkach wielorodzinnych niepodpiwniczonych - 0,79 zł od 1m² powierzchni użytkowej;

3) od budowli - 2% ich wartości określonej na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i ust. 3-7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr 202.XIX.2019 Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 października 2019 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości w 2020 roku.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego i wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku.

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości w 2021 roku.

Podatek od nieruchomości stanowi stabilne źródło dochodów budżetu miasta. Wysokość dochodów z podatku uzależniona jest m. in. od bazy podatkowej oraz stawek podatkowych, których wysokość corocznie uchwalana jest przez radę gminy stosownie do kompetencji przewidzianych w art. 5 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (jednolity tekst Dz. U. z 2019 r., poz. 1170 z późn. zm.). Na podstawie przepisów art. 20 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych górne stawki podatków i opłat lokalnych ulegają corocznie zmianie w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie pierwszego półrocza danego roku w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego. Wskaźnik ten zgodnie z Komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 15 lipca 2020 r. w sprawie wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych w I półroczu 2020 r. wyniósł 103,9% (M.P. z 2020 r. poz. 625). Górne granice stawek podatkowych ogłoszone zostały Obwieszczeniem Ministra Finansów z dnia 30 lipca 2020 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na rok 2021 (M. P. z 2020 r. poz. 673).

W przedłożonej Uchwale proponuje się stawki podatku obowiązujące w 2020 r. zwaloryzowane wskaźnikiem inflacji ogłoszonym ww. komunikatem GUS, tj. wzrost o 3,9 %

Ponadto proponuje się w 2021 r. dalsze utrzymanie obniżonych stawek podatku od:

- gruntów pod hałdami powstałymi wskutek wysypywania urobisk kopalnianych, zlokalizowanych na działkach oznaczonych w ewidencji gruntów i budynków symbolem "Tr" lub „Ba”, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej,
- budynków przeznaczonych wyłącznie na składowanie opału przez lokatorów mieszkań w budynkach wielorodzinnych niepodpiwniczonych.

W przypadku tych stawek zostały one również zwaloryzowane o wskaźnik inflacji w stosunku do stawek obowiązujących w 2020 r.

Planowane na 2021 rok dochody z podatku od nieruchomości wyniosą 157 160 tys. zł.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Jarosław Marszałek

Zastępca Prezydenta

Miasta Częstochowy

**UCHWAŁA
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY**

z dnia 2020 r.

w sprawie stawek podatku od środków transportowych w 2021 roku

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jednolity tekst Dz. U. z 2020 r. poz. 713), art. 8, art. 9, art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (jednolity tekst Dz. U. z 2019 r. poz. 1170, z 2018 r. poz. 2244) oraz art. 4 ust. 1, art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (jednolity tekst Dz. U. z 2019 r. poz. 1461)

Rada Miasta Częstochowy uchwała:

§ 1. Stawki podatku od środków transportowych, zgodnie z którymi podatek od jednego środka transportowego wynosi rocznie w 2021 roku:

1) od samochodu ciężarowego o dopuszczalnej masie całkowitej pojazdu:

Dopuszczalna masa całkowita pojazdu	Stawka podatku w zł	Posiadające certyfikat EURO 5 lub EURO 6 stawka podatku w zł
powyżej 3,5 tony do 5,5 tony włącznie	662	336
powyżej 5,5 tony do 9 ton włącznie	1140	570
powyżej 9 ton i poniżej 12 ton	1384	692

2) od samochodu ciężarowego o dopuszczalnej masie całkowitej pojazdu:

a) od 12 ton i poniżej 29 ton:

Liczba osi	Zawieszenie osi pneumatyczne lub zawieszenie uznane za równoważne stawka podatku w zł	Inny system zawieszenia osi jezdnych stawka podatku w zł
2 osie	1161	1608
3 osie	1425	1812
4 osie i więcej	1395	1853

b) od 29 ton:

Liczba osi	Zawieszenie osi pneumatyczne lub zawieszenie uznane za równoważne stawka podatku w zł	Inny system zawieszenia osi jezdnych stawka podatku w zł
2 osie	1161	1608
3 osie	1425	1812
4 osie i więcej	2352	2738

3) od ciągnika siodłowego lub balastowego przystosowanego do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów:

a)

Dopuszczalna masa całkowita zespołu pojazdów	Stawka podatku w zł	Posiadające certyfikat EURO 5 lub EURO 6 stawka podatku w zł
od 3,5 tony i poniżej 12 ton	977	489

b) 2 osie:

Dopuszczalna masa całkowita zespołu pojazdów	Zawieszenie osi pneumatyczne lub zawieszenie uznane za równoważne stawka podatku w zł	Inny system zawieszenia osi jezdnych stawka podatku w zł
od 12 ton i poniżej 31 ton	1140	1731
od 31 ton do 36 ton włącznie	1700	2291
powyżej 36 ton	1700	2291

c) 3 osie i więcej:

Dopuszczalna masa całkowita zespołu pojazdów	Zawieszenie osi pneumatyczne lub zawieszenie uznane za równoważne stawka podatku w zł	Inny system zawieszenia osi jezdnych stawka podatku w zł
od 12 ton do 36 ton włącznie	1568	1944
powyżej 36 ton i poniżej 40 ton	1568	1944

od 40 ton	2117	2840
-----------	------	------

4) od przyczepy lub naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą z wyjątkiem przyczep i naczep związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego:

a) od 7 ton i poniżej 12 ton - 387,00 zł

b) od 12 ton do 36 ton włącznie:

Liczba osi	Zawieszenie osi pneumatyczne lub zawieszenie uznane za równoważne stawka podatku w zł	Inny system zawieszenia osi jezdnych stawka podatku w zł
1 oś	489	631
2 osie	1262	1446
3 osie i więcej	906	1059

c) powyżej 36 ton:

Liczba osi	Zawieszenie osi pneumatyczne lub zawieszenie uznane za równoważne stawka podatku w zł	Inny system zawieszenia osi jezdnych stawka podatku w zł
1 oś	489	631
2 osie	1670	1944
3 osie i więcej	1150	1700

5) od autobusu w zależności od liczby miejsc do siedzenia poza miejscem kierowcy:

Liczba miejsc	Stawka podatku w zł	Posiadające certyfikat EURO 5 lub EURO 6, napęd hybrydowy, elektryczny lub zasilanie gazem ziemnym stawka podatku w zł
mniejsza niż 22 miejsca	1435	723
równa lub większa niż 22 miejsca	1751	875

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3. Traci moc uchwała nr 203.XIX.2019 Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 października 2019 r. w sprawie stawek podatku od środków transportowych w 2020 roku.

§ 4. Uchwała podlega publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego i wchodzi w życie od dnia 1 stycznia 2021 roku.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Jarosław Marszałek

Zastępca Prezydenta

Miasta Częstochowy

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie stawek podatku od środków transportowych w 2021 roku.

Przedkładając projekt uchwały w sprawie stawek podatku od środków transportowych w 2021 roku nadmieniam, że stosownie do art. 12 b i 20 przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (jt. Dz. U. z 2019 r. poz.1170 ze zmianami) rady gmin określają wysokość stawek podatku od środków transportowych w granicach zakreślonych przez ustawodawcę. W bieżącym roku górne stawki kwotowe w podatkach i opłatach lokalnych ogłoszone zostały przez Ministra Finansów w dniu 23 lipca 2020 r. i opublikowane w Monitorze Polskim z dnia 30 lipca 2020 r. pod poz. 673. Wysokość maksymalnych stawek na następny rok podatkowy uległa zmianie w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych w I półroczu 2020 r. w stosunku do I półrocza 2019 r. Stawki maksymalne podatku od środków transportowych zostały zwaloryzowane na 2021 r. o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych tj. 103,9%.

Przygotowana propozycja stawek podatku od środków transportowych zakłada różnicowanie stawek dla poszczególnych rodzajów przedmiotów opodatkowania, uwzględniając w szczególności wpływ środka transportowego na środowisko naturalne.

Kontynuując politykę wspierania rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia korzystnych warunków do podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej w sektorze transportu w Mieście, zaproponowane w projekcie uchwały stawki podatku pozostają na poziomie roku 2020.

Planowany dochód z podatku od środków transportowych na 2021 r. wyniesie ok. 5 700 tys. zł.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Jarosław Marszałek

Zastępca Prezydenta

Miasta Częstochowy

BR. 15.XXXIV. 20

Zatwierdzenie w 14

Biurow
Rady Miasta Częstochowy

WYPIĘSO
DNIA 22. 10. 2020

Nr Podpis

Projekt

UCHWAŁA

RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2020 r.

w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością poprzez wniesienie aportu rzeczowego

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. g ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz. U. z 2020 r. poz. 713), art. 13 ust. 1 i art. 37 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (jt. Dz. U. z 2020 r. poz. 65 z późn. zm.) oraz § 3 uchwały nr 654/XXXVI/2013 Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia zasad wnoszenia, cofania i zbywania udziałów i akcji w spółkach prawa handlowego przez Prezydenta Miasta Częstochowy (Dz. Urz. Woj. Śląskiego poz. 3699)

§ 1. Wyraża się zgodę na wniesienie do Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością aportu rzeczowego w postaci prawa własności niezabudowanej nieruchomości gruntowej, stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie w pobliżu ul. Łódzkiej, oznaczonej jako działki:

- 1) działka nr 14/1, obręb 39, o pow. 0,3363 ha;
- 2) działka nr 14/5, obręb 39, o pow. 0,0057 ha;
- 3) działka nr 18/11, obręb 39, o pow. 0,4715 ha;
- 4) działka nr 24/15, obręb 39, o pow. 2,5048 ha;
- 5) działka nr 24/17, obręb 39, o pow. 0,0213 ha;

o łącznej powierzchni 3,3396 ha, uregulowanej w księdze wieczystej nr CZ1C/00086653/0, o wartości 10 112 000 zł (słownie złotych: dziesięć milionów sto dwanaście tysięcy).

§ 2. Wyraża się zgodę na podwyższenie kapitału zakładowego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością o kwotę 10 112 000 zł (słownie złotych: dziesięć milionów sto dwanaście tysięcy) i objęcie przez Gminę Miasto Częstochowa 20 224 (słownie: dwadzieścia tysięcy dwieście dwadzieścia cztery) nowych udziałów, po 500 zł (słownie złotych: pięćset) za każdy udział, w podwyższonym kapitale zakładowym.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Jarosław Marszałek
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Naczelnik Wydziału Mienia
i Nadzoru Właścicielskiego
(-) Piotr Gerasch

Radca prawny
(-) Jacek Mroziński

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością poprzez wniesienie aportu rzeczowego

Gmina Miasto Częstochowa jest właścicielem nieruchomości gruntowej niezabudowanej, położonej w pobliżu ul. Łódzkiej, oznaczonej jako działki:

- 1) działka nr 14/1, obręb 39, o pow. 0,3363 ha,
- 2) działka nr 14/5, obręb 39, o pow. 0,0057 ha,
- 3) działka nr 18/11, obręb 39, o pow. 0,4715 ha,
- 4) działka nr 24/15, obręb 39, o pow. 2,5048 ha,
- 5) działka nr 24/17, obręb 39, o pow. 0,0213 ha,

o łącznej powierzchni 3,3396 ha. Wartość prawa własności nieruchomości wynikająca z operatu szacunkowego wynosi 10 112 000 zł.

Zarząd spółki zwrócił się z wnioskiem o przekazanie na własność spółki (wniesienie aportem) ww. działek, na których będzie realizowane budownictwo mieszkaniowe w formule TBS w ramach najmu komunalnego.

Nieruchomość objęta mpzp zatwierdzonym uchwałą nr 183.XVI.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 października 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie, w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic: Poleskiej, Łódzkiej i Obrońców Westerplatte (Dz. Urz. Woj. Śląskiego poz. 5471). Działka położona jest na terenie oznaczonym symbolem MW2 – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

Obecnie kapitał zakładowy ZGM TBS w Częstochowie Sp. z o.o. wynosi 15 777 500 zł i dzieli się na 31 555 udziałów o wartości 500 zł każdy. Wszystkie udziały (100%) posiada Gmina Miasto Częstochowa.

Biorąc powyższe pod uwagę, przyjęcie uchwały jest uzasadnione.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Jarosław Marszałek
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy



BR. 16. XXXIV. 20
Lutymu nr 15
666

Projekt

UCHWAŁA

RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2020 r.

w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Częstochowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością poprzez wniesienie aportu rzeczowego

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. g ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz. U. z 2020 r. poz. 713) art. 13 ust. 1 i art. 37 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (jt. Dz. U. z 2020 r. poz. 65 z późn. zm.) oraz § 3 uchwały nr 654/XXXVI/2013 Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia zasad wnoszenia, cofania i zbywania udziałów i akcji w spółkach prawa handlowego przez Prezydenta Miasta Częstochowy (Dz. Urz. Woj. Śląskiego poz. 3699)

Rada Miasta Częstochowy uchwala:

§ 1. Wyraża się zgodę na wniesienie do Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Częstochowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością aportu rzeczowego w postaci prawa własności nieruchomości gruntowej położonej w Częstochowie przy Alei Niepodległości, oznaczonej w obrębie 314 jako działka nr 18/2, o pow. 0,0643 ha, stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, uregulowanej w księdze wieczystej nr CZ1C/00090672/0 o wartości 613 520 zł (słownie złotych: sześćset trzynaście tysięcy pięćset dwadzieścia), na której znajdują się nakłady w postaci torów tramwajowych, sieci trakcyjnej i składnika roślinnego o wartości 492 520 zł (słownie złotych: czterysta dziewięćdziesiąt dwa tysiące pięćset dwadzieścia), będące własnością Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Częstochowie Sp. z o.o.

§ 2. Wyraża się zgodę na podwyższenie kapitału zakładowego Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Częstochowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością o kwotę 121 000 zł (słownie złotych: sto dwadzieścia jeden tysięcy) i objęcie przez Gminę Miasto Częstochowa 121 (słownie: stu dwudziestu jeden) nowych udziałów, po 1 000 zł (słownie złotych: jeden tysiąc) za każdy udział, w podwyższonym kapitale zakładowym, po zaliczeniu na poczet ceny nieruchomości wynoszącej 613 520 zł (słownie złotych: sześćset trzynaście tysięcy pięćset dwadzieścia) nakładów w postaci torów tramwajowych, sieci trakcyjnej i składnika roślinnego o wartości 492 520 zł (słownie złotych: czterysta dziewięćdziesiąt dwa tysiące pięćset dwadzieścia), będących własnością MPK w Częstochowie Sp. z o.o.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Jarosław Marszałek
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Naczelnik Wydziału Mienia
i Nadzoru Właścicielskiego
(-) Piotr Gerasch

Radca prawny
(-) Jacek Mroziński

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Częstochowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością poprzez wniesienie aportu rzeczowego

Gmina Miasto Częstochowa jest właścicielem nieruchomości gruntowej położonej w Częstochowie przy Alei Niepodległości, oznaczonej w obrębie 314 jako działka nr 18/2, o pow. 0,0643 ha. Nieruchomość jest położona przed biurowcem spółki i stanowi fragment drogi dojazdowej do zajezdni. Wartość prawa własności nieruchomości wynosi 613 520 zł, na której znajdują się nakłady w postaci torów tramwajowych, sieci trakcyjnej i składnika roślinnego o wartości 492 520 zł, będące własnością MPK w Częstochowie Sp. z o.o. W zamian za podwyższenie kapitału zakładowego spółki Gmina Miasto Częstochowa obejmie 121 nowych udziałów, po 1 000 zł za każdy udział, w podwyższonym kapitale zakładowym, po zaliczeniu na poczet ceny nieruchomości wynoszącej 613 520 zł nakładów w postaci torów tramwajowych, sieci trakcyjnej i składnika roślinnego o wartości 492 520 zł, będących własnością MPK w Częstochowie Sp. z o.o.

W chwili obecnej opisana powyżej działka jest użytkowana przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Częstochowie Sp. z o.o., które realizuje zadanie własne gminy w zakresie lokalnego transportu zbiorowego i Zarząd MPK w Częstochowie Sp. z o.o. zwrócił się z wnioskiem o przekazanie na własność spółki (wniesienie aportem) ww. nieruchomości.

Obecnie kapitał zakładowy MPK w Częstochowie Sp. z o.o. wynosi 106 214 000 zł i dzieli się na 106 214 udziałów o wartości 1 000 zł każdy. Wszystkie udziały (100%) posiada Gmina Miasto Częstochowa.

Biorąc powyższe pod uwagę, przyjęcie uchwały jest zasadne.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Jarosław Marszałek
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

UCHWAŁA

RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2020 r.

w sprawie zmiany uchwały Rady Miasta Częstochowy w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych i środków finansowych przeznaczonych na ich realizację w 2020 roku

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 5, art. 12 pkt 11, art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 920) oraz art. 35a ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 426, 568, 875)

Rada Miasta Częstochowy uchwała:

§ 1. Zmienić załącznik do uchwały Nr 381.XXIX.2020 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 maja 2020 r. w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych i środków finansowych przeznaczonych na ich realizację w 2020 roku, który otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Rady
Miasta Częstochowy z
dnia.....2020 r.

**ZADANIA Z ZAKRESU REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ŚRODKI FINANSOWE PRZEZNACZONE NA ICH REALIZACJĘ
W 2020 ROKU**

zadanie	kwoty w zł
I.Przyznane środki finansowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań w 2020 roku (II + III+ IV)	4 542 285,00
II.Zadania z zakresu zatrudniania i rehabilitacji zawodowej:	200 000,00
1)finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu (art. 11),	16 000,00
2)przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (art. 12a),	50 000,00
3)udzielanie dofinansowania do wysokości 50% oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych przez osoby niepełnosprawne na kontynuowanie działalności gospodarczej, prowadzenie własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego (art. 13),	0,00
4)dokonywanie zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawcę z tytułu: a)adaptacji pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, b)adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy, c)zakupu i autoryzacji oprogramowania na użytek pracowników niepełnosprawnych oraz urządzeń technologii wspomagających lub przystosowanych do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności, d)rozpoznania przez służby medycyny pracy potrzeb w zakresie dotyczącym ww. kosztów (art. 26),	0,00
5)dokonywanie zwrotu kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikom niepełnosprawnym w pracy (art. 26d),	0,00
6)dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej (art. 26e),	134 000,00
7)finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych (art. 40),	0,00
8)dokonywanie zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawcę na szkolenia zatrudnionych osób niepełnosprawnych (art. 41),	0,00
III.Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej obejmujące osoby dorosłe, dzieci i młodzież niepełnosprawną określone w art. 35a ust. 1 pkt 7 i 8:	4 342 285,00
1)dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,	1 100 000,00
2)dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,	70 000,00
3)dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,	1 319 025,00
4)dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,	620 000,00

5) dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika	3 500,00
6) dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	1 229 760,00
IV. Zadania zlecane zgodnie z art. 36 (art. 35a ust. 1 pkt 9c)	0,00

Uzasadnienie

Uchwałą Nr 381.XXIX.2020 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 maja 2020 r., ustalono na 2020 rok zadania do realizacji na rzecz osób niepełnosprawnych oraz określono wysokość środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na ich realizację.

W trakcie realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej wystąpiły oszczędności dotyczące dofinansowania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych. Powodem ich powstania były liczne rezygnacje z uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym spowodowane obawami tych osób, wynikającymi z zagrożenia chorobą COVID-19, wywołaną wirusem SARS-CoV-2, przy jednoczesnym niewielkim braku zainteresowania tym zadaniem przez pozostałe osoby z niepełnosprawnościami.

W tej sytuacji zachodzi pilna potrzeba dokonania stosownych zmian podjętej wcześniej uchwały, w celu racjonalnego wykorzystania środków PFRON.

Zaoszczędzone środki finansowe zostaną przeznaczone w szczególności na realizację zadania, polegającego na dofinansowaniu zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze niezbędnych do codziennej egzystencji, na które osoby z niepełnosprawnością składają największą ilość wniosków. Ponadto środki te zostaną przeznaczone również na dofinansowanie likwidacji barier technicznych, zgodnie ze zgłoszonymi indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

Projekt uchwały uzyskał pozytywną opinię Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych.

Lp.	Zadanie	Wysokość środków zgodnie z Uchwałą Nr 381.XXIX.2020 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 maja 2020 r.	Zmniejszenie „-” Zwiększenie „+”	Wysokość środków po zmianach
I.	Zadania z zakresu zatrudniania i rehabilitacji zawodowej:	200 000,00	0,00	200 000,00
1)	finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu (art. 11),	16 000,00	0,00	16 000,00
2)	przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (art. 12a),	50 000,00	0,00	50 000,00
3)	udzielanie dofinansowania do wysokości 50% oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych przez osoby niepełnosprawne na kontynuowanie działalności gospodarczej, prowadzenie własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego (art. 13),	0,00	0,00	0,00
4)	dokonywanie zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawcę z tytułu: a) adaptacji pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, b) adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie	0,00	0,00	0,00

	pracy, c) zakupu i autoryzacji oprogramowania na użytek pracowników niepełnosprawnych oraz urządzeń technologii wspomagających lub przystosowanych do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności, d) rozpoznania przez służby medycyny pracy potrzeb w zakresie dotyczącym ww. kosztów (art. 26),			
5)	dokonywanie zwrotu kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikom niepełnosprawnym w pracy (art. 26d),	0,00	0,00	0,00
6)	dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej (art. 26e),	134 000,00	0,00	134 000,00
7)	finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych (art.40),	0,00	0,00	0,00
8)	dokonywanie zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawcę na szkolenia zatrudnionych osób niepełnosprawnych (art. 41).	0,00	0,00	0,00
II.	Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej obejmujące osoby dorosłe, dzieci i młodzież niepełnosprawną, określone w art. 35a ust. 1 pkt 7 i 8:	4 342 285,00	0,00	4 342 285,00
1)	dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,	1 300 000,00	- 200 000,00	1 100 000,00
2)	dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,	70 000,00	0,00	70 000,00
3)	dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,	1 189 025,00	+ 130 000,00	1 319 025,00
4)	dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,	550 000,00	+ 70 000,00	620 000,00
5)	dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika	3 500,00	0,00	3 500,00
6)	dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.	1 229 760,00	0,00	1 229 760,00
III.	Zadania zlecane zgodnie z art. 36 (art. 35a ust. 1 pkt 9c)	0,00	0,00	0,00
	Razem zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej	4 542 285,00	0,00	4 542 285,00

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak

Zastępca Prezydenta

Miasta Częstochowy



**Komisja Zdrowia i Pomocy Społecznej
Rady Miasta Częstochowy**

BR.0012.8.20.2020

**Szanowny Pan
Zbigniew Niesmaczny
Przewodniczący Rady
Miasta Częstochowy**

Dot. projektów uchwał skierowanych na XXXIV Sesję Rady Miasta.

Komisja Zdrowia i Pomocy Społecznej Rady Miasta Częstochowy na posiedzeniu odbyтым dnia 29 października 2020 r. **pozytywnie** zaopiniowała projekty uchwał w sprawach:

- zmiany uchwały Rady Miasta Częstochowy w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych i środków finansowych przeznaczonych na ich realizację w 2020 roku. **(BR.8.XXXIV.20)**,
- zmiany uchwały w sprawie przyjęcia Programu Rewitalizacji dla miasta Częstochowy na lata 2017-2023. **(BR.17.XXXIV.20)**,
- zmiany uchwały w sprawie nadania Statutu Częstochowskiemu Centrum Świadczeń. **(BR.5.XXXIV.20)**,
- zmiany uchwały w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Częstochowskie Centrum Świadczeń. **(BR.6.XXXIV.20)**.

**Przewodnicząca Komisji
Zdrowia i Pomocy Społecznej
Rady Miasta Częstochowy**

Monika Pohorecka

Do wiadomości:

- Prezydent Miasta Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk.



Załącznik nr 18 do protokołu

UCHWAŁA

RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2020 r.

**w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa,
położonej w Częstochowie przy ul. Warszawskiej**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.)

Rada Miasta Częstochowy uchwała:

§ 1. Wyraża się zgodę na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Warszawskiej, oznaczonej jako działka nr 17 w obrębie 109 o powierzchni 0,0755 ha, dla której jest urządzona księga wieczysta nr CZ1C/00090266/1.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Warszawskiej

Gmina Miasto Częstochowa jest właścicielem nieruchomości położonej w Częstochowie przy ul. Warszawskiej, oznaczonej jako działka nr 17 w obrębie 109 o powierzchni 0,0755 ha. Dla nieruchomości jest prowadzona księga wieczysta nr CZ1C/00090266/1. Działka jest objęta ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicach Zawodzie-Dąbie i Stare Miasto, pomiędzy ulicami: Targową, Strażacką, Krakowską, Warszawską, Aleją Jana Pawła II, Aleją Wojska Polskiego oraz terenami Galerii Jurajskiej, przyjętego uchwałą nr 274.XXIII.2016 Rady Miasta Częstochowy z dnia 31 marca 2016r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego poz. 2081 z późn. zm.). Jednolity tekst planu przyjęto obwieszczeniem nr 1.2018 Rady Miasta Częstochowy z dnia 20 lutego 2018 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Częstochowie w dzielnicach Zawodzie-Dąbie i Stare Miasto, pomiędzy ulicami: Targową, Strażacką, Krakowską, Warszawską, Aleją Jana Pawła II, Aleją Wojska Polskiego oraz terenami Galerii Jurajskiej (Dz. Urz. Woj. Śląskiego poz. 1216).

Działka jest położona w terenie oznaczonym symbolem 3UH – tereny zabudowy usług i handlu.

Zgodnie z zasadami określonymi w uchwale nr 729.XLVIII.2017 Rady Miasta Częstochowy z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami miasta Częstochowy prezydent miasta może samodzielnie zbywać nieruchomości do wysokości 250 000 zł. Ponieważ wartość nieruchomości przekracza tę kwotę, konieczne jest uzyskanie zgody rady.

Uznając propozycję przeznaczenia nieruchomości do zbycia za zasadną wnoszę o podjęcie uchwały.

BR 10. XXXIV. 20
Załącznik nr 19
469

Biuro
Rady Miasta Częstochowy

WPRZYJĘTO
DNIA 15. 10. 2020

Nr Podpis

Projekt

z dnia 5 października 2020 r.

Zatwierdzony przez

UCHWAŁA

RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2020 r.

w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego i rysunku jednolitego uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II

Na podstawie art. 16 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (jt. Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) i art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz. U. z 2020 r. poz. 713)

Rada Miasta Częstochowy uchwala:

§ 1. 1. Ogłasza się tekst jednolity i rysunek jednolity uchwały nr 613/XLIII/2005 Rady Miasta Częstochowy z dnia 18 kwietnia 2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II.

2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, nastąpi w formie Obwieszczenia Nr 2020 r. Rady Miasta Częstochowy z dnia 2020 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego i rysunku jednolitego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II, zgodnie z brzmieniem załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

2. Obwieszczenie, o którym mowa w § 1 ust. 2, podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Kierownik Miejskiej Pracowni
Urbanistyczno-Planistycznej
(-) Aleksandra Wójcik

Radca prawny
(-) Marzena Janik

Projekt

z dnia 14 października 2020 r.

Zatwierdzony przez

OBWIESZCZENIE

RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2020 r.

w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego i rysunku jednolitego uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II

Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (jt. Dz. U. z 2019 r. poz. 1461), ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity i rysunek jednolity uchwały nr 613/XLIII/2005 Rady Miasta Częstochowy z dnia 18 kwietnia 2005 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2005 r. Nr 78, poz. 2140), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałą nr 262.XX.2019 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2019 r. poz. 7852).

2. Tekst jednolity i rysunek jednolity uchwały nr 613/XLIII/2005 Rady Miasta Częstochowy z dnia 18 kwietnia 2005 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2005 r. Nr 78, poz. 2140), zawarte są w załączniku do niniejszego obwieszczenia.

3. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity uchwały nie obejmuje:

1) § 1, § 2 ust. 2, § 3, § 4 i § 5 uchwały nr 262.XX.2019 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2019 r. poz. 7852), które stanowią:

„§ 1. 1. Uchwała się zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II, nazywaną dalej „zmianą planu” po stwierdzeniu, że zmiana planu nie narusza ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Częstochowy, przyjętego Uchwałą Nr 825/LI/2005 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 listopada 2005 r. z późn. zm.

2. Zmiana planu obejmuje zmianę poszczególnych zapisów części tekstowej planu stanowiącej treść uchwały nr 613/XLIII/2005 Rady Miasta Częstochowy z dnia 18 kwietnia 2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2005 r. Nr 78, poz. 2140) oraz odpowiednią zmianę fragmentu rysunku planu w granicach obszaru objętego zmianą planu, zgodnie z uchwałą nr 137.XI.2019 Rady Miasta Częstochowy z dnia 16 maja 2019r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II, tj. na odcinku o długości ok. 350 m od ulicy Sabinowskiej w kierunku wschodnim.

§ 2. 2. W granicach określonych w uchwale nr 137.XI.2019 Rady Miasta Częstochowy z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II, tj. na odcinku o długości ok. 350 m od ulicy Sabinowskiej w kierunku wschodnim, zmienia się fragment rysunku planu stanowiącego załącznik nr 1 do uchwały nr 613/XLIII/2005 Rady Miasta Częstochowy z dnia 18 kwietnia 2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lubliniec- Częstochowa – odcinek II, w zakresie obejmującym:

1) zmianę symbolu odnoszącego się do przeznaczenia terenu **Zn** na **Zn₁**;

2) wprowadzenie terenów ozn. symbolami **2 KD-uG**, **R₁** i **R₂** w miejsce terenu ozn. symbolem **R**.

§ 3. Załącznikiem do niniejszej uchwały jest załącznik nr 1a – rysunek zmiany planu wykonany na kopii mapy zasadniczej w skali 1 : 2000, będący integralną częścią niniejszej uchwały.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.”

4. Obwieszczenie podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Załącznik do obwieszczenia
Rady Miasta Częstochowy
z dnia.....2020 r.

**UCHWAŁA NR 613/XLIII/2005 RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY
z dnia 18 kwietnia 2005 roku**

w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 i art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591, z 2002 r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214 poz. 1806, z 2003 r. Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568, z 2004 r. Nr 102 poz. 1055, Nr 116 poz. 1203, Nr 167 poz. 1759) oraz art. 14 ust. 8, art. 15 ust. 2, art. 20 ust. 1, art. 29 i art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717, z 2004 r. Nr 6 poz. 41 i Nr 141 poz. 1492) i art. 13 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. Nr 62 poz. 718, zm. z 2001 r. Nr 46 poz. 499, z 2002 r. Nr 74 poz. 676, Nr 113 poz. 984, z 2003 r. Nr 65 poz. 595, z 2004 r. Nr 96 poz. 959) Rada Miasta Częstochowy uchwała:

miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia DN 500 relacji Lubliniec-Częstochowa wraz z infrastrukturą towarzyszącą na odcinku od stacji redukcyjno-pomiarowej I-go stopnia „Wypalanki” przy ul. Sabinowskiej do istniejącego węzła rozdzielczego gazu przy ul. Legionów w Częstochowie.

**Rozdział 1.
Przepisy ogólne**

§ 1. Granice miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określa rysunek planu stanowiący załącznik graficzny nr 1 do uchwały.

§ 2. Celem regulacji zawartych w planie jest:

- 1) ochrona interesów publicznych w zakresie zaopatrzenia w gaz;
- 2) określenie sposobu wykonywania prawa własności i ochrona uzasadnionych interesów osób trzecich;
- 3) ochrona środowiska.

§ 3. Przedmiotem ustaleń planu są:

- 1) trasa gazociągu wysokiego ciśnienia DN 500 mm, PN 8,4 MPa, oznaczona na rysunku planu symbolem **Gw-500**;
- 2) teren komunikacji drogowej – droga publiczna – ulica klasy głównej przyspieszonej, oznaczony na rysunku planu symbolem **KD-uGP**;
- 3) teren komunikacji drogowej – droga publiczna – ulica klasy głównej, oznaczony na rysunku planu symbolem **KD-uG**;
- 4) teren komunikacji drogowej – droga publiczna – ulica klasy zbiorczej, oznaczony na rysunku planu symbolem **KD-uZ**;
- 5) teren komunikacji drogowej – droga publiczna – ulica klasy lokalnej, oznaczony na rysunku planu symbolem **KD-uL**;
- 6) teren komunikacji drogowej – droga publiczna – ulica klasy dojazdowej, oznaczony na rysunku planu symbolem **KD-uD**;

- 7) teren komunikacji kolejowej, oznaczony na rysunku planu symbolem **KK**;
- 8) teren zamknięty, oznaczony na rysunku planu symbolem **TZ**;
- 9) teren przemysłu, oznaczony na rysunku planu symbolem **P**;
- 10) teren użytków rolnych, oznaczony na rysunku planu symbolem **R**;
- 11) teren zieleni niskiej, chronionej, oznaczony na rysunku planu symbolem **Zn**;
- 12) teren zieleni urządzonej, oznaczony na rysunku planu symbolem **ZP**;
- 13) teren lasów, oznaczony na rysunku planu symbolem **ZL**;
- 14) teren wód powierzchniowych, oznaczony na rysunku planem symbolem **WS**;
- 15) teren zagrożony powodzią, oznaczony na rysunku planu symbolem **ZZ**.

§ 4. 1. Załącznikami do niniejszej uchwały są:

- 1) ¹⁾ rysunek planu, stanowiący załącznik graficzny nr 1 (rysunki od 1 do 13) i będący integralną częścią planu;
- 2) stwierdzenie zgodności miejscowego planu z ustaleniami „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy”, stanowiące załącznik nr 2;
- 3) rozstrzygnięcie o sposobie realizacji i zasadach finansowania inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, zapisanych w miejscowym planie, stanowiące załącznik nr 3 do uchwały;
- 4) rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag zgłoszonych do projektu planu miejscowego wraz z listą uwag, stanowiące załącznik nr 4 do uchwały.

2. Następujące oznaczenia graficzne na rysunku planu są obowiązującymi ustaleniami planu:

- 1) granice obszaru objętego planem;
- 2) linie rozgraniczające;
- 3) granica otuliny Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”;
- 4) granica strefy ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych „Mirów Olsztyn”;
- 5) symbole określające przeznaczenie terenu.

§ 5. Ilekroć w dalszych przepisach niniejszej uchwały jest mowa o:

- 1) planie – należy przez to rozumieć ustalenia planu, o którym mowa w niniejszej uchwale, o ile z treści przepisu nie wynika inaczej;
- 2) uchwale – należy przez to rozumieć niniejszą uchwałę Rady Miasta Częstochowy, o ile z treści przepisu nie wynika inaczej;
- 3) przepisach szczególnych – należy przez to rozumieć przepisy ustaw wraz z aktami wykonawczymi;
- 4) rysunku planu – należy przez to rozumieć rysunek planu w skali 1:2000, stanowiący załącznik graficzny nr 1 do niniejszej uchwały (zawierający rysunki od 1 do 13);
- 5) przeznaczeniu podstawowym – należy przez to rozumieć takie przeznaczenie, które powinno przeważać na danym obszarze, wyznaczonym liniami rozgraniczającymi;
- 6) terenie – należy przez to rozumieć obszar o określonym rodzaju przeznaczenia podstawowego, wyznaczony na rysunku planu liniami rozgraniczającymi.

¹⁾ Z uwzględnieniem zmian wprowadzonych załącznikiem nr 1a do uchwały nr 262.XX.2019 z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2019r. poz. 7852), która weszła w życie z dniem 11 grudnia 2019 r.

Rozdział 2. Przepisy szczególne

§ 6. 1. Wyznacza się trasę gazociągu wysokiego ciśnienia DN 500 mm, PN 8,4 Mpa, na odcinku od stacji redukcyjno-pomiarowej I-go stopnia „Wypalanki” przy ul. Sabinowskiej do istniejącego węzła rozdzielczego gazu przy ul. Legionów w Częstochowie, oznaczoną na rysunku planu symbolem Gw-500.

2. W celu właściwej eksploatacji oraz zapewnienia warunków bezpieczeństwa i ochrony środowiska, stosownie do przepisów szczególnych, ustala się w granicach obszaru objętego planem ochronne strefy techniczne o szerokościach 4 m (cztery metry) od osi gazociągu, w których obowiązuje zakaz lokalizacji budynków, stałych magazynów i składów oraz sadzenia drzew.

3. Granica stref określona w ust. 2 może zostać zmniejszona, jeżeli przepisy szczególne tak stanowią.

4. Dopuszcza się możliwość zmiany przebiegu trasy gazociągu, określonej na rysunku planu, pod warunkiem że:

- 1) zmiana nie naruszy ustaleń planu i przepisów prawa;
 - 2) ochronne strefy techniczne będą zawierać się w granicach planu.
- § 7. Zasady dotyczące budowy sieci gazociągu w odniesieniu do istniejącej infrastruktury technicznej:

- 1) przed wykonaniem inwestycji na terenach zmeliorowanych należy opracować projekt przebudowy systemów melioracyjnych i uzgodnić go z właściwym organem do spraw melioracji i urządzeń wodnych. Po zakończeniu inwestycji systemy te należy doprowadzić do stanu ustalonego w projekcie, pod nadzorem właściwego organu;
- 2) przy przejściu gazociągu przez ciekły wodne oraz przy przebudowie urządzeń wodnych na trasie gazociągu, wymagane jest uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego przed uzyskaniem decyzji pozwolenia na budowę;
- 3) w przypadku skrzyżowań gazociągu z sieciami infrastruktury technicznej, projekty skrzyżowań lub ewentualnej przebudowy tych sieci należy sporządzić zgodnie z obowiązującymi przepisami szczególnymi i uzgodnić z właściwym organem;
- 4) zasady i zakres zaopatrzenia w energię elektryczną dla urządzeń towarzyszących gazociągu należy określić na etapie projektu budowlanego i uzgodnić z właściwym organem.

§ 8. 1. Na terenie oznaczonym symbolem KD-uGP ustala się przeznaczenie podstawowe: teren komunikacji drogowej – droga publiczna – ulica o parametrach klasy „GP” – główna przyspieszona:

1KD-uGP	Aleja Wojska Polskiego	- szerokość ulicy w liniach rozgraniczających – 45 m - przekrój jezdni 2x3
2KD-uGP	ul. Bugajska	- szerokość ulicy w liniach rozgraniczających – 30 m - przekrój jezdni 2x2

2. W liniach rozgraniczających drogi dopuszcza się realizację sieci infrastruktury technicznej (w tym sieci określonej w § 6 ust. 1).

§ 9. 1. ²⁾ Na terenach oznaczonych symbolami: 1 KD-uG i 2 KD-uG ustala się przeznaczenie podstawowe – teren komunikacji drogowej – droga publiczna – ulica o parametrach klasy "G" – główna:

1 KD-uG	ul. Legionów	- szerokość ulicy w liniach rozgraniczających – 40 m - przekrój jezdni 2x2 (dwie jezdnie po dwa pasy ruchu)
2 KD-uG	Aleja Bohaterów Monte Cassino	- szerokość ulicy w liniach rozgraniczających – jak w stanie istniejącym, tj. 45 – 50 m - przekrój jezdni 2x2 (dwie jezdnie po dwa pasy ruchu)

²⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 2 ust. 1 pkt 1 uchwały Rady Miasta Częstochowy, o której mowa w odnośniku 1).

2. W liniach rozgraniczających drogi dopuszcza się realizację sieci infrastruktury technicznej (w tym sieci określonej w § 6 ust. 1).

§ 10. 1. Na terenie oznaczonym symbolem KD-uZ ustala się przeznaczenie podstawowe: teren komunikacji drogowej – droga publiczna – ulica o parametrach klasy „Z” – zbiorcza:

1KD-uZ	ul. Sabinowska	- szerokość ulicy w liniach rozgraniczających – 20 m - przekrój jezdni 1x2
2KD-uZ	ul. Korkowa	- szerokość ulicy w liniach rozgraniczających – 18 m - przekrój jezdni 1x2
3KD-uZ	ul. Bohaterów Katynia	- szerokość ulicy w liniach rozgraniczających – 25 m - przekrój jezdni 1x2

2. W liniach rozgraniczających drogi dopuszcza się realizację sieci infrastruktury technicznej (w tym sieci określonej w § 6 ust. 1).

§ 11. 1. Na terenie oznaczonym symbolem KD-uL ustala się przeznaczenie podstawowe: teren komunikacji drogowej – droga publiczna – ulica o parametrach klasy „L” – lokalna:

1KD-uL	ul. Wypalanki	- szerokość ulicy w liniach rozgraniczających – 12 m - przekrój jezdni 1x2
2KD-uL	ul. Załogi	- szerokość ulicy w liniach rozgraniczających – 12 m - przekrój jezdni 1x2
3KD-uL	ul. Warzywna	- szerokość ulicy w liniach rozgraniczających – 12 m - przekrój jezdni 1x2
4KD-uL	ul. Szeroka	- szerokość ulicy w liniach rozgraniczających – 12 m - przekrój jezdni 1x2
5KD-uL	ulica projektowana	- szerokość ulicy w liniach rozgraniczających – 16 m - przekrój jezdni 1x2

2. W liniach rozgraniczających drogi dopuszcza się realizację sieci infrastruktury technicznej (w tym sieci określonej w § 6 ust. 1).

§ 12. 1. Na terenie oznaczonym symbolem KD-uD ustala się przeznaczenie podstawowe: teren komunikacji drogowej – droga publiczna – ulica o parametrach klasy „D” – dojazdowa:

1KD-uD	ul. Kusocińskiego	- szerokość ulicy w liniach rozgraniczających – 8 m - przekrój jezdni 1x2
2KD-uD	ul. Grobla	- szerokość ulicy w liniach rozgraniczających – 8 m - przekrój jezdni 1x2
3KD-uD	ulica projektowana	- szerokość ulicy w liniach rozgraniczających 8 m - przekrój jezdni 1x2

2. W liniach rozgraniczających drogi dopuszcza się realizację sieci infrastruktury technicznej (w tym sieci określonej w § 6 ust. 1).

§ 13. 1. Na terenie oznaczonym symbolem KK ustala się przeznaczenie podstawowe – teren linii kolejowej.

2. Dopuszcza się modernizacje i remonty linii kolejowej w liniach rozgraniczających.

3. Dopuszcza się realizację sieci infrastruktury technicznej (w tym sieci określonej w § 6 ust. 1).

§ 14. 1. Na terenie oznaczonym symbolem TZ ustala się teren zamknięty – dostępny wyłącznie dla osób uprawnionych oraz wyznaczonych w sposób określony w przepisach szczególnych, niezbędny na cele obronności i bezpieczeństwa państwa.

2. Szczegółowe warunki zagospodarowania określa się w trybie ustalonym w przepisach szczególnych.

§ 15. 1. Na terenie oznaczonym symbolem P ustala się jako przeznaczenie podstawowe – teren przemysłu.

2. Funkcja dominująca – teren infrastruktury technicznej i dróg dojazdowych do zaplecza technicznego terenów przemysłowych.

3. Ustala się możliwość realizacji sieci infrastruktury technicznej, dojeżdż, dojazdów i parkingów z zachowaniem ograniczeń wynikających z ustaleń § 6 ust. 2 oraz przepisów szczególnych.

4. Ustala się zakaz realizacji wszelkich obiektów budowlanych z wyjątkiem określonych w ust. 2 niniejszego paragrafu oraz sieci określonej w § 6 ust. 1 niniejszej uchwały.

5. Dopuszcza się remonty i przebudowę istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

§ 16. 1. ³⁾ Na terenach oznaczonych symbolami: R, R₁ i R₂ ustala się przeznaczenie podstawowe – teren użytków rolnych.

2. Funkcja dominująca: pola orne i użytki zielone (łąki, pastwiska), w tym urządzenia melioracyjne i drogi dojazdowe do pól.

3. ⁴⁾ Ustala się zakaz realizacji wszelkich obiektów budowlanych z wyjątkiem sieci określonej w § 6 ust. 1, a w terenach: R₁ i R₂ – również z wyjątkiem innych sieci gazowych.

4. Dopuszcza się remonty i przebudowę istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

§ 17. 1. ⁵⁾ Na terenach oznaczonych symbolami: Zn i Zn₁ ustala się przeznaczenie podstawowe – teren zieleni niskiej chronionej.

2. Funkcja dominująca: niska zieleń nieurządzona – dolina rzeki, łąki, błonia, cieki wodne.

3. ⁶⁾ Ustala się zakaz realizacji wszelkich obiektów budowlanych z wyjątkiem sieci określonej w § 6 ust. 1, a w terenie Zn₁ – również z wyjątkiem innych sieci gazowych.

4. Przepisy dotyczące ograniczeń wynikających z § 6 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

5. Dopuszcza się remonty i przebudowę istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

§ 18. 1. Na terenie oznaczonym symbolem ZP ustala się przeznaczenie podstawowe – teren zieleni urządzonej.

2. Funkcja dominująca: zieleń urządzona – nasadzenia zieleni niskiej oraz krzewów i drzew liściastych rodzimych gatunków (gatunki preferowane – dąb, lipa, klon, jesion, wiąz), z zachowaniem odległości dotyczących strefy ochronnej określonych w § 6 ust. 2.

3. Ustala się możliwość realizacji sieci infrastruktury technicznej, dojeżdż, dojazdów i parkingów z zachowaniem ograniczeń wynikających z ustaleń § 6 ust. 2 oraz przepisów szczególnych.

4. Dopuszcza się remonty i przebudowę istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

§ 19. 1. Na terenie oznaczonym symbolem WS ustala się przeznaczenie podstawowe – teren otwartych wód płynących:

1WS	- rzeka Konopka wraz z dopływem
2WS	- rzeka Warta wraz z łąkami, w obrębie wałów przeciwpowodziowych

2. Obowiązują ustalenia dotyczące uzyskania pozwolenia wodnoprawnego, określone w § 7 pkt 2.

3. ⁷⁾ Ustala się zakaz realizacji wszelkich obiektów budowlanych z wyjątkiem sieci określonej w § 6 ust. 1, a w terenie 1WS – również z wyjątkiem innych sieci gazowych.

§ 20. 1. Na terenie oznaczonym symbolem ZZ ustala się teren zagrożony powodzią – teren w granicach wałów przeciwpowodziowych dla rzeki Warty.

³⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 2 ust. 1 pkt 2 uchwały Rady Miasta Częstochowy, o której mowa w odnośniku 1).

⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 2 ust. 1 pkt 3 uchwały Rady Miasta Częstochowy, o której mowa w odnośniku 1).

⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 2 ust. 1 pkt 4 uchwały Rady Miasta Częstochowy, o której mowa w odnośniku 1).

⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 2 ust. 1 pkt 5 uchwały Rady Miasta Częstochowy, o której mowa w odnośniku 1).

⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 2 ust. 1 pkt 6 uchwały Rady Miasta Częstochowy, o której mowa w odnośniku 1).

2. Ustala się obowiązek zabezpieczenia wszelkich obiektów budowlanych oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej przed skutkami powodzi, w sposób zgodny z normami i przepisami szczególnymi.

§ 21. 1. Na terenie oznaczonym symbolem ZL ustala się jako przeznaczenie podstawowe teren lasów.

2. Ustala się zakaz realizacji wszelkich obiektów budowlanych z wyjątkiem sieci określonej w § 6 ust. 1.

3. Przepisy dotyczące ograniczeń wynikających z § 6 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. Prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z planem urządzenia lasu.

§ 22. 1. W granicach terenu objętego planem występuje obszar otuliny Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”, którego granica określona jest na rysunku planu. Otulina ta, zgodnie z przepisami szczególnymi o ochronie przyrody, jest strefą ochronną zabezpieczającą park krajobrazowy i chronione w nim elementy środowiska przyrodniczego przed zagrożeniami zewnętrznymi.

2. Ze względu na charakter projektowanej inwestycji brak będzie szkodliwego wpływu na chroniony krajobraz.

§ 23. 1. W granicach terenu objętego planem występuje obszar ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych „Mirów-Olsztyn”, wyznaczonych decyzją Wojewody Nr OŚ.I.6210/56,57/97/98 z dnia 19.02.1998 r., którego granica określona jest na rysunku planu.

2. Podczas wykonywania robót związanych z budową lub remontem gazociągu należy zastosować się do zakazów i nakazów dla tej strefy.

3. Ze względu na charakter projektowanej inwestycji brak będzie szkodliwego wpływu na chronione strefą wody podziemne.

§ 24. W celu ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego, realizacja inwestycji na całym przebiegu wymaga przeprowadzenia badań archeologicznych w trybie przepisów szczególnych, dotyczących ochrony zabytków.

§ 25. W granicach terenu objętego planem nie występują tereny górnicze i zagrożone osuwaniem się mas ziemi oraz obiekty objęte ochroną, ustalone na podstawie odrębnych przepisów.

§ 26. 1. Na terenach objętych planem nie ustala się sposobu i terminu tymczasowego użytkowania.

2. Po zakończeniu inwestycji, będącej przedmiotem niniejszego planu, inwestor jest zobowiązany przywrócić teren do stanu pierwotnego przy uwzględnieniu ustaleń niniejszego planu i zmian wynikających z realizacji sieci określonej w § 6 ust. 1.

§ 27.

W związku z charakterem inwestycji w ustaleniach planu nie określa się:

- 1) wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
- 2) parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy;
- 3) szczegółowych zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości;
- 4) zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej poza siecią określoną w § 6 ust. 1.

Rozdział 3. Przepisy końcowe

§ 28. Określa się, z tytułu wzrostu wartości nieruchomości objętych ustaleniami planu, stawkę procentową służącą do naliczenia jednorazowej opłaty pobieranej przez Prezydenta Miasta Częstochowy, w przypadku zbycia tej nieruchomości przez jej właściciela lub użytkownika wieczystego, w wysokości 0%.

§ 29. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 30. Prezydent Miasta Częstochowy zapewni:

- 1) udostępnienie zainteresowanym wglądu do planu i udzielanie odpowiednich informacji;
- 2) podanie do publicznej wiadomości treści uchwały na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Częstochowy.

§ 31. Uchwała podlega publikacji na stronie internetowej Urzędu Miasta Częstochowy.

§ 32. Uchwała wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

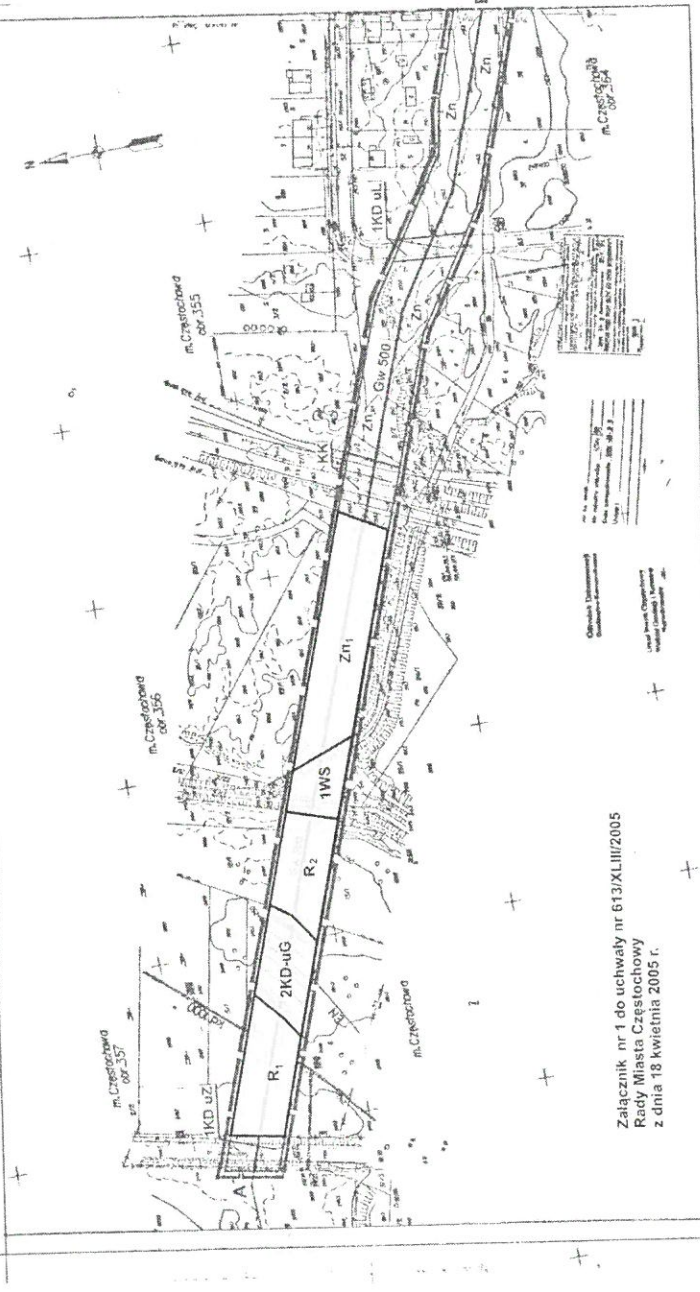
MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia
relacji Lubimiec-Częstochowa - odcinek II

Odcinek od stacji redukcyjno pomiarowej 1-go stopnia „Wypalanki”
przy ul. Sabinowskiej do istniejącego węzła rozdzielczego gazu
przy ul. Legionów w Częstochowie

RYSunEK PLANU - ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY NR 1
SKALA 1:2000

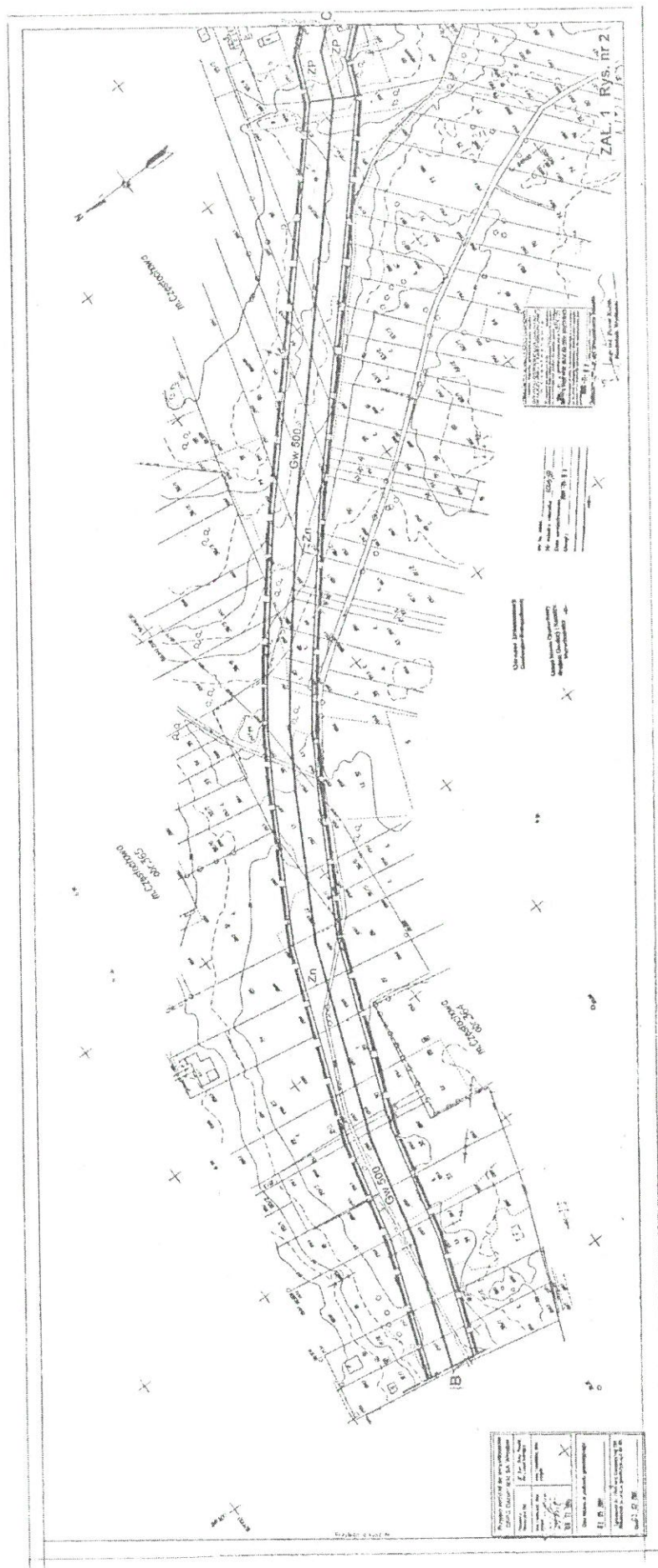
OZNACZENIA
obrazujące

[Symbol]	granica obszaru objętego planem
[Symbol]	linia rozgraniczająca
[Symbol]	granica otuliny Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd
[Symbol]	granica strefy ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych „Mirow-Olsztyn”
[Symbol]	teren komunikacji drogowej - droga publiczna
[Symbol]	ulica klasy głównej przyspieszonej
[Symbol]	KD-uGP
[Symbol]	teren komunikacji drogowej - droga publiczna
[Symbol]	ulica klasy głównej
[Symbol]	KD-uG
[Symbol]	teren komunikacji drogowej - droga publiczna
[Symbol]	ulica klasy zbiorczej
[Symbol]	KD-uZ
[Symbol]	teren komunikacji drogowej - droga publiczna
[Symbol]	ulica klasy lokalnej
[Symbol]	KD-uL
[Symbol]	teren komunikacji drogowej - droga publiczna
[Symbol]	ulica klasy dojazdowej
[Symbol]	KD-uD
[Symbol]	teren komunikacji kolejowej
[Symbol]	KK
[Symbol]	teren zamieszki
[Symbol]	TZ
[Symbol]	teren przemysłu
[Symbol]	P
[Symbol]	teren użytków rolnych
[Symbol]	R
[Symbol]	teren zieleni mskiej stronomicj
[Symbol]	Zn
[Symbol]	ZP
[Symbol]	teren zieleni urządzonej
[Symbol]	ZL
[Symbol]	teren lasow
[Symbol]	WS
[Symbol]	teren widi powiercinowjch
[Symbol]	teren zagrożony powodzią
[Symbol]	uzupełniająca
[Symbol]	Gw 500
[Symbol]	linia wyznaczająca trasę gazociągu wysokiego ciśnienia
[Symbol]	siec elektroenergetyczna
[Symbol]	EW
[Symbol]	siec gazociągowa
[Symbol]	G
[Symbol]	siec wodociągowa
[Symbol]	W
[Symbol]	siec kanalizacji deszczowej
[Symbol]	Kd
[Symbol]	A - B, B - C oznaczenie kolejnych odcinków gazociągu



Załącznik nr 1 do uchwały nr 613/XL/II/2005
Rady Miasta Częstochowy
z dnia 18 kwietnia 2005 r.

ZAŁ 1 Rys nr 1



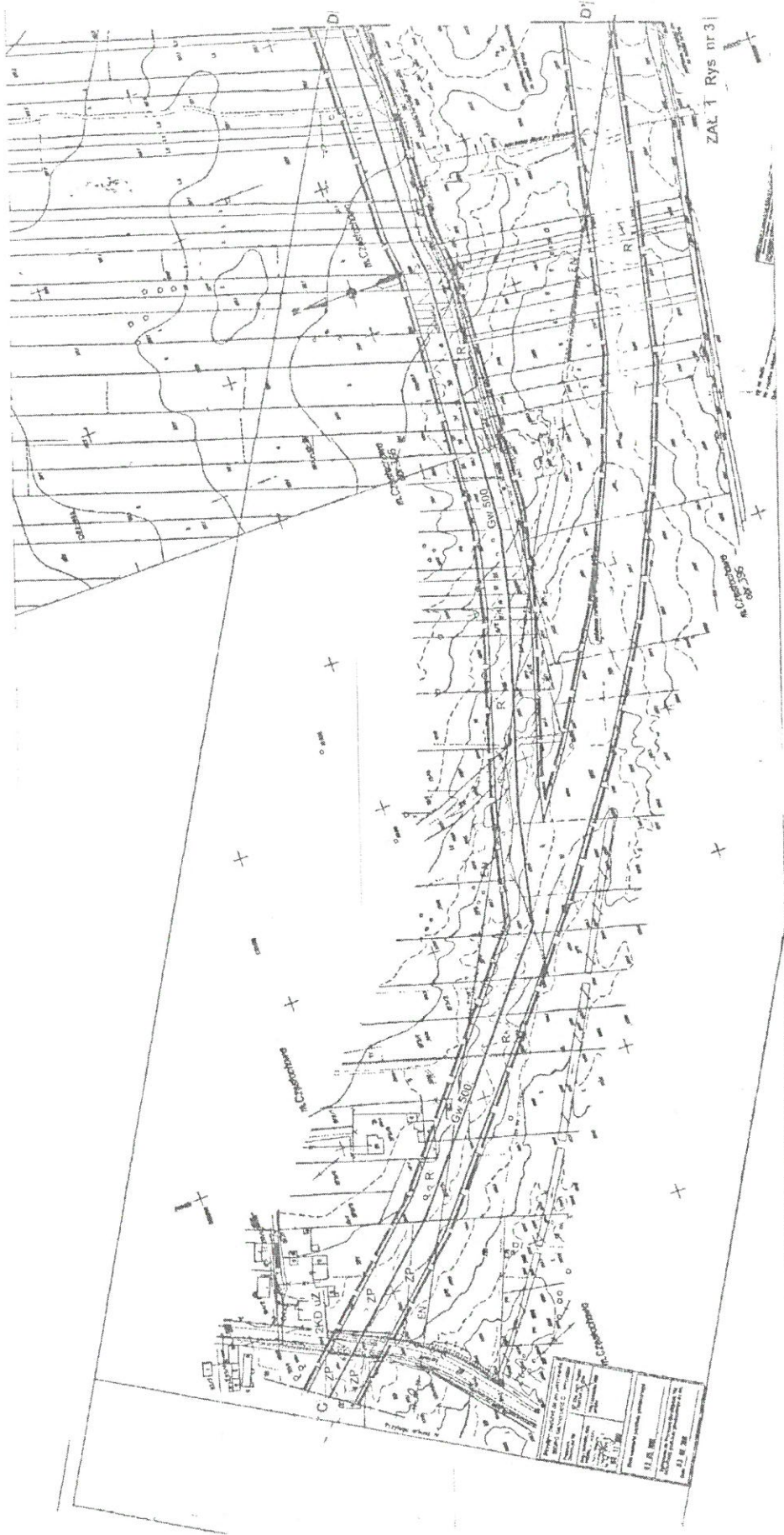
ZAL. 1 Rys. nr 2

Przebieg linii kolejowej
 Długość linii: 1,2 km
 Liczba przystanków: 10
 Liczba przelazów: 10
 Liczba wiaduków: 10
 Liczba mostów: 10
 Liczba tuneli: 10
 Liczba wiaduków: 10
 Liczba mostów: 10
 Liczba tuneli: 10
 Liczba wiaduków: 10
 Liczba mostów: 10
 Liczba tuneli: 10

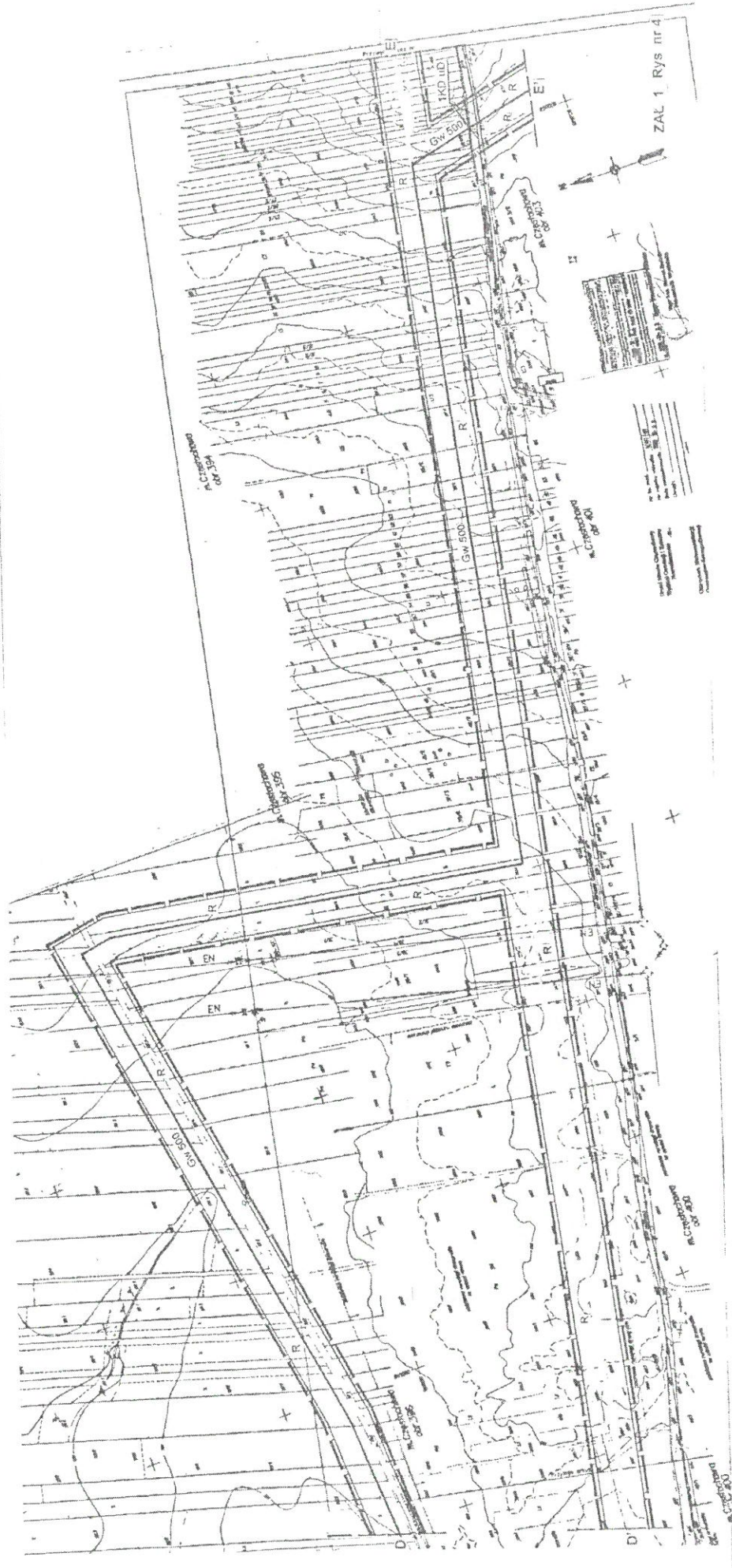
Przebieg linii kolejowej
 Długość linii: 1,2 km
 Liczba przystanków: 10
 Liczba przelazów: 10
 Liczba wiaduków: 10
 Liczba mostów: 10
 Liczba tuneli: 10
 Liczba wiaduków: 10
 Liczba mostów: 10
 Liczba tuneli: 10
 Liczba wiaduków: 10
 Liczba mostów: 10
 Liczba tuneli: 10

Przebieg linii kolejowej
 Długość linii: 1,2 km
 Liczba przystanków: 10
 Liczba przelazów: 10
 Liczba wiaduków: 10
 Liczba mostów: 10
 Liczba tuneli: 10
 Liczba wiaduków: 10
 Liczba mostów: 10
 Liczba tuneli: 10
 Liczba wiaduków: 10
 Liczba mostów: 10
 Liczba tuneli: 10

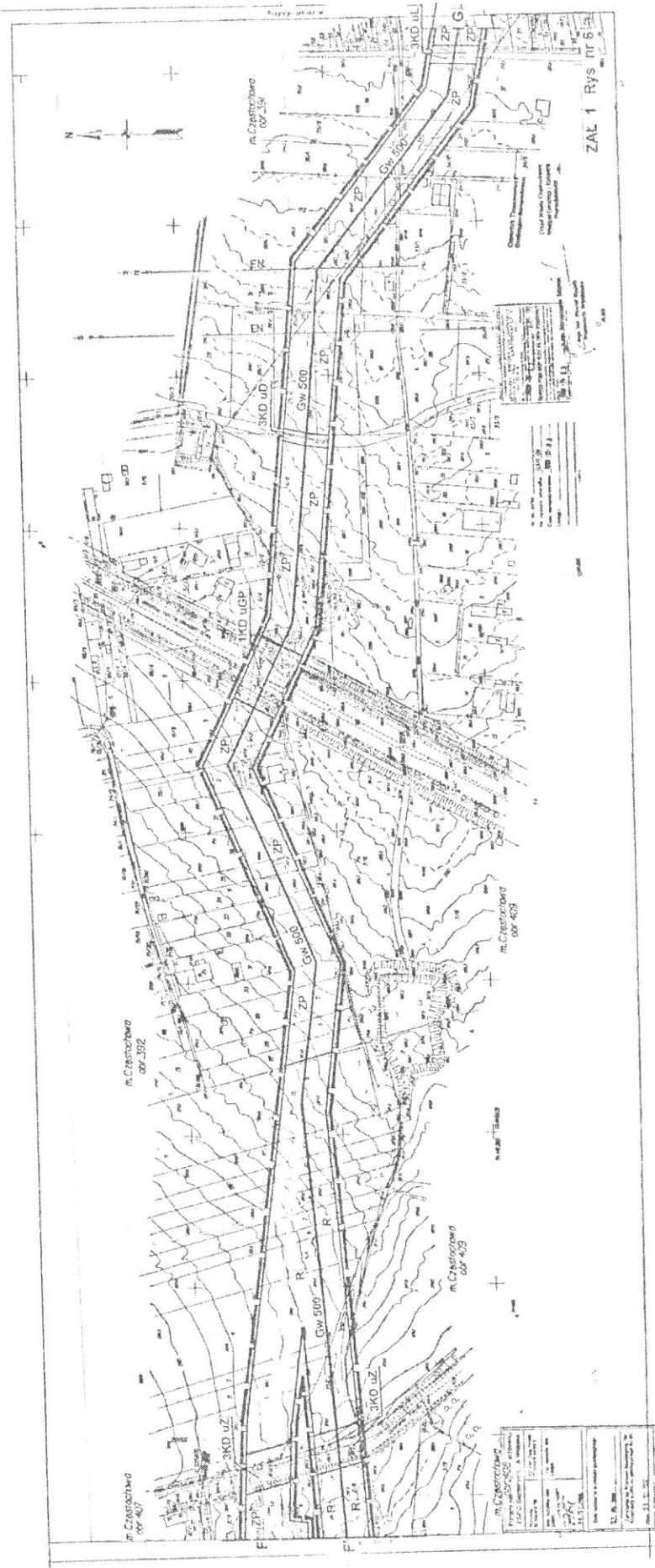
Przebieg linii kolejowej
 Długość linii: 1,2 km
 Liczba przystanków: 10
 Liczba przelazów: 10
 Liczba wiaduków: 10
 Liczba mostów: 10
 Liczba tuneli: 10
 Liczba wiaduków: 10
 Liczba mostów: 10
 Liczba tuneli: 10
 Liczba wiaduków: 10
 Liczba mostów: 10
 Liczba tuneli: 10

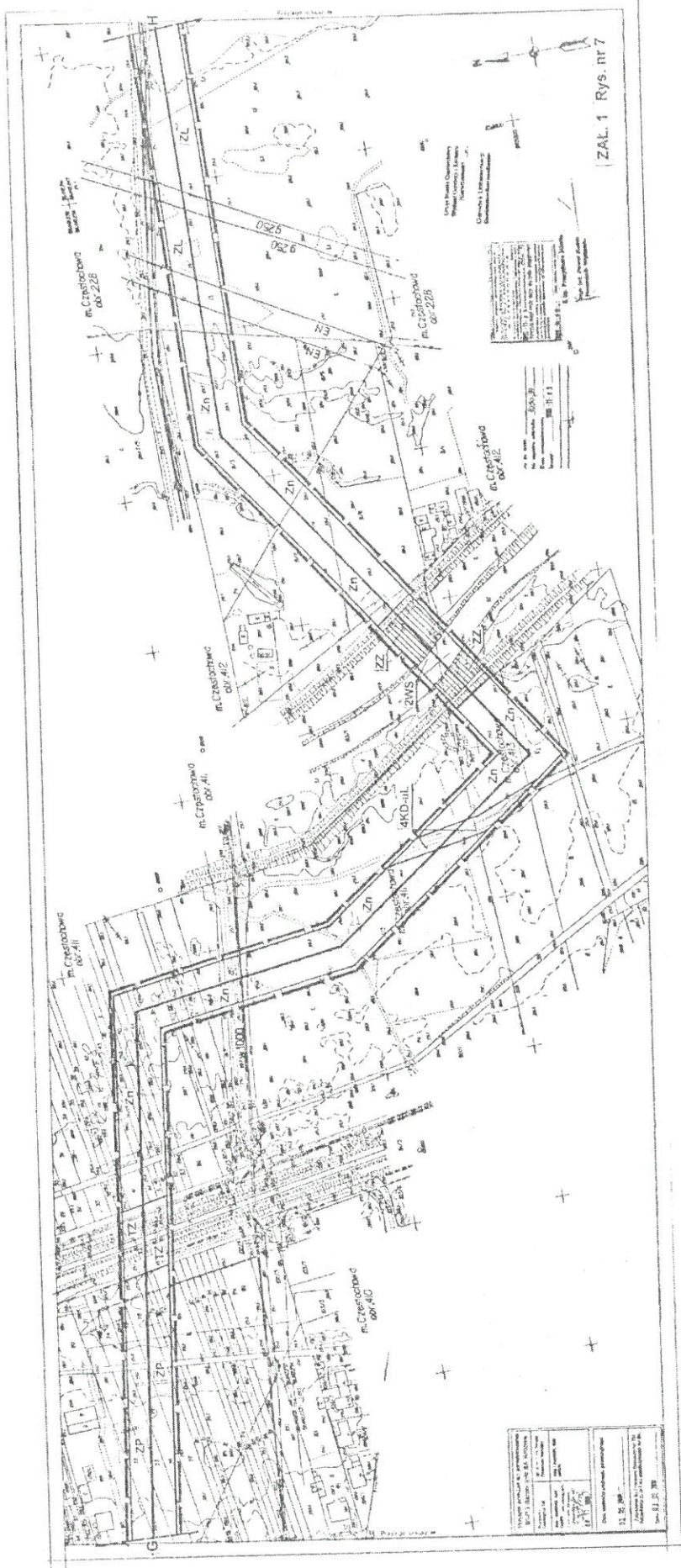


ZAL. 1 Rys nr 3

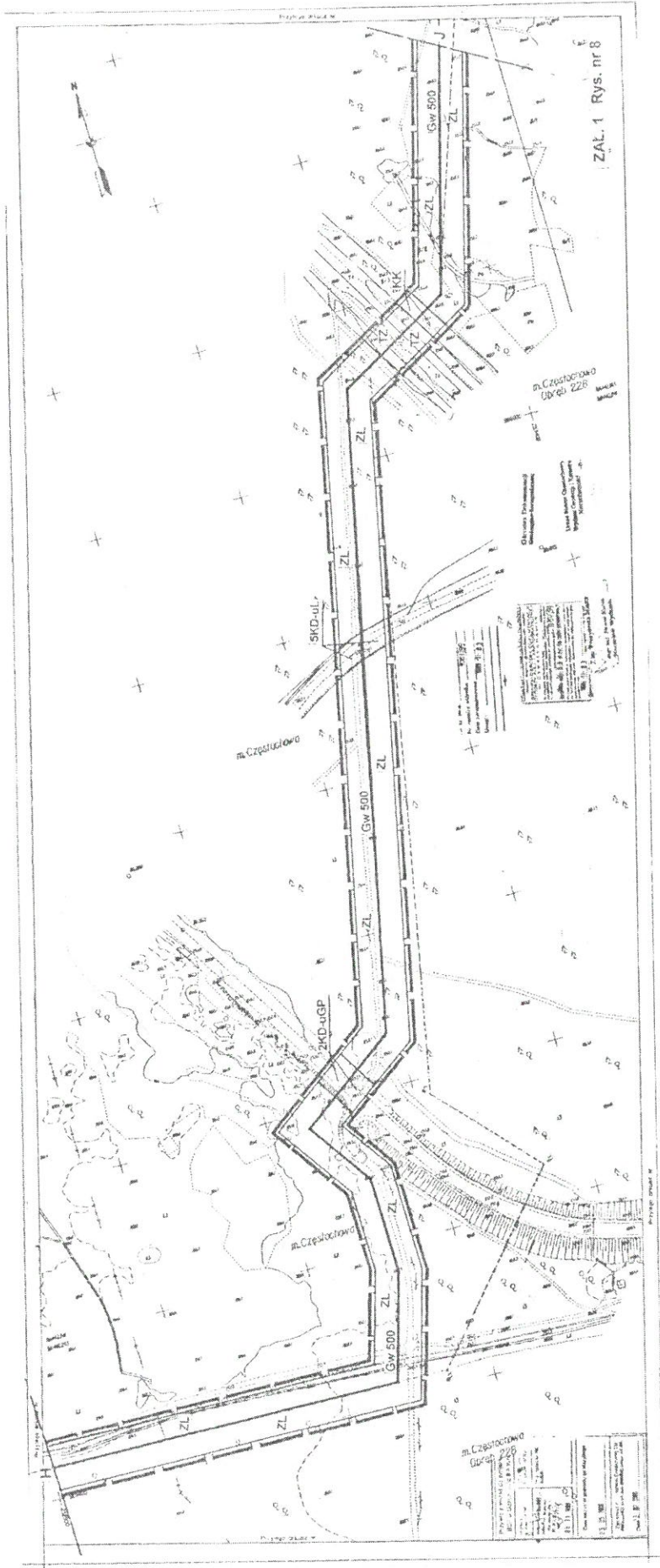




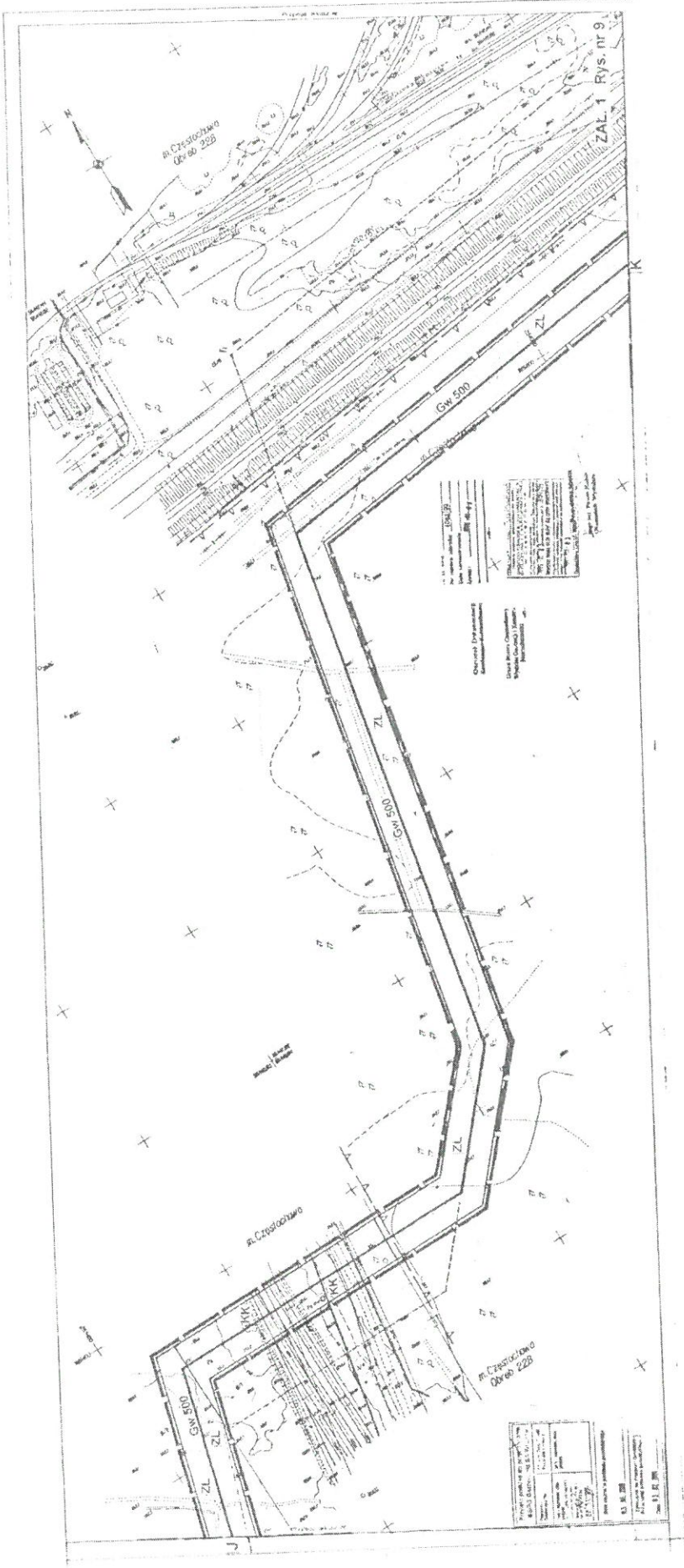


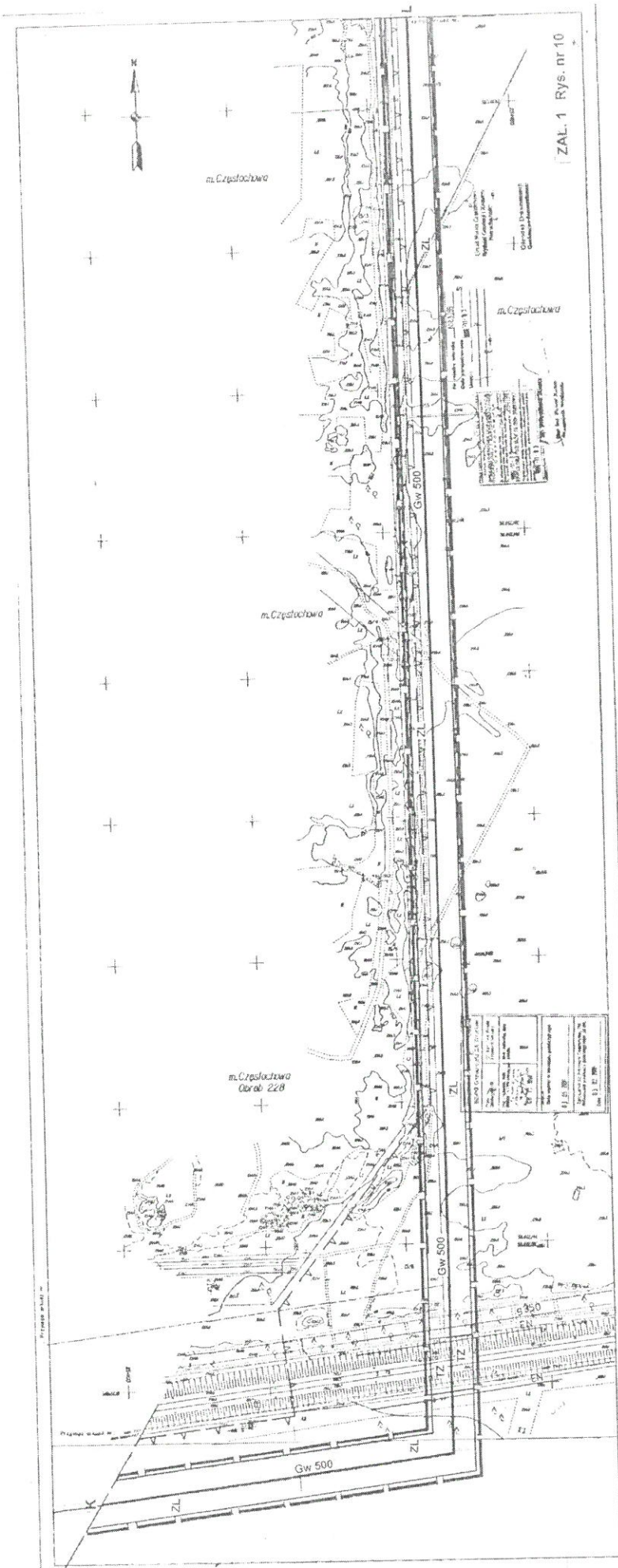


ZAL. 1 Rys. nr 7

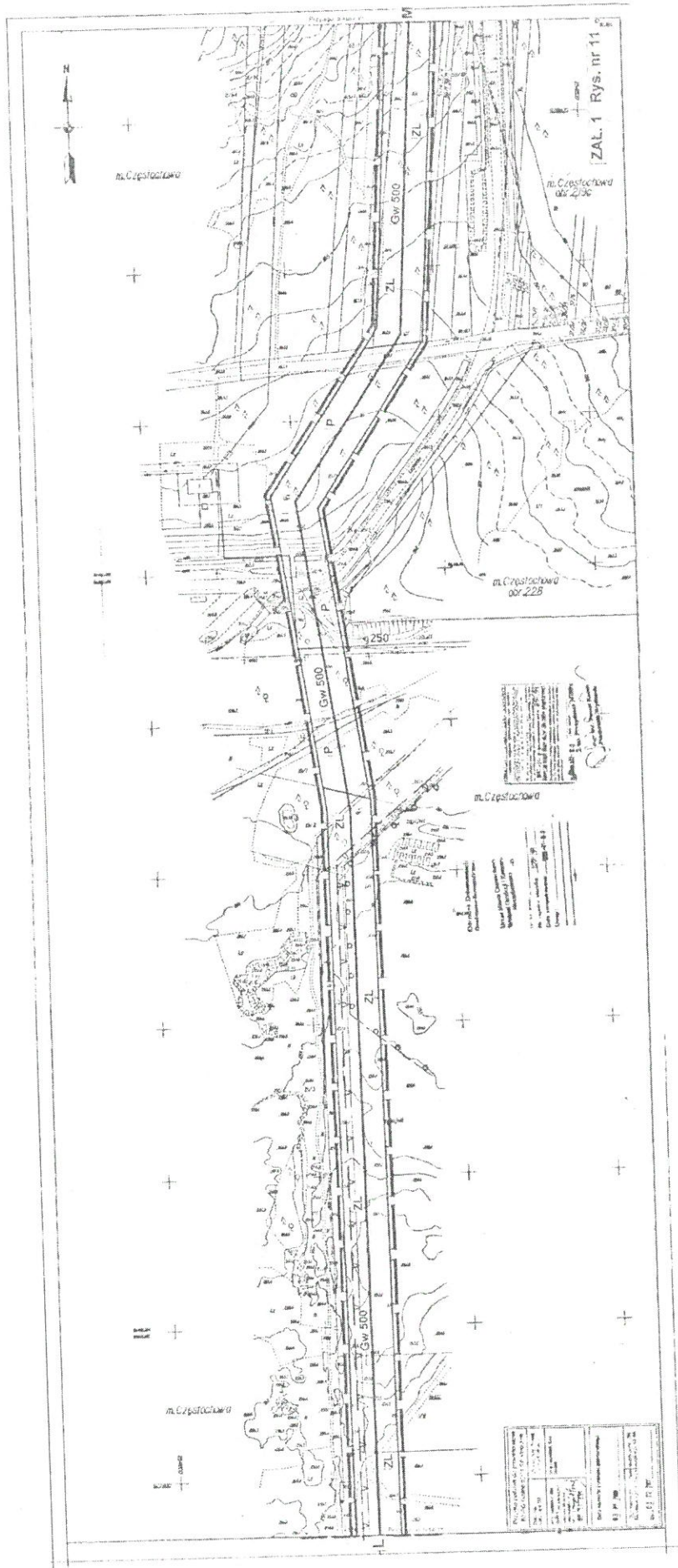


ZAL. 1 Rys. nr 8

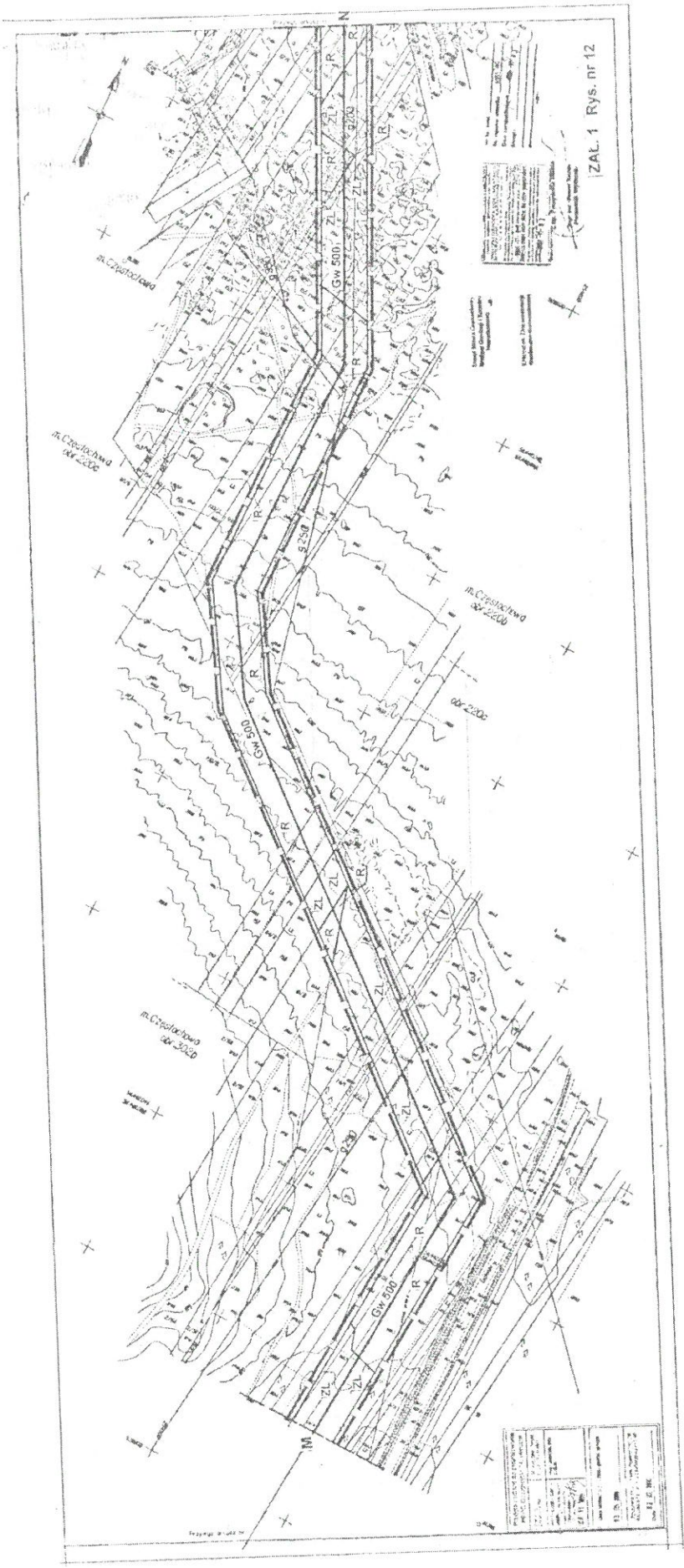


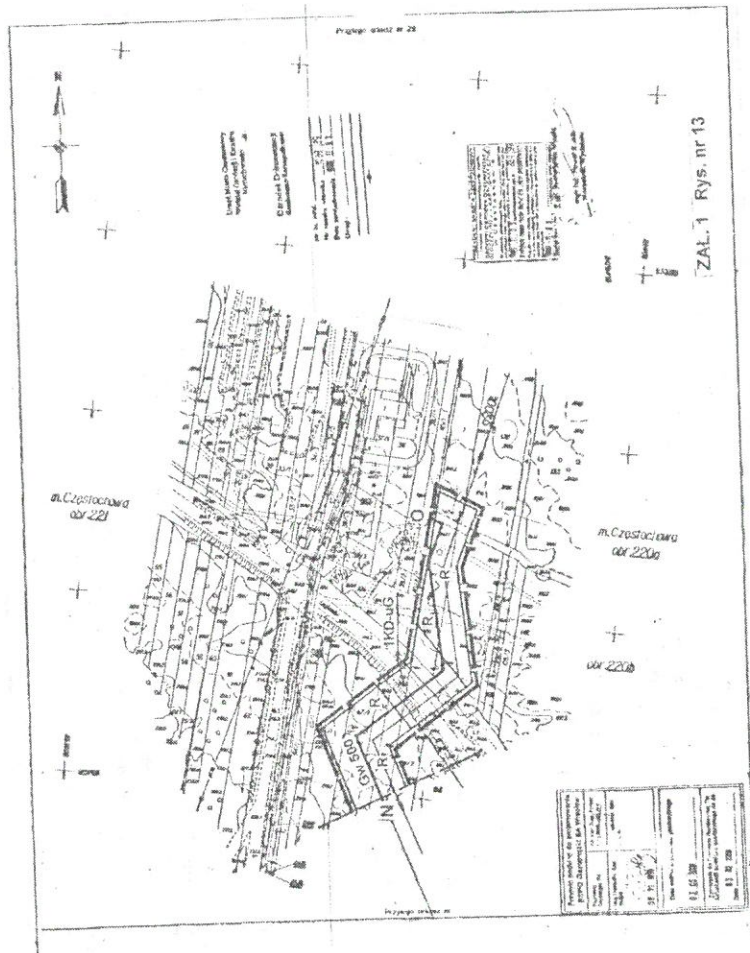


ZAL. 1 Rys. nr 10



ZAL. 1 Rys. nr 11





ZAL. 1 Rys. nr 13

**Załącznik nr 2 do Uchwały Nr 613/XLIII/2005 Rady Miasta Częstochowy
z dnia 18 kwietnia 2005 roku**

Stwierdzenie zgodności miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia DN 500 relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II z ustaleniami „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy”

1. Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717, z 2004 r. Nr 6 poz. 41 i Nr 141 poz. 1492) Rada Miasta Częstochowy stwierdza, że przedstawiony do uchwalenia miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia DN 500 relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II jest zgodny z ustaleniami „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy” przyjętego Uchwałą Nr 414/XXX/2000 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 sierpnia 2000 r.

2. Określone w studium kierunki polityki przestrzennej, dotyczące kształtowania infrastruktury technicznej, za priorytetowe uznają zamierzenia w zakresie budowy gazociągów wysokoprężnych relacji Częstochowa – Lubliniec i Częstochowa – Warszawa jak również budowy stacji redukcyjno – pomiarowych pierwszego stopnia oraz rozbudowę sieci zasilającej i rozdzielczej (zgodnie z punktem IV.6.2.4. Tekstu Studium – załącznika nr 1 do Uchwały Nr 414/XXX/2000 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 sierpnia 2000 r.).

3. Integralną częścią niniejszego załącznika jest mapa pn. „Instrumentalizacja polityki przestrzennej” (załącznik nr 4 do Uchwały Nr 414/XXX/2000 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 sierpnia 2000 r.)



skala oryginalu 1 : 20 000 (pomniejszono do formatu A4)

**Załącznik nr 4 do uchwały nr 414/XXX/2000
Rady Miasta Częstochowy
z dnia 21 sierpnia 2000 r.**

**Załącznik nr 3 do Uchwały Nr 613/XLIII/2005 Rady Miasta Częstochowy
z dnia 18 kwietnia 2005 roku**

Rozstrzygnięcie Rady Miasta Częstochowy o sposobie realizacji i zasadach finansowania inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, zapisanych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia DN 500 relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II

1. Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717, z 2004 r. Nr 6 poz. 41 i Nr 141 poz. 1492) Rada Miasta Częstochowy stwierdza, że zapisane w planie inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej (gazociąg wysokiego ciśnienia z urządzeniami towarzyszącymi), nie należą do zadań własnych gminy.

2. Realizacja i określenie zasad finansowania budowy sieci gazowych, w myśl przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2003 r. Nr 153 poz. 1504 z późn. zm.), należą do obowiązków odpowiednich przedsiębiorstw zajmujących się działalnością w zakresie przesyłania i dystrybucji paliw gazowych. Podmiotem prowadzącym zaopatrzenie Częstochowy w gaz jest Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. w Warszawie – Regionalny Oddział Przesyłu w Świerklanach.

**Załącznik nr 4 do Uchwały Nr 613/XLIII/2005 Rady Miasta Częstochowy
z dnia 18 kwietnia 2005 roku**

Rozstrzygnięcie Rady Miasta Częstochowy o sposobie rozpatrzenia uwag zgłoszonych do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia DN 500 relacji Lubliniec-Częstochowa - odcinek II wraz z listą uwag.

1. Na podstawie art. 20 ust.1 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80 poz.717, z 2004r. Nr 6 poz.41, Nr 141 poz.1492), Rada Miasta Częstochowy po zapoznaniu się z listą wniesionych uwag stwierdza, że do wyłożonego do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zgłoszono 5 uwag, z których:

- w jednej wnoszono o zmianę trasy przebiegu gazociągu,
- w czterech nie wyrażono zgody na projektowaną inwestycję w obrębie nieruchomości, stanowiących własność osób składających uwagi.

2. Biorąc pod uwagę fakt, że przychylenie się do złożonych uwag (dotyczących pojedynczych nieruchomości) skutkowałoby zmianą trasy gazociągu na większym jego odcinku, Rada Miasta Częstochowy postanawia o ich nieuwzględnieniu.

3. Integralną częścią niniejszego załącznika jest lista wniesionych uwag.

**LISTA UWAG WNIESIONYCH DO PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA REALIZACJI GAZOCIĄGU WYSOKIEGO CIŚNIENIA DN 500 RELACJI LUBLINEC - CZĘSTOCHOWA (ODCINEK II)**

Lp.	Data wpływu uwagi	Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres zgłaszającego uwagi	Treść uwagi	Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga	Ustalenia projektu planu dla nieruchomości, której dotyczy uwaga	Rozstrzygnięcie Prezydenta Miasta w sprawie rozpatrzenia uwagi		Rozstrzygnięcie Rady Miasta złącznik do uchwały nr 613/XLIII/2005 z dnia 18 kwietnia 2005 roku		Uwagi
						uwaga uwzględniona	uwaga nieuwzględniona	uwaga uwzględniona	uwaga nieuwzględniona	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	30.11.2004	x	Składający uwagę wnosi o ustalenie linii przebiegu gazociągu jak najbliższej południowej granicy działki	ul. Witaminowa 4 nr ewid. 271, obr. Brzeziny Małe, k.m. 2	Gw500 – trasa gazociągu wysokiego ciśnienia DN 500 mm PN 8,4 MPa. W celu właściwej eksploatacji oraz zapewnienia warunków bezpieczeństwa i ochrony środowiska, stosownie do przepisów szczególnych, ustala się w granicach obszaru objętego planem, ochronne strefy techniczne od gazociągu o szerokości 4 m od osi gazociągu, w których obowiązuje zakaz lokalizacji budynków, stałych magazynów i składów oraz sadzenia drzew; ZP – teren zieleni urządzonej, funkcja dominująca: nasadzenia zieleni niskiej oraz krzewów i drzew liściastych rodzimych gatunków, możliwość realizowania ogrodów przydomowych z zachowaniem odległości wyznaczonych stref ochronnych.	Zarządzenie Nr 1860/04 z dnia 24.12.2004r.			X	
2	3.12.2004	x	Składający uwagę wnoszą o przesunięcie planowanej budowy gazociągu poza teren nieruchomości w kierunku południowym	ul. Witaminowa 2 nr ewid. 271, obr. Brzeziny Małe, k.m. 2	Gw500 – trasa gazociągu wysokiego ciśnienia DN 500 mm PN 8,4 MPa. W celu właściwej eksploatacji oraz zapewnienia warunków bezpieczeństwa i ochrony środowiska, stosownie do przepisów szczególnych, ustala się w granicach obszaru objętego planem, ochronne strefy	Zarządzenie Nr 1860/04 z dnia 24.12.2004r.			X	

Lp.	Data wpływu uwagi	Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres zgłaszającego uwagi	Treść uwagi	Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga	Ustalenia projektu planu dla nieruchomości, której dotyczy uwaga	Rozstrzygnięcie Prezydenta Miasta w sprawie rozpatrzenia uwagi		Rozstrzygnięcie Rady Miasta załącznik do uchwały nr 613/XXIII/2005 z dnia 18 kwietnia 2005 roku		Uwagi	
						uwaga uwzględniona	uwaga nieuwzględniona	uwaga uwzględniona	uwaga nieuwzględniona		
3	3.12.2004	x	Składająca uwagę nie wyraża zgody na wariant przebiegu gazociągu przez działki będące jej własnością	ul. Grobla 5 nr ewid. 2/3, 2/5 k.m. 408	<p>techniczne od gazociągu o szerokości 4 m od osi gazociągu, w których obowiązuje zakaz lokalizacji budynków, stałych magazynów i składów oraz sadzenia drzew;</p> <p>ZP – teren zieleni urządzonej, funkcja dominująca: nasadzenia zieleni niskiej oraz krzewów i drzew liściastych rodzimych gatunków; możliwość realizowania ogrodów przydomowych z zachowaniem odległości wyznaczonych stref ochronnych.</p>						
					<p>Gw500 – trasa gazociągu wysokiego ciśnienia DN 500 mm PN 8.4 MPa. W celu właściwej eksploatacji oraz zapewnienia warunków bezpieczeństwa i ochrony środowiska, stosownie do przepisów szczególnych, ustala się w granicach obszaru objętego planem, ochronne strefy techniczne od gazociągu o szerokości 4 m od osi gazociągu, w których obowiązuje zakaz lokalizacji budynków, stałych magazynów i składów oraz sadzenia drzew;</p> <p>ZP – teren zieleni urządzonej, funkcja dominująca: nasadzenia zieleni niskiej oraz krzewów i drzew liściastych rodzimych gatunków; możliwość realizowania ogrodów przydomowych z zachowaniem</p>				Zarządzenie Nr 1860/04 z dnia 24.12.2004r.	X	

Lp.	Data wpływu uwagi	Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres zgłaszającego uwagi	Treść uwagi	Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga	Ustalenia projektu planu dla nieruchomości, której dotyczy uwaga	Rozstrzygnięcie Prezydenta Miasta w sprawie rozpatrzenia uwagi		Rozstrzygnięcie Rady Miasta z załącznikiem do uchwały nr 613/XXIII/2005 z dnia 18 kwietnia 2005 roku		Uwagi
						uwaga uwzględniona	uwaga nieuwzględniona	uwaga uwzględniona	uwaga nieuwzględniona	
4	3.12.2004	x	Składający uwagę nie wyrażają zgody na przebieg gazociągu przez działki będące ich własnością	ul. Bohaterów Katytina 122/130 nr ewid. 2/4, 2/6 obr.408	<p>odległości wyznaczonych stref ochronnych.</p> <p>R – teren użytków rolnych, funkcja dominująca: pola orne i użytki zielone (łąki, pastwiska), w tym urządzenia melioracyjne i drogi dojazdowe do pól.</p> <p>Gw500 – trasa gazociągu wysokiego ciśnienia DN 500 mm PN 8,4 MPa. W celu właściwej eksploatacji oraz zapewnienia warunków bezpieczeństwa i ochrony środowiska, stosownie do przepisów szczególnych, ustala się w granicach obszaru objętego planem, ochronne strefy techniczne od gazociągu o szerokości 4 m od osi gazociągu, w których obowiązuje zakaz lokalizacji budynków, stałych magazynów i składów oraz sadzenia drzew;</p> <p>ZP – teren zieleni urządzonej, funkcja dominująca: nasadzenia zieleni niskiej oraz krzewów i drzew liściastych rodzimych gatunków, możliwość realizowania ogrodów przydomowych z zachowaniem odległości wyznaczonych stref ochronnych.</p> <p>R – teren użytków rolnych, funkcja dominująca: pola orne i użytki zielone (łąki, pastwiska), w tym urządzenia melioracyjne</p>		Zarządzenie Nr 1860/04 z dnia 24.12.2004r.		X	

Lp.	Data wpływu uwagi	Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres zgłaszającego uwagi	Treść uwagi	Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga	Ustalenia projektu planu dla nieruchomości, której dotyczy uwaga	Rozstrzygnięcie Prezydenta Miasta		Rozstrzygnięcie Rady Miasta		Uwagi
						uwaga uwzględniona	uwaga nieuwzględniona	uwaga uwzględniona	uwaga nieuwzględniona	
5	3.12.2004	x	Składające uwagę nie wyrażają zgody na przebieg gazociągu przez działki będące ich własnością	ul. Kusocińskiego 12 nr ewid. 38/7, 38/8, 38/9 obr.407	i drogi dojazdowe do pól. Gw500 – trasa gazociągu wysokiego ciśnienia DN 500 mm PN 8,4 MPa. W celu właściwej eksploatacji oraz zapewnienia warunków bezpieczeństwa i ochrony środowiska, stosownie do przepisów szczególnych, ustala się w granicach obszaru objętego planem, ochronne strefy techniczne od gazociągu o szerokości 4 m od osi gazociągu, w których obowiązuje zakaz lokalizacji budynków, stałych magazynów i składów oraz sadzenia drzew; ZP – teren zieleni urządzonej, funkcja dominująca: nasadzenia zieleni niskiej oraz krzewów i drzew liściastych rodzimych gatunków, możliwość realizowania ogrodów przydomowych z zachowaniem odległości wyznaczonych stref ochronnych. R – teren użytków rolnych, funkcja dominująca: pola orne i użytki zielone (łaki, pastwiska), w tym urządzenia melioracyjne i drogi dojazdowe do pól.	Zarządzenie Nr 1860/04 z dnia 24.12.2004r.			X	

Uzasadnienie

Przedkładany Radzie Miasta Częstochowy projekt uchwały w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego i rysunku jednolitego planu miejscowego wraz z załączonym obwieszczeniem stanowi realizację obowiązku prawnego, nałożonego na organ stanowiący gminy.

Sporządzenie tekstu jednolitego jest czynnością techniczną i nie powoduje żadnych skutków materialnoprawnych.

Zgodnie z art. 16 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. *o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych* (jt. Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) tekst jednolity aktu normatywnego innego niż ustawa ogłasza się nie rzadziej niż raz na 12 miesięcy, jeżeli był on nowelizowany. Tekst jednolity ogłasza organ właściwy do wydania aktu normatywnego. Zasady sporządzania tekstów jednolitych określa dział III rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „*Zasad techniki prawodawczej*” (jt. Dz.U. z 2016 r. poz. 283). Przywołane przepisy dotyczą m.in. sporządzenia i ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Rada Miasta Częstochowy uchwałą nr 613/XLIII/2005z dnia 18 kwietnia 2005 r. przyjęła miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II, który następnie został zmieniony uchwałą nr 262.XX.2019 z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II.

Zmiana objęła zapisy części tekstowej planu miejscowego oraz fragment rysunku planu stanowiącego załącznik nr 1. Tekst jednolity uchwały - z naniesionymi zmianami wynikającymi z uchwały nowelizującej - w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II został sporządzony w formie stosownego Obwieszczenia Rady Miasta Częstochowy, stanowiącego załącznik do projektu niniejszej uchwały.

Prezydent Miasta Częstochowy wnosi o podjęcie uchwały zgodnie z przedłożonym projektem.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

Załącznik nr 20 do protokołu

**UCHWAŁA NR 0
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY**

z dnia 2020 r.

w sprawie nadania nazwy drodze gminnej w Częstochowie, bocznej od ul. Batalionów Chłopskich

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz. U. z 2020 r. poz. 713)

Rada Miasta Częstochowy uchwala:

§ 1. Nadać drodze gminnej, bocznej od ul. Batalionów Chłopskich nazwę **Lucjusza Władysława Cyganowskiego**.

W skład drogi wchodzi działki oznaczone numerami: 541/1, 542/2, 543/2, 544/2, 546/2, 545/2, 547/10, 547/13, 548/7, 547/16, 549/2, 550/2 położone w obrębie geodezyjnym 246401_1.0433, stanowiące własność Gminy Miasta Częstochowy.

§ 2. Usytuowanie drogi, o której mowa w § 1, przedstawia załącznik do uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak

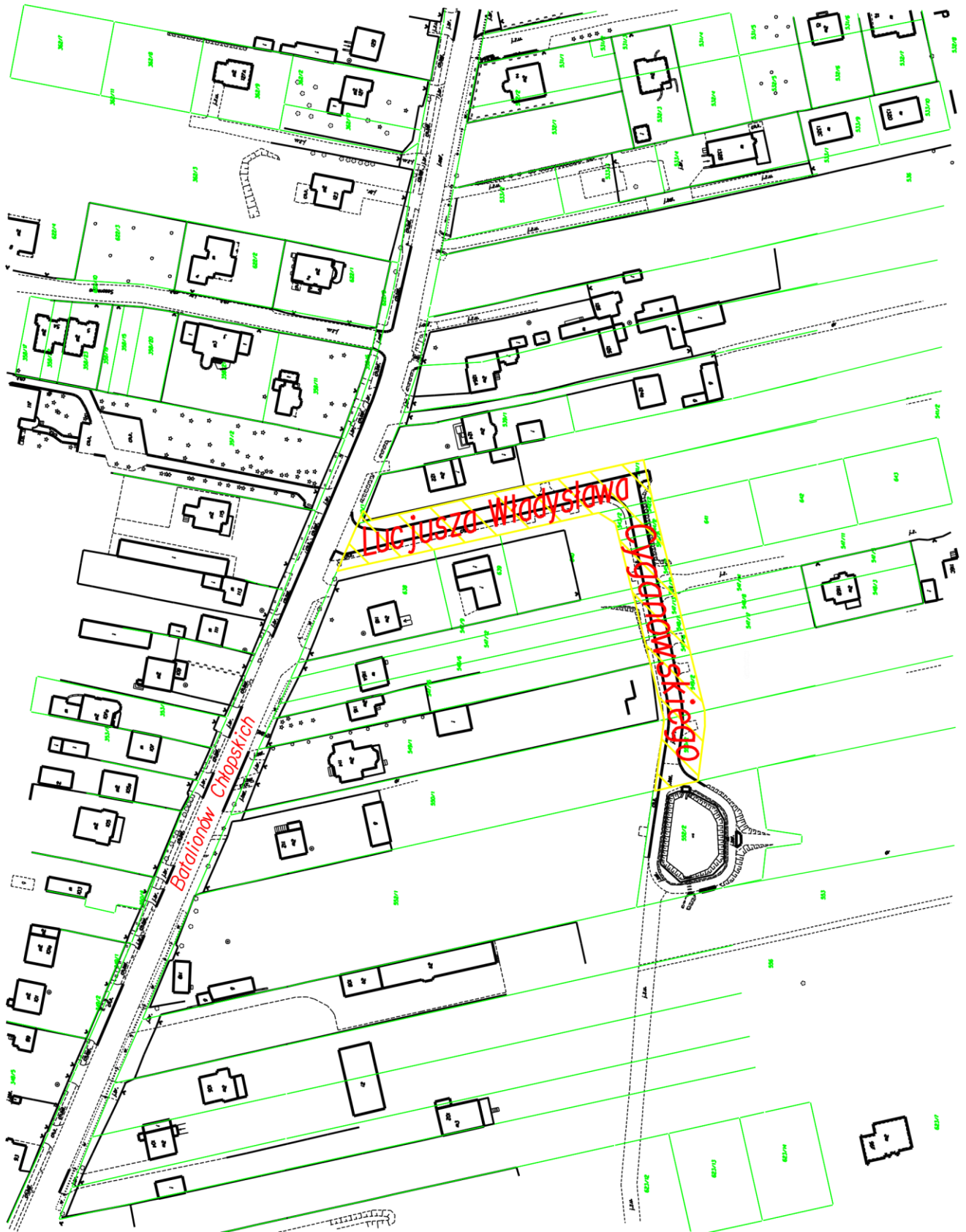
Zastępca Prezydenta

Miasta Częstochowy

Załącznik do uchwały Nr 0 Rady Miasta Częstochowy z dnia

2020 r.

Skala 1:2000



Uzasadnienie

w sprawie nadania nazwy drodze gminnej w Częstochowie

W związku z wnioskiem Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego dot. nadania ulicy nazwy Lucjusza Władysława Cyganowskiego, Zespół ds. Nazewnictwa Obiektów Miejskich, w oparciu o informacje z Ośrodka Dokumentacji Dziejów Częstochowy, wydał opinię pozytywną względem proponowanego patrona i zdecydował o dalszym procedowaniu sprawy. Jednocześnie, jako potencjalną lokalizację wskazano drogę gminną, boczną od ulicy Batalionów Chłopskich.

Opinia z Ośrodka Dokumentacji Dziejów Częstochowy:

Lucjusz Cyganowski (1882–1943) prowadził w Częstochowie pracownię grawerską, jego prace na przestrzeni lat 1906–1943 stały się niejako kroniką ważnych wydarzeń z dziejów miasta. Prace odznaczały się wysokim poziomem artystycznym, o czym świadczą m. in. odznaki wielu częstochowskich stowarzyszeń i organizacji społecznych zaprezentowane w publikacji Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego (oddział w Częstochowie) we współpracy z Muzeum Częstochowskim (Częstochowa 2013).

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak
Zastępca Prezydenta
Miasta Częstochowy

BR. 7. XXXIV. 20

Załącznik nr 21

**Biuro
Rady Miasta Częstochowy**

WPLYSŁO
DNIA 05.10.2020

Nr Podpis

UCHWAŁA NR ...

RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2020 r.

w sprawie nadania nazwy placowi w Częstochowie

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz. U. z 2020 r. poz. 713)

Rada Miasta Częstochowy uchwała:

§ 1. Nadać placowi zlokalizowanemu przy ul. Strażackiej nazwę **Plac Samuela Willenberga**.

W skład placu wchodzi działka oznaczona numerem 6/3 położona w obrębie geodezyjnym 246401_1.0188, stanowiąca własność Gminy Miasta Częstochowy.

§ 2. Usytuowanie placu, o której mowa w § 1, przedstawia załącznik do uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

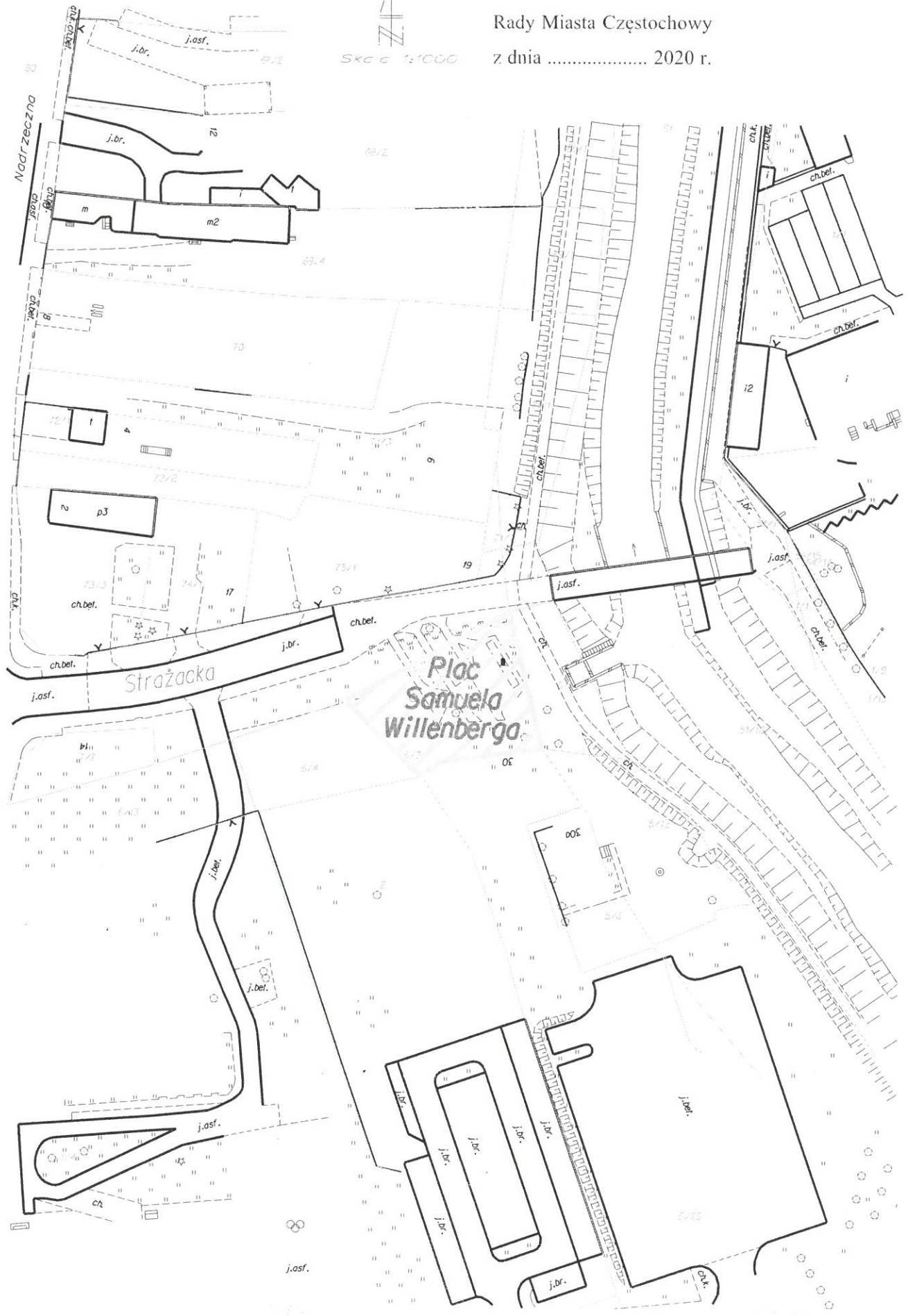
§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Paula Urbaniak

Grzegorz Glenc

**RADCA PRAWNY
OPC-388/97**

Załącznik do uchwały Nr ..
Rady Miasta Częstochowy
z dnia 2020 r.



planta urbanistyczna

Uzasadnienie

Samuel Willenberg urodził się w Częstochowie w 1923 roku w znanej częstochowskiej rodzinie. Jego ojcem był profesor Perec Willenberg, ceniony artysta malarz i pedagog. Z chwilą wybuchu wojny 1939 roku, Samuel Willenberg w wieku 16 lat zgłosił się jako ochotnik do Wojska Polskiego. Został ciężko ranny w potyczce z Sowietami pod Chełmem. W 1940 roku rodzina Willenbergów zamieszkała w Opatowie. W październiku 1942 roku wraz z ludnością getta w Opatowie został wysłany do Treblinki. 2 sierpnia 1943 roku wziął udział w buncie więźniów Treblinki. Ranny w nogę podczas ucieczki z obozu, dotarł do Warszawy. Tam nawiązał kontakt z podziemiem i brał udział w działalności dywersyjnej.

Z chwilą wybuchu Powstania Warszawskiego wstąpił do AK. Brał udział w zdobywaniu Czeskiej Ambasady i walczył na barykadach Śródmieścia Południowego w oddziale batalionu Ruczaj.

Po upadku Powstania udekorowany orderami: Virtuti Militari V klasy, dwukrotnie Krzyżem Walecznych, Srebrnym Krzyżem Zasługi z mieczami i Złotą Odznaką Polskiej Armii Ludowej. Po zakończeniu wojny przez rok służył w Wojsku Polskim.

W 1950 roku wyjechał do Izraela, co wówczas oznaczało utratę polskiego obywatelstwa. Uczył się malarstwa, historii sztuki i rzeźby. Stworzył cykl rzeźb przedstawiających postaci i sceny z Treblinki. Swoje przeżycia z obozu opisał w książce "Bunt w Treblince" (przetłumaczona na sześć języków). Pierwsza wystawa rzeźb Willenberga rocznicy zagłady odbyła się w warszawskiej Zachęcie w 2013 roku. Z okazji 60-lecia powstania w Getcie Warszawskim. W 2014 roku prace Willenberga były prezentowane w Częstochowie dla uczczenia Zagłady Częstochowian wyznania mojżeszowego.

W 1993 roku Prezydent Lech Wałęsa udekorował Samuela Willenberga Warszawskim Krzyżem Powstańczym. W 1994 roku przywrócono Mu obywatelstwo polskie. W maju 2008 roku Prezydent Lech Kaczyński udekorował Go Krzyżem Komandorskim Orderu Polonia Restituta.

28 stycznia 2020 roku otwarto wystawę rzeźb "Obraz Treblinki w oczach Samuela Willenberga" w Centrum Edukacyjnym IPN w Warszawie. 15 rzeźb, które trafiły do Warszawy z Tel Awiwu, przedstawiają najbardziej dramatyczne sceny z historii obozu zagłady w Treblince. Prezes IPN poinformował, że IPN przez rok będzie prezentował rzeźby Willenberga w Polsce: w Warszawie, Częstochowie, Lublinie, Białymstoku, Szczecinie, Gdańsku, Sobiborze, Treblince.

Ten znany na całym świecie żołnierz Wojska Polskiego, uczestnik buntu w niemieckim obozie zagłady w Treblince, Powstańiec Warszawski, rzeźbiarz, był Częstochowianinem. Za w pełni uzasadnione jest zatem uhonorowanie Samuela Willenberga poprzez nadanie Jego nazwiska placowi przy ul. Strażackiej w Częstochowie. Jest to miejsce, które w sposób godny uczi pamięć słynnego Częstochowianina, choćby z uwagi na fakt, że jest on autorem Pomnika Ofiar Getta, który znajduje się w tym miejscu. Będzie to też zaszczyt dla naszego miasta.

Jolanta Mbaustie

Opinia dotycząca inicjatywy nazwania obiektu miejskiego imieniem Samuela Willenberga z Ośrodka Dokumentacji Dziejów Częstochowy

Samuel Ignacy (Samek Igo) Willenberg (Wilenberg) (1923–2016), nazwisko przybrane: Ignacy Popow. Uczestnik wojny 1939, powstania w Treblince, powstania warszawskiego, artysta rzeźbiarz. Ur. 16 II 1923 w Częstochowie, był synem Pereca Willenberga i Maniefy z Popowów, bratem Ity (Hali) i Tamary (Zosi), które zginęły w Treblince.

Mieszkał z rodzicami w Częstochowie, od 1936 w Opatowie, a przed 1939 wraz z matką i siostrami w Radości k. Warszawy. W czasie wojny 1939, jako ochotnik przyłączył się na wschodzie Polski do jednego z oddziałów WP; w okolicach Chełma został ranny w potyczce z oddziałami sowieckimi. Powrócił do Częstochowy, później trafił do getta w Opatowie. Wywieziony do obozu zagłady w Treblince, uniknął śmierci i został skierowany do pracy w obozowym Sonderkommando. 2 VIII 1943 wziął udział w powstaniu w obozie i wraz z 200 więźniami zbiegł. Ukrywał się w Rembertowie k. Warszawy. Odnalazł ojca, który ukrywał się w Warszawie. W sierpniu 1944 po wybuchu powstania w Warszawie dołączył do batalionu „Ruczaj” AK; walczył w południowym Śródmieściu. We wrześniu przeszedł do oddziałów Polskiej Armii Ludowej. Po upadku powstania opuścił miasto wraz z ludnością cywilną. Znalazł się w Błoniach koło Warszawy, później należał do oddziału partyzanckiego w Puszczy Kampinowskiej. W 1945 prowadził kursy samoobrony dla młodzieży żydowskiej, poszukiwał dzieci żydowskich przechowywanych w czasie okupacji przez Polaków. Ukończył szkołę oficerską, był dowódcą lotniska w Tomaszowie pod Łodzią. W 1950 wraz z żoną wyjechał do Izraela. Mieszkał w Tel Awiwie. Pracował tam jako inżynier geodeta. Po przejściu na emeryturę (w 1993) ukończył studia z zakresu sztuk pięknych na Uniwersytecie Ludowym; tworzył głównie rzeźby w glinie i brązie, także rysował. Swoje prace przedstawiające sceny obozowe pokazywał na wystawach w różnych krajach, m.in. w Niemczech (w różnych miastach, w tym w Hamburgu i Berlinie) i w Polsce (w 2003 w Zachęcie w Warszawie, także w Częstochowie). W 2009 przy ul. Strażackiej w Częstochowie odsłonięto zaprojektowany przez niego (i Jerzego Kędziore) pomnik ofiar getta częstochowskiego; stanął w miejscu, skąd w 1942 deportowano Żydów z częstochowskiego getta do niemieckiego obozu zagłady w Treblince. Od 1983 wraz z grupami młodzieży z Izraela ponad 30 razy przyjeżdżał do Polski. Zrealizowano 8 filmów dokumentalnych z jego udziałem (w tym 2 polskie), w 1987 powstał film dokumentalny *Wspomnienie o Częstochowie*, w którym Willenberg opowiada o zapamiętanych miejscach i ludziach. W 1994 ponownie przyjął obywatelstwo polskie. W Częstochowie kilkakrotnie uczestniczył w zjazdach Żydów częstochowian. Był autorem wspomnień *Bunt w Treblince* (w 1986 wydana po hebrajsku, w 1991 po polsku, później po angielsku, niemiecku, hiszpańsku, francusku, japońsku, czesku i holendersku). Zm. 19 II 2016 w Tel Awiwie. Odznaczony m.in. Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari, Krzyżem Walecznych (dwukrotnie), złotą odznaką bojową Polskiej Armii Ludowej, Krzyżem Komandorskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej, Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski, Srebrnym Krzyżem Zasługi.

W małżeństwie z Krystyną miał córkę Orit, architektkę (projektowała m.in. budynek ambasady Izraela w Berlinie).

Samuel Willenberg, częstochowianin, uczestnik wojny 1939, powstania w Treblince, powstania warszawskiego 1944, artysta rzeźbiarz, zasługuje na to by jego imieniem został nazwany obiekt (plac, skwer) na terenie Częstochowy.

dr Juliusz Sętowski

Ośrodek Dokumentacji Dziejów Częstochowy
Muzeum Częstochowskiego

Załącznik nr 22 do protokołu

UCHWAŁA Nr

RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia

w sprawie zmiany uchwały w sprawie przyjęcia Programu Rewitalizacji dla miasta Częstochowy na lata 2017-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz. U. z 2020 r. poz. 713) oraz art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (jt. Dz. U. z 2020 r., poz. 802 z późn. zm.)

Rada Miasta Częstochowy

uchwała:

§ 1. Program Rewitalizacji dla miasta Częstochowy na lata 2017-2023, stanowiący załącznik do uchwały Nr 548.XL.2017 Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 kwietnia 2017 r. w sprawie przyjęcia Programu Rewitalizacji dla miasta Częstochowy na lata 2017-2023, zmienionej uchwałą nr 440.XXXII.2020 Rady Miasta Częstochowy z dnia 27 sierpnia 2020 r., otrzymuje brzmienie jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Jarosław Marszałek

Zastępca Prezydenta

Miasta Częstochowy



Program Rewitalizacji dla Miasta Częstochowy na lata 2017-2023

AKTUALIZACJA

Częstochowa, październik 2020



AGENCJA ROZWOJU
REGIONALNEGO
W CZĘSTOCHOWIE S.A.

Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.
Al. Najświętszej Maryi Panny 24, lok. 8, 42-202 Częstochowa
tel. 34 360 56 88, fax 34 360 57 47
rewitalizacja@arr.czestochowa.pl
NIP 573 010 83 10, REGON 150565527



Miasto
Częstochowa

Gmina Miasto Częstochowa
ul. Śląska 11/13, 42-217 Częstochowa
tel. 34 370 71 00, fax 34 370 71 70
rewitalizacja@czestochowa.um.gov.pl
NIP 573 274 58 83, REGON 151399002

Program Rewitalizacji dla Miasta Częstochowy na lata 2017-2023 opracowany został przez Agencję Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A oraz pracowników Urzędu Miasta Częstochowy we współpracy z Komitetem Rewitalizacji.

W przygotowaniu PR uczestniczyli:

- **ze strony Agencji Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.:**
 - ✓ dr Marcin Kozak,
 - ✓ prof. dr hab. arch. Aleksander Noworól,
 - ✓ dr Kamila Noworól,
 - ✓ Paweł Hałat,
 - ✓ Marta Leżańska,
 - ✓ Maciej Szecówka,
- **ze strony Urzędu Miasta Częstochowy:**
 - ✓ Adrian Staroniek,
 - ✓ Piotr Grzybowski,
 - ✓ Barbara Ruksza,
 - ✓ Jarosław Kapsa,
 - ✓ Jacek Jędras.

Diagnoza społeczno-gospodarcza sporządzona na potrzeby Programu Rewitalizacji dla Miasta Częstochowy na lata 2017-2023 została opracowana na podstawie materiałów przygotowanych przez zespół Wydziału Funduszy Europejskich i Rozwoju Urzędu Miasta Częstochowy.

Spis treści

1	Wprowadzenie.....	6
2	Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy	7
3	Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych miasta Częstochowy.....	14
3.1	Uwagi metodologiczne.....	14
3.2	Położenie miasta i podział administracyjny	14
3.3	Sfera społeczna.....	15
3.3.1	Struktura demograficzna.....	15
3.3.2	Poziom bezrobocia.....	17
3.3.3	Społeczne aspekty mieszkalnictwa.....	19
3.3.4	Ubóstwo i wykluczenie społeczne.....	20
3.3.5	Kapitał ludzki i społeczny.....	23
3.3.6	Poziom bezpieczeństwa i patologie społeczne.....	25
3.4	Sfera gospodarcza.....	26
3.4.1	Przedsiębiorczość i rynek pracy.....	26
3.4.2	Struktura gospodarki.....	29
3.4.3	Wpływ zmian gospodarczych na zjawiska społeczne w Częstochowie.....	30
3.5	Sfera środowiskowa.....	30
3.5.1	Jakość powietrza.....	30
3.5.2	Klimat akustyczny.....	32
3.5.3	Walory przyrodnicze.....	32
3.6	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	33
3.6.1	Struktura przestrzenno-funkcjonalna i użytkowanie terenu.....	33
3.6.2	Sieć transportowa miasta – główne deficyty i konflikty.....	34
3.6.3	Stan przestrzeni publicznych i terenów zieleni urządzonej.....	35
3.6.4	Ochrona zabytków.....	38
3.7	Sfera techniczna.....	39
3.7.1	Stan i jakość zasobu mieszkaniowego.....	39
4	Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i wyodrębnionego obszaru rewitalizacji.....	45
4.1	Uwarunkowania delimitacji obszarów	45
4.2	Opis obszarów i uzasadnienie wyboru	47
5	Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji.....	50
5.1	Sfera społeczna.....	50
5.1.1	Struktura demograficzna.....	50
5.1.2	Poziom bezrobocia.....	50
5.1.3	Społeczne aspekty mieszkalnictwa.....	51
5.1.4	Ubóstwo i wykluczenie społeczne.....	51
5.1.5	Kapitał ludzki i społeczny.....	56
5.1.6	Poziom bezpieczeństwa i patologie społeczne.....	57
5.1.7	Wyciąg z opracowanych Map zasobów i potrzeb.....	60
5.2	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	62

5.2.1 Stan przestrzeni publicznych i terenów zieleni urządzonej	62
5.3 Sfera techniczna.....	64
5.3.1 Stan i jakość zasobu mieszkaniowego	64
5.3.2 Zasoby komunalne	65
5.4 Zjawiska degradacji przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.....	66
5.4.1 Podobszar I – Dzielnica Podjasnogórska	66
5.4.2 Podobszar II – Śródmiejski (część dzielnicy Śródmieście i Trzech Wieszców)	68
5.4.3 Podobszar III – Stare Miasto	69
5.4.4 Podobszar IV – Ostatni Grosz	72
5.4.5 Podobszar V – Raków	73
5.5 Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących tereny rewitalizowane.....	74
6. Diagnoza obszaru rewitalizowanego z perspektywy mieszkańców	78
7. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	80
8. Cele rewitalizacji i kierunki działań umożliwiających osiągnięcie celów rewitalizacji.....	81
9. Podstawowe projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	85
10. Lista uzupełniająca przedsięwzięć rewitalizacyjnych	97
11. Mechanizmy zapewnienia komplementarności pomiędzy poszczególnymi projektami/ przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy	99
12. Indykatywne ramy finansowe Programu Rewitalizacji	106
12.1 Środki niezbędne dla realizacji PR.....	106
12.2 Ramowy harmonogram realizacji Programu	106
13. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji	110
14. Opis systemu wdrażania Programu Rewitalizacji dla Miasta Częstochowy na lata 2017-2023	111
14.1 Komitet Rewitalizacji.....	111
14.2 Miejska jednostka koordynacyjna ds. rewitalizacji	112
14.3 Pełnomocnik ds. rewitalizacji.....	112
14.4 Partycypacja społeczna i system komunikacji z interesariuszami.....	113
15. System monitorowania i oceny w zakresie skuteczności działań rewitalizacyjnych	116
15.1 Ocena Programu Rewitalizacji	116
15.1.1 Ocena przed realizacją programu (ocena ex-ante)	116
15.1.2 Ocena na zakończenie Programu (ocena ex-post)	116
15.1.3 Ocena bieżąca (ocena on-going)	116
15.1.4 Kryteria oceny Programu	116
15.2 Monitorowanie celów i efektów rzeczowych	116
15.3 Zbiór wskaźników monitorowania i ewaluacji Programu	117
16. Wskazanie sposobu realizacji PR w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.....	120
16.1 Określenie niezbędnych zmian w ustawach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. z 2014 r. poz. 150 oraz z 2015 r. poz. 1322).....	120
16.2 Określenie niezbędnych zmian w uchwale Rady Miasta Częstochowy określającej sposób wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji.....	120

16.3 Wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	120
16.4 Wskazanie sposobu realizacji PR w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.....	120
17. Informacja w zakresie oceny oddziaływania na środowisko.....	120
18. Mapy podobszarów rewitalizowanych.....	121
19. Fotografie obiektów na podobszarach rewitalizacji.....	126
20. Spis tabel.....	143
21. Spis rycin.....	146

1 Wprowadzenie

Program Rewitalizacji dla Miasta Częstochowy na lata 2017-2023, zwany dalej **PR**, zawiera:

- diagnozę zjawisk kryzysowych przeprowadzoną w skali całej Gminy,
- wyznaczenie obszaru rewitalizacji
- opis działań służących wyprowadzeniu obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego.

PR zawiera wykaz działań i przedsięwzięć kwalifikujących się do objęcia wsparciem rewitalizacji w ramach RPO Województwa Śląskiego, zgodnie z „Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 Ministerstwa Rozwoju (MR/H 2014-2020/20(2) 08/2016 z dnia 2 sierpnia 2016 r.), zwanymi dalej **Wytycznymi MR**.

2 Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy

Podstawowe wskazania polityki rozwoju wynikają ze strategicznych dokumentów Unii Europejskiej, które opisują zasady Europejskiej Polityki Spójności. Nowe podejście i sposób przekazywania funduszy skoncentrowany jest na wzmacnianiu konkurencyjności mocnych obszarów i dobre wykorzystywanie możliwości już istniejących a nie jak poprzednio środki głównie na wyrównywanie dysproporcji.

Strategia Europa 2020 jest zbudowana na 3 priorytetach:

- 1) rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach,
- 2) promocji gospodarki oszczędzającej zasoby, zielonej i konkurencyjnej,
- 3) sprzyjaniu gospodarce o wysokim zatrudnieniu, spójności społecznej i terytorialnej.

Podstawowym dokumentem krajowym, który określa zadania państwa jest Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju na lata 2014-2020, która określa cele strategiczne rozwoju kraju. Uwzględnia również wytyczne Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju (Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności), wskazującej główne trendy, wyzwania i koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej. Dokument jest również uspołniony z wytycznymi europejskimi.

Do podstawowych priorytetów Strategii Rozwoju Kraju należą:

- 1) sprawne i efektywne państwo,
- 2) konkurencyjna gospodarka,
- 3) spójność społeczna i terytorialna.

Podstawą programowania środków europejskich na lata 2014-2020 jest wskazanie SRK. Uwzględniając tym samym potrzeby polityki rozwoju na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym istotne jako podstawy oraz uwzględniając umowy partnerstwa i programy operacyjne.

Strategie Zintegrowane

Uzupełnienie Strategii Rozwoju Kraju stanowi 9 strategii zintegrowanych. Treści w nich zawarte mają na celu realizację celów SRK, a wskazane działania rozwijają i uszczegółwiają reformy wskazane w Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju na lata 2014-2020. Strategie zintegrowane wskazują kierunki działania i przedstawiają instrumenty realizujące wskazane zadania państwa. Dla polityki lokalnej najważniejszym dokumentem jest Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie (KSRR), która jest dokumentem określającym cele i sposób działania jednostek publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw. Zintegrowane dokumenty wyznaczają cele polityki rozwoju regionalnego, w tym wobec obszarów wiejskich i miejskich, oraz definiują korelacje w odniesieniu do innych polityk publicznych, które dotyczą terytorialnego ukierunkowania.

KSRR określa 3 cele szczegółowe:

- 1) wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
- 2) budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych,
- 3) tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.¹

Powyższe cele odnoszą się do wzmacniania planowania polityki rozwoju z poziomu województwa. Należy zwrócić uwagę na kierunek tworzenia trwałych partnerstw na rzecz terytorialnej polityki rozwoju.

Szczególnie istotnymi dla wyznaczania kierunków rozwoju polityki z poziomu lokalnego są zintegrowane strategie:

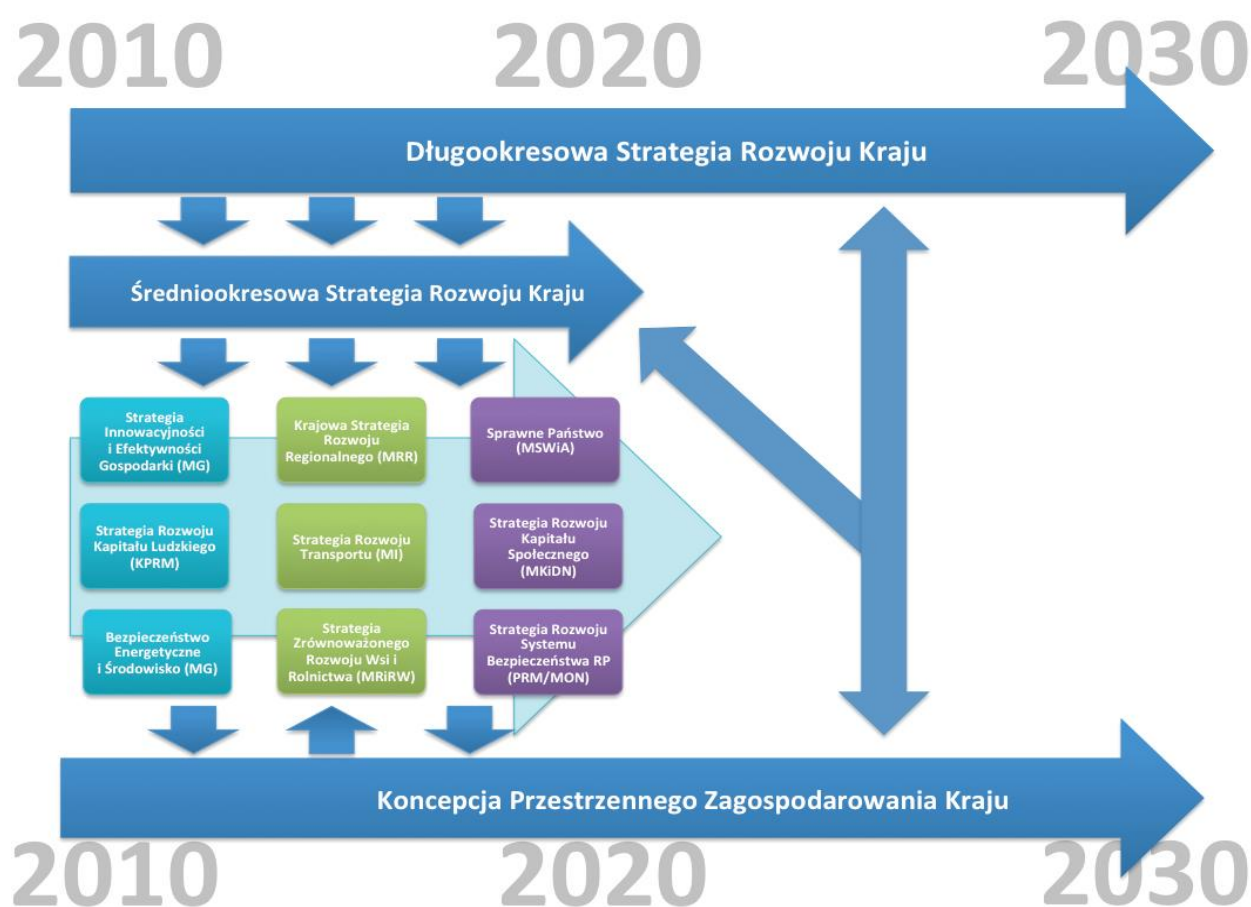
- 1) Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki. „Dynamiczna Polska 2020” (SIEG) – dokument przygotowany przez Ministerstwo Gospodarki. Jej głównym celem jest stworzenie wysoce konkurencyjnej gospodarki (innowacyjnej i efektywnej) opartej na wiedzy i współpracy. Realizacja celu odbywa się za pomocą: dostosowania otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb gospodarki, stymulowania innowacyjności, wzrostu efektywności w wykorzystaniu zasobów naturalnych i surowców oraz wzrostu umiędzynarodowienia polskiej gospodarki²;

¹ KSRR z dnia 13 lipca 2010 r.

² SIEG z dnia 15 stycznia 2013 r.

- 2) Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 (SRKS) – dokument przygotowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Celem głównym jest wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski. Cel ten jest realizowany przez cele szczegółowe obejmujące: kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji, poprawę mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne, usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy, rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego³;
- 3) Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL) – dokument przygotowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Jej głównym celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Cel główny realizowany jest przez cele szczegółowe obejmujące: wzrost zatrudnienia, wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych, poprawę sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, poprawę zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej, podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli.⁴

Ryc. 1. Długookresowa strategia rozwoju Polski w kontekście dokumentów programowych



Źródło: Zespół Doradców Strategicznych, <http://zds.kprm.gov.pl/dlugookresowa-strategia-rozwoju-kraju>

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”

Dokumentem strategicznym na poziomie regionalnym jest Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, który jest aktualizacją uprzedniego programu Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020” dokonanej w związku ze zmianami w dokumentach na szczeblu krajowym, m.in. Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego (KSRR); Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK); Strategii Rozwoju Kraju 2020 (SRK); Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+” zawiera kierunki rozwoju, cele oraz główne sposoby osiągnięcia tych założeń.

3 SRKS z dnia 26 marca 2013 r.

4 SRKL z dnia 18 czerwca 2013 r.

W oparciu o przeprowadzoną analizę pozycji zasobów i problemów województwa śląskiego oraz trendów i prognoz rozwoju wskazać można 4 podstawowe grupy wyzwań stojących przed polityką regionu, determinujących cele i kierunki jego rozwoju.

WIZERUNEK WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W PERSPEKTYWIE 2020+

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE BĘDZIE REGIONEM ZRÓWNOWAŻONEGO I TRWAŁEGO ROZWOJU STWARZAJĄCYM MIESZKAŃCOM KORZYSTNE WARUNKI ŻYCIA W OPARCIU O DOSTĘP DO USŁUG PUBLICZNYCH O WYSOKIM STANDARDZIE, O NOWOCZESNEJ I ZAAWANSOWANEJ TECHNOLOGICZNE GOSPODARCE ORAZ ISTOTNYM PARTNEREM W PROCESIE ROZWOJU EUROPY WYKORZYSTUJĄCYM ZRÓŻNICOWANE POTENCJAŁY TERYTORIALNE I SYNERGIĘ POMIĘDZY PARTNERAMI PROCESU ROZWOJU.

(A) NOWOCZESNA GOSPODARKA

Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność.

(B) SZANSE ROZWOJOWE MIESZKAŃCÓW

Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie.

(C) PRZESTRZEŃ

Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni.

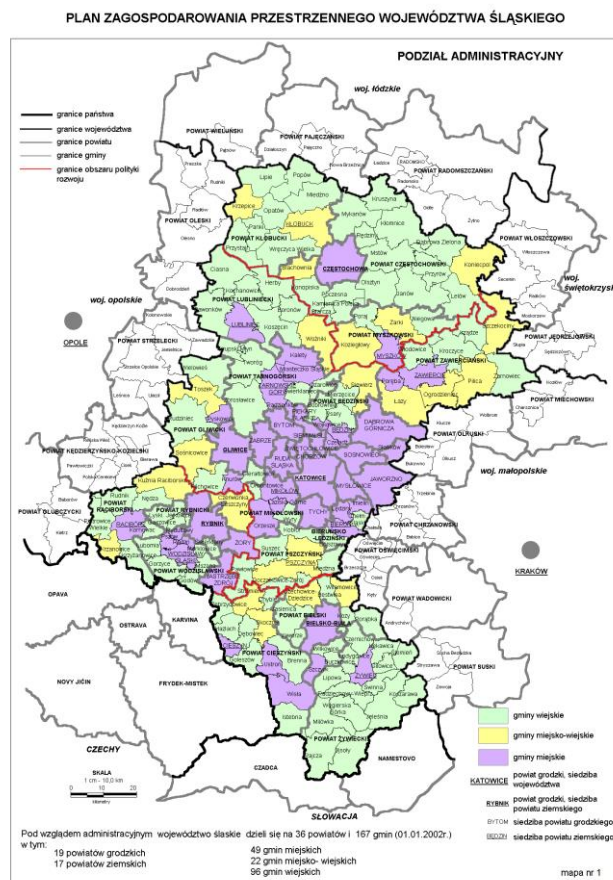
(D) RELACJE Z OTOCZENIEM

Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem otwartym będącym istotnym partnerem rozwoju Europy.⁵

Zapisy dokumentu wprowadzają skoncentrowanie środków na ściśle określonych priorytetach, zoperacjonalizowanych działań strategicznych, przejrzysty podział zadań i odpowiedzialności za poszczególne obszary polityki rozwoju, prowadzący do zaangażowania zasobów aktywnych, społeczności i obywateli. Dla każdego z obszarów interwencji sformułowano cel strategiczny, stanowiący opis preferowanego kierunku zmian w perspektywie do roku 2020. Każdy z celów strategicznych w ramach obszarów realizowany jest poprzez wyodrębnione kierunki polityki rozwoju, złożone z zestawu działań priorytetowych. W odniesieniu do poszczególnych kierunków polityki sformułowano ramy strategii postępowania, które określiły końcowy stan docelowy. Dodatkowo ramy strategii określiły czynniki sprzyjające i ograniczające możliwość osiągnięcia zmiany będącej pochodną realizacji celu strategicznego.

⁵ SRWSL „Śląskie 2020+”

Ryc. 2. Mapa podziału administracyjnego województwa Śląskiego



Źródło: http://www.slaskie.pl/przest_plan/mapy/01_podzial_administracyjny.gif

Strategia Rozwoju Subregionu Północnego Województwa Śląskiego i Regionalnych Inwestycji Terytorialnych

Zgodnie z Porozumieniem z 6 marca 2015 r. o współpracy w sprawie opracowania i realizacji Strategii RIT dla Subregionu Północnego Gmina Miasto Częstochowa pełni funkcję Lidera RIT Subregionu Północnego we współpracy z trzema powiatami - częstochowskim, myszkowskim i kłobuckim, w skład których wchodzi 30 gmin. W województwie śląskim zadania Instytucji Pośredniczących w zakresie wdrażania Zintegrowanych i Regionalnych Inwestycji Terytorialnych (ZIT/RIT) realizują cztery partnerstwa subregionalne. W Subregionie Centralnym jest to Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, w Subregionie Zachodnim – Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego, w Subregionie Północnym – Miasto Częstochowa oraz w Subregionie Południowym – Miasto Bielsko-Biała. Podział subregionalny w województwie stanowi nawiązanie do realizowanych w minionej siedmiolatce Programów Rozwoju Subregionów.

Zarząd Województwa przeznaczył na ten cel największą w kraju pulę środków – ponad 32% alokacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, to jest prawie 1 mld 108 mln euro. Za te pieniądze samorządy lokalne wdrażają założenia strategii subregionalnych, które obejmują między innymi inwestycje w obszarach rewitalizacji, rozwoju infrastruktury edukacyjnej, przygotowania terenów inwestycyjnych, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, podnoszenia efektywności energetycznej, podnoszenia kompetencji osób na rynku pracy, jak również wspieranie rozpoczęcia działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne, wsparcie przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa itp.

Subregionalny Program Rozwoju 2014-2020 wskazuje politykę rozwoju dla poszczególnych subregionów województwa śląskiego, w tym dla północnego subregionu województwa śląskiego, obejmującego Gminę Częstochowa, zgodnie z założeniami Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”. Program ten ma na celu zwiększenie zaangażowania i współpracy środowisk lokalnych w obszarze podejmowania działań

dla rozwoju subregionu. Strategia Rozwoju Gminy Częstochowa odnosi się do zapisów ww. dokumentu, szczególnie w obszarach planowanych działań i możliwości pozyskania środków programu regionalnego, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. Strategia Rozwoju Subregionu Północnego i Regionalnych Inwestycji Terytorialnych definiuje cele oraz wskazuje kierunki polityki rozwoju z poziomu subregionu. Jako wizję wskazuje:

**CZĘSTOCHOWSKIE ATRAKCYJNYM I KONKURENCYJNYM SUBREGIONEM
W STRUKTURZE REGIONALNEJ KRAJU**

Zaś misja strategiczna, to:

**SUBREGION PÓŁNOCNY – BOGATY RÓŻNORODNOŚCIĄ MIEJSC I KULTURY ŻYCIA –
PODEJMUJE WYZWANIA O JAK NAJLEPSZE WYKORZYSTANIE SZANS I OKAZJI
ROZWOJOWYCH DLA KSZTAŁTOWANIA I UMACNIANIA SPÓJNOŚCI JEGO TERYTORIUM
ORAZ TWORZENIA WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH SAMOREALIZACJI JEDNOSTEK,
RODZIN I GRUP SPOŁECZNYCH ORAZ GŁÓWNY CELU ROZWOJU:
POPRAWA POZIOMU I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW – OD WZROSTU ATRAKCYJNOŚCI
INWESTYCYJNEJ SUBREGIONU ORAZ KONKURENCYJNOŚCI I INNOWACYJNOŚCI JEGO
GOSPODARKI DO WZROSTU ZAMOŻNOŚCI GOSPODARSTW DOMOWYCH.**

Realizacja wizji wymaga skoncentrowania środków na następujących obszarach Priorytetów:

- A. Subregion Północny obszarem rozwoju gospodarczego opartego na kreatywności i wiedzy mieszkańców:**
- dostosowanie usług edukacyjnych do potrzeb nowej gospodarki,
 - infrastruktura rozwoju gospodarczego,
 - sieć wsparcia innowacyjnych form gospodarki,
 - aktywizacja gospodarcza osób bezrobotnych i absolwentów szkół,
- B. Subregion Północny obszarem równych szans, spójnym pod względem komunikacyjnym i społecznym:**
- dążenie do uzyskania spójności komunikacyjnej,
 - modernizacja kluczowego układu transportowego obsługującego subregion i wiążącego go z resztą kraju,
 - rozwój zbiorowej komunikacji publicznej pasażerskiej,
 - świadome kształtowanie przestrzeni i inwestowanie w infrastrukturę wyznaczonych stref osadniczych,
 - rozwój usług publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem usług kierowanych dla rodzin z małymi dziećmi i do osób starszych,
- C. Subregion Północny bogaty różnorodnością kulturową i przyrodniczą, chroniący wysoką jakość środowiska naturalnego:**
- ochrona walorów przyrodniczo-krajobrazowych,
 - wzmocnienie bezpieczeństwa energetycznego poprzez działania na rzecz efektywności energetycznej i wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych,
 - wdrożenie nowoczesnych form gospodarki odpadami stałymi i płynnymi,
 - poprawa jakości wód powierzchniowych i zwiększenie możliwości małej retencji wodnej,
 - ochrona, kreatywne wykorzystanie i promocja zasobów dziedzictwa kulturowego,
 - rozwój różnorodnej oferty usług turystycznych i rekreacyjnych,
- D. Wzmocnienie regionotwórczych funkcji Częstochowy oraz jej powiązań z otaczającym obszarem funkcjonalnym:**
- wzmocnianie funkcji Częstochowy jako regionalnego centrum usług społecznych, gospodarczych, turystycznych, kulturalnych, edukacji - na poziomie wyższym,
 - poprawa połączeń transportowych między miastami oraz między miastami i obszarami wiejskimi,
 - realizacja niskoemisyjnych strategii dla obszarów miejskich, w tym promowanie transportu publicznego,
 - kompleksowa rewitalizacja wyznaczonych w lokalnych planach rewitalizacji zaniedbanych dzielnic,

- rozwój usług edukacyjnych nakierowanych na wzmocnienie kapitału ludzkiego subregionu,
- poprawa jakości usług zdrowotnych i opiekuńczych.⁶

Strategia Rozwoju Miasta Częstochowa 2025

Strategia rozwoju miasta jest najważniejszym dokumentem planistycznym przygotowywanym przez samorząd miasta, określającym cele i priorytety polityki rozwoju lokalnego. Podstawowym instrumentem wdrażania strategii rozwoju miasta są spójne z nią dziedzinowe programy rozwoju oraz Wieloletnia Prognoza Finansowa (WPF).

Jako jeden z priorytetów zakładających realizację celu głównego zdefiniowanego:

POPRAWA POZIOMU I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW - OD WZROSTU ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ MIASTA ORAZ KONKURENCYJNOŚCI I INNOWACYJNOŚCI JEGO GOSPODARKI DO WZROSTU ZAMOŻNOŚCI GOSPODARSTW DOMOWYCH”

ROZWÓJ POTENCJAŁU INTELEKTUALNEGO MIASTA ORAZ WZROST POZIOMU I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.

W ramach powyższego priorytetu założono cele ogólne, tj.:

- wzmocnienie kapitału intelektualnego miasta i aktywności społecznej oraz zapewnienie dostępności dobrze wykształconych i wykwalifikowanych pracowników na lokalnym rynku pracy,
- wzrost jakości życia w mieście (stan środowiska naturalnego, poziom i jakość usług medycznych i pomocy społecznej, poziom bezpieczeństwa publicznego).

Wśród założonych działań do powyższych celów zdefiniowano takie obszary, jak m.in.:

- rozwój systemu opieki długoterminowej i geriatrycznej, dostosowanie zakresu usług medycznych do potrzeb wynikających ze zmian struktury demograficznej ludności miasta,
- integracja działań zawodowych służb, wolontariuszy organizacji społecznych i innych instytucji działających w sferze opieki i pomocy społecznej,
- promocja zdrowego stylu życia i rozwój profilaktyki prozdrowotnej,
- wzmacnianie solidarności społecznej mieszkańców,
- promowanie, wspieranie i wzmacnianie rodziny w wypełnianiu jej naturalnych funkcji wychowawczych i opiekuńczych, w tym rozwój instytucji rodzin zastępczych,
- wspieranie rozwoju działań umożliwiających pogodzenia aktywności zawodowej z funkcją rodzicielską (telepraca, zróżnicowane i dostosowane do potrzeb formy opieki nad dzieckiem),
- wzmacnianie i wspieranie samopomocowych form organizacji społecznych,
- przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego poprzez wielostronną pomoc rodzinom zagrożonym kryzysem,
- rozwój form wspierania osób niepełnosprawnych, chorych oraz starszych samotnych,
- rozwój budownictwa komunalnego i socjalnego dla zapewnienia uboższym grupom mieszkańców podstawowych warunków bytowych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Częstochowy na lata 2014-2020

Strategia stanowi podstawę do realizacji trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, aby w konsekwencji doprowadzić do integracji społecznej⁷.

Zgodność celów strategicznych w obszarze PR:

1) Zintegrowany system wsparcia rodziny i ograniczenie wykluczenia dzieci i młodzieży:

- wspieranie działań służących promowaniu wartości rodziny,
- wsparcie rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich podstawowych funkcji,
- wzmacnianie systemu sprzyjającego rozwojowi młodego pokolenia,
- rozwój zintegrowanego systemu zapobiegania uzależnieniom i przestępczości wśród dzieci i młodzieży,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy,

⁶ Strategia Rozwoju Subregionu Północnego Województwa Śląskiego i Regionalnych Inwestycji Terytorialnych

⁷ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Częstochowy na lata 2014-2020 Załącznik do Uchwały Nr 901/L/2014 Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 marca 2014 r.

- 2) **Aktywizacja i inkluzja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym:**
 - aktywne przeciwdziałanie bezrobociu,
 - rozwój ekonomii społecznej i innych form na rzecz integracji społecznej,
 - wsparcie i aktywizacja osób bezdomnych, zagrożonych bezdomnością i uzależnionych,
 - rewitalizacja środowisk ulegających ekskluzji społecznej,
- 3) **Senior, osoba niepełnosprawna: aktywni i bezpieczni socjalnie:**
 - zwiększenie świadomości społecznej w zakresie praw i uprawnień osób starszych niepełnosprawnych,
 - zwiększenie dostępu osób starszych i niepełnosprawnych do opieki medycznej i rehabilitacji,
 - inkluzja osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku lokalnym,
 - rozwijanie zróżnicowanych form rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
 - rozwijanie wsparcia i usług pielęgnacyjnych w środowisku,
- 4) **Partnerstwo na rzecz budowy kapitału społecznego:**
 - zwiększenie udziału i roli sektora niepublicznego oraz aktywności mieszkańców w realizacji zadań społecznych,
 - partnerstwo z sektorem obywatelskim,
 - profesjonalizacja służb społecznych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Częstochowa

Od 2 lipca 2015 r. procedowana jest zmiana obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy (obecnie etap koncepcji projektu studium). W myśl art. 20 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015 r., poz. 1777 z późn. zm.) nowy dokument będzie dostosowany i zgodny z programem rewitalizacji. W nowym studium zostaną wskazane granice obszarów rewitalizacji.

Wieloletni Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Częstochowy na lata 2016-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1, art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz.U. z 2015 r. poz. 1515) oraz art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (j.t. Dz.U. z 2014 r. poz. 150) gospodarowanie i zarządzanie mieszkaniowym zasobem Gminy zostało powierzone uchwałą Nr 511/XXVIII/2012 Rady Miasta Częstochowy z dnia 22 listopada 2012 r. w sprawie określenia sposobu gospodarowania i zarządzania mieszkaniowym zasobem gminy, Zakładowi Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwa Budownictwa Społecznego z siedzibą w Częstochowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, zwana dalej ZGM „TBS” Sp. z o.o.

3 Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych miasta Częstochowy

3.1 Uwagi metodologiczne

Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych została przeprowadzona na podstawie danych ze statystyki publicznej (GUS). Dane te posłużyły do zarysowania sytuacji Częstochowy na tle otoczenia regionalnego i określenia podstawowych deficytów i problemów na poziomie całego miasta. Analizy dokonano porównując wskaźniki dla Częstochowy z analogicznymi dla regionu oraz pozostałych czterech największych miast⁸ woj. śląskiego: Sosnowca, Gliwic, Zabrze i Bielska-Białej.

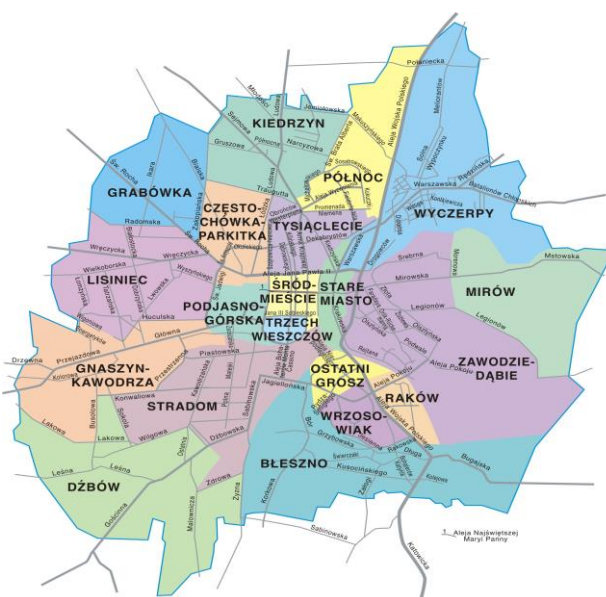
Diagnoza została podzielona na części odpowiadające zdefiniowanym w Wytocznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020⁹ sferom kryzysu, tj. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Każda ze sfer została opisana – w ramach dostępnych informacji – w odniesieniu do podstawowych zjawisk kryzysowych w skali całego miasta.

3.2 Położenie miasta i podział administracyjny

Podzielona na 20 dzielnic Częstochowa jest średniej wielkości miastem, 13. pod względem liczby mieszkańców w Polsce, położonym w północnej części woj. śląskiego, na obszarze historycznej Małopolski. Liczba mieszkańców Miasta wynosiła w roku 2014 – 230 123 mieszkańców, a powierzchnia – 160 km². W Wojewódzkim Planie Zagospodarowania Przestrzennego i w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego określony został obszar subregionu północnego, którego miejscem centralnym, dominującym swym potencjałem, jest miasto Częstochowa. W koncepcji Zagospodarowania Przestrzennego Kraju (KZPK 2030) określono Częstochowę jako ośrodek o znaczeniu regionalnym, choć swoim potencjałem przewyższa część miast uznanych za ośrodki o znaczeniu krajowym, ze względu na lokalizację w nich siedzib władz wojewódzkich.

Częstochowa ma bardzo dobre położenie względem głównych szlaków transportowych kraju i regionu. Subregion częstochowski przecina jeden z dziewięciu (i jeden z dwóch na terenie Polski) europejskich korytarzy sieci bazowej TEN-T (Trans-European Transport Networks) – korytarz Bałtyk-Adriatyk. Łączy on Bałtyk z Morzem Adriatyckim, prowadząc przez uprzemysłowione rejony od południowej Polski (Górny Śląsk) poprzez Wiedeń, Bratysławę i rejon Alp Wschodnich aż po północne Włochy. Do sieci TEN-T w subregionie północnym należą: w zakresie transportu drogowego trasa: Gdynia/Gdańsk – Toruń – Włocławek – Łódź – Piotrków Trybunalski – Częstochowa – Katowice - Bielsko-Biała – Żywiec – Zwardoń oraz w zakresie transportu kolejowego linia: Gdynia – Gdańsk – Tczew – Iława – Warszawa – Zawiercie – Katowice – Bielsko-Biała – Zwardoń/Zebrzydowice. W sieci TEN-T znajduje się także obsługujący subregion Międzynarodowy Port Lotniczy w Pyrzowicach.

Ryc. 3. Dzielnic Częstochowy



Źródło: Diagnoza społeczno-gospodarcza Częstochowa 2015

⁸ Pominięto Katowice ze względu na specyfikę społeczno-gospodarczą stolicy regionu.

⁹ MiR/H 2014-2020/20(01)/07/2015

3.3 Sfera społeczna

3.3.1 Struktura demograficzna

Liczba mieszkańców Częstochowy wynosiła w roku 2014 – 230 123 mieszkańców, w tym 121 999 kobiet i 108 124 mężczyzn. Gęstość zaludnienia wynosiła 1 441 osób na km². Liczba ludności osiągnęła maksimum – 259 864 osoby, w roku 1993, a zbliżony poziom zaludnienia utrzymywał się do roku 1997. Od tego momentu notowany jest przyspieszony spadek liczby ludności. Zaludnienie miasta spadło do roku 2014 o blisko 30 tys. osób, w tym od roku 2010 zmniejszyło się o ok. 7 tys. osób (spadek o 3%). Proces depopulacji dotyka całe woj. śląskie, jednak skala wyludniania się w Częstochowie jest znacznie większa niż przeciętna dla regionu (od roku 2010 spadek o 1%). Jednocześnie nieznacznym wzrostem zaludnienia (0,2% w latach 2010-2014) cechuje się sąsiadujący z Częstochową powiat ziemski częstochowski (Tab. 1).

Przyczynami niekorzystnych trendów ludnościowych są zarówno utrzymujący się ujemny przyrost naturalny, jak i odpływ migracyjny. W obu przypadkach wskaźniki dla Częstochowy są niekorzystne także na tle regionu. Jednocześnie warto zauważyć, iż powiat częstochowski notuje dodatni wskaźnik migracji, pozwalający utrzymać stabilną sytuację ludnościową mimo niskiego przyrostu naturalnego. Powiązane jest to ze zjawiskiem suburbanizacji – przenoszenia się, najczęściej zamożniejszych mieszkańców miasta, na tereny podmiejskie, przy zachowaniu związków z miastem (w postaci dojazdów do pracy, szkoły, w celu korzystania z usług). Potwierdzają to analizy dojazdów codziennych do szkół i zakładów pracy.

Największy odpływ migracyjny w Częstochowie dotyczy dwóch grup – osób w wieku 35-45 lat oraz młodzieży w wieku 18-25 lat. Przyjąć można z dużym prawdopodobieństwem, że mamy dwa rodzaje migracji – pierwszy – przesiedlenie się osób o pewnym dorobku materialnym i wyższych od średniej dochodach na tereny podmiejskie (realizacja marzeń o własnym domu w atrakcyjnym otoczeniu), drugi – migracja młodych ludzi na studia i do lepszej pracy (przeniesienie do miast metropolitalnych i za granicę).¹⁰

Tab. 1. Liczba mieszkańców, wskaźniki przyrostu naturalnego i migracji w latach 2010-2014

Wskaźnik	Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba ludności	Częstochowa	237 203	235 798	234 472	232 318	230 123
	Powiat częstochowski	135 448	135 630	135 404	135 549	135 760
	Województwo śląskie	4 634 935	4 626 357	4 615 870	4 599 447	4 585 924
Przyrost naturalny na 1000 ludności	Częstochowa	-2,3	-2,6	-3,1	-4,1	-4,1
	Powiat częstochowski	-2,3	-2,3	-2,4	-3,0	-2,7
	Województwo śląskie	0,0	-0,6	-1,0	-1,4	-1,1
Saldo migracji na 1000 osób	Częstochowa	-3,1	-3,3	-2,6	-5,0	-3,5
	Powiat częstochowski	4,4	3,7	2,1	3,6	2,0
	Województwo śląskie	-1,1	-1,2	-1,3	-2,0	-1,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Problemem Częstochowy jest niekorzystna na tle bezpośredniego otoczenia i stale pogarszająca się struktura demograficzna. Na tle województwa śląskiego, a zwłaszcza sąsiedniego powiatu częstochowskiego, Częstochowa charakteryzuje się niższym odsetkiem ludności w wieku przedprodukcyjnym (do 18. roku życia) oraz wysokim udziałem osób starszych – powyżej 60. roku życia – kobiety i 65. roku – mężczyźni (Tab. 2).

Problem starzenia się społeczeństwa dotyczy całego regionu, jednak w Częstochowie jest szybszy niż w województwie. W latach 2010-2014 odsetek osób w wieku poprodukcyjnym wzrósł o 3,3 punktów procentowych (p.p.) – do blisko 23% mieszkańców miasta. W tym samym okresie w woj. śląskim udział osób starszych wzrósł o 2,4 p.p. – do 20%. Konsekwencją tych procesów jest rosnące obciążenie demograficzne – na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało w roku 2014 ponad 36 osób starszych – o prawie 7 osób więcej niż pięć lat wcześniej.

Przekładając to na zmiany liczebności poszczególnych grup wiekowych w Częstochowie można zauważyć, że osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią jedyną grupę wiekową, której liczebność w mieście wzrasta. W latach 2010-2014 liczba starszych mieszkańców zwiększyła się z 46 tys. do 52,2 tys. osób. Jednocześnie liczba osób w wieku produkcyjnym spadła z 154,5 tys. do 143,1 tys., a liczba osób najmłodszych z 36,7 tys. do 34,8 tys. Warto zauważyć, iż niekorzystne procesy demograficzne dotyczą także sąsiedni powiat częstochowski, gdzie mimo znacznego napływu ludności, zarówno liczba, jak i odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym zmniejszyła się. Jest to niekorzystny prognostyk dla całego obszaru Częstochowy.

¹⁰ Diagnoza społeczno-gospodarcza Częstochowa 2015.

Tab. 2. Struktura demograficzna w latach 2010-2014

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	Zmiana 2010-2014
Jednostka terytorialna	odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)					p.p.
Województwo śląskie	17,3	17,1	17,0	16,9	16,8	-0,5
Powiat częstochowski	18,5	18,1	17,8	17,5	17,2	-1,3
Częstochowa	15,5	15,3	15,3	15,2	15,1	-0,4
	odsetek osób w wieku produkcyjnym (18 – 60/65 lat – kobiety/mężczyźni)					p.p.
Województwo śląskie	65,2	64,8	64,3	63,8	63,2	-2,0
Powiat częstochowski	64,1	64,1	63,9	63,8	63,7	-0,4
Częstochowa	65,1	64,5	63,7	63,0	62,2	-2,9
	odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (powyżej 60/65 lat – kobiety/mężczyźni)					p.p.
Województwo śląskie	17,6	18,1	18,7	19,3	20,0	2,4
Powiat częstochowski	17,4	17,8	18,3	18,7	19,1	1,7
Częstochowa	19,4	20,2	21,0	21,8	22,7	3,3
	ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób					wzrost wskaźnika
Województwo śląskie	26,9	27,9	29,1	30,3	31,6	4,7
Powiat częstochowski	27,2	27,8	28,6	29,2	30,0	2,8
Częstochowa	29,8	31,3	32,9	34,7	36,5	6,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zmiany liczby ludności w różnym stopniu dotyczą poszczególnych dzielnic Częstochowy (Tab. 3). Największa skala depopulacji dotyka obszary centralne: dzielnice Stare Miasto, Śródmieście, Trzech Wieszców, Podjasnogórska, a także osiedla na północ (Tysiąclecie) i na południowy-wschód (Wrzosowiak, Raków), gdzie spadki ludności w ciągu ostatniej dekady wyniosły po kilkanaście procent.

Tab. 3. Zmiany liczby ludności w dzielnicach Częstochowy w latach 2007-2016
(zaznaczono dzielnice, dla których wyznaczono obszary rewitalizacji)

Dzielnica	Liczba osób zameldowanych na pobyt stały w Częstochowie		
	2007	luty 2016	zmiana [%]
Bleszno	3 853	4 129	7,2
Częstochówka-Parkitka	8 455	8 694	2,8
Dźbów	5 628	5 623	-0,1
Gnaszyn-Kawodrza	5 459	5 332	-2,3
Grabówka	4 086	4 370	7,0
Kiedrzyń	2 824	2 984	5,7
Lisiniec	9 064	9 561	5,5
Mirów	2 138	2 274	6,4
Ostatni Grosz	7 100	8 514	19,9
Podjasnogórska	3 716	3 229	-13,1
Północ	30 229	27 910	-7,7
Raków	24 093	21 300	-11,6
Stare Miasto	13 745	10 608	-22,8
Stradom	11 330	11 474	1,3
Śródmieście	17 090	14 313	-16,2
Trzech Wieszców	11 824	10 122	-14,4
Tysiąclecie	31 238	26 968	-13,7
Wrzosowiak	29 815	24 360	-18,3
Wyczerpy-Aniołów	9 100	8 920	-2,0
Zawodzie-Dąbie	9 210	8 768	-4,8
Suma	239 997	219 453	-8,6

Źródło: Diagnoza społeczno-gospodarcza Częstochowa 2015

Starzenie się społeczności lokalnej następuje w większości osiedli Częstochowy. Tylko w kilku z nich nastąpił nieznaczny spadek udziału osób w wieku powyżej 65 lat (Tab. 4). Najniższym odsetkiem ludności w wieku powyżej 65 lat cechowały się w roku 2013 dzielnice Częstochówka-Parkitka, Północ i Wyczerpy-Aniołów (poniżej 14%). Najwyższy udział osób starszych występuje na osiedlu Tysiąclecie (30%), a następnie w Śródmieściu i Trzech Wieszców (powyżej 20%).

Tab. 4. Struktura demograficzna dzielnic Częstochowy w latach 2007-2013 (ludność zameldowana na stałe)

Dzielnica Rok	Odsetek osób w wieku > 65 lat			Odsetek osób w wieku 19-64 lata		
	2007	2013	zmiana	2007	2013	zmiana
Bleszno	16,3	15,2	-1,1	25,8	23,1	-2,6
Częstochówka-Parkitka	10,3	11,7	1,4	14,5	16,3	1,8
Dźbów	15,5	15,3	-0,2	24,3	22,7	-1,6
Gnaszyn-Kawodrza	15,0	16,5	1,5	23,1	24,6	1,5
Grabówka	11,8	14,4	2,6	17,7	21,3	3,6
Kiedrzyń	13,4	15,7	2,2	20,3	24,0	3,7
Lisiniec	14,4	16,4	2,0	21,6	24,7	3,1
Mirów	13,3	14,9	1,6	20,6	22,5	1,9
Ostatni Grosz	14,9	19,9	5,0	22,2	30,8	8,6
Podjasnogórska	19,5	19,9	0,4	31,7	30,5	-1,1
Północ	6,7	12,1	5,4	8,6	16,7	8,1
Raków	17,2	19,2	1,9	26,4	29,4	3,0
Stare Miasto	16,7	16,5	-0,2	26,6	25,1	-1,5
Stradom	15,7	16,6	0,9	24,0	25,0	1,1
Śródmieście	24,3	23,7	-0,7	39,9	37,3	-2,5
Trzech Wieszców	16,6	20,4	3,8	25,4	31,8	6,4
Tysiąclecie	25,7	30,7	4,9	42,6	53,9	11,3
Wrzosowiak	9,4	14,4	5,0	12,8	20,5	7,8
Wyczerpy-Aniolów	11,6	13,1	1,6	17,2	19,3	2,1
Zawodzie-Dąbie	14,8	14,9	0,1	22,4	21,5	-0,9
Suma	15,4	18,0	2,5	23,0	27,1	4,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z *Diagnozy społeczno-gospodarczej Częstochowa 2015*

Konsekwencje przekształceń demograficznych dla całego miasta to przede wszystkim:

- spadek ludności Częstochowy – wg prognoz liczba ludności w ciągu 15 lat spadnie poniżej 200 tys.;
- spadek liczby osób w wieku szkolnym, w tym zwłaszcza w dzielnicach o wysokim nasyceniu infrastrukturą szkolną: Śródmieście, Trzech Wieszców i Tysiąclecie;
- spadek liczby studentów (widoczny także w skali kraju) – stanowiący zagrożenie dla akademickich funkcji miasta;
- rosnące obciążenie demograficzne – coraz większa liczba osób starszych (emerytów) przypadających na 100 pracujących;
- negatywne skutki dla lokalnego rynku pracy – wyczerpywanie się zasobu pracowniczego w wieku produkcyjnym mobilnym,
- zmiana zapotrzebowania na usługi publiczne – spadek popytu na usługi kierowane do dzieci i młodzieży oraz znaczący wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze dla osób starszych i ich rodzin – zwłaszcza w dzielnicach najszybciej starzejących się.

3.3.2 Poziom bezrobocie

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Częstochowie, po wzroście po roku 2010 do ponad 15 tys. osób, od roku 2014 gwałtownie spada (Tab. 5). Spadek liczby bezrobotnych dotyczył całej Polski, niemniej w Częstochowie był on szczególnie znaczący – w końcu roku 2015 zarejestrowanych bezrobotnych było aż o 35% mniej niż przed rokiem. W pierwszych miesiącach roku 2016 tendencja ta była nadal widoczna – w końcu kwietnia zarejestrowane były 8 933 osoby¹¹, w początku czerwca – 8 281 osób¹². Poprawia się także sytuacja w bezpośrednim otoczeniu miasta – trend spadkowy dotyczył też powiatu częstochowskiego.

Tab. 5. Dynamika liczby zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2011-2015

Jednostka terytorialna		2011	2012	2013	2014	2015
Częstochowa	Liczba	13 909	15 455	15 492	12 232	9 078
	zmiana w stosunku do roku poprzedniego [%]		5,0	10,0	0,2	-26,7
Polska		1,4	7,2	1,0	-18,2	-16,7
Województwo śląskie		2,7	9,4	1,4	-18,6	-18,3
Powiat częstochowski		7,4	10,7	7,3	-20,2	-26,2
Bielsko-Biała		4,8	8,4	-4,6	-20,3	-17,7
Gliwice		-2,4	12,1	4,0	-13,3	-15,3
Zabrze		0,4	6,9	2,4	-15,2	-25,2
Sosnowiec		-2,8	10,9	-5,5	-17,6	-15,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

¹¹ Informacja o sytuacji na lokalnym rynku pracy w kwietniu 2016 r., Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie, Częstochowa, maj 2016 r.

¹² Wg danych przekazanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie.

Spadek liczby bezrobotnych przełożył się także na znaczny spadek stopy bezrobocia rejestrowanego (Tab. 6). W końcu roku 2015 wynosiła ona 8,5% i była niższa od średniej dla kraju o 1,4 p.p. i zbliżona do średniej dla województwa śląskiego. Gorsza sytuacja panowała w powiecie częstochowskim, gdzie stopa bezrobocia była o 50% wyższa niż w kraju. Na tle największych miast regionu sytuację na rynku pracy w Częstochowie można ocenić jako przeciętną – stopa bezrobocia jest co prawda niższa niż w Zabrzu czy Sosnowcu, jednak znacznie wyższa niż w Gliwicach i Bielsku-Białej.

Tab. 6. Stopa bezrobocia rejestrowanego [%] w latach 2011-2015

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015
Częstochowa	12,2	13,6	13,8	11,2	8,5
Polska	12,5	13,4	13,4	11,4	9,8
Województwo śląskie	10,2	11,1	11,3	9,6	8,2
Powiat częstochowski	18,6	20,5	21,3	18,0	14,7
Bielsko-Biała	6,2	6,7	6,3	5,2	4,4
Gliwice	6,4	7,2	7,5	6,4	5,6
Zabrze	12,9	13,6	14,0	12,5	10,2
Sosnowiec	13,7	15,3	14,8	13,2	11,5

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przenosząc dane o bezrobociu na poziom dzielnic zauważyć można, że największy poziom bezrobocia dotyczy dzielnicy Stare Miasto. W pozostałych dzielnicach poziom bezrobocia utrzymuje się na podobnej wysokości. W dzielnicach takich jak Stare Miasto, Śródmieście, Ostatni Grosz utrzymuje się także wysoki poziom długotrwałego bezrobocia.

Tab. 7. Bezrobocie w dzielnicach Częstochowy

Dzielnica	Liczba osób bezrobotnych	Udział w ogóle bezrobotnych (%)	Bezrobotni powyżej 12 m-cy
Bleszno	118	0,12	59
Częstochówka-Parkitka	220	0,15	110
Dźbów	174	0,14	87
Gnaszyn-Kawodrza	140	0,11	70
Grabówka	106	0,11	53
Kiedrzyń	70	0,10	35
Lisowiec	240	0,10	120
Mirów	59	0,11	30
Ostatni Grosz	437	0,17	284
Podjasnogórska	206	0,20	124
Północ	682	0,15	307
Raków	910	0,15	592
Stare Miasto	908	0,34	663
Stradom	355	0,12	160
Śródmieście	883	0,16	530
Trzech Wieszczów	362	0,11	181
Tysiąclecie	706	0,05	353
Wrzosowiak	653	0,13	327
Wyczerpy-Aniolów	152	0,09	76
Zawodzie-Dąbie	317	0,17	159

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Struktura bezrobocia wskazuje na gorszą sytuację kobiet na rynku pracy (Tab. 8.Tab. 8). Kobiety stanowiły w roku 2015 51% bezrobotnych, a udział bezrobotnych wśród kobiet w wieku produkcyjnym był o 1 p.p. wyższy niż wśród mężczyzn. Wynika to przede wszystkim ze znacznie szybszego spadku poziomu bezrobocia wśród mężczyzn w ostatnich dwóch latach.

W ostatnich latach zmieniała się struktura wykształcenia bezrobotnych – przede wszystkim wciąż rośnie udział bezrobotnych z wyższym wykształceniem, spada natomiast udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej. Trendy te w znacznej mierze odzwierciedlają zmiany w strukturze wykształcenia mieszkańców.

Z analizy poziomu bezrobocia w grupach wiekowych wynika, iż w ostatnim okresie poprawiła się sytuacja osób młodych na rynku pracy. Udział bezrobotnych w najmłodszej grupie wiekowej spadł do niecałych 4%, a w grupie do 34 lat – do 6,5%. Wysoki poziom bezrobocia utrzymuje się natomiast wśród osób w wieku przedemerytalnym – w grupie powyżej 55 lat odsetek bezrobotnych wynosił w roku 2015 – 8,4%.

Tab. 8. Struktura bezrobocia w latach 2011-2015

Cecha	Wskaźnik		2011	2012	2013	2014	2015
Płeć	Udział w ogóle bezrobotnych [%]	mężczyźni	50,9	50,8	51,5	50,9	49,0
		kobiety	49,1	49,2	48,5	49,1	51,0
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	mężczyźni	9,0	10,1	10,5	8,3	6,0
		kobiety	9,3	10,6	10,7	8,8	7,0
Wykształcenie	Udział osób z danym wykształceniem w ogóle bezrobotnych [%]	wyższe	16,9	17,2	17,8	18,1	20,1
		połowe, średnie zawodowe	24,3	24,8	24,9	24,6	24,2
		średnie ogólnokształcące	8,7	8,5	8,3	8,5	8,5
		zasadnicze zawodowe	23,9	24,5	24,5	23,9	23,2
		gimnazjalne i poniżej	26,2	25,0	24,6	24,8	24,0
Wiek	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w danej grupie wiekowej [%]	24 lata i mniej	7,7	7,9	6,8	5,7	3,9
		25-34	10,4	11,7	11,2	8,7	6,5
		35-44	8,8	10,1	10,1	8,4	5,8
		45-54	9,7	11,0	11,6	9,2	6,9
		55 i więcej	8,2	9,8	11,8	9,7	8,4
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]			9,1	10,3	10,6	8,5	6,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Poważnym problemem społecznym, często stanowiącym źródło pozostałych problemów społecznych obszaru zdegradowanego, jest bezrobocie długotrwałe. Liczba osób w Częstochowie pozostających bez pracy powyżej roku wynosiła w końcu roku 2015 3,9 tys. (30% mniej niż rok wcześniej). Nastąpił także znaczący spadek udziału tych osób w liczbie ludności aktywnej zawodowo. Wskaźnik ten jest nieznacznie niższy niż średni w Polsce, niemniej na tle regionu oraz jego największych miast zjawisko długotrwałego bezrobocia jest wciąż w Częstochowie znacznym problemem (Tab. 9).

Tab. 9. Bezrobotni zarejestrowani powyżej 12 miesięcy w latach 2011-2015

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015
Częstochowa (liczba osób)	5 173	6 100	6 514	5 533	3 898
% ludności aktywnej zawodowo					
Częstochowa	4,4	5,3	5,7	5,1	3,7
Polska	4,3	4,7	5,2	4,7	3,9
Województwo śląskie	3,0	3,5	4,0	3,8	3,1
Powiat częstochowski	6,9	8,0	8,7	8,2	6,1
Bielsko-Biała	2,1	2,3	2,3	2,1	2,0
Gliwice	2,0	2,1	2,5	2,3	2,3
Zabrze	3,5	4,0	4,8	4,8	3,6
Sosnowiec	3,7	4,2	4,8	4,9	4,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.3.3 Społeczne aspekty mieszkalnictwa

Dominująca większość mieszkańców Częstochowy korzysta z mieszkań własnościowych spółdzielczych lub wykupionych z zasobów gminy oraz mieszkań wynajmowanych z tych zasobów. Ustalana na poziomie zapewniającym utrzymanie budynków wysokość opłat czynszowych (opłat na fundusz remontowy) dla części mieszkańców stanowi problem materialny. Jedną z form pomocy takim osobom jest dodatek mieszkaniowy – świadczenie pieniężne wypłacane przez gminę, mające na celu dofinansowanie wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Pomoc ta przysługuje najbiedniejszym mieszkańcom gminy w przypadkach ściśle określonych przez przepisy ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych. Aby otrzymać dodatek mieszkaniowy, osoby ubiegające się o jego przyznanie muszą spełniać łącznie trzy warunki:

- posiadać tytuł prawny do lokalu,
- posiadać dochód w wysokości określonej w ustawie,
- posiadać mieszkanie o powierzchni określonej w ustawie.

Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych wzrosła w Częstochowie między rokiem 2010 a 2014 o 3,6 tys. (8%). Jest to znaczący wzrost, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że w regionie liczba dodatków spadła o 2%. W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców liczba dodatków wypłacanych w Częstochowie należy do wysokich w skali regionu.

Tab. 10. Dodatki mieszkaniowe wypłacane w mieście w roku 2010 i 2014

Jednostka terytorialna	Rok 2010		Rok 2014	
	liczba	na 1000 mieszkańców	liczba	na 1000 mieszkańców
Województwo śląskie	774 152	167	756 392	165
Bielsko-Biała	25 857	148	26 557	153
Częstochowa	45 472	192	49 086	213
Gliwice	39 828	212	34 305	186
Zabrze	49 510	273	47 827	270
Sosnowiec	51 048	235	52 248	250

Zródło: Dane Biura Gospodarki Lokalowej i Usług Komunalnych

Tab. 11. Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku mieszkaniowego w roku 2015

Dzielnica	Liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	Udział przyznanych dodatków mieszkaniowych [%]
Bleszno	105	0,03
Częstochówka-Parkitka	95	0,01
Dźbów	122	0,02
Gnaszyn-Kawodrza	18	0,00
Grabówka	16	0,00
Kiedrzyn	-	0,00
Lisiniec	8	0,00
Mirów	-	0,00
Ostatni Grosz	595	0,07
Podjasnogórska	190	0,06
Północ	925	0,03
Raków	1 180	0,06
Stare Miasto	850	0,08
Stradom	35	0,00
Śródmieście	1 018	0,07
Trzech Wieszczów	385	0,04
Tysiąclecie	1 220	0,04
Wrzosowiak	675	0,03
Wyczerpy-Aniołów	180	0,02
Zawodzie-Dąbie	90	0,01

Zródło: Dane Biura Gospodarki Lokalowej i Usług Komunalnych

Miasto dysponuje jedynie 339 mieszkaniami socjalnymi, tymczasem, jak wynika z powyższego zestawienia, potrzeby są znacznie większe. W ciągu ostatnich 5 lat wykonano jedynie 261 wyroków eksmisyjnych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o ochronie lokatorów, gmina ma obowiązek dostarczyć lokal socjalny osobie eksmitowanej wyrokiem sądu, a brak możliwości spełnienia tego wymogu skutkuje odszkodowaniami. W roku 2010 wypłacono odszkodowania za 110 lokali, w roku 2014 – za 170, w roku 2015 liczba ta spadła do 141 lokali. Ogółem w latach 2010-2015 wypłacono odszkodowania o łącznej wartości 7,1 mln zł.

Tab. 12. Skala roszeń odszkodowawczych za lata 2011-2015.

Rok	Kwoty wypłaconych odszkodowań w tys. zł	% w stosunku do roku 2011
2011	980	-
2012	1 082	110,4
2013	1 576	160,8
2014	1 413	144,2
2015	1 095	111,7

Zródło: Dane Wydziału Komunalnego Urzędu Miasta Częstochowy.

W ciągu ostatnich 5 lat wobec lokatorów zamieszkałych w zasobach komunalnych wykonano 72 wyroki eksmisyjne, 450 prawomocnych wyroków czeka na wykonanie. Ogólna liczba orzeczonych wyroków eksmisyjnych ze wszystkich zasobów oczekujących na dostarczenie lokalu socjalnego z zasobów gminy wynosi 1.138. Z tego wykonano w ciągu ostatnich 5 lat jedynie 261 wyroków. Rosnące zobowiązania Miasta z tytułu niedostarczenia lokum osobom eksmitowanym wskazują konieczność budowy około 700 mieszkań socjalnych.

3.3.4 Ubóstwo i wykluczenie społeczne

Sytuację w Częstochowie na tle otoczenia regionalnego w zakresie zjawisk ubóstwa i wykluczenia społecznego ilustruje porównanie wskaźnika zasięgu pomocy społecznej, tj. odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców lub w danej grupie społecznej (Tab. 13). Na tle regionu sytuacja

Częstochowy jest przeciętna – zasięg pomocy jest porównywalny do woj. śląskiego. Niepokojący jest natomiast trend wzrostowy tego wskaźnika dla miasta na tle spadku zasięgu pomocy w regionie. Mniej korzystnie przedstawia się sytuacja w odniesieniu do najuboższych osób korzystających z pomocy¹³ – w Częstochowie w roku 2014 było prawie 4% takich mieszkańców.

Na tle czterech największych¹⁴ ośrodków miejskich województwa sytuacja miasta również jest stosunkowo niekorzystna – tylko w Zabrzu zasięg pomocy ogółem i pomocy dla osób spełniających kryterium dochodowe jest zdecydowanie wyższy. Zwraca zwłaszcza uwagę znacznie korzystniejsza sytuacja w Bielsko-Białej i Gliwicach.

Tab. 13. Zasięg pomocy społecznej w Częstochowie na tle regionu i największych miast w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Zasięg pomocy ogółem [%]			
	ogółem		poniżej kryterium dochodowego*	
	2010	2014	2010	2014
Województwo śląskie	5,7	5,3	3,5	3,6
Bielsko-Biała	3,7	3,4	1,5	1,5
Częstochowa	4,2	5,0	2,8	3,9
Gliwice	4,3	4,2	2,3	2,6
Zabrze	7,4	8,5	5,5	6,8
Sosnowiec	5,7	5,3	3,3	3,6

* Zbiorowość poniżej kryterium dochodowego oznacza, że dochód na osobę w rodzinie/osobę samotnie gospodarującą nie był wyższy niż ustalone w ustawie kryterium o pomocy społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba mieszkańców Częstochowy, którym udzielono pomocy lub wsparcia, wzrosła dość znacząco po roku 2013 i utrzymuje się nadal na dość wysokim poziomie (Tab. 14). Nieco spadła natomiast liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej – liczba świadczeniobiorców wynosi ok. 8,3 tys. (warto przy tym pamiętać, że liczba mieszkańców Częstochowy spada), z czego ok. 56% to świadczeniobiorcy długotrwale korzystający z pomocy. Niepokojącym zjawiskiem jest utrzymujący się wysoki odsetek osób w wieku produkcyjnym korzystających z pomocy społecznej, pomimo poprawy koniunktury gospodarczej (spadku bezrobocia). Może to świadczyć o występowaniu zjawiska uzależniania od pomocy i rezygnacji z własnych prób poprawy sytuacji materialnej. Negatywne postawy społeczne bywają dziedziczone, dziecko wychowane w rodzinie długotrwale bezrobotnych nie potrafi i nie ma motywacji do szukania pracy. Jest to istotny problem, bo to „dziedziczenie ubóstwa” łączy się z innymi patologiami dotyczącymi rodziny (uzależnienia, przemoc, rozpad rodziny).

Tab. 14. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w latach 2012-2015

Wyszczególnienie		2012	2013	2014	2015*
Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia					
Liczba osób		8 168	8 920	12 136	13 000
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie					
Liczba osób ogółem		8 101	8 771	8 307	8 307
w tym: osoby długotrwale korzystające	liczba	4 553	4 827	4 654	4 654
	% ogółem	56	55	56	56
osoby w wieku 0-17	liczba	2 131	2 299	1 923	1 923
	% ogółem	26	26	23	23
osoby w wieku produkcyjnym (kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni – 18-64 lat)	liczba	5 348	5 710	5 545	5 545
	% ogółem	66	65	67	67
osoby w wieku poprodukcyjnym (kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni – 65 i więcej)	liczba	622	762	839	839
	% ogółem	8	9	10	10
Liczba rodzin		6 032	6 445	6 225	6 225
Liczba osób w rodzinach		12 450	13 314	12 136	12 136

*prognoza

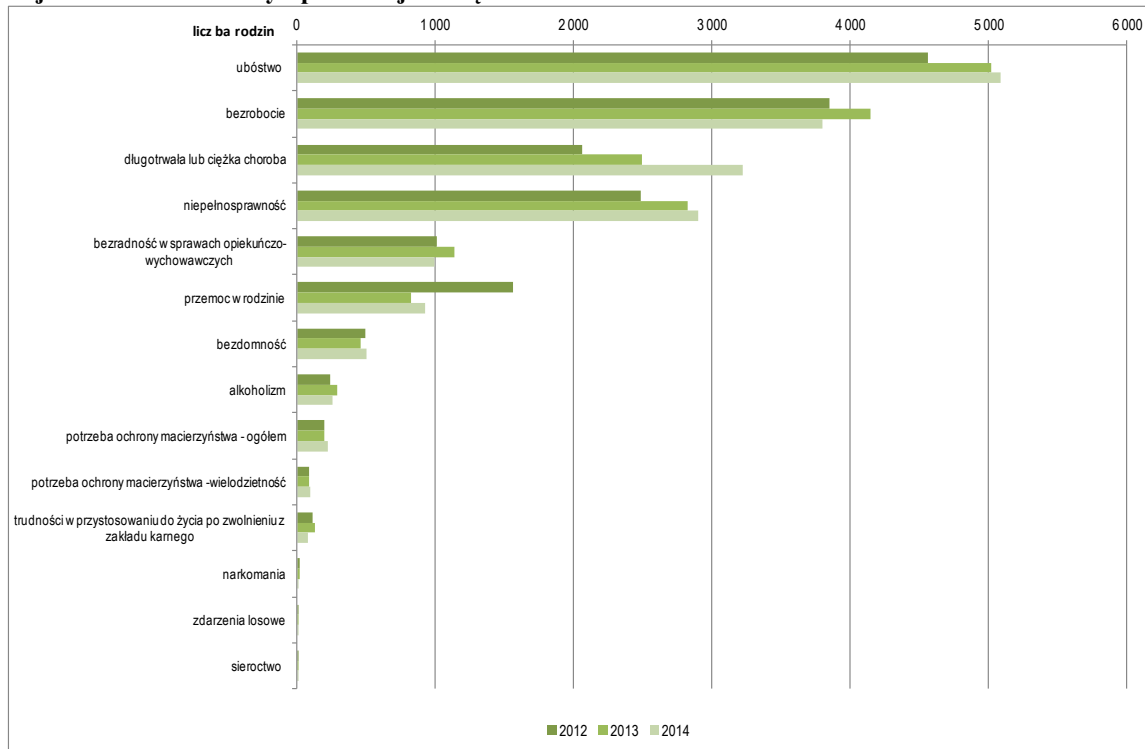
Źródło: Diagnoza społeczno-gospodarcza Częstochowa 2015

¹³ Tj. takich osób, w których przypadku dochód na osobę w rodzinie/osobę samotnie gospodarującą nie był wyższy, niż ustalone w ustawie kryterium do uzyskania świadczenia pieniężnego

¹⁴ Pominięto Katowice ze względu na specyfikę społeczno-gospodarczą stolicy regionu.

Najczęstszym powodem przyznania pomocy społecznej w Częstochowie było ubóstwo. W roku 2014 z tego powodu z pomocy korzystało ponad 5 tys. rodzin, a od roku 2012 utrzymuje się stała tendencja wzrostowa. Drugą najczęstszą przyczyną udzielenia pomocy było bezrobocie – po wyraźnym wzroście w roku 2013 liczba rodzin korzystających z pomocy z tego powodu powróciła do ok. 3,8 tys. Znaczącym i szybko rosnącym zjawiskiem jest korzystanie z pomocy z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby i niepełnosprawności – z tych powodów w roku 2014 korzystało z pomocy odpowiednio 3,2 tys. i 2,9 tys. rodzin. W analizowanym okresie były to zjawiska o największej dynamice wzrostu.

Ryc. 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2012-2014 wg powodów przyznania świadczeń przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z *Diagnozy społeczno-gospodarczej Częstochowa 2015*

Stopniowo wzrasta też liczba i udział osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy i wsparcia (Tab. 15), co jest konsekwencją zmieniającej się struktury demograficznej miasta. Obowiązujący system emerytalny ogranicza zjawisko skrajnej biedy wśród osób starszych, ale nie ogranicza zjawiska ich ubóstwa materialnego, zwłaszcza wśród starszych osób samotnych i niepełnosprawnych. Sztywno określone ustawowo kryteria dochodowe utrudniają możliwości udzielenia wsparcia na niezbędne inne wydatki (koszty leczenia, rehabilitację, podtrzymywanie aktywności społecznej). Badani mieszkańcy, w ramach badań jakościowych w roku 2013, źle lub bardzo źle oceniali położenie osób w wieku senioralnym w zakresie dostępu do rynku pracy (59,4%), opieki medycznej (40,7%) oraz możliwości uzyskania pomocy udzielanej przez różne instytucje publiczne oraz organizacje pozarządowe (22,9%)¹⁵.

Tab. 15. Skala pomocy społecznej w Częstochowie w roku 2016

Dzielnica	Liczba osób korzystających z usług izby wytrzeźwień i zalegających z odpłatnością	świadczenia rodzinne	stypendia	zasilek stały	zasilek okresowy	zasilek celowy	pomoc państwa w zakresie żywienia	łącznie świadczeń MOPS
Bleszno	42	5 949	87	404	334	240	4 740	11 754
Częstochówka-Parkitka	74	6 800	58	728	280	420	7 202	15 488
Dźbów	80	7 323	87	309	419	269	7 254	15 661
Gnaszyn-Kawodrza	60	5 411	96	320	331	170	4 637	10 965
Grabówka	22	2 815	31	156	75	189	1 680	4 946
Kiedrzyń	18	2 789	52	76	109	88	1 161	4 275
Lisiniec	61	7 814	82	385	295	317	7 472	16 365

¹⁵ *Diagnoza społeczno-gospodarcza Częstochowa 2015*

Mirów	40	2 031	57	97	68	54	2 588	4 895
Ostatni Grosz	149	11 255	170	1 024	774	695	15 429	29 347
Podjasnogórska	63	3 746	53	440	330	323	6 081	10 973
Północ	231	20 814	235	868	627	644	13 024	36 212
Raków	414	23 435	421	1 685	1 746	1 198	31 439	59 924
Stare Miasto	583	25 506	677	2 835	3 407	2 940	98 969	134 334
Stradom	154	10 855	252	734	792	729	14 127	27 489
Śródmieście	313	15 816	368	1 502	1 355	1 352	39 780	60 173
Trzech Wieszczów	179	11 431	201	740	693	643	16 457	30 165
Tysiąclecie	239	19 930	269	1 032	1 080	885	21 601	44 797
Wrzosowiak	238	21 347	409	804	605	455	13 352	36 972
Wyczerpy-Aniolów	123	7 674	109	752	261	210	4 260	13 266
Zawodzie-Dąbie	147	9 053	139	1 130	758	714	19 006	30 800
Bez meldunku oraz spoza gminy	3 419	2 570	4	2 273	223	218	1 562	6 850
Razem	6 649	224 364	3 857	18 294	14 562	12 753	331 821	605 651

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UM / MOPS

3.3.5 Kapitał ludzki i społeczny

Kapitał ludzki definiowany jest jako „wiedza, umiejętności, zdolności i inne przymioty jednostki ludzkiej, które są istotne w aktywności ekonomicznej”¹⁶. Poziom kapitału ludzkiego najczęściej wiązany jest (ze względu na dostępność danych) ze wskaźnikami dotyczącymi poziomu edukacji formalnej mieszkańców (udział osób z danym poziomem wykształcenia) oraz wynikami sprawdzianów i egzaminów w szkołach na danym obszarze. W przypadku porównań wewnątrzgminnych najlepszym miernikiem są wyniki sprawdzianu po szóstej klasie szkoły podstawowej. Wyniki sprawdzianu w Częstochowie na tle województwa śląskiego i największych jego miast są wysokie (Tab. 16). Zarówno średnie wyniki z części I testu (obejmującej język polski i matematykę), jak i wyniki cząstkowe, a także wyniki z języka angielskiego¹⁷, były wyższe niż średnia regionalna. Spośród największych miast województwa korzystniejszymi wynikami testów szóstoklasistów cechowało się tylko Bielsko-Biała.

Tab. 16. Wyniki ze sprawdzianu po szóstej klasie szkoły podstawowej w Częstochowie na tle regionu

Jednostka	2015				2016			
	część I	j. polski	matematyka	j. angielski	część I	j. polski	matematyka	j. angielski
Woj. śląskie	65,8	72,4	58,9	78,3	61,1	69,5	52,2	71,5
Bielsko-Biała	71,1	77,7	64,1	82,2	65,0	70,9	58,6	77,0
Częstochowa	68,7	76,2	60,7	80,8	64,5	74,0	54,5	74,9
Gliwice	68,2	74,0	62,0	81,5	63,1	71,2	54,6	74,8
Zabrze	63,1	69,2	56,7	75,0	59,0	67,0	50,5	67,2
Sosnowiec	65,3	72,9	57,2	79,7	61,0	69,7	51,8	73,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE w Jaworznie

Kapitał społeczny definiować można za F. Fukuyamą jako „zestaw nieformalnych wartości i norm etycznych wspólnych dla członków określonej grupy i umożliwiających im skuteczne współdziałanie”¹⁸. Jako miary poziomu kapitału społecznego używane są zwykle dwa rodzaje aktywności: aktywność społeczna (mierzona w oparciu o aktywność organizacji pozarządowych) i aktywność obywatelska (uczestnictwo w życiu politycznym, mierzone frekwencją wyborczą). Frekwencja wyborcza w Częstochowie jest wysoka na tle województwa – z wyjątkiem wyborów samorządowych przekracza przeciętną frekwencję w regionie, a wśród analizowanych dużych ośrodków miejskich jest najwyższa po Bielsku-Białej (Tab. 17). Podobnie jak w całym regionie, najwyższą frekwencją w ostatnich latach cieszyły się wybory prezydenckie, a najniższą – samorządowe.

Tab. 17. Frekwencja wyborcza

Jednostka terytorialna	Wybory samorządowe				Wybory prezydenckie				Wybory do Sejmu RP			
	2010		2014		2010		2015		2011		2015	
	%	śląskie =100	%	śląskie =100	%	śląskie =100	%	śląskie =100	%	śląskie =100	%	śląskie =100
Woj. śląskie	42,94	100	43,38	100	54,92	100	49,87	100	49,5	100	52,25	100
Bielsko-Biała	45,59	106,2	42,59	98,2	61,47	111,9	55,48	111,2	58,32	117,8	59,41	113,7

¹⁶ Human Capital Investment, An international Comparison. OECD Publishing, 1998

¹⁷ Język angielski zdawała większość uczniów, pozostałe języki – pojedyncze osoby.

¹⁸ Fukuyama F., 2003, Kapitał społeczny, [w:] Harrison L. E., Huntington S. P. (red.), Kultura ma znaczenie, Zysk i S-ka, Poznań.

Częstochowa	39,64	92,3	41,39	95,4	58,94	107,3	51,04	102,3	53,6	108,3	55,06	105,4
Gliwice	38,31	89,2	37,25	85,9	58,25	106,1	52,2	104,7	52,62	106,3	54,89	105,1
Zabrze	32,59	75,9	29,51	68,0	46,22	84,2	42,68	85,6	41,5	83,8	52,12	99,8
Sosnowiec	33,36	77,7	37,74	87,0	55,99	101,9	48,14	96,5	51,49	104,0	44,65	85,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PKW

Wysoki jest również wskaźnik aktywności społecznej, mierzony jako liczba stowarzyszeń i fundacji zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (Tab. 18). Podobnie jak w przypadku aktywności obywatelskiej, Częstochowa ustępuje jedynie Bielsku-Białej. W ciągu ostatnich 10 lat odnotowano znaczny wzrost liczby stowarzyszeń i fundacji zarejestrowanych w Częstochowie. W roku 2005 było ich odpowiednio 501 i 50, podczas gdy w roku 2015 odpowiednio – 712 i 164.

Tab. 18. Liczba zarejestrowanych w rejestrze REGON stowarzyszeń i fundacji na 10 tys. mieszkańców

Jednostka terytorialna	2005	2010	2014
Województwo śląskie	16	20	24
Bielsko-Biała	25	30	37
Częstochowa	22	28	36
Gliwice	17	25	31
Zabrze	11	16	19
Sosnowiec	9	12	17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W kilku ostatnich latach widoczny jest wzrost aktywności mieszkańców w liczbie stowarzyszeń rejestrowanych przez KRS w Częstochowie (rejon obejmuje statystyczny podregion częstochowski).

Tab. 19. Liczba stowarzyszeń, związków zawodowych i izb gospodarczych rejestrowanych przez KRS w Częstochowie

	2010	2013	2014
Stowarzyszenia	810	1 035	1 087
Związki zawodowe	98	106	110
Izby gospodarcze	2	2	2

Źródło: Diagnoza społeczno-gospodarcza Częstochowa 2015.

O rosnącym zaangażowaniu mieszkańców świadczy też zainteresowanie budżetem obywatelskim. W I edycji w roku 2015 mieszkańcy zgłosili 532 propozycje, wybierając ostatecznie 72 zadania. Kwota przeznaczona na budżet partycypacyjny wyniosła 5,7 mln zł. W II edycji w roku 2016, przy kwocie podniesionej do 6,7 mln zł, zgłoszono 761 wniosków i wyłoniono 120 zadań. W głosowaniu w czasie I edycji brało udział ok. 15 tys. mieszkańców, w II edycji już 36 tys. (18,3% uprawnionych). Rosnąca frekwencja uczestników głosowań nad budżetem obywatelskim i przyrost liczby stowarzyszeń potwierdza dobrą samoocenę mieszkańców Częstochowy w kategorii kapitał społeczny.

Tab. 20. Frekwencja wyboru projektów z budżetu obywatelskiego 2016 z podziałem na dzielnice

Dzielnica	Liczba głosujących	[%]
Bleszno	1 095	26,46
Częstochówka-Parkitka	1 044	12,05
Dźbów	1 196	21,54
Gnaszyn-Kawodrza	1 148	21,48
Grabówka	641	14,70
Kiedrzyń	746	25,43
Lisiniec	1 880	19,75
Mirów	887	39,18
Ostatni Grosz	1 249	19,84
Podjasnogórska	317	9,71
Północ	4 577	16,20
Raków	3 961	18,34
Stare Miasto	1 678	15,29
Stradom	1 542	13,28
Śródmieście	2 166	15,07
Trzech Wieszców	1 162	11,05
Tysiąclecie	2 969	10,86
Wrzosowiak	2 691	9,91
Wyczerpy-Aniolów	2 139	23,74
Zawodzie-Dąbie	1 850	20,97

Źródło: Wydział Polityki Społecznej UM Częstochowy

Mniej optymistycznych wniosków dostarcza jednak badanie ankietowe mieszkańców, przeprowadzone w roku 2013.¹⁹ Wynika z ich, że częstochowianie rzadko angażują się w działania społeczne. Jeśli już podejmują taką aktywność, to częściej wybierają raczej akcje o zasięgu ogólnopolskim, np.: WOŚP, Pajacyk niż lokalnym. 19,4% respondentów zadeklarowało, że w ogólnopolskich akcjach uczestniczy raz w roku. Niska jest natomiast aktywność w działaniach lokalnych: około 17% badanych przyznało, że angażuje się w działania sąsiedzkie, w tym tylko niecałe 3% ogółu regularnie. W działania organizowane przez samorząd lub organizację społeczną angażuje się jeszcze mniej osób – odpowiednio 9% i 8%, przy czym w obu przypadkach tylko 1,5% ankietowanych zadeklarowało regularne uczestnictwo w takich działaniach.

Badani przyznali, że w niewielkim stopniu poświęcają swój czas wolny na czynną działalność w różnych organizacjach, ruchach, klubach lub fundacjach. Największy, ale i tak znikomy ich odsetek odpowiedział, że angażuje się w działalność organizacji charytatywnych pomagających dzieciom oraz osobom potrzebującym, np. ludziom starszym, ubogim, chorym czy niepełnosprawnym.

3.3.6 Poziom bezpieczeństwa i patologie społeczne

Dobrą samoocenę mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa i niskiego poziomu zjawisk patologii społecznych potwierdzają dane ze statystyki przestępczości. W roku 2015 w całym woj. śląskim stwierdzono 117,2 tys. przestępstw, w tym 72,2 tys. o charakterze kryminalnym. W stosunku do roku poprzedniego było to odpowiednio o 10% i 13% mniej. W tym samym roku w Częstochowie stwierdzono 5 tys. przestępstw ogółem (spadek o 12%) i 3,8 tys. kryminalnych (spadek o 6%). Liczba przestępstw spadła we wszystkich kategoriach w ostatnich czterech latach – w większości przypadków o ok. połowę (Tab. 21). Największy spadek dotyczył zanotowanych przestępstw drogowych – było ich mniej o 68%. Nieco spadły natomiast wskaźniki wykrywalności przestępstw, niemniej na tle pozostałych dużych miast w województwie są one nadal wysokie.

Tab. 21. Liczba przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w Częstochowie i wskaźnik wykrywalności przestępstw

Kategoria	2012	2013	2014	2015	Zmiana 2012-15 [%]
Przestępstwa stwierdzone					
Ogółem	9 492	7 946	5 697	5 039	-46,9
O charakterze kryminalnym	6 285	5 123	3 999	3 771	-40,0
O charakterze gospodarczym	1 572	2 352	1 085	757	-51,8
Drogowe	1 207	609	476	387	-67,9
Przeciwko życiu i zdrowiu	286	189	194	154	-46,2
Przeciwko mieniu	4 438	3 907	2 957	2 852	-35,7
Wskaźnik wykrywalności sprawców					
Ogółem	72,4	75,0	71,0	67,1	-7,3
O charakterze kryminalnym	62,1	64,7	62,0	60,6	-2,4
O charakterze gospodarczym	93,1	95,5	90,0	80,2	-13,8
Drogowe	98,2	98,4	97,7	96,9	-1,3
Przeciwko życiu i zdrowiu	-	-	-	79,9	-
Przeciwko mieniu	-	-	-	53,9	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tab. 22. Wybrane przestępstwa, Komisariaty Policji podległe KMP w Częstochowie (miejskie), rok 2015

Jednostka/rodzaj zdarzenia	Rozbój/Kradzież rozbójnicza	Bójka/Pobicie	Kradzież z włamaniem	Kradzież	Kradzież pojazdu	Przestępstwo narkotykowe	Uszkodzenie mienia
KP I	31	25	84	225	2	25	74
KP II	10	6	67	96	2	10	30
KP III	8	6	61	134	3	30	54
KP IV	10	5	74	138	1	18	42
KP V	5	1	44	81	1	22	25
KP VI	4	4	126	130	2	4	36

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie

Komisariat I obejmuje dzielnice: Podjasnogórską, Śródmieście, Gnaszyn-Kawodrza, Lisiniec.

Komisariat II obejmuje dzielnice: Ostatni Grosz, Stradom i Dźbów.

Komisariat III obejmuje dzielnice: Tysiąclecie, Parkitka, Grabówka.

Komisariat IV obejmuje dzielnice: Stare Miasto, Zawodzie-Dąbie, Mirów, Wyczerpy.

Komisariat V obejmuje dzielnice: Północ, Kiedrzyn, Wyczerpy.

¹⁹ Raport z badania ilościowego z zakresu spraw społecznych przeprowadzonego na terenie Miasta Częstochowy, Zespół Badań, Analiz i Strategii Rozwoju Edukacji Samorządowego Ośrodka Doskonalenia w Częstochowie

Komisariat VI obejmuje dzielnice: Raków, Wrzosowiak oraz Bleszno.

Wskaźnik przestępczości na tysiąc mieszkańców jest w Częstochowie niski – niższy zarówno od średniej dla regionu, jak i od wskaźników dla największych miast województwa. Dotyczy to także wskaźników przestępczości kryminalnej (Tab. 23).

Tab. 23. Liczba przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych na 1000 mieszkańców oraz wskaźnik wykrywalności przestępstw

Jednostka terytorialna	Przestępstwa stwierdzone								Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw [%]			
	ogółem				o charakterze kryminalnym				ogółem		o charakterze kryminalnym	
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2015	2012	2015
Województwo śląskie	36,27	34,94	28,53	25,59	25,72	23,53	18,14	15,78	66,3	68,4	55,5	54,0
Bielsko-Biała	30,14	36,24	32,96	28,13	21,87	27,91	22,53	19,04	63,9	62,6	52,4	50,4
Częstochowa	25,60	34,07	24,61	22,00	16,95	21,97	17,27	16,46	72,4	67,1	62,1	60,6
Gliwice	38,80	43,48	36,30	40,94	29,47	31,23	27,35	24,85	58,5	66,1	48,7	48,5
Zabrze	44,55	41,06	28,35	23,93	34,72	32,10	19,30	17,93	60,5	58,9	52,1	48,7
Sosnowiec	44,04	39,38	37,69	33,04	29,70	27,33	22,41	21,44	63,3	67,1	51,2	53,5

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach 2014-2015 liczba przestępstw szczególnie uciążliwych społecznie utrzymywała się na poziomie niższym niż w latach poprzednich (Tab. 24). Szczególnie duży spadek nastąpił w takich kategoriach przestępstw, jak bójka/pobicie, uszkodzenie mienia i kradzież (w tym pojazdu).

Tab. 24. Liczba uciążliwych społecznie przestępstw w latach 2010-2015

	Robój/ kradzież rozbójnicza	Bójka/ pobicie	Kradzież z włamaniem	Kradzież	Kradzież pojazdu	Przestępstwa narkotykowe	Uszkodzenie mienia	Ogółem
2010	196	95	880	1 759	133	326	592	5 991
2011	209	76	726	1 722	108	484	492	5 828
2012	214	103	594	1 318	92	574	455	5 362
2013	141	58	562	1 291	78	607	345	5 095
2014	126	55	549	890	57	226	304	4 221
2015	142	51	540	924	63	307	276	4 318
Zmiana 2010-15 [%]	-27,6	-46,3	-38,6	-47,5	-52,6	-5,8	-53,4	-27,9

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie

W przestrzeni każdego miasta są miejsca zagrożone w większym stopniu przestępczością. Wśród rejonów najbardziej zagrożonych przestępczością i wykroczeniami na terenie Częstochowy należy wymienić:

- Śródmieście: al. Wolności, al. Najświętszej Maryi Panny, al. Kościuszki, ulice: Jana III Sobieskiego, Śląska, Kilińskiego, Klasztorna, Wały Dwernickiego, św. Barbary, Szymanowskiego, Jasnogórska oraz Plac Rady Europy,
- Trzech Wieszców: ulice Słowackiego, Zana, Krasieńskiego,
- Ostatni Grosz: al. Niepodległości, ulice: Bardowskiego, Bór, Równoległa, Sosnowa, Powstańców Śląskich, Skośna, Jagiellońska, Botaniczna,
- Stradom: ulice: Zaciszańska, Kawodrzańska, Sabinowska, Piastowska,
- Parkitka: ulice: Mościckiego, Okulickiego, Łódzka, Wysockiego, Bialska,
- Tysiąclecie: al. Armii Krajowej, ulice: Dekabrystów, Polskiego Czerwonego Krzyża, Obrońców Westerplatte, Szajnowicza-Iwanowa, Gwiazdka, Kosmiczna, Księżycowa,
- Stare Miasto: ulice: Warszawska, Berka Joselewicza, Garibaldi, Nadrzeczna, Krakowska, Ogrodowa, Mała,
- Bleszno: ulice: Jesienna, Bienia, Bohaterów Katynia,
- Raków: al. Pokoju, ulice: Limanowskiego, Łukasińskiego, Okrzei, Mireckiego.

3.4 Sfera gospodarcza

3.4.1 Przedsiębiorczość i rynek pracy

Liczba podmiotów gospodarczych w Częstochowie wzrosła od roku 2005 o 5,5%. Dynamika gospodarcza mierzona wzrostem liczby podmiotów była na tle regionu stosunkowo niska – wzrost liczby podmiotów w woj. śląskim był prawie dwukrotnie wyższy. Wyższym przyrostem podmiotów gospodarczych cechowały się także

pozostałe największe miasta regionu – z wyjątkiem Sosnowca, gdzie zanotowano poważny spadek liczby podmiotów gospodarczych.

Tab. 25. Liczba podmiotów gospodarczych

Jednostka terytorialna	2005	2010	2014	2015	Zmiana 2005-2015 [%]
Województwo śląskie	426 266	451 635	461 933	465 779	9,3
Bielsko-Biała	23 575	24 937	25 612	25 902	9,9
Częstochowa	25 346	26 725	26 667	26 744	5,5
Gliwice	20 936	23 255	23 994	24 065	14,9
Zabrze	14 994	16 407	16 494	16 498	10,0
Sosnowiec	25 356	24 369	23 329	23 249	-8,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jednym z ważniejszych wskaźników poziomu rozwoju gospodarki lokalnej jest liczba podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności (Tab. 26). Wskaźnik ten w Częstochowie systematycznie rośnie, jednak o ile na tle regionu jest wyższy, to na tle najsilniejszych ośrodków konkurencyjnych (Bielska-Białej i Gliwic) znacząco niższy. Bardzo wysoki i stale rosnący jest natomiast wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby fizyczne. Z jednej strony świadczy to o wysokim poziomie przedsiębiorczości częstochowian, z drugiej jednak może świadczyć o konieczności poszukiwania źródeł utrzymania poza pracą najemną w większych przedsiębiorstwach.

Tab. 26. Podmioty gospodarcze na 10 tys. ludności i osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą

Jednostka terytorialna	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności				Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym			
	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015
Województwo śląskie	910	974	1 007	1 019	10,7	11,4	11,6	11,7
Bielsko-Biała	1 333	1 427	1 480	1 501	14,9	16,4	16,9	17,1
Częstochowa	1 027	1 127	1 159	1 172	12,3	13,4	13,8	13,9
Gliwice	1 050	1 238	1 301	1 312	10,5	12,5	12,9	13,0
Zabrze	784	904	931	936	8,1	9,3	9,3	9,3
Sosnowiec	1 122	1 123	1 115	1 121	13,3	13,6	13,6	13,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rolę tego ostatniego czynnika w kształtowaniu się zjawiska samozatrudnienia może potwierdzać spadająca liczba pracujących w podmiotach zatrudniających powyżej 9 osób (Tab. 27). Negatywny trend zaznacza się zwłaszcza na tle rosnącej liczby pracujących w regionie, a przede wszystkim w takich ośrodkach, jak Bielsko-Biała i Gliwice. Ponieważ równolegle nastąpił spadek liczby osób bezrobotnych, widoczne jest przeniesienie ciężaru tworzenia nowych miejsc pracy na mikroprzedsiębiorstwa lub poszukiwanie pracy poza Częstochową. Warto jednak pamiętać, że spadkowi liczby pracujących towarzyszy także regres ludnościowy miasta, a zwłaszcza kurcząca się liczba osób w wieku produkcyjnym.

Tab. 27. Pracujący (bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób)

Jednostka terytorialna	2005	2010	2011	2012	2013	2014	Zmiana 2005-2014 [%]
Województwo śląskie	1 097 204	1 183 147	1 183 573	1 178 147	1 180 927	1 187 471	8,2
Bielsko-Biała	59 275	68 742	68 538	69 266	71 492	73 630	24,2
Częstochowa	72 800	75 793	74 795	73 446	71 140	70 805	-2,7
Gliwice	62 754	71 379	74 558	74 734	74 664	77 937	24,2
Zabrze	38 931	42 580	40 565	40 877	40 391	39 792	2,2
Sosnowiec	47 966	50 222	48 667	47 128	46 818	45 608	-4,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Miarą ożywienia gospodarczego w Częstochowie jest wzrost nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach. W roku 2014 było to 953,9 mln zł (4 120 zł w przeliczeniu na mieszkańca), rok wcześniej – 694,8 mln zł (2 981 zł na mieszkańca). Nakłady w przeliczeniu na mieszkańca w Częstochowie zbliżyły się w tym ostatnim roku do przeciętnych nakładów w regionie (4 180 zł na osobę), niemniej były wyraźnie niższe niż w Bielsku-Białej (5 906 zł) czy w Gliwicach (8 672 zł).

Jednym z mierników koniunktury gospodarczej jest budownictwo mieszkaniowe. Aktywność budowlana w Częstochowie była w ostatnich latach mniejsza niż pod koniec poprzedniej dekady. O ile w roku 2010 oddano do użytkowania 561 mieszkań, w tym 94 na sprzedaż lub wynajem, to w roku 2015 mniej niż połowę tej liczby, tj. 246, w tym tylko 54 przeznaczone było na rynek. W całym analizowanym okresie oddano do użytkowania w Częstochowie 2,2 tys. mieszkań, większość z nich była jednak budowana na własne potrzeby

inwestora, a jedynie 473 na sprzedaż lub wynajem. Odnosząc to do liczby mieszkańców można uznać ruch budowlany w Częstochowie za dość umiarkowany – liczba mieszkań oddanych na 1 000 mieszkańców była niższa niż w woj. śląskim, szczególnie jednak niska była aktywność inwestorów budujących na sprzedaż lub wynajem (Tab. 28). Prawdopodobnie spadek ten był pochodną osłabienia popytu na mieszkania deweloperskie po roku 2010 (efekt globalnego kryzysu gospodarczego). Mieszkania budowane kilka lat temu, dopiero w ostatnim okresie zyskiwały nabywców, co może sygnalizować znaczne ożywienie rynku nieruchomości w najbliższym czasie.

Tab. 28. Mieszkania oddane do użytkowania w latach 2010-15

Jednostka terytorialna	2010	2015	2010-2015		2010	2015	2010-2015	
	Ogółem (oddane)		na 1000 mieszk.		Ogółem (na sprzedaż lub wynajem)		na 1000 mieszk.	
Województwo śląskie	9 727	9 713	56 887	12,4	2 348	2 568	10 445	2,3
Bielsko-Biała	530	434	3 188	18,3	193	222	1 026	5,9
Częstochowa	561	246	2 249	9,7	94	54	473	2,0
Gliwice	314	275	1 655	8,9	209	136	523	2,8
Zabrze	46	205	962	5,4	0	76	448	2,5
Sosnowiec	102	93	1 025	4,8	0	1	408	1,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Częstochowa jest jednym z najważniejszych ośrodków pielgrzymkowych w Europie. W roku 2015 na Jasną Górę przybyło 3,7 mln pielgrzymów (w roku 2012 – 3,3 mln). Klasztor zwiedzały 3 882 zorganizowane grupy z 74 krajów, łącznie 90 838 pielgrzymów zagranicznych (w 2012 r. – 80 tys.). na tym tle zaskakujące są stosunkowo słabe wskaźniki dotyczące bazy turystycznej – zwłaszcza wyższej kategorii. Wg danych GUS w roku 2014 w Częstochowie funkcjonowało 11 całorocznych obiektów noclegowych, oferujących niespełna 2 tys. miejsc oraz 1 obiekt sezonowy (na ok. 490 miejsc). W tej liczbie było jednak tylko 7 hoteli z niespełna 800 miejscami.

W roku 2014 udzielono w Częstochowie ponad 237 tys. noclegów, w tym niespełna połowę w hotelach. Liczba miejsc noclegowych w Częstochowie na tysiąc mieszkańców jest wyższa niż w województwie, jednak biorąc pod uwagę liczbę odwiedzających miasto nie jest to wskaźnik imponujący.

Zaskakująco niska jest także liczba udzielonych noclegów – zarówno w liczbach bezwzględnych, jak i na tysiąc mieszkańców. Nieduże, w stosunku do liczby osób odwiedzających Jasną Górę, zainteresowanie noclegami w hotelach częstochowskich wynika z planu pielgrzymek, które w większości przypadków obejmuje jedynie udział w uroczystościach religijnych.

Tab. 29. Obiekty noclegowe i ich wykorzystanie

	Miejsca noclegowe całoroczne				Udzielone noclegi ogółem I-XII			
	liczba		na 1 000 mieszkańców		liczba		na 1 000 mieszkańców	
	ogółem	hotele	ogółem	hotele	ogółem	hotele	ogółem	hotele
Województwo śląskie	41 846	20 276	9,80	5,67	4 689 559	2 308 073	1 020,94	613,90
Bielsko-Biała	1 696	1 233	10,12	8,20	208 821	150 505	1 203,84	986,58
Częstochowa	1 968	792	10,61	3,49	237 334	108 654	1 025,08	473,66
Gliwice	1 726	1 206	9,33	7,94	212 144	157 280	1 146,77	1 037,76
Zabrze	633	431	3,56	3,09	84 362	73 614	474,44	447,98
Sosnowiec	417	373	1,98	1,98	61 189	47 660	291,03	291,03

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zaskakująco niskie jest także nasycenie podmiotami związanymi z usługami gastronomicznymi. W roku 2015 w Częstochowie było ponad 500 takich podmiotów – o 8% mniej niż w roku 2010. Spadek ich liczby dotyczył co prawda całego regionu, jednak w Częstochowie był znacznie wyższy. Bardzo niskie jest nasycenie podmiotami gastronomicznymi (jedynie 2,3 na 1 000 mieszkańców) – mniej niż w regionie i znacznie mniej niż w Bielsku-Białej. Niewielkie nasycenie podmiotami gastronomicznymi świadczy o słabym wykorzystaniu ogromnej liczby odwiedzających miasto – także jako katalizatora pozytywnych zmian gospodarczych w obszarach w śródmieściu Częstochowy. Niekorzystnym zjawiskiem, świadczącym o słabości oferty

turystycznej miasta (poza Jasną Górą), jest regularnie spadająca frekwencja w częstochowskich muzeach – o ile w roku 2010 odwiedzających było prawie 140 tys., to w roku 2014 już tylko 50 tys.²⁰

Tab. 30. Podmioty związane z usługami gastronomicznymi (sekcja I, dział 56 PKD 2007)

Jednostka terytorialna	Liczba podmiotów			na 1 000 mieszkańców	
	2010	2015	zmiana 2010-15 [%]	2010	2015
Województwo śląskie	13 371	12 747	-4,7	2,9	2,8
Bielsko-Biała	654	631	-3,5	3,7	3,7
Częstochowa	565	522	-7,6	2,4	2,3
Gliwice	540	540	0,0	2,9	2,9
Zabrze	334	344	3,0	1,8	2,0
Sosnowiec	729	697	-4,4	3,4	3,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.4.2 Struktura gospodarki

Ze względu na wpływ na rynek pracy istotnym jest proces przeobrażeń dużych podmiotów gospodarczych. W mieście do roku 2004 największym pracodawcą w Częstochowie była Huta Częstochowa, zatrudniająca ogółem 5 600 pracowników. Po przeprowadzonym procesie restrukturyzacji huta zatrudnia jednak obecnie tylko kilkaset osób. Dawny przemysł włókienniczy dziś reprezentują firmy „Polontex” oraz „Stradom”. Na terenie dawnej fabryki włókienniczej powstał swoisty park przemysłowy generujący blisko 2 tys. miejsc pracy w kilkudziesięciu podmiotach.

Powyższe branże utraciły w wyniku przemian dominujące znaczenie w lokalnej gospodarce. Główną branżą dla Częstochowy stał się przemysł produkujący części samochodowe. Największym tu podmiotem jest koncern TRW, zatrudniający w swoich 4 zakładach ponad 4 tys. pracowników. Branża produkcji części samochodowych reprezentowana jest także przez takie zakłady, jak „CSF” przy ul. Legionów, zakłady „Brembo”, „Gomma”, „CGR”, „GST Safety Textiles”. Do branż przemysłu rozwijających się w Częstochowie należy też hutnictwo szkła, przemysł spożywczy, produkcja urządzeń elektrycznych, zabawek i opakowań.

Przekształcenia gospodarcze Częstochowy widoczne są także w zmianach struktury zatrudnienia (Tab. 31). Po roku 2005 wyraźnie, o ok. 5 p.p., spadł udział pracujących w przemyśle i budownictwie, wzrósł natomiast udział pracujących w handlu i usługach.

Tab. 31. Pracujący wg grup sekcji PKD

Grupy sekcji wg PKD	Rok	Odsetek pracujących [%]	
		woj. śląskie	Częstochowa
Przemysł i budownictwo	2005	42,6	42,4
	2010	39,8	39,6
	2014	38,6	37,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	2005	18,5	20,6
	2010	19,2	21,6
	2014	20,0	22,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	2005	3,8	3,9
	2010	3,8	3,1
	2014	3,7	3,2
Pozostałe usługi	2005	29,1	32,0
	2010	29,3	33,2
	2014	29,8	34,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dostrzegalne w ostatnich latach jest przyspieszenie procesu koncentracji handlu. W grudniu 2014 r. odnotowano 6 hipermarketów, 45 supermarketów (przyrost od roku 2010 o 22 obiekty), 1 dom towarowy, 3 domy handlowe. Koncentracja handlu widoczna jest w następujących zmianach w przestrzeni miasta:

- budowa Galerii Jurajskiej (powierzchnia całkowita 130 000 m², pow. najmu 49 000 m², 2 000 miejsc parkingowych, liczba odwiedzających galerię w roku 2015 – 6,2 mln osób),
- powstanie dużych centrów handlowych: dzielnica Północ, skrzyżowanie przy ul. Kisielewskiego (M1), przy skrzyżowaniu trasy DK-1 z al. Jana Pawła II (Castorama, Tesco), Raków przy skrzyżowaniu al. Niepodległości z ul. Jagiellońską (Jagiellończycy), Parkitka przy ul. Okulickiego (OBI, Kaufland), przy ul. Jagiellońskiej (Makro),

²⁰ Dane wg GUS.

- rozwój średniej wielkości marketów „sieciowych” obsługujących osiedla mieszkalne (sieci Biedronka, Lidl, Tesco, Żabka, Lewiatan itp.).

Tego typu koncentracja stanowi zagrożenie dla dotychczasowego modelu handlu opartego na małych sklepach osiedlowych. Rozwój Galerii Jurajskiej miał pewien negatywny wpływ na atrakcyjność handlową głównej częstochowskiej ulicy – alei Najświętszej Maryi Panny. Słabszy popyt na lokale sklepowe widoczny jest w dzielnicach dotkniętych zjawiskami kryzysowymi (stary Raków, aleja Pokoju, ul. Krakowska).

3.4.3 Wpływ zmian gospodarczych na zjawiska społeczne w Częstochowie

Dominacja do końca lat 80. dużych państwowych zakładów przemysłowych miała swoje cechy miastotwórcze. W oparciu o kombinat hutniczy Huty Częstochowa, powstała po roku 1950 nowa dzielnica mieszkaniowa Raków (osiedla Al. Pokoju), uzupełniana rozwojem budownictwa spółdzielczego pod hutniczym patronatem: osiedla blokowe Rakowa i Błeszna S.M. „Metalurg” i „Hutnik”. Dodatkowo kombinat hutniczy utworzył i finansował utrzymanie takich obiektów publicznych, jak: szpital hutniczy, przychodnie lekarską, dom kultury z krytą pływalnią i salą widowiskową, zespół szkół zawodowych, stadion z klubem piłkarskim „Raków”. Podobnie miastotwórczy charakter miały duże zakłady włókiennicze. Otaczały je osiedla domów robotniczych, zakłady utrzymywały technikum i szkoły zawodowe, domy kultury, przychodnie lekarskie, Restrukturyzacja gospodarcza, nawet jeśli nie doprowadziła do upadku dużych przedsiębiorstw państwowych, spowodowała wycofanie się ich z działalności nieprodukcyjnej. Infrastruktura społeczna przejęta została przez miasto. Ograniczone możliwości finansowe samorządu powodowały konieczność ograniczania funkcji wielu obiektów.

Poważnym problemem było niedostosowanie pracowników z likwidowanych lub restrukturyzowanych zakładów państwowych do nowych wymogów rynku pracy. W kombinacie metalurgicznym większość zatrudnionych posiadało wykształcenie zasadnicze hutnicze, w zakładach włókienniczych dominowały kobiety z wykształceniem zasadniczym lub średnim. Brak odpowiedniego wykształcenia, wiek redukowanych pracowników, ich nieumiejętność odnajdywania się w warunkach wolnego rynku, powodowało masowe występowania zjawiska długotrwałego bezrobocia na obszarach związanych z likwidowanymi zakładami pracy.

W największym stopniu dotyczyło to:

- obszar związany z Hutą „Częstochowa”: dzielnice Raków, Wrzosowiak, Błeszno
- obszar związany z zakładami włókienniczymi „Elanex”, „Ceba”, „Warta”: Stare Miasto ul. Krakowska i jej okolice, dzielnica Ostatni Grosz,
- obszar związany z zakładami „Stradom” i „Welnopol”: dzielnica Trzech Wieszców,
- obszar związany z zakładami Wigolen, Fabryka Tapet: Gnaszyn-Kawodrza,
- obszar związany z zakładami „Erg”: Aniołów,
- obszar związany z zakładami ZGH Sabinów: dzielnice Dźbów, Błeszno,
- obszar związany z likwidacją tradycyjnych branż rzemieślniczych: dzielnica Stare Miasto, Wyczerpy, Kiedrzyń.

W największym stopniu negatywne zjawiska związane z restrukturyzacją przemysłu (w tym długotrwałe bezrobocie) uwidaczniają się na obszarach: dzielnica Raków (tzw. stary Raków i al. Pokoju), dzielnica Stare Miasto (ul. Krakowska i jej okolice), dzielnica Ostatni Grosz. W tych dzielnicach widoczna jest także mała aktywność nowych podmiotów gospodarczych. Strefami rozwoju gospodarczego dla podmiotów większych i średnich stały się obszary: dawny obszar huty „Częstochowa” (dzielnica Zawodzie Dąbie), specjalna strefa ekonomiczna Skorki (dzielnica Dźbów), obszary po byłych zakładach Wigolen (Gnaszyn-Kawodrza), obszary po byłych zakładach ZGH Sabinów (dzielnica Dźbów). Pod względem ilości małych podmiotów gospodarczych z zakresu handlu i usług wyróżnia się centrum miasta, jednak niestety nie obserwuje się przyrostu podmiotów gospodarczych w tym zakresie. Wręcz przeciwnie, można zaobserwować zjawisko dużej rotacji wśród najemców lokali użytkowych oraz trudności w wynajmowaniu wolnych lokali.

3.5 Sfera środowiskowa

3.5.1 Jakość powietrza

Danych o jakości powietrza w Częstochowie dostarcza Program ochrony powietrza dla terenów województwa śląskiego (dalej POP)²¹. Miasto Częstochowa stanowi osobną strefę, dla której prowadzony jest monitoring

²¹ Uchwała Sejmiku Województwa Śląskiego nr IV/57/3/2014 z dnia 14 listopada 2014 r.

i coroczna ocena jakości powietrza. Na terenie miasta Częstochowy pomiary zanieczyszczeń powietrza prowadzone są na trzech stacjach typu miejskiego (przy ul. Zana 6, ul. Baczyńskiego 2 i alei Armii Krajowej 3). Do głównych zanieczyszczeń powietrza, dla których prowadzona jest ocena, należą pyły zawieszone, dwutlenek siarki, tlenki azotu, benzo(a)piren. W POP stwierdzono poprawę stanu powietrza w Częstochowie. Stężenia średnioroczne PM10, mierzone na stacji przy ul. Baczyńskiego, zmieniły się o ok. 10% emisja PM2,5 o 36% w ciągu trzech lat. Pomimo poprawy stanu powietrza na terenie Częstochowy zanotowano przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza dla pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5, benzo(a)pirenu oraz – w mniejszej skali – dwutlenku azotu (Tab. 32).

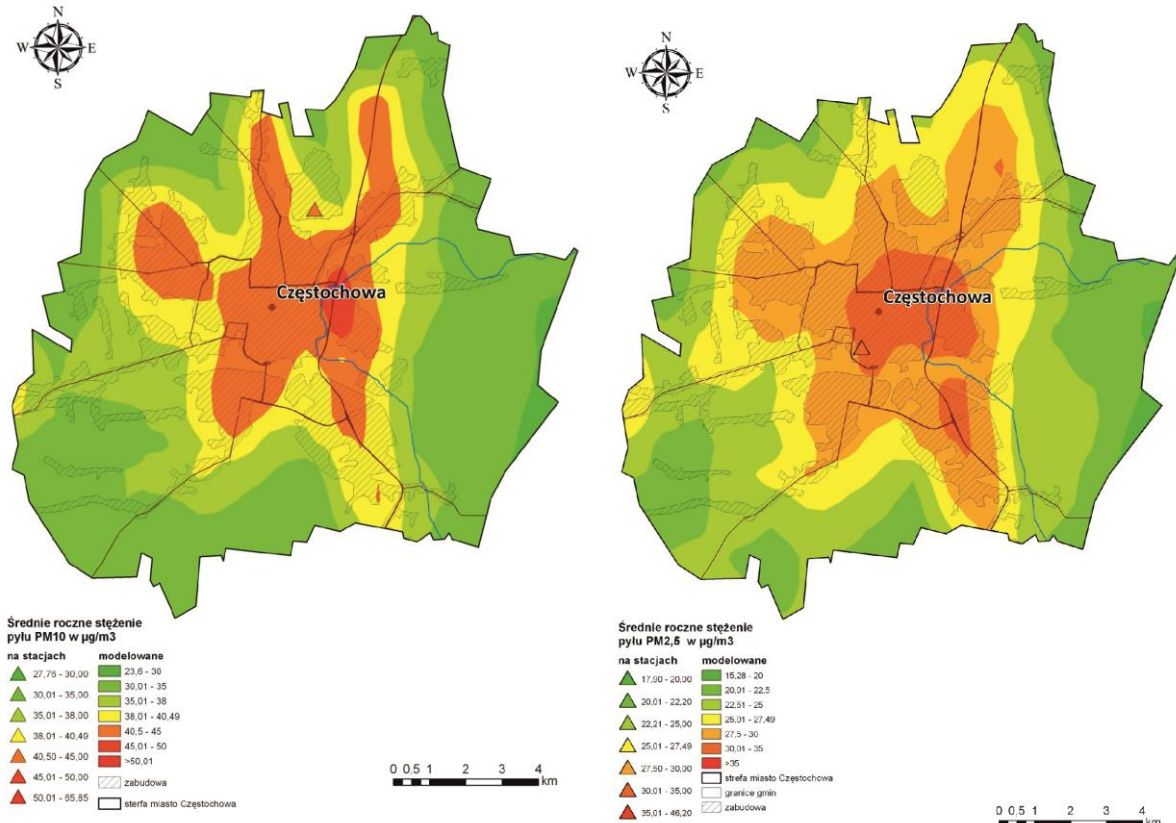
Tab. 32. Obszary narażenia na ponadnormatywne stężenia zanieczyszczeń

Narażenia na ponadnormatywne stężenia:	Powierzchnia obszaru narażenia [km ²]	% powierzchni strefy	Liczba narażonych mieszkańców
średnioroczne pyłu PM10 (>40 µg/m ³)	30,0	18,8	44 211
24-godzinne pyłu PM10 (>50 µg/m ³) powyżej 35 dni w roku	160	100	235 798
średnioroczne pyłu PM2,5 (>27 µg/m ³)	49,4	30,9	72 860
średnioroczne benzo(a)pirenu (1ng/m ³)	160	100	235 798
średnioroczne dwutlenku azotu (>40 µg/m ³)	15	9,4	15 106

Źródło: Program ochrony powietrza dla terenów województwa śląskiego – wyniki modelowania matematycznego.

Do najbardziej szkodliwych zanieczyszczeń powietrza należą pyły zawieszone (PM10, PM 2, 5). Cały obszar miasta stanowi strefę narażenia na ponadnormatywne stężenia dobowe pyłu PM10 występujące ponad dopuszczalną liczbę 35 dni. Natomiast centralne obszary miasta dodatkowo narażone są na przekroczenia średniorocznego stężenia PM10 oraz PM2,5. Obszar przekroczeń stężeń normatywnych pyłów, jak i benzo(a)pirenu, obejmuje praktycznie całą centralną część miasta, w tym dzielnice: Śródmieście, Stare Miasto, południową część Dzielnicy Północ, Wyczerpy-Aniołów, Zawodzie, Dąbie, Raków, Wrzosowiak, Błeszno, Ostatni Grosz, Bór, Stradom, Podjasnogórska, Trzech Wieszców i Parkitkę. Rozkład średniorocznych stężeń tych zanieczyszczeń przedstawiono na Ryc. 5.

Ryc. 5. Średnioroczne stężenia zanieczyszczeń pyłowych – pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5



Źródło: Program ochrony powietrza dla terenów województwa śląskiego – wyniki modelowania matematycznego

Na stan jakości powietrza wpływa emisja z różnego rodzaju źródeł, wśród których wyróżnić należy:

- źródła punktowe (zakłady przemysłowe, energetyka ciepła),
- źródła liniowe (transport, przede wszystkim komunikacja samochodowa),
- źródła powierzchniowe, tzw. „emisja niska”, związane ze spalaniem paliw do celów grzewczych (kotłownie lokalne i paleniska indywidualne),
- napływ spoza granic miasta.

Na zanieczyszczenie powietrza pyłami PM₁₀ w największym stopniu wpływa „niska emisja” z domowych kotłowni i palenisk, stanowiąca blisko 40% ogółu zanieczyszczeń PM₁₀. Istotnym źródłem zanieczyszczeń dla miasta jest emisja komunikacyjna (19% ogółu emisji zanieczyszczeń PM₁₀).

3.5.2 Klimat akustyczny

Poziom zagrożenia hałasem w Częstochowie zdiagnozowano w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Częstochowy na lata 2013-2018 (POPH)²².

Wyróżnić można dwa główne rodzaje hałasu stanowiącego potencjalną uciążliwość dla mieszkańców – w zależności od źródła jego powstawania, tj. hałas przemysłowy i komunikacyjny. Hałas przemysłowy powodowany przez urządzenia i maszyny w obiektach przemysłowych i usługowych. W POPH nie zidentyfikowano obszarów podlegających ochronie akustycznej, w obrębie których zarejestrowano przekroczenia obowiązujących wartości dopuszczalnych.

Problemem w niektórych obszarach miasta jest natomiast hałas komunikacyjny, zwłaszcza drogowy. Zgodnie z POPH, na hałas drogowy o poziomie przekraczającym wartość dopuszczalną LDWN narażone są łącznie 28 973 osoby (12,3% mieszkańców), natomiast na hałas drogowy przekraczający wartość dopuszczalną LN – 25 182 osoby (10,7% mieszkańców). Na hałas kolejowy o poziomie przekraczającym wartość dopuszczalną wskaźnika LDWN narażone są łącznie 873 osoby (0,4% mieszkańców), natomiast na hałas kolejowy przekraczający wartość dopuszczalną wskaźnika LN – 795 osób (0,3% mieszkańców). Zarówno w przypadku hałasu drogowego, jak i kolejowego, zdecydowana większość osób zamieszkuje tereny o przekroczeniach mieszczących się w przedziale 0,01-5 dB.

3.5.3 Walory przyrodnicze

Częstochowa położona jest na pograniczu dwóch dużych jednostek fizycznogeograficznych (makroregionów). W skład pierwszej z jednostek – Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej, na której terenie położona jest większość Częstochowy, wchodzi dwa regiony niższego rzędu (mezoregiony): Wyżyna Wieluńska (na północy miasta) i Obniżenie Górnej Warty (na południowym zachodzie). Natomiast południowo-wschodnia część miasta położona jest na Wyżynie Częstochowskiej, wchodzącej w skład makroregionu Wyżyna Krakowsko-Częstochowska²³.

Atrakcyjny krajobraz zawdzięcza Częstochowa budowie geologicznej – podłoże stanowią jurajskie skały wapienne, przykryte późniejszymi osadami polodowcowymi. Najstarszymi elementami rzeźby terenu na obszarze Częstochowy są ostańce denudacyjne, zbudowane z wapieni górnourajskich, sięgające 280-300 m n.p.m. (Góra Ossona – 316,7 m n.p.m.). Elementem podnoszącym atrakcyjność krajobrazu Częstochowy są odsłonięte skałki wapienne oraz formy krasu podziemnego (jaskinie).

Falisty krajobraz miasta dzielony jest dolinami rzecznyymi, na czele z dolinami Warty i jej dopływów – Stradomki i Konopki. Na terenie miasta znajdują się także zbiorniki powstałe w głównej mierze w wyniku nagromadzenia wód w wyrobiskach ilów ceramicznych, w tym dwa zagospodarowane – Bałtyk i Adriatyk, na terenie Parku Wypoczynkowego Lisiniec.

Powierzchnia lasów w Częstochowie wynosi 568 ha. Główne kompleksy leśne zlokalizowane są w północno-zachodniej części miasta, w dzielnicach Żabinek i Grabówka oraz we wschodnim i południowo-wschodnim obrzeżu miasta, w dzielnicach Mirów i Bugaj. Na terenie miasta znajduje się również park o charakterze leśnym w dzielnicy Aniołów, tzw. „Las Aniołowski”. Ponadto dużą część miasta (głównie wschodnie i południowo-zachodnie obrzeża) stanowią kompleksy ekosystemów stanowiące strefy ochronne o wysokiej wartości przyrodniczej – naturalne lub półnaturalne (strefa I i II). Poza lasami są to także łąki i murawy, młaki, ekosystemy wodne i podmokłe. Uzupełniają je obszary o podwyższonej bioróżnorodności (strefa III), takie jak

²² Przyjęty Uchwałą Nr 900/L/2014 Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 marca 2014 r.

²³ Kondracki, J.; Geografia fizyczna Polski, PWN, Warszawa 1981

zadrzewienia, przekształcone lasy, zbiorniki wodne, kamieniołomy, agrocenozy, remizy śródpolne, ugory ulegające sukcesji w kierunku ciepłolubnych muraw.

3.6 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

3.6.1 Struktura przestrzenno-funkcjonalna i użytkowanie terenu

Miasto Częstochowa w swych obecnych granicach administracyjnych mieści kilkanaście jednostek osadniczych o różnej genezie. Efektem historycznych procesów rozwojowych jest kształt przestrzenny miasta, z wyraźnym, centralnym pasem (od dzielnicy Raków przez Śródmieście po dzielnice Północ) gęsto zaludnionych obszarów z zabudową wielomieszkaniową, którą stanowią osiedla modernistycznych bloków mieszkalnych, sąsiadujące ze starą zabudową powstającą od XIX w. Otacza go obszar zabudowy rozproszonej, niskiej, jednorodzinnej.

Na kształt centralnego pasma składają się:

- spółdzielcze osiedla bloków mieszkaniowych w dzielnicy Wrzosowiak i Raków budowane w latach 80.-90. XX w.,
- osiedla mieszkaniowe Rakowa i al. Pokoju, budowane w latach 50.,
- osiedle bloków w dzielnicy Ostatni Grosz, budowane w latach 70.,
- osiedla mieszkaniowe Trzech Wieszców, budowane w latach 70.,
- osiedla domów w dzielnicy Śródmieście, między ul. Jana III Sobieskiego a ul. Waszyngtona, budowane w latach 50.,
- osiedle spółdzielczych bloków mieszkalnych Tysiąclecie, budowane w latach 60.-70.,
- osiedle spółdzielczych bloków mieszkaniowych Północ, budowane w latach 80.-90.,
- osiedle spółdzielczych bloków mieszkalnych Parkitka, budowane w latach 90.,
- osiedle bloków mieszkalnych Wyczerpy, budowane w latach 90.

Wg „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Częstochowy”, najważniejszym elementem struktury przestrzennej miasta jest czytelny historyczny układ urbanistyczny, który powstał w początkach XIX wieku poprzez połączenie wokół osi kompozycyjnej, jaką stanowi al. Najświętszej Maryi Panny, wcześniejszych założeń, takich jak:

- lokacyjne miasto Częstochowa (później Stara Częstochowa), kształtowane od XIV wieku w zakolu Warty (na terenie dzisiejszej dzielnicy Stare Miasto) – zamykające oś kompozycyjną od wschodu,
- ufortyfikowany zespół klasztorny o.o. paulinów na Jasnej Górze, rozwijającego się od końca XIV w., a ukształtowany w pełni w połowie XVII w, zamykający oś od zachodu,
- Częstochówka – drugi ośrodek osadniczy Częstochowy, rozwijający się u podnóża Jasnej Góry, która uzyskała w XVIII w. prawa miejskie jako Nowa Częstochowa,
- średniowieczna osada przyklasztorna z folwarkiem, uformowana pomiędzy Jasną Górą a kościołem św. Barbary, wzdłuż drogi wiodącej z Lublińca.

Aleja Najświętszej Maryi Panny, łącząca dwa częstochowskie ośrodki osadnicze, które administracyjnie zostało połączone w roku 1826, wyznaczyła równoleżnikową oś rozwoju miasta, determinującą kształt miasta do czasu II wojny światowej, i do dziś stanowi główną, reprezentacyjną oś Częstochowy.

Charakterystycznymi elementami zabudowy miasta są też powstające na przełomie XIX i XX wieku zespoły fabryczne z przyległymi osiedlami robotniczymi w dolinach rzek (dolina Warty: „Częstochowianka”, zakłady włókiennicze „Warta”, zakłady włókiennicze „Motte”; dolina Stradomki: zakłady włókiennicze w Gnaszynie, zakłady włókiennicze „Stradom” i „Peltzery”). Osiedla robotnicze powstawały w pobliżu innych dużych zakładów: osiedle Raków przy „Hucie Częstochowa”, Ostatni Grosz („Częstochowianka”), Wyczerpy przy hucie szkła. W okresie międzywojennym (1928-1934) w granice miasta włączono osiedla robotnicze i podmiejskie osady: Raków, Ostatni Grosz, Lisiniec, Stradom, Kamień, Mirów, część Błeszna.

Efektem powojennego rozwoju miasta są osiedla mieszkaniowe zlokalizowane wzdłuż nowej, południkowej osi rozwojowej, łączącej robotniczą dzielnicę Raków ze Śródmieściem (na południu) oraz wzdłuż linii tramwajowej na północ (dzielnice Tysiąclecie i Północ). Powiększenie miasta miało miejsce w latach 50. (część Błeszna i Grabówki) oraz po powstaniu województwa częstochowskiego, kiedy włączono pozostałą część Grabówki, Gnaszyn, Kawodrę, Wielki Bór, Kuźnicę, Brzeziny Małe i Wielkie, Kiedrzyn, Wyczerpy, Zagajnik i Rząsawy. Obszar Częstochowy wzrósł do 160 km².

Zgodnie ze Studium, cechą struktury przestrzennej Częstochowy w makroskali jest klarowność i uporządkowanie, wyrażające się przez:

- regularny kształt obszaru zurbanizowanego,
- czytelny układ zabudowy historycznego centrum,
- strukturą zabudowy otaczającej centrum ze stopniowo rozluźniającą się i obniżającą zabudową, z dzielnicami budownictwa wielorodzinnego skupionymi na dwóch obszarach przylegających do śródmieścia z południa i północy,
- podstawowy układ dróg o czytelnej strukturze, z drogami o wysokich parametrach.

Jednocześnie w Studium zauważono, że w skali lokalnej, w różnych częściach miasta, zauważalne są braki w kształtowaniu ładu przestrzennego w postaci:

- przestrzennego rozproszenia zabudowy jednorodzinnej i występowania obniżających estetykę i uciążliwych działalności gospodarczych w osiedlach mieszkaniowych,
- postępującej obudowy dróg łączących Częstochowę z regionem różnymi obiektami handlowo-usługowymi i produkcyjnymi, obniżającymi atrakcyjność wizualną miasta,
- niedokończonych, a przez to nieczytelnych i niefunkcjonalnych, układów dróg lokalnych i dojazdowych,
- braku w pełni ukształtowanych lokalnych (dzielnicowych) ośrodków usługowo-handlowych,
- różnorodności form architektonicznych w osiedlach indywidualnej zabudowy jednorodzinnej, co przy niewielkich rozmiarach działek i słabym nasyceniu zielenią wysoką sprawia wrażenie chaosu,
- lokalizacji centrów handlowych poza ośrodkami wyznaczonymi w planach zagospodarowania przestrzennego (np. kompleks Tesco – Castorama),
- spontanicznego przekształcania terenów zlikwidowanych zakładów przemysłowych w okolicach śródmieścia.

Istotnym problemem w utrzymaniu właściwego ładu przestrzennego jest rozdrobnienie własnościowe gruntów na obszarze Częstochowy. Do gminy należy ok. 2,2 tys. ha, do Skarbu Państwa ok. 5,6 tys. ha, ponad 10 tys. ha jest własnością prywatną. W większości własność prywatna jest w dużym stopniu rozproszona. Zwłaszcza na obszarach niezainwestowanych dostrzegalne są anachroniczne podziały na wąskie i długie działki, niemożliwe do zagospodarowania, co oznacza konieczność scaleń dla pozyskania terenów rozwojowych pod budownictwo lub przemysł. Problemem jest także brak ustawy reprivatyzacyjnej, kończącej spory o zwrot majątku utraconego w wyniku procesów historycznych.

Wyzwaniem jest także powtórne zagospodarowanie terenów poprzemysłowych. Do takich dużych obszarów przemysłowych należą:

- teren byłych Zakładów Górniczo-Hutniczych „Sabinów”,
- teren związany z zakładami włókienniczymi nad Stradomką: „Stradom” – „Wełnopol”,
- teren pofabryczny w Gnaszynie,
- tereny pofabryczne nad Wartą: b. zakłady włókiennicze „Warta”, „Elanex”,
- tereny pofabryczne Aniołów.

3.6.2 Sieć transportowa miasta – główne deficyty i konflikty

Podstawową osią komunikacyjną w transeuropejskim korytarzu przebiegającym przez Częstochowę – do czasu ukończenia autostrady A1 – pozostaje DK1, przejmująca na terenie subregionu tranzyt międzynarodowy północ-południe. Układ dróg krajowych w obszarze Częstochowy tworzą: DK43 (Częstochowa – Wieluń), DK46 (Kłodzko – Lubliniec – Częstochowa – Szczekociny), DK91 (Piotrków Trybunalski – Częstochowa). Istniejący układ komunikacyjny tworzy z Częstochowy węzeł łączący korytarze transportowe o znaczeniu międzynarodowym, krajowym i regionalnym. Do czasu wybudowania autostradowej obwodnicy A1, przez gęsto zabudowany obszar miejski przebiegać będą główne potoki tranzytu transportowego.

Istotnym mankamentem jest przebieg przez miasto dróg wojewódzkich obsługujących subregion północny (DW483, DW494, DW786, DW908), powodujący spiętrzenie ruchu samochodowego w ściśle zabudowanym centrum. Układ drogowy: DW789, DW906, DW905 i DW807, tworzący zwarty system zewnętrznej obwodnicy aglomeracji częstochowskiej, umożliwiający poprowadzenie tranzytu wschód-zachód z pominięciem zurbanizowanych terenów miasta Częstochowy, ma znaczenie jedynie uzupełniające, niewpływające na ograniczenie obciążenia miejskich arterii.

Do głównych problemów dotyczących funkcjonowania sieci drogowej, mających istotny wpływ na zjawiska degradacji przestrzenno-funkcjonalnej w mieście, należy zaliczyć:

- brak właściwej hierarchizacji dróg i niewłaściwą w stosunku do potrzeb ich charakterystykę techniczną, wyrażającymi się m.in.: złym stanem nawierzchni, niewłaściwą geometrią jezdni, niedostatecznymi przekrojami poprzecznymi, bliskością sąsiadującej zabudowy, różnorodną infrastrukturą pod jezdnią, wielofunkcyjnością. Powoduje to, że ulice jednocześnie obsługują powiązania metropolitalne, powiązania międzydzielnicowe, zespoły osiedli mieszkaniowych i dzielnice przemysłowe;
- braki obwodnic zewnętrznych oraz „niedomknięte” drogi obwodowe dzielnic;
- przeciążenie ruchowe na ulicach intensywnie „obudowanych” a historycznie zaliczonych do podstawowego układu przenoszącego ruch, brak dróg alternatywnych, umożliwiających rozprowadzenie ruchu na najbardziej obciążonych relacjach. Generuje to uciążliwości dla mieszkańców, wyrażające się efektem kanionu i rozcięciem sąsiedztwa, brak spójności kierunków i struktury zagospodarowania przestrzennego z rozwojem układu drogowo-ulicznego;
- niski poziom bezpieczeństwa niektórych dróg powiatowych (także gminnych), z uwagi na brak elementów bezpieczeństwa ruchu i segregacji ruchu: chodniki, ścieżki rowerowe.

Stan techniczny dróg publicznych w Częstochowie zestawiono w Tab. 33. Łącznie ok. 67% dróg w mieście wymaga remontu, w tym 52% układu podstawowego i aż 74% obsługującego (dróg gminnych).

Tab. 33. Stan techniczny dróg publicznych w Częstochowie (stan na 1 stycznia 2016 r.)

Rodzaj drogi	Długość w km		Wskaźnik dekapitalizacji
	całkowita	wymagająca remontu	
Układ podstawowy			
Drogi krajowe	46,4	16,4	35,3
Drogi wojewódzkie	20,5	12,4	60,5
Drogi powiatowe	129,8	73,4	56,5
Układ obsługujący			
Drogi gminne	456,6	337,0	73,8
Ogółem:	653,3	439,2	67,2

Źródło: Dane Miejskiego Zarządu Dróg i Transportu w Częstochowie.

Problemy komunikacyjne rodzi zwiększająca się liczba pojazdów użytkowanych przez mieszkańców Częstochowy oraz przez dojeżdżających do pracy mieszkańców subregionu. W latach 2011-2014 liczba samochodów osobowych zarejestrowanych w Częstochowie zwiększyła się ze 104,2 tys. do 110,2 tys., a w powiatach ościennych (częstochowskim, kłobuckim i myszkowskim) ze 164,7 tys. do 177,7 tys. Według danych Centrum Analiz Regionalnych, wykonanych na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego, codzienna migracja szacowana jest na 40 tys. osób, w tym 22 tys. stanowią dojazdy do pracy. Do głównych czynników zwiększających natężenie transportu indywidualnego w mieście należy też zaliczyć postępującą degradację lokalnej komunikacji pasażerskiej i kolejowej. Zmniejszanie liczby połączeń kolejowych, wydłużanie czasu przejazdu, pogarszający się komfort obsługi, czasowe zawieszanie obsługi niektórych linii, doprowadziły do trwałej utraty pasażerów.

Kluczowym dla zmniejszenia uciążliwości związanych z wpływem transportu na obszary centralne miasta jest rozwój transportu publicznego, obsługującego miasto i aglomerację. Kręgosłupem częstochowskiego układu komunikacji miejskiej są linie tramwajowe. Układ tramwajowy stanowi 14,8 km linii podwójnej, w tym 4,6 km wybudowanej w roku 2012. Z 10,2 km torowiska, które istniało przed oddaniem nowego fragmentu w roku 2012, tylko 37% jest w dobrym stanie technicznym, niewymagającym interwencji w najbliższym czasie. Pozostałe 63% wymaga pilnego działania. Aktualny stan torów nie zapewnia zadowalających parametrów ruchu, m.in. uniemożliwia osiągnięcie optymalnych prędkości, powoduje emisje drgań i nadmiernego hałasu oraz uniemożliwia (na niektórych odcinkach) poruszanie się tramwajów niskopodłogowych. Modernizacji wymaga także tabor tramwajowy (obecnie składa się z 46 tramwajów ponad 20-letnich i 7 nowoczesnych, niskopodłogowych). Pomimo inwestycji MPK w nowoczesny tabor i powstania nowej linii tramwajowej, w Częstochowie spada liczba przewożonych pasażerów.

3.6.3 Stan przestrzeni publicznych i terenów zieleni urządzonej

Według danych statystycznych, w Częstochowie w 2012 r. różnego rodzaju tereny zieleni (łącznie z lasami komunalnymi) zajmowały ponad 700 ha, w tym ponad 480 ha stanowiły tereny parków, zieleńców i zieleni osiedlowej, w części (251 ha) znajdujące się gestii samorządu.

W porównaniu z 2003 r. nastąpił niewielki wzrost powierzchni terenów zieleni – o kilka hektarów wzrosła powierzchnia parków spacerowo - wypoczynkowych (ze 145,5 ha w roku 2003 do 148,3 ha w roku 2012) i zieleńców (z 30,8 ha do 40,6 ha). Ponadto znacząco zwiększyła się powierzchnia zieleni osiedlowej (240 ha - 294 ha), zieleni ulicznej (110 ha - 135 ha) oraz lasów gminnych (wzrost z 18 ha w roku 2003 do 32 ha w roku 2012).

Biorąc pod uwagę łączną powierzchnię parków, zieleńców i zieleni osiedlowej (483 ha), należy stwierdzić, że statystycznie na mieszkańca Częstochowy (niespełna 226 tys. osób) przypada około 21 m² terenów zieleni urządzonej, uwzględniając zaś jedynie tereny zieleni pozostające w gestii samorządu - wskaźnik ten spada do 11 m²/mieszkańca.

Tab. 34. Tereny zieleni w Częstochowie według danych statystyki publicznej

Rodzaj obiektu	Liczba	Pow. (ha)	w tym w gestii samorządu	
			liczba	pow. (ha)
Parki spacerowo - wypoczynkowe	11	148,3	11	148,3
Zieleńce	80	40,6	42	26,2
Tereny zieleni osiedlowej	-	294,1	-	76,5
Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej razem	-	483,0	-	251,0
Zieleń uliczna	-	135,3	-	-
Cmentarze	11	56,7	-	-
Lasy gminne	-	32,0	-	32,0
Tereny zieleni ogółem	-	707,0	-	-

źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, 2012

W Częstochowie istnieje 11 parków miejskich (pozostających w gestii samorządu) o pow. 148 ha (według danych statystycznych) lub 165 ha (według kryteriów przyjętych w niniejszym opracowaniu), a także kilka parków o ograniczonej dostępności lub niedostępnych publicznie.

Tab. 35. Parki spacerowo-wypoczynkowe, ich ranga i funkcja

Obiekt (nazwa parku)	Pow. (ha)	Położenie (dzielnica)	Ranga i funkcja parku
Parki podjasnogórskie	12,0045	Podjasnogórska	miejski, zabytkowy, reprezentacyjny (funkcje estetyczne), wielofunkcyjny
3 Maja	6,6077		
Staszica	5,3968		
Las Aniołowski	73,4512	Północ	miejski, leśny (spacerowy)
Lisinieć	41,4594	Lisinieć	miejski, wypoczynkowy
Promenada Niemena	13,4286	Północ	dzielnicowy, spacerowo-wypoczynkowy
Północ (Fieldorfa-Niła)	7,1514	Północ	dzielnicowy, spacerowo-wypoczynkowy
Tysiąclecia	6,7606	Tysiąclecia	dzielnicowy, spacerowo-wypoczynkowy
Narutowicza	3,8700	Zawodzie - Dąbie	osiedlowy, spacerowy
Piastów	2,7117	Zawodzie - Dąbie	osiedlowy, spacerowy
Parkitka	2,0687	Częstochówka-Parkitka	osiedlowy, spacerowo-wypoczynkowy
Przy ul. Zbyszka	2,0029	Stradom (Sabinów)	osiedlowy, spacerowy

źródło: opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Częstochowy 2013-2014

Parki podjasnogórskie wraz z al. Henryka Sienkiewicza określono jako obiekty wielofunkcyjne, mające znaczenie reprezentacyjne (estetyczne), pełniące jednocześnie z uwagi na swe bogate wyposażenie szereg funkcji rekreacyjnych i kulturalnych.

Parki w Częstochowie dzielą się wyraźnie na kilka grup funkcjonalnych - parki miejskie cechują się wysokim stopniem „specjalizacji” i mocno odmiennymi walorami. Parki podjasnogórskie odznaczają się bowiem wybitnymi walorami kulturowymi i dużą wartością przyrodniczą (zwłaszcza biorąc pod uwagę ich izolowane położenie w środkowej części miasta).

Z kolei Las Aniołowski i Park Lisinieć, pozbawione walorów kulturowych, tworzą ważne biocentra na skraju terenów silnie zainwestowanych, w różnym stopniu powiązane z peryferyjnymi fragmentami obszaru miasta. Parki te jednocześnie odznaczają się całkowicie różnym charakterem - wyróżnikiem Parku Lisinieć jest bowiem obecność zbiorników wodnych, zaś Lasu Aniołowskiego - kompleks leśny.

Pozostałe parki: historyczne - Narutowicza i Piastów, stanowią tereny zieleni o niewielkiej powierzchni, położone w sąsiedztwie Warty i Stradomki, a jednocześnie drogi krajowej nr 1, co w istotny sposób ogranicza ich znaczenie rekreacyjno-wypoczynkowe, zaś parki tworzone w latach 70. XX w. i współcześnie – w północnej części miasta (osiedla Tysiąclecia i Północ) - prezentują dość typowe założenia, wyposażone w różnego rodzaju obiekty rekreacyjno-sportowe, łączące na stosunkowo niewielkiej powierzchni funkcje służące odmiennym formom rekreacji (biernej i aktywnej).

Na obszarze miasta istnieje 80 zieleńców liczących niespełna 41 ha. Skwery (zieleńce) cechują się silnym zróżnicowaniem pod względem zajmowanej powierzchni (od blisko 4,9 ha - błonia jasnogórskie - do niespełna 0,1 ha, przy czym przeważają obiekty zajmujące mniej niż 1 ha, skwerów o powierzchni większej jest 14), a także z uwagi na rodzaj szaty roślinnej oraz stopień wyposażenia w obiekty małej architektury i urządzenia sportowo-rekreacyjne.

Do istotnych ze względu na powierzchnię oraz znaczenie estetyczne i rekreacyjne należą obiekty położone:

- w środkowej części miasta (Śródmieście, Stare Miasto, Trzech Wieszców, Podjasnogórska): Skwer Solidarności, Skwer Zbigniewa Religi, Plac Pamięci Narodowej, Plac Biegańskiego, Skwer Sokołów, Zieleniec przy LO im. H. Sienkiewicza i Skwer przy Urzędzie Stanu Cywilnego,
- w dzielnicy Tysiąclecie - skwer przy Alei Armii Krajowej 66 i Skwer Kaliny Jędrusik,
- na Rakowie i Wrzosowiaku: skwery przy ul. Pusta - Iglasta, Limanowskiego, Łukasińskiego i Hłakowiczówny.

Tab. 36. Skwery i zieleńce (wybrane, ważniejsze obiekty)

Obiekt (nazwa parku)	Pow. (ha)	Położenie (dzielnica)	Ranga i funkcja parku
Skwer ul. Pusta - Iglasta	1,4720	Wrzosowiak	plac zabaw, alejka, ławki, kosze
Aleja Armii Krajowej 66	1,2950	Tysiąclecia	zróżnicowana szata roślinna (świerki kłujące, topole włoskie, jabłonie ozdobne, zwisające odmiany jarzębów); fontanna, planowana modernizacja
Skwer Solidarności	1,2100	Śródmieście	bogata szata roślinna, zróżnicowane gatunkowo drzewa (m.in. dęby, jarząby szwedzkie, klony, lipy i głogi), liczne krzewy ozdobne i rabaty bylinowe; fontanna, plac zabaw, alejki, ławki, kosze, dwie płyty pamiątkowe
Skwer ul. Limanowskiego	1,1715	Raków	plac zabaw, alejki, ławki, kosze
Skwer Zbigniewa Religi	1,1025	Podjasnogórska	różnorodna gatunkowo roślinność drzewiasta i krzewiasta, stare skupiny krzewów, od strony południowej szeroka strefa niskiej zieleni, zbliżonej do łąkowo-murawowej, alejki, ławki, kosze
Skwer ul. Żelazna - Bystra	0,9070	Zawodzie - Dąbie	rodzaj zieleńca, sąsiedztwo ogrodów działkowych
Skwer Kaliny Jędrusik	0,8785	Tysiąclecia	plac zabaw dla dzieci, plac rekreacji dla seniorów, alejki, ławki, kosze; sąsiedztwo krytej pływalni i terenu rekreacyjno-sportowego przy ul. Dekabrystów
Plac Biegańskiego	0,7650	Śródmieście	alejki, ławki, kosze
Plac Katyński	0,7370	Stare Miasto	rodzaj zieleńca, położony między Galerią Jurajską i Wartą a al. Wojska Polskiego
Plac Pamięci Narodowej	0,6830	Śródmieście	rodzaj skweru przy pomniku Pamięci Narodowej, drzewostan i kwitnące krzewy, alejki, ławki, kosze
Skwer Sokołów	0,6815	Trzech Wieszców	plac zabaw, ławki, kosze
Skwer ul. Łukasińskiego	0,6575	Raków	plac zabaw, alejki, ławki, kosze
Zieleniec przy LO im. H. Sienkiewicza	0,5090	Śródmieście	pomnik Sienkiewicza, alejki, ławki, kosze
Plac Jana Pawła II	0,4870	Stare Miasto	ubogi florystycznie, głównie lipy szerokolistne
Skwer przy Urzędzie Stanu Cywilnego	0,3500	Śródmieście	bogata roślinność, alejki, ławki, kosze
Skwer ul. 1 Maja	0,3390	Trzech Wieszców	pomnik, alejki, ławki, kosze
Skwer Sybiraków	0,2735	Śródmieście	plac zabaw, alejki, ławki, kosze
Skwer ul. Hłakowiczówny	0,2595	Raków	fontanna, plac zabaw, alejki, ławki, kosze
Plac Orłąt Lwowskich	0,2110	Raków	alejki, ławki, kosze
Skwer Junaków	0,2020	Raków	rodzaj skweru, alejki, ławki, kosze
Skwer ul. Krakowska	0,1915	Stare Miasto	rodzaj zieleńca, alejki, ławki, kosze

Plac Armstronga	0,1835	Śródmieście	gazony z kilkoma gatunkami drzew i krzewów
Skwer Tuwima - Waszyngtona - Śląska	0,1670	Śródmieście	kontynuacja Skweru Solidarności, stosunkowo bogaty florystycznie, alejki, ławki, kosze
Skwer Zbigniewa Łęskiego	0,1260	Podjasnogórska	mało zróżnicowana roślinność, runo bardzo ubogie, pielęgnowane

(kursywą oznaczono obiekty niestanowiące, wg ewidencji gruntów, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych)
 źródło: opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Częstochowy 2013-2014

Warto pamiętać, że uzupełnieniem terenów zieleni urządzonej są tereny zieleni naturalnej – pozostałość dawnych układów przyrodniczych porozielenianych zabudową i drogami komunikacyjnymi bez ciągłości ekologicznej oraz spełniające funkcje rekreacyjne tereny leśne. W obu grupach brak jest jednak spójnego systemu, przez co nie wiążą się one w czytelny układ ogólnodostępnych bulwarów, alei czy skwerów.

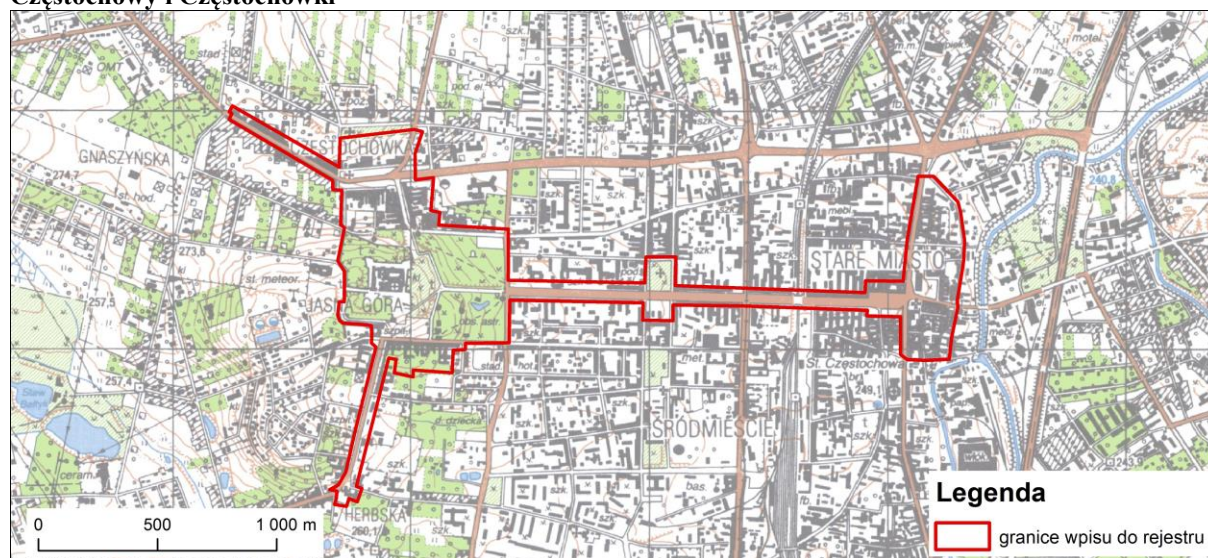
Tereny zieleni są nierównomiernie rozmieszczone – większe parki przeważają w osiedlach położonych poza centrum. Wyjątkiem jest dzielnica Podjasnogórska, w której znajduje się duży kompleks parkowy.

3.6.4 Ochrona zabytków

Strefy ochrony konserwatorskiej

Najważniejszym obszarem wymagającym ochrony ze względu na koncentrację obiektów zabytkowych jest zabytkowy układ urbanistyczny Częstochowy – dawne założenie miejskie starej Częstochowy i Częstochówki, wpisanie do rejestru zabytków nieruchomych woj. śląskiego. Obszar ten obejmuje otoczenie Jasnej Góry (ul. Wieluńska, Rynek Wieluński, ul. św. Rocha do ul. św. Jadwigi, ul. 3 Maja, ul. 7 Kamienic, ul. św. Barbary do kościoła), Parki Podjasnogórskie, al. Najświętszej Maryi Panny, część al. Wolności i al. Kościuszki, plac Daszyńskiego z ulicami przyległymi, Stare Miasto.

Ryc. 6. Granice wpisu do rejestru zabytków - układ urbanistyczny Częstochowy - dawne założenie miejskie starej Częstochowy i Częstochówki



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta. Podkład kartograficzny: geoportal.gov.pl

Zabytki wpisane do rejestru

Do rejestru zabytków nieruchomych woj. śląskiego wpisano 151 obiektów z terenu Częstochowy. Wśród nich jest 15 obiektów sakralnych, ok. 100 kamienic, 4 pałace fabrykantów, dwa budynki bankowe. Najcenniejszym zabytkiem Częstochowy jest zespół Klasztoru Ojców Paulinów na Jasnej Górze, uznany przez Prezydenta RP Pomnikiem Historii.

Istotnym elementem dziedzictwa materialnego Częstochowy są obiekty poprzemysłowe i powiązane z nimi osiedla przyfabryczne, w tym zwłaszcza:

- osiedle Raków z dawnym pałacem Hantkego i domami robotniczymi,
- zespół fabryczny „Motte” z osiedlem robotniczym i pałacykami,
- zespoły fabryczne nad Stradomką (fabryka „Peltzera” i „Stradom”), z osiedlem domów robotniczych i pałacykiem,
- zespół fabryczny b. zakładów włókienniczych „Warta”.

Miasto dwutorowo realizuje zadania z zakresu ochrony dziedzictwa materialnego. Podstawowym działaniem jest inwestowanie w odrestaurowanie należących do miasta obiektów zabytkowych. W okresie ostatnich 10 lat odrestaurowano m.in. kamienicę kupiecką przy ul. Katedralnej 8, kamienicę kupiecką przy al. Najświętszej Maryi Panny 24, Ratusz w Częstochowie i sąsiadujący z nim budynek odwachu, kamienicę „Popówka” (dawna siedziba parafii prawosławnej) przy al. Najświętszej Maryi Panny 47, fronton Liceum im. Sienkiewicza (dawny klasztor mariawitek), pałac Hantkego na Rakowie, Parki Podjasnogórskie wraz z obiektami z okresu Wystawy 1909 r. (Muzeum Higieniczne, Szkoła Sztuki Ludowej, Zagroda Włociańska, Obserwatorium). Dodatkowo z budżetu miasta od roku 2005 udzielano dotacji dla prywatnych właścicieli obiektów zabytkowych. Do roku 2014 przeznaczono na ten cel 2,5 mln zł, dotując 41 zadań, oszacowanych na 17,5 mln zł.

Wyzwaniem dla miasta pozostaje renowacja zabytkowych kamienic mieszkalnych, w tym tzw. Domu Księcia (al. Wolności 44) i kamiennicy przy al. Najświętszej Maryi Panny 49, renowacja zabytkowych budynków szkolnych (LO im Słowackiego, Zespół Szkół przy ul. Targowej), rewitalizacja parku i pałaców w zespole b. zakładów włókienniczych „Motte” (ul. Krakowska 80).

Istotnym problemem, trudnym ze względu na kwestie własnościowe, jest renowacja kamienic na Starym Mieście, zespołów fabrycznych „Motte”, „Peltzery”, „Warta”, osiedli robotniczych na Rakowie i w dzielnicy Trzech Wieszców. Bolesną stratą byłoby zniszczenie, wyłączonego z funkcjonowania, budynku bankowego z XIX w. (al. Najświętszej Maryi Panny 34). Zagrożona jest także przyszłość zaniedbanych zabytków żydowskich – cmentarza na ul. Złotej i mykwy na ul. Garibaldiiego.

3.7 Sfera techniczna

3.7.1 Stan i jakość zasobu mieszkaniowego

Zasoby mieszkaniowe w Częstochowie liczyły w roku 2014 - 98 078 mieszkań. Przeciętna powierzchnia mieszkań wynosiła 61,8 m² (na 1 mieszkańca: 26,3 m²). Na 1 000 mieszkańców przypadało 426,2 mieszkania. Do sieci wodociągowej podłączone było 98,5%, do sieci kanalizacyjnej 95,5%, do sieci gazowej 85% mieszkań.

Tab. 37. Zestawienie zasobów mieszkaniowych, liczby mieszkań i izb, powierzchni użytkowej mieszkań oraz wyposażenia w instalacje techniczno-sanitarne w latach 2013-2014.

Rok	2013	2014
Zasoby mieszkaniowe		
ogółem	97849	98078
izby	326838	328044
powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)	6030632	606352
Zasoby mieszkaniowe gminy (komunalne)		
Mieszkania ogółem:		
mieszkania	8 794	-
powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)	389 044	-
Budynki mieszkalne w gminie – ogółem	24 176	24 344
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne- ogółem:		
wodociąg	96 408	96 637
ustęp sanitarny	95 105	95 334
łazienka	93 439	93 691
centralne ogrzewanie	83 074	83 348
gaz sieciowy	71 647	71 807
Mieszkania wyposażone w instalacje % ogółu mieszkań		
wodociąg	98,5	98,5
łazienka	95,5	95,5
centralne ogrzewanie	84,9	85,0
Zasoby mieszkaniowe - wskaźniki		
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	61,6	61,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (m ²)	26,0	26,3
Mieszkania na 1 000 mieszkańców	421,2	426,2

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl

Z określonej w Narodowym Spisie Powszechnym 2011 liczby 89 893 mieszkań, do osób fizycznych należało 46 824 mieszkań o powierzchni 3 366 990 m², gmina dysponowała zasobem 8 836 mieszkań o powierzchni 397 578 m². Substancja mieszkaniowa jest w dużym stopniu zdekapitalizowana.

Tab. 38. Liczba zamieszkanego mieszkań wg Narodowego Spisu Powszechnego z roku 2011

Mieszkania zamieszkane ogółem:	
mieszkania ogółem	89 893
powierzchnia użytkowa mieszkania ogółem (m ²)	5 421 480
mieszkania zamieszkane stale	89 825
powierzchnia użytkowa mieszkania zamieszkane stale (m ²)	5 416 499
ludność w mieszkaniach zamieszkanego stale (osoba)	233 436
Mieszkania zamieszkane wg rodzaju podmiotów będących właścicielami mieszkań	
mieszkania ogółem:	89 893
powierzchnia użytkowa mieszkania ogółem (m ²)	5 421 480
mieszkania zamieszkane stale	89 825
powierzchnia użytkowa mieszkania zamieszkane stale (m ²)	5 416 499
ludność w mieszkaniach zamieszkanego stale (osoba)	233 436
osób fizycznych:	
mieszkania ogółem	46 824
powierzchnia użytkowa mieszkania ogółem (m ²)	3 365 990
mieszkania zamieszkane stale	46 786
powierzchnia użytkowa mieszkania zamieszkane stale (m ²)	3 362 611
ludność w mieszkaniach zamieszkanego stale (osoba)	129 589
Gminy:	
mieszkania ogółem	8 836
powierzchnia użytkowa mieszkania ogółem (m ²)	397 578
mieszkania zamieszkane stale	8 835
powierzchnia użytkowa mieszkania zamieszkane stale (m ²)	397 558
ludność w mieszkaniach zamieszkanego stale (osoba)	23 169

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl

Tab. 39. Mieszkania zamieszkane wg okresu budowy budynku wg Narodowego Spisu Powszechnego z roku 2011

Okres	Mieszkania ogółem	Powierzchnia użytkowa mieszkania ogółem (m ²)	Ludność w mieszkaniach zamieszkanego stale
Przed 1918	6 972	334 263	15 966
1918-1944	6 205	359 435	15 203
1945-1970	26 889	1 417 495	65 733
1971-1978	16 631	886 665	42 067
1979-1988	18 291	111 954	51 697
1989-2002	8 887	768 360	26 023
2003-2007	2 079	275 524	6 265
2008-2011	2 030	210 356	5 008

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl

Ponad 31 tys. mieszkańców Częstochowy mieszka w lokalach wybudowanych przed rokiem 1945. Zespoły budynków wielorodzinnych z tego okresu tworzą część dzielnicy Stare Miasto, znajdują się w linii alei Najświętszej Maryi Panny. Zwarte osiedla przedwojennych budynków wielorodzinnych znajdują się także na Rakowie (osiedla domów robotniczych), Ostatnim Groszu (ul. Bardowskiego, ul. Bór), Zawodziu (osiedle szeregowców Motte), Trzech Wieszców (osiedle Peltzery), Wyczerpy (domy przy hucie szkła). Przeważa tu „tanie budownictwo” z użyciem lokalnego surowca kamienia wapiennego. Domy nie były dostosowane do współczesnych potrzeb, w ramach późniejszych modernizacji dobudowywano systemy kanalizacyjne, przyłącza energetyczne czy gazowe. Stan techniczny większość tych budynków powoduje, że ich generalny

remont jest droższy od budowy nowych obiektów. Przykładem tego jest szacowany na około 40 mln koszt odrestaurowania największej przedwojennej kamiennicy czynszowej, tzw. Domu Księcia przy al. Wolności 44. Budynki wielomieszkaniowe budowane w latach 1945-70 znajdują się przede wszystkim w dzielnicach Raków, Śródmieście, Trzech Wieszców (osiedle przy ul. Jana III Sobieskiego), Tysiąclecie, w części dzielnicy Stare Miasto, Dźbów. Budowane głównie z cegły prezentują wyższy standard od przedwojennych (zaplanowane rozwiązania kanalizacyjne i wodociągowe); mankamentem jest niefunkcjonalność (małe metraże mieszkań) i ich duże zużycie techniczne. Budynki wielomieszkaniowe budowane w latach 1971-1988 stanowią większą część zasobów mieszkaniowych miasta; mieszka w nich blisko 90 tys. mieszkańców. Są to przede wszystkim osiedla blokowe od dzielnic Wrzosowiak i Raków, przez Ostatni Grosz, Śródmieście, po dzielnicę Północ. Standardem była „wielka płyta”, niska jakość wykonania powoduje, że techniczne zużycie następuje tu szybciej, niż w przypadku bloków z cegły budowanych w latach 60. XX w.

W ostatnim okresie 25 lat wyraźnie spadł przyrost nowych budynków wielomieszkaniowych. Zbudowane zostały osiedla na Wyczerpach, Parkitce, w części dzielnicy Północ i dzielnicy Wrzosowiak. W szczytowym okresie, w roku 1976, budowano w budownictwie wielomieszkaniowym 5 tys. mieszkań rocznie, po roku 1990 wielkość ta spadła do 1,5 tys. W okresie ostatnich 15 lat przybierało ok. 100 mieszkań rocznie w budynkach wielomieszkaniowych. W tym samym okresie ostatnich 25 lat zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych wyraża się w przyroście domów jednorodzinnych prywatnych. W roku 2005 oddano 417 mieszkań, w 2006 – 486, w 2007 – 454, w 2008 – 733, w 2009 – 709, w 2010 – 581, w 2011 – 348, w 2012 – 405, w 2013 – 488. W roku 2014 oddano 302 mieszkania, łącznie 1 432 izby, o powierzchni 37 441 m², w tym 24 mieszkania spółdzielcze: 78 izb, 1 344 m², 98 mieszkań na sprzedaż lub wynajem: 342 izby, 9 577 m², 180 mieszkań pod potrzeby indywidualne: 1 012 izb, 26 550 m². Oznaczało to wskaźniki na 1 000 mieszkańców – 1,3 mieszkań, przeciętna powierzchnia 124 m². Z wybudowanych 192 budynków mieszkalnych, 179 stanowiły domy jednorodzinne. W roku 2015 (do 30 czerwca), oddano ogółem 56 mieszkań, wszystkie jako inwestycje pod indywidualne potrzeby, o łącznej pow. 9 249 m².

Tab. 40. Mieszkania oddane do użytkowania w latach 2012-2014

Mieszkania oddane do użytku	2012	2013	2014
Ogółem			
mieszkania	405	488	302
izby	1 783	2 191	1 432
powierzchnia użytkowa (m ²)	45 774	53 713	37 441
Spółdzielcze			
mieszkania	47	0	24
izby	146	0	78
powierzchnia użytkowa (m ²)	2 798	0	1 314
Komunalne			
mieszkania	60	0	0
izby	180	0	0
powierzchnia użytkowa (m ²)	3 001	0	0
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem			
mieszkania	27	223	98
izby	84	748	342
powierzchnia użytkowa (m ²)	1 799	16 042	9 577
Indywidualne			
mieszkania	271	265	180
izby	1 373	1 443	1 012
powierzchnia użytkowa (m ²)	38 176	37 671	26 550
Indywidualne – realizowane z przeznaczeniem na użytek własny inwestora			
mieszkania	-	230	156
izby	-	1 313	873
powierzchnia użytkowa (m ²)	-	34 939	22 618
Indywidualne – realizowane na sprzedaż lub wynajem			
mieszkania	-	35	24
izby	-	13	139

powierzchnia użytkowa (m ²)	-	2 732	3 932
---	---	-------	-------

Zródło: Główny Urząd Statystyczny w Katowicach, www.stat.gov.pl

Tab. 41. Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje w roku 2014

Ogółem	Wyposażone w:				
	wodociąg	ustęp	łazienkę	CO	gaz z sieci
98 078	96 637	95 334	93 691	83 348	71 807

Zródło: Województwo Śląskie 2015- podregiony, powiaty, gminy., Rocznik Statystyczny Województwa Śląskiego 2015, Katowice 2015, s.229.

Tab. 42. Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w roku 2014

Odbiorcy energii elektrycznej	Zużycie energii elektrycznej		
	w GWh	na 1 mieszkańca	na 1 odbiorcę
		w kWh	
98 385	163,2	704,8	1 658,7

Zródło: Województwo Śląskie 2015- podregiony, powiaty, gminy., Rocznik Statystyczny Województwa Śląskiego 2015, Katowice 2015, s.217.

Tab. 43. Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych w roku 2014

Sieć gazowa	Przyłącza prowadzące do budynków w szt.	Odbiorcy gazu z sieci	Zużycie gazu z sieci	
			w tys. m ³	na 1 mieszkańca w m ³
542,3	21 706	70 250	28 796	124,4

Zródło: Województwo Śląskie 2015- podregiony, powiaty, gminy., Rocznik Statystyczny Województwa Śląskiego 2015, Katowice 2015, s.215.

Tab. 44. Wodociągi i kanalizacja roku 2014

Sieć rozdzielcza w km	wodociągowa		stan w dniu 31 XII 2014	600,3
	kanalizacyjna			
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.	wodociągowe		24 317	18 285
	kanalizacyjne			
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	w dam ³			8 558,1
	na 1 mieszkańca w m ³			37,0
Sieci odprowadzone siecią kanalizacyjną w dam ³				9 754,0

Zródło: Województwo Śląskie 2015- podregiony, powiaty, gminy., Rocznik Statystyczny Województwa Śląskiego 2015, Katowice 2015, s.210.

Budownictwo jednorodzinne i zakup mieszkań od deweloperów są sposobem rozwiązania problemów mieszkaniowych przez osoby zamożniejsze, posiadające zdolność kredytową.

Tab. 45. Rynek nieruchomości w Częstochowie

	2012			2013		
	Mieszkania	Domy	Działki	Mieszkania	Domy	Działki
Liczba sprzedanych nieruchomości	1 959	638	553	2 814	1 111	710
Średnia cena 1 m ² (zł)	3 334	2 822	98	3 276	2 710	144

Zródło: Analiza rynku nieruchomości miasta Częstochowy 2013 r. www.ign.org.pl

Tab. 46. Średnie ceny za metr kwadratowy lokali w Polsce w roku 2013

Rodzaj lokalu	Średnia cena za metr kwadratowy lokalu (zł)			
	Ogółem	Miasta	Miasta na prawach powiatu	Poza miastem
Mieszkalne	3 940	4 050	4 684	2 857
Handlowo-usługowe	4 333	4 490	4 992	1 324
Biurowe	3 844	3 860	4 176	
Produkcyjne	2 406	2 406	2 755	
Garáže	665	707	924	440

Zródło: Analiza rynku nieruchomości miasta Częstochowy 2013 r. www.ign.org.pl

Tab. 47. Ceny rynkowe nieruchomości (w zł za m²) w wybranych miastach w Polsce

Miasto	Ceny rynkowe nieruchomości (zł za m ²)		
	mieszkanie	dom	działka
Częstochowa	3 334	2 822	98
Katowice	3 896	3 528	141
Opole	4 164	3 154	113
Kielce	4 469	3 789	297
Piotrków Trybunalski	3 157	2 510	127

Zródło: Analiza rynku nieruchomości miasta Częstochowy 2013 r. www.ign.org.pl

Tab. 48. Ceny rynkowe mieszkań w dzielnicach z przewagą zabudowy wielorodzinnej w roku 2016

Dzielnica	Średnia cena na 1 m ² na rynku wtórnym
Częstochówka-Parkitka	4 500
Ostatni Grosz	2 800
Podjasnogórska	2 500
Północ	4 000
Raków	3 000
Stare Miasto	2 500
Śródmieście	3 800
Trzech Wieszców	3 250
Tysiąclecie	3 500
Wrzosowiak	3 500

Źródło: Analiza własna na podstawie danych z rynku nieruchomości

Dominująca większość mieszkańców Częstochowy korzysta z mieszkań własnościowych spółdzielczych, lub wykupionych z zasobów gminny, oraz mieszkań wynajmowanych z tych zasobów. Ustalana na poziomie zapewniającym utrzymanie budynków wysokość opłat czynszowych (opłat na fundusz remontowy) dla części mieszkańców stanowi problem materialny. W roku 2014 przyznano 49 086 dodatków mieszkaniowych na kwotę 12,3 mln zł, przy tym aż 20 419 dodatków na kwotę blisko 6 mln zł, stanowiło wsparcie dla mieszkańców zasobów gminnych. Miasto dysponuje jedynie 339 mieszkaniami socjalnymi. Potrzeby są nieporównywalnie większe: na wynajem mieszkań z zasobu gminy oczekuje 1 709 wnioskodawców. Zgodnie z obowiązującymi przepisami z ustawy o ochronie lokatorów gmina ma obowiązek dostarczyć lokal socjalny osobie eksmitowanej wyrokiem sądu. Brak możliwości spełnienia tego wymogu skutkuje odszkodowaniami.

Tab. 49. Liczba i kwoty dodatków mieszkaniowych wypłacanych w latach 2013-2014

Dodatki mieszkaniowe- liczba i kwoty wypłacanych dodatków mieszkaniowych	2013	2014
Ogółem:		
liczba (szt.)	48 265	49 086
kwota (zł)	11 864 865	12 263 264
W zasobie gminnym:		
liczba (szt.)	20 786	20 419
kwota (zł)	5 985 766	5 946 086
W zasobie spółdzielczym		
liczba (szt.)	19 055	19 100
kwota (zł)	3 742 894	3 887 890
W zasobie wspólnot mieszkaniowych		
liczba (szt.)	701	788
kwota (zł)	134 578	158 736
W zasobie prywatnym		
liczba (szt.)	6 007	6 916
kwota (zł)	1 591 163	1 811 207
W zasobie towarzystwa budownictwa społecznego		
liczba (szt.)	357	398
kwota (zł)	100 001	108 970
W zasobie innym		
liczba (szt.)	1 359	1 465
kwota (zł)	310 463	350 375

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Banka Danych Lokalnych, www.stat.gov.pl

Częstochowa w sposób wyraźny dzieli się przestrzennie na obszary zabudowane domami wielomieszkaniowymi (dzielnice: Raków, Ostatni Grosz, Wrzosowiak, Trzech Wieszców, Śródmieście, Podjasnogórska, Tysiąclecie, Parkitka, Północ i osiedle Wyczerpy) oraz obszarami o przewadze budownictwa

jednorodzinne. Najgorsza jakość techniczna substancji mieszkaniowej zauważalna jest na obszarach zabudowanych domami wielomieszkaniowymi sprzed roku 1960: stary Raków, al. Pokoju, Ostatni Grosz, część dzielnicy Trzech Wieszczów (okolice ul. 1 Maja), Śródmieście, Stare Miasto, Podjasnogórska. Na tych obszarach występują także problemy związane z przestarzałą techniczną infrastrukturą podziemną (dużym stopień dekapitalizacji wodociągów, kanalizacji, brak połączeń sieci gazowej, przestarzała, obliczona na mniejszą moc sieć energetyczna). Na wymienionych obszarach znajdują się wszystkie administrowane przez komunalną jednostkę ZGM-TBS budynki wielomieszkaniowe zbudowane przed rokiem 1950.

4 Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i wyodrębnionego obszaru rewitalizacji

4.1 Uwarunkowania delimitacji obszarów

Zgodnie z Wytycznymi MR w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020²⁴, rewitalizacja to „kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji”.

Wytyczne MR precyzują także definicję obszaru zdegradowanego jako tej części gminy (miasta), dla której stwierdzono występowanie stanu kryzysowego, czyli stanu spowodowanego koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi bądź stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),
- technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, głównie w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Podstawą wyznaczenia obszaru zdegradowanego Miasta Częstochowy były wyniki diagnozy przeprowadzonej w sferach społecznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej dla 20 jednostek pomocniczych (dzielnic). Wyniki diagnozy wskazują, że za obszar zdegradowany należy uznać obszar w granicach dzielnic: Ostatni Grosz, Podjasnogórska, Raków, Stare Miasto, Śródmieście i Trzech Wieszców a także Wrzosowiak i Zawodzie-Dąbie.

Tab. 50. Zbiornicze zestawienie diagnozy koncentracji problemowej

Dzielnica	Sfera społeczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna	Skala koncentracji problemowej	Obszar zdegradowany
Bleszno	1	1	2	-
Częstochówka-Parkitka	2	1	3	-
Dźbów	1	2	3	-
Gnaszyn-Kawodrza	1	2	3	-
Grabówka	1	1	2	-
Kiedrzyn	1	1	2	-
Lisiniec	1	1	2	-
Mirów	1	1	2	-
Ostatni Grosz	2	3	5	+
Podjasnogórska	3	3	6	+
Północ	2	1	3	-
Raków	3	3	6	+
Stare Miasto	3	3	6	+
Stradom	1	2	3	-
Śródmieście	3	3	6	+
Trzech Wieszców	2	2	4	+
Tysiąclecie	2	1	3	-
Wrzosowiak	2	2	4	+
Wyczerpy-Aniołów	1	1	2	-
Zawodzie-Dąbie	2	2	4	+

²⁴ Minister Infrastruktury i Rozwoju, MliR/H 2014-2020/20(01)/07/2015

Część lub całość obszaru zdegradowanego cechującą się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację, określa się obszarem rewitalizacji. Obszar ten może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz **nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy**. Ponadto Wytyczne MR ograniczają możliwość włączania do obszaru rewitalizacji terenów niezamieszkałych, **cechujących się koncentracją problemów przestrzennych – w tym poprzemysłowych – wyłącznie do przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.**

Ryc. 7. Poglądowa mapa obszarów zdegradowanych Miasta Częstochowy



4.2 Opis obszarów i uzasadnienie wyboru

Z obszaru zdegradowanego wyodrębniono 5 jednostek pomocniczych (dzielnic) – Ostatni Grosz, Podjasnogórska, Raków, Stare Miasto, Śródmieście, dla których prowadzono wcześniej działania rewitalizacyjne wynikające z Miejskiego Programu Rewitalizacji dla Częstochowy (MPR), który został uchwalony w roku 2005, a następnie był kilkakrotnie aktualizowany w latach 2007-2015²⁵.

Podsumowanie dotychczasowych działań i efektów rewitalizacji odbyło się na podstawie wybranych wskaźników, takich jak:

- powierzchnia obiektów wybudowanych / wyremontowanych / poddanych renowacji i przeznaczonych na cele gospodarcze / edukacyjne / turystyczne / rekreacyjne / społeczne i kulturalne w obszarze rewitalizacji (obiekt powinien realizować minimum 2 cele w wyżej wymienionych),
- długość wybudowanych / wyremontowanych / zmodernizowanych dróg w obszarze rewitalizacji,
- liczba mieszkań w wyremontowanych / zmodernizowanych budynkach mieszkalnych w obszarze rewitalizacji.

Mierniki te dotyczyły jednak tylko działań w obrębie infrastruktury. Ewaluacja dotychczasowych działań w sferze rewitalizacji nie dotyczyła obszaru problematyki społecznej i gospodarczej.

Ze względu na zapisy Wytycznych MR konieczna jest korekta granic obszarów rewitalizacji, przede wszystkim odstąpienie od wyznaczenia samodzielnych obszarów RP (przemysłowych). Część z wcześniej wyznaczonych terenów RP została włączona do nowej propozycji delimitacji jako spełniające warunek Wytycznych MR, a jednocześnie stanowiące integralny fragment wskazanych obszarów kryzysowych.

Nowa delimitacja obszaru rewitalizacji, nawiązująca do granic obszarów RM, wskazuje pięć podobszarów:

- 1) podobszar I – Podjasnogórski, obejmujący część wcześniej wskazanego w PR RM 1 – Śródmieście. Wydzielenie podobszaru wynika z odrębnego charakteru dzielnicy, historycznie związanej z Jasną Górą. W stosunku do dawnych granic RM Śródmieście obszar został poszerzony o tereny położone na zachód, do ul. św. Jadwigi, w celu rozszerzenia możliwości realizacji przedsięwzięć o charakterze turystycznym (m.in. kemping) oraz rozwiązania problemów dot. budynków mieszkaniowych przy ul. Loretańskiej;
- 2) podobszar II – Śródmiejski, obejmuje inną część RM 1 – Śródmieście (do torów kolejowych). Ta część Śródmieścia traktowana jest jako faktyczne centrum, skupiające główne urzędy, placówki kultury, ogólnomiejskie komercyjne formy usług i handlu. Do podobszaru włączona została część obszaru RP 2 („Wełnopol” – „Elanex”) oraz tereny między ul. Jasnogóorską a al. Jana Pawła II. Związane jest to z potrzebą regulacji samoistnie dokonujących się przekształceń terenów przemysłowych w usługowo-mieszkalne (budynki byłej fabryki „Zenit” przy ul. Żwirki i Wigury i osiedle „Peltzery” przy ul. Filomatów) oraz harmonijnego włączenia ich w miejską tkankę;
- 3) podobszar III – Stare Miasto, stanowi pozostałą część obszaru RM 1 – Śródmieście z częścią obszaru RP 2 („Elanex”). Obejmuje także część obszaru RP 1 – „Papiernia Warta”, w części związanej z funkcją mieszkalną.

Wydzielenie podobszaru w sposób odmienny od formalnego podziału miasta na dzielnice wynika z problemów społecznych będących swoistym dziedzictwem historycznym. Część alei Najświętszej Maryi Panny po wschodniej stronie torów kolejowych organicznie związana była z obszarem Starego Miasta (z Nowym i Starym Rynkiem). Linia kolejowa stanowiła przez 100 lat istotną granicę, przekładającą się także na odrębność społeczną – po wschodniej stronie torów do II wojny światowej mieszkała ludność żydowska, po zachodniej stronie przeważało mieszczaństwo katolickie. Powojenna polityka miejska przyczyniła się do pogłębienia podziałów – o ile zachodnia część śródmieścia była obszarem licznych inwestycji, obszar po wschodniej stronie torów kolejowych był wyraźnie zaniedbany inwestycyjnie;

²⁵ Uchwały Rady Miasta Częstochowy:

- nr 103/XI/2007 z 14 maja 2007 r.,
- nr 393/XXXIV/2008 z 6 listopada 2008 r.,
- nr 709/LXII/2010 z 28 czerwca 2010 r.,
- nr 744/LXIII/2010 z 25 sierpnia 2010 r.,
- nr 799/LXVII/2010 z 8 listopada 2010 r.,
- nr 360/XXI/2012 z 26 kwietnia 2012 r.,
- nr 648/XXXVI/2013 z 24 kwietnia 2013 r.,
- nr 964/LIII/2014 z 26 czerwca 2014 r.

- 4) podobszar IV – Ostatni Grosz, obejmujący część obszaru RM 2 – Raków – Ostatni Grosz, z włączeniem niewielkiej części obszaru RP 8 – Ostatni Grosz, tereny usługowo-produkcyjne;
- 5) podobszar V – Raków – druga część obszaru RM 2, wydzielona zgodnie z obowiązującym podziałem dzielnic oraz niewielka część terenów RP 3 – budynki mieszkalne związane z hutą „Częstochowa”.

Obszary wymagające szczególnego wsparcia zostały wyznaczone za pomocą mierników opisujących sferę społeczną oraz za pomocą dostępnych danych z zakresu problemów gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych. Wskazują one niski poziom rozwoju tych obszarów, dokumentują silny spadek poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy. Podstawowymi kryteriami delimitacji są negatywne zjawiska społeczne.

Na podstawie zestawionych danych można stwierdzić, że zarówno cały obszar rewitalizacji, jak i wszystkie podobszary, spełniają kryteria uznania ich za obszar wymagający szczególnego wsparcia.

W każdym z podobszarów większość wskaźników mierzących zjawiska kryzysowe ma wartość mniej korzystną niż średnia dla miasta. Można zatem uznać, że w każdym z podobszarów występuje kumulacja niekorzystnych zjawisk społecznych.

Natomiast hierarchizację podobszarów dokonano ze względu na liczbę wskaźników, których wartość jest najmniej korzystna:

- 1) podobszar o największej kumulacji niekorzystnych zjawisk (priorytetowy) – podobszar III – Stare Miasto;
- 2) podobszary o dużej kumulacji niekorzystnych zjawisk – podobszar II – Śródmiejski i podobszar IV – Ostatni Grosz;
- 3) podobszary o średniej kumulacji niekorzystnych zjawisk – podobszar I – Podjasnogórski i podobszar V – Raków.

Tab. 51. Zestawienie powierzchni obszarów rewitalizacji i liczby mieszkańców

Podobszary	Powierzchnia ewidencyjna w ha	% udziału w ogólnej powierzchni miasta	Liczba mieszkańców	% udziału w ogólnej liczbie ludności miasta
Miasto Częstochowa	15 969,64	100	215 252 osób	100
Podobszar I Podjasnogórski	220,67	1,39	3 882	1,8
Podobszar II Śródmiejski	207,23	1,29	17 507	8,13
Podobszar III Stare Miasto	149,31	0,93	9 732	4,52
Podobszar IV Ostatni Grosz	123,93	0,78	6 660	3,09
Podobszar V Raków	165,64	1,04	18 987	8,82
Podobszary I-V razem	866,78	5,43 mniej niż 20%	56 768	26,36 mniej niż 30%

Ryc. 8. Mapa obszarów rewitalizowanych Miasta Częstochowy



5 Poglębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

Analiza obszarów rewitalizowanych w Częstochowie została dokonana na podstawie materiałów przekazanych przez Urząd Miasta Częstochowy i uzupełnionych informacjami zawartymi w dokumentach strategicznych i programowych gminy (w tym opracowanej na potrzeby Strategii Rozwoju „*Diagnozy społeczno-gospodarczej Częstochowa 2015*”) i regionu. Były to zarówno dane liczbowe, służące do analiz ilościowych, w tym obliczenia wskaźników degradacji społecznej, jak i dane jakościowe, zwłaszcza dotyczące zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. Warto tu zauważyć, że wskaźniki obliczone na podstawie danych ze statystyki publicznej oraz danych przekazanych z instytucji miejskich nie zawsze są ze sobą w bezpośredni sposób porównywalne, ze względu na różnice metodologiczne oraz dostępność danych GUS, najczęściej jedynie do roku 2014.

Diagnoza pogłębiona obejmuje szczegółowo sferę kryzysu społecznego oraz problemy ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Sfery te zostały opisane (w ramach dostępnych informacji) w odniesieniu do poszczególnych podobszarów rewitalizacji.

5.1 Sfera społeczna

5.1.1 Struktura demograficzna

Struktura demograficzna ludności obszaru rewitalizacji jest niekorzystna na tle miasta (Tab. 52). W roku 2016 21% ludności obszaru stanowiły osoby starsze. Korzystniejszą strukturą cechuje się jedynie podobszar III (Stare Miasto). W trzech podobszarach odsetek osób starszych przekracza 22%.

Tab. 52. Liczba ludności i struktura demograficzna obszaru rewitalizacji (2016)

Jednostka terytorialna	liczba ludności			odsetek [%] osób w wieku:		
	ogółem	kobiety	mężczyźni	0-18 lat	19-64 lata	>65 lat
Podobszar I	6 422	3 559	2 863	14,7	62,7	22,5
Podobszar II	17 227	9 490	7 737	14,6	62,9	22,6
Podobszar III	10 404	5 555	4 849	17,1	64,3	18,6
Podobszar IV	5 582	3 001	2 581	14,5	61,6	23,9
Podobszar V	17 361	9 528	7 833	15,4	63,7	20,9
Łącznie podobszar rewitalizacji	56 996	31 133	25 863	15,3	63,2	21,5
Częstochowa*	230 123	121 999	108 124	15,1	66,9	18,0

*Dane dla całego miasta wg GUS dla 2014 r.; Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta

5.1.2 Poziom bezrobocia

Poziom bezrobocia na obszarze rewitalizacji jest wysoki. Na całym obszarze zarejestrowanych było²⁶ ponad 3,8 tys. osób bezrobotnych, co stanowiło aż 40% wszystkich bezrobotnych w Częstochowie (Tab. 53). Największa liczba bezrobotnych zarejestrowana była w podobszarach III, II i V. Łącznie w tych trzech podobszarach zarejestrowanych było 30% wszystkich bezrobotnych mieszkańców Częstochowy. Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku 19-64 lata²⁷ była w obszarze rewitalizacji blisko dwukrotnie większa niż w Częstochowie. Zdecydowanie najtrudniejszą sytuacją cechowały się obszary w śródmieściu, tj. podobszary III i II. Jedynym podobszarem o niższym wskaźniku bezrobocia był podobszar I.

Wyższy niż przecięty w Częstochowie jest także poziom bezrobocia długotrwałego. Liczba osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy wynosiła na całym obszarze rewitalizacji 925 osób, najwięcej w podobszarach III, II i V. Wskaźnik bezrobocia zdecydowanie przekraczał średnią dla miasta w podobszarze III, nieco mniej w podobszarze IV. W pozostałych podobszarach był wyraźnie niższy.

Tab. 53. Bezrobocie na obszarze rewitalizacji (stan na 6 czerwca 2016 r.)

Jednostka terytorialna	Bezrobocie ogółem			Bezrobocie długotrwałe (>12 miesięcy)	
	Liczba bezrobotnych	Udział w ogóle bezrobotnych w mieście [%]	Liczba bezrobotnych na 100 osób w wieku 19-64 lata	Liczba bezrobotnych	Liczba bezrobotnych na 100 osób w wieku 19-64 lata
Podobszar I	206	2,5	5,1	44	1,1

²⁶ Stan na 6 czerwca 2016 r.

²⁷ Uwaga – wskaźnika tego nie należy porównywać ze stopą bezrobocia (udział bezrobotnych w liczbie osób aktywnych zawodowo) lub wskaźnikiem bezrobocia liczonym jako udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym (18-60 lat kobiety/65 lat mężczyźni). Zastosowanie takiego wskaźnika wynika z dostępności danych demograficznych dla obszaru rewitalizacji.

Podobszar II	883	10,7	8,2	245	2,3
Podobszar III	908	11,0	13,6	291	4,4
Podobszar IV	437	5,3	12,7	102	3,0
Podobszar V	881	10,6	8,0	243	2,2
Łącznie obszar rewitalizacji	3 315	40,0	9,2	925	2,6
Częstochowa	8 281	100,0	5,5*	3 817**	2,5**

*Wskaźnik szacunkowy – liczba ludności na podstawie danych GUS,

** Wskaźnik szacunkowy – liczba bezrobotnych na podstawie danych GUS (I kwartał 2016 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Częstochowie

5.1.3 Społeczne aspekty mieszkalnictwa

Wzrost liczby dodatków mieszkaniowych dotyczył także obszaru rewitalizacji – w roku 2015 tym rodzajem pomocy objęto w nim o 151 rodzin więcej niż w roku 2010, przy czym rok 2015 jest pierwszym, gdy liczba dodatków spadła (Tab. 54). Odnosząc liczbę dodatków do liczby mieszkańców zauważyć można, iż zdecydowanie najtrudniejsza sytuacja w tej kwestii panuje w podobszarze III, a następnie II i V.

Tab. 54. Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku mieszkaniowego w latach 2010-2015

Rok	Podobszar I	Podobszar II	Podobszar III	Podobszar IV	Podobszar V	Obszar rewitalizacji	
2010	191	758	759	64	628	2 400	
2011	182	738	800	67	635	2 422	
2012	186	773	806	62	670	2 497	
2013	200	793	840	71	735	2 639	
2014	197	788	885	75	746	2 691	
2015	liczba	195	753	835	68	700	2 551
	na 1000 mieszkańców	30	44	80	12	40	45

Źródło: Dane Biura Gospodarki Lokalowej i Usług Komunalnych

Poważnym problemem jest zapewnienie mieszkania osobom i rodzinom, w stosunku do których orzeczono eksmisję. W roku 2015 na realizację wyroku eksmisyjnego w Częstochowie oczekiwało 1175 rodzin, w tym aż 938 na obszarze rewitalizacji. Wskaźnik liczby rodzin oczekujących na eksmisję był w tym obszarze ponad trzykrotnie wyższy niż w mieście, w tym w podobszarze III – aż sześciokrotnie (Tab. 55).

Tab. 55. Rodziny oczekujące na realizację wyroku eksmisyjnego – stan na koniec roku 2015

		Obszar rewitalizacji	Podobszar I	Podobszar II	Podobszar III	Podobszar IV	Podobszar V	Miasto
Rodziny oczekujące na realizację wyroku eksmisyjnego	liczba rodzin	938	59	159	338	125	257	1 175
	liczba rodzin/1 000 mieszkańców	16,5	9,2	9,2	32,5	22,4	14,8	5,1

Źródło: Dane Biura Gospodarki Lokalowej i Usług Komunalnych

5.1.4 Ubóstwo i wykluczenie społeczne

W roku 2015 na obszarze rewitalizacji z pomocy korzystało 2,7 tys. rodzin i 5,4 tys. osób. Największa liczba osób i rodzin objęta była pomocą w podobszarze III. Zarówno w całym obszarze rewitalizacji, jak i w każdym z podobszarów zasięg pomocy był znacząco wyższy niż w Częstochowie – wynosił od ponad 6% w podobszarze I do 17% w podobszarze III.

Tab. 56. Świadczeniobiorcy korzystający z pomocy Rejonowego Zespołu Pomocy Społecznej Nr 1 i Nr 2 w roku 2015

Obszar	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	
		ogółem	% mieszkańców
Podobszar I	194	404	6,3
Podobszar II	723	1 428	8,3
Podobszar III	891	1 771	17,0
Podobszar IV	280	536	9,6
Podobszar V	650	1 223	7,0
Obszar rewitalizacji	2 738	5 362	9,4
Częstochowa	6 225*	12 136*	5,3

*Prognoza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MOPS i Diagnozy społeczno-gospodarczej Częstochowa 2015

Struktura wiekowa grupy osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej, była zróżnicowana w podobszarach. Największy odsetek dzieci i młodzieży korzystającej z pomocy zanotowano w podobszarze

IV – ok. ¼ wszystkich osób. Z kolei w podobszarze V udział osób w wieku powyżej 60 lat był najwyższy. We wszystkich jednak podobszarach zwracał uwagę bardzo wysoki stopień zagrożenia ubóstwem zarówno dzieci i młodzieży, jak i osób w wieku produkcyjnym. Obie te grupy wiekowe we wszystkich podobszarach były wyraźnie nadreprezentowane w stosunku do udziału w strukturze wiekowej obszaru. Mniejsze natomiast zagrożenie ubóstwem występowało wśród gospodarstw domowych osób starszych. Wysoki wskaźnik korzystania z pomocy społecznej można zatem wiązać przede wszystkim z wysokim poziomem bezrobocia – na co wskazuje też struktura przyczyn przyznania pomocy (Tab. 57).

Tab. 57. Osoby, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej w roku 2015 – struktura wiekowa

	0-17lat		18-59 lat		powyżej 60 lat	
	liczba	udział [%]	liczba	udział [%]	liczba	udział [%]
Podobszar I	59	17,8	247	74,4	26	7,8
Podobszar II	275	21,2	881	68,0	140	10,8
Podobszar III	282	18,0	1 113	71,2	169	10,8
Podobszar IV	121	25,2	314	65,4	45	9,4
Podobszar V	241	22,6	686	64,4	138	13,0
Obszar rewitalizacji	978	20,6	3 241	68,4	518	10,9

W przedziale wiekowym 0-17 ujęte są dzieci korzystające z dożywiania w szkole i paczek mikołajkowych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MOPS

W roku 2015 najczęstszym powodem przyznawania pomocy na obszarze rewitalizacji było – podobnie jak w całym mieście – ubóstwo. Łącznie z tego powodu udzielono pomocy ponad 2,2 tys. osobom. Największa liczba osób dotkniętych ubóstwem mieszkała w podobszarze III. Także w tym podobszarze skala ubóstwa, mierzona odsetkiem osób korzystających z pomocy w stosunku do liczby mieszkańców, była zdecydowanie największa i dwukrotnie przekraczała skalę zjawiska w pozostałych podobszarach. Pozostałymi najczęstszymi przyczynami przyznawania pomocy było bezrobocie oraz niepełnosprawność i długotrwała choroba. Znacząca była także liczba beneficjentów pomocy z powodów związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego i wychowaniem dzieci – dotyczy to zwłaszcza podobszaru III, a w nieco mniejszym stopniu II.

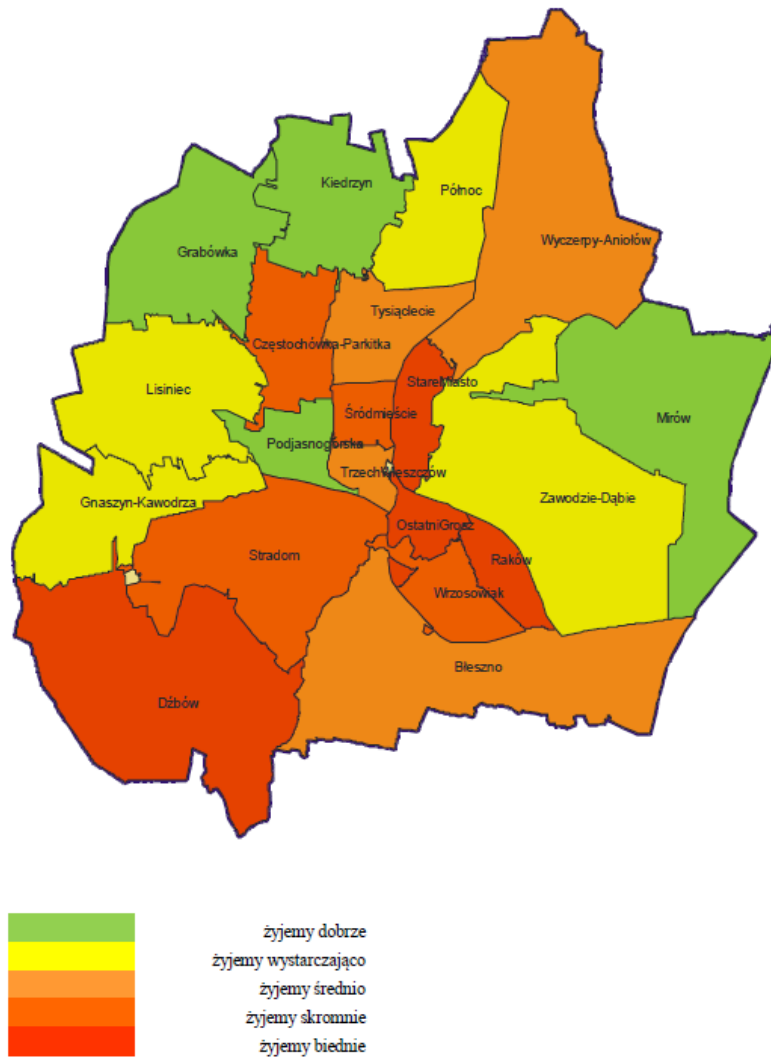
Tab. 58. Przyczyny przyznawania pomocy w roku 2015

Przyczyna		Obszar I	Obszar II	Obszar III	Obszar IV	Obszar V	Obszar rewitalizacji
		Liczba osób					
Ubóstwo	liczba osób	190	620	709	216	497	2 232
	na 100 mieszk.	3,0	3,6	6,8	3,9	2,9	3,9
Bezrobocie		105	417	527	110	286	1 445
Niepełnosprawność		83	332	387	78	255	1 135
Długotrwała choroba		55	259	243	10	62	629
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych		15	77	126	6	19	243
Wielodzietność		8	33	52	6	5	104
Alkoholizm i narkomania		14	11	59	3	-	87
Inne		1	15	36	2	31	85

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MOPS

Problemy związane z sytuacją materialną na obszarze rewitalizacji potwierdzają wyniki badań ankietowych społeczności Częstochowy przeprowadzone w roku 2013. Jednym z badanych elementów była ocena własnej sytuacji materialnej. Spośród dzielnic na obszarze rewitalizacji tylko w dzielnicy Podjasnogórskiej ankietowani oceniali swój poziom materialny jako dobry. Najmniej korzystne były oceny w dzielnicach Stare Miasto, Raków i Ostatni Grosz.

Ryc. 9. Sposoby gospodarowania pieniędzmi w badanych gospodarstwach domowych



Źródło: Raport z badania ilościowego z zakresu spraw społecznych przeprowadzonego na terenie Miasta Częstochowy, Zespół Badań, Analiz i Strategii Rozwoju Edukacji Samorządowego Ośrodka Doskonalenia w Częstochowie

W obszarze rewitalizacji mieszkało w roku 2015 ponad 1,2 tys. osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy (Tab. 59), w tym 86 dzieci i młodzieży do lat 16 oraz 169 osób z niepełnosprawnością znaczną. Największy odsetek osób niepełnosprawnych w liczbie ludności odnotowano w podobszarach III i IV.

Tab. 59. Świadczeniobiorcy z niepełnosprawnością korzystający z pomocy w roku 2015

Obszar	0-16 lat	Powyżej 16 lat				Niepełnosprawni ogółem	
		niepełnosprawność				liczba osób	% mieszk.
		lekka	umiarkowana	znaczna	ogółem		
Podobszar I	6	24	56	13	93	99	1,5
Podobszar II	20	87	190	39	316	336	2,0
Podobszar III	26	111	225	58	394	420	4,0
Podobszar IV	12	38	79	15	132	144	2,6
Podobszar V	22	74	145	44	263	285	1,6
Obszar rewitalizacji	86	334	695	169	1 198	1 284	2,3

Źródło: Dane MOPS

Osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn, a także występujących zaburzeń psychicznych, wymagają pomocy innych osób, udzielana była pomoc w postaci usług opiekuńczych świadczonych w miejscu ich zamieszkania. Ponadto pomoc świadczona była w specjalistycznych ośrodkach wsparcia. W roku 2015 z wszystkich rodzajów usług tego typu na obszarze rewitalizacji korzystało ponad 370 osób (Tab. 60).

Największa liczba osób, zarówno w liczbach bezwzględnych, jak i w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców, korzystała z wsparcia tego typu w podobszarze II.

Tab. 60. Świadczeniobiorcy korzystający z usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ośrodków wsparcia w roku 2015

Obszar	Świadczeniobiorcy korzystający z:					
	usług opiekuńczych		usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi		ośrodków wsparcia	
	liczba	na tys. mieszkańców	liczba	na tys. mieszkańców	liczba	na tys. mieszkańców
Podobszar I	27	4,2	0	0,0	5	0,8
Podobszar II	108	6,3	8	0,5	47	2,7
Podobszar III	48	4,6	0	0,0	13	1,2
Podobszar IV	22	3,9	0	0,0	15	2,7
Podobszar V	71	4,1	1	0,1	11	0,6
Obszar rewitalizacji	276	4,8	9	0,2	91	1,6

Źródło: Dane MOPS

W podobszarze II funkcjonuje Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie, mieszczące się przy ul. Jasnogórskiej 36 (ośrodek funkcjonuje w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie). Dysponuje 30 miejscami w formie dziennego pobytu oraz realizuje specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Zmiany demograficzne powodują, że coraz większym problemem jest udzielanie odpowiedniego wsparcia osobom starszym. W obszarze rewitalizacji funkcjonują dwa ośrodki wsparcia dla seniorów:

- Dzienny Dom Pomocy Społecznej przy ul. Staszica 10 (podobszar II). Funkcjonuje on w ramach Częstochowskiego Centrum Aktywności Seniorów. Zadanie realizowane jest przez Stowarzyszenie Częstochowskie Amazonki. W roku 2015 Ośrodek oferował zajęcia dla 50 osób starszych;
- Dzienny Dom SENIOR–WIGOR przy ul. Rapackiego 3/5 (podobszar V) przeznaczony dla 30 osób starszych. Zadanie realizowane jest przez Caritas Archidiecezji Częstochowskiej.

W obszarze objętym Programem Rewitalizacji funkcjonują dwa domy pomocy społecznej:

- Dom Pomocy Społecznej w Częstochowie, ul. Wieluńska 1 (podobszar I) – dla 135 osób w podeszłym wieku,
- Dom Pomocy Społecznej w Częstochowie, ul. św. Jadwigi 84/86 (podobszar I) – dla 82 dorosłych mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie.

Do niekorzystnych zjawisk społecznych występujących na obszarze rewitalizacji należą też problemy związane z wychowaniem dzieci. Konflikty wewnątrzrodzinne, zła sytuacja mieszkaniowa, bezrobocie, ubóstwo, przemoc i inne czynniki są częstymi przyczynami umieszczenia dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych. Jednym z wyzwań, jakie wskazano dla obszaru rewitalizacji, jest deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej. W podobszarze I przy ul. św. Kazimierza 1 do końca roku 2016 funkcjonować będzie placówka opiekuńczo-wychowawcza pod nazwą „Dom Małych Dzieci”, w której na koniec roku 2015 znajdowało się 43 dzieci. Zgromadzenie Sióstr Służebniczek Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej, Prowincja Łódzka z siedzibą w Łodzi deklaruje, że nadal chciałoby pracować w obszarze wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, jednak na chwilę obecną oczekuje się na konkretyzację odnośnie form i rodzaju działalności. Deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej generuje potrzebę tworzenia sprzyjających warunków do powstawania rodzinnych form pieczy zastępczej, co wiąże się także ze zwiększaniem nakładów finansowych na ten cel. Ponadto w podobszarze IV funkcjonuje Całodobowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu socjalizacyjnego „Przystanek Bardo” (ul. Bardowskiego 27b), opiekująca się 12 dziećmi.

Rodziny w obszarze rewitalizacji korzystały z różnych form wsparcia. W latach 2014-2015 wsparcie w postaci asystenta rodziny²⁸ udzielono 65 rodzinom. Największa liczba rodzin wymagających wsparcia tego typu mieszkała w najludniejszym podobszarze II. Kolejnym elementem systemu wspierania rodziny zagrożonej wykluczeniem jest system stypendialny dla uczniów oraz system świadczeń rodzinnych. Stypendium przysługuje uczniom szkół publicznych i niepublicznych, podlegającym obowiązkowi szkolnemu, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24. roku życia. Podstawą do ubiegania się o zasiłek szkolny jest przejściowo trudna

²⁸ Osoba przez pewien czas wspierająca rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci.

sytuacja materialna z powodu wystąpienia zdarzenia losowego. W roku 2015 udzielono 430 stypendiów i 22 zasiłki szkolne – najwięcej w podobszarach II, III, V.

Tab. 61. Liczba rodzin i dzieci w rodzinach objętych wsparciem w postaci asystenta rodziny oraz stypendium lub zasiłku szkolnego w latach 2014-2015

Obszar	Asystenci rodziny			Stypendia	Zasiłki szkolne	
		2014	2015			2015
Podobszar I	liczba rodzin	6	8	liczba rodzin	30	0
	liczba dzieci	13	10	liczba osób	47	0
Podobszar II	liczba rodzin	27	26	liczba rodzin	124	4
	liczba dzieci	52	43	liczba osób	209	16
Podobszar III	liczba rodzin	13	12	liczba rodzin	140	7
	liczba dzieci	26	21	liczba osób	218	21
Podobszar IV	liczba rodzin	4	2	liczba rodzin	4	4
	liczba dzieci	5	2	liczba osób	64	14
Podobszar V	liczba rodzin	15	17	liczba rodzin	135	7
	liczba dzieci	38	34	liczba osób	223	20
Obszar rewitalizacji	liczba rodzin	65	65	liczba rodzin	433	22
	liczba dzieci	134	110	liczba osób	761	71

Źródło: Dane MOPS

Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej, realizowanym zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ogółem w roku 2015 na obszarze rewitalizacji z ww. formy wsparcia skorzystało 1 806 rodzin, w tym:

- w podobszarze I – 38 rodzin,
- w podobszarze II – 186 rodzin,
- w podobszarze III – 258 rodzin,
- w podobszarze IV – 92 rodziny,
- w podobszarze V – 207 rodzin.

Znaczącym potencjałem dla rewitalizacji są działające w podobszarach placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. W czterech z podobszarów (z wyjątkiem I) działa łącznie 17 placówek o zróżnicowanym profilu dysponujących 630 miejscami (Tab. 62). Jest to znaczący odsetek wszystkich tego typu placówek, których w Częstochowie działa 26.

Tab. 62. Placówki wsparcia dziennego w obszarze rewitalizacji

Placówka	Liczba miejsc
Podobszar II	155
Klub Środowiskowy „Parasol”, ul. Focha 71 a	45
Świetlica Socjoterapeutyczna, ul. Nowowiejskiego 15	40
Klub Młodzieżowy „Change”, ul. Nowowiejskiego 15	25
Klub Środowiskowy „Parasol”, ul. Waszyngtona 69/71	45
Podobszar III	210
Młodzieżowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Nasza Dziupła”, ul. Kozia 18	20
Świetlica z elementami socjoterapii dla dzieci i młodzieży „Życie poza szkołą”, ul. Krakowska 34	50
Młodzieżowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Skrawek Nieba”, ul. Krakowska 80 b	90
Młodzieżowa Świetlica Środowiskowa „Nasza Dziupła”, ul. Warszawska 13	20
Środowiskowe Ognisko Wychowawcze „Otwarte Drzwi”, ul. Warszawska 13	20
Ognisko Wychowawcze „Skaut I”, ul. Wilsona 34	30
Podobszar IV	50
Świetlica Socjoterapeutyczna „Ludki z Blaszaney Budki”, ul. Bardowskiego 60	50
Podobszar V	135
Placówka wsparcia dziennego w formie specjalistycznej, al. Pokoju 12	50
„Pszczółki”, al. Pokoju 5	30
Ośrodek Wychowawczo-Rewalidacyjny dla Dzieci i Młodzieży Niewidomej i Słabowidzącej, al. Pokoju 13	30
Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza im. Jana Pawła II, ul. Rapackiego 3/5	25
Łącznie	550

Źródło: Dane MOPS

Do problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji zalicza się także zjawisko bezdomności. W podobszarach II i III funkcjonują następujące placówki dla osób bezdomnych:

- 1) w podobszarze II przy ul. Staszica 5 działają dwie placówki prowadzone przez Caritas Archidiecezji Częstochowskiej:
 - Przytulisko dla Bezdomnych Kobiet z Dziećmi „OAZA” (wsparcie całodobowe dla 50 bezdomnych kobiet i bezdomnych kobiet z dziećmi);
 - Noclegownia dla Bezdomnych Kobiet (wsparcie dla 10 bezdomnych kobiet, nocleg wraz z jednym gorącym posiłkiem);
- 2) w podobszarze II funkcjonuje mieszkanie chronione dla osób bezdomnych przy ul. Nowowiejskiego 14/77;
- 3) w podobszarze III przy ul. Krakowskiej 80/2 funkcjonują dwie placówki dla osób bezdomnych prowadzone przez Caritas Archidiecezji Częstochowskiej:
 - Przytulisko dla Bezdomnych Mężczyzn im. św. Brata Alberta (wsparcie całodobowe 35 bezdomnych mężczyzn);
 - Przytulisko dla Bezdomnych Rodzin (wsparcie całodobowe 30 osób bezdomnych);
- 4) w podobszarze III działa Hostel dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Krakowskiej 34, prowadzony przez Fundację Chrześcijańską „Adullam” (wsparcie całodobowe dla 20 bezdomnych mężczyzn oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezdomnych).

W roku 2015 w placówkach pomocy bezdomnym z terenu rewitalizacji udzielono wsparcia 147 osobom, w tym 40 poniżej 17. roku życia (Tab. 63).

Tab. 63. Placówki dla osób bezdomnych w obszarach rewitalizacji za rok 2015 – struktura wiekowa

Placówka	Liczba osób			
	0-17 lat	18-59 lat	Powyżej 60 lat	Ogółem
Przytulisko i dla Bezdomnych Kobiet z Dziećmi „OAZA”, Noclegownia dla Bezdomnych Kobiet „OAZA”	34	36	9	79
Przytulisko dla Rodzin, Przytulisko dla Bezdomnych Mężczyzn im. św. Brata Alberta	6	41	21	68
Łącznie	40	77	30	147

Źródło: Dane MOPS

Ponadto w trakcie badań w styczniu 2016 r., w obszarze rewitalizacji odnotowano obecność 14 osób bezdomnych poza schroniskami, w tym 8 osób w podobszarze IV, 5 w podobszarze I oraz 1 w podobszarze III.

5.1.5 Kapitał ludzki i społeczny

Na tle ogółu szkół w Częstochowie gorzej przedstawiała się sytuacja w szkołach obszaru rewitalizacji (Tab. 64). W obu analizowanych latach przeciętne wyniki wszystkich części sprawdzianu były nieco niższe niż w Częstochowie. Niemniej sytuacja w poszczególnych podobszarach była różna – w podobszarze I, II i IV wyniki były tylko nieznacznie gorsze niż średnia miejska, a w niektórych wypadkach – nawet ją przewyższały. Natomiast znacząco niższe średnie wyniki osiągały dzieci w podobszarach III i V.

Tab. 64. Wyniki ze sprawdzianu po szóstej klasie szkoły podstawowej w obszarze rewitalizacji

Obszar	2015				2016			
	część I	j. polski	matematyka	j. angielski	część I	j. polski	matematyka	j. angielski
Podobszar I	67,3	69,9	64,7	69,5	61,4	71,2	51,2	61,2
Podobszar II	67,9	76,8	58,6	79,0	61,2	67,7	54,2	70,1
Podobszar III	58,4	71,2	45,2	63,5	53,6	69,5	37,2	55,3
Podobszar IV	63,5	72,0	54,5	77,0	57,1	70,4	43,4	65,2
Podobszar V	57,7	68,3	46,4	67,4	55,8	69,4	41,6	67,7
Obszar rewitalizacji	62,1	71,9	51,8	71,6	57,4	69,1	45,3	65,3
Częstochowa	68,7	76,2	60,7	80,8	64,5	74,0	54,5	74,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE w Jaworznie

5.1.6 Poziom bezpieczeństwa i patologie społeczne

Dane liczbowe dotyczące zróżnicowania przestrzennego przestępczości dostępne są dla obszarów działania komisariatów policji (Tab. 65). Ponad ¼ wszystkich uciążliwych społecznie przestępstw²⁹ stwierdzano co roku na terenie działania Komisariatu Policji I. Kolejne dwa komisariaty z największą liczbą to KP VI, KP III i KP IV.

Tab. 65. Liczba przestępstw* w latach 2010-2015 wg komisariatów Policji

Komisariat	Przestępstwa	2010	2011	2012	2013	2014	2015
KP I	Liczba przestępstw	1 033	949	725	593	560	466
	Odsetek ogółu [%]	25,9	24,7	21,6	25,1	29,7	26,5
KP II	Liczba przestępstw	454	472	439	292	214	221
	Odsetek ogółu [%]	11,4	12,3	13,1	12,4	11,4	12,6
KP III	Liczba przestępstw	691	641	578	394	305	296
	Odsetek ogółu [%]	17,4	16,7	17,3	16,7	16,2	16,9
KP IV	Liczba przestępstw	727	842	626	460	345	288
	Odsetek ogółu [%]	18,3	21,9	18,7	19,5	18,3	16,4
KP V	Liczba przestępstw	432	388	357	228	183	179
	Odsetek ogółu [%]	10,9	10,1	10,7	9,7	9,7	10,2
KP VI	Liczba przestępstw	644	555	625	394	277	306
	Odsetek ogółu [%]	16,2	14,4	18,7	16,7	14,7	17,4
Razem	Liczba przestępstw	3 981	3 847	3 350	2 361	1 884	1 756
	Odsetek ogółu [%]	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

*Dotyczy kategorii przestępstw wymienionych w Tab. 21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie

Dane dotyczące przestępczości na terenie komisariatów są trudno przekładalne na obszary rewitalizacji, ze względu na inne niż podziały administracyjne granice działania komisariatów. Obszary działania komisariatów można jednak przyporządkować do poszczególnych podobszarów rewitalizacji:

- Komisariat I: obejmuje podobszar I Podjasnogórski i II Śródmiejski. Dodatkowo zakres obszarowy komisariatu obejmuje dzielnice Gnaszyn-Kawodrza, Lisiniec i Grabówkę; ok. 80% przestępstw popełnionych jest na obszarze zdegradowanym;
- Komisariat II: obejmuje podobszar IV Ostatni Grosz oraz dzielnice podmiejskie Stradom i Dźbów; ok. 50% przestępstw popełnianych jest w dzielnicy Ostatni Grosz;
- Komisariat IV: obejmuje podobszar III Stare Miasto oraz dzielnice Zawodzie-Dąbie, Mirów, Wyczerpy; ok. 80% przestępstw popełnianych jest na podobszarze zdegradowanym;
- Komisariat VI: obejmuje podobszar V Raków oraz dzielnice Wrzosowiak, Błesno; ok. 33% przestępstw popełnianych jest na podobszarze zdegradowanym.

Dostępne dane pozwalają określić szacunkową liczbę przestępstw na obszarze rewitalizowanym (Tab. 66). Wszystkie podobszary z wyjątkiem podobszaru V: Raków znacząco przekraczają wskaźniki przestępczości dla miasta. Zdecydowanie najgorsza jest jednak sytuacja w położonych w centrum podobszarach I i II, gdzie wskaźnik przestępczości blisko czterokrotnie przekracza średnią dla miasta. Należy tu jednak zauważyć, że nie jest to sytuacja wyjątkowa – śródmieścia miast (zwłaszcza o charakterze turystycznym), przez które co dzień przemierza się ogromna liczba użytkowników miasta, zazwyczaj charakteryzują się bardzo wysokimi wskaźnikami przestępczości.

Tab. 66. Wskaźniki przestępczości* dla roku 2015

Obszar	Liczba przestępstw	
	Ogółem	na 1 000 mieszk.
KP I,	466	9,9
w tym podobszar I i podobszar II	80% KP I (373)	30,5
KP II,	221	8,6
w tym podobszar IV	50% KP IV (111)	13,0
KP IV,	288	8,1
w tym podobszar III	80% KP III (230)	14,7
KP VI,	306	6,1
w tym podobszar V	33% KP V (101)	4,7
Razem KP I, II, IV i VI,	1 281	8,1
 w tym obszar rewitalizacji	815	14,1
Częstochowa	1 756	8,0

*Dotyczy kategorii przestępstw wymienionych w Tab. 21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie

²⁹ Dotyczy kategorii przestępstw wymienionych w Tab. 22

Podobnych wniosków dostarcza analiza danych dotyczących interwencji Straży Miejskiej (Tab. 67). W latach 2011-2015 Straż Miejska najczęściej interweniowała w dzielnicy Stare Miasto (łącznie 45,6 tys. razy) oraz w Śródmieściu (39 tys. razy). W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców liczba interwencji w roku 2015 była najwyższa również w tych dzielnicach oraz w dzielnicy Podjasnogórskiej. Jedyną z analizowanych dzielnic, w której wskaźnik był niższy niż średnia dla miasta, był Raków.

Tab. 67. Interwencje Straży Miejskiej w latach 2011-2015

Obszar	2011	2012	2013	2014	2015	
	Liczba interwencji Straży Miejskiej					Na 1 000 mieszkańców
Podjasnogórski (podobszar I)	1 739	2 567	1 527	1 535	1 844	571
Śródmieście (podobszar II)	5 624	11 133	7 568	6 797	7 990	558
Stare Miasto (podobszar III)	5 871	12 562	8 742	8 169	10 297	971
Ostatni Grosz (podobszar IV)	721	2 285	2 780	2 970	3 464	407
Raków (podobszar V)	772	2 557	2 663	3 809	4 011	188
Razem dzielnice zdegradowane	14 727	3 104	23 280	23 280	27 606	476
Częstochowa	34 067	47 362	38 377	39 748	46 002	210

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Straży Miejskiej w Częstochowie

Na podstawie posiadanych danych zostały wytypowane przez Straż Miejską miejsca szczególnie zagrożone pod względem bezpieczeństwa i porządku publicznego:

- 1) dzielnica Podjasnogórska:
 - gromadzenie się osób spożywających alkohol w rejonach pawilonów VERITAS i związane z tym przypadki zakłócania porządku publicznego,
 - zaczepianie osób udających się do klasztoru jasnogórskiego przez osoby prowadzące publiczną zbiórkę ofiar bez wymaganego zezwolenia, tzw. „przypinacze” lub osoby żebrzące. Zjawisko to nasilone jest szczególnie w okresie szczytu pielgrzymkowego;
- 2) dzielnica Ostatni Grosz:
 - gromadzenie się młodzieży oraz osób spożywających alkohol, zakłócających spokój mieszkańcom, zanieczyszczających i dewastujących, głównie na klatkach schodowych bloków przy ul. Równoległej 38/40, ul. Szczytowej 23, ul. Górskiej 12/16,
 - nielegalny obrót alkoholem oraz tytoniem niewiadomego pochodzenia i bez polskich znaków akcyzy na ul. Bardowskiego, co wiąże się ze spożywaniem alkoholu w miejscach zabronionych,
 - niszczenie elewacji budynków poprzez malowanie sprayem;
- 3) dzielnica Stare Miasto:
 - gromadzenie się młodzieży w rejonie bloków przy ul. Nadrzecznej i traktu „Nad Wartą”, spożywającej alkohol w miejscach zabronionych, zakłócającej porządek publiczny;
- 4) dzielnica Śródmieście:
 - spożywanie alkoholu, zakłócanie porządku publicznego, pobicia oraz wymuszenia w rejonie ul. Piłsudskiego, w tzw. „alei frytkowej”,
 - nielegalny obrót alkoholem oraz tytoniem niewiadomego pochodzenia, bez polskich znaków akcyzy na ul. Katedralnej i ul. Ogrodowej, co wiąże się ze spożywaniem alkoholu w miejscach zabronionych,
 - przebywanie osób bezdomnych, żebrzących w rejonie ul. Wilsona, na terenie przy Filharmonii Częstochowskiej,
 - spożywanie alkoholu, zanieczyszczenia terenu oraz wymuszenia w rejonie al. Wolności, a w szczególności w okolicy, tzw. „kwadratów”;
- 5) dzielnica Raków:
 - nielegalny obrót alkoholem oraz tytoniem niewiadomego pochodzenia, bez polskich znaków akcyzy przy ul. Limanowskiego i ul. Syrokomli, co wiąże się ze spożywaniem alkoholu w miejscach zabronionych,
 - zakłócanie porządku publicznego, spożywanie alkoholu w rejonie sklepów przy ul. Limanowskiego.

Czynnikiem niepokojącym jest rosnąca liczba osób dotkniętych problemami patologicznymi. Ok. 2% populacji (4 600 osób) uzależniona jest od alkoholu, ok. 5-7% populacji nadużywa alkoholu w sposób szkodliwy, ofiarami przemocy domowej jest rocznie ok. 11 000 osób. Skalę zjawisk przemocy i patologii społecznych określono na podstawie danych Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (Tab. 68).

Połowa „Niebieskich Kart”³⁰ założonych w Częstochowie w roku 2015 dotyczyła obszaru rewitalizacji. W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców zjawisko przemocy w rodzinie występowało tu ok. dwukrotnie częściej. Wysokie natężenie zjawiska dotyczyło wszystkich podobszarów, niemniej szczególnie wysokim wskaźnikiem cechowały się podobszary: III (Stare Miasto), II (Śródmieście) i V (Raków). Podobnych wniosków dostarcza analiza danych dotyczących wniosków w sprawie skierowania na leczenie odwykowe. Szczególnie wysoka, w stosunku do liczby mieszkańców, była liczba wniosków na Starym Mieście.

Tab. 68. Liczba założonych „Niebieskich Kart”, wniosków w sprawie leczenia odwykowego oraz dzieci objętych pomocą MKRPA w zakresie wyjazdów wypoczynkowych w roku 2015

Wyszczególnienie		Miasto	Obszar rewitalizacji	Podobszar I	Podobszar II	Podobszar III	Podobszar IV	Podobszar V
Założone „Niebieskie Karty” przez Zespół Interdyscyplinarny	liczba	850	425	30	146	89	35	125
	na 1 000 mieszkańców	3,9	7,5	4,7	8,5	8,6	6,3	7,2
Wnioski złożone do MKRPA w sprawie leczenia odwykowego	liczba	363	136	5	25	47	15	44
	na 1 000 mieszkańców	1,7	2,4	0,8	1,5	4,5	2,7	2,5
Dzieci objęte pomocą MKRPA w zakresie wyjazdów wypoczynkowych	liczba	149	75	10	12	23	9	21
	na 1 000 mieszkańców	0,7	1,3	1,6	0,7	2,2	1,6	1,2

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta

Informacji o skali patologii społecznych w obszarze rewitalizacji w 2015 roku dostarczają także dane Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej. Pomocą Centrum objętych było 201 osób, w tym 45 dzieci. Największa liczba wspartych osób (w tym wspartych dzieci), zarówno w wartościach bezwzględnych, jak i w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców, pochodziła z podobszarów V i III. Szczególnie dużym natężeniem zjawisk patologicznych, w tym przemocy w rodzinie, cechowało się Stare Miasto (Tab. 69).

Tab. 69. Osoby objęte pomocą Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej (CCIK)

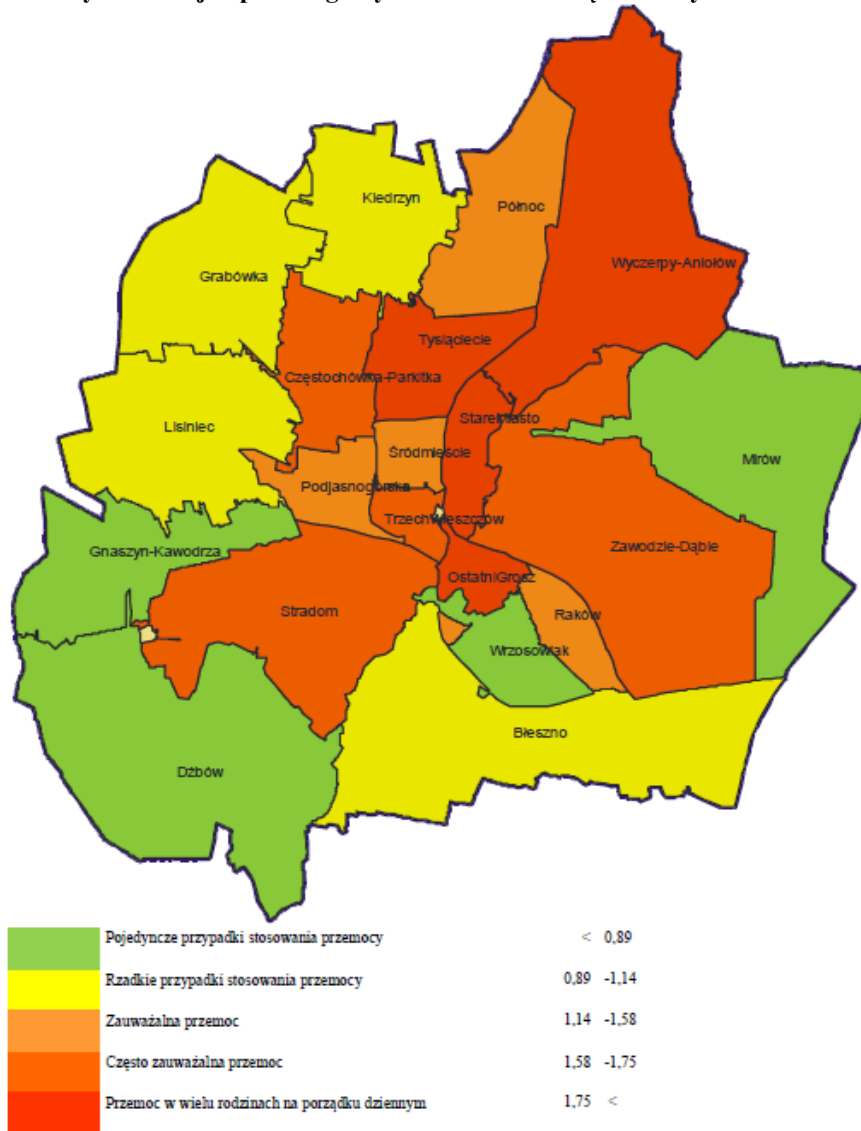
Wyszczególnienie		Obszar rewitalizacji	Podobszar I	Podobszar II	Podobszar III	Podobszar IV	Podobszar V
Osoby objęte pomocą CCIK	liczba	201	3	44	51	18	85
	na 1 000 mieszkańców	3,5	0,5	2,6	4,9	3,2	4,9
Dzieci objęte pomocą CCIK	liczba	45	0	7	18	2	18
	na 1 000 mieszk. 0-18 lat	5,5	0,0	3,1	10,6	2,5	7,0
Osoby objęte pomocą CCIK – przemoc	liczba	80	1	18	31	7	23
	na 1 000 mieszkańców	1,4	0,2	1,0	3,0	1,3	1,3
Dzieci objęte pomocą CCIK – przemoc	liczba	32	0	7	18	2	5
	na 1 000 mieszk. 0-18 lat	3,9	0,0	3,1	10,6	2,5	1,9
Osoby w hostelu CCIK	liczba	53	0	13	22	4	14
	na 1 000 mieszkańców	0,9	0,0	0,8	2,1	0,7	0,8
Dzieci w hostelu CCIK	liczba	33	0	7	15	2	9
	na 1 000 mieszk. 0-18 lat	4,0	0,0	3,1	8,8	2,5	3,5

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta

W opinii ankietowanych mieszkańców Częstochowy obszar rewitalizacji należy do części miasta najbardziej dotkniętych przemocą domową. Najgorzej sytuację oceniali mieszkańcy dzielnicy Stare Miasto i Ostatni Grosz.

³⁰ Procedura „Niebieskiej Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Ryc. 10. Zjawisko przemocy domowej w poszczególnych dzielnicach Częstochowy



Źródło: Raport z badania ilościowego z zakresu spraw społecznych przeprowadzonego na terenie Miasta Częstochowy, Zespół Badań, Analiz i Strategii Rozwoju Edukacji Samorządowego Ośrodka Doskonalenia w Częstochowie

5.1.7 Wyciąg z opracowanych Map zasobów i potrzeb

W ramach Miejskiego Programu Rewitalizacji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie przeprowadzał w latach 2011-2015 diagnozę wybranych obszarów kryzysowych w postaci opracowań dokumentów pn. Mapa Zasobów i potrzeb - w roku 2011 dla dzielnicy Raków, w roku 2012 dla dzielnicy Stare Miasto oraz w roku 2015 dla dzielnicy Ostatni Grosz.

Podobszar III – Stare Miasto (rejon Starego Rynku)³¹

Rejon Starego Rynku określono jako obszar, w którym następuje kumulacja problemów społecznych na skalę niespotykaną w innych częściach miasta. Charakterystyczną dla badanych osób i rodzin była sytuacja nakładania się wielu problemów. Ich źródłem było często bezrobocie (w tym bezrobocie długotrwałe), które wywołuje kolejne problemy, prowadzi do zniechęcenia lub powoduje obniżenie aktywności. Długotrwałe bezrobocie bardzo często wywołuje lawinę kolejnych następstw związanych z sytuacją nieradzenia sobie z bieżącymi problemami żywymi i rodzinnymi. Charakterystyczne dla tego rejonu miasta są międzypokoleniowe przypadki dziedziczenia biedy, a utrwalony przez lata brak aktywności w postaci bezrobocia staje się sposobem na życie. Dużo rodzin z tego rejonu dotkniętych jest patologiami: alkoholizmem,

³¹ Kowalski, H., *Mapa zasobów i potrzeb rejonu Starego Rynku w Częstochowie*. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie, grudzień 2012

przemocą, przestępczością przeciwko mieniu, porządkowi publicznemu, narkomanią, zaś wiele tych problemów dotyka ludzi młodych.

Stare Miasto jest obszarem, gdzie osiedlają się rodziny, które musiały opuścić mieszkania w innych częściach miasta, m.in. na skutek eksmisji sądowych i zasiedliły lokale socjalne. Dane dotyczące stażu zamieszkiwania w rejonie Starego Rynku potwierdzają, iż dzielnica Stare Miasto stała się obszarem, na którym mieszka się raczej z konieczności. Osoby o stażu zamieszkiwania do 10 lat liczą w sumie 40,8% całej populacji; jest to wartość charakterystyczna nie dla stabilnych społeczności, lecz dla społeczności, która charakteryzuje się dużą dynamiką napływu ludności (dużą mobilnością społeczną). Znaczący napływ ludności do dzielnicy Stare Miasto nastąpił po roku 1989 na skutek narastającego bezrobocia i zmiany stosunków własnościowych w komunalnych zasobach mieszkaniowych. W zdecydowanie mniejszej skali występuje zjawisko odwrotne, polegające na przeprowadzce z rejonu Starego Rynku w inne rejony miasta.

Wg autora badania widoczna jest marginalizacja całej społeczności, wykazującej cechy wykluczenia społecznego, o niskim (uśpionym) potencjale społecznym. Społeczność ta wspomagana jest przez instytucje i organizacje o sumarycznie wysokim potencjale pomocowym, który nie przekłada się jednak na wzrost aktywności beneficjentów tej pomocy. Można nawet mówić o uzależnieniu osób i rodzin od instytucji i organizacji pomagających. Konieczne są zatem – wg autora opracowania – działania aktywizujące, mobilizujące, inicjujące działania oddolne i współpracę, wspierające lokalnych liderów oraz służące odbudowie więzi społecznych i tożsamości lokalnej.

Podobszar IV – Ostatni Grosz³²

Podobnie jak w przypadku Starego Rynku i w tym obszarze za kluczowy problem uznano wysoki poziom bezrobocia. Wysokie i długotrwałe bezrobocie sprzyja powstawaniu ubóstwa, dysfunkcji życia rodzinnego i całej lokalnej społeczności, podlegającej stygmatyzacji. W dzielnicy najgorszą sławą „cieszą się” takie ulice, jak Bardowskiego i Bór, których wygląd nie uległ zasadniczym zmianom od okresu powojennego. W tym rejonie znajduje się wiele nielegalnych punktów sprzedaży alkoholu, papierosów oraz pijackich melin.

Częste są przypadki bezrobocia długotrwałego – sięgającego kilku czy nawet kilkunastu lat. Powszechność i długotrwałość bezrobocia powoduje, że wśród mieszkańców postrzegane jest ono jako zjawisko „normalne” i „naturalne” – w badaniach dotyczących największych problemów nurtujących społeczność Ostatniego Grosza bezrobocie pojawiło się na odległym miejscu.

Wysokie bezrobocie powoduje znaczną nadreprezentację osób w wieku produkcyjnym wśród beneficjentów pomocy społecznej – wśród ankietowanych korzystających z pomocy osoby w wieku 26-60 lat stanowili 55% beneficjentów. Problemem jest także niskie wykształcenie, utrudniające poszukiwanie pracy – 45,1% wszystkich osób objętych pomocą społeczną posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe, a 37,6% podstawowe.

Badanie wykazało bardzo wysoki odsetek osób utrzymujących się z niezarobkowych źródeł. Tylko 13,5% rodzin utrzymywało się z pracy na etacie. Pozostali badani najczęściej wspomagali się wszelkiego rodzaju zasiłkami lub podejmowali dorywczą pracę.

Niepokojącym zjawiskiem jest proces utrwalania się ubóstwa. Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że dziedziczenie niskiego statusu materialnego nie jest zjawiskiem wyjątkowym. Spotyka ono najczęściej przedstawicieli rodzin o niskich dochodach, o najniższym wykształceniu i co za tym idzie – niskich kwalifikacjach. Szczególnie zagrożoną ubóstwem grupą są osoby młode – w badanych gospodarstwach ludzi młodych, odsetek osób narażonych na trwałe ubóstwo był wyraźnie wyższy niż w gospodarstwach ludzi starszych. Wysoki jest odsetek osób korzystających ze wsparcia organizacji pomocowych i charytatywnych. Działalność tych podmiotów stanowi bardzo ważne uzupełnienie i ma charakter komplementarny dla działań instytucjonalnych, jednak dzielnica Ostatni Grosz ma bardzo skromne zasoby organizacji, stowarzyszeń oraz fundacji, które mogłyby wspierać pomoc społeczną o charakterze instytucjonalnym. Szczególnie brakuje organizacji, stowarzyszeń i fundacji statutowo wspierających rodzinę w całej jej strukturze: rodziców, dzieci, młodzież, seniorów. Potrzebne jest także wsparcie w różnych płaszczyznach: materialnej, socjalnej, edukacyjnej, kulturalnej.

Na obszarze badania zdiagnozowano także takie zjawiska, jak niski kapitał społeczny i roszczeniowe postawy, osłabienie więzi społecznych, dysfunkcje i konflikty w rodzinie, w tym przemoc i agresję wśród młodzieży, konflikty w otoczeniu sąsiedzkim oraz obniżone relacje społeczne ograniczające się co najwyżej do najbliższego otoczenia.

³² Kowalski, H., Mapa zasobów i potrzeb dzielnicy Ostatni Grosz. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie, luty 2015

Powszechne są także problemy związane z utrzymaniem mieszkania, przejawiające się w powszechnym zjawisku zadłużenia mieszkań, a także rozwijającej się szarej strefie wynajmu mieszkań o obniżonym standardzie. Struktura mieszkań zamieszkiwanych przez ankietowanych odbiega w sposób zdecydowany od struktury zasobów mieszkaniowych Częstochowy. Najwięcej rodzin zamieszkiwało w zasobach komunalnych (38,5%) oraz mieszkaniach wynajmowanych u prywatnych właścicieli (33,3%). W mieszkaniach spółdzielczych mieszkało 14,1% respondentów, a tylko 7,4% posiadało mieszkania własnościowe. Wyraźnie niższy niż przeciętna w Częstochowie był standard mieszkań mierzony dostępem do podstawowych instalacji. Centralne ogrzewanie posiadało 50,7% mieszkań, gaz sieciowy – 34,3%, gaz z butli – 51,4%, bieżącą wodę – 85,7%, kuchnie węglowe – 39,3%, łazienki – 73,6%, ubikacje – 81,4%. Na negatywne postrzeganie miejsca zamieszkania przez respondentów wpływa przede wszystkim dekapitalizacja sfery materialnej: powszechnie rzucający się w oczy brud, zdewastowane chodniki, dziurawe drogi, zły stan techniczny nieremontowanych od wielu dziesięcioleci budynków.

Do największych problemów w środowisku zamieszkania ankietowani zaliczali alkoholizm (74% wskazań), następnie brak miejsca do spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży (66%), wandalizm osiedlowy (63%), niski poziom czystości (60%), brak dbałości o środowisko otaczające miejsce zamieszkania (49%), kradzieże (49%). Do innych ważnych problemów artykułowanych przez ankietowanych zaliczono: słabe wykorzystanie istniejących miejsc spędzania czasu wolnego, brak miejsc parkingowych, zagrożenie mienia prywatnego, przemoc, brak wyczulenia mieszkańców na potrzeby pomocy, narkomanię, niewystarczające rozpoznanie potrzeb osób wymagających pomocy oraz brak porządku publicznego związany z uciążliwością barów, pubów.

Podobszar V – Raków³³

Badania dokonano w roku 2011 wśród mieszkańców bloków przy ul. Limanowskiego 47 i 49, miały zatem znacznie mniejszy zasięg niż pozostałe i obejmowały swoistą enklawę biedy w dzielnicy Raków. Spośród 558 osób (tj. ok. 250 rodzin) zamieszkujących budynki w momencie badania, z pomocy MOPS korzystało 68 rodzin, w tym 67 osób niepracujących. Wg autorów diagnozy mieszkańcy tych dwóch bloków nie utożsamiali się z miejscem zamieszkania, z wyjątkiem osób, które mieszkają w nich 20 lat, od czasu, gdy byli pracownikami Huty. Od czasu, kiedy Huta znacznie ograniczyła zatrudnienie, jakość życia mieszkańców uległa pogorszeniu. Sytuacja uległa dalszemu pogorszeniu od kiedy do bloków napływają nowi mieszkańcy (mieszkań komunalnych) i rotacja lokatorów jest bardzo duża.

Mieszkańcy utrzymywali słabe stosunki sąsiedzkie. Jedyne dzieci i młodzież mieli kolegów i koleżanki z innych klatek lub z innych bloków. W przekonaniu mieszkańców dzielnica Raków jest dzielnicą gorszą na tle miasta, a ich bloki są jednymi z najgorszych. Wpływ na to mają warunki mieszkaniowe, brak infrastruktury i niekorzystne zjawiska, takie jak alkoholizm, wandalizm czy kradzieże. Problemy wskazywane przez ankietowanych można podzielić na kilka grup (wg malejącej liczby wskazań):

- niski poziom czystości i za mało miejsca do spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży,
- alkoholizm i wandalizm osiedlowy,
- słabe wykorzystanie i zaniedbanie niektórych istniejących miejsc w przestrzeni publicznej,
- kradzież, zagrożenie mienia prywatnego i niewystarczające rozpoznanie potrzeb osób wymagających pomocy,
- brak parkingów, brak porządku publicznego, brak wyczulenia mieszkańców na potrzeby.

Stopień zaangażowania mieszkańców we wspólne sprawy, wg oceny autorów, był znikomy. Lokatorzy z uwagi na brak porozumiewania się między sobą niezbyt chętnie podejmują jakieś wspólne działania. Panuje też przekonanie, że sami nie są w stanie rozwiązać problemów. Jednocześnie z badań wynika, że 45% respondentów włączyłaby się w działania grupy zorganizowanej.

Efektom diagnozy i działań środowiskowych podjętych przez Zespół ds. Organizowania Społeczności Lokalnej MOPS wraz z Partnerstwem na Rzecz Społeczności Lokalnej „Raków Reaktywacja” była zmiana wizerunku podwórka przy ul. Limanowskiego 47/49 z pomocą wspomnianych organizacji i mieszkańców dzielnicy.

5.2 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

5.2.1 Stan przestrzeni publicznych i terenów zieleni urządzonej

W obszarze rewitalizacji tereny zieleni urządzonej – parki, skwery i zieleńce – zajmują niespełna 23 ha (Tab. 70). Największe parki to wchodzące w skład kompleksu tzw. Parki Podjasnogórskie – Park im.

³³ Kidawa, P., Baron, J., Mapa Zasobów i Potrzeb dla Dzielnicy Raków ul. Limanowskiego 47 i 49 „Limanowskiego Reaktywacja” Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie, 2011

Stanisława Staszica i Park 3 Maja w podobszarze I. Duży, ponadhektarowy zieleniec, znajduje się jeszcze w podobszarze IV, a do podobszaru III przylega (i częściowo na jego terenie jest położony) Park Piastów. W pozostałych obszarach brak tak dużych terenów zielonych – występują tu jedynie niewielkie skwery, o powierzchni poniżej 1 ha.

Tab. 70. Tereny zielone w obszarze rewitalizacji

	Nazwa obiektu	Powierzchnia [ha]
Podobszar I	Park Staszica	5,60
	Park 3 Maja	6,04
	Zieleniec przy ul. św. Barbary	1,16
	Skwer Łęskiego	0,13
	Ogółem Podobszar I	12,94
Podobszar II	Zieleniec przy LO im. Henryka Sienkiewicza	0,38
	Skwer im. Solidarności	1,26
	Zieleniec przy Urzędzie Stanu Cywilnego (przy skrzyżowaniu ul. Śląskiej i ul. Jana III Sobieskiego)	0,27
	Plac Biegańskiego	0,12
	Zieleniec przy BWA	0,46
	Plac Pamięci Narodowej	0,56
	Plac Rady Europy	0,11
	Zieleniec przy ul. Tuwima	0,29
	+ teren przy nowym parkingu	0,04
	Skwer przy Pasażu Opolczyka z fontanną	0,13
	Zieleniec przy ul. Kopernika/ ul. Pułaskiego	0,21
	Ogółem Podobszar II	3,82
Podobszar III	Plac Armstronga	0,21
	Plac Daszyńskiego	0,31
	Zieleniec przy ul. Krakowskiej 45	0,20
	Park Piastów – część parku po północnej części rzeki Stradomki	0,04*
	Teren przy katedrze, ul. Strażacka	0,09
	Ogółem Podobszar III	0,85
Podobszar IV	Zieleniec przy ul. Pustej i ul. Iglastej	1,27
	Zieleniec przy al. Niepodległości 31	0,22
	Zieleniec przy al. Niepodległości 24	0,41
	Zieleniec przy al. Niepodległości 15	0,16
	Zieleniec przy al. Niepodległości 11	0,05
	Zieleniec przy ul. Skośnej	0,09
	Ogółem Podobszar IV	2,20
Podobszar V	Skwer przy ul. Łukasińskiego	0,82
	Plac Orłąt Lwowskich	0,51
	Zieleniec Junaków przy al. Pokoju 16	0,30
	Skwer przy ul. Limanowskiego	0,88
	Skwer przy ul. Iłakowiczówny/ ul. Ossowskiego	0,33
	Ogółem Podobszar V	2,84
	Ogółem Obszar rewitalizacji	22,65

*Łączna powierzchnia Parku Piastów – 3,3 ha

Źródło: Dane Urzędu Miasta

Śródmiejski charakter gęsto zabudowanego obszaru rewitalizacji powoduje, że udział terenów zieleni jest – na tle miasta – niewielki. Wyjątkiem jest otaczający Jasną Górę podobszar I. Deficytem zieleni charakteryzuje się zwłaszcza Stare Miasto (podobszar III), choć w tym wypadku większe tereny zielone są położone tuż poza jego granicami. Niekorzystną sytuacją jest niski udział zagospodarowanych terenów zielonych w dużych osiedlach mieszkaniowych stanowiących podobszary IV i V.

Tab. 71. Udział terenów zielonych w obszarze rewitalizacji.

Jednostka	Udział terenów zielonych w powierzchni [%]
Podobszar I	5,9
Podobszar II	1,8
Podobszar III	0,6
Podobszar IV	1,8
Podobszar V	1,7
Obszar rewitalizacji	2,6
Częstochowa	3,1

Źródło: Dane Urzędu Miasta i dane GUS

Na obszarze rewitalizacji znajduje się 16 różnego rodzaju placów zabaw/rekreacji, w tym 11 placów zabaw, 4 place rekreacji ruchowej oraz jeden plac wielofunkcyjny (łączy plac zabaw dla dzieci, plac zabaw dla seniora i plac rekreacji ruchowej). Dodatkowo jeden plac zabaw dla dzieci znajduje się tuż poza obszarem (w Parku im. G. Narutowicza) i służy mieszkańcom podobszaru III. Najlepiej zaopatrzone w tego rodzaju infrastrukturę są podobszary IV i V. Najslabiej – podobszar III. Stan większości placów jest dobry lub bardzo dobry. Natomiast w przypadku dwóch (w tym w Parku im. G. Narutowicza) występuje konieczność wykonania remontów z uwagi na zużycie techniczne urządzeń lub potrzeba doposażenia oraz wymiany części wyposażenia.

Tab. 72. Place zabaw i place rekreacji ruchowej w obszarze rewitalizacji

	Lokalizacja	Typ	Data powstania	Stan techniczny ³⁴	Powierzchnia (m ²)
Podobszar I	Park 3 Maja	plac zabaw dla dzieci	2007	dobry	705
	Park Staszica	plac zabaw dla dzieci	2007	dobry	617
	Ogółem podobszar I				
Podobszar II	Skwer im. Solidarności przy ul. Śląskiej	plac zabaw dla dzieci	2008	dobry	150
	Skwer im. Solidarności przy ul. Śląskiej	plac rekreacji ruchowej	2012	dobry	50
	ul. Szymanowskiego 3a	plac zabaw dla dzieci	2015	b. dobry	110
	ul. Wasowskiego	plac zabaw dla dzieci, plac zabaw dla seniora, plac rekreacji ruchowej	2015	b. dobry/dobry	1 195
Ogółem podobszar II					1 505
Podobszar III	Park im. G. Narutowicza (poza obszarem)	plac zabaw dla dzieci	2008	zadowalający	760
	ul. Kozia 16	plac rekreacji ruchowej	2015	dobry	1 280
	Ogółem podobszar III				
Podobszar IV	Zieleniec przy al. Niepodległości 24	plac zabaw dla dzieci	2001	zadowalający	308
	Zieleniec przy ul. Pustej i ul. Iglastej	plac zabaw dla dzieci	2012	b. dobry	235
	Zieleniec przy ul. Pustej i ul. Iglastej	plac rekreacji ruchowej	2013	dobry	117
	ul. Bardowskiego 27, 27a, 27b	plac zabaw dla dzieci	2012	dobry	165
Ogółem podobszar IV					825
Podobszar V	Zieleniec przy ul. Hłakowiczówny/ul. Ossowskiego	plac zabaw dla dzieci	2009	dobry	370
	Zieleniec przy ul. Hłakowiczówny/ul. Ossowskiego	plac rekreacji ruchowej	2012	dobry	174
	Skwer przy ul. Łukasińskiego	plac zabaw dla dzieci	2008	zadowalający	395
	Skwer przy ul. Limanowskiego	plac zabaw dla dzieci	2009	dobry	235
	ul. Leśmiana/ al. Pokoju	plac zabaw dla dzieci	2013	dobry	450
Ogółem podobszar V					1 624
Ogółem obszar rewitalizacji					6 556/7 316*

*Wraz z Parkiem im. G. Narutowicza, znajdującym się tuż poza obszarem rewitalizacji. Źródło: Dane Urzędu Miasta

5.3 Sfera techniczna

5.3.1 Stan i jakość zasobu mieszkaniowego

W obszarach rewitalizacji dominuje stara zabudowa. Ok. 90% mieszkań znajduje się w obiektach wzniesionych przed rokiem 1989.

Zespoły budynków wielorodzinnych sprzed roku 1944 na obszarze rewitalizacji tworzą część dzielnicy Stare Miasto – znajdują się w linii alei Najświętszej Maryi Panny. Zwarte osiedla przedwojennych budynków wielorodzinnych znajdują się także na Rakowie (osiedla domów robotniczych), Ostatnim Groszu (ul. Borelowskiego, ul. Bór), Trzech Wieszców (osiedle Peltzery). Przeważa tu „tanie budownictwo” z użyciem lokalnego surowca kamienia wapiennego. Domy nie były dostosowane do współczesnych potrzeb, w ramach późniejszych modernizacji dobudowywano systemy kanalizacyjne, przyłącza energetyczne czy gazowe. Stan techniczny większości tych budynków powoduje, że ich generalny remont jest droższy od budowy nowych obiektów. Przykładem tego jest szacunkowy koszt odrestaurowania największej przedwojennej kamiennicy czynszowej, tzw. Domu Księcia przy al. Wolności 44 – 40 mln zł.

Budynki wielomieszkaniowe budowane w latach 1945-70 znajdują się przede wszystkim w dzielnicach Raków, Śródmieście, Trzech Wieszców (osiedle Sobieskiego), w części dzielnicy Stare Miasto. Budowane głównie

³⁴ Objaśnienia stanu technicznego: zadowalający – konieczność wykonania remontów z uwagi na zużycie techniczne urządzeń; potrzeba doposażenia oraz wymiany części wyposażenia, dobry – zakłada się konieczność wykonania drobnych prac remontowych ze względu na zużycie techniczne wyposażenia; rozważyć możliwość doposażenia, b. dobry – nie wymaga podejmowania istotnych działań remontowych w najbliższych 3 latach ze wzgl. na zużycie techniczne wyposażenia.

z cegły prezentują wyższy standard od przedwojennych (zaplanowane rozwiązania kanalizacyjne i wodociągowe); mankamentem jest niefunkcjonalność (małe metraże mieszkań) i ich duże zużycie techniczne.

Budynki wielomieszkaniowe budowane w latach 1971-1988 to przede wszystkim osiedla blokowe w dzielnicach Raków, Ostatni Grosz, Śródmieście. Standardem była „wielka płyta”; niska jakość wykonania powoduje, że techniczne zużycie następuje tu szybciej niż w przypadku bloków z cegły budowanych w latach 60. XX w.

5.3.2 Zasoby komunalne

Na koniec roku 2015 na wynajem mieszkań komunalnych oczekiwało w Częstochowie 459 rodzin spełniających kryteria ustalone uchwałą nr 215.XVIII.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 10 grudnia 2015 r., w tym 72 rodziny zamieszkujące w budynkach przeznaczonych do wyburzenia lub remontu kapitalnego. Na obszarze rewitalizacji były 73 oczekujące rodziny, w tym 27 z powodu złego stanu technicznego budynku. O ile natężenie tych problemów na tym obszarze nie odbiega znacząco od miasta, to w niektórych podobszarach jest znacząco większe – dotyczy to przede wszystkim Starego Miasta (podobszar III) oraz Ostatniego Grosza (podobszar IV). W przypadku Starego Miasta zwraca uwagę przede wszystkim skala problemów technicznych – kilkukrotnie przekraczająca średnią miejską (Tab. 73).

Tab. 73. Liczba rodzin ubiegających się o lokal z zasobów gminy

Obszar		Obszar rewitalizacji	Podobszar I	Podobszar II	Podobszar III	Podobszar IV	Podobszar V	Miasto
Na zasadach ogólnych (zagęszczenie, niski dochód)	liczba rodzin	73	3	17	22	13	18	459
	liczba rodzin/10 tys. mieszk.	12,8	4,7	9,9	21,1	23,3	10,4	20,1
W tym decyzje PINB	liczba rodzin	27	1	5	21			72
	liczba rodzin/10 tys. mieszk.	4,7	1,6	2,9	20,2	0,0	0,0	3,2

Źródło: Dane Biura Gospodarki Lokalowej i Usług Komunalnych

Skalę problemów technicznych potwierdzają także dane o liczbie budynków komunalnych z obszaru rewitalizacji, które wymagają generalnego remontu lub wyburzenia (Tab. 73). W całym obszarze rewitalizacji znajduje się 37 takich obiektów, z ponad tysiącem mieszkań, zamieszkałych przez 868 rodzin. Zdecydowanie największą skalą potrzeb cechuje się obszar Starego Miasta (podobszar III). Zapewnienie mieszkań rodzinom z budynków, których stan techniczny uniemożliwia dalszą eksploatację, jest znaczącym wyzwaniem dla miasta. Tylko w przypadku najokazalszej kamienicy czynszowej Częstochowy, tzw. Domu Księcia, zachodzi konieczność dostarczenia 100 mieszkań. Potrzeby pozostałych, związane z koniecznością rozbiórki lub całkowitej modernizacji budynku mieszkalnego, szacowane są na ok. 1 500 mieszkań.

Tab. 74. Przewidywana liczba budynków (100% własność gminy) przeznaczonych do wyburzenia lub generalnego remontu

Obszar	Obszar rewitalizacji	Podobszar I	Podobszar II	Podobszar III	Podobszar IV	Podobszar V
Liczba budynków	37	1	9	15	6	6
Liczba lokali w budynkach	1 054	3	316	432	74	229
Liczba zamieszkałych rodzin	868	3	227	377	51	210

Źródło: Dane Biura Gospodarki Lokalowej i Usług Komunalnych

Na obszarze rewitalizacji istnieją także znaczące potrzeby w zakresie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej (Tab. 75). Łącznie termomodernizacji wymaga 49 obiektów, w tym po 6 w podobszarach I i IV, 19 w podobszarze II, 10 w podobszarze III, 8 w podobszarze V.

Tab. 75. Wykaz obiektów użyteczności publicznej wskazanych do termomodernizacji

Podobszar	Użytkownik	Adres obiektu
1	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	ul. 3 Maja
1	Zespół Szkół Technicznych	al. Jana Pawła II 126/130
1	Miejski Szpital Zespolony	ul. Bony 1/3
1	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	ul. Oleńki 10/30
1	Zespół Szkół Ekonomicznych	ul. św. Augustyna 28/30
1	Zespół Szkół Specjalnych Nr 28	ul. św. Barbary 9/11
2	Miejskie Przedszkole Integracyjne nr 35 im. Małego Księcia	ul. 1 Maja 5/7
2	Bursa Miejska	al. Kościuszki 8

2	I Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego	al. Kościuszki 8
2	Biblioteka Publiczna im. dr. Władysława Biegańskiego	al. Najświętszej Maryi Panny 22
2	Miejska Galeria Sztuki	al. Najświętszej Maryi Panny 64
2	Urząd Miasta Częstochowy	ul. Focha 19/21
2	Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie	ul. Jasnogórska 36
2	IX Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Kamila Norwida	ul. Jasnogórska 8
2	Techniczne Zakłady Naukowe im. gen. Władysława Sikorskiego	ul. Jasnogórska 84/90
2	SP ZOZ Stacja Pogotowia Ratunkowego	ul. Kilińskiego 10
2	Teatr im. A. Mickiewicza	ul. Kilińskiego 15
2	Miejski Szpital Zespolony	ul. Mickiewicza 12
2	Bursa Miejska	ul. Nowowiejskiego 11a
2	VII Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika	ul. Nowowiejskiego 18
2	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 2
2	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	ul. Jana III Sobieskiego 5
2	Urząd Miasta Częstochowy	ul. Śląska 11/13
2	Urząd Miasta Częstochowy	ul. Waszyngtona 5
2	Szkoła Podstawowa nr 14 im. Henryka Sienkiewicza	ul. Waszyngtona 62
3	Miejskie Przedszkole nr 17 im. Siedmiu Krasnoludków	ul. Kozia 18
3	Straż Miejska	ul. Krakowska 80
3	Zespół Szkół Przemysłu Mody i Reklamy im. Władysława Stanisława Reymonta	ul. Krakowska 80 F
3	Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej	ul. Krótka 22
3	Miejski Szpital Zespolony	ul. Mirowska 15
3	Szkoła Podstawowa nr 35	ul. Ogrodowa 50/64
3	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego	ul. Przechodnia 11/15
3	Miejskie Przedszkole nr 21	ul. Przemysłowa 6
3	Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych im. Kazimierza Pułaskiego	ul. Targowa 29
3	Szkoła Podstawowa nr 12 im. Bolesława Chrobrego	ul. Warszawska 31
4	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	al. Niepodległości 20/22
4	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Częstochowie Sp. z o.o.	al. Niepodległości 30a
4	Szkoła Podstawowa nr 17 z Oddziałami Integracyjnymi im. Stanisława Wyspiańskiego	al. Wojska Polskiego 130
4	Miejskie Przedszkole nr 5 im. Jana Kilińskiego	ul. Górska 8/10
4	Miejski Dom Kultury	ul. Spadzista 13
4	Szkoła Podstawowa nr 8 im. Haliny Poświatowskiej	ul. Szczytowa 28/30
5	Szkoła Podstawowa nr 34 im. Aleksandra hrabiego Fredry	ul. Dąbrowskiej 5/9
5	Muzeum Częstochowskie (Rezerwat Archeologiczny)	ul. Łukasińskiego 20
5	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego	ul. Łukasińskiego 32/38
5	VI Liceum Ogólnokształcące im. Jarosława Dąbrowskiego	ul. Łukasińskiego 40
5	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3	ul. Łukasińskiego 70/74
5	Zespół Szkół im. Bolesława Prusa	ul. Prusa 20
5	Szkoła Podstawowa nr 32 im. Jerzego Dudy-Gracza	ul. Przerwy-Tetmajera 40
5	Miejskie Przedszkole nr 4 im. Jana Brzechwy	ul. Witkiewicza 4

Zródło: Dane Biura Gospodarki Lokalowej i Usług Komunalnych

5.4 Zjawiska degradacji przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej

5.4.1 Podobszar I – Dzielnica Podjasnogórska

Do roku 1826 dzielnica stanowiła odrębną miejscowość (Częstochówka), istniejącą od XIV w., rozwijającą się w ścisłym związku z klasztorem na Jasnej Górze. W roku 1717 Częstochówka (Nowa Częstochowa) uzyskała prawa miejskie; z tego okresu pochodzi charakterystyczny układ przestrzenny. Z wschodniej strony Jasnej Góry, na przedłużeniu alei Najświętszej Maryi Panny, są Parki Podjasnogórskie (Park im Stanisława Staszica i Park 3 Maja), rozdzielone deptakiem (al. Sienkiewicza). Parki obramowane są zabudowanymi tylko od zewnętrznej strony ul. 7 Kamienic (strona południowa) i ul. 3 Maja (strona północna). Zachodnia strona klasztoru do czasów współczesnych nie była zabudowana, była tam klasztorna przestrzeń gospodarcza (łąki, pola, zabudowania folwarczne).

Miasto Nowa Częstochowa tworzone było przez dwa obszary. Główny (dawna Częstochówka) budowany był z północnej strony Jasnej Góry, przy ul. Wieluńskiej, Rynku Wieluńskim i ul. św. Rocha. Zabudowa pochodząca z XIX w. miała tu charakter małomiasteczkowy. Przy ulicy Wieluńskiej były to 2-3 kondygnacyjne kamieniczki, przy Rynku Wieluńskim i ul. św. Rocha przeważała zabudowa parterowa lub 1-piętrowa. Rynek Wieluński do lat 50. XX w. miał charakter placu targowego (targi końskie); północna pierzeja stanowiła granicę zabudowy miejskiej. Dopiero w latach 60. teren zabudowany dotarł do ul. Sikorskiego; zajęcie pod osiedle mieszkaniowe obszaru pól na Parkitce nastąpiło dopiero w latach 80.-90. XX w. Charakterystyczny dla zabudowy małomiasteczkowej był kształt zabudowanych parceli. Od ulicy stał główny budynek, na parterze

posiadający pomieszczenia na sklep lub warsztat, na piętrze lokale mieszkalne. Z tyłu budynku na wąskiej, długiej działce przybywały zabudowania gospodarcze (toalety, warsztaty, komórki, stajnie, obórki), dalej był ogródek i łąki. Domy budowane były głównie według lokalnej „taniej technologii”: z kamienia wapiennego, okna i drzwi obramowane cegłą.

Zmiany przestrzenne Częstochówki zachodziły stopniowo. W latach 30. XX w., w miejscu, gdzie płynęła struga przecinająca Rynek Wieluński, wybudowana została szosa brukowana kostką granitową (obecnie, po zmodernizowaniu, al. Jana Pawła II – droga krajowa 43, trasa wylotowa na Wieluń/Kluczbork). Przestrzeń narożną al. Jana Pawła II i ul. Popiełuszki zajęły zabudowania wybudowanej w roku 1977 Komendy Policji. W roku 1991 w ramach przygotowań do VI Światowych Dni Młodzieży zmodernizowana została ulica Wieluńska. Modernizacja przyspieszyła tu procesy rewitalizacyjne, zamieniając zaniedbaną ulicę w pasaż słynący z usług gastronomicznych. Jednocześnie proces ten pozbawił ulicę funkcji mieszkalnych; znaczna część mieszkańców została stąd wyprowadzona, kamienice zmieniły swoje funkcje na usługowe. Zmiany, choć w mniejszym stopniu, dotknęły także ul. 3 Maja, która w odróżnieniu od ul. Wieluńskiej nie ma charakteru usługowego. Znajduje się tu redakcja tygodnika „Niedziela”, Dom Księża Emerytów oraz kamienice mieszkalne. W najmniejszym stopniu zmiany zauważalne są na Rynku Wieluńskim i na ul. św. Rocha.

Nie zostały zdefiniowane nowe funkcje Rynku Wieluńskiego; stanowi on część ruchliwej arterii komunikacyjnej i rodzaj wielkiego parkingu dla samochodów. Ulica św. Rocha, będąca pod ochroną konserwatorską, miała stracić swój charakter ruchliwej arterii komunikacyjnej (wybudowany został ciąg ulic Szajnowicza-Iwanowa – Okulickiego, którymi wyznaczono nowy przebieg DK 43 i 46). Do połowy roku 2016 przed nadmiernym ruchem chroniła ulicę jedynie słaba jakość nawierzchni. Koncentracja handlu w dużych obiektach sklepowych powoduje upadek małych sklepików utrzymujących właścicieli zabudowań przy ul. św. Rocha i Rynku Wieluńskim, tym samym powodując procesy degradujące stan zabudowy. Poważnym wyzwaniem w dzielnicy Podjasnogórskiej pozostaje zagospodarowanie zaplecza ulic, tych chaotycznie zabudowanych dawnych przestrzeni gospodarczych kamienic.

Południową część dawnego miasta Nowej Częstochowy tworzyła ul. 7 Kamienic i ul. św. Barbary. Są to ulice najbliższe głównej bramie klasztornej; jakość architektury ul. 7 Kamienic była nieporównywalnie wyższa od ul. 3 Maja. Ozdobą była tu tzw. Kamienica Proszowskiego (dom należący do znanego rzeźbiarza, z bogato zdobionym frontonem i fontanną na wewnętrznym dziedzińcu). Ulica miała i ma nadal charakter handlowy, związany z obsługą ruchu pielgrzymkowego. Narożnik ul. 7 Kamienic i ul. Pułaskiego zabudowany został modernistycznym campusem Akademii Polonijnej. Wcześniej był tu obiekt sportowy (boisko i budynki towarzyszące) klubu sportowego „Skra”. Modernistycznym akcentem, rażąco niezgodnym z otoczeniem, są wybudowane w latach 70. hale (zastąpiły one dawne stragany). Zabytkowe kamienice przy ul. 7 Kamienic (podobnie jak kamienice przy ul. św. Barbary) są zaniedbane, wymagają generalnych prac restauracyjnych. Gospodarczą konkurencję wobec tych ulic stworzył Klasztor Jasnogórski. Od strony zachodniej Jasnej Góry powstały obiekty Domu Pielgrzymkowego wraz z dużym zapleczem parkingowym. Zaadaptowano na potrzeby handlu i usług lokale powstałe w murach klasztornych, od strony ul. Klasztornej. Znaczna część ruchu pielgrzymkowego ogranicza swój pobyt w Częstochowie do przejścia z klasztornych parkingów na teren Jasnej Góry.

W większym stopniu charakter „ulicy dla pielgrzymów” zachowała ul. św. Barbary. Wynika to z tradycji spaceru od Klasztoru Jasnogórskiego do XVII-wiecznego kościoła barokowego św. Barbary (znajduje się przy nim „cudowne źródło”). W pobliżu kościoła funkcjonuje „stary” (z okresu lat 30.) Dom Pielgrzyma, a po sąsiedzku z nim wybudowany na przełomie lat 80.-90. duży campus Wyższego Seminarium Duchownego. Charakterystyczna dla ul. św. Barbary jest obecność kramów kupieckich, z typowym „odpustowym” asortymentem. Dwa rzędy kramów ciągną się od ul. 7 Kamienic do ul. św. Kazimierza.

Na ul. św. Barbary znajdują się dwa obiekty miejskie – szpital przy skrzyżowaniu z ul. Bony i szkoła podstawowa. Szpital, ulokowany w budynkach powstałych w latach 30., został w dużym stopniu zmodernizowany, odpowiednio przygotowane pomieszczenia umożliwiają utrzymanie usług z zakresu pediatrii i geriatry, remontu wymaga jednak zewnętrzna bryła obiektu. Szkoła wymaga generalnego remontu; mieści się ona w budynku powstałym w latach 20., w małym stopniu przystosowanym do współczesnych wymagań placówki oświatowej. Przestrzeń ul. św. Barbary jest w dużym stopniu zaniedbana. Razi widok „surowej” nieukończony bryły hotelu (budowę przerwano w latach 80.). Zaniedbany jest miejski skwerek, „zdobiony” zamkniętym budynkiem szaletu.

Południowe zbocze wzgórza jasnogórskiego zabudowane zostało stopniowo w okresie powojennym. Do ulicy św. Jadwigi rozwinął się ciąg niskiej, jednorodzinnej zabudowy. Obszar ten nie wymaga poważniejszej interwencji rewitalizacyjnej. Wskazane jest jednak wzmocnienie infrastrukturalne, w tym zapewnienie dostaw

ciepła z c.o. Niska emisja z domowych systemów grzewczych stanowi coraz poważniejsze zagrożenie dla najważniejszego częstochowskiego obiektu zabytkowego – Jasnej Góry – oraz przybywających tu pielgrzymów.

Uporządkowania przestrzennego wymaga obszar na wschód od ul. św. Barbary. Między campusem Wyższego Seminarium Duchownego a ul. Pułaskiego i św. Kazimierza ciągnie się obszar niezainwestowany, w ograniczonym stopniu zajęty chaotyczną, niską zabudową. Szpeci ten teren nieukończony zespół budynków mieszkalnych, tzw. „częstochowski szkieletor” (budowa przerwana w latach 90.). Brak infrastruktury i wyznaczonych dróg utrudnia zagospodarowanie tego obszaru. W jeszcze większym stopniu podobny problem dotyczy obszaru na południe od ul. św. Augustyna.

Planowany kiedyś przebieg drogi (ul. św. Barbary bis, omijającej od południa zabytkowy kościół) doprowadził do zamrożenia inwestycji, pozostawiając nieuporządkowany obszar zielony. Stan terenu, z licznymi dzikimi wysypiskami śmieci, rodzi zagrożenie. Ulica św. Andrzeja, brukowana trelinkami, otoczona jest niską zabudową niskiej jakości. Istniejąca tu strzelnica sportowa (wybudowana w latach 30. XX w.), z towarzyszącym hotelikiem, wymaga natychmiastowego remontu generalnego. Na przedłużeniu ul. św. Andrzeja przy ul. Loretańskiej znajdują się bloki mieszkalne (dawne mieszkania zakładowe funkcjonującej po sąsiedzku cegielni Helmana). Mieszkają tam rodziny eksmitowane z lepszych dzielnic; miejsce to stygmatyzowane jest jako „współczesny Pekin” (Pekinem przed wojną nazywano bieda-domy dla ubogich).

Obok tej przestrzeni wybudowano nowy stadion piłkarski klubu „Skra”; obecnie stadion miejski.

5.4.2 Podobszar II – Śródmiejski (część dzielnicy Śródmieście i Trzech Wieszców)

Problemy przestrzenne wyznaczonego obszaru Śródmiejskiego wynikają z historycznych etapów urbanizacji. Łączącą Częstochowę (Stare Miasto) z Częstochówką aleję Najświętszej Maryi Panny wytyczono na obszarze niezabudowanym (tylko przy pl. Biegańskiego stał barokowy kościółek św. Jakuba). Wykreślonych na planie regulacyjnym parceli pod zabudowę nie ograniczono od zaplecza. Po stronie północnej ogranicznikiem była linia zabudowy przy starym trakcie – ul. Jasnogórskiej, po stronie południowej granicę naturalną wyznaczał strumień płynący obecną ul. Waszyngtona. Do początków XX w., po zachodniej stronie linii torów, jedynymi wytyczonymi i wybrukowanymi ulicami poprzecznymi do Alei, były obecna al. Kościuszki i al. Wolności. Zabudowa z okresu sprzed roku 1918 wyznaczona była 3-4 piętrowymi, okazałymi kamienicami przy II Alei, niższą oraz 2-piętrową, bardziej małomiasteczkową, zabudową III Alei. Niska zabudowa otaczała ul. Jasnogórską (z jej północnej strony granicę wyznaczały rozlewiska strumyka w linii obecnej al. Jana Pawła II). Po uregulowaniu strumienia (zmianie na rynsztok) wyznaczona została obecna ul. Waszyngtona, zabudowana od ul. Śląskiej do parków 2-3-piętrowymi kamienicami czynszowymi. W latach 1906-1910 wyznaczono i wybrukowano obecne ulice Kilińskiego i Dąbrowskiego (do ul. Jasnogórskiej) oraz ul. Śląską do kościoła ewangelickiego. Do lat 70. XX w. nie istniało połączenie ul. Nowowiejskiego z Alejami (stojące tu na przeszkodzie kamienice nazywano blokadą). Na południe od linii ulicy Waszyngtona ciągnęły się obszary zielone, zajmowane przez gospodarstwa ogrodnicze. Po uporządkowaniu terenu, w okresie międzywojennym, rozpoczął się tu proces zabudowy – kamienice czynszowe i budynki użyteczności publicznej (bank, poczta) powstały wzdłuż ulic Śląskiej, Kopernika, a także Jana III Sobieskiego, przy której w latach 30. XX w. wybudowano okazały budynek starostwa oraz szkoły (obecnie gimnazjum nr 9). Dla większości obszarów charakterystyczne były neoklasycystyczne lub funkcjonalistyczne domy willowe otoczone ogrodami. Z tego względu ta część miasta cieszyła się opinią „częstochowskiej Saskiej Kępy”.

Drugi kierunek rozlewania się zabudowy wyznaczała al. Wolności. Na południe od obecnego dworca kolejowego al. Wolności dochodziła do dawnego traktu (ul. Ogrodowa – ul. 1 Maja), łączącego Częstochowę z Dźbówem. Wzdłuż tego traktu, korzystając z sąsiadujących zasobów wody z rzek Stradomka i Konopka, rozwijały się zakłady włókiennicze „Peltzera” i „Stradom”. Od roku 1906, po wybudowaniu połączenia kolejowego do granicy w Herbach, przy obecnej ul. Boya-Żeleńskiego istniał dworzec kolei herbskiej.

Przemysł wyznaczył rozwój zabudowy mieszkaniowej tzw. Górnego Stradomia. Okazałe 3-4 piętrowe kamienice mieszkalne powstawały przy al. Wolności. Przed I wojną światową na rogu ul. Jana III Sobieskiego i al. Wolności wybudowano największą w Częstochowie kamienicę mieszkalną, tzw. Dom Księcia, a po sąsiedzku, z inicjatywy jednostki wojskowej (7 Dywizji Piechoty), powstał basen kąpielowy. Bliżej fabryk przy ul. 1 Maja i w bocznych uliczkach powstawały tanie, słabej jakości, niskie domy robotnicze. Przy fabryce „Peltzera” wybudowano fabryczne osiedle 3-piętrowych domów dla pracowników. Poza al. Wolności przeważało budownictwo mieszkaniowe niskiej jakości, z kamienia wapiennego uzupełnianego cegłą, pozbawione zaplecza sanitarnego.

Po II wojnie światowej przyjęty przez rząd program rozwoju częstochowskiego ośrodka przemysłowego (budowa huty im B. Bieruta) wyznaczył obszary na południe od Alei pod budowę osiedli robotniczych. W okresie lat 50.-60. powstały osiedla przy ul. Jana III Sobieskiego (kwartały między ulicami Słowackiego, Jana III Sobieskiego, Korczaka i Pułaskiego), osiedle przy ul. Nowowiejskiego (kwartały od ul. Focha do ul. Waszyngtona i od ul. Nowowiejskiego do ul. Pułaskiego), osiedle przy ul. Szymanowskiego (między ul. Waszyngtona a Alejami, od ul. Nowowiejskiego do ul. Pułaskiego wraz z zabudową narożnej pierzei Alei), osiedle Tuwima (między ul. Śląską, Waszyngtona i Alejami). Budowa osiedli robotniczych zasadniczo zmieniła przestrzeń na południe od Alei, jednocześnie zwiększył się tu chaos przestrzenny. Bloki sąsiadują z willami „ogrodniczymi”, lub slumsowymi „bieda-domkami”. Brakuje tu logicznej sieci obsługi komunikacyjnej. Osiedla budowano, nie przewidując miejsc parkingowych dla samochodów. Za pozytywne uznać należy pozostawienie w otoczeniu bloków dużych obszarów zielonych. Zachowany został ważny ze względów ekologicznych i estetycznych duży skwer między ul. Nowowiejskiego a ul. Śląską (Skwer Solidarności). W latach 70.-80. w przestrzeń wstawiono kolejne modernistyczne budynki (budynek NOT, budynki domów handlowych „Centrum” i „Merkury”, budynek banku BGŻ), potęgując chaos przestrzenny.

Jednocześnie złe gospodarowanie doprowadziło do zrujnowania przedwojennych kamienic czynszowych. Wspomniany Dom Księcia zmienił się w obiekt tworzący poważne problemy społeczne. Po wschodniej stronie al. Wolności zakazano, w latach 70.-80., remontów kamienic, przewidując ich wyburzenia pod nowy dworzec kolejowy. Dworzec oddano do użytku w roku 1996, a pod potrzeby tej inwestycji i budowy placu Rady Europy wyburzono tylko jeden budynek.

Rozwój części śródmieścia na północ od Alei przebiegał inaczej. Do czasu II wojny światowej zwarta zabudowa kamienicami czynszowymi rozwijała się wzdłuż al. Kościuszki (do ul. Jasnogórskiej), ul. Jasnogórskiej, ul. Dąbrowskiego i ul. Kilińskiego. Wyższej klasy architektura cechowała al. Kościuszki (przykłady architektury funkcjonalnej z lat 30. XX w.). Z północnej strony ul. Jasnogórskiej zabudowa była rzadsza. Przestrzeń między Alejami a ul. Jasnogórską traktowana była jako przestrzeń gospodarcza obsługująca posesje (warsztaty, stajnie, obory, toalety, ogródki), wzdłuż ul. Staszica powstawały obiekty fabryczne. Na północ od III Alei rozciągały się tereny zielone (gospodarstwa ogrodnicze zakonu Nazaretanek), wykorzystywane w latach 40.-50. pod wystawy przemysłowo-rolnicze. Na tych terenach w latach 70. wybudowano hotel „Patria” oraz pawilony Cepelii (dziś Miejska Galeria Sztuki).

Przyspieszenie rozwoju zabudowy obszaru z północnej strony Alei nastąpiło dopiero w latach 60. Rozpoczęta budowa osiedli mieszkaniowych dzielnicy Tysiąclecie spowodowała przedłużenie ul. Kościuszki i połączenie jej z al. Armii Krajowej. Narożnik al. Kościuszki i al. Jana Pawła II zabudowano obiektem Zakładów Energetycznych, z jednej strony, oraz 10-piętrowym punktowcem, z drugiej. Między Alejami a ul. Jasnogórską powstało (pozbawione dostępności komunikacyjnej) osiedle (na przedłużeniu ul. Staszica), dodatkowo dobudowano tu w latach 70. dwa bloki 8-piętrowe. Drugie osiedle powstało na północ od ul. Jasnogórskiej, przy ul. Partyzantów. Metodą „plomb” uzupełniono zabudowę linii Alei, wstawiając 8-piętrowy budynek przy ul. Dąbrowskiego 1 oraz inne – na szczęście niskie, dostosowane do sąsiedztwa, budynki modernistyczne. Po zabudowaniu terenów zielonych Nazaretanek (hotel i Cepelia oraz bloki przy ul. Raclawickiej), przy ul. Jasnogórskiej powstała szkoła zawodowa TZN, z drugiej strony ul. Jasnogórskiej, przy ul. Żwirki i Wigury, wybudowano obiekt fabryczny „Zenit” natomiast przy al. Jana Pawła II powstała szkoła podstawowa nr 40. Po drugiej stronie al. Kościuszki powstała szkoła średnia im. Norwida (dawniej Findera) oraz modernistyczny kościół polskokatolicki.

Efektom takiego rozwoju jest nie tylko chaos przestrzenny, lecz także pojawianie się problemów społecznych, u podstaw których leżały różnice materialne. W sąsiedztwie mieszkań o dobrym standardzie, stoją zrujnowane, tanie kamienice czynszowe (np. przy ul. Jasnogórskiej 8 i 10). Okazałe kamienice przy Alejach i al. Kościuszki zostały opróżnione z lokatorów, zmieniając swoje funkcje na usługowe. Na zapleczu części tych kamienic pozostały mieszkalne oficyny, zdewastowane pod względem technicznym, pozbawione podstawowych wygód. Wyzwaniem pozostaje zagospodarowanie obiektów pofabrycznych przy ul. Jasnogórskiej i ul. Staszica. Koniecznym też jest przebudowa układu komunikacyjnego, w tym przedłużenie ul. Raclawickiej. W odróżnieniu od południowej strony śródmieścia zdecydowanie za mało jest tu zagospodarowanych terenów zielonych, co rodzi to niekorzystne skutki ekologiczne.

5.4.3 Podobszar III – Stare Miasto

Do czasu II wojny światowej obszar Starego Miasta i śródmieścia na wschód od linii kolejowej był najgęściej zaludnionym terenem Częstochowy; żyło tu blisko 40 tys. ludzi (ponad 40% ogółu mieszkańców). Występowało tu wyraźne zróżnicowanie: bogatsze mieszczaństwo mieszkało w I alei Najświętszej Maryi

Panny, przy placu Daszyńskiego, na początkach ulic Ogrodowej, Krakowskiej, Warszawskiej, na ul. Katedralnej. Z tymi terenami sąsiadowało Stare Miasto: przeludniony obszar, pozbawiony cywilizacyjnych udogodnień (wody i kanalizacji), zabudowany zniszczonymi budynkami o złej jakości, gdzie ludzie żyli w urągających warunkach sanitarnych. W okresie przedwojennym, aby poprawić warunki zdrowotne ludności, rozbudowano tu system kanalizacyjno-wodociągowy i wprowadzono obszary zielone (Park Narutowicza, idea pasma zieleni nad Wartą).

Dolina Warty, po regulacji i osuszeniu w latach 60. XIX w, stała się miejscem inwestycji przemysłowych (Papiernia, młyn amerykański, fabryka włókiennicza „Warta”, fabryka „Motte”). W sąsiedztwie powstawały osiedla domów robotniczych, a także skupiska tanich kamienic czynszowych o niskim standardzie.

Wschodnia część śródmieścia – na wschód od linii kolejowej – została w znaczącym stopniu zaniedbana po II wojnie światowej, zwłaszcza w porównaniu z obszarem dalej na zachód, który był miejscem nowych inwestycji.

Na kształtowanie przestrzeni obszaru wpływ miały także inwestycje komunikacyjne. Do lat 70. XX w. tranzyt samochodowy przez miasto (trasa Katowice – Warszawa) przebiegał ulicami Krakowska –Warszawska, zmieniając dawny plac targowy (Nowy Rynek – Plac Daszyńskiego) w rodzaj runda/ węzła komunikacyjnego. W roku 1975 wybudowana DK1 zniszczyła część Parku im. Narutowicza i terenów zielonych w strefie „Warta” – „Elanex”; stała się barierą trwale oddzielającą od centrum dzielnicę Zawodzie (w tym szpital i nowy plac handlowy).

W podobszarze możemy wyróżnić 5 rejonów o odmiennym charakterze:

- A. I Aleja i związany z nią prostokąt (ul. Wilsona – ul. Piłsudskiego/ul. Katedralna/ ul. Krakowska – ul. Warszawska/ul. Garibaldięgo),
- B. Stare Miasto (ul. Krakowska – ul. Warszawska/ul. Strażacka/rzeka Warta/al. Jana Pawła II),
- C. kwartał północny (ul. Wilsona/ul. Garibaldięgo/ul. Warszawska/al. Jana Pawła II),
- D. kwartał południowy (ul. Piłsudskiego – tory kolejowe/ul. Ogrodowa/ul. Katedralna),
- E. tereny pofabryczne („Motte” („Elanex”) i „Warta”).

Rejon A.

Przed wojną rejon A zamieszkały był przez bogate mieszczaństwo żydowskiego pochodzenia. Okazałe kamienice kupieckie, w tym największa – Dom Frankego (al. Najświętszej Maryi Panny 14), budowane na przełomie XIX/XX w., cechuje dobra jakość architektoniczna. Główne budynki, od frontu, straciły swój charakter mieszkalny, stając się obiektami handlowo-usługowymi. Ich zaplecze (ciągnące się między Alejami a ul. Katedralną i ul. Garibaldięgo) zabudowane zostało różnorodnymi oficynami, budynkami, baraczkami, garażami, w większości niskiej jakości. Narożnik ul. Wilsona/ ul. Garibaldięgo zabudowany został budynkiem Filharmonii (na fundamentach nowej Synagogi). Obok wybudowano w latach 70. bloki mieszkalne i pawilon handlowy. Przy ul. Garibaldięgo (bliżej ul. Berka Joselewicza) znajdują się zrujnowane obiekty pofabryczne, wykorzystywane częściowo pod działalność gospodarczą (hurtownie, magazyny). Istotnym dla dziedzictwa kulturowego obiektem na ul. Garibaldięgo jest dawny budynek Gminy Żydowskiej (mykwa), obecnie własność prywatna. Ul. Berka Joselewicza została zmodernizowana w roku 2006 (nowa stylowa nawierzchnia i oświetlenie); przybyło tu parę prestiżowych obiektów usługowych (Hotel Wenecki, sklepy z antykami), w niewielkim jednak stopniu zmiany przełożyły się na poprawę jakości tutejszych kamienic. Południowa strona rejonu A związana była z obsługą dworca; przy ul. Piłsudskiego i ul. Katedralnej najokazalszymi kamienicami są dawne hotele (Polonia i Europejski). Poprawiona została nawierzchnia ul. Piłsudskiego i ul. Katedralnej. Przy ul. Katedralnej 8 odrestaurowana została kamienica kupiecka (obecnie Muzeum). Obszar ten zamyka plac Jana Pawła II i Bazylika Archikatedralna pw. Świętej Rodziny.

Rejon B.

Tragiczne wydarzenia historyczne, zagłada częstochowskich Żydów, w największym stopniu dotknęły dzielnicę Stare Miasto. Po wymordowaniu mieszkańców i zniszczeniu części domów, do pozostałych wprowadzono wysiedlonych ze Śródmieścia Polaków. Po wojnie, dopiero w latach 60. podjęto pierwsze inwestycje modernizujące dzielnicę – planowano wyburzenie wszystkich przedwojennych kamienic i budowę na ich miejscu nowego osiedla bloków. Plan ten ograniczył się do wyburzeń przy ul. Warszawskiej i budowy bloków przy ul. Nadrzecznej i pl. Bohaterów Getta.

Podstawowe założenie urbanistyczne Starego Miasta utrzymało się od czasów średniowiecznych (ze zmianą w postaci poszerzenia ul. Warszawskiej i ul. Mirowskiej oraz wyburzeniem zachodniej pierzei Starego Rynku). Prowadzone w ciągu ostatniego 20-lecia prace modernizacyjne poprawiły wygląd Starego Rynku i części kamieniczek (zmiana nawierzchni placu, odrestaurowanie niektórych kamienic). Pozytywne przemiany dotyczą

jednak tylko centrum Starego Miasta, w znikomym stopniu przenoszą się na pozostałe jego obszary. Dla części mieszkańców Częstochowy przeszkodą przy estetycznym odbiorze Starówki jest stojący na zachodniej pierzei Rynku modernistyczny obiekt „Puchatek”. Jednak największym wyzwaniem są zamieszkałe i niezamieszkałe ruiny kamienic czynszowych przy ul. Koziej i ul. Senatorskiej, a także zastępowanie zrujnowanej (lecz zgodnej z tradycją miejsca) substancji kiepską architekturą tanich pawilonów handlowych (Biedronka przy ul. Koziej, pawilony przy ul. Mirowskiej). Obszar Starego Miasta był kilkakrotnie diagnozowany. Przeprowadzono tu warsztaty „charette”, chcąc ustalić z mieszkańcami wizję rozwoju. Przygotowany jest projekt przebudowy Starego Rynku.

Rejon C.

Przed wojną obszar ten był traktowany jako gospodarcze zaplecze centrum. Nadal pozostaje tu niezagospodarowany duży teren pofabryczny (obecnie wykorzystywany pod hurtownie, magazyny, małe warsztaty usługowe). Zabudowania mieszkalne, to zdewastowane, przedwojenne, tanie kamienice czynszowe. Procesy zmian następują tu żywiołowo. Od strony al. Jana Pawła II przybywa obiektów usługowo-handlowych. Przy ul. Krótkiej prywatny inwestor wybudował komercyjny biurowiec i apartamentowiec.

Rejon D.

Ulica Piłsudskiego to wschodnia pierzeja zabudowana domami o dobrej klasie architektonicznej („plombowo” uzupełnianej blokami z lat 60. XX). Za nią rozciąga się zdewastowany pod względem architektonicznym i technicznym obszar. Prowadząca do Galerii Jurajskiej i Bazyliki Archikatedralnej ul. Mielczarskiego stanowi jedną z najczęściej uczęszczanych ulic, prezentując się jako klasyczny slums. Generalnego remontu wymaga jedna z najpiękniejszych kamienic miasta – pałac Grosmana (zamykający ul. Piłsudskiego). Formę trwałej ruiny mają zabudowania dawnego browaru Szwedego (własność prywatna). Jediną wyraźnie korzystną interwencją inwestycyjną w ten obszar była budowa kampusu Niższego Seminarium Duchownego.

Rejon E.

Rozwój przemysłu w końcu XIX w. stworzył tu obszar, na którym stare fabryki włókiennicze i inne sąsiadowały z tanim budownictwem mieszkaniowym. Upadek tradycyjnych branż doprowadził do likwidacji tutejszych fabryk. Lokalizacja w obszarze gęsto zamieszkałym uniemożliwia wykorzystanie terenów pofabrycznych pod przemysł. Konieczne są rozwiązania pozwalające wpisać owe obszary w tkankę mieszkalno-usługową. W rejonie E znajdują się następujące tereny pofabryczne:

- browar przy ul. Ogrodowej (stan bliski całkowitej ruinie),
- drukarnia przy ul. Mielczarskiego (stan bliski ruinie, częściowo wykorzystywany pod działalność gospodarczą: magazyny, usługi),
- piapiernia (teren na nowo zainwestowany, powstała tu Galeria Jurajska o pow. 130 tys. m²),
- fabryka włókiennicza „Warta” (zespół hal fabrycznych, część z nich ma charakter zabytkowego dziedzictwa przemysłowego; obszar zdewastowany, wymaga generalnej odbudowy; prowadzona działalność gospodarcza: magazyny, hurtownie; własność prywatnej spółki kupieckiej Hale Warta),
- zakłady przy ul. Ogrodowej: Guziczarnia i Zapalczarnia (Guziczarnia – trwała ruina, obiekt zdewastowany i porzucony; Zapalczarnia – budynki w poważnym stanie, w duży stopniu zdewastowane, wewnątrz Muzeum Produkcji Zapalek – inicjatywa prywatna),
- zakłady włókiennicze „Elanex” – „Motte” (dobra architektura przemysłowa: założenie fabryka, domy robotnicze, park krajobrazowy z dwoma pałacami; całość w dyspozycji likwidatora; część obiektów przejętych przez miasto: domy mieszkalne, park krajobrazowy, siedziba Straży Miejskiej; całość kompleksu poważnie zdewastowana).

Z ww. terenami pofabrycznymi sąsiaduje zdewastowana substancja mieszkaniowa, ze szczególnie zaniedbanymi obszarami przy ul. Małej i ul. Stawowej.

Szczegółowa diagnoza zasobów i potrzeb przestrzenno-infrastrukturalnych Starego Miasta – rejonu Starego Rynku, została dokonana w grudniu 2012 r. w ramach badań prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie. Do najważniejszych deficytów sfery przestrzennej Starego Miasta zaliczono problemy, takie jak:

- widoczna i postępująca degradacja budynków mieszkalnych i pogłębiająca się dekapitalizacja zabudowy mieszkaniowej, duża liczba pustostanów, obszar zdewastowany technicznie, widoczna dekompozycja i degradacja urbanistyczna niektórych obszarów zabudowy – np. Dom Handlowy „Puchatek” i inne obiekty dysharmonijne, pozostające w dysonansie do dotychczasowych historycznie ukształtowanych układów urbanistycznych, jak bloki spółdzielcze przy ul. Senatorskiej;

- wysoki udział zasobów mieszkaniowych w strefach objętych rygorami konserwatorskimi, podnoszącymi koszty remontów, czego konsekwencją są długotrwałe remonty przy postępującej degradacji społecznej i technicznej tych obszarów;
- niski udział własności komunalnej, praktycznie uniemożliwiający podejmowanie systemowej rehabilitacji zabudowy;
- wysoki udział nieruchomości w rękach prywatnych, których właściciele nie posiadają dostatecznych funduszy na remonty oraz zdolności kredytowych na zaciągnięcie kredytu;
- nieproporcjonalnie wysoka liczba wyburzeń na stosunkowo niewielkim obszarze bez realnej perspektywy zabudowy;
- przechodzenie wynajmu lokali w szarą strefę (wynajmowane lokale nie spełniają standardów pod wynajem, z kolei lokatorzy poszukują mieszkań jak najtańszych; zawierane są umowy ustne bez wymaganej rejestracji meldunkowej);
- duża liczba lokali socjalnych, która wpływa na swoistą gettyzację tego miejsca i jego stygmatyzację;
- brak inwestycji w sektor usług, kulturę i turystykę;
- brak nakładów na poprawę infrastruktury technicznej oraz brak dostatecznej obsługi w zakresie infrastruktury rzutuje na degradację środowiska naturalnego. Dotyczy to funkcjonowania ogrzewania piecowego (mieszkania socjalne) lub z lokalnych kotłowni opalanych paliwem stałym (mieszkania komunalne i spółdzielcze), co powoduje wysokie zanieczyszczenie powietrza;
- zużyta infrastruktura uliczna i zły stan dróg niedostosowany do intensywnego ruchu ulicznego, zarówno związanego z działalnością Galerii Jurajskiej, jak i ruchem pielgrzymkowym;
- niedostateczna ilość publicznie dostępnych terenów zieleni służących rekreacji i wypoczynkowi, przy braku dbałości o konserwację i dalsze uatrakcyjnianie bazy rekreacyjnej i wypoczynkowej. Najbardziej atrakcyjny teren pod tym względem stanowi Park im. G. Narutowicza i nadwarciańskie bulwary oraz Stary Rynek. Niestety, zarówno park, jak i bulwary bez bieżącej konserwacji i inwestycji ulegają stopniowej degradacji i wtapiają się w krajobraz całego obszaru;
- niska atrakcyjność turystyczna w obecnej formie – brak profesjonalnie przygotowanych obiektów, które mogłyby stanowić atrakcję dla turystów i zwiedzających, brak bazy turystycznej i infrastruktury do obsługi turystów i mieszkańców Częstochowy, w tym mieszkańców rejonu Starego Rynku. W obrębie Starego Rynku brakuje obiektów gastronomicznych, szczególnie gdy chodzi o tzw. małą gastronomię;
- martwota kulturalna przejawiająca się w braku wydarzeń kulturalnych, artystycznych i sportowych.

5.4.4 Podobszar IV – Ostatni Grosz

Dzielnica została włączona do miasta Częstochowy w roku 1928; wcześniej była osadą powiązaną z pobliskimi zakładami włókienniczymi „Częstochowianka”. Położone na wzgórzu nad bagiennymi rozlewiskami dopływów Warty miejsce cieszyło się złą sławą (nazwa Ostatni Grosz pochodziła od karczmy, w której mieszkańcy przepijali symboliczny, zarobiony ostatni grosz). Budowane przez kapitał francuski zakłady „Częstochowianka” (dziś „Polontex”) przyczyniły się do rozwoju mieszkalnictwa. Zakłady wybudowały domy dla swoich pracowników przy ul. Bardowskiego. Pracujący w zakładach włókienniczych na własny koszt budowali tanie domy parterowe lub 1-2-piętrowe na zboczach wzgórza między ul. Bór a ul. Równoległą. Żywiłowo rozwijające się budownictwo nie było ujęte w ramy planistyczne, stąd swoisty chaos, pogłębiony wprowadzeniem w latach 70. XX w., od strony południowej, wysokiego budownictwa blokowego.

W okresie rozwoju osady była ona odcięta od centrum miasta rzeką Stradomką oraz torami kolejowymi - od zakładów „Częstochowianka”. Budowa w roku 1959 al. Niepodległości wraz z linią tramwajową doprowadziła do wyburzenia części budynków mieszkalnych; trasa stworzyła podział na dwie części dzielnicy (południowo-zachodnią, z przewagą obiektów gospodarczych i północno-wschodnią – mieszkalną). Most zbudowany w ramach trasy nad Stradomką i linią kolejową zniósł bariery utrudniające związek dzielnicy z miastem. Poważniejszą barierą rozwojową była budowa w roku 1975 trasy „szybkiego ruchu” DK1; odcinającej ul. Bardowskiego od reszty dzielnicy.

Dominującymi budynkami w mieszkalnej części dzielnicy są: kościół św. Antoniego (wybudowany w roku 1956), obiekty Miejskiego Domu Kultury i Poradni Pedagogicznej, szkoła katolicka na ul. Górnej, szkoła podstawowa „tysiąclatka” na ul. Szczytowej. Na ul. Bór, w nowo wyremontowanym budynku, mieści się komisariat policji. W pobliżu znajdują się hale dawnej spółdzielni inwalidów „Renoma” z lat 70. XX w. Na północ od ul. Bór znajdują się dawne bagna, tereny zalewowe, w części zabudowane w sposób chaotyczny domkami jednorodzinnymi. Przedwojenne domy mieszkalne na wzgórzu budowane były w najtańszej

technologii, z łamanego kamienia wapiennego. Stan ich jest bliski ruinie, choć w przypadku dobrze przeprowadzonej restauracji nadawałyby Ostatniemu Groszowi estetycznego kolorytu (przypominającego francuskie miasteczka zabudowane kamiennymi domkami).

Druga część dzielnicy (na południowy zachód od al. Niepodległości) to zabudowa mieszkalna. Tanie, przedwojenne budownictwo mieszkaniowe (domki parterowe i 1-piętrowe) miesza się z obiektami dawnej Gazowni, Chłodni Składowej oraz składów, hurtowni i magazynów. Przy samej al. Niepodległości znajdują się wybudowane w latach 70. obiekty: szkoła średnia z pływalnią krytą, biurowiec, dom towarowy.

5.4.5 Podobszar V – Raków

Dzielnica Raków do roku 1928 była odrębną od Częstochowy osadą rozwijającą się na wzgórzach na południe od wideł rzecznych, tworzonych przez Wartę i jej dopływy – Stradomkę i Konopkę. Odcięta bagnistymi dolinami od centrum miasta kształtowała się w powiązaniu z osadami na południe od Częstochowy (Wrzosowa, Huta Stara). Impulsem zmieniającym rozrzucone po wrzosowiskach siedliska w zwarty układ urbanistyczny była budowa w roku 1896 Huty Częstochowa. Wydzielono wówczas i zabudowano związany z hutą obszar mieszkalny, tworzony przez otoczony parkiem zespół pałacowy (pałac Hantkego i dworek dyrektora huty), kościół św. Józefa, zespół budynków robotniczych przy ul. Okrzei, z 280 mieszkaniami, oraz dodatkowo domy dla kadry inżynierskiej na obszarze produkcyjnym huty (ul. Rejtana).

Dobrze rozplanowany, z zachowaniem zdrowej przestrzeni zielonej, zespół osady Raków, prezentuje wysoką (jak na ówczesne czasy) jakość architektoniczną. W odróżnieniu od innych zespołów budynków dla robotników („Peltzery”, „Motty”), jako budulec stosowano tu, w miejsce kamienia wapiennego, cegłę. Dbałość o odpowiednie zaplecze, w tym wprowadzenie świetlic, ochronek dla dzieci, biblioteki, ośrodka zdrowia, sprawiła, że osada Raków powieleła, choć w zmniejszonej skali, dobre wzorce Żyrardowa.

Zwiększające się zatrudnienie w hucie (już w latach 20. XX w. zatrudnienie przekroczyło 4 tys. osób), powodowało rozrost osady w sposób niekontrolowany. Pozostałością tego są, na południe od ul. Okrzei i na północ od ul. Sieroszewskiego, zbiorowiska parterowych i piętrowych budynków z kamienia wapiennego, pozbawionych podstawowych cywilizacyjnych wygód.

Rewolucyjna zmiana krajobrazu dzielnicy nastąpiła w latach 1952-60, gdy w ramach rządowego projektu rozbudowy Huty im. Bieruta zdecydowano o budowie robotniczych osiedli Rakowa, połączonych ze Śródmieściem Osią Pracy (al. Niepodległości). Na obszarze Rakowa zrealizowano osiedla Raków I (ul. Łukasińskiego), Raków II (al. Pokoju), Raków III (ul. Tetmajera). Jeśli powstała w początkach wieku osadę porównać można do „miniatury” Żyrardowa, to zespół alei Pokoju (Raków II i III) przypomina Nową Hutę lub Nowe Tychy. Wyznaczone po obu stronach szerokiej arterii komunikacyjnej osiedla 4-piętrowych domów tworzą zwarty kompleks mieszkaniowy. Uwzględniono zachowanie dużej ilości terenów zielonych, na etapie planowania przewidziano lokalizację usług publicznych w stopniu oczekiwanym przez mieszkańców. Mieszkalny kompleks alei Pokoju zaczyna się w pobliżu dworca PKP Raków i bramy głównej do huty. W tym miejscu ulokowany jest Rezerwat Archeologiczny, kryjący odnalezione cmentarzysko z okresu kultury łużyckiej. W środkowej części Alei przewidziano skwer (pl. Orłat Lwowskich), tworzący pas zieleni do ul. Prusa. Arteria kończy się przy skrzyżowaniu z trasą DK1.

Stare, starannie zaprojektowane układy mieszkalne (hutnicza osada Raków i aleja Pokoju) zostały w dużym stopniu zatarte wprowadzonym w latach 70. budownictwem blokowym i niskim. Kompleksy mieszkalne nie były dostosowane do współczesnych potrzeb. Stare domy robotnicze nie były skanalizowane, niedostatecznej jakości było zaopatrzenie w wodę. Przeważały lokale 1-izbowe oraz 2-izbowe. W okresie PRL do nieremontowanych budynków wprowadzano rodziny dotknięte patologią, stąd osiedle „starego Rakowa” cieszy się złą sławą slumsu.

Aleja Pokoju planowana była w odpowiedzi na zwiększone potrzeby mieszkańców. Wydzielone były małe mieszkania (2 pokojowe, o pow. 40 m²). Przewidywano maksymalnie 1 miejsce parkingowe dla samochodu na 6 mieszkań. Ograniczenia takie zmniejszyły współczesną atrakcyjność mieszkaniową al. Pokoju. Widać tu wyraźnie proces starzenia się populacji. Konkurencja ze strony marketów sieciowych i pobliskiego Centrum Handlowego „Jagiellończycy” doprowadziła do upadku lokalny handel w sklepach.

Na obszarze Rakowa przeprowadzone były przez Biuro ds. Rewitalizacji warsztaty z mieszkańcami. Przeprowadzono także sondaż (Biuro Rewitalizacji wspólnie z Politechniką Częstochowską) dotyczący oczekiwań mieszkańców. W ramach inwestycji miejskiej został przeprowadzony generalny remont Pałacu Hantkego i sąsiadujących z nim obiektów (pływalnia kryta, hala widowiskowa – funkcjonuje w niej Miejski Dom Kultury). Została także zmodernizowana nawierzchnia al. Pokoju.

5.5 Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących tereny rewitalizowane

Znaczna część obszarów rewitalizacji objęta jest działaniami planistycznymi, uwzględnionymi w Wieloletnim programie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania na lata 2015-2018. Po upływie kadencji, przy okresowej ocenie studium i planów miejscowych, analizie poddana zostanie konieczność objęcia planami pozostałych obszarów znajdujących się w strefie rewitalizacji, bądź zmiany planów obowiązujących.

1. Podobszar I „Podjasnogórski”

Plany w trakcie opracowania:

- Uchwała Nr 179.XVI.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 października 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w centrum Częstochowy, w rejonie ulicy św. Barbary,
- Uchwała Nr 180.XVI.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 października 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w centrum Częstochowy, w rejonie Klasztoru OO. Paulinów na Jasnej Górze,
- Uchwała Nr 181.XVI.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 października 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w centrum Częstochowy, w rejonie Rynku Wieluńskiego oraz alei Jana Pawła II.

2. Podobszar II „Śródmiejski”

Plany obowiązujące:

- MPZP obejmujący teren położony między ulicami: al. Jana Pawła II, Księdza Jerzego Popiełuszki, Edwarda Mąkoszy oraz Franciszka Żwirki i Stanisława Wigury (Uchwała Nr 337/XL/97 Rady Miasta Częstochowy z dnia 22 maja 1997 r.) – plan przestanie obowiązywać po uchwaleniu planu w rejonie Rynku Wieluńskiego oraz alei Jana Pawła II,
- MPZP w dzielnicy Śródmieście w rejonie alei Wolności oraz ulic: Jana III Sobieskiego, Śląskiej i Focha (Uchwała Nr 290/XVIII/2012 Rady Miasta Częstochowy z dnia 26 stycznia 2012 r.).

Plany w trakcie opracowania:

- Uchwała Nr 151.XV.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 września 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w centrum Częstochowy, w rejonie alei Najświętszej Maryi Panny oraz ulicy Piłsudskiego i alei Wolności,
- Uchwała Nr 154.XV.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 września 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w centrum Częstochowy, w rejonie alei Najświętszej Maryi Panny oraz ulic: Waszyngtona i Jasnogórskiej,
- Uchwała Nr 155.XV.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 września 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w centrum Częstochowy, w rejonie alei Najświętszej Maryi Panny oraz alei Wolności i ulicy Nowowiejskiego,
- Uchwała Nr 156.XV.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 września 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w centrum Częstochowy, w rejonie alei Najświętszej Maryi Panny oraz ulic: Kilińskiego i Wilsona,
- Uchwała Nr 196.XVII.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 23 listopada 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w Częstochowie, w dzielnicy Trzech Wieszców, pomiędzy alejami: Wolności, Niepodległości i Bohaterów Monte Cassino, a ulicami: Jana III Sobieskiego, Korczaka, Nowowiejskiego i 1 Maja,
- Uchwała Nr 198.XVII.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 23 listopada 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w Częstochowie, w dzielnicach Trzech Wieszców i Stare Miasto, pomiędzy aleją Wolności, aleją Niepodległości, a ulicami: Mielczarskiego i Krakowską oraz terenami kolejowymi.

3. Podobszar III „Stare Miasto”

Plan obowiązujący: MPZP w dzielnicach Zawodzie-Dąbie i Stare Miasto, pomiędzy ulicami: Targową, Strażacką, Krakowską, Warszawską, aleją Jana Pawła II, aleją Wojska Polskiego oraz terenami Galerii Jurajskiej (Uchwała Nr 274.XXIII.2016 Rady Miasta Częstochowy z dnia 31 marca 2016 r.).

Plany w trakcie opracowania:

- Uchwała Nr 152.XV.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 września 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w centrum Częstochowy, w rejonie alei Najświętszej Maryi Panny oraz ulic: Krakowskiej i Piłsudskiego,
- Uchwała Nr 152.XV.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 września 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w centrum Częstochowy, w rejonie alei Najświętszej Maryi Panny oraz ulic: Wilsona i Warszawskiej,
- Uchwała Nr 197.XVII.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 23 listopada 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w Częstochowie, w dzielnicach Stare Miasto i Zawodzie-Dąbie, pomiędzy ulicą Krakowską i aleją Wojska Polskiego,
- Uchwała Nr 198.XVII.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 23 listopada 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w Częstochowie, w dzielnicach Trzech Wieszców i Stare Miasto, pomiędzy aleją Wolności, aleją Niepodległości, a ulicami: Mielczarskiego i Krakowską oraz terenami kolejowymi.

4. Obszar IV „Ostatni Grosz”

Plany obowiązujące:

- MPZP w rejonie ulic: Bardowskiego i Daniłowskiego (Uchwała Nr 230/XXI/2003 Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 listopada maja 2003 r.)
- MPZP w dzielnicach Ostatni Grosz i Wrzosowiak, w rejonie ulicy Jagiellońskiej i alei Niepodległości (Uchwała Nr 420.XXXII.2016 Rady Miasta Częstochowy z dnia 17 listopada 2016 r.)

5. Obszar V „Raków”

Plan obowiązujący: MPZP w dzielnicy Raków w rejonie ulic: Łukasińskiego, Limanowskiego i terenów kolejowych (Uchwała Nr 96.XI.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 maja 2015 r.).

Zjawiska kryzysowe w obszarach rewitalizacji zostały opisane w pogłębionej diagnozie i ujęte w poniższym zestawieniu ilustrującym podstawowe wskaźniki degradacji społecznej odnoszące się do zjawisk, takich jak: depopulacja, starzenie się społeczeństwa, ubóstwo, wykluczenie z powodu niepełnosprawności lub chorób, niski poziom edukacji, niski poziom bezpieczeństwa publicznego, alkoholizm i przemoc w rodzinie.

Tab. 76. Zestawienie wskaźników degradacji społecznej na obszarze rewitalizacji – zaznaczono wartości powyżej średniej (mniej korzystne) dla miasta.

Zjawisko	Wskaźnik	Obszar rewitalizacji (ogółem)	Podobszar I Podjasnogórski	Podobszar II Śródmiejski	Podobszar III Stare Miasto	Podobszar IV Ostatni Grosz	Podobszar V Raków	Częstochowa
Depopulacja	Względna zmiana liczby ludności 2007-2016 [%] ³⁵	-12,2	-13,1	-16,2	-22,8	19,9	-11,6	-8,6
Starzenie się społeczeństwa	Odsetek osób w wieku powyżej 65 lat (2016) [%]	21,5	22,5	22,6	18,6	23,9	20,9	18,0 ³⁶
Poziom bezrobocie	Odsetek osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku 19-64 lata (2016) [%]	9,2	5,1	8,2	13,6	12,7	8,0	5,5 ³⁷
	Odsetek osób bezrobotnych długotrwale w liczbie osób w wieku 19-64 lata (2016) [%]	2,6	1,1	2,3	4,4	3,0	2,2	2,5 ³⁸
Eksmisje	Liczba rodzin oczekujących na realizację wyroku eksmisyjnego na 1 000 mieszkańców (2015)	16,5	9,2	9,2	32,5	22,4	14,8	5,1
Ubóstwo	Odsetek mieszkańców (liczba osób w rodzinach) korzystających z pomocy społecznej (2015) [%]	9,4	6,3	8,3	17,0	9,6	7,0	5,3 ³⁹
	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców (2015)	3,9	3,0	3,6	6,8	3,9	2,9	2,336
Niepełnosprawność lub choroba	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności lub długotrwale choroby na 100 mieszkańców (2015)	3,1	2,1	3,4	6,1	1,6	1,8	2,836
	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ośrodków wsparcia na 1 000 mieszkańców (2015)	6,6	5,0	9,5	5,9	6,6	4,8	4,0
Niski poziom edukacji	Średni wynik 1. części sprawdzianu po 6. klasie szkoły podstawowej (2016) [%]	57,4	61,4	61,2	53,6	57,1	55,8	64,5

³⁵ Dane szacunkowe dla dzielnic, na terenie których znajdują się podobszary

³⁶ Wskaźnik dla 2014 r. na podstawie danych GUS

³⁷ Wskaźnik szacunkowy – liczba ludności miasta na podstawie danych GUS

³⁸ Wskaźnik szacunkowy – na podstawie danych GUS dla I kwartału 2016 r.

³⁹ Dane szacunkowe (GUS)

Zjawisko	Wskaźnik	Obszar rewitalizacji (ogółem)	Podobszar I Podjasnogórski	Podobszar II Śródmiejski	Podobszar III Stare Miasto	Podobszar IV Ostatni Grosz	Podobszar V Raków	Częstochowa
Niski poziom bezpieczeństwa publicznego	Liczba przestępstw społecznie uciążliwych na 1 000 mieszkańców (2015) ³⁹	14,1	30,5		13,0	14,7	4,7	8,0
	Liczba interwencji straży miejskiej na 1 000 mieszkańców (2015)	476	571	558	971	407	188	210
Alkoholizm	Liczba wniosków złożonych do MKRPA w sprawie leczenia odwykowego na 1 000 mieszkańców (2015)	2,4	0,8	1,5	4,5	2,7	2,5	1,7
Przemoc w rodzinie	Liczba założonych „Niebieskich Kart” na 1 000 mieszkańców (2015)	7,5	4,7	8,5	8,6	6,3	7,2	3,9
Liczba wskaźników gorszych niż średnia dla miasta		14	10	12	14	12	10	–

Źródło: Opracowanie własne

6. Diagnoza obszaru rewitalizowanego z perspektywy mieszkańców

Autorzy PR mając dane jakościowe i ilościowe obszarów rewitalizowanych w kontekście przeprowadzonej diagnozy Miasta Częstochowy dodatkowo zapytali mieszkańców Częstochowy o zdanie na temat obszarów rewitalizowanych oraz problemów im towarzyszących. Perspektywa mieszkańców jest niezwykle cennym i ważnym głosem w prawidłowości prowadzenia całego procesu rewitalizacji (na co szczególną uwagę zwracały władze Miasta Częstochowy).

Poniższa analiza opiera się głównie na wnioskach płynących z zebranych danych ilościowych oraz badań jakościowych przeprowadzonych wśród instytucji pracujących na terenie Miasta Częstochowy, mieszkańców pięciu podobszarów rewitalizacyjnych. Miało to pozwolić zrozumieć, jaka jest relacja między skalą opisywanych zjawisk, a odczuciami respondentów. Dodatkowo w rozdziale tym znalazły się informacje pochodzące ze spaceru badawczego po analizowanych okolicach.

Spotkania z Interesariuszami odbyły się w następujących terminach:

- w dzielnicy Śródmiejskiej w dniu 9.06.2016 r.,
- w dzielnicy Ostatni Grosz w dniu 9.06.2016 r.,
- w dzielnicy Raków w dniu 4.07.2016 r.,
- w dzielnicy Podjasnogórskiej w dniu 28.06.2016 r.,
- w dzielnicy Stare Miasto w dniu 7.06.2016 r.

W okresie badania pogłębionego przeprowadzono również ankietyzację dotyczącą obszaru rewitalizowanego. Rozpowszechniono 500 ankiet i zebrano 285 prawidłowych odpowiedzi, w tym 260 potwierdziło wskazanie obszaru. Ankieta wraz z projektem wskazań obszaru rewitalizowanego została rozesłana do 50 instytucji, organizacji społecznych, przedsiębiorstw i parafii znajdujących się na proponowanym obszarze.

W ankiecie Interesariusze zostali poproszeni o ocenę, czy:

- podobszar został właściwie wskazany (260 wskazań),
- podobszar jest zbyt duży w stosunku do rzeczywistości występujących problemów, jeśli tak, prosimy w wskazaniu o jakie tereny ograniczyć wielkość podobszaru (0 wskazań),
- podobszar jest zbyt mały w stosunku do rzeczywistości występujących problemów, jeśli tak, prosimy w wskazaniu o jakie tereny powiększyć podobszar (20 wskazań),
- nie mam zdania (5 wskazań).

Spacer obserwacyjny połączony z wywiadami pogłębionymi.

Wywiady trwały od 30 minut do 2 h, w zależności od poziomu zawartości informacyjnej wywiadu i komunikatywności respondenta (czas wywiadu był jednoznacznie kontrolowany przez moderatora, nie respondenta). Rekrutacja podczas wywiadów była prowadzona metodą przypadku losowego, dzięki czemu respondenci byli rozproszeni po całym obszarze objętym badaniem. Przeważająca większość wywiadów odbyła się na ulicach podobszarów rewitalizowanych, co pozwoliło poczynić dodatkowe obserwacje (np. na temat stanu technicznego infrastruktury otaczającej, sąsiadów i relacji sąsiedzkiej). Zgodnie z założeniami metodologicznymi realizatorzy badania dążyli do sytuacji, w której grupa respondentów jest z jednej strony zbudowana z równomiernych reprezentacji pięciu podobszarów, z drugiej zaś strony tworzą ją ludzie o różnych charakterystykach demograficznych, tak by ich opowieści, doświadczenia i opinie stanowiły w miarę zróżnicowaną, a jednocześnie komplementarną informację o badanej okolicy. Część wywiadów stanowiła obciążenie emocjonalne dla moderatorów i stanowiła wyzwanie dla ich kompetencji społecznych, co było spowodowane następującymi czynnikami:

- małą komunikatywnością niektórych respondentów (osoby starsze o wykształceniu podstawowym, osoby zawstyżone rozmową o swoich problemach, nawet osoby z ewidentnymi problemami ze zdrowiem psychicznym),
- niechęcią do dzielenia się niektórymi informacjami (wypowiadanie jedynie ogólnikowych słów, powszechnie znanych prawd, tzw. „ludowych mądrości”, powtarzanie stwierdzeń moderatora bez osobistych uzupełnień,
- silnymi emocjami negatywnymi niektórych respondentów (depresja, smutek, płacz, agresja), wynikającymi przede wszystkim z trudnej sytuacji życiowej czy tragedii życiowej,
- problemami psychicznymi niektórych respondentów (choroba psychiczna, uzależnienie).

Kompetencje biorących udział w badaniu badaczy oraz doświadczenie niektórych z nich pozwoliły przezwyciężyć te problemy, przeprowadzić efektywny wywiad, jednocześnie pozostawiając respondenta w komfortowej sytuacji. Podczas spaceru obserwacyjnego przeprowadzono 25 rozmów pogłębiających analizę zachodzących zjawisk społecznych w zakresie:

- **wskazania uwarunkowań wpływających na niską jakość życia na wskazanym podobszarze.** Podstawowym kryterium wpływającym na odczucia poziomu jakości życia we wszystkich pięciu podobszarach rewitalizacyjnych były:
 - ✓ materialne warunki życia mieszkańców – 97% respondentów,
 - ✓ brak pracy i ubóstwo mieszkańców – 59%,
 - ✓ niski stopień rozwoju lokalnej przedsiębiorczości (niska liczba przedsiębiorców, którzy mogliby zatrudniać, brak umów o pracę, szara strefa) – 60%,
 - ✓ poczucie braku bezpieczeństwa osobistego – 40%,
 - ✓ zły stan techniczny budynków mieszkaniowych - 35%,
 - ✓ ograniczona przepustowość ulic i miejsc parkingowych – 38%;
- **dostępności i jakości usług publicznych:**
 - ✓ usługi zdrowotne (przychodnie i poradnie) – 80%,
 - ✓ usługi komunikacji zbiorowej - 5%,
 - ✓ sprząatanie miejsc publicznych – 28%,
 - ✓ usługi z zakresu oferty kulturalnej – 46,
 - ✓ usługi z zakresu sportu i rekreacji – 25%,
 - ✓ wynajem mieszkań – 15% (raczej brak dostępności),
 - ✓ opieka nad osobami niepełnosprawnymi – 80%,
 - ✓ usługi opiekuńcze nad rzecz osób starszych i obłożnie chorych – 45%;
- **oceny poczucia bezpieczeństwa osobistego na terenie podobszaru:**

	Podobszar I	Podobszar II	Podobszar III	Podobszar IV	Podobszar V
poziom poczucia bezpieczeństwa w skali od 1 do 5 (1 – poczucie wys. zagrożenia, 5 – poczucie pełnego bezpieczeństwa)	3	3	1	2	2
czy istnieją miejsca szczególnie niebezpieczne	ulice: Barbary, Kordeckiego	ulice: Jana III Sobieskiego (Dom Księcia), Orzechowskiego (PKS), 1 Maja (Zakłady Stradom), Filomatów, Popieluszki (Parki Podjasnogórskie)	ulice: Mała, Krótka, Ogrodowa, Strażacka, Garibaldięgo	ulice: Szczytowa, Bardowskiego	ulice: Limanowskiego

- **wskazania na terenie podobszaru miejsca ocenianego jako szczególnie kryzysowego oraz obszary, na których powinny się skoncentrować działania rewitalizacyjne.** Miejsca, które zostały wskazane przez respondentów, zaprezentowano w rozdziale 19. Fotografie obiektów na podobszarach rewitalizacji;
- **podania propozycji przedsięwzięcia lub zadania organizacyjnego, które może wpisywać się w program rewitalizacji.** Pytanie okazało się bardzo trudnym do odpowiedzi dla respondentów. Wśród odpowiedzi, których udzielili respondenci padły następujące propozycje:
 - ✓ utworzenie miejsca dla mieszkańców, w którym można było uzyskać informację o wszystkim co się dzieje na dzielnicy i mieście,
 - ✓ większy dostęp urzędników dla ludzi będących w potrzebie,
 - ✓ lepsze chodniki na ul. Szczytowej,
 - ✓ wzmocnienie patroli w dzielnicy Ostatni Grosz (ul. Szczytowa i ul. Bardowskiego),
 - ✓ zagospodarowanie placu po Wyższej Szkole Pedagogicznej przy ul. Bór,
 - ✓ wyremontowanie i oświetlenie ul. Mielczarskiego,
 - ✓ stworzenie miejsc dla młodych ludzi – zagospodarowanie czasu wolnego,
 - ✓ wyeliminowanie „patologii”, która gromadzi się w pustostanach,
 - ✓ stworzenie punktu pomocy samotnym matkom/rodzinom, w tym takiego w którym byłaby pomoc: materialna, miejsce spotkań dla matek, co zrobić z trudnym nastolatkiem,
 - ✓ festyny dzielnicowe – poznaj sąsiada.

7. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Przeprowadzona w poprzednich rozdziałach diagnoza wszystkich podobszarów obszaru rewitalizacji wykazuje te same cechy i podobieństwa problemów kryzysowych. Z tego względu określono jedną wizję i jeden zestaw celów procesów rewitalizacji dla wszystkich podobszarów.

W powyższym kontekście proponuje się następującą wizję wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego:

**OBSZAR REWITALIZACJI MIASTA CZĘSTOCHOWY,
PO PRZEPROWADZENIU PROCESU REWITALIZACJI, TO
DZIELNICE SPÓJNE SPOŁECZNIE, EKONOMICZNIE I PRZESTRZENIE, KTÓRYCH
MIESZKAŃCY MAJĄ SZANSĘ GODNIE ŻYĆ, REALIZOWAĆ SWOJE POTRZEBY
I ASPIRACJE, PIELEGNOWAĆ SWĄ TOŻSAMOŚĆ I DZIEDZICTWO KULTUROWE,
A TAKŻE AKTYWNI UCZESTNICZYĆ W ROZWIĄZYWANIU LOKALNYCH
PROBLEMÓW**

Wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji Częstochowy ze stanu kryzysowego, czyli planowany efekt rewitalizacji, ma bezpośrednie przełożenie na główny dokument wskazujący kierunki rozwoju miasta, jakim jest „Strategia Rozwoju Miasta Częstochowa 2030+”. Elementem skonstruowanej w nim wizji Miasta jest dążenie „by w przyszłości, w perspektywie roku 2030, Częstochowa stała się:

Miastem spójnym społecznie, ekonomicznie i przestrzennie, chroniącym bioróżnorodność, rewitalizującym najbardziej zdegradowane obszary, obsługiwanym przez efektywny transport publiczny. Miastem otwartym i dostępnym, rozwijającym się w sposób zrównoważony w kierunku miast zwartych przestrzennie, ale jednocześnie niepozbawionych dobrze zorganizowanych przestrzeni publicznych i terenów zieleni...”⁴⁰.

⁴⁰ Strategia Rozwoju Miasta Częstochowa 2030+, s. 93.

8. Cele rewitalizacji i kierunki działań umożliwiających osiągnięcie celów rewitalizacji

Cele Programu Rewitalizacji dla Miasta Częstochowy na lata 2017-2023 (PR) opracowano w związku z problemami zidentyfikowanymi we wcześniejszych rozdziałach. W efekcie sformułowano cel generalny PR dla całego miasta oraz cele główne i operacyjne PR. Dla poszczególnych celów operacyjnych wskazano odpowiednie kierunki działań.

Formułując cele główne PR, a także uznając, że – we współczesnym rozumieniu – istota rewitalizacji to:

- poprawa warunków życia w mieście poprzez wspólne działania: mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji społecznych oraz administracji publicznej,
- szansa na to, że te dzielnice i osiedla, w których dziś żyje się nienajlepiej, staną się lepszym i bezpieczniejszym miejscem zamieszkania,
- skierowanie środków finansowych Unii Europejskiej na problemy życia w wybranych dzielnicach lub/i osiedlach Częstochowy,
- uzgodniony i zapisany w PR zestaw działań i przedsięwzięć, które wpłyną na poprawę jakości życia w Częstochowie,

przyjmuje się następujący generalny cel Programu Rewitalizacji dla Miasta Częstochowy na lata 2017-2023:

**PODJĘCIE – PRZY AKTYWNYM UDZIALE MIESZKAŃCÓW OBSZARU
REWITALIZACJI – KOMPLEKSOWYCH, ZINTEGROWANYCH DZIAŁAŃ
UKIERUNKOWANYCH NA OGRANICZENIE NIERÓWNOŚCI W WARUNKACH ŻYCIA
MIESZKAŃCÓW I POPRAWĘ DOSTĘPU DO ZASOBÓW MIASTA**

Proponuje się następujące cele główne Programu o **charakterze horyzontalnym**, czyli odnoszące się do wszystkich Podobszarów PR:

1) **Poprawa jakości życia.**

Poprawa jakości życia stanowi kluczowy element rewitalizacji ukierunkowanej na społeczne aspekty eliminowania zjawisk kryzysowych. To właśnie problematyka wykluczenia społecznego i ograniczenia możliwości rozwoju mieszkańców tworzy podstawową przesłankę uznania danego obszaru za kryzysowy. Tym samym, zgodnie z celem generalnym niniejszego programu, kluczowe znaczenie dla eliminowania niekorzystnych zjawisk na terenie Częstochowy ma poprawa jakości życia z jej wieloma aspektami: środowiskowym, dostępem do infrastruktury społecznej, czy zapewnieniem odpowiedniej mobilności w obszarze kryzysowym i powiązań wewnątrzmijskich. Problematyka polepszenia jakości życia dotyka też zagadnień bezpieczeństwa publicznego oraz tworzenia warunków dla włączenia społecznego i zawodowego mieszkańców;

2) **Wzrost aktywności gospodarczej.**

Skuteczna polityka społeczna nie może ograniczać się do wsparcia osób nieuprzywilejowanych. Musi także tworzyć mechanizmy zachęcające mieszkańców do własnej aktywności gospodarczej i radzenia sobie z przeciwnościami losu. Oznacza to podejmowanie działań na rzecz przedsiębiorczości oraz przedsiębiorczości społecznej, a także tworzenie warunków dla aktywizacji zawodowej mieszkańców, traktowanej jako element integracji społecznej;

3) **Wysoka aktywność społeczna i obywatelska.**

Kluczowym elementem rewitalizacji jest upodmiotowienie mieszkańców obszarów kryzysowych, wykraczające poza to, co gwarantuje prawo. Zwiększenie uczestnictwa w prowadzeniu procesu rewitalizacji wymaga z jednej strony – stworzenia instytucjonalnych warunków dla wdrożenia procesu rewitalizacji oraz szerszych działań ukierunkowanych na wzmocnienie dialogu społecznego czy na wsparcie tworzenia oddolnych powiązań sieciowych pomiędzy mieszkańcami;

4) **Uporządkowanie przestrzenne i poprawa stanu technicznego zabudowy w Podobszarach Rewitalizacji.**

Struktura funkcjonalno-przestrzenna tkanki miejskiej podobszarów rewitalizacji jest zdeterminowana historią miasta. Zabytkowe i wartościowe elementy urbanistyczne często zderzają się z chaotycznymi interwencjami, szczególnie charakteryzującymi rozwój Częstochowy w XX. w. Na sytuację taką nakłada się zły stan zabudowy, szczególnie obiektów wybudowanych przed II. wojną światową, skądinąd często reprezentujących istotne walory historyczne i artystyczne. Taki – typowy dla miast europejskich – stan zabudowy śródmiejskiej czyni sanację funkcjonalno-przestrzenną obszaru

rewitalizacji najtrudniejszym zadaniem, ale i szansą, którą stwarza dziedzictwo kulturowe. Oznacza to, że cele operacyjne PR muszą być ukierunkowane na harmonizację struktury funkcjonalnej i przestrzennej terenów mieszkaniowych, m.in. jako elementu spójności i integracji społecznej. Osobną uwagę przywiązywać należy do poprawy przestrzeni publicznych stanowiących wizytówkę miasta, a zarazem będących elementem tworzącym tożsamość częstochowian. Interwencja w przestrzeni o wysokich walorach historycznych nie może też pomijać kwestii związanych z ochroną zabytków.

Dla powyższych celów głównych PR opracowano syntetyczne wskaźniki, które przedstawiono w poniższej tabeli.⁴¹

Tab. 77. Wskaźniki celów głównych PR Częstochowy do roku 2023

Cele główne	Wskaźnik	Wartość referencyjna (2015/2016)	Wartość docelowa (2023)
1. Poprawa jakości życia	Liczba mieszkańców zameldowanych na podobszarach rewitalizacji	56 996	57 000
	Odsetek osób bezrobotnych długotrwale w liczbie osób w wieku 19-64 lata [%]	2,6	2
	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	3,9	3
	Liczba przestępstw społecznie uciążliwych na 1000 mieszkańców	14,1	10
2. Wzrost aktywności gospodarczej	Odsetek osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku 19-64 lata (2016) [%]	9,2	6
3. Wysoka aktywność społeczna i obywatelska	Zorganizowane biura lokalne	0	5
	Liczba wydarzeń promocyjnych, informacyjnych, konsultacyjnych, edukacyjnych, kulturalnych na obszarze rewitalizacji	0	40
	Liczba osób biorących udział w wydarzeniach na terenie rewitalizacji	0	5 000
4. Uporządkowanie przestrzenne i poprawa stanu technicznego zabudowy w podobszarach rewitalizacji	Liczba budynków gminnych wymagających generalnego remontu lub do wyburzenia	37	0
	Udział terenów zielonych w obszarze rewitalizacji [%]	2,6	3
	Liczba zmodernizowanych placów zabaw i rekreacji na Obszarze Rewitalizacji	3	10

Źródło: opracowanie własne

Cele operacyjne każdego z celów głównych, wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań przedstawiono poniżej w formie tabelarycznej.

Tab. 78. Cele operacyjne i kierunki działań dla 1. celu głównego: Poprawa jakości życia

Cele operacyjne	Kategoria celu	Kierunki działań
1.1. Poprawa jakości środowiska naturalnego – likwidacja niskiej emisji / eliminacja pieców na paliwo stałe	środowiskowy	1.1.1. Ograniczanie oraz obniżanie emisyjności z domowych i małych kotłowni
		1.1.2. Wsparcie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii, tworzenia mikroinstalacji OZE
		1.1.3. Poprawa efektywności energetycznej budynków i pozostałej infrastruktury
1.2. Poprawa infrastruktury społecznej, polepszającej warunki rozwoju edukacji, nauki, kultury i zapewnienia opieki społecznej	społeczny	1.2.1. Inwestycje w infrastrukturę społeczną, edukacyjną, kulturalną i sportowo-rekreacyjną
		1.2.2. Przejście z zunifikowanych w skali miasta usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych
		1.2.3. Analizowanie miejskich obiektów pod kątem adaptacji i wykorzystania na społeczne cele rewitalizacji
1.3. Stworzenie funkcjonalnego, nowoczesnego systemu	społeczny, funkcjonalno-	1.3.1. Rozwijanie funkcjonalnego, systemu komunikacji i transportu publicznego, uwzględniającego – w miarę możliwości węzły intermodalne

⁴¹ Por. też podrozdział „15.3 Zbiór wskaźników monitorowania i ewaluacji Program”.

Cele operacyjne	Kategoria celu	Kierunki działań
komunikacji, w tym dostosowanie obiektów do nowoczesnych standardów, m.in. dla osób z niepełnosprawności	przestrzenny, techniczny	1.3.2. Rozwijanie systemu komunikacji rowerowej i pieszej
		1.3.3. Dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnością
		1.3.4. Stworzenie dla każdego z Podobszarów Rewitalizacji systemu rozwiązywania problemu braku miejsc parkingowych
1.4. Zapobieganie przestępczości i poprawa bezpieczeństwa	społeczny	1.4.1. Podejmowanie działań prewencyjnych oraz promowanie zachowań prospołecznych, szczególnie wśród młodzieży
		1.4.2. Rozwój systemu monitoringu miejskiego
		1.4.3. Poprawa systemu oświetlenia przestrzeni publicznych i półpublicznych
1.5. Integracja społeczna – tworzenie warunków dla włączenia społecznego i zawodowego	społeczny	1.5.1. Podejmowanie działań na rzecz rozwoju usług społecznych, w tym usług pozwalających na godzenie życia zawodowego i prywatnego
		1.5.2. Zwiększenie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do rehabilitacji zawodowej i społecznej
		1.5.3. Tworzenie i wdrażanie form opieki nad dziećmi osób chcących powrócić na rynek pracy
		1.5.4. Ograniczenie zjawiska przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie jakościowo dobrej edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i ponadpodstawowego
		1.5.5. Wspieranie uczenia się przez całe życie, podniesienie umiejętności i kwalifikacji pracowników i osób poszukujących pracy, dostosowanie kierunków i szkoleń do potrzeb rynku pracy
		1.5.6. Organizowanie i promowanie imprez kulturalnych i sportowych oraz pozaszkolnych form edukacji kulturalnej dla dzieci z podobszarów rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Tab. 79. Cele operacyjne i kierunki działań dla 2. celu głównego: Wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców

Cele operacyjne	Kategoria celu	Kierunki działań
2.1. Rozwój przedsiębiorczości, w tym społecznej	społeczny, gospodarczy	2.1.1. Wspieranie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, poprzez start-upy i inkubatory przedsiębiorczości
		2.1.2. Rozwijanie systemu szkoleń, kursów, doradztwa zawodowego dla osób chcących uruchomić działalność gospodarczą
		2.1.3. Wspieranie rozwoju działań sektora ekonomii społecznej
		2.1.4. Wspieranie samozatrudnienia oraz tworzenia nowych miejsc pracy
2.2. Aktywizacja zawodowa mieszkańców jako element integracji społecznej	społeczny, gospodarczy	2.2.1. Wykorzystanie potencjału lokali i terenów użytkowych
		2.2.2. Rozwijanie systemu szkoleń, kursów, doradztwa zawodowego, wsparcia psychologicznego, poradnictwa specjalistycznego i innych form wsparcia służących integracji zawodowej i społecznej osób bezrobotnych
		2.2.3. Ograniczenie zjawiska przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i ponadpodstawowego
		2.2.4. Wspieranie uczenia się przez całe życie, podniesienie umiejętności i kwalifikacji pracowników i osób poszukujących pracy, dostosowanie kierunków kształcenia i oferty szkoleń do potrzeb rynku pracy

Źródło: opracowanie własne

Tab. 80. Cele operacyjne i kierunki działań dla 3. celu głównego: Wysoka aktywność społeczna i obywatelska

Cele operacyjne	Kategoria celu	Kierunki działań
3.1. Stworzenie instytucjonalnych warunków dla wdrożenia procesu rewitalizacji – powołanie Komitetu Rewitalizacji w każdym z podobszarów i zapewnienie jego wpływu na działania Miasta	społeczny	3.1.1. Opracowanie zasad funkcjonowania komitetu rewitalizacji podobszaru z uwzględnieniem procedury uczestnictwa komitetu w procedowaniu uchwał dot. rewitalizacji w mieście i w podobszarze
		3.1.2. Wspieranie partycypacyjnych modeli monitorowania oraz diagnozowania potrzeb społecznych i planowania lokalnego
		3.1.3. Zorganizowanie w każdym z podobszarów rewitalizacji biur lokalnych (informowanie, komunikacja społeczna, wybrane usługi)
3.2. Wzmacnianie dialogu społecznego, m.in. na etapie wdrażania przedsięwzięć	społeczny	3.2.1. Wspieranie działań mających na celu wzmocnienie partycypacji społecznej (imprezy tematyczne, spotkania, informacje, budżet obywatelski)
		3.2.2. Tworzenie warunków sprzyjających wzmocnieniu poczucia tożsamości

Cele operacyjne	Kategoria celu	Kierunki działań
rewitalizacyjnych		lokalnej mieszkańców (tworzenie programów, wspieranie oddolnych inicjatyw itp.)
		3.2.3. Opracowanie procedur udziału mieszkańców w programowaniu miejskich przedsięwzięć rewitalizacyjnych
		3.2.4. Informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji i rezultatach PR
3.3. Tworzenie i wspieranie sieci społecznych	społeczny	3.3.1. Wsparcie i świadczenie doradztwa dla grup i inicjatyw przejawiających zainteresowanie koncepcją rewitalizacji
		3.3.2. Wspieranie inicjatyw mających na celu wzmocnienie społeczności lokalnych, m.in. poprzez udostępnienie stron internetowych Miasta w celu informowania o wydarzeniach związanych z procesem rewitalizacji

Zródło: opracowanie własne

Tab. 81. Cele operacyjne i kierunki działań dla 4. celu głównego: Uporządkowanie przestrzenne i poprawa stanu technicznego zabudowy w podobszarach rewitalizacji

Cele operacyjne	Kategoria celu	Kierunki działań
4.1. Harmonizacja struktury funkcjonalnej i przestrzennej terenów mieszkaniowych, jako element spójności i integracji społecznej	funkcjonalno-przestrzenny, techniczny	4.1.1. Remontowanie i modernizowanie oraz termomodernizowanie substancji budowlanej w celu dostosowania do współczesnych norm budowlanych oraz zaspokojenia potrzeb osób z niepełnosprawnością
		4.1.2. Remontowanie i modernizowanie terenów półpublicznych (podwórek, dziedzińców) w celu zaspokojenia rekreacyjno-wypoczynkowych potrzeb rodzin z dziećmi, osób starszych i osób z niepełnosprawnością – w zakresie wypoczynku i rekreacji
		4.1.3. Remontowanie i modernizowanie infrastruktury technicznej w celu dostosowania jej do współczesnych norm budowlanych
		4.1.4. Identyfikowanie konfliktów funkcjonalno-przestrzennych na styku starych i nowych form użytkowania
		4.1.5. Opracowanie miejskich wielowymiarowych projektów integrujących rozwiązania przestrzenne, funkcjonalne i współzysujące społeczności
4.2. Poprawa jakości i integracja przestrzeni publicznych	funkcjonalno-przestrzenny	4.2.1. Analizowanie obowiązujących planów miejscowych pod kątem integracji funkcjonalno-przestrzennej starych i nowych form użytkowania
		4.2.2. Identyfikowanie konfliktów funkcjonalno-przestrzennych na styku starych i nowych form użytkowania oraz na styku przestrzeni publicznej i półpublicznej (wnętrza kwartałów, podwórka)
		4.2.3. Opracowanie, m.in. w drodze konkursów urbanistyczno-architektonicznych, koncepcji przestrzeni publicznych jako miejsc spotkań i integracji mieszkańców
4.3. Ochrona zabytków i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego, jako elementów rehabilitacji obszarów mieszkaniowych	funkcjonalno-przestrzenny, techniczny	4.3.1. Tworzenie prawnych i finansowych warunków dla ochrony wartości historycznej i kulturowej obiektów i zespołów
		4.3.2. Odnowa obiektów i przestrzeni publicznych o znaczeniu historycznym, architektonicznym, artystycznym i urbanistycznym, zachowanie walorów kulturowych i społecznych
		4.3.3. Ścisłejsze powiązanie aktywności istniejących instytucji kultury z potrzebami mieszkańców

Zródło: opracowanie własne

Powyższe cele i kierunki działań tworzą podstawę wieloletniej interwencji zarówno publicznej, jak i prywatnej, w podobszarach rewitalizacji. Oznacza to, że cele te mają charakter długoterminowy i mogą ukierunkowywać działania, wykraczając poza aktualny horyzont współfinansowania unijnego, czyli poza rok 2020. Jest to konieczne z uwagi na charakter rewitalizacji, która rzadko przynosi korzystne społecznie efekty w horyzoncie krótszym niż 15 lat. Takie długoterminowe ukierunkowanie PR oznacza też, że objęte niniejszym Programem i przygotowane obecnie przedsięwzięcia rewitalizacyjne nie wyczerpują wszystkich zakładanych interwencji. Należy przyjąć, że już po pierwszych naborach do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego pojawią się kolejne projekty, których finansowanie może uwzględniać różne źródła, w tym – wciąż w Polsce niedoceniane – partnerstwo publiczno-prywatne. Cele główne i operacyjne oraz kierunki działań PR powinny – także w przyszłości – inspirować podmioty publiczne, gospodarcze i społeczne do takiego ukierunkowania interwencji w podobszarach rewitalizacji, by wizja wyprowadzenia obszarów ze stanu kryzysowego stawała się realną.

9. Podstawowe projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Lp.	Tytuł projektu	Projektodawca	Opis projektu	Wartość projektu [zł]
1	Budowa budynku biurowo-usługowego wraz z hostelem dla potrzeb Centrum Aktywności Obywatelskiej dzielnic Centrum (Śródmieście) i Stare Miasto, ul. Krakowska 34	Gmina Miasto Częstochowa	Projekt zakładał kompleksową przebudowę oraz adaptację zdegradowanego budynku przy ul. Krakowskiej 34 w celu utworzenia Centrum Aktywności Obywatelskiej (CAO), w którym prowadzony będzie hostel, świetlica środowiskowa, punkt konsultacyjno-informacyjny oraz magazyn ubrań, jako elementu rozbudowy infrastruktury usług społecznych świadczonych na terenie m. Częstochowy.	3.633.017,52
2	Przebudowa budynku przy ul. Jasnogórskiej 34 w Częstochowie dla Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie	Gmina Miasto Częstochowa	Projekt zakłada wykonanie szeregu prac remontowo-budowlanych w dwóch zdegradowanych budynkach w celu dokonania ich adaptacji na potrzeby utworzenia Centrów Usług Społecznościowych na terenie m. Częstochowy.	7.888.908,25
3	Przebudowa budynku przy ul. Sułkowskiego 9 w Częstochowie dla Centrum Pomocy Rodzinie			
4	Termomodernizacja Pływalni Krytej przy al. Niepodległości 20/22 w Częstochowie	Gmina Miasto Częstochowa	Projekt realizowany na terenie m. Częstochowy. W ramach projektu wykonane zostały prace remontowe i instalatorskie w celu termomodernizacji, wraz z podłączeniem do miejskiej sieci ciepłej, budynku Pływalni Krytej przy al. Niepodległości 20/22 zarządzanej przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Częstochowie.	4.956.031,94
5	Termomodernizacja Sali Sportowej Częstochowianka przy ul. Rejtana 7c w Częstochowie	Gmina Miasto Częstochowa	Projekt zakładał wykonanie termomodernizacji obiektu użyteczności publicznej, tj. sali sportowej Częstochowianka, zarządzanego przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Częstochowie, w celu poprawy efektywności energetycznej budynku, przy jednoczesnym zmniejszeniu opłat za ogrzewanie budynku.	1.278.751,44
6	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Częstochowie	Gmina Miasto Częstochowa	Przedmiotem projektu jest termomodernizacja 13 budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych w Częstochowie. Projektem objęte są roboty budowlane i instalacyjne związane z modernizacją następujących obiektów edukacyjnych: Szkoły Podstawowej Nr 1, SP Nr 8 i Gimnazjum Nr 8, SP Nr 32, SP Nr 36, SP Nr 41, SP Nr 42, SP Nr 48 i Gimn. Nr 3, SP Nr 49 i Gimn. Nr 22, SP Nr 50 i Gimn. Nr 1, SP Nr 52 i Gimn. 21, SP Nr 53 i Gimn. Nr. 18, II LO, Bursy Miejskiej.	36.551.436,99
7	Budowa węzłów przesiadkowych na terenie Subregionu Północnego	MZDiT	<ul style="list-style-type: none"> – Budowa centrum przesiadkowego składającego się z 3 węzłów: Dworzec Główny, Dworzec Stradom, Dworzec Raków, – budowa ścieżek rowerowych łączących centra, – budowa systemu informacji pasażerskiej. 	80.510.584,87
8	Przebudowa i rozbudowa budynku Ratusza Starej Częstochowy wraz z zagospodarowaniem terenu	Gmina Miasto Częstochowa	<p>Projekt zakłada:</p> <ul style="list-style-type: none"> – utworzenie nowej, uporządkowanej przestrzeni miejskiej, przyczyniającej się do likwidacji istotnych problemów społeczno-gospodarczych rewitalizowanego obszaru, – przewiduje się również zabezpieczenie miejsca zakończonych wykopaliisk archeologicznych w sposób umożliwiający ich ekspozycję oraz ekspozycję rzeźb balansujących (rewitalizacja poprzez kulturę). 	30.165.839

9	Jasne, że własna firma	Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.	Celem projektu jest wzrost poziomu zatrudnienia wśród 80 osób (46K) w wieku 30+, planujących rozpocząć działalność gospodarczą, niepracujących, należących co najmniej z poniższych, znajdujących w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy grup: osoby 50+, kobiety w szczególności powracające na rynek pracy po urodzeniu dziecka, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach zamieszkujących na terenach rewitalizowanych. Zakres wsparcia obejmuje: szkolenia i doradztwo przed rozpoczęciem działalności, doradztwo po rozpoczęciu działalności i wsparcie finansowe - dotacja oraz wsparcie pomostowe (podstawowe i przedłużone).	4.616.206,89
10	Częstochowski Instytut Społeczności Lokalnej	Gmina Miasto Częstochowa	Projekt ma charakter szkoleniowo-doradczy i adresowany jest szerokiej grupy odbiorców, w tym osób wykluczonych społecznie, niepełnosprawnych i ich otoczenia przez co kluczowym jest podjęcie zaplanowanych w ramach EFRR prac związanych z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych budynku, w którym będzie można realizować różnorodne formy wsparcia dla odbiorców projektu.	8.814.738,91
11	Aktywni niepełnosprawni w Częstochowie	Gmina Miasto Częstochowa	Projekt zakłada rehabilitację społeczno-zawodową 30 osób niepełnosprawnych (K17, M13) i 20 os. z ich otoczenia (K15, M5) w Częstochowie w terminie 1.04.2017-31.12.2018. Przedmiotem proj. jest utworzenie Rodzinnego Domu Pomocy, Akademii Życia i Krótkoterminowego Pobytu Interwencyjnego. KPI będzie świadczony w ramach RDP oraz Akademii Życia. W obu formach zostanie przygotowane dodatkowe pomieszczenie dla uczestników KPI. Przedmiot projektu wypływa z zapotrzebowania w Częstochowie na małe formy mieszkalnictwa grupowego jako alternatywnego sposobu przeciwdziałania zjawisku umieszczenia os. niesamodzielnych w DPS lub innych zakładach opieki, tj. przeciwdziałania odizolowaniu tych osób od rodziny i środowiska lokalnego. Usługa zagwarantuje podtrzymanie warunków życia jak najbardziej zbliżonych do domowych oraz utrzymanie więzi rodzinnych i społecznych. Dostosowana będzie do indywidualnych potrzeb w celu przywrócenia zdolności społeczno-zawodowych, samodzielności i zaradności życiowej jak największej ilości uczestników projektu	1/052 981,14
12	Zmieniając dziś, projektujesz lepsze jutro	MOPS	Projekt jest koncepcją współpracy partnerskiej, której celem jest skonstruowanie skoordynowanego i kompleksowego planu pomocy (działań) na rzecz integracji osób, rodzin, grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym (250 osób) z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji (edukacyjnych, społecznych, zawodowych, z uwzględnieniem realizacji PAI) ukierunkowanego na aktywizację społeczno-zawodową.	4.310.491,18
13	Wsparcie rodziny – Jasne, że tak	MOPS	Projekt jest próbą utworzenia na terenie Gminy Miasta Częstochowy, w ramach działań partnerskich kompleksowego i zorganizowanego systemu wsparcia rodziny jako podstawowej komórki społecznej. Proponowane w ramach projektu działania przyczynia się do podniesienia jakości i dostępności usług wsparcia rodziny wg określonego standardu, których nie udało się zrealizować bez wsparcia finansowego z zewnątrz.	2.342.893,85
14	Wstęp do rewitalizacji – poprawa jakości przestrzeni, wizerunku miasta jakości życia.	SARP	Zwiększenie zaangażowania mieszkańców, kształtowanie postaw obywatelskich oraz zdobywanie informacji do sprawnego zarządzania przestrzenią miejską. Wsparcie w tworzeniu lokalnych społeczności.	65.000

15	Śródmiejski społecznik 1.0 – przebudowa i modernizacja istniejącego budynku wraz przyległą infrastrukturą	Śródmiejska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Częstochowie	<p>Utworzenie wielofunkcyjnej przestrzeni społeczno-infrastrukturalnej dla mieszkańców Śródmieścia: kompleksowa modernizacja budynku przy ul. Kilińskiego 32/40 - przebudowa i dostosowanie istniejącej i zdegradowanej infrastruktury na cele ogólnej użyteczności publicznej: utworzenie Śródmiejskiego Klubu Mieszkańca, kontynuacja działalności gastronomicznej, zapewnienie miejsc pobytu krótkotrwałego typu hostel, termomodernizacja budynku oraz zagospodarowanie przyległej infrastruktury.</p> <p>Efektami działań będzie udostępnienie otwartej przestrzeni do formalnych i nieformalnych spotkań oraz pobudzenie działalności gospodarczej i postaw obywatelskich na zrewitalizowanej infrastrukturze.</p>	5.235.776,16
16	Wsparcie dla osób niesamodzielnych, osób w śpiączce przez rozwój całodobowych usług opiekuńczo-leczniczych.	Centrum Opieki i Rehabilitacji Zdrowie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój nowych metod i technik wybudowania ze śpiączki. 2. Szkolenia dla opiekunów osób niesamodzielnych. 3. Rozbudowa, przebudowa, prace remontowo-budowlane (modernizacja elewacji, termomodernizacja, wykonanie odwodnienia i izolacji przeciwwilgociowych budynku, budowa parkingów i wymiana nawierzchni) zabytkowego budynku willi Dyrektora Huty Bernarda Hantkego w zakresie stworzenia nowych miejsc pobytu dla osób niesamodzielnych w tym osób w śpiączce oraz poprawy warunków udzielania świadczeń zdrowotnych. 	1.500.000
17	Rewitalizacja ulicy Mielczarskiego wraz z przyległymi jako etap rewitalizacji części Dzielnicy Stare Miasto	Fundacja Oczami Brata	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ukwiecenie balkonów 2. Ukwiecenie ulicy Mielczarskiego na odcinku od ul. Piłsudskiego do ul. Przemysłowej 3. Stworzenie muralu 4. Stworzenie dekoracji przestrzennych powieszonych między dachami i ścianami kamienic 5. Organizacja happeningów promujących ulicę 6. Organizacja alternatywnego festiwalu 7. Organizowanie warsztatów artystycznych 8. Przeprowadzenie gry miejskiej 9. Wydarzenia artystyczne np. uliczne spektakle teatralne, wernisaże, wystawy, koncerty, etc. 10. Cykliczne imprezy miejskie 	5.461.000
18	Usługi rozwojowe dla MŚP	Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.	Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa	18.432.093,05
19	Budowa Zielonej Promenady Śródmiejskiej w Częstochowie	Gmina Miasto Częstochowa	Kompleksowe zagospodarowanie i przekształcenie zdegradowanego terenu przy Alei Wolności 46a.	6.120.749,69

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Dokładna lokalizacja (adres)	Podobszar rewitalizacji (od 1 do 5)	Wskaźnik produktu dla obszaru rewitalizowanego	Wskaźnik rezultatu dla obszaru rewitalizowanego	Cel rewitalizacji
1	Budowa budynku biurowo-usługowego wraz z hostelem dla potrzeb Centrum Aktywności Obywatelskiej dzielnic Centrum (Śródmieście) i Stare Miasto, ul. Krakowska 34	Gmina Miasto Częstochowa	ul. Krakowska 34	3 – Stare Miasto	Liczba obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej [sztuk – 1]	Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury [osoby – 1 000]	Cel.1 CO: 1.5 Kierunek: 1.5.1 Cel 2 CO 2.2 Kierunek: 2.2.4
2	Przebudowa budynku przy ul. Jasnogórskiej 34 w Częstochowie dla Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie	Gmina Miasto Częstochowa	ul. Jasnogórska 34	2 – Śródmiejski	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami [szt. – 1] Liczba wybudowanych/ przebudowanych/ wyremontowanych/objętych innymi robotami budowlanymi obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej [szt. – 1] Liczba nowo utworzonych mieszkań chronionych [szt. – 3]	Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury [osoby – 6 720]	Cel.1 CO: 1.5 Kierunek: 1.5.1, 1.5.2 Cel 2 CO 2.2
3	Przebudowa budynku przy ul. Sułkowskiego 9 w Częstochowie dla Centrum Pomocy Rodzinie	Gmina Miasto Częstochowa	ul. Sułkowskiego 9	2 – Śródmiejski	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami [szt. - 1] Liczba wybudowanych/ przebudowanych/ wyremontowanych/objętych innymi robotami budowlanymi obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej [szt. – 1]	Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury [osoby – 8 452]	Cel.1 CO: 1.5 Kierunek: 1.5.1, 1.5.2 Cel 2 CO 2.2

4	Termomodernizacja Pływalni Krytej przy al. Niepodległości 20/22 w Częstochowie	Gmina Miasto Częstochowa	al. Niepodległości 20/22	4 – Ostatni Grosz	<p>Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych [MWt] 0.09</p> <p>Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji [m²] 1321.35</p> <p>Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO₂] 102.92</p> <p>Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE [szt. – 1]</p> <p>Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków [szt. – 1]</p>	<p>Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych instalacji/nowych mocy wytwórczych wykorzystujących OZE [MWht/rok] 172.28</p> <p>Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych [kWh/rok] 1048401.08</p> <p>Stopień redukcji PM 10 [tony/rok] 0.0019</p> <p>Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektu [GJ/rok] 2640.26</p>	<p>C.1 CO 1.1 Kierunek: 1.1.3</p> <p>C.4 CO: 4.1 Kierunek: 4.1.3</p>
5	Termomodernizacja Sali Sportowej Częstochowianka przy ul. Rejtana 7c w Częstochowie	Gmina Miasto Częstochowa	ul. Rejtana 7c	(**) bezpośrednie sąsiedztwo podobszaru 4 – Ostatni Grosz opis pod tabelą	<p>Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji [m²] 984.08</p> <p>Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO₂] 159.08</p> <p>Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków [szt. – 1]</p>	<p>Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok] 69.8</p> <p>Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej [GJ/rok] 970.00</p> <p>Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych [kWh/rok] 305870.66</p> <p>Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektu [GJ/rok] 1221.32</p>	<p>C.1 CO 1.1 Kierunek: 1.1.3</p> <p>C.4 CO: 4.1 Kierunek: 4.1.3</p>

6	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Częstochowie	Gmina Miasto Częstochowa	ul. Szczytowa 28/30 ul. Kopernika 79/87 ul. św. Augustyna 3/7	4 – Ostatni Grosz 2 – Śródmiejski 1 - Podjasnogórski	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków [szt. – 3] Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła [szt. – 1]	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej (dla 3 obiektów) [GJ/rok – 3256,93]	C.1 CO 1.1 Kierunek: 1.1.3 C.4 CO: 4.1 Kierunek: 4.1.3
7	Budowa węzłów przesiadkowych na terenie Subregionu Północnego	Gmina Miasto Częstochowa	Dworzec Główny (DG) Dworzec Raków (DR) Dworzec Stradom (DS)	3 – Stare Miasto 5 – Raków poza obszarem	Uwaga: wskaźniki dotyczą węzłów DG i DR (objętych obszarem rewitalizacji) Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych [szt. – 2] Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź” [szt. – 2] Liczba miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” [szt. – 168] Liczba miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” [szt. – 10] Liczba stanowisk postojowych w wybudowanych obiektach „Bike&Ride” [szt. – 86] szt.	Uwaga: wskaźniki dotyczą węzłów DG i DR (objętych obszarem rewitalizacji) Liczba samochodów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” [szt. – 38 690]	C.1 CO 1.3 Kierunek: 1.3.1-1.3.4

8	Przebudowa i rozbudowa budynku Ratusza Starej Częstochowy wraz z zagospodarowaniem terenu	Gmina Miasto Częstochowa	Stary Rynek	3 – Stare Miasto	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [0,94 ha] Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt. – 1] Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich [osoby – 56 996]	Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury [osoby - 10 000]	C.4 CO. 4.3. Kierunek: 4.3.2
9	Jasne, ze własna firma	Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.	al. Najświętszej Maryi Panny 24	1 – Podjasnogórski 2 – Śródmiejski 3 – Stare Miasto 5 – Raków 4 – Ostatni Grosz	Liczba środowisk objętych programami [szt. – 5] Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem: 80	Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie 20 osób. Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej 20 osób.	Cel.1 CO: 1.5 Kierunek: 1.5.1 Cel 2 CO 2.2. Kierunek: 2.2.4
10	Częstochowski Instytut Społeczności Lokalnej	Gmina Miasto Częstochowa	al. Najświętszej Maryi Panny 24	1 – Podjasnogórski 2 – Śródmiejski 3 – Stare Miasto 5 – Raków 4 – Ostatni Grosz	Liczba środowisk objętych programami aktywności lokalnej - poziom wskaźnika, planowany do osiągnięcia w ramach konkursu: 6 Liczba projektów zrealizowanych w pełni lub częściowo przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe - poziom wskaźnika, planowany do osiągnięcia w ramach konkursu: 25. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – poziom wskaźnika, planowany do osiągnięcia w ramach konkursu: 50.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu – poziom wskaźnika, planowany do osiągnięcia w ramach konkursu: 231.	Cel.1 CO: 1.5 Kierunek: 1.5.1 Cel 2 CO 2.2 Kierunek: 2.2.4

11	Aktywni niepełnosprawni w Częstochowie	Gmina Miasto Częstochowa	ul. Jasnogórska 34	2 – Śródmiejski	<p>Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami [szt. – 1]</p> <p>Liczba przebudowanych/ wyremontowanych/objętych innymi robotami budowlanymi obiektów, w których realizowane są usługi dla osób z niepełnosprawnością [szt. – 1]</p>	Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury [osoby – 25]	<p>Cel.1 CO: 1.5 Kierunek: 1.5.1, 1.5.2</p> <p>Cel 2 CO 2.2</p>
12	Zmieniając dziś, projektujesz lepsze jutro	MOPS Częstochowa	<p>OSL w dzielnicach:</p> <p>Raków</p> <p>Stare Miasto</p> <p>Ostatni Grosz</p> <p>Stradom poza obszarem</p> <p>Trzech Wieszczy poza obszarem</p> <p>Zawodzie-Dąbie poza obszarem</p>	<p>5 – Raków</p> <p>3 – Stare Miasto</p> <p>4 – Ostatni Grosz</p>	<p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby – 250]</p> <p>Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie [osoby – 25]</p>	<p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby – 68]</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu [osoby – 70]</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu [osoby – 25]</p>	<p>Cel.1 CO: 1.5 Kierunek: 1.5.1</p> <p>Cel 2 CO 2.2 Kierunek: 2.2.4</p>

13	Wsparcie rodziny – Jasne, że tak	<p>MOPS Częstochowa-lider</p> <p>Stowarzysz. na Rzecz Pomocy Dziecku i Rodzinie „DLA RODZINY” - partner 1</p> <p>Częstochowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej - partner 2</p>	<p>miejsce świadczenia usług:</p> <p>ul. POW 2 - lider</p> <p>ul. Jasnogórska 34 al. Kościuszki 13 - partner 1</p> <p>ul. Bardowskiego 60 - partner 2</p>	<p>2 –Śródmiejski</p> <p>4 – Ostatni Grosz</p>	<p>Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu [sztuk – 14]</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących po opuszczeniu programu [osoby – 5]</p>	<p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie [osoby – 185]</p>	<p>Cel.1 CO: 1.5 Kierunek: 1.5.1</p> <p>Cel 2 CO 2.2. Kierunek: 2.2.4</p>
14	Wstęp do rewitalizacji – poprawa jakości przestrzeni, wizerunku miasta jakości życia.	Stowarzyszenie Architektów Polskich	teren obszarów rewitalizowanych	<p>1 - Podjasnogórski</p> <p>2 –Śródmiejski</p> <p>3 – Stare Miasto</p> <p>5 – Raków</p> <p>4 – Ostatni Grosz</p>	Liczba przeprowadzonych konkursów architektonicznych [szt. – 5]	Liczba wspartych w programie przestrzeni rewitalizacyjnych [szt. – 5]	<p>C.4 CO. 4.2 Kierunek 4.2.3 CO.4.2 Kierunek 4.3.2 CO.4.1 Kierunek 4.1.5</p>
15	Śródmiejski społecznik 1.0 – przebudowa i modernizacja istniejącego budynku wraz przyległą infrastrukturą	Śródmiejska Spółdzielnia Mieszkaniowa	ul. Jasnogórska 8 ul. Jasnogórska 38	2 –Śródmiejski	<p>Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [1,7 km²]</p> <p>Liczba wspartych rozbudowanych/ wyremontowanych/objętych innymi robotami budowlanymi obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [1 budynek] [1 przestrzeń publiczna]</p> <p>Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami [1 budynek] [2 przestrzeń publiczna]</p> <p>Liczba osób objętych szkoleniami /doradztwem w tym m.in. w zakresie kompetencji cyfrowych [45]</p>	<p>Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu [szt. – 14]</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących po opuszczeniu programu [osoby – 50]</p>	<p>Cel.1 CO: 1.5 Kierunek: 1.5.1</p> <p>Cel 2 CO 2.2. Kierunek 2.2.4</p> <p>C.3 CO.3.3 Kierunek 3.3.2</p>

					<p>Liczba negatywnych zjawisk społecznych, do przeciwdziałania których przyczynia się projekt [6]</p> <p>Liczba inicjatyw promujących ideę rewitalizacji wśród interesariuszy regionu [30]</p> <p>Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu [szt. – 2]</p>		
16	Wsparcie dla osób niesamodzielnych, osób w śpiączce przez rozwój całodobowych usług opiekuńczo-leczniczych.	Centrum Opieki i Rehabilitacji ZDROWIE	ul. Łukasieńskiego 42/48	5 – Raków	<p>Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami [szt. – 1]</p> <p>Liczba rozbudowanych/ wyremontowanych/objętych innymi robotami budowlanymi obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji osób niesamodzielnych [szt. – 1]</p>	<p>Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych, istniejących po zakończeniu projektu [szt. – 1]</p> <p>Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury [osoby – 120]</p>	<p>C.1 CO. 1.1 Kierunek 1.1.3</p> <p>Cel.1 CO: 1.5 Kierunek: 1.5.2</p> <p>Cel 2 CO 2.2 Kierunek: 2.2.4</p>
17	Rewitalizacja ulicy Mielczarskiego wraz z przyległymi jako etap rewitalizacji części Dzielnicy Stare Miasto	Fundacja Oczami Brata	ul. Mielczarskiego	3 – Stare Miasto	<p>Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [0,5 km²]</p> <p>Liczba wspartych rozbudowanych/ wyremontowanych/objętych innymi robotami budowlanymi obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [1 budynek] [1 podwórko] [1 przestrzeń publiczną]</p> <p>Liczba inicjatyw promujących ideę rewitalizacji wśród interesariuszy regionu [8]</p>	<p>Liczba osób, która korzystać będzie ze wspartej infrastruktury [osoby – 1 000]</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym lub niepełnosprawnością [osoby – 5]</p> <p>Liczba osób zaangażowanych w aktywizację zawodową poprzez ich aktywne włączenie [osoby – 5]</p>	<p>Cel.1 CO: 1.5 Kierunek: 1.5.1, 1.5.2</p> <p>Cel 2 CO 2.2</p> <p>Cel.1 CO: 1.5 Kierunek: 1.5.1,</p> <p>Cel 2 CO 2.2. Kierunek 2.2.4</p>

					Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu [szt. – 1]		
18	Usługi rozwojowe dla MŚP	Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.	al. Najświętszej Maryi Panny 24	1 - Podjasnogórski 2 –Śródmiejski 3 – Stare Miasto 5 – Raków 4 – Ostatni Grosz	Liczba usług rozwojowych dla MŚP [szt. – 28] Uzyskanie kwalifikacji lub nabycie kompetencji przez 149 osób.	Liczba osób korzystających ze wsparcia [osoby – 199]	Cel 2 CO 2.2. Kierunek: 2.2.4
19	Budowa Zielonej Promenady Śródmiejskiej w Częstochowie	Gmina Miasto Częstochowa	al. Wolności 46a	2 –Śródmiejski	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [1,32 ha] Liczba obiektów małej architektury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt. – 169]	Liczba osób korzystających z infrastruktury [osoby – 9.000]	C.1 CO. 1.2. Kierunek: 1.2.1 C.1 CO. 1.3. Kierunek: 1.3.2., 1.3.3. C.1 CO. 1.4. Kierunek: 1.4.1. C.1 CO. 1.5. Kierunek: 1.5.6. C.3 CO. 3.1. Kierunek: 3.1.2. C.4 CO. 4.1. Kierunek: 4.1.2., 4.1.5.

(**) **Opis projektów zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji** (w bezpośrednim sąsiedztwie podobszaru 4 – Ostatni Grosz)

Termomodernizacja Sali Sportowej Częstochowianka przy ul. Rejtana 7c w Częstochowie

Projekt termomodernizacji sali sportowej Częstochowianka przy ul. Rejtana 7c znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizowanego i poprzez zaplanowany szereg działań bezpośrednio na niego oddziałuje. Realizuje cel związany z poprawą jakości życia poprzez poprawę jakości środowiska naturalnego (likwidację niskiej emisji). Wpłynie on na poprawę efektywności energetycznej budynku i pozostałej infrastruktury. Realizacja projektu bezpośrednio przyczyni się do zmniejszenia energochłonności obiektu i minimalizacji zużycia nieodnawialnych źródeł energii na zaspokojenie jego potrzeb funkcjonalnych, co w rezultacie przyczyni się do poprawy stanu powietrza atmosferycznego w mieście. Ponadto realizacja projektu wpłynie na poprawę infrastruktury społecznej poprzez polepszenie warunków rozwoju edukacji i kultury poprzez sport i rekreację oraz przyczyni się do zwiększenia poziomu włączenia społecznego i integracji społecznej. W ramach realizacji PR na terenie Częstochowianki będą organizowane i promowane imprezy kulturalno-sportowe oraz pozaszkolne formy edukacji dla dzieci z obszaru rewitalizacji.

10. Lista uzupełniająca przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Tytuł projektu	Projektodawca/ wydział, jednostka odpowiedzialna projektu	Opis
1	Odkryj w sobie talent!	Miasto Częstochowa (FER)	Celem projektu jest podniesienie jakości kształcenia w 19 częstochowskich szkołach gimnazjalnych w zakresie kompetencji kluczowych poprzez poszerzenie i dostosowanie oferty edukacyjnej do indywidualnych potrzeb 600 uczniów/uczennic (325K/275M) oraz doposażenie 15 pracowni do 30.11.2017 r.
2	Dostępna szkoła	Miasto Częstochowa (FER)	Celem projektu jest wzrost stopnia dostosowania oferty kształcenia ogólnokształcącego 28 szkół w Częstochowie do potrzeb uczestników z niepełnosprawnościami i wykazujących specyficzne trudności w uczeniu się w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych i informatycznych poprzez poszerzenie zakresu usług edukacyjnych w zakresie kompetencji kluczowych i doposażenie szkół w sprzęt TIK, pracowni przyrodniczych i dostosowanie bazy do potrzeb uczestników z niepełnosprawnościami do 30.11.2017 r.
3	Aktywni rodzice - szczęśliwe dzieci	Miasto Częstochowa (FER)	Celem jest zwiększenie szans rodziców na powrót do pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka, a rodziców bez pracy na podjęcie pracy lub jej aktywne poszukiwanie poprzez poprawę dostępności do usług opiekuńczych nad dziećmi do lat 3.
4	Akademia rozwoju kompetencji	Miasto Częstochowa (FER)	Cel: wzrost konkurencyjności na rynku pracy 200 (50K) osób dorosłych, z własnej inicjatywy zgłaszających chęć kształcenia formalnego, w wyniku nabycia, podniesienia lub uzupełnienia kwalifikacji poprzez udział w kwalifikacyjnych kursach zawodowych i/lub kursach cert. oraz poprawa efektywności kształcenia ustawicznego prowadzonego w CKZiU przez doposażenie pracowni i podniesienie umiejętności 23(3K) nauczycieli zawodu w wyniku udziału w kursach i szkoleniach zawodowych.
5	Zawodowa współpraca	Miasto Częstochowa (FER)	Celem projektu jest wzrost konkurencyjności na rynku pracy 2 212 (680K) absolwentów 11. szkół zawodowych, w tym 1 specjalnej, w Częstochowie, poprzez poprawę efektywności kształcenia we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, zwłaszcza z pracodawcami. Planowane działania to m.in.: doradztwo edukacyjno-zawodowe, kursy zawodowe, zajęcia specjalistyczne, wizyty studyjne, praktyki i staże dla uczestników; studia, kursy, szkolenia i staże; doposażenie pracowni zawodu i warsztatów.
6	Praktyczne kształcenie zawodowe szansą na lepszy start - doposażenie szkół zawodowych w Częstochowie	Miasto Częstochowa (FER)	Projekt przewiduje przeprowadzenie prac remontowo-adaptacyjnych oraz doposażenie 34 pracowni zawodu w 9 częstochowskich szkołach zawodowych. Celem projektu jest podniesienie kompetencji uczniów i uczennic częstochowskich szkół zawodowych poprzez stworzenie w szkołach warunków nauki zawodu odzwierciedlających naturalne warunki pracy.
7	Zwiększenie efektywności energetycznej budynku Wydziału Budownictwa Politechniki Częstochowskiej	Politechnika Częstochowska	Zwiększenie efektywności energetycznej budynku Wydziału Budownictwa Politechniki Częstochowskiej
8	Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat	Miasto Częstochowa (Zd)	Projekt zakłada przebudowę Żłobka Miejskiego, skutkującą zwiększeniem liczby dostępnych w nim miejsc oraz oferty zajęć dodatkowych dla dzieci.
9	Poprawa efektywności energetycznej oświetlenia poprzez modernizację części sieci oświetleniowej w Częstochowie	MZDiT	Projekt będzie polegał na wymianie istniejących opraw oświetleniowych części sieci oświetleniowej w Częstochowie na oprawy energooszczędne celem uzyskania oszczędności energii elektrycznej.

10	Budowa przedłużenia Alei Bohaterów Monte Cassino do ul. Dźbowskiej oraz rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 908 (ul. Dźbowska, Powstańców Warszawy, Gościnną)	MZDiT	Inwestycja drogowa obejmująca budowę przedłużenia al. Bohaterów Monte Cassino do ul. Dźbowskiej oraz rozbudowę drogi wojewódzkiej nr 908. W ramach inwestycji powstanie nowy odcinek drogi wojewódzkiej 908 o długości 1,85 km, a istniejący (4,78 km) – zostanie przebudowany. Roboty budowlane będą obejmowały pełną infrastrukturę podziemną i naziemną. Dzięki inwestycji powstanie sprawne, płynne i bezpieczne połączenie sieci dróg krajowych i wojewódzkich, także - co ważne - z planowaną w najbliższej przyszłości do budowy autostradą A1.
11	Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie	PUP Częstochowa	Celem projektu pn. „Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie (I)” jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób powyżej 30 roku życia pozostających bez pracy, w tym w szczególności kobiet, osób niepełnosprawnych, osób długotrwale bezrobotnych, osób o niskich kwalifikacjach lub osób powyżej 50 roku życia.
12	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Mieście Częstochowa i powiecie częstochowskim	PUP Częstochowa	Celem projektu pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Mieście Częstochowa i powiecie częstochowskim (II)” jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 r.ż. bez pracy, w tym w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET).

11. Mechanizmy zapewnienia komplementarności pomiędzy poszczególnymi projektami/ przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy

Zapewnienie procesu komplementarności pomiędzy przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi jest niezwykle ważna dla zapewnienia właściwej efektywności prowadzonych działań i osiągnięcie określonego strategicznego celu PR. Niniejszy rozdział zawiera przede wszystkim analizę przedsięwzięć rewitalizacyjnych – mechanizmów i narzędzi stosowanych w celu zapewnienia komplementarności działań finansowanych z budżetu Miasta Częstochowy, Unii Europejskiej oraz innych źródeł finansowania. Działania rewitalizacyjne wymuszają zapewnienie komplementarności, tj. celowościowego podejścia zarówno do inwestycji twardych jak i projektów miękkich, co oznacza potrzebę koncentracji celów określanych w konkretnych obszarach.

W ramach działań PR wyróżnione zostały następujące mechanizmy zapewnienia komplementarności:

- przestrzennej,
- problemowej,
- w stosunku do działań różnych podmiotów,
- w stosunku do źródeł finansowania działań,
- międzyokresowej.

Komplementarność i integrowanie zostało wskazane na poziomie kierunków działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Lp.	Tytuł projektu	Projektodawca	Opis projektu	Opis komplementarności
1	Budowa budynku biurowo-usługowego wraz z hostelem dla potrzeb Centrum Aktywności Obywatelskiej dzielnicy Centrum (Śródmieście) i Stare Miasto, ul. Krakowska 34	Gmina Miasto Częstochowa	Projekt zakłada kompleksową przebudowę oraz adaptację zdegradowanego budynku przy ul. Krakowskiej 34 w celu utworzenia Centrum Aktywności Obywatelskiej (CAO), w którym prowadzony będzie hostel, świetlica środowiskowa, punkt konsultacyjno-informacyjny oraz magazyn ubrań, jako elementu rozbudowy infrastruktury usług społecznych świadczonych na terenie m. Częstochowy.	Mechanizmy komplementarności: <ul style="list-style-type: none"> – przestrzennej: realizacja projektu zawiera się w III podobzdarze PR, projekt jest powiązany z innymi projektami na obszarze zdegradowanym, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar zdegradowany, – problemowej: wsparciem zostaną objęte osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, – w stosunku do działań różnych podmiotów: projekt będzie realizowany w ramach partnerstwa sektorowego, – w stosunku do źródeł finansowania działań: źródła finansowania są zróżnicowane – prywatne, gminne, UE – RPO WSL 2014-2020, – międzyokresowej: okres realizacji projektu jest komplementarny z planowanymi działaniami miękkimi.
2	Przebudowa budynku przy ul. Jasnogórskiej 34 w Częstochowie dla Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie	Gmina Miasto Częstochowa	Projekt zakłada wykonanie szeregu prac remontowo-budowlanych w dwóch zdegradowanych budynkach i dokonanie rozbudowy jednego obiektu w celu dokonania ich adaptacji na potrzeby utworzenia Centrów Usług Społecznościowych na terenie m. Częstochowy.	Mechanizmy komplementarności: <ul style="list-style-type: none"> – przestrzennej: realizacja projektu zawiera się w III podobzdarze PR, projekt jest powiązany z innymi projektami na obszarze zdegradowanym, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar zdegradowany, – problemowej: wsparciem zostaną objęte osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, – w stosunku do działań różnych podmiotów: projekt będzie realizowany w ramach partnerstwa sektorowego, – w stosunku do źródeł finansowania działań: źródła finansowania są zróżnicowane – prywatne, gminne, UE – RPO WSL 2014-2020, – międzyokresowej: okres realizacji projektu jest komplementarny z planowanymi działaniami miękkimi.
3	Przebudowa budynku przy ul. Sułkowskiego 9 w Częstochowie dla Centrum Pomocy Rodzinie			

4	Termomodernizacja Pływalni Krytej przy al. Niepodległości 20/22 w Częstochowie	Gmina Miasto Częstochowa	Projekt realizowany będzie na terenie m. Częstochowy. W ramach projektu wykonane zostaną prace remontowe i instalatorskie w celu termomodernizacji, wraz z podłączeniem do miejskiej sieci ciepłej, budynku Pływalni Krytej przy al. Niepodległości 20/22 zarządzanej przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Częstochowie.	Mechanizmy komplementarności: <ul style="list-style-type: none"> – przestrzennej: realizacja projektu zawiera się w IV podobszarze PR, projekt jest powiązany z innymi projektami na obszarze zdegradowanym, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar zdegradowany, – w stosunku do źródeł finansowania działań: źródła finansowania są różnicowane – prywatne, gminne, UE – RPO WSL 2014-2020, – międzyokresowej: realizacja projektu jest kontynuacją świadczonego wcześniej wsparcia w kontekście polityki na lata 2007-2013 w zakresie działań środowiskowych.
5	Termomodernizacja Sali Sportowej Częstochowianka przy ul. Rejtana 7c w Częstochowie	Gmina Miasto Częstochowa	Projekt zakłada wykonanie termomodernizacji obiektu użyteczności publicznej, tj. sali sportowej Częstochowianka, zarządzanego przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Częstochowie, w celu poprawy efektywności energetycznej budynku, przy jednoczesnym zmniejszeniu opłat za ogrzewanie budynku.	Mechanizmy komplementarności: <ul style="list-style-type: none"> – przestrzennej: realizacja projektu zawiera się w IV podobszarze PR, projekt jest powiązany z innymi projektami na obszarze zdegradowanym, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar zdegradowany, – w stosunku do źródeł finansowania działań: źródła finansowania są różnicowane – prywatne, gminne, UE – RPO WSL 2014-2020, – międzyokresowej: realizacja projektu jest kontynuacją świadczonego wcześniej wsparcia w kontekście polityki na lata 2007-2013 w zakresie działań środowiskowych.
6	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Częstochowie	Gmina Miasto Częstochowa	Przedmiotem projektu jest termomodernizacja 13 budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych w Częstochowie. Projektem objęte są roboty budowlane i instalacyjne związane z modernizacją następujących obiektów edukacyjnych: Szkoły Podstawowej Nr 1, SP Nr 8 i Gimnazjum Nr 8, SP Nr 32, SP Nr 36, SP Nr 41, SP Nr 42, SP Nr 48 i Gimn. Nr 3, SP Nr 49 i Gimn. Nr 22, SP Nr 50 i Gimn. Nr 1, SP Nr 52 i Gimn. 21, SP Nr 53 i Gimn. Nr. 18, II LO, Bursy Miejskiej.	Mechanizmy komplementarności: <ul style="list-style-type: none"> – przestrzennej: realizacja projektu zawiera się w I-V podobszarze PR, projekt jest powiązany z innymi projektami na obszarze zdegradowanym, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar zdegradowany, – w stosunku do źródeł finansowania działań: źródła finansowania są różnicowane – prywatne, gminne, UE – RPO WSL 2014-2020, – międzyokresowej: realizacja projektu jest kontynuacją świadczonego wcześniej wsparcia w kontekście polityki na lata 2007-2013 w zakresie działań środowiskowych.
7	Budowa węzłów przesiadkowych na terenie Subregionu Północnego	Gmina Miasto Częstochowa MZDiT	<ul style="list-style-type: none"> – Budowa centrum przesiadkowego składającego się z 3 węzłów: Dworzec Główny, Dworzec Stradom, Dworzec Raków, – budowa ścieżek rowerowych łączących centra, – budowa systemu informacji pasażerskiej. 	Mechanizmy komplementarności: <ul style="list-style-type: none"> – przestrzennej: realizacja projektu zawiera się w III podobszarze PR, projekt jest powiązany z innymi projektami na obszarze zdegradowanym, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar zdegradowany, – w stosunku do działań różnych podmiotów: projekt będzie służył wielu podmiotom i mieszkańcom, – w stosunku do źródeł finansowania działań: źródła finansowania są różnicowane – prywatne, gminne, UE – RPO WSL 2014-2020.

8	Przebudowa i rozbudowa budynku Ratusza Starej Częstochowy wraz z zagospodarowaniem terenu	Gmina Miasto Częstochowa	<p>Projekt zakłada:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utworzenie nowej, uporządkowanej przestrzeni miejskiej, przyczyniającej się do likwidacji istotnych problemów społeczno-gospodarczych rewitalizowanego obszaru, - przewiduje się również zabezpieczenie miejsca zakończonych wykopaliisk archeologicznych w sposób umożliwiający ich ekspozycję oraz ekspozycję rzeźb balansujących (rewitalizacja poprzez kulturę). 	<p>Mechanizmy komplementarności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przestrzennej: realizacja projektu zawiera się w III podobszarze PR, projekt jest powiązany z innymi projektami na obszarze zdegradowanym, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar zdegradowany, - problemowej: wsparciem zostaną objęte osoby zagrożone wykluczeniem społecznym oraz mieszkańcy Częstochowy, - w stosunku do źródeł finansowania działań: źródła finansowania są zróżnicowane – prywatne, gminne, UE – RPO WSL 2014-2020.
9	Jasne, że własna firma	Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.	<p>Celem projektu jest wzrost poziomu zatrudnienia wśród 80 osób (46K) w wieku 30+, planujących rozpocząć działalność gospodarczą, niepracujących, należących co najmniej z poniższych, znajdujących w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy grup: osoby 50+, kobiety w szczególności powracające na rynek pracy po urodzeniu dziecka, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach.</p> <p>Zakres wsparcia obejmuje: szkolenia i doradztwo przed rozpoczęciem działalności, doradztwo po rozpoczęciu działalności i wsparcie finansowe – dotacja oraz wsparcie pomostowe (podstawowe i przedłużone).</p>	<p>Mechanizmy komplementarności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przestrzennej: realizacja projektu zawiera się w II podobszarze PR, projekt jest powiązany z innymi projektami na obszarze zdegradowanym, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar zdegradowany, - problemowej: wsparciem zostaną objęte osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, - w stosunku do działań różnych podmiotów: projekt będzie realizowany w ramach partnerstwa, - w stosunku do źródeł finansowania działań: źródła finansowania są zróżnicowane – prywatne, gminne, UE – RPO WSL 2014-2020, - międzyokresowej: realizacja projektu jest kontynuacją świadczonego wcześniej wsparcia w kontekście polityki na lata 2007-2013.
10	Częstochowski Instytut Społeczności Lokalnej	Gmina Miasto Częstochowa	<p>Projekt ma charakter szkoleniowo-doradczy i adresowany jest szerokiej grupy odbiorców, w tym osób wykluczonych społecznie, niepełnosprawnych i ich otoczenia przez co kluczowym jest podjęcie zaplanowanych w ramach EFRR prac związanych z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych budynku, w którym będzie można realizować różnorodne formy wsparcia dla odbiorców projektu.</p>	<p>Mechanizmy komplementarności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przestrzennej: realizacja projektu zawiera się w III podobszarze PR, projekt jest powiązany z innymi projektami na obszarze zdegradowanym, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar zdegradowany, - problemowej: wsparciem zostaną objęte osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, - w stosunku do działań różnych podmiotów: projekt będzie realizowany w ramach partnerstwa, - w stosunku do źródeł finansowania działań: źródła finansowania są zróżnicowane – prywatne, gminne, UE – RPO WSL 2014-2020, - międzyokresowej: realizacja projektu jest kontynuacją świadczonego wcześniej wsparcia w kontekście polityki na lata 2007-2013 jest społecznym uzupełnieniem do działań na obszarach rewitalizowanych – wsparcie dla działań budowania zintegrowanych społeczności lokalnych.

11	Aktywni niepełnosprawni w Częstochowie	Gmina Miasto Częstochowa	<p>Projekt zakłada rehabilitację społeczno-zawodową 30 osób niepełnosprawnych (K17/M13) i 20 os. z ich otoczenia (K15/M5) w Częstochowie w terminie 1.04.2017-30.06.2018.</p> <p>Przedmiotem proj. jest utworzenie Rodzinnego Domu Pomocy, Akademii Życia i Krótkoterminowego Pobytu Interwencyjnego. KPI będzie świadczony w ramach RDP oraz Akademii Życia. W obu formach zostanie przygotowane dodatkowe pomieszczenie dla uczestników KPI. Przedmiot projektu wpływa z zapotrzebowania w Częstochowie na małe formy mieszkalnictwa grupowego jako alternatywnego sposobu przeciwdziałania zjawisku umieszczenia osób niesamodzielnych w DPS lub innych zakładach opieki, tj. przeciwdziałania odizolowaniu tych osób od rodziny i środowiska lokalnego. Usługa zagwarantuje podtrzymanie warunków życia jak najbardziej zbliżonych do domowych oraz utrzymanie więzi rodzinnych i społecznych. Dostosowana będzie do indywidualnych potrzeb w celu przywrócenia zdolności społeczno-zawodowych, samodzielności i zaradności życiowej jak największej ilości uczestników projektu.</p>	<p>Mechanizmy komplementarności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przestrzennej: realizacja projektu zawiera się w IV podobszarze PR, projekt jest powiązany z innymi projektami na obszarze zdegradowanym, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar zdegradowany, - problemowej: wsparciem zostaną objęte osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, - w stosunku do działań różnych podmiotów: projekt będzie realizowany w ramach partnerstwa, - w stosunku do źródeł finansowania działań: źródła finansowania są zróżnicowane – prywatne, gminne, UE - RPO WSL 2014-2020, - międzyokresowej: realizacja projektu jest społecznym uzupełnieniem do działań na obszarach rewitalizowanych <ul style="list-style-type: none"> - wsparcie dla osób z niepełnosprawnością.
12	Zmieniając dziś, projektujesz lepsze jutro	MOPS Częstochowa	<p>Projekt jest koncepcją współpracy partnerskiej, której celem jest skonstruowanie skoordynowanego i kompleksowego planu pomocy (działań) na rzecz integracji osób, rodzin, grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym (250 osób) z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji (edukacyjnych, społecznych, zawodowych, z uwzględnieniem realizacji PAI) ukierunkowanego na aktywizację społeczno-zawodową.</p>	<p>Mechanizmy komplementarności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przestrzennej: realizacja projektu zawiera się w I-V podobszarze PR, projekt jest powiązany z innymi projektami na obszarze zdegradowanym, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar zdegradowany, - problemowej: wsparciem zostaną objęte osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, - w stosunku do działań różnych podmiotów: projekt będzie realizowany w ramach partnerstwa, - w stosunku do źródeł finansowania działań: źródła finansowania są zróżnicowane – prywatne, gminne, UE -RPO WSL 2014-2020, - międzyokresowej: realizacja projektu jest kontynuacją świadczonego, - wcześniej wsparcia w kontekście polityki na lata 2007-2013 jest społecznym uzupełnieniem do działań na obszarach rewitalizowanych <ul style="list-style-type: none"> - wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

13	Wsparcie rodziny – Jasne, że tak	MOPS Częstochowa	Projekt jest próbą utworzenia na terenie Gminy Miasta Częstochowy, w ramach działań partnerskich kompleksowego i zorganizowanego systemu wsparcia rodziny jako podstawowej komórki społecznej. Proponowane w ramach projektu działania przyczynia się do podniesienia jakości i dostępności usług wsparcia rodziny wg określonego standardu, których nie udałoby się zrealizować bez wsparcia finansowego z zewnątrz.	<p>Mechanizmy komplementarności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przestrzennej: realizacja projektu zawiera się w III podobszarze PR, projekt jest powiązany z innymi projektami na obszarze zdegradowanym, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar zdegradowany, – problemowej: wsparciem zostaną objęte osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, – w stosunku do działań różnych podmiotów: projekt będzie realizowany w ramach partnerstwa, – w stosunku do źródeł finansowania działań: źródła finansowania są różnicowane – prywatne, gminne, UE – RPO WSL 2014-2020, – międzyokresowej: realizacja projektu jest kontynuacją świadczonego, – wcześniej wsparcia w kontekście polityki na lata 2007-2013 jest społecznym uzupełnieniem do działań na obszarach rewitalizowanych – wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
14	Wstęp do rewitalizacji - poprawa jakości przestrzeni, wizerunku miasta jakości życia.	SARP	Zwiększenie zaangażowania mieszkańców, kształtowanie postaw obywatelskich oraz zdobywanie informacji do sprawnego zarządzania przestrzenią miejską. Wsparcie w tworzeniu lokalnych społeczności.	<p>Mechanizmy komplementarności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przestrzennej: realizacja projektu zawiera się w III podobszarze PR, projekt jest powiązany z innymi projektami na obszarze zdegradowanym, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar zdegradowany, – problemowej: wsparciem zostaną objęte osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, – w stosunku do działań różnych podmiotów: projekt będzie realizowany w ramach partnerstwa, – w stosunku do źródeł finansowania działań: źródła finansowania są różnicowane – prywatne, gminne, UE – RPO WSL 2014-2020.
15	Śródmiejski społecznik 1.0 – przebudowa i modernizacja istniejącego budynku wraz przyległą infrastrukturą	Śródmiejska Spółdzielnia mieszkaniowa w Częstochowie	<p>Utworzenie wielofunkcyjnej przestrzeni społeczno-infrastrukturalnej dla mieszkańców Śródmieścia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kompleksowa modernizacja budynku przy ul. Kilińskiego 32/40 – przebudowa i dostosowanie istniejącej i zdegradowanej infrastruktury na cele ogólnej użyteczności publicznej: utworzenie Śródmiejskiego Klubu Mieszkańca, kontynuacja działalności gastronomicznej, zapewnienie miejsc pobytu krótkotrwałego typu hostel, termomodernizacja budynku oraz zagospodarowanie przyległej infrastruktury. <p>Efektom działań będzie udostępnienie otwartej przestrzeni do formalnych i nieformalnych spotkań oraz pobudzenie działalności</p>	<p>Mechanizmy komplementarności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przestrzennej: realizacja projektu zawiera się w II podobszarze PR, projekt jest powiązany z innymi projektami na obszarze zdegradowanym, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar zdegradowany, – problemowej: wsparciem zostaną objęte osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, – w stosunku do działań różnych podmiotów: projekt będzie realizowany w ramach partnerstwa, – w stosunku do źródeł finansowania działań: źródła finansowania są różnicowane – prywatne, gminne, UE – RPO WSL 2014-2020.

			gospodarczej i postaw obywatelskich na zrewitalizowanej infrastrukturze.	
16	Wsparcie dla osób niesamodzielných, osób w śpiączce przez rozwój całodobowych usług opiekuńczo-leczniczych.	Centrum Opieki i Rehabilitacji Zdrowie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój nowych metod i technik wybudowania ze śpiączki. 2. Szkolenia dla opiekunów osób niesamodzielných. 3. Rozbudowa, przebudowa, prace remontowo-budowlane (modernizacja elewacji, termomodernizacja, wykonie odwodnienia i izolacji przeciwwilgociowych budynku, budowa parkingów i wymiana nawierzchni) zabytkowego budynku willi Dyrektora Huty Bernarda Hantkego w zakresie stworzenia nowych miejsc pobytu dla osób niesamodzielných w tym osób w śpiączce oraz poprawy warunków udzielania świadczeń zdrowotnych. 	<p>Mechanizmy komplementarności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przestrzennej: realizacja projektu zawiera się w V podobszarze PR, projekt jest powiązany z innymi projektami na obszarze zdegradowanym, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar zdegradowany, – problemowej: wsparciem zostaną objęte osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, – w stosunku do działań różnych podmiotów: projekt będzie realizowany w ramach partnerstwa, – w stosunku do źródeł finansowania działań: źródła finansowania są zróżnicowane – prywatne, gminne, UE - RPO WSL 2014-2020.
17	Rewitalizacja ulicy Mielczarskiego wraz z przyległymi jako etap rewitalizacji części Dzielnicy Stare Miasto	Fundacja Oczami Brata	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ukwiecenie balkonów. 2. Ukwiecenie ulicy Mielczarskiego na odcinku od ul. Piłsudskiego do ul. Przemysłowej 3. Stworzenie muralu 4. Stworzenie dekoracji przestrzennych powieszonych między dachami i ścianami kamienic 5. Organizacja happeningów promujących ulicę 6. Organizacja alternatywnego festiwalu 7. Organizowanie warsztatów artystycznych 8. Przeprowadzenie gry miejskiej 9. Wydarzenia artystyczne np. uliczne spektakle teatralne, wernisaże, wystawy, koncerty, etc. 10. Cykliczne imprezy miejskie 	<p>Mechanizmy komplementarności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przestrzennej: realizacja projektu zawiera się w III podobszarze PR, projekt jest powiązany z innymi projektami na obszarze zdegradowanym, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar zdegradowany, – problemowej: wsparciem zostaną objęte osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, – w stosunku do działań różnych podmiotów: projekt będzie realizowany w ramach partnerstwa, – w stosunku do źródeł finansowania działań: źródła finansowania są zróżnicowane – prywatne, gminne, UE - RPO WSL 2014-2020, – międzyokresowej: realizacja projektu jest kontynuacją świadczonego wcześniej wsparcia w kontekście polityki na lata 2007-2013.
18	Usługi rozwojowe dla MŚP	Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.	Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa	<p>Mechanizmy komplementarności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przestrzennej: realizacja projektu zawiera się w I-V podobszarze PR, projekt jest powiązany z innymi projektami na obszarze zdegradowanym, jak też znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar zdegradowany, – w stosunku do źródeł finansowania działań: źródła finansowania są zróżnicowane – prywatne, UE - RPO WSL 2014-2020, – międzyokresowej: realizacja projektu jest kontynuacją świadczonego wcześniej wsparcia w kontekście polityki na lata 2007-2013, jest społecznym uzupełnieniem do działań na obszarach rewitalizowanych.

19	Budowa Zielonej Promenady Śródmiejskiej w Częstochowie	Gmina Miasto Częstochowa	Kompleksowe zagospodarowanie i przekształcenie zdegradowanego terenu przy Alei Wolności 46a.	<p>Mechanizmy komplementarności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przestrzennej: realizacja projektu zawiera się w II podobzazrze PR, projekt jest powiazany z innymi projektami na obszarze zdegradowanym, jak i znajdujacych się poza nim, ale oddziałujacych na obszar zdegradowany, - problemowej: wsparciem zostaną objęte osoby zagrożone wykluczeniem społecznym oraz mieszkańcy Częstochowy, - w stosunku do źródeł finansowania działań: źródła finansowania są zróżnicowane – gminne, UE - RPO WSL 2014-2020.
----	--	--------------------------	--	--

12. Indykatywne ramy finansowe Programu Rewitalizacji

12.1 Środki niezbędne dla realizacji PR

Wykaz planowanych, podstawowych projektów rewitalizacyjnych obejmuje 19 przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę społeczną, gospodarczą, środowiskowo-przestrzenną i techniczną obszaru rewitalizacji. Sumaryczna wartość tych projektów, według aktualnych szacunków, wynosi 222.936.500,88 zł.

Finansowanie przedsięwzięć podstawowych nastąpi z dostępnych źródeł, wśród których należy wymienić:

- krajowe środki publiczne, a w szczególności budżet miasta Częstochowy;
- środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego (RPO WSL) obejmujące:
 - ✓ wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) ukierunkowane na tzw. projekty „twarde”: remonty substancji mieszkaniowej, poprawę jakości przestrzeni publicznych oraz rozbudowę/modernizację infrastruktury technicznej i społecznej,
 - ✓ wsparcie z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) ukierunkowane na tzw. projekty „miękkie”, związane z animowaniem różnego typu aktywności społecznych (walka z bezrobociem, edukacja, pomoc społeczna, reintegracja społeczna, budowanie aktywności społecznej),
- inne środki, w tym prywatne, których identyfikacja nastąpi na etapie opracowania studiów wykonalności, biznesplanów oraz analiz ekonomicznych i finansowych każdego z projektów.

Wśród przedsięwzięć podstawowych PR zakłada się, że wartość projektów współfinansowanych z EFRR wyniesie 208.387.573,94 zł, natomiast wartość projektów wspartych z EFS sięgnie 19.944.926,94 zł.

Biorąc pod uwagę zapisy Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO WSL zakładające dla większości przedsięwzięć maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu w wysokości 85% (w przypadku projektów nieobjętych pomocą publiczną), można przyjąć, że ogólna wartość wsparcia unijnego nie przekroczy ok. 75% wartości programu, tzn. ok. 167,2 mln do poniesienia w okresie od roku 2017 do roku 2023.

Zdecydowana większość przedsięwzięć została wygenerowana przez miasto Częstochowa i jednostki organizacyjne gminy. Wartość pozostałych projektów, tzn. przygotowanych przez podmioty zewnętrzne w stosunku do gminy, wyniesie zaledwie 12 mln 262 tys. zł, czyli 5,5% ogólnej wartości PR.

Należy przyjąć, że powyższe wartości zostaną w przyszłości powiększone w związku z realizacją pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Warto więc ostrożnie założyć, że ramy finansowe programu powinny zostać powiększone o ok. 10%, czyli o ok. 23 mln zł.

Realizacja projektów gminnych objętych PR sięga w odniesieniu do projektów podstawowych wartości łącznej ok. 210 mln zł. Przy powiększeniu o 10%, wartość ta wzrosłaby do ok. 232 mln zł. Wartość tę powinno się powiększyć o koszty zarządzania PR. Jak opisano w rozdziale 14. „Opis systemu wdrażania Programu Rewitalizacji dla Miasta Częstochowy na lata 2017-2023”, koszty te powinny sięgnąć ok. 0,5% wartości PR, rozumianej jako wartość brutto projektów w nim ujętych, czyli dodatkowo ok. 1.114.683 zł.

12.2 Ramowy harmonogram realizacji Programu

W poniższej tabeli zestawiono planowane terminy realizacji podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych PR.

Tab. 82. Terminy realizacji projektów i przedsięwzięć podstawowych PR Częstochowy

Lp.	Tytuł projektu	Projektodawca	Termin realizacji
1	Budowa budynku biurowo-usługowego wraz z hostelem dla potrzeb Centrum Aktywności Obywatelskiej dzielnic Centrum (Śródmieście) i Stare Miasto, ul. Krakowska 34	Gmina Miasto Częstochowa	2017-2018
2	Przebudowa budynku przy ul. Jasnogórskiej 34 w Częstochowie dla Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie	Gmina Miasto Częstochowa	2019-2020
3	Przebudowa budynku przy ul. Sułkowskiego 9 w Częstochowie dla Centrum Pomocy Rodzinie	Gmina Miasto Częstochowa	2017-2018
4	Termomodernizacja Pływalni Krytej przy al. Niepodległości 20/22 w Częstochowie	Gmina Miasto Częstochowa	2017-2018
5	Termomodernizacja Sali Sportowej Częstochowianka przy ul. Rejtana 7c w Częstochowie	Gmina Miasto Częstochowa	2017
6	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Częstochowie	Gmina Miasto Częstochowa	2017-2021
7	Budowa węzłów przesiadkowych na terenie Subregionu Północnego	Gmina Miasto Częstochowa	2018-2020

8	Przebudowa i rozbudowa budynku Ratusza Starej Częstochowy wraz z zagospodarowaniem terenu	Gmina Miasto Częstochowa	2018-2020
9	Jasne, że własna firma	Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.	2017-2019
10	Częstochowski Instytut Społeczności Lokalnej	Gmina Miasto Częstochowa	2018-2021
11	Aktywni niepełnosprawni w Częstochowie	Gmina Miasto Częstochowa	2017-2018
12	Zmieniając dziś, projektujesz lepsze jutro	MOPS Częstochowa	2017
13	Wsparcie rodziny – Jasne, że tak	MOPS Częstochowa- lider Stowarzysz. na Rzecz Pomocy Dziecku i Rodzinie „DLA RODZINY” - partner 1 Częstochowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej - partner 2	2017-2018
14	Wstęp do rewitalizacji – poprawa jakości przestrzeni, wizerunku miasta jakości życia.	Stowarzyszenie Architektów Polskich	2017-2023
15	Śródmiejski społecznik 1.0 – przebudowa i modernizacja istniejącego budynku wraz przyległą infrastrukturą	Śródmiejska Spółdzielnia Mieszkaniowa	2018-2019
16	Wsparcie dla osób niesamodzielnych, osób w śpiączce przez rozwój całodobowych usług opiekuńczo-leczniczych.	Centrum Opieki i Rehabilitacji ZDROWIE	2020-2023
17	Rewitalizacja ulicy Mielczarskiego wraz z przyległymi jako etap rewitalizacji części Dzielnicy Stare Miasto	Fundacja Oczami Brata	2017-2023
18	Usługi rozwojowe dla MŚP	Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.	2017-2022
19	Budowa Zielonej Promenady Śródmiejskiej w Częstochowie	Gmina Miasto Częstochowa	2018-2021

Źródło: Opracowanie własne

Analiza ramowego harmonogramu wdrożenia PR wykazuje, że w przypadku większości projektów okres ich realizacji mieści się w obecnym okresie programowania Unii Europejskiej, czyli że będą rozliczone do roku 2023. Dotyczy to wszystkich projektów miasta Częstochowy i jego jednostek organizacyjnych.

Generalnie warto przyjąć, że harmonogram realizacji projektów ujętych jako podstawowe w PR, jest zgodny z indykatywnymi ramami finansowania Programu.

Tab. 83. Indykatywna tabela finansowa

Lp.	Tytuł projektu	Środki ze źródeł publicznych krajowych (podać źródło)	Środki ze źródeł prywatnych	Środki pochodzące z funduszy UE			Środki pochodzące z innych źródeł (podać źródło)	Szacunkowa wartość projektu
				EFRR	EFS	FS		
1	Budowa budynku biurowo-usługowego wraz z hostelem dla potrzeb Centrum Aktywności Obywatelskiej dzielnic Centrum (Śródmieście) i Stare Miasto, ul. Krakowska 34	1.517.061,52 budżet gminy	–	2.115.956	–	–	–	3.633.017,52
2	Przebudowa budynku przy ul. Jasnogórskiej 34 w Częstochowie dla Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie	433.227 budżet państwa 2.670.555 budżet gminy	–	2.036.167	–	–	–	5.139.949
3	Przebudowa budynku przy ul. Sułkowskiego 9 w Częstochowie dla Centrum Pomocy Rodzinie	1.523.038,04 budżet gminy	–	1.225.921,21	–	–	–	2.748.959,25
4	Termomodernizacja Pływalni Krytej przy al. Niepodległości 20/22 w Częstochowie	3.148.407,94 budżet gminy	–	1.807.624	–	–	–	4.956.031,94
5	Termomodernizacja Sali Sportowej Częstochowianka przy ul. Rejtana 7c w Częstochowie	457.231,49 budżet gminy	–	821.519,95	–	–	–	1.278.751,44
6	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Częstochowie	17.872.674,31 budżet gminy	–	18.678.762,68	–	–	–	36.551.436,99
7	Budowa węzłów przesiadkowych na terenie Subregionu Północnego	40.042.631,33 budżet gminy	–	26.867.953,54	–	–	13.600.000 kredyt EBI	80.510.584,87
8	Przebudowa i rozbudowa budynku Ratusza Starej Częstochowy wraz z zagospodarowaniem terenu	12.233.859,59 budżet gminy	–	16.044.401,96	–	–	1.887.577,45	30.165.839
9	Jasne, że własna firma	555.215,41 budżet państwa	137.215,62	–	3.923.775,86	–	–	4.616.206,89

10	Częstochowski Instytut Społeczności Lokalnej	853.587,57 budżet państwa 190.469,75 budżet gminy 278.153,52 Fundusz Pracy	-	-	7.492.528,07	-	-	8.814.738,91
11	Aktywni niepełnosprawni w Częstochowie	84.238,50 budżet państwa 51.405,89 budżet gminy	22.302,79 wkład własny (wolontariat)	-	895.033,96	-	-	1.052.981,14
12	Zmieniając dziś, projektujesz lepsze jutro	551.189,88 budżet gminy 95.383,80 Fundusz Pracy	-	3.663.917,50	-	-	-	4.310.491,18
13	Wsparcie rodziny - Jasne, że tak	187.431,51 budżet państwa 13,57 budżet gminy	163.989 wkład partnera NGO	1.991.459,77	-	-	-	2.342.893,85
14	Wstęp do rewitalizacji - poprawa jakości przestrzeni, wizerunku miasta jakości życia.	65.000 budżet gminy	-	-	-	-	-	65.000
15	Śródmiejski społecznik 1.0 – przebudowa i modernizacja istniejącego budynku wraz przyległą infrastrukturą	-	974.200,74	4.261.575,42	-	-	-	5.235.776,16
16	Wsparcie dla osób niesamodzielnych, osób w śpiączce przez rozwój całodobowych usług opiekuńczo-leczniczych.	-	400.000	1.100.000	-	-	-	1.500.000
17	Rewitalizacja ulicy Mielczarskiego wraz z przyległymi jako etap rewitalizacji części Dzielnicy Stare Miasto	819.150	-	3.400.000	1.241.850	-	-	5.461.000
18	Usługi rozwojowe dla MŚP	-	16.540.255,32	1.891.837,73	-	-	-	18.432.093,05
19	Budowa Zielonej Promenady Śródmiejskiej w Częstochowie	918.112,45 budżet gminy	-	5.202.637,24	-	-	-	6.120.749,69

13. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji

Podstawowym mechanizmem włączającym interesariuszy w proces rewitalizacji będzie zbudowanie wypracowanie spójnego i wspólnego sposobu działania ponad jednostkowymi celami partnerów procesu.

Główną rolę w zakresie realizacji procesu włączeniowego ma Pełnomocnik ds. Rewitalizacji. To jego kluczowym zadaniem jest zapewnienie jak największego udziału interesariuszy w procesie zmian rewitalizacyjnych na zasadach partnerskiej relacji. Rekomendowany w PR wariant zarządzania uwzględnia zasadę partnerstwa, między innymi poprzez rolę Komitetu/-ów Rewitalizacji oraz projektodawców zewnętrznych.

Do grup docelowych/interesariuszy działań w zakresie komunikacji społecznej zaliczyć należy:

- mieszkańców, organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorców obszaru rewitalizacji,
- projektodawców przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- partnerów społeczno-gospodarczych, organizacje pozarządowe, zawodowe, samorządy gospodarcze działające na obszarze miasta i regionu,
- właściwe władze publiczne (władze regionalne, administrację rządową szczebla wojewódzkiego, władze publiczne gmin i powiatów sąsiedzkich, władze publiczne miast i gmin partnerskich),
- media (prasę, radio, telewizję o zasięgu lokalnym, regionalnym i ogólnopolskim oraz media elektroniczne).

Proces włączenia społecznego musi mieć charakter dwukierunkowy, tzn. pozwalać odbiorcom przekazów na formułowanie informacji zwrotnych i własnych opinii.

Wśród proponowanych instrumentów komunikacji społecznej znajduje się:

- utworzenie biura lokalnego czy też tzw. One Stop Centre (Centrum Jednej Wizyty), rekomendowanego w każdym z podobszarów rewitalizacji,
- utworzenie procedur generowania nowych projektów z udziałem podmiotów sektora prywatnego i organizacji pozarządowych z obszaru rewitalizacji, w tym szczególnie z udziałem Komitetu/-ów rewitalizacji,
- wykorzystanie stron internetowych miasta oraz stworzenie strony dedykowanej rewitalizacji (zadanie Pełnomocnika ds. Rewitalizacji), m.in. do inicjowania i organizowania dyskusji publicznej związanej z istotnymi fazami procesu rewitalizacji bądź zmianami mogącymi wpłynąć na jego realizację (np. przyjęcie nowych wytycznych, przystąpienie do tworzenia założeń na kolejny okres programowania, monitoring i ocena) z udziałem: przedstawicieli miasta, regionu, instytucji uczestniczących w realizacji polityki regionalnej, Pełnomocnika ds. Rewitalizacji, Komitetu/-ów Rewitalizacji, jednostki koordynacyjnej ds. rewitalizacji oraz innych zainteresowanych partnerów społeczno-gospodarczych (przedstawicieli organizacji pozarządowych, nauki, kultury, biznesu, samorządów zawodowych itp.),
- wykorzystanie instrumentów konsultacji społecznych i udziału mieszkańców wypracowanych w dotychczasowej praktyce działania Miasta (spotkania/debaty publiczne, konkursy, badania społeczne (ilościowe i jakościowe), festyny, imprezy integracyjne, gremia opiniodawczo-doradcze).

Wśród działań włączających lokalną społeczność znajdować się będą m.in.:

- otwarte posiedzenia Komitetu/ów rewitalizacyjnych
- festyny, święta ulicy/osiedla,
- konkursy dla mieszkańców, dzieci i młodzieży,
- konkursy na koncepcje architektoniczno-urbanistyczne zagospodarowania terenów rewitalizowanych, organizowane przez Prezydenta Miasta Częstochowy bądź pod jego patronatem,
- konkursy w mediach (plastyczne, fotograficzne, dla wspólnot mieszkaniowych, inwestorów),
- uroczystości związane z zakończeniem realizacji projektów.

Zasada współpracy oraz empowerment czyli procesu angażowania interesariuszy, a w szczególności mieszkańców w proces podejmowania decyzji oraz umożliwienie im brania odpowiedzialności za swoje działania, bezpośrednio przekłada się na wzrost świadomości co do kosztów wykonania poszczególnych przedsięwzięć, zwiększa poczucie przynależności do wspólnoty samorządowej, a także przynosi poprawę relacji we wspólnocie.

Poczucie mieszkańców, że posiadają realną władzę decyzyjną sprawia, iż czują się pełnoprawnymi i decyzyjnymi obywatelami. Wspólne działanie powinno również wywołać efekt synergii.

14. Opis systemu wdrażania Programu Rewitalizacji dla Miasta Częstochowy na lata 2017-2023

W świetle przeprowadzonej diagnozy oraz analizy istniejących uwarunkowań związanych z zarządzaniem miastem, stworzenie instytucjonalnych warunków dla wdrożenia procesu rewitalizacji stanowić powinno najważniejsze wyzwanie dla władz.

W ramach PR proponuje się stworzenie systemu zarządzania, uwzględniającego dobre praktyki i rekomendacje nauki, wytyczne polityki Unii Europejskiej oraz krajowe regulacje i wytyczne w tym zakresie.

Obecnie determinantą procesów rewitalizacyjnych staje się partnerstwo i zintegrowany charakter działań. Partnerstwo w wymiarze wertykalnym i horyzontalnym obejmować ma podmioty publiczne, społeczne (pozarządowe) i gospodarcze, zarówno na etapie planowania, jak i wdrażania oraz ewaluacji działań rewitalizacyjnych. W wymiarze zarządzania dotyczy to przede wszystkim ukonstytuowania organu opiniodawczo-doradczego, jakim jest Komitet Rewitalizacji i/lub Komitety Rewitalizacji dla każdego z podobszarów rewitalizacji.

Prezydent Miasta Częstochowy powołuje Komitet Rewitalizacji, po uprzednim przyjęciu przez Radę Miasta uchwały w tym zakresie.

Istotnym elementem zarządzania procesem rewitalizacji jest zapewnienie głosu partnerom społeczno-gospodarczym, tak aby siła sektora publicznego nie doprowadziła do wykluczenia z procesu podejmowania decyzji pozostałych interesariuszy (społecznych, gospodarczych).

Ze względu na ustawowe określenie rewitalizacji jako zadania własnego gminy, założyć należy, że odpowiedzialność za zarządzanie procesem pozostanie skupiona w administracji samorządowej. Oznacza to:

- finansowanie działalności zarządcy i Komitetu/-ów Rewitalizacji z budżetu miasta, przeznaczając na to kwoty stanowiące 0,5% wartości PR (rozumianą jako wartość brutto projektów w nim ujętych),
- przejęcie odpowiedzialności za zarządzanie procesem przez Urząd Miasta Częstochowy (UMC) lub określoną jednostkę miejską,
- powołanie zarządcy ds. rewitalizacji (pełnomocnika), koordynującego działania rewitalizacyjne miasta, i odpowiednie jego umocowanie,
- utworzenie stałej multidyscyplinarnej jednostki koordynacyjnej ds. rewitalizacji (miejskiej jednostki koordynacyjnej ds. rewitalizacji),
- powołanie Komitetów Rewitalizacji jako organów opiniodawczo-doradczych Prezydenta Miasta Częstochowy dla wszystkich podobszarów rewitalizacji,
- wypracowanie procedury analizy i ewaluacji wszystkich działań finansowanych z budżetu miasta na obszarze rewitalizacji, co pozwoli na właściwe szacowanie wpływu różnych interwencji na efekty o charakterze odnowy miejskiej (np. pod nazwą Obserwatorium Rewitalizacji).

14.1 Komitet Rewitalizacji

Komitet Rewitalizacji (Komitet) to formalna struktura zapewniająca współdziałanie organów gminy, mieszkańców i pozostałych interesariuszy z obszaru rewitalizacji.

W skład Komitetu wchodzi przedstawiciele Rady Miasta, Prezydenta Miasta Częstochowy oraz interesariuszy (mieszkańców, inwestorów, właścicieli nieruchomości i in.).

Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą dla prezydenta. Decyzję o składzie i zasadach działania Komitetu oraz tego, czy powstanie jeden komitet dla całego obszaru czy też komitety dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji, podejmie w drodze uchwały Rada Miasta, po przeprowadzeniu konsultacji społecznych. Rada określi przy tym sposób wyboru przedstawicieli do Komitetu, tak aby zapewniona była właściwa reprezentacja mieszkańców poszczególnych podobszarów rewitalizacji.

Ze względu na wielkość miasta, obszaru rewitalizacji oraz zróżnicowanie podobszarów, rekomenduje się powołanie Komitetów Rewitalizacji dla każdego z nich odrębnie. Pozwoli to również na zapewnienie współpracy komitetów z jednostkami pomocniczymi miasta i osadzenie proponowanych niżej biur lokalnych w dzielnicach miasta, objętych obszarem rewitalizacji.

Zadaniem Komitetu Rewitalizacji będzie współpraca z miastem podczas programowania, realizacji i monitorowania PR. Celem każdego Komitetu będzie przede wszystkim koordynacja przedsięwzięć podejmowanych na podobszarze rewitalizacji oraz udział w monitoringu i ewaluacji PR. Komitet będzie pełnił

funkcję opiniodawczo-doradczą dla prezydenta, w tym dla Pełnomocnika ds. Rewitalizacji jako podmiotu zarządzającego programem i procesem rewitalizacji. Do jego podstawowych zadań należeć będzie opiniowanie:

- projektu programów rewitalizacji oraz planowanych zmian i modyfikacji tych dokumentów, w tym udział w ocenie zgłaszanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- projektów dokumentów programowych miasta oraz aktów planistycznych, związanych z problematyką rewitalizacji, w tym w szczególności projektów uchwał o ustanowieniu specjalnych instrumentów rewitalizacji wynikających z obowiązujących aktów prawnych,
- sprawozdań, raportów z monitorowania i ewaluacji Programu oraz projektów rewitalizacyjnych.

Komitet Rewitalizacji będzie brał udział w działaniach promocyjnych i Public Relations. Na wszystkich etapach realizacji PR (od opracowywania uchwał realizujących PR poprzez proces realizacji aż po monitoring i ocenę) Komitet będzie współpracował z organami gminy.

Obsługę organizacyjną Komitetu/ów zapewni Prezydent Miasta Częstochowy. Do zadań Pełnomocnika ds. Rewitalizacji będzie należeć zapewnienie odpowiedniej koordynacji działania Komitetu/-ów z innymi gminnymi komisjami stałymi i doraźnymi oraz miejską jednostką koordynacyjną ds. rewitalizacji. W przypadku gdy Komitet Rewitalizacji zajmie stanowisko w drodze głosowania, przedstawiciele gminy, gminnych jednostek organizacyjnych, w tym gminnych osób prawnych, nie będą brać udziału w głosowaniu, jeżeli będzie ono dotyczyło projektów dokumentów, których opracowanie jest zadaniem Prezydenta Miasta Częstochowy. Za udział w pracach Komitetu/-ów nie przewiduje się wynagrodzeń ani diety.

14.2 Miejska jednostka koordynacyjna ds. rewitalizacji

W celu koordynacji działań rewitalizacyjnych Miasta założono stworzenie stałej jednostki koordynacyjnej ds. rewitalizacji o charakterze multidyscyplinarnym z udziałem przedstawicieli jednostek Urzędu i Miasta. Ze względu na charakter zadań powołany zostanie międzywydziałowy zespół, składający się z przedstawicieli Wydziału Funduszy Europejskich i Rozwoju, Wydziału Administracji Architektoniczno-Budowlanej, Miejskiej Pracowni Urbanistyczno-Planistycznej oraz Miejskiego Zarządu Dróg i Transportu. Pracami tej jednostki kierować powinien Pełnomocnik ds. rewitalizacji, a w jej skład wejść powinni delegowani na stałe pracownicy wymienionych jednostek miejskich.

Jednostka koordynacyjna będzie odpowiadać za wypracowanie spójnych i realizowanych w skali różnych jednostek miejskich standardów zarządzania rewitalizacją, w tym za:

- przygotowanie propozycji formy, struktury oraz zakresu działań zarządcy rewitalizacji i przedstawienie jej Prezydentowi oraz Radzie Miasta,
- koordynację procesu planowania polityki rewitalizacyjnej miasta,
- udział w procesie monitoringu i ewaluacji Programu,
- przygotowywanie i przedstawianie rocznych sprawozdań z realizacji procesu rewitalizacji Prezydentowi i Radzie Miasta oraz Komitetowi/-om Rewitalizacji (z wykorzystaniem rekomendowanego instrumentu Obserwatorium Rewitalizacji),
- zintegrowaną i spójną informację o rozpoczęciu realizacji projektów i zadań przez jednostki miasta w obszarze rewitalizacji,
- zapewnienie spójnego systemu komunikacji społecznej o działaniach miasta w obszarze rewitalizacji,
- opiniowanie projektów podmiotów zewnętrznych zgłaszanych do PR,
- przedstawianie Prezydentowi i Radzie Miasta propozycji zmian w politykach miejskich pod kątem procesu rewitalizacji,
- opiniowanie prac konkursowych i/lub udział przedstawicieli jednostki koordynacyjnej w pracach komisji konkursowych związanych z procesem rewitalizacji.

Ostateczna forma organizacyjna, miejsce w strukturze organizacyjnej Urzędu, a także szczegółowa procedura funkcjonowania i podejmowania decyzji przez rekomendowaną jednostkę koordynacyjną leży w gestii Prezydenta Miasta Częstochowy.

14.3 Pełnomocnik ds. rewitalizacji

Zadania Pełnomocnika jako zarządcy rewitalizacji powinny objąć:

- prowadzenie biur lokalnych jako biura informacji i interwencji dla mieszkańców oraz punktu doradczego dla beneficjentów i inwestorów (np. przy Radach Dzielnic z przeszkoleniem osób/radnych dzielnic w zakresie problematyki rewitalizacji, tzw. Lider rewitalizacji),
- inicjowanie, planowanie i wdrażanie projektów rewitalizacji,

- prowadzenie naboru projektów, wdrożenie i realizowanie procedury przygotowywania projektów rewitalizacji,
- organizowanie i wspieranie pracy Komitetu/-ów Rewitalizacji,
- pomoc w wypracowywaniu projektów podmiotów zewnętrznych, w tym społecznych, przy udziale lokalnej społeczności,
- organizowanie konkursów koncepcyjnych, projektowych i innych związanych z procesem rewitalizacji obszaru,
- monitorowanie realizacji projektów rewitalizacyjnych oraz innych działań różnych podmiotów podejmowanych w obszarze rewitalizacji,
- prowadzenie procesu komunikacji społecznej, w tym konsultacji społecznych na obszarze rewitalizacji,
- promocję programu i projektów,
- organizowanie i prowadzenie szkoleń, warsztatów, seminariów dla inwestorów, wnioskodawców i mieszkańców związanych z procesem rewitalizacji,
- rozpoznawanie potrzeb i możliwości realizacji przedsięwzięć w obszarze rewitalizacji, w tym w celu pozyskiwania alternatywnych źródeł finansowania,
- prowadzenie analiz oraz bazy danych o obszarze rewitalizacji,
- prowadzenie programu małych projektów rewitalizacyjnych finansowanych z budżetu miasta (np. w ramach budżetu obywatelskiego).

Ze względu na istotną wagę spraw społecznych w procesie rewitalizacji, realizacja PR powierzona będzie Wydziałowi Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy, w którym zostanie umocowany Pełnomocnik do spraw Rewitalizacji – stanowiący zarządcę w rozumieniu niniejszego Programu.

Do zadań Pełnomocnika należeć będzie także:

- dokonywanie wieloaspektowych analiz miasta pod kątem identyfikacji zjawisk kryzysowych i ich przyczyn,
- opracowywanie projektu polityki rewitalizacji miasta,
- wyznaczanie potencjalnych obszarów rewitalizacji i ich kwalifikacja,
- inicjowanie, prowadzenie i koordynacja opracowań studialnych związanych z tematyką rewitalizacji miasta,
- inicjowanie tworzenia programów rewitalizacji oraz ich okresowe aktualizowanie i modyfikowanie,
- koordynowanie, organizowanie i obsługa prac jednostki koordynacyjnej ds. rewitalizacji,
- koordynowanie wdrażania miejskich projektów rewitalizacji,
- inicjowanie i organizowanie przedsięwzięć informacyjnych, promocyjnych i negocjacji dotyczących planowanych zamierzeń rewitalizacyjnych oraz uczestniczenie w procesach konsultacji społecznych,
- monitorowanie i ewaluacja efektów realizacji procesu rewitalizacji w skali miasta,
- stworzenie procedury przygotowywania i wdrażania projektów rewitalizacji przy udziale jednostki koordynacyjnej ds. rewitalizacji, pilotażowe wdrożenie procedury w odniesieniu do projektów rewitalizacji Urzędu Miasta i miejskich jednostek organizacyjnych.

14.4 Partycypacja społeczna i system komunikacji z interesariuszami

W PR podstawową rolę w budowaniu relacji z interesariuszami procesu oraz w inicjowaniu współpracy pomiędzy sektorami odgrywa Pełnomocnik ds. Rewitalizacji. Rekomendowany wariant zarządzania uwzględnia zasadę partnerstwa między innymi poprzez rolę Komitetu/-ów Rewitalizacji oraz projektodawców zewnętrznych. Wyzwaniem staje się konieczność wypracowania spójnego i wspólnego sposobu działania ponad jednostkowymi celami partnerów procesu.

Podmiotami odpowiedzialnymi za prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych na poziomie PR są:

- Pełnomocnik ds. Rewitalizacji oraz miejska jednostka koordynacyjna ds. rewitalizacji,
- Projektodawcy przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Do grup docelowych/interesariuszy działań w zakresie komunikacji społecznej zaliczyć należy:

- mieszkańców, organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorców obszaru rewitalizacji,
- projektodawców przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- partnerów społeczno-gospodarczych, organizacje pozarządowe, zawodowe, samorządy gospodarcze działające na obszarze miasta i regionu,
- właściwe władze publiczne (władze regionalne, administrację rządową szczebla wojewódzkiego, władze publiczne gmin i powiatów sąsiedzkich, władze publiczne miast i gmin partnerskich),

- media (prasę, radio, telewizję o zasięgu lokalnym, regionalnym i ogólnopolskim oraz media elektroniczne).

Proces komunikacji społecznej powinien mieć charakter dwukierunkowy, tzn. pozwalać odbiorcom przekazów na formułowanie informacji zwrotnych i własnych opinii.

W odniesieniu do celów całego PR, dla działań informacyjnych i promocyjnych przyjąć należy cztery szczegółowe kierunki:

- budowę nowego wizerunku obszaru rewitalizacji wśród mieszkańców, turystów i inwestorów,
- zapewnienie sprawnego systemu informowania o działaniach podejmowanych w obszarze rewitalizacji i systemu interwencji w sytuacjach kryzysowych,
- skuteczne informowanie potencjalnych projektodawców oraz beneficjentów o możliwościach współpracy w procesie rewitalizacji,
- podniesienie świadomości opinii publicznej o procesach rewitalizacji oraz pożytkach płynących z aktywności społecznej.

Wśród proponowanych instrumentów komunikacji społecznej znajduje się:

- utworzenie biura lokalnego czy też tzw. One Stop Centre (Centrum Jednej Wizyty), rekomendowanego w każdym z podobszarów rewitalizacji. W placówce takiej w jednym miejscu i krótkim czasie możliwe powinno być uzyskanie informacji m.in. o:
 - ✓ możliwościach zainwestowania,
 - ✓ możliwościach pozyskania partnera do realizacji projektu,
 - ✓ ofertach dzierżawy, najmu lokali użytkowych lub poddzierżawy, podnajmu lokalu lub pomieszczeń w powstających w ramach PR powierzchniach publicznych i użytkowych,
 - ✓ planowanych pracach i ich przebiegu,
 - ✓ przetargach i konkursach ofert organizowanych w ramach realizacji PR,
 - ✓ oferowanych instrumentach wsparcia różnych grup interesariuszy na obszarze rewitalizacji,
- utworzenie procedur generowania nowych projektów z udziałem podmiotów sektora prywatnego i organizacji pozarządowych z obszaru rewitalizacji, w tym szczególnie z udziałem Komitetu/-ów rewitalizacji,
- wykorzystanie stron internetowych miasta oraz stworzenie strony dedykowanej rewitalizacji (zadanie Pełnomocnika ds. Rewitalizacji), m.in. do:
 - ✓ akcji informacyjnych, procesów konsultacyjnych, akcji promocyjnych i wizerunkowych obszaru oraz PR,
 - ✓ informowania o warunkach włączenia się do Programu z nowymi działaniami i projektami,
 - ✓ prowadzenia bazy partnerów do projektów,
 - ✓ prowadzenia forum dla mieszkańców obszaru,
 - ✓ punktu interwencji,
 - ✓ informowania o możliwości pozyskania środków na projekty związane z celami rewitalizacji,
- inicjowanie i organizowanie dyskusji publicznej związanej z istotnymi fazami procesu rewitalizacji bądź zmianami mogącymi wpłynąć na jego realizację (np. przyjęcie nowych wytycznych, przystąpienie do tworzenia założeń na kolejny okres programowania, monitoring i ocena) z udziałem: przedstawicieli miasta, regionu, instytucji uczestniczących w realizacji polityki regionalnej, Pełnomocnika ds. Rewitalizacji, Komitetu/-ów Rewitalizacji, jednostki koordynacyjnej ds. rewitalizacji oraz innych zainteresowanych partnerów społeczno-gospodarczych (przedstawicieli organizacji pozarządowych, nauki, kultury, biznesu, samorządów zawodowych itp.), z wykorzystaniem instrumentów konsultacji społecznych i udziału mieszkańców wypracowanych w dotychczasowej praktyce działania Miasta (spotkania/debaty publiczne, konkursy, badania społeczne (ilościowe i jakościowe), festyny, imprezy integracyjne, gremia opiniodawczo-doradcze),
- opracowanie planu promocji i Public Relations przez Pełnomocnika ds. Rewitalizacji przy współpracy z Komitetem/-ami Rewitalizacji (w tym z uwzględnieniem wymogów stawianych programom i projektom ubiegającym się o środki Unii Europejskiej), obejmującego:
 - ✓ cele działań informacyjnych i promocyjnych,
 - ✓ potencjalne grupy docelowe działań informacyjnych i promocyjnych,
 - ✓ strategię informowania i promocji.

Rola Pełnomocnika ds. Rewitalizacji jako zarządcy powinna obejmować następujące zadania:

- przygotowanie i bezpośrednie realizowanie przyjętego planu promocji i PR, dysponowanie środkami finansowymi i odpowiedzialność za efekty działalności promocyjnej i PR jako całości,

- nadzór, pomoc w działaniach promocyjnych związanych z realizacją poszczególnych projektów, uwzględnionych w PR, oraz koordynacja działań promocyjnych poszczególnych projektodawców,
- działania edukacyjne, szkolenia i seminaria dla podmiotów zaangażowanych w proces rewitalizacji,
- konferencje, spotkania z przedstawicielami instytucji finansowych,
- stworzenie w ramach polityki Miasta oferty dla instytucji finansowych i inwestorów pragnących zainwestować w obszarze rewitalizacji,
- organizacja wizyt studyjnych dla potencjalnych inwestorów i instytucji mogących współfinansować rewitalizację obszaru.

Wśród działań skierowanych do społeczności lokalnej można wykorzystać następujące instrumenty promocyjne:

- festyny, święta ulicy/osiedla,
- konkursy dla mieszkańców, dzieci i młodzieży,
- konkursy na koncepcje architektoniczno-urbanistyczne zagospodarowania terenów rewitalizowanych, organizowane przez Prezydenta Miasta Częstochowy bądź pod jego patronatem,
- konkursy w mediach (plastyczne, fotograficzne, dla wspólnot mieszkaniowych, inwestorów),
- uroczystości związane z zakończeniem realizacji projektów.

W ramach procesu komunikacji społecznej duże znaczenie, także dla oceny i monitoringu realizacji Programu Rewitalizacji, będzie miało prowadzenie analiz i badań. Narzędzia dotyczące tej sfery obejmować mogą:

- monitoring odwiedzin stron internetowych dedykowanych rewitalizacji i programowi, przygotowywanie raportów z forum mieszkańców,
- prowadzenie badań opinii wśród mieszkańców,
- prowadzenie badań opinii projektodawców, dotyczących wdrożenia, realizacji, efektów i realizowanych projektów, uwzględnionych w Programie,
- przygotowywanie raportów z wynikami procesu ewaluacji Programu,
- przygotowywanie raportów i sprawozdań z realizacji przyjętego planu promocji.

Wybór konkretnych instrumentów promocji i PR uzależniony będzie od możliwości organizacyjnych i finansowych miasta oraz uwzględniać powinien wskazane wyżej doświadczenia Urzędu w tym zakresie.

Sposób, przyjęte instrumenty i poziom środków przeznaczanych na finansowanie działań promocyjnych PR i projektów zależy będzie m.in. od liczby projektów, które uzyskają wsparcie z funduszy strukturalnych i wysokości tego wsparcia, a także od przyjętego sposobu wdrażania i finansowania PR.

15. System monitorowania i oceny w zakresie skuteczności działań rewitalizacyjnych

15.1 Ocena Programu Rewitalizacji

Celem ewaluacji jest ocena jakości, skuteczności i spójności podejmowanych działań rewitalizacyjnych. Ocena udziela odpowiedzi na pytanie o celowość/trafność i wartość dodaną interwencji planowanej, przeprowadzanej lub zakończonej. Wyniki oceny należy wykorzystywać w celu jak najlepszego dopasowania realizowanych przedsięwzięć do rzeczywistych potrzeb oraz najbardziej efektywnego wydatkowania środków. Determinantą procesu ewaluacji jest dostępność danych i terminowość raportowania przez podmioty zaangażowane w system zarządzania Programem. W ramach oceny bada się sam program oraz jego efekty długotrwałe, czyli oddziaływania. Wiąże się ona zatem ściśle z monitoringiem.

15.1.1 Ocena przed realizacją programu (ocena ex-ante)

Celem oceny ex-ante jest dostarczenie danych dla przygotowania PR, dzięki oparciu się na doświadczeniach z ubiegłych okresów programowania (wynikach oceny *ex-post*). Zakłada się, iż organizowanie kolejnych ocen *ex-ante* wiązać się będzie z aktualizacją PR, wynikającą z kolejnych okresów programowania oraz należeć będzie do obowiązków zarządcy rewitalizacji i jednostki koordynacyjnej ds. rewitalizacji.

15.1.2 Ocena na zakończenie Programu (ocena ex-post)

Celem oceny ex-post będzie określenie długotrwałych efektów wdrożenia, w tym wielkości zaangażowanych środków, skuteczności i efektywności pomocy. Z ewaluacji końcowej wynikać powinny wskazania odnośnie dalszych kierunków polityki rozwoju miasta, szczególnie w zakresie zdefiniowania czynników, które przyczyniły się do sukcesu lub niepowodzenia wdrażania PR.

Za organizację procesu ewaluacji końcowej odpowiadać powinien zarządca rewitalizacji i jednostka koordynacyjna ds. rewitalizacji z udziałem Prezydenta Miasta i Rady Miasta, jako organów przyjmujących wyniki oceny. Ocenę przeprowadzić powinni niezależni ewaluatorzy.

15.1.3 Ocena bieżąca (ocena on-going)

Niezależnie od prowadzenia powyżej wymienionych form ewaluacji Rada Miasta, Prezydent Miasta oraz jednostka koordynacyjna ds. rewitalizacji i zarządca rewitalizacji mogą inicjować bieżącą ocenę PR, której przedmiotem jest efektywność stosowanych instrumentów i całego systemu wdrażania.

15.1.4 Kryteria oceny Programu

Za główne składowe oceny Programu przyjąć należy następujące kryteria:

- trafność – w jakim stopniu cele programu odpowiadają potrzebom i priorytetom na danym poziomie analizy, np. na poziomie podobszaru i obszaru rewitalizacji, miasta, regionu. Trafność jest głównym kryterium przy przeprowadzaniu oceny ex-ante i mid-term,
- efektywność – pozwala ocenić stosunek poniesionych nakładów (zasobów finansowych, zasobów ludzkich i poświęconego czasu) do uzyskanych wyników i rezultatów,
- skuteczność – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia cele przedsięwzięcia zdefiniowane na etapie programowania, zostały osiągnięte,
- użyteczność – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia oddziaływanie PR odpowiada potrzebom grup docelowych,
- trwałość – kryterium, pozwalające ocenić, na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem programu, będą trwać po jego zakończeniu. Ma zastosowanie przy ocenie wartości w kategoriach jego użyteczności, w dłuższej perspektywie czasowej.

15.2 Monitorowanie celów i efektów rzeczowych

Monitorowanie służy zagwarantowaniu realizacji celów kierunkowych i operacyjnych określonych w Programie (monitoring rzeczowy) oraz odpowiedniej absorpcji środków nań przewidzianych (monitoring finansowy). Mierzeniu postępu realizacji celów oraz ocenie efektywności wdrażania w ujęciu rzeczowym i finansowym służą wskaźniki Programu. Przedstawiony poniżej system monitorowania uwzględni współfinansowanie projektów ze środków RPO Województwa Śląskiego.

Jednym z celów monitoringu jest dostarczanie informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania – na poziomie pojedynczego projektu i całego Programu. W zależności od charakteru dostarczanych danych monitoring dzieli się na rzeczowy i finansowy.

Monitoring rzeczowy dostarcza danych obrazujących postęp we wdrażaniu PR oraz umożliwiających ocenę jego wykonania w odniesieniu do ustalonych celów. Monitorowanie rzeczowe i finansowe odbywać się powinno na podstawie dostarczanych sprawozdań z realizacji rocznych i końcowych. Sprawozdawczość zakłada bieżący i okresowy przepływ informacji, co pozwala na weryfikację nieprawidłowości w procesie wdrażania i monitorowania.

Z monitoringiem ściśle związana jest sprawozdawczość, obejmująca zbieranie informacji dotyczących wdrażania Programu z uwzględnieniem celów i działań, w postaci danych liczbowych, finansowych, wskaźników i innego rodzaju informacji oraz przekazywanie ich odpowiednim podmiotom w określonej formie i terminach dla potrzeb monitorowania celów i efektów rzeczowych.

W założonym systemie zarządzania do podmiotów biorących udział w monitoringu zaliczyć należy w szczególności:

- w odniesieniu do monitoringu Programu:
 - ✓ Radę Miasta Częstochowy,
 - ✓ Prezydenta Miasta Częstochowy,
 - ✓ Pełnomocnika ds. Rewitalizacji jako zarządcę rewitalizacji,
 - ✓ Komitet/-y Rewitalizacji,
 - ✓ jednostkę koordynacyjną ds. rewitalizacji,
 - ✓ projektodawców programu,
- w odniesieniu do monitoringu projektów ujętych w programie:
 - ✓ Pełnomocnika ds. Rewitalizacji,
 - ✓ Jednostkę koordynacyjną ds. rewitalizacji,
 - ✓ Komitet/-y Rewitalizacji,
 - ✓ Projektodawców,
- w odniesieniu do monitoringu projektów otrzymujących wsparcie w ramach środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020:
 - ✓ Instytucję Pośredniczącą (Regionalne Inwestycje Terytorialne)
 - ✓ Instytucję Zarządzającą,
 - ✓ Komitet monitorujący.

Szczególna rola w procesie monitoringu przypada Projektodawcom, którzy mają obowiązek monitorowania wdrażania poszczególnych, ujętych w nim projektów, w tym przygotowywania i przedkładania, np. Instytucji Zarządzającej RPO WSL, sprawozdań z ich realizacji, w tym w ramach składania wniosków o płatność.

Na poziomie monitorowania Programu, głównym podmiotem monitorującym oraz dokonującym oceny osiągnięcia założonych wskaźników powinien stać się Pełnomocnik ds. Rewitalizacji jako zarządca rewitalizacji, a w odniesieniu do osiągnięcia celów operacyjnych i kierunkowych rewitalizacji jednostka koordynacyjna ds. rewitalizacji oraz Prezydent Miasta.

Jednostki organizacyjne Urzędu lub jednostki miasta będą brały bezpośredni udział w monitorowaniu projektów zgłoszonych i zarządzanych przez siebie, tak jak każdy projektodawca przedsięwzięcia ujętego w programie.

15.3 Zbiór wskaźników monitorowania i ewaluacji Programu.

Wskaźniki monitorowania podzielono na kategorie: produktu, rezultatu i oddziaływania. Wszystkie wskaźniki mierzone będą cyklicznie. Częstotliwość pomiaru wskaźników jest uzależniona od kategorii wskaźnika. Bazowym okresem, do którego porównywane są zmiany wskaźników, jest rok (lub jego ostatni kwartał) poprzedzający rok, w którym rozpoczęto wdrażanie PR.

Częstotliwość pomiaru w zależności od kategorii wskaźników i przedmiotu sprawozdawczości przedstawia Tab. 84.

Tab. 84. Częstotliwość sprawozdawczości z uwzględnieniem pomiaru wskaźników w okresie 2014-2023

Przedmiot sprawozdawczości	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźniki oddziaływania	Podmiot składający sprawozdanie	Podmiot monitorujący
Projekt	Corocznie lub po zakończeniu projektu	–	projektodawca, Pełnomocnik ds. Rewitalizacji	Komitet Rewitalizacji, Jednostka koordynacyjna ds. rewitalizacji (projekty miejskie), Pełnomocnik ds. Rewitalizacji (wszystkie projekty), podmioty wynikające z systemu instytucji finansujących

Przedmiot sprawozdawczości	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźniki oddziaływania	Podmiot składający sprawozdanie	Podmiot monitorujący
Cel kierunkowy	Corocznie	Corocznie	Pełnomocnik ds. Rewitalizacji lub jednostka koordynacyjna ds. rewitalizacji	Komitet Rewitalizacji, Prezydent Miasta
Program Rewitalizacji	Corocznie	Corocznie	Jednostka koordynacyjna ds. rewitalizacji lub Prezydent Miasta	Rada Miasta

Źródło: opracowanie własne

Proponuje się następujący zestaw wskaźników odnoszących się do projektów wdrażających cele Programu, który przedstawiono w Tab. 85.

Tab. 85. Wskaźniki produktu i rezultatu projektów

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Źródło informacji
Wskaźniki produktu			
1	Liczba budynków zrewitalizowanych/ zmodernizowanych	szt.	Sprawozdanie projektodawcy
2	Powierzchnia budynków zrewitalizowanych/ zmodernizowanych	m ²	
3	Powierzchnia placów miejskich/ulic /wnętrz kwartałów poddana rewitalizacji	m ²	
4	Długość zmodernizowanych sieci infrastruktury technicznej	m.b.	
5	Liczba wydarzeń: edukacyjnych (w tym: szkoleniowych), kulturalnych (np. spektakli), wystawowych, zorganizowanych na Obszarze Rewitalizacji	szt.	
6	Liczba porad udzielonych osobom fizycznym	szt.	
7	Liczba porad udzielonych małym i średnim przedsiębiorstwom	szt.	
Wskaźniki rezultatu			
1	Liczba odbiorców projektu (np. uczestników imprez)	osoba	Sprawozdanie Pełnomocnika ds. Rewitalizacji, opracowane na podstawie sprawozdań projektodawców
2	Liczba osób przeszkolonych	osoba	
3	Liczba zatrudnionych bezrobotnych	osoba	
4	Liczba nowo zaangażowanych wolontariuszy	osoba	
5	Liczba nowych „samozatrudnionych”	osoba	
6	Liczba utworzonych miejsc pracy	etaty	
7	Liczba nowo powstałych małych i średnich przedsiębiorstw	szt.	

Źródło: opracowanie własne

Zagregowanie wskaźników produktu i rezultatu poszczególnych projektów pozwoli na ocenę skuteczności Programu. Poza tym proponuje się następujący zestaw wskaźników całościowych, odnoszących się do wszystkich działań podejmowanych w procesie realizacji. Wyróżniono przy tym wskaźniki rezultatu oraz wskaźniki oddziaływań Programu.

Tab. 86. Wskaźniki rezultatu Programu

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Źródło informacji
1	Liczba projektów/inicjatyw kierowanych do mieszkańców/grup mieszkańców	szt.	Sprawozdanie Pełnomocnika ds. rewitalizacji
2	Liczba zrealizowanych projektów	szt.	
3	Liczba zinstytucjonalizowanych partnerstw związanych w celu realizacji projektów	szt.	
4	Liczba zaangażowanych podmiotów prywatnych i społecznych, które włączyły się w realizację Programu, angażując swoje zasoby kapitałowe, finansowe i organizacyjne	szt.	
5	Liczba projektów, które uzyskały finansowanie spoza budżetu Miasta	szt.	
6	Wysokość pozyskanych środków spoza budżetu Miasta na realizację	zł	
7	Wysokość wydatkowanych środków z budżetu Miasta	zł	

Źródło: opracowanie własne.

Miarą wskaźników rezultatów Programu będą zagregowane rezultaty projektów, zrealizowanych na wszystkich Podobszarach Rewitalizacji. Odmiennie należy podejść do wskaźników oddziaływania PR. Dla wybranych wskaźników wskazano stan aktualny i spodziewany efekt wdrożenia Programu Rewitalizacji w perspektywie 5 lat jego realizacji (Tab. 87).

Tab. 87. Wskaźniki oddziaływania Programu

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Miara w roku 2016	Miara w roku 2023	Źródło informacji
1	Liczba mieszkańców zameldowanych na podobszarach rewitalizacji w stosunku do roku 2016	osoba	56 996	57 000	Urząd Miasta Częstochowy
2	Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym w podobszarach rewitalizacji	odsetek	9,2	6,0	Urząd Miasta Częstochowy
3	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotknięte ubóstwem	odsetek	3,9	3,0	Urząd Miasta Częstochowy
4	Udział terenów zielonych w obszarze rewitalizacji	odsetek	2,6	3,0	Urząd Miasta Częstochowy
5	Liczba zmodernizowanych placów zabaw i rekreacji na obszarze rewitalizacji	szt.	3	10	Urząd Miasta Częstochowy

Źródło: opracowanie własne.

Sprawozdając realizację PR, Urząd Miasta Częstochowy powinien dodatkowo odnosić się do syntetycznych wskaźników celów głównych Programu (Tab. 77).

16. Wskazanie sposobu realizacji PR w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

16.1 Określenie niezbędnych zmian w ustawach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. z 2014 r. poz. 150 oraz z 2015 r. poz. 1322).

Nie planuje się wprowadzenia zmian w tym zakresie.

16.2 Określenie niezbędnych zmian w uchwale Rady Miasta Częstochowy określającej sposób wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji.

Nie planuje się wprowadzenia zmian w tym zakresie.

16.3 Wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji.

Nie planuje się wprowadzenia zmian w tym zakresie.

16.4 Wskazanie sposobu realizacji PR w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

- wskazanie zakresu niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy,
- wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany

Znaczna część obszarów rewitalizacji objęta jest działaniami planistycznymi, uwzględnionymi w Wieloletnim programie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania na lata 2015-2018. Po upływie kadencji, przy okresowej ocenie studium i planów miejscowych, analizie poddana zostanie konieczność objęcia planami pozostałych obszarów znajdujących się w strefie rewitalizacji, bądź zmiany planów obowiązujących.

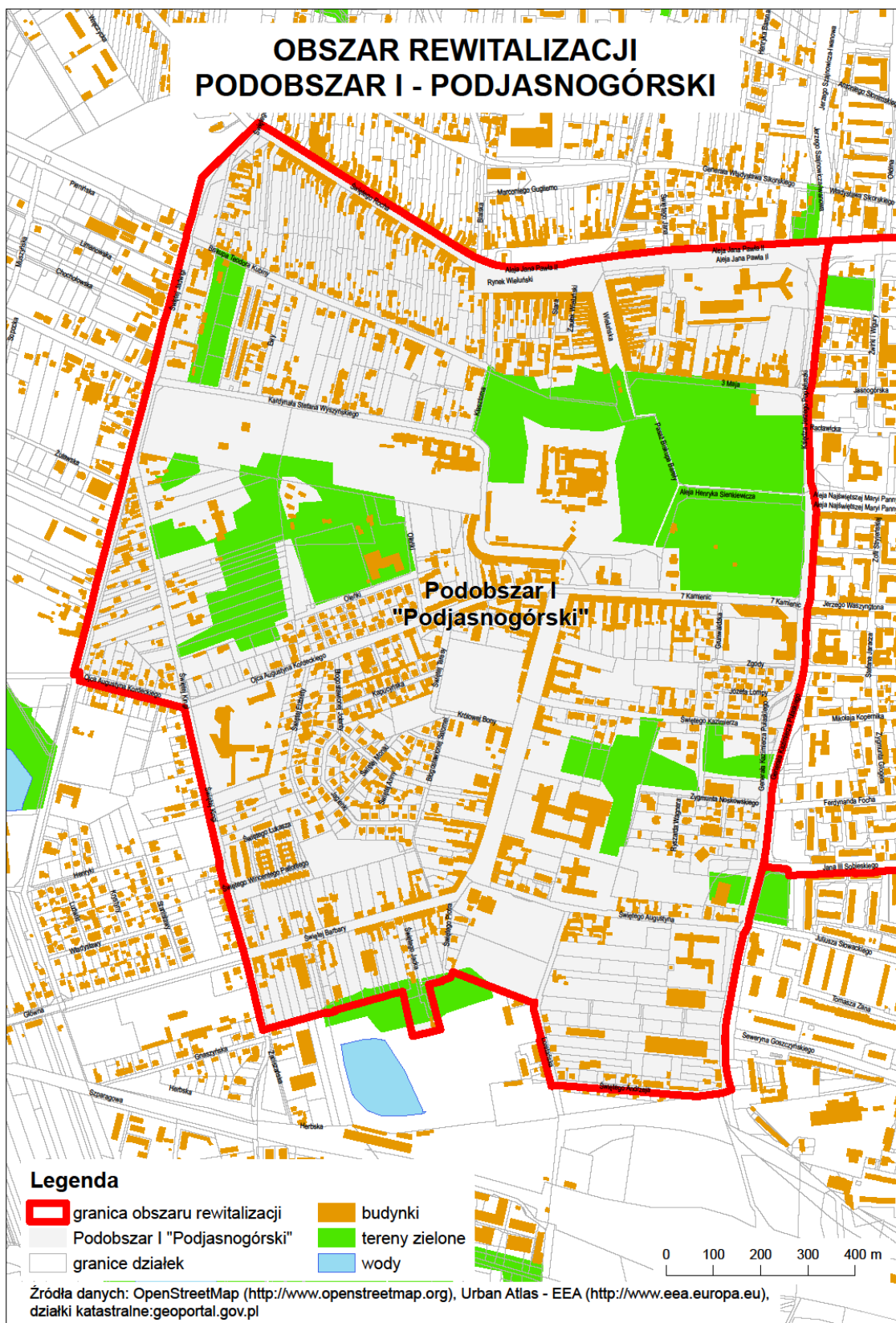
17. Informacja w zakresie oceny oddziaływania na środowisko.

Proces przyjęcia Programu Rewitalizacji dla Miasta Częstochowy na lata 2017-2023 przez Radę Miasta Częstochowy wymaga konieczności uzyskania opinii z właściwych organów (na podstawie art. 47 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko), co do konieczności sporządzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko lub odstąpienia od niej.

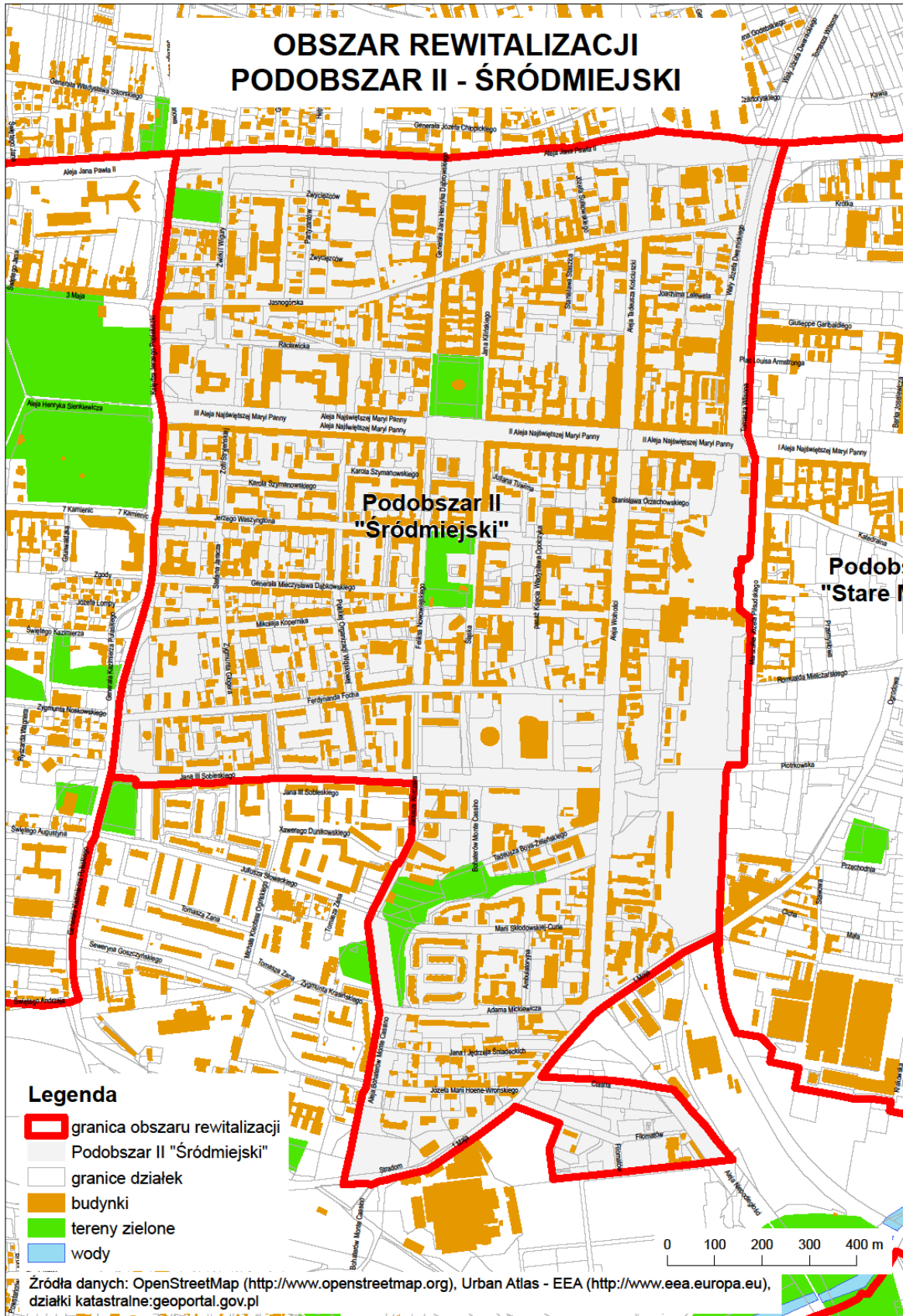
Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach, pismem z dnia 27 grudnia 2016 r. (o sygn. WOOŚ.410.545.2016.MG) uzgodnił brak potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu, z uwagi na to, że:

- zamierzenia inwestycyjne stanowią kontynuację realizowanych prac w kierunku rozwoju gospodarczego gminy,
- planowane zadania uwzględniają aspekty środowiskowe, mając na celu wspieranie zrównoważonego rozwoju i wdrażanie prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska,
- zaproponowane cele i działania znacząco wpłyną na poprawę stanu środowiska na terenie gminy oraz zmniejszą występujące obecnie niekorzystne oddziaływania na środowisko.

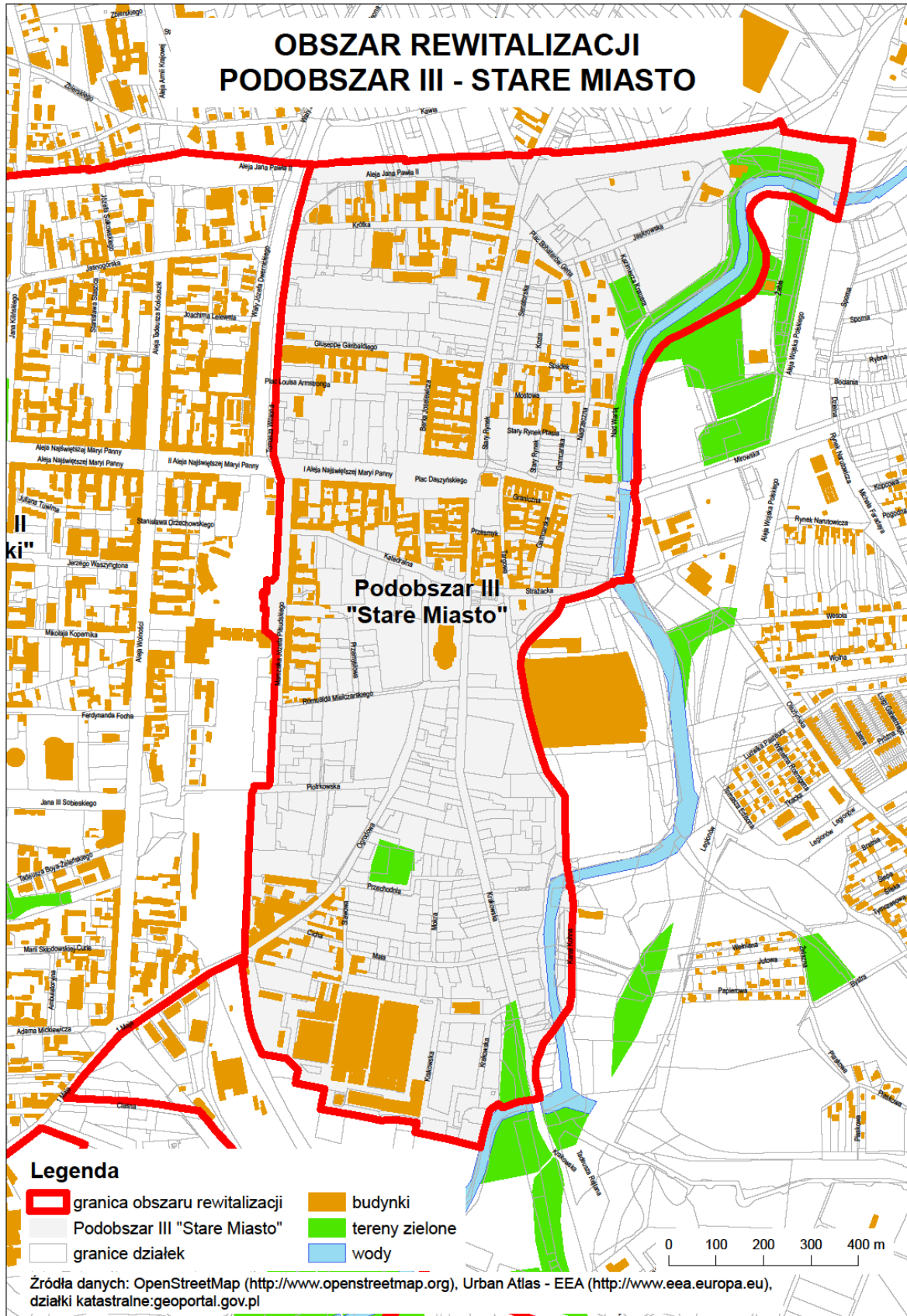
18. Mapy podobszarów rewitalizowanych

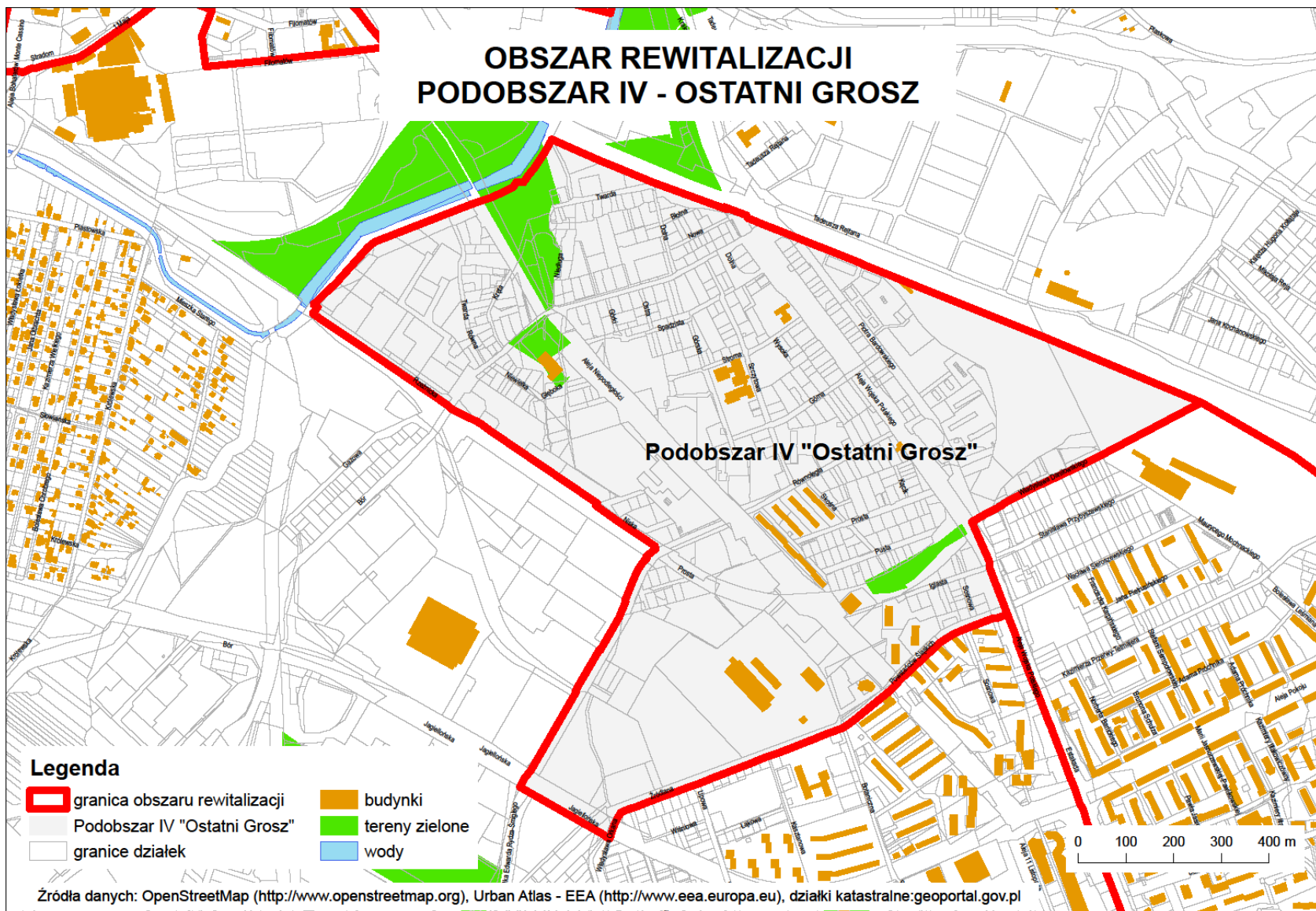


OBSZAR REWITALIZACJI PODOBSZAR II - ŚRÓDMIEJSKI

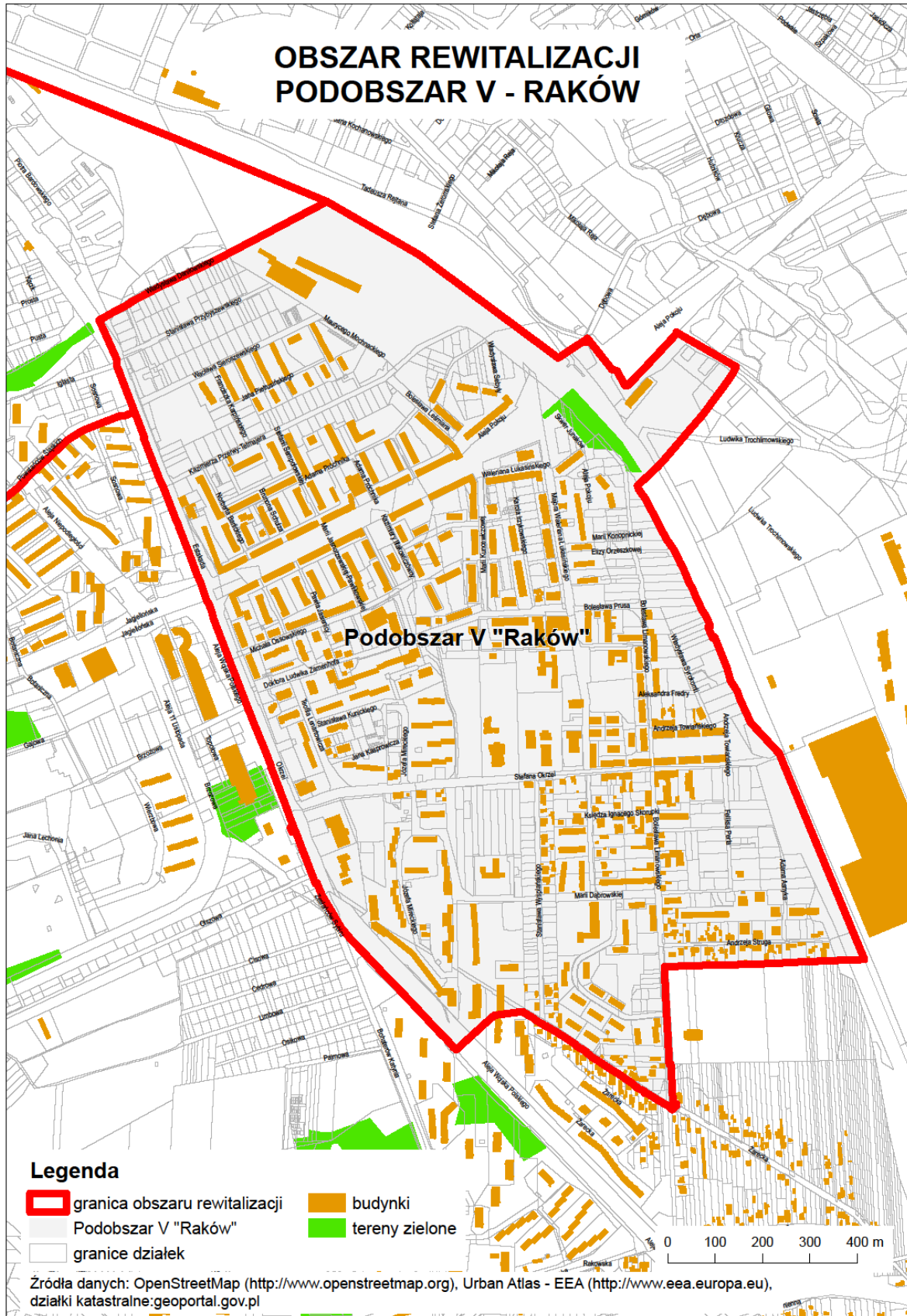


OBSZAR REWITALIZACJI PODOBSZAR III - STARE MIASTO





OBSZAR REWITALIZACJI PODOBSZAR V - RAKÓW



19. Fotografie obiektów na podobszarach rewitalizacji

1. Podobszar 1 – Podjasnogórski



2. Podobszar 2 – Śródmiejski







Podobszar 2 - ul. Filomatów

© Maciej Szecówka



Podobszar 2 - ul. Filomatów

© Maciej Szecówka



Podobszar 2 - ul. Filomatów

© Maciej Szecówka



Podobszar 2 - ul. Filomatów

© Maciej Szecówka



Podobszar 2 - ul. Filomatów

© Maciej Szecówka







Podobzar 2 - ul. Jana III Sobieskiego

© Maciej Szczółka



Podobzar 2 - ul. Waszyngtona

© Maciej Szczółka



Podobzar 2 - ul. Waszyngtona

© Maciej Szczółka



Podobzar 2 - ul. NMP 49

© Maciej Szczółka



Podobzar 2 - ul. Szymanowskiego (tutaj ul. NMP 49)

© Maciej Szczółka



Podobzar 2 - ul. Popieluszki

© Maciej Szczówka



Podobzar 2 - ul. Raclawicka

© Maciej Szczówka



Podobzar 2 - ul. Raclawicka

© Maciej Szczówka



Podobzar 2 - al. NMP (Cepelia)

© Maciej Szczówka



Podobzar 2 - al. NMP (Cepelia)

© Maciej Szczówka



Podobszar 2 - al. NMP (Cepelia)

© Maciej Szczółka



Podobszar 2 - ul. Popieluszki

© Maciej Szczółka



Podobszar 2 - ul. Kilińskiego

© Maciej Szczółka



Podobszar 2 - ul. Jasnogórska

© Maciej Szczółka



Podobszar 2 - ul. Jasnogórska

© Maciej Szczółka



3. Podobszar 3 – Stare Miasto





Podobszar 3 - ul. Kozia

© Maciej Szecówka



Podobszar 3 - ul. Ciarniecka

© Maciej Szecówka



Podobszar 3 - ul. Garibaldiego

© Maciej Szecówka



Podobszar 3 - ul. Garibaldiego

© Maciej Szecówka



Podobszar 3 - ul. Garibaldiego

© Maciej Szecówka







Podobzarz 3 - ul. Ogrodowa

© Maciej Szczotka



Podobzarz 3 - ul. Ogrodowa

© Maciej Szczotka



Podobzarz 3 - ul. Ogrodowa

© Maciej Szczotka



Podobzarz 3 - ul. Ogrodowa

© Maciej Szczotka



Podobzarz 3 - ul. Ogrodowa

© Maciej Szczotka



Podobzarz 3 - ul. Ogrodowa

© Maciej Szczotka



Podobzarz 3 - ul. Strazacka

© Maciej Szczotka



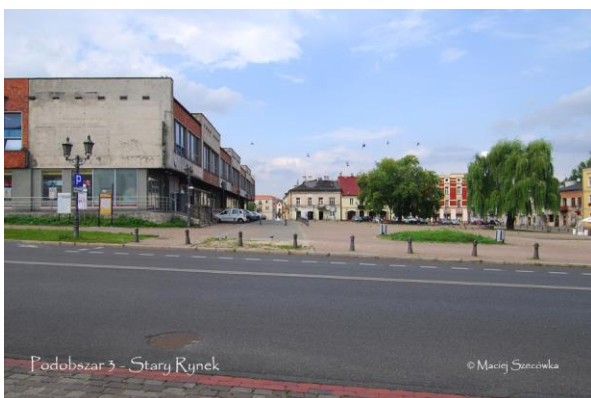
Podobzarz 3 - ul. Strazacka

© Maciej Szczotka



Podobzarz 3 - ul. Strazacka

© Maciej Szczotka



4. Podobszar 4 – Ostatni Grosz





Podobszar 4 - ul. Bór 61

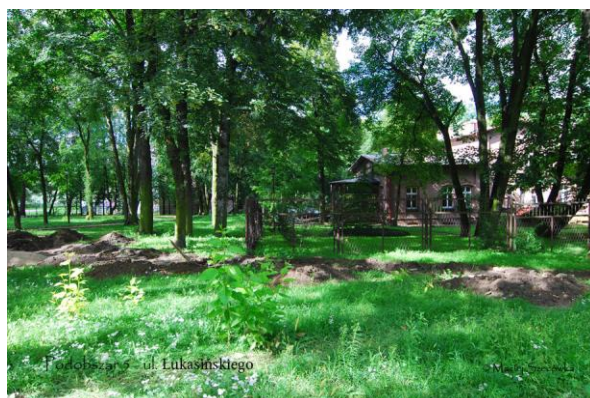
© Maciej Szecówka

5. Podobszar 5 – Raków



Podobszar 5 - ul. Łukasieńskiego

© Maciej Szecówka



Podobszar 5 - ul. Łukasieńskiego

© Maciej Szecówka



Podobszar 2 - ul. Okrzei

© Maciej Szecówka



Podobszar 4 - ul. Okrzei

© Maciej Szecówka



20. Spis tabel

Tab. 1. Liczba mieszkańców, wskaźniki przyrostu naturalnego i migracji w latach 2010-2014	15
Tab. 2. Struktura demograficzna w latach 2010-2014.....	16
Tab. 3. Zmiany liczby ludności w dzielnicach Częstochowy w latach 2007-2016	16
Tab. 4. Struktura demograficzna dzielnic Częstochowy w latach 2007-2013 (ludność zameldowana na stałe)..	17
Tab. 5. Dynamika liczby zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2011-2015	17
Tab. 6. Stopa bezrobocia rejestrowanego [%] w latach 2011-2015	18
Tab. 7. Bezrobocie w dzielnicach Częstochowy	18
Tab. 8. Struktura bezrobocia w latach 2011-2015.....	19
Tab. 9. Bezrobotni zarejestrowani powyżej 12 miesięcy w latach 2011-2015.....	19
Tab. 10. Dodatki mieszkaniowe wypłacane w mieście w roku 2010 i 2014.....	20
Tab. 11. Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku mieszkaniowego w roku 2015.....	20
Tab. 12. Skala roszczeń odszkodowawczych za lata 2011-2015.	20
Tab. 13. Zasięg pomocy społecznej w Częstochowie na tle regionu i największych miast w latach 2010-2014	21
Tab. 14. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w latach 2012-2015	21
Tab. 15. Skala pomocy społecznej w Częstochowie w roku 2016.....	22
Tab. 16. Wyniki ze sprawdzianu po szóstej klasie szkoły podstawowej w Częstochowie na tle regionu.....	23
Tab. 17. Frekwencja wyborcza.....	23
Tab. 18. Liczba zarejestrowanych w rejestrze REGON stowarzyszeń i fundacji na 10 tys. mieszkańców	24
Tab. 19. Liczba stowarzyszeń, związków zawodowych i izb gospodarczych rejestrowanych przez KRS w Częstochowie.....	24
Tab. 20. Frekwencja wyboru projektów z budżetu obywatelskiego 2016 z podziałem na dzielnice	24
Tab. 21. Liczba przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w Częstochowie i wskaźnik wykrywalności przestępstw	25
Tab. 22. Wybrane przestępstwa, Komisariaty Policji podległe KMP w Częstochowie (miejskie), rok 2015.....	25
Tab. 23. Liczba przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych na 1000 mieszkańców oraz wskaźnik wykrywalności przestępstw	26
Tab. 24. Liczba uciążliwych społecznie przestępstw w latach 2010-2015.....	26
Tab. 25. Liczba podmiotów gospodarczych.....	27
Tab. 26. Podmioty gospodarcze na 10 tys. ludności i osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.....	27
Tab. 27. Pracujący (bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób).....	27
Tab. 28. Mieszkania oddane do użytkowania w latach 2010-15	28
Tab. 29. Obiekty noclegowe i ich wykorzystanie.....	28
Tab. 30. Podmioty związane z usługami gastronomicznymi (sekcja I, dział 56 PKD 2007).....	29
Tab. 31. Pracujący wg grup sekcji PKD.....	29
Tab. 32. Obszary narażenia na ponadnormatywne stężenia zanieczyszczeń.....	31
Tab. 33. Stan techniczny dróg publicznych w Częstochowie (stan na 1 stycznia 2016 r.)	35
Tab. 34. Tereny zieleni w Częstochowie według danych statystyki publicznej.....	36
Tab. 35. Parki spacerowo-wypoczynkowe, ich ranga i funkcja	36
Tab. 36. Skwery i zieleńce (wybrane, ważniejsze obiekty).....	37
Tab. 37. Zestawienie zasobów mieszkaniowych, liczby mieszkań i izb, powierzchni użytkowej mieszkań oraz wyposażenia w instalacje techniczno-sanitarne w latach 2013-2014.	39
Tab. 38. Liczba zamieszkałych mieszkań wg Narodowego Spisu Powszechnego z roku 2011.....	40
Tab. 39. Mieszkania zamieszkane wg okresu budowy budynku wg Narodowego Spisu Powszechnego z roku 2011	40

Tab. 40. Mieszkania oddane do użytkowania w latach 2012-2014	41
Tab. 41. Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje w roku 2014	42
Tab. 42. Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w roku 2014	42
Tab. 43. Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych w roku 2014.....	42
Tab. 44. Wodociągi i kanalizacja roku 2014	42
Tab. 45. Rynek nieruchomości w Częstochowie.....	42
Tab. 46. Średnie ceny za metr kwadratowy lokali w Polsce w roku 2013	42
Tab. 47. Ceny rynkowe nieruchomości (w zł za m ²) w wybranych miastach w Polsce.....	42
Tab. 48. Ceny rynkowe mieszkań w dzielnicach z przewagą zabudowy wielorodzinnej w roku 2016	43
Tab. 49. Liczba i kwoty dodatków mieszkaniowych wypłacanych w latach 2013-2014.....	43
Tab. 50. Zbiorcze zestawienie diagnozy koncentracji problemowej.....	45
Tab. 51. Zestawienie powierzchni obszarów rewitalizacji i liczby mieszkańców	48
Tab. 52. Liczba ludności i struktura demograficzna obszaru rewitalizacji (2016).....	50
Tab. 53. Bezrobocie na obszarze rewitalizacji (stan na 6 czerwca 2016 r.)	50
Tab. 54. Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku mieszkaniowego w latach 2010-2015	51
Tab. 55. Rodziny oczekujące na realizację wyroku eksmisyjnego – stan na koniec roku 2015.....	51
Tab. 56. Świadczeniobiorcy korzystający z pomocy Rejonowego Zespołu Pomocy Społecznej Nr 1 i Nr 2 w roku 2015	51
Tab. 57. Osoby, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej w roku 2015 – struktura wiekowa.....	52
Tab. 58. Przyczyny przyznawania pomocy w roku 2015	52
Tab. 59. Świadczeniobiorcy z niepełnosprawnością korzystający z pomocy w roku 2015	53
Tab. 60. Świadczeniobiorcy korzystający z usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ośrodków wsparcia w roku 2015.....	54
Tab. 61. Liczba rodzin i dzieci w rodzinach objętych wsparciem w postaci asystenta rodziny oraz stypendium lub zasiłku szkolnego w latach 2014-2015	55
Tab. 62. Placówki wsparcia dziennego w obszarze rewitalizacji	55
Tab. 63. Placówki dla osób bezdomnych w obszarach rewitalizacji za rok 2015 – struktura wiekowa	56
Tab. 64. Wyniki ze sprawdzianu po szóstej klasie szkoły podstawowej w obszarze rewitalizacji	56
Tab. 65. Liczba przestępstw* w latach 2010-2015 wg komisariatów Policji.....	57
Tab. 66. Wskaźniki przestępczości* dla roku 2015	57
Tab. 67. Interwencje Straży Miejskiej w latach 2011-2015	58
Tab. 68. Liczba założonych „Niebieskich Kart”, wniosków w sprawie leczenia odwykowego oraz dzieci objętych pomocą MKRPA w zakresie wyjazdów wypoczynkowych w roku 2015	59
Tab. 69. Osoby objęte pomocą Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej (CCIK).....	59
Tab. 70. Tereny zielone w obszarze rewitalizacji.....	63
Tab. 71. Udział terenów zielonych w obszarze rewitalizacji.	63
Tab. 72. Place zabaw i place rekreacji ruchowej w obszarze rewitalizacji	64
Tab. 73. Liczba rodzin ubiegających się o lokal z zasobów gminy.....	65
Tab. 74. Przewidywana liczba budynków (100% własność gminy) przeznaczonych do wyburzenia lub generalnego remontu	65
Tab. 75. Wykaz obiektów użyteczności publicznej wskazanych do termomodernizacji	65
Tab. 76. Zestawienie wskaźników degradacji społecznej na obszarze rewitalizacji – zaznaczono wartości powyżej średniej (mniej korzystne) dla miasta.....	76
Tab. 77. Wskaźniki celów głównych PR Częstochowy do roku 2023	82
Tab. 78. Cele operacyjne i kierunki działań dla 1. celu głównego: Poprawa jakości życia	82

Tab. 79. Cele operacyjne i kierunki działań dla 2. celu głównego: Wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców	83
Tab. 80. Cele operacyjne i kierunki działań dla 3. celu głównego: Wysoka aktywność społeczna i obywatelska	83
Tab. 81. Cele operacyjne i kierunki działań dla 4. celu głównego: Uporządkowanie przestrzenne i poprawa stanu technicznego zabudowy w podobszarach rewitalizacji.....	84
Tab. 82. Terminy realizacji projektów i przedsięwzięć podstawowych PR Częstochowy	106
Tab. 83. Indykatywna tabela finansowa	108
Tab. 84. Częstotliwość sprawozdawczości z uwzględnieniem pomiaru wskaźników w okresie 2014-2023.....	117
Tab. 85. Wskaźniki produktu i rezultatu projektów	118
Tab. 86. Wskaźniki rezultatu Programu	118
Tab. 87. Wskaźniki oddziaływania Programu.....	119

21. Spis rycin

Ryc. 1. Długookresowa strategia rozwoju Polski w kontekście dokumentów programowych	8
Ryc. 2. Mapa podziału administracyjnego województwa Śląskiego	10
Ryc. 3. Dzielnice Częstochowy	14
Ryc. 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2012-2014 wg powodów przyznania świadczeń przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie	22
Ryc. 5. Średnioroczne stężenia zanieczyszczeń pyłowych – pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5	31
Ryc. 6. Granice wpisu do rejestru zabytków - układ urbanistyczny Częstochowy - dawne założenie miejskie starej Częstochowy i Częstochówki	38
Ryc. 7. Poglądowa mapa obszarów zdegradowanych Miasta Częstochowy	46
Ryc. 8. Mapa obszarów rewitalizowanych Miasta Częstochowy	49
Ryc. 9. Sposoby gospodarowania pieniędzmi w badanych gospodarstwach domowych	53
Ryc. 10. Zjawisko przemocy domowej w poszczególnych dzielnicach Częstochowy	60

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Miasta Częstochowy w sprawie zmiany uchwały w sprawie przyjęcia Programu Rewitalizacji dla miasta Częstochowy na lata 2017-2023

Rewitalizacja jest szansą na zastosowanie kompleksowych i nowoczesnych rozwiązań w zakresie rozwoju obszarów miejskich, które w wyniku przemian gospodarczych, procesów historycznych, a także wielu innych czynników zostały zniszczone, a ich znaczenie dla rozwoju miasta zostało zdegradowane.

Program Rewitalizacji dla miasta Częstochowy na lata 2017-2023 został przyjęty uchwałą Nr 548.XL.2017 Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 kwietnia 2017 r. Obejmuje on diagnozę zjawisk kryzysowych przeprowadzoną w skali całej gminy, wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz opis działań służących wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego. Dokument zawiera wykaz działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Proponowana aktualizacja dokumentu, obejmująca zweryfikowaną, a następnie zaktualizowaną listę podstawowych i uzupełniających projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, została opracowana w Wydziale Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy w oparciu o zebrane w środowisku lokalnym informacje na temat stopnia realizacji przygotowanych na etapie opracowania Programu projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz analizę otrzymanych propozycji zaktualizowanych i nowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Jarosław Marszałek

Zastępca Prezydenta

Miasta Częstochowy

Załącznik nr 23 do protokołu

UCHWAŁA

RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2020 r.

w sprawie zmiany uchwały w sprawie nadania Statutu Częstochowskiemu Centrum Świadczeń

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2020 r. poz. 713) w związku z art. 11 ust. 2, art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.¹⁾)

Rada Miasta Częstochowy uchwała:

§ 1. W Statucie Częstochowskiego Centrum Świadczeń, stanowiącym załącznik do Uchwały Nr 381.XXIX.2016 Rady Miasta Częstochowy z dnia 22 września 2016 r. w sprawie nadania Statutu Częstochowskiemu Centrum Świadczeń (Dz. U. Woj. Śl. 2016, poz. 4867), zmienionej Uchwały Nr 489.XXXVI.2017 Rady Miasta Częstochowy z dnia 23 lutego 2017 r. (Dz. U. Woj. Śl. 2017, poz. 1351) oraz Uchwały Nr 812.LVI.2018 z dnia 21 czerwca 2018 r. (Dz. U. Woj. Śl. 2018, poz.4168) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 3 po pkt 11b dodaje się pkt 11c w brzmieniu:

„11c) ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska,”;

2) w § 4 dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

„11) wydawanie zaświadczeń w sprawie wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby ubiegającej się o dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.”.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak

Zastępca Prezydenta

Miasta Częstochowy

¹⁾(zm. Dz. U. z 2018 r. poz. 2245; Dz. U. z 2019 r. poz. 1649; Dz. U. z 2020 r. poz. 284, poz. 374, poz. 568, poz. 695, poz. 1175)

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 14 sierpnia 2020 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw, która wchodzi w życie z dniem 1 października 2020 r. wprowadza w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 z późn. zm.) nowe regulacje w art. 411 ust. 10g – 10s w zakresie obowiązku wydawania przez wójtów, burmistrzów, prezydentów miast zaświadczeń dla osób fizycznych, które zamierzają składać wnioski o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub z wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Realizacja zadań związanych z wydawaniem zaświadczeń i ustalaniem dochodu osoby ma odbywać się w systemie dziedzinyowym do realizacji świadczeń rodzinnych.

W mieście Częstochowa właściwym do wykonywania tych zadań w imieniu Prezydenta Miasta jest Częstochowskie Centrum Świadczeń.

Z uwagi na powyższe konieczne jest rozszerzenie zakresu działalności Częstochowskiego Centrum Świadczeń i ujęcie wykonywania przedmiotowych zadań związanych z nowelizacją ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska tj. wprowadzenie zmiany w załączniku do Uchwały Nr 381.XXIX.2016 Rady Miasta Częstochowy z dnia 22 września 2016 r.:

1) w § 3 po pkt 11b dodaje się pkt 11c w brzmieniu:

"11c) ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska,";

2) w § 4 dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

"11) wydawanie zaświadczeń w sprawie wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby ubiegającej się o dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej."

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak

Zastępca Prezydenta

Miasta Częstochowy

Załącznik nr 24 do protokołu

UCHWAŁA

RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2020 r.

w sprawie zmiany uchwały w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Częstochowskie Centrum Świadczeń

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2020 r., poz. 713) w związku z art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.¹⁾)

Rada Miasta Częstochowy uchwała:

§ 1. W uchwale Nr 380.XXIX.2016 Rady Miasta Częstochowy z dnia 22 września 2016 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Częstochowskie Centrum Świadczeń, zmienionej uchwałą Nr 454.XXXIII.2016 Rady Miasta Częstochowy z dnia 22 grudnia 2016 r. oraz uchwałą Nr 490.XXXVI.2017 Rady Miasta Częstochowy z dnia 23 lutego 2017 r. i uchwałą Nr 811.LVI.2018 z dnia 21 czerwca 2018 r., w § 2 ust. 1 po pkt 9 dodaje się pkt 10 o brzmieniu: „10) wydawania zaświadczeń w sprawie wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby ubiegającej się o dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.”.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak

Zastępca Prezydenta

Miasta Częstochowy

¹⁾(zm. Dz. U. z 2018 r. poz. 2245; Dz. U. z 2019 r. poz. 1649; Dz. U. z 2020 r. poz. 284, poz. 374, poz. 568, poz. 695, poz. 1175)

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 14 sierpnia 2020 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw, która wchodzi w życie z dniem 1 października 2020 r. wprowadza w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 z późn. zm.) nowe regulacje w art. 411 ust. 10g – 10s w zakresie obowiązku wydawania przez wójtów, burmistrzów, prezydentów miast zaświadczeń dla osób fizycznych, które zamierzają składać wnioski o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub z wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Realizacja zadań związanych z wydawaniem zaświadczeń i ustalaniem dochodu osoby ma odbywać się w systemie dziedzicznym do realizacji świadczeń rodzinnych.

W mieście Częstochowa właściwym do wykonywania tych zadań w imieniu Prezydenta Miasta jest Częstochowskie Centrum Świadczeń.

Z uwagi na powyższe konieczne jest rozszerzenie zakresu działalności Częstochowskiego Centrum Świadczeń i ujęcie wykonywania przedmiotowych zadań związanych z nowelizacją ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska tj. wprowadzenie zmiany w załączniku do Uchwały Nr 380.XXIX.2016 Rady Miasta Częstochowy z dnia 22 września 2016 r.:

1) w § 2 ust. 1 dodaje się pkt 10 w brzmieniu:

"10) wydawania zaświadczeń w sprawie wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby ubiegającej się o dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej."

Z up. Prezydenta Miasta

(-) Ryszard Stefaniak

Zastępca Prezydenta

Miasta Częstochowy

Załącznik nr 25 do protokołu
UCHWAŁA

RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2020 r.

w sprawie zmiany Uchwały Nr 7.II.2018 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 listopada 2018 w sprawie powołania Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz wyboru jej Przewodniczącego

Na podstawie art. 18 b ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 713)

Rada Miasta Częstochowy uchwala:

§ 1. W Uchwale Nr 7.II.2018 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie powołania Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz wyboru jej Przewodniczącego wprowadza się następujące zmiany:

- w skład Komisji wstępuje radna Katarzyna Jastrzębska.

-

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Miasta Częstochowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Częstochowy

Zbigniew Niesmaczny

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisami art. 18b ust.2 ustawy o samorządzie gminnym w skład komisji skarg, wniosków i petycji wchodzi radni - przedstawiciele wszystkich klubów.

W związku z decyzją radnego Andrzeja Sowy o wystąpieniu przez niego z Klubu Radnych PiS koniecznym jest uzupełnienie składu komisji o kolejnego przedstawiciela tego Klubu Radnych.

Przewodniczący Rady Miasta Częstochowy

Zbigniew Niesmaczny

UCHWAŁA
RADY MIASTA CZĘSTOCHOWY

z dnia 2020 r.

w sprawie wyrażenia woli stosowania rozwiązań pozwalających osiągnąć cele strategiczne wskazane w Komunikacie Komisji Europejskiej COM (2018) 773 – Czysta Planeta dla wszystkich- Europejska długoterminowa wizja strategiczna dobrze prosperującej, nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej dla klimatu gospodarki

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713)

Rada Miasta Częstochowy uchwała:

§ 1. W celu wyznaczenia kierunku polityki rozwojowej, ze szczególnym uwzględnieniem polityki klimatycznej i Miasta Częstochowy w perspektywie roku 2050, wyraża się wolę bezpośredniego stosowania głównych strategicznych elementów wskazanych w Komunikacie Komisji Europejskiej COM (2018) 773 – *Czysta Planeta dla wszystkich- Europejska długoterminowa wizja strategiczna dobrze prosperującej, nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej dla klimatu gospodarki*, w szczególności takich jak:

- 1) maksymalizacja korzyści płynących z efektywności energetycznej, w tym budynków bezemisyjnych;
- 2) maksymalizacja wykorzystania odnawialnych źródeł energii i energii elektrycznej w celu całkowitej dekarbonizacji dostaw energii;
- 3) promowanie czystego, bezpiecznego i opartego na infrastrukturze sieciowej systemu mobilności miejskiej;
- 4) konkurencyjny przemysł i gospodarka o obiegu zamkniętym jako kluczowy czynnik umożliwiający ograniczenie emisji gazów cieplarnianych;
- 5) rozwój odpowiedniej infrastruktury sieciowej i wzajemnych połączeń;
- 6) czerpanie pełnych korzyści z biogospodarki i tworzenie niezbędnych pochłaniaczy dwutlenku węgla; 7) wyeliminowanie pozostałych emisji CO₂ dzięki wychwytywaniu i składowaniu dwutlenku węgla.

§ 2. Zakłada się, że główne cele strategiczne określone w Komunikacie Komisji Europejskiej COM (2018) 773 wyznaczą kluczowe obszary koncentracji działań władz samorządowych w perspektywie roku 2050.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Klubu
Radnych SLD "Lewica

Zbigniew Niesmaczny

Uzasadnienie

W związku z wyznaczeniem kierunku rozwoju polityki klimatycznej Miasta Częstochowy, koniecznym jest przyjęcie długoterminowych celów klimatycznych nakreślonych w Komunikacie Komisji Europejskiej COM (2018) 773 – *Czysta Planeta dla wszystkich- Europejska długoterminowa wizja strategiczna dobrze prosperującej, nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej dla klimatu gospodarki*.

W kompetencji samorządów lokalnych są wszystkie obszary, których dotyczą główne założenia Komunikatu Komisji Europejskiej COM (2018) 773. Ponadto, osiągnięcie neutralnej dla klimatu emisji gazów cieplarnianych wymaga aktywnego udziału zarówno władz samorządowych jak i wszystkich sektorów gospodarki i społeczeństwa. Tym samym, Miasto Częstochowa może być aktywnym partnerem dla sektora przemysłowego oraz budowlanego i poprzez realizację przedsięwzięć na poziomie lokalnym może czynnie przyczyniać się do realizacji unijnej strategii klimatycznej. Zgodnie z wizją przedstawioną w Komunikacie Komisji Europejskiej COM (2018) 773, Miasto Częstochowa może dążyć do osiągnięcia neutralności emisyjnej w szczególności poprzez:

- przyspieszenie przejścia na czystą energię, zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych, podwyższenie efektywności energetycznej budynków;
- uznanie i uwypuklenie centralnej roli obywateli i konsumentów w procesie transformacji energetyki, sprzyjanie wyborom konsumenckim o mniejszym wpływie na klimat i czerpanie korzyści społecznych z poprawy jakości ich życia;
- upowszechnianie bezemisyjnej, opartej na sieci i zautomatyzowanej mobilności w transporcie drogowym oraz inwestycje w nowoczesną infrastrukturę mobilności i uznanie roli lepszego miejskiego planowania przestrzennego;
- zapewnienie konkurencyjnych rynków przyciągających niskoemisyjne sektory przemysłu;
- zrównoważone użytkowanie terenów naturalnych;
- ulepszenie infrastruktury i uodpornienie jej na zmianę klimatu; dostosowanie jej za pomocą inteligentnych i cyberbezpiecznych rozwiązań cyfrowych do przyszłych potrzeb sieci elektroenergetycznych, gazowych, ciepłowniczych i innych, umożliwiających integrację sektorową już od poziomu lokalnego, oraz integrację z głównymi klastrami przemysłowymi/energetycznymi.

Stosowanie rozwiązań mających zapewnić neutralność emisyjną przyniesie znaczne korzyści zarówno społeczne jak i środowiskowe. Wpływie to na wszystkie aspekty funkcjonowania miasta od systemów energetycznych, poprzez przemysł oraz system transportowy. Można się również spodziewać, że przejście na czystą energię, w dłuższej perspektywie, pobudzi wzrost gospodarczy i spowoduje powstanie nowych miejsc pracy.

Ponadto, jednym z najważniejszych wyzwań samorządów jest rozwiązanie problemu niskiej emisji, coraz bardziej uciążliwej dla mieszkańców miasta Częstochowa. Stosowanie zaproponowanych rozwiązań pozwoli poprawić jakość powietrza w mieście, co w istotny sposób podniesie jakość życia jego mieszkańców.

Przewodniczący Klubu Radnych SLD "Lewica"

Zbigniew Niesmaczny

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	ZA	PRZECIW	WSTRZ
3a	Wniosek o wprowadzenie do porządku obrad projektu uchwały w sprawie przyjęcia stanowiska w sprawie sprzeciwienia się wyrokowi quasi Trybunału Konstytucyjnego w sprawie uznania za niezgodne z Konstytucją przepisów dot. aborcji w przypadku duże prawdopodobieństwa ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej jego życiu	16	6	3

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 28

Liczba obecnych: 26

Liczba oddanych głosów: 25

Liczba nieoddanych głosów: 1

Wymagana większość: ">50%" (Wartość: 15)

Rezultat głosowania: **Wniosek przyjęto**

Głosy oddane:

Łukasz Banaś	ZA
Tomasz Blukacz	ZA
Artur Gawroński	ZA
Barbara Gieroń	ZA
Małgorzata Iżyńska	ZA
Konrad Jarzyński	PRZECIW
Katarzyna Jastrzębska	PRZECIW
Piotr Kaliszewski	WSTRZ
Dariusz Kapinos	ZA
Łukasz Kot	ZA
Jacek Krawczyk	ZA
Ewa Lewandowska	ZA
Michał Lewandowski	ZA
Dorota Majer	WSTRZ
Zbigniew Niesmaczny	ZA
Agata Pawłowska	NIEOBECNY
Monika Pohorecka	PRZECIW
Paweł Ruksza	PRZECIW
Emilia Skrzypczyńska	ZA
Andrzej Sowa	WSTRZ
Krystyna Stefańska	BRAK GŁOSU

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Beata Struzik	PRZECIW
Ryszard Szczuka	NIEOBECNY
Sebastian Trzeszkowski	ZA
Tomasz Tyl	ZA
Jolanta Urbańska	ZA
Piotr Wrona	PRZECIW
Iwona Zbrojkiewicz	ZA

2 / 2

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	ZA	PRZECIW	WSTRZ
4	Przyjęcie protokołu z obrad XXXIII sesji Rady Miasta Częstochowy.	25	1	0

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 28

Liczba obecnych: 26

Liczba oddanych głosów: 26

Liczba nieoddanych głosów: 0

Rezultat głosowania: **Wniosek przyjęto**

Głosy oddane:

Łukasz Banaś	ZA
Tomasz Blukacz	ZA
Artur Gawroński	ZA
Barbara Gieroń	ZA
Małgorzata Iżyńska	ZA
Konrad Jarzyński	ZA
Katarzyna Jastrzębska	ZA
Piotr Kaliszewski	ZA
Dariusz Kapinos	ZA
Łukasz Kot	ZA
Jacek Krawczyk	ZA
Ewa Lewandowska	ZA
Michał Lewandowski	ZA
Dorota Majer	ZA
Zbigniew Niesmaczny	ZA
Agata Pawłowska	NIEOBECNY
Monika Pohorecka	ZA
Paweł Ruksza	ZA
Emilia Skrzypczyńska	ZA
Andrzej Sowa	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA

z dnia 29 października 2020 r.
Przedmiot głosowania

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	ZA	PRZECIW	WSTRZ
8	Wybór Komisji Uchwał i Wniosków.	25	0	1
Krystyna Stefańska		ZA		
Beata Struzik		PRZECIW		
Ryszard Szczuka		NIEOBECNY		
Sebastian Trzeszkowski		ZA		
Tomasz Tyl		ZA		
Jolanta Urbańska		ZA		
Piotr Wrona		ZA		
Iwona Zbrojkiewicz		ZA		

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 28

Liczba obecnych: 26

Liczba oddanych głosów: 26

Liczba nieoddanych głosów: 0

Rezultat głosowania: **Wniosek przyjęto jednogłośnie** Głosy

oddane:

Łukasz Banaś	ZA
Tomasz Blukacz	ZA
Artur Gawroński	ZA
Barbara Gieroń	ZA
Małgorzata Iżyńska	ZA
Konrad Jarzyński	ZA
Katarzyna Jastrzębska	ZA
Piotr Kaliszewski	ZA
Dariusz Kapinos	ZA
Łukasz Kot	ZA
Jacek Krawczyk	ZA
Ewa Lewandowska	ZA
Michał Lewandowski	ZA
Dorota Majer	ZA
Zbigniew Niesmaczny	ZA
Agata Pawłowska	NIEOBECNY
Monika Pohorecka	ZA
Paweł Ruksza	WSTRZ
Emilia Skrzypczyńska	ZA
Andrzej Sowa	ZA
Krystyna Stefańska	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Beata Struzik	ZA
Ryszard Szczuka	NIEOBECNY
Sebastian Trzeszkowski	ZA
Tomasz Tyl	ZA
Jolanta Urbańska	ZA
Piotr Wrona	ZA
Iwona Zbrojkiewicz	ZA

1 / 1

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	ZA	PRZECIW	WSTRZ
9	Podjęcie uchwały w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Częstochowy na lata 2020-2035. (BR.13.XXXIV.20)	17	1	7

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 28

Liczba obecnych: 26

Liczba oddanych głosów: 25

Liczba nieoddanych głosów: 1 **Rezultat głosowania: Wniosek przyjęto**

Głosy oddane:

Łukasz Banaś	ZA
Tomasz Blukacz	ZA
Artur Gawroński	WSTRZ
Barbara Gieroń	ZA
Małgorzata Iżyńska	ZA
Konrad Jarzyński	WSTRZ
Katarzyna Jastrzębska	WSTRZ
Piotr Kaliszewski	WSTRZ
Dariusz Kapinos	ZA
Łukasz Kot	ZA
Jacek Krawczyk	ZA
Ewa Lewandowska	ZA
Michał Lewandowski	ZA
Dorota Majer	PRZECIW
Zbigniew Niesmaczny	ZA
Agata Pawłowska	NIEOBECNY
Monika Pohorecka	BRAK GŁOSU
Paweł Ruksza	WSTRZ
Emilia Skrzypczyńska	ZA

Załącznik nr 27 do protokołu

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Andrzej Sowa	ZA
Krystyna Stefańska	ZA
Beata Struzik	WSTRZ
Ryszard Szczuka	NIEOBECNY
Sebastian Trzeszkowski	ZA
Tomasz Tyl	ZA
Jolanta Urbańska	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA
z dnia 29 października 2020 r.

Piotr Wrona	WSTRZ
Iwona Zbrojkiewicz	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	ZA	PRZECIW	WSTRZ
10	Podjęcie uchwały w sprawie zmian w budżecie miasta Częstochowy na rok 2020. (BR.14.XXXIV.20)	20	0	5

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 28

Liczba obecnych: 26

Liczba oddanych głosów: 25

Liczba nieoddanych głosów: 1

Rezultat głosowania: **Wniosek przyjęto jednogłośnie**

Głosy oddane:

Łukasz Banaś	ZA
Tomasz Blukacz	ZA
Artur Gawroński	ZA
Barbara Gieroń	ZA
Małgorzata Iżyńska	ZA
Konrad Jarzyński	WSTRZ
Katarzyna Jastrzębska	WSTRZ
Piotr Kaliszewski	ZA
Dariusz Kapinos	ZA
Łukasz Kot	ZA
Jacek Krawczyk	ZA
Ewa Lewandowska	ZA
Michał Lewandowski	ZA
Dorota Majer	ZA
Zbigniew Niesmaczny	ZA
Agata Pawłowska	NIEOBECNY
Monika Pohorecka	BRAK GŁOSU
Paweł Ruksza	WSTRZ
Emilia Skrzypczyńska	ZA
Andrzej Sowa	ZA
Krystyna Stefańska	ZA
Beata Struzik	WSTRZ
Ryszard Szczuka	NIEOBECNY
Sebastian Trzeszkowski	ZA
Tomasz Tyl	ZA
Jolanta Urbańska	ZA
Piotr Wrona	WSTRZ

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA
z dnia 29 października 2020 r.

Iwona Zbrojkiewicz	ZA
--------------------	----

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	ZA	PRZECIW	WSTRZ
11	Podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie zarządzenia poboru opłaty skarbowej w drodze inkasa. (BR.4.XXXIV.20)	19	2	5

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 28

Liczba obecnych: 26

Liczba oddanych głosów: 26

Liczba nieoddanych głosów: 0

Rezultat głosowania: **Wniosek przyjęto**

Głosy oddane:

Łukasz Banaś	ZA
Tomasz Blukacz	ZA
Artur Gawroński	ZA
Barbara Gieroń	ZA
Małgorzata Iżyńska	ZA
Konrad Jarzyński	WSTRZ
Katarzyna Jastrzębska	WSTRZ
Piotr Kaliszewski	PRZECIW
Dariusz Kapinos	ZA
Łukasz Kot	ZA
Jacek Krawczyk	ZA
Ewa Lewandowska	ZA
Michał Lewandowski	ZA
Dorota Majer	ZA
Zbigniew Niesmaczny	ZA
Agata Pawłowska	NIEOBECNY
Monika Pohorecka	WSTRZ
Paweł Ruksza	WSTRZ
Emilia Skrzypczyńska	ZA
Andrzej Sowa	ZA
Krystyna Stefańska	ZA
Beata Struzik	PRZECIW
Ryszard Szczuka	NIEOBECNY
Sebastian Trzeszkowski	ZA
Tomasz Tyl	ZA
Jolanta Urbańska	ZA
Piotr Wrona	WSTRZ

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA
z dnia 29 października 2020 r.

Iwona Zbrojkiewicz	ZA
--------------------	----

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	ZA	PRZECIW	WSTRZ
12	Podjęcie uchwały w sprawie opłaty targowej w 2021 roku. (BR.1.XXXIV.20)	19	6	1

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 28

Liczba obecnych: 26

Liczba oddanych głosów: 26

Liczba nieoddanych głosów: 0

Rezultat głosowania: **Wniosek przyjęto**

Głosy oddane:

Łukasz Banaś	ZA
Tomasz Blukacz	ZA
Artur Gawroński	ZA
Barbara Gieroń	ZA
Małgorzata Lżyńska	ZA
Konrad Jarzyński	PRZECIW
Katarzyna Jastrzębska	PRZECIW
Piotr Kaliszewski	PRZECIW
Dariusz Kapinos	ZA
Łukasz Kot	ZA
Jacek Krawczyk	ZA
Ewa Lewandowska	ZA
Michał Lewandowski	ZA
Dorota Majer	ZA
Zbigniew Niesmaczny	ZA
Agata Pawłowska	NIEOBECNY
Monika Pohorecka	WSTRZ
Paweł Ruksza	PRZECIW
Emilia Skrzypczyńska	ZA
Andrzej Sowa	ZA
Krystyna Stefańska	ZA
Beata Struzik	PRZECIW
Ryszard Szczuka	NIEOBECNY
Sebastian Trzeszkowski	ZA
Tomasz Tyl	ZA
Jolanta Urbańska	ZA
Piotr Wrona	PRZECIW
Iwona Zbrojkiewicz	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	ZA	PRZECIW	WSTRZ
13	Podjęcie uchwały w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości w 2021 roku. (BR.2.XXXIV.20)	19	7	0

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 28

Liczba obecnych: 26

Liczba oddanych głosów: 26

Liczba nieoddanych głosów: 0

Rezultat głosowania: **Wniosek przyjęto**

Głosy oddane:

Łukasz Banaś	ZA
Tomasz Blukacz	ZA
Artur Gawroński	ZA
Barbara Gieroń	ZA
Małgorzata Iżyńska	ZA
Konrad Jarzyński	PRZECIW
Katarzyna Jastrzębska	PRZECIW
Piotr Kaliszewski	PRZECIW
Dariusz Kapinos	ZA
Łukasz Kot	ZA
Jacek Krawczyk	ZA
Ewa Lewandowska	ZA
Michał Lewandowski	ZA
Dorota Majer	ZA
Zbigniew Niesmaczny	ZA
Agata Pawłowska	NIEOBECNY
Monika Pohorecka	PRZECIW
Paweł Ruksza	PRZECIW
Emilia Skrzypczyńska	ZA
Andrzej Sowa	ZA
Krystyna Stefańska	ZA
Beata Struzik	PRZECIW
Ryszard Szczuka	NIEOBECNY
Sebastian Trzeszkowski	ZA
Tomasz Tyl	ZA
Jolanta Urbańska	ZA
Piotr Wrona	PRZECIW

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA
z dnia 29 października 2020 r.

Iwona Zbrojkiewicz	ZA
--------------------	----

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	ZA	PRZECIW	WSTRZ
14	Podjęcie uchwały w sprawie stawek podatku od środków transportowych w 2021 roku. (BR.3.XXXIV.20)	19	5	2

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 28

Liczba obecnych: 26

Liczba oddanych głosów: 26

Liczba nieoddanych głosów: 0

Rezultat głosowania: **Wniosek przyjęto**

Głosy oddane:

Łukasz Banaś	ZA
Tomasz Blukacz	ZA
Artur Gawroński	ZA
Barbara Gieroń	ZA
Małgorzata Iżyńska	ZA
Konrad Jarzyński	PRZECIW
Katarzyna Jastrzębska	PRZECIW
Piotr Kaliszewski	PRZECIW
Dariusz Kapinos	ZA
Łukasz Kot	ZA
Jacek Krawczyk	ZA
Ewa Lewandowska	ZA
Michał Lewandowski	ZA
Dorota Majer	ZA
Zbigniew Niesmaczny	ZA
Agata Pawłowska	NIEOBECNY
Monika Pohorecka	WSTRZ
Paweł Ruksza	PRZECIW
Emilia Skrzypczyńska	ZA
Andrzej Sowa	ZA
Krystyna Stefańska	ZA
Beata Struzik	WSTRZ
Ryszard Szczuka	NIEOBECNY
Sebastian Trzeszkowski	ZA
Tomasz Tyl	ZA
Jolanta Urbańska	ZA
Piotr Wrona	PRZECIW

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA
z dnia 29 października 2020 r.

Iwona Zbrojkiewicz	ZA
--------------------	----

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	ZA	PRZECIW	WSTRZ
15	Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia stanowiska w sprawie sprzeciwienia się wyrokowi quasi Trybunału Konstytucyjnego w sprawie uznania za niezgodne z Konstytucją przepisów dot. aborcji w przypadku duże prawdopodobieństwa ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej jego życiu	17	4	2

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 28

Liczba obecnych: 26

Liczba oddanych głosów: 23

Liczba nieoddanych głosów: 3

Rezultat głosowania: **Wniosek przyjęto**

Głosy oddane:

Łukasz Banaś	ZA
Tomasz Blukacz	ZA
Artur Gawroński	ZA
Barbara Gieroń	ZA
Małgorzata Iżyńska	ZA
Konrad Jarzyński	BRAK GŁOSU
Katarzyna Jastrzębska	PRZECIW
Piotr Kaliszewski	WSTRZ
Dariusz Kapinos	ZA
Łukasz Kot	ZA
Jacek Krawczyk	ZA
Ewa Lewandowska	ZA
Michał Lewandowski	ZA
Dorota Majer	WSTRZ
Zbigniew Niesmaczny	ZA
Agata Pawłowska	NIEOBECNY
Monika Pohorecka	PRZECIW
Paweł Ruksza	BRAK GŁOSU
Emilia Skrzypczyńska	ZA
Andrzej Sowa	ZA
Krystyna Stefańska	BRAK GŁOSU
Beata Struzik	PRZECIW

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Ryszard Szczuka	NIEOBECNY
Sebastian Trzeszkowski	ZA
Tomasz Tyl	ZA
Jolanta Urbańska	ZA
Piotr Wrona	PRZECIW
Iwona Zbrojkiewicz	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	ZA	PRZECIW	WSTRZ
16	Podjęcie uchwały w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością poprzez wniesienie aportu rzeczowego (BR.15.XXXIV.20)	26	0	0

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 28

Liczba obecnych: 26

Liczba oddanych głosów: 26

Liczba nieoddanych głosów: 0

Rezultat głosowania: Wniosek przyjęto jednogłośnie

Głosy oddane:

Łukasz Banaś	ZA
Tomasz Blukacz	ZA
Artur Gawroński	ZA
Barbara Gieroń	ZA
Małgorzata Iżyńska	ZA
Konrad Jarzyński	ZA
Katarzyna Jastrzębska	ZA
Piotr Kaliszewski	ZA
Dariusz Kapinos	ZA
Łukasz Kot	ZA
Jacek Krawczyk	ZA
Ewa Lewandowska	ZA
Michał Lewandowski	ZA
Dorota Majer	ZA
Zbigniew Niesmaczny	ZA
Agata Pawłowska	NIEOBECNY
Monika Pohorecka	ZA
Paweł Ruksza	ZA
Emilia Skrzypczyńska	ZA
Andrzej Sowa	ZA
Krystyna Stefańska	ZA
Beata Struzik	ZA
Ryszard Szczuka	NIEOBECNY

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Sebastian Trzeszkowski	ZA
Tomasz Tyl	ZA
Jolanta Urbańska	ZA
Piotr Wrona	ZA
Iwona Zbrojkiewicz	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	ZA	PRZECIW	WSTRZ
17	Podjęcie uchwały w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Częstochowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością poprzez wniesienie aportu rzeczowego. (BR.16.XXXIV.20)	17	3	4

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 28

Liczba obecnych: 26

Liczba oddanych głosów: 24

Liczba nieoddanych głosów: 2
Rezultat głosowania: **Wniosek przyjęto**

Głosy oddane:

Łukasz Banaś	ZA
Tomasz Blukacz	ZA
Artur Gawroński	ZA
Barbara Gieroń	ZA
Małgorzata Lżyńska	ZA
Konrad Jarzyński	WSTRZ
Katarzyna Jastrzębska	BRAK GŁOSU
Piotr Kaliszewski	PRZECIW
Dariusz Kapinos	ZA
Łukasz Kot	ZA
Jacek Krawczyk	ZA
Ewa Lewandowska	ZA
Michał Lewandowski	ZA
Dorota Majer	WSTRZ
Zbigniew Niesmaczny	ZA
Agata Pawłowska	NIEOBECNY
Monika Pohorecka	PRZECIW
Paweł Ruksza	WSTRZ
Emilia Skrzypczyńska	ZA
Andrzej Sowa	ZA
Krystyna Stefańska	BRAK GŁOSU
Beata Struzik	WSTRZ
Ryszard Szczuka	NIEOBECNY
Sebastian Trzeszkowski	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Tomasz Tyl	ZA
Jolanta Urbańska	ZA
Piotr Wrona	PRZECIW
Iwona Zbrojkiewicz	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	ZA	PRZECIW	WSTRZ
18	Podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały Rady Miasta Częstochowy w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych i środków finansowych przeznaczonych na ich realizację w 2020 roku. (BR.8.XXXIV.20)	24	0	0

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 28

Liczba obecnych: 26

Liczba oddanych głosów: 24

Liczba nieoddanych głosów: 2

Rezultat głosowania: **Wniosek przyjęto jednogłośnie**

Głosy oddane:

Łukasz Banaś	ZA
Tomasz Blukacz	ZA
Artur Gawroński	ZA
Barbara Gieroń	ZA
Małgorzata Lżyńska	ZA
Konrad Jarzyński	ZA
Katarzyna Jastrzębska	BRAK GŁOSU
Piotr Kaliszewski	ZA
Dariusz Kapinos	ZA
Łukasz Kot	ZA
Jacek Krawczyk	ZA
Ewa Lewandowska	ZA
Michał Lewandowski	ZA
Dorota Majer	ZA
Zbigniew Niesmaczny	ZA
Agata Pawłowska	NIEOBECNY
Monika Pohorecka	ZA
Paweł Ruksza	ZA
Emilia Skrzypczyńska	ZA
Andrzej Sowa	ZA
Krystyna Stefańska	BRAK GŁOSU
Beata Struzik	ZA
Ryszard Szczuka	NIEOBECNY
Sebastian Trzeszkowski	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Tomasz Tyl	ZA
Jolanta Urbańska	ZA
Piotr Wrona	ZA
Iwona Zbrojkiewicz	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	ZA	PRZECIW	WSTRZ
19	Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Częstochowa, położonej w Częstochowie przy ul. Warszawskiej. (BR.11.XXXIV.20)	20	2	4

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 28

Liczba obecnych: 26

Liczba oddanych głosów: 26

Liczba nieoddanych głosów: 0
Rezultat głosowania: **Wniosek przyjęto**

Głosy oddane:

Łukasz Banaś	ZA
Tomasz Blukacz	ZA
Artur Gawroński	ZA
Barbara Gieroń	ZA
Małgorzata Iżyńska	ZA
Konrad Jarzyński	WSTRZ
Katarzyna Jastrzębska	WSTRZ
Piotr Kaliszewski	WSTRZ
Dariusz Kapinos	ZA
Łukasz Kot	ZA
Jacek Krawczyk	ZA
Ewa Lewandowska	ZA
Michał Lewandowski	ZA
Dorota Majer	ZA
Zbigniew Niesmaczny	ZA
Agata Pawłowska	NIEOBECNY
Monika Pohorecka	PRZECIW
Paweł Ruksza	WSTRZ
Emilia Skrzypczyńska	ZA
Andrzej Sowa	ZA
Krystyna Stefańska	ZA
Beata Struzik	ZA
Ryszard Szczuka	NIEOBECNY
Sebastian Trzeszkowski	ZA
Tomasz Tyl	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Jolanta Urbańska	ZA
Piotr Wrona	PRZECIW
Iwona Zbrojkiewicz	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	ZA	PRZECIW	WSTRZ
20	Podjęcie uchwały w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego i rysunku jednolitego uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lubliniec-Częstochowa – odcinek II. (BR.10.XXXIV.20)	25	0	1

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 28

Liczba obecnych: 26

Liczba oddanych głosów: 26

Liczba nieoddanych głosów: 0

Rezultat głosowania: Wniosek przyjęto jednogłośnie

Głosy oddane:

Łukasz Banaś	ZA
Tomasz Blukacz	ZA
Artur Gawroński	ZA
Barbara Gieroń	ZA
Małgorzata Lżyńska	ZA
Konrad Jarzyński	ZA
Katarzyna Jastrzębska	ZA
Piotr Kaliszewski	WSTRZ
Dariusz Kapinos	ZA
Łukasz Kot	ZA
Jacek Krawczyk	ZA
Ewa Lewandowska	ZA
Michał Lewandowski	ZA
Dorota Majer	ZA
Zbigniew Niesmaczny	ZA
Agata Pawłowska	NIEOBECNY
Monika Pohorecka	ZA
Paweł Ruksza	ZA
Emilia Skrzypczyńska	ZA
Andrzej Sowa	ZA
Krystyna Stefańska	ZA
Beata Struzik	ZA
Ryszard Szczuka	NIEOBECNY
Sebastian Trzeszkowski	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Tomasz Tyl	ZA
Jolanta Urbańska	ZA
Piotr Wrona	ZA
Iwona Zbrojkiewicz	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	ZA	PRZECIW	WSTRZ
21	Podjęcie uchwały w sprawie nadania nazwy drodze gminnej w Częstochowie, bocznej od ul. Batalionów Chłopskich. (BR.9.XXXIV.20)	26	0	0

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 28

Liczba obecnych: 26

Liczba oddanych głosów: 26

Liczba nieoddanych głosów: 0

Rezultat głosowania: Wniosek przyjęto jednogłośnie

Głosy oddane:

Łukasz Banaś	ZA
Tomasz Blukacz	ZA
Artur Gawroński	ZA
Barbara Gieroń	ZA
Małgorzata Iżyńska	ZA
Konrad Jarzyński	ZA
Katarzyna Jastrzębska	ZA
Piotr Kaliszewski	ZA
Dariusz Kapinos	ZA
Łukasz Kot	ZA
Jacek Krawczyk	ZA
Ewa Lewandowska	ZA
Michał Lewandowski	ZA
Dorota Majer	ZA
Zbigniew Niesmaczny	ZA
Agata Pawłowska	NIEOBECNY
Monika Pohorecka	ZA
Paweł Ruksza	ZA
Emilia Skrzypczyńska	ZA
Andrzej Sowa	ZA
Krystyna Stefańska	ZA
Beata Struzik	ZA
Ryszard Szczuka	NIEOBECNY
Sebastian Trzeszkowski	ZA
Tomasz Tyl	ZA
Jolanta Urbańska	ZA
Piotr Wrona	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA
z dnia 29 października 2020 r.

Iwona Zbrojkiewicz	ZA
--------------------	----

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	ZA	PRZECIW	WSTRZ
22	Podjęcie uchwały w sprawie nadania nazwy placowi w Częstochowie. (BR.7.XXXIV.20)	25	0	0

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 28

Liczba obecnych: 26

Liczba oddanych głosów: 25

Liczba nieoddanych głosów: 1

Rezultat głosowania: **Wniosek przyjęto jednogłośnie**

Głosy oddane:

Łukasz Banaś	ZA
Tomasz Blukacz	ZA
Artur Gawroński	BRAK GŁOSU
Barbara Gieroń	ZA
Małgorzata Lżyńska	ZA
Konrad Jarzyński	ZA
Katarzyna Jastrzębska	ZA
Piotr Kaliszewski	ZA
Dariusz Kapinos	ZA
Łukasz Kot	ZA
Jacek Krawczyk	ZA
Ewa Lewandowska	ZA
Michał Lewandowski	ZA
Dorota Majer	ZA
Zbigniew Niesmaczny	ZA
Agata Pawłowska	NIEOBECNY
Monika Pohorecka	ZA
Paweł Ruksza	ZA
Emilia Skrzypczyńska	ZA
Andrzej Sowa	ZA
Krystyna Stefańska	ZA
Beata Struzik	ZA
Ryszard Szczuka	NIEOBECNY
Sebastian Trzeszkowski	ZA
Tomasz Tyl	ZA
Jolanta Urbańska	ZA
Piotr Wrona	ZA
Iwona Zbrojkiewicz	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	ZA	PRZECIW	WSTRZ
23	Podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie przyjęcia Programu Rewitalizacji dla miasta Częstochowy na lata 2017-2023. (BR.17.XXXIV.20)	24	0	2

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 28

Liczba obecnych: 26

Liczba oddanych głosów: 26

Liczba nieoddanych głosów: 0

Rezultat głosowania: Wniosek przyjęto jednogłośnie

Głosy oddane:

Łukasz Banaś	ZA
Tomasz Blukacz	ZA
Artur Gawroński	ZA
Barbara Gieroń	ZA
Małgorzata Iżyńska	ZA
Konrad Jarzyński	WSTRZ
Katarzyna Jastrzębska	ZA
Piotr Kaliszewski	ZA
Dariusz Kapinos	ZA
Łukasz Kot	ZA
Jacek Krawczyk	ZA
Ewa Lewandowska	ZA
Michał Lewandowski	ZA
Dorota Majer	ZA
Zbigniew Niesmaczny	ZA
Agata Pawłowska	NIEOBECNY
Monika Pohorecka	ZA
Paweł Ruksza	ZA
Emilia Skrzypczyńska	ZA
Andrzej Sowa	ZA
Krystyna Stefańska	ZA
Beata Struzik	ZA
Ryszard Szczuka	NIEOBECNY
Sebastian Trzeszkowski	ZA
Tomasz Tyl	ZA
Jolanta Urbańska	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Piotr Wrona	WSTRZ
Iwona Zbrojkiewicz	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	ZA	PRZECIW	WSTRZ
24	Podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie nadania Statutu Częstochowskiemu Centrum Świadczeń. (BR.5.XXXIV.20)	26	0	0

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 28

Liczba obecnych: 26

Liczba oddanych głosów: 26

Liczba nieoddanych głosów: 0

Rezultat głosowania: Wniosek przyjęto jednogłośnie

Głosy oddane:

Łukasz Banaś	ZA
Tomasz Blukacz	ZA
Artur Gawroński	ZA
Barbara Gieroń	ZA
Małgorzata Iżyńska	ZA
Konrad Jarzyński	ZA
Katarzyna Jastrzębska	ZA
Piotr Kaliszewski	ZA
Dariusz Kapinos	ZA
Łukasz Kot	ZA
Jacek Krawczyk	ZA
Ewa Lewandowska	ZA
Michał Lewandowski	ZA
Dorota Majer	ZA
Zbigniew Niesmaczny	ZA
Agata Pawłowska	NIEOBECNY
Monika Pohorecka	ZA
Paweł Ruksza	ZA
Emilia Skrzypczyńska	ZA
Andrzej Sowa	ZA
Krystyna Stefańska	ZA
Beata Struzik	ZA
Ryszard Szczuka	NIEOBECNY
Sebastian Trzeszkowski	ZA
Tomasz Tyl	ZA
Jolanta Urbańska	ZA
Piotr Wrona	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Iwona Zbrojkiewicz	ZA
--------------------	----

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	ZA	PRZECIW	WSTRZ
25	Podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Częstochowskie Centrum Świadczeń. (BR.6.XXXIV.20)	25	0	0

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 28

Liczba obecnych: 26

Liczba oddanych głosów: 25

Liczba nieoddanych głosów: 1

Rezultat głosowania: Wniosek przyjęto jednogłośnie

Głosy oddane:

Łukasz Banaś	ZA
Tomasz Blukacz	ZA
Artur Gawroński	ZA
Barbara Gieroń	ZA
Małgorzata Iżyńska	ZA
Konrad Jarzyński	ZA
Katarzyna Jastrzębska	ZA
Piotr Kaliszewski	ZA
Dariusz Kapinos	ZA
Łukasz Kot	ZA
Jacek Krawczyk	ZA
Ewa Lewandowska	ZA
Michał Lewandowski	ZA
Dorota Majer	ZA
Zbigniew Niesmaczny	ZA
Agata Pawłowska	NIEOBECNY
Monika Pohorecka	ZA
Paweł Ruksza	ZA
Emilia Skrzypczyńska	ZA
Andrzej Sowa	ZA
Krystyna Stefańska	ZA
Beata Struzik	ZA
Ryszard Szczuka	NIEOBECNY
Sebastian Trzeszkowski	BRAK GŁOSU
Tomasz Tyl	ZA
Jolanta Urbańska	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Piotr Wrona	ZA
Iwona Zbrojkiewicz	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	ZA	PRZECIW	WSTRZ
26	Podjęcie uchwały w sprawie zmiany Uchwały Nr 7.II.2018 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie powołania Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz wyboru jej Przewodniczącego. (BR.12.XXXIV.20)	24	0	0

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 28

Liczba obecnych: 26

Liczba oddanych głosów: 24

Liczba nieoddanych głosów: 2

Rezultat głosowania: **Wniosek przyjęto jednogłośnie**

Głosy oddane:

Łukasz Banaś	ZA
Tomasz Blukacz	ZA
Artur Gawroński	ZA
Barbara Gieroń	ZA
Małgorzata Iżyńska	ZA
Konrad Jarzyński	ZA
Katarzyna Jastrzębska	ZA
Piotr Kaliszewski	ZA
Dariusz Kapinos	ZA
Łukasz Kot	ZA
Jacek Krawczyk	ZA
Ewa Lewandowska	ZA
Michał Lewandowski	ZA
Dorota Majer	ZA
Zbigniew Niesmaczny	ZA
Agata Pawłowska	NIEOBECNY
Monika Pohorecka	BRAK GŁOSU
Paweł Ruksza	ZA
Emilia Skrzypczyńska	ZA
Andrzej Sowa	ZA
Krystyna Stefańska	ZA
Beata Struzik	ZA
Ryszard Szczuka	NIEOBECNY
Sebastian Trzeszkowski	BRAK GŁOSU
Tomasz Tyl	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Jolanta Urbańska	ZA
Piotr Wrona	ZA
Iwona Zbrojkiewicz	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	ZA	PRZECIW	WSTRZ
27	Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia woli stosowania rozwiązań pozwalających osiągnąć cele strategiczne wskazane w Komunikacie Komisji Europejskiej COM (2018) 773 – Czysta Planeta dla wszystkich – Europejska długoterminowa wizja strategiczna dobrze prosperującej, nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej dla klimatu gospodarki. (BR.18.XXXIV.20)	26	0	0

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 28

Liczba obecnych: 26

Liczba oddanych głosów: 26

Liczba nieoddanych głosów: 0

Rezultat głosowania: Wniosek przyjęto jednogłośnie

Głosy oddane:

Łukasz Banaś	ZA
Tomasz Blukacz	ZA
Artur Gawroński	ZA
Barbara Gieroń	ZA
Małgorzata Lżyńska	ZA
Konrad Jarzyński	ZA
Katarzyna Jastrzębska	ZA
Piotr Kaliszewski	ZA
Dariusz Kapinos	ZA
Łukasz Kot	ZA
Jacek Krawczyk	ZA
Ewa Lewandowska	ZA
Michał Lewandowski	ZA
Dorota Majer	ZA
Zbigniew Niesmaczny	ZA
Agata Pawłowska	NIEOBECNY
Monika Pohorecka	ZA
Paweł Ruksza	ZA
Emilia Skrzypczyńska	ZA
Andrzej Sowa	ZA
Krystyna Stefańska	ZA

RADA MIASTA CZĘSTOCHOWY

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA z dnia 29 października 2020 r.

Beata Struzik	ZA
Ryszard Szczuka	NIEOBECNY
Sebastian Trzeszkowski	ZA
Tomasz Tyl	ZA
Jolanta Urbańska	ZA
Piotr Wrona	ZA
Iwona Zbrojkiewicz	ZA